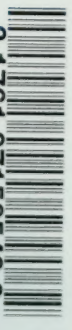

3 1761 07150543 2

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

462
SBÍRKA PRAMENŮ CÍRKEVNÍCH DĚJIN ČESKÝCH STOL. XVI.-XVIII.

ČÍSLO I.

I
33
DOPISY
REFORMAČNÍ KOMISSE
V ČECHÁCH Z LET 1627-1629.

Z RUKOPISŮ ARCHIVU ARCIBISKUPSKÉHO V PRAZE

VYDAL

DR. ANT. PODLAHA.

V PRAZE.

TISKEM DRUŽSTVA VLAST V PRAZE. — NÁKLADEM VLASTNÍM.

1908.

Imprimatur.

Ex archiep. Ordinariatu Pragae, 3. Junii 1908.

N. E. 7838.

Dr. J. Sedlák.
vicarius generalis.

BR
365
P64

Předmluva.

V archivech i knihovnách našich uloženo jest mnoho listin a rukopisných knih, jež pro poznání minulosti mají cenu nemalou. Pilnou prací mnohých bedlivých badatelů bylo — zvláště pokud se týče doby starší — vydáno již mnoho cenných pramenů; století nám bližší však byla dosud poněkud zanedbávána. Hodlám tudíž v přítomné sbírce vydávati archivalie vztahující se k církevním dějinám století XVI., XVII. a XVIII., jakož i netištěné dosud náboženské spisy z doby té.

Větší část pramenů, jež vydati zamýšlím, pochází z kníž. arcibiskupského archivu Pražského. A tu jest mi vysloviti hluboký můj dík *J. E. nejdůstojnějšímu panu arcibiskupovi LEONU KARDINÁLOVI SKRBENSKÉMU* za benevolenci, s kterouž mi v archivu pracovati dovolil.

V Praze, dne 11. července 1908.

Dr. Ant. Podlaha.

Úvod.

Pramenem přítomné publikace jsou dva foliové svazky rukopisné chované v kn. arc. archivu Pražském. Oba mají na přední desce štítek s nápisem: »*Acta reformationis ab anno 1627*) usque ad annum 1629*«; mimo to jest první označen: »N. 28«, druhý: »N. 29«. Jsou to označení současná, udávající patrně čísla bývalé registratury komise reformační, jejímž zbytkem oba ty kodexy jsou. Signatury archivu arcibiskupského nemají.

První z nich jest objemnější; má 66 + 113 + 177 listů původní paginací opatřených, mimo nepaginované abecední rejstříky před každý rok položené a několik listů prázdných. Obsahuje dopisy k císaři, král. místodržícím, české komoře, krajským hejtmanům, krajským reformačním komisařům, hejtmanům císařských i šlechtických panství a k osobám šlechtickým.

Druhý svazek jest mnohem slabší, neboť má 34 + 18 + 17 původní paginací opatřených listů mimo nepaginované rejstříky a prázdné stránky; v něm obsaženy jsou dopisy k městům, jakož i dopisy k císaři a jiným osobám, pokud se týkají reformace měst a osob městských.

Oba svazky jsou psány touže rukou, a to velmi čistě a úhledně. Jsou to patrně čistopisy původních konceptů.

Celkem jest v obou knihách 250**) dopisův, a to 183 českých a 67 německých.

V přítomné publikaci spojen byl obsah obou kodexů v jedno, a to tak, že listiny seřaděny byly chronologicky.

Dopisy počínají dnem 27. března 1627 a končí se dnem 31. prosince 1629.

Dopisy tu uveřejněné podávají zajímavé poučení o způsobu i postupu reformace katolické v Čechách.

Císař Ferdinand II. zřídil na počátku r. 1627 zvláštní komisi reformační. Členy jejími byli: kardinál Harrach, Jaroslav

*) Na štítku svazku druhého omylem: 1628.

**) V přítomném vydání omylem na str. 19. označeno bylo jedno »in simili« zvláštním číslem; naproti tomu na str. 47 a 48 dva dopisy mají číslo totéž: celkový počet dopisů obnáší tedy, jak svrchu udáno, 250.

Boha z Martinic, Fridrich z Talmberka a Kristof Vratislav z Mitrova.¹⁾ Kommissari tito piši dne 27. března 1627 Latomeřickym, že je „J. M. C. těchto nedávných dnův za komissaře milostivě naričiti ráčil, aby dle instrukce od něho jim vydané ve všem království českém reformaci v náboženství provedli.“

Většina dopisů psána jest jménem celé komisse; jen některé podepsal sám kardinál Harrach, jine v nepřítomnosti ostatních členů komisse koncipoval hrabě Martinic; dva dopisy vypravené jménem celé komisse nesou jméno »H. Hegner« — byl to patrně sekretář.

Ona čtyřčlenná komisse byla komissí vrchní (*Principal- nebo »General-Commissarii«, srv. str. 144). Do krajů vysláni byli subdelegáti stavu duchovního; byli to: strahovský opat Kašpar Questenberg, doksanský probošt Křišpin Fucik, a kanovníci Jan Arnošt Plateis a Jan Ctibor Kotva (viz str. 47). Mimo to ustanoveni byli v krajích zvláštní reformační komissaři partikulární (*Partikular-Commissarii*), vybraní ze šlechty v dotyčné krajině usedlé, podobně jako tehdejší krajští hejtmané, jichž komisse rovněž při provádění ukolu svého užívala. Zajímavý jest případ, kde jeden z partikulárních reformačních komissařův, Hanuš Kavka z Řičan, vymyká se z podřízenosti vůči komissí vrchní a chce podávati zprávy své přímo císaři (viz str. 192).

Komisse podává císaři návrhy buď přímo, anebo skrze místodržící. Při vykonávání své pravomoci dovolává se pomoci místodržících anebo české komory; někdy žádá císaře, aby úřadům těm to neb ono nařídil. Jinak vystupuje dosti samostatně a energicky jménem císařovým.

Úkol svůj komisse opět a opět naznačuje intencí císařovou těmito a podobnými slovy: . . . »J. M. C. král a pán náš všech nejmilostivější každého času nejvíce o to svou milostivou a právě otcovskou péči miti ráčil, aby v tomto J. M. C. dědičném království českém čest a chvála Boží se rozmáhala, obyvatelé téhož království, kteříž skrze rozličné sektáře zavedeni jsouce, všelijakých u víře bludův, duše jejich k zatracení vedoucích, též roztržitost, nepokoj a záhubu vši země s sebou přinášejících, se přidržují, zase k poznání starobylé, pravé a samospasitelné víry svaté katolické přijíti a tak všichni s jeho milostí císařskou, vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnajíc, jednomyslně Panu Bohu sloužiti a svatou křesťanskou lásku, svornost a pokoj, z něhož obecné dobré zrůst svůj má, vždycky stále mezi

¹⁾ Srv. Tomáš V. Bílek: Reformace katolická str. 75. jakož i přítomné publikace str. 45.

sebou mítí mohli (srv. str. 14, 17, 48, 52). V jednotě víry spatřuje komisse nejen duševní prospěch jednotlivcův, nýbrž i časné blaho a pokoj celé země, a míní, že »škodlivá rozdílnost v náboženství tu minulou ohavnou rebellii způsobila« (viz str. 20).

Komisse klade váhu na upřímné obrácení se k víře katolické na základě náležitého jí se vyučení. Přimlouvá se za shovívavost vůči městům (zvláště zajímavý jest důtklivý list k císaři ze dne 8. září 1627, viz str. 42 a násl.), ujímá se sirotků (str. 98), prodlužuje opět a opět nekatolíkům lhůtu k přijetí víry katolické; jinak však hledí prováděti daný úkol důsledně. Samému císaři nejednou naznačuje, že nutno jest zůstatí důsledným; neslať nelibě, že mnohé nekatolické osoby, zvláště emigrant obracely se přímo k císaři a u něho různé výhody a výjimky sobě vyprošovaly, uvádějíce i důvody, jež — jak komisse ukazuje — na pravdě nespočívaly (srovn. str. 127, 153, 174).

Překážky, jež práci reformační zdržovaly, byly přemnohé: tvrdošijný odpor jinověrcův proti víře katolické, četní predikanti v zemi potají se zdržující a lid k odporu podněcující, nepravé zprávy mezi lid roztrušované (na př. že vojsko císařské bylo poraženo, str. 5, 6, a jiné »noviny nepřijemné a pohrůžlivé« str. 238; dále, že »císař povolil svobodné provozování náboženství« str. 6); osoby nekatolické ve veřejných úřadech (i při komoře české) trpěné, ano i povyšované (str. 15, 24, 92), jakož i nekatolické osoby ve službách šlechticů, tajná srozumění s nepřitelem (str. 6), tajná srocování ano i zjevné bouře a nepokoje ve městech, na př. v Lokti (str. 24) i na venkově (str. 84), zvláště i obava před nimi i v Praze (charakteristická jest žádost za sesílení posádky v Čechách, zvláště v Praze, str. 31) a j., neochota a liknavost jiných úradů, zvláště komory české (str. 143), ohled na důchody císařské (str. 146) a j.

Zvláště velikou překážkou byl nedostatek duchovenstva. Na venkovské duchovenstvo nebylo namnoze spolehu; byliť mezi ním většinou lidé špatní, neučení, ano i život pohoršlivý vedoucí; někteří z nich byli dříve praedikanty protestantskými, ano někteří znovu apostasovali (str. 194).

Na důkaz svého obrácení musili nekatolíci vykázati se vysvědčením svého zpovědníka, že vykonali zpověď a přijali svátost oltářní pod jednou. A tu podvod s těmito vysvědčeními na jevo vyšlý, kde nesvědomitý farář Pražský, bývalý kněz utrakvistický, falešná vysvědčení nekatolíkům prodával, téměř celé dílo reformační učinil illusorním (str. 138) a vzbudil oprávněné podezření, že i jinde tak se dalo (str. 194).

Byli ovšem i mezi světským duchovenstvem mužové horliví, učení a bohabojní: Daniel Vojtěch Hájek, děkan Litomyšlský, (str. 5), kaplan v Lokti (str. 26), děkan v Mělnice (str. 29), ale nejvíce důvěry komisse požívalo duchovenstvo řeholní, zvláště však kněží z Tovaryšstva Ježíšova.

Prostředky, jichž se užívalo k zlomení odporu, byly ovšem neziřídka kruté: ve městech zastavení živnosti, «kladení soldátův», «arrestirování o chlebě a vodě» (str. 30); vrchnostem liknavým v reformování poddáných vyhrožováno bylo posádkou vojenskou, obávanou pro náklad a škody s tím spojené, ač některé vrchnosti neohlédajíce se na vlastní škodu dožadovaly se samy pomoci lidu válečného (str. 208).

Hlavní běžnou agendou komisse bylo předvolávání nekatoliku stavu vyšších i stavu městského do Prahy (zpravidla do residence arcibiskupské, anebo v nepřítomnosti arcibiskupově do domu hrab. z Martinic), vrchní dohled na provádění reformace na venkově (instrukce komissařum krajským, vyžadování od nich i od krajských hejtmanův seznamu osob dosud nekatolických, jakož i zpráv o postupu reformace a j.), prodlužování lhůty dané nekatolickým osobám k přijetí víry katolické, povzbuzování liknavých vrchností a j.

Na konec dodávám, že, pokud vím, pramene tuto uveřejněného užil dosud, a to měrou nepatrnou, pouze P. Jos. Svoboda ve spise «Katolická reformace a mariánská družina v království českém» (díl II., str. 38, kdež cituje dopis ze dne 23. března 1628, a str. 44., kdež uvádí list komisse k císaři ze dne 8. září 1627).

1. *Komissaři oznamují dne 27. března 1627 Litoměřickým, že k nim posílají kněze Valeriana Magno, řádu kapucinského.*

Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, též purkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům milým k dodání. Poctiví a opatrní přátelé milí. Oznamujeme Vám, že J. M. C. král a pán náš všech nejmilostivější ráčil jest nás těchto nedávných dnův za komissaře milostivě naříditi, nám o tom poroučejíc, abychom na jistý způsob v instrukci od J. M. C. nám vydané obsažený ve všem království českém reformaci v religii neboližto v náboženství na konec učinili, o čemž jiným časem dostatečněji Vám v známost uvedeno bude. Zatím pak posíláme k Vám do města Litoměřice velebného kněze Valeriana Magno, řádu kapucinského, kterýžto k tomu obzvláště nařizen jest, aby v království českém víru svatou katolickou vyučoval a rozšiřoval. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, podle moci od J. M. C. nám dané, Vám o tom poroučíme, abyste Vy, též i všichni spoluměšťané a obyvatelé Vaši, osedlí i neosedlí, mužského i ženského pohlaví, staří i mladí, a summou všichni ti, kteřížkoliv se u Vás v městě zdržují, jakéhokoliv stavu, řádu aneb povolání osoby, žádného nevymínujíc, dotčeného kněze Valeriana Magno kapucína všelijak respektivovali a jej sobě vážili, tomu, což jménem a na místě našem přednášeti a oznamovati bude, víru dali, na jeho napomenutí a příkazování poslušnosti zachovali a pokudžby v čem jaká potřeba toho ukazovala, jej chrániti a všelijakou dobrou assistenci jemu prokazovati hleděli, jináče nečiníce, vědouc, že se na tom J. M. C. jistá a milostivá vůle naplní. Datum ex commissione Pragae 27. Martii a. 1627. N. N., od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religii neboližto náboženství v království českém nařizení kommissaři.

2. *Kard. Harrach oznamuje dne 9. dubna 1627 místodržícím, že P. Valerian Magno shledal v Litoměřicích mnohé tvrdošijné, kteří prohlašují, že by raději utekli, nežli víru kat. přijali; i žádá o prohlášení patentu Liechteinšteina z roku 1626 o takovýchto uprchlících.*

Röm. Kay. Majestät wolverordnete Herrn Statthalter im Königreich Böhaimb. Hoch- und Wolgeborne Herrn Herrn auch Edle und Gestrenge Ritter, besonders liebe Herrn und Freundt. Wir werden vom Patre Valeriano Magno Capucino, welcher aniezo zu Leutmeriz wegen Bekehrung zur catholischen Religion desselbigen Orts Inwohnern sich befinden thuet, avisiret, wie dass sich Ihrer viel halssterrig verlauten lassen, sie wollten lieber weg

collanten, als die catholische Religion annehmen. Derowegen es wäre unserm Erachtens gar nöthwendig, diejenigen vor diesem, von Jhmo Fürst. Gn. von Lichtenstein gützigster Gedechnus a. 1620 publicirte Patenta, das niemand dergleichen entwichene oder verloffene Personen aufnehmen und auf keine Weis fördern solle, wiederum zu renoviren und zu publiciren. Wie wir dann F. G. und die Herrn, dass solches fürderlichst geschehen möge, hiemit in freuntlicher Meinung ersuchen und bitten, und verbleiben denselben hinwiederumb zu angenehmer Freundschaft und Diensten jederzeit collissen. Datum Pragae, die 9. Aprilis anno 1627. Euer Gn. und der Herrn gutwilliger Freundt E. Card. v. Harrach.

3. *Komissaři nařizují dne 17. dubna 1627 purkmistru a konšelům Mladoboleslauským: 1. aby tvrdošijným sousedům Kezeliovi a Sudovi ze Semanína dali poslední lhůtu k obrácení; neuposlechnou-li, aby z král Českého se vystěhovali; 2. aby jinovercům, kteří ještě ve městě jsou, právo městské a všechny obchody a živnosti zastavili.*

Poctivým purkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Poctiví přátelé milí! Máme toho jistou hodnověrnou zprávu, kterak v městě Mladým Boleslavi mnozí mezi obcí Vaší se nacházejí, kteříž ani na J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího častá milostivá a právě otcovská napominání, ani na pravá, spasitelná správcův Vašich duchovních vyučování nic nedbajíc ještě až posavad v své navyklé tvrdošijnosti zůstávají a k pravé sv. samospasitelné katolické víře přistoupiti nechtějí, zvláště pak dva sousedi Vaši, jeden slove Cesetius a druhý Zemanín,*) čím dále tím více svou vzpouru k zlehčení a potupě milostivé J. M. C. vůle a poručení, též k velikému pohoršení a posile jiných nekatolických lidí na sobě ukazují, čehož nám proti jistému J. M. C. nařízení a poručení nikoliv přehlížeti nesluší a nenáleží. Protož týmž jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího Vám o tom poručíme, abyste vy ihned dotčeným dvěma sousedům Vaším, jakožto nejpřednějším a nejškodlivějším sektářům, aby oni jiné lidi nekazili a nezavozovali, ale i sami opustíc bludy svý aspoň již jednou pravě pravdě vynaučiti se dali a k svatému katolickému náboženství upřímně přistoupili, dostatečně napomenutí učinili, i k vykonání toho termíny: první do dne památky Nanebevstoupení Krista Pana, a druhý peremptorie až do dne slavné památky Soslání Ducha svatého na apoštoly, vše nejprv příští, jim uložili a jmenovali, tak aby oni oba, pokaždby v tom čase, mimo všecku naději, sobě usmysliti nechtěli, a k sv. víře katolické římské nepřistoupili, tehdy hned po vyjití posledního termínu pro uvarování dalšího skrze ně jiným pohoršení, jak z města, tak i z celého království tohoto českého pryč se vystěhovali a odebrali.

Dále, jakož Vám není nevědomé, že jest předešle z milostivého J. M. C. poručení od někdy J. M. knížete z Lichtenštejna vzácné paměti, jakožto J. M. C. v tomto království českém zří-

*) Tak psána obě jména v originále!

zeného pana místodržícího, ve všech městech tohoto království nařizeno bylo, aby všem nekatolickým, jakékoli sekty se přidržujícím osobám, kteréž se s J. M. C., vrchností svou nejmilostivější, v náboženství srovnati, a tudý k lásce, svornosti a dávno žádostivému pokoji příčiny dáti nechtějí, právo a všelijaké živnosti městské zastavené a odňaté byly: což zdalíž se všem při obci Vaší stalo, dokonalé vědomosti nemáme. Protož i v té příčině, týmž J. M. C. jménem, Vám o tom poroučíme, pokudž by ještě tam u Vás v městě i předměstí Mladým Boleslavě některým osobám odporné sekty se přidržujícím právo a živnosti městské zastaveny a vyzdvíženy nebyly, abyste to ihned, beze všech odtaův vykonali, a jim takové právo i všechny obchody, handle a živnosti městské zastavili, zapověděli a docela odňali. Nicméně abyste tolikéž jim všem, v městě i předměstí, osedlým i neosedlým, podruhům i čeledi, mužského i ženského pohlaví, starým i mladým, nekatolickým osobám, kteréž tak ještě v jakýchkoli bludech zaslepeně trvají, dostatečně napomenutí učinili, aby oni, pro svůj vlastní, časný i věčný prospěch, k témuž pravému svatému katolickému náboženství co nejdříve se obrátiti skutečně hleděli a příčiny k nějaké přísnosti nedali. Nepochybujeme, že v tyto tak potřebné a spasitedlné věci pilnosti a bedlivosti Vaší nic sjiti nedáte, jakož pak o vyřízení Vašem zase nám brzy jistou zprávu svou učiníte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum Pragae, 17. Aprilis a. 1627. N. N. od Jeho M. etc.

4. Komissaři sděluji dne 17. dubna 1627 císaři, že Židé v Mladě Boleslavi mají synagogu a příbytky své poblíž kostela, i žádají, aby dále od kostela byly přeloženy: podávají dále zprávu o Kezeliovi a Semanínovi a prosí posláze, aby české komoře bylo nařizeno, by stanovila výši i způsob peněžité pokuty pro zatvrzelé.

Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhmeimb König. Mayestät, unserm allergnedigsten Kaiser, König und Herrn. Allerdurchleüchtigster, Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Es hat uns diese Tag der Rath zum Jungen Bunzel durch die ehrwürdigen Patres Cappucinos angebracht, wie das in bemelter Stadt die Juden ihre Häuser beederseits umb die Pfarr-Kirchen, auch ihr jüdische Schuel oder Synagogam gar nahe darbei haben, dermassen, dass sie täglich neben der besagten Pfarrkirchen gehen müssen und unter solcher Für-Übergehung dem heiligen Gotteshaus mancherlei Uneh, Hohn und Spott ganz freventlich von ihnen angethan wird, welches die catholischen schmerzlich empfinden und sehr eifern. Daherò das zu Verhütung der Ursach einer weitem Ärgeruss und etwan eines Unglücks, Empörung, auch gar des Mordes, so vielleicht mit der Zeit (darfür Gott sei) daraus entstehen möchte, wird für gut und billich angesehen, dass der bemelten Judenschaft ihre Häuser oder Wohnungen, bevor aber die Synagogam so nahe beym christlichen Gotteshaus zu halten verboten: jedoch hergegen ein anders bequemes Ort, allda sie etwas mehrers, als anjetzo, von der Kirchen abgeson-

1
dert sein möchten, zu ihrer Bewohnung angewiesen werde, wie das dergleichen Gelegenheit für Sie daselbst gar wol vorhanden. Hierumh bitten Euer Kay. Mayest. wir gehorsamist, die geruhen solche Removierung und auf ein ander Ort Transferrung der obvermelten Judenschaft gnädigst zu bewilligen und dero gnädigste Resolution an Euer Kay. Mayest. verordnete Statthalter dahie im Königreich Böh., damit solches aufs baldest ins Werk gerichtet und exequiret werde, gnädigst ergehen zu lassen.

Benebens berichten Euer Kays. Mayest. wir gehorsamist, auf ebenmässige Patrum Cappucinatorum uns beschelene Relation: dass in obangeregter Stadt Jungen Bunzel bishero noch viel halsstarrige Burger und Inwohner, welche die catholische Religion anzunehmen sich widern thun und fürnemlich zween in kezerischen Academiis promovirte Magistri, der eine genannt Cesetius, der andere Semanin, arglose Picarten oder Calvinisten, die da nicht allein selbst (unangesehen mit ihnen de conversione viel tractirt worden) sich durchaus nicht lenken lassen wollen, sondern auch, je länger, je verstokter sich erzeigen, andere sehr ärgern und in der Ketzerei stärken, sich befinden: derowegen wir allbereit, der erheischeinden Notdurft nach, die Verordnung gethan, und dem Rath daselbsten anbefohlen, dass sie denen gedachten zween Magistris, als fürnembstn und schädlichsten in der Ketzerei Rädelsführern solch ihr böß Beginnen einstellen und die Bekehrung zur catholischen Religion ernstlich auferlegen, auch Termin hierzu, den ersten ad festum Ascensionis Christi Domini, den anderen peremptorie ad festa Pentecostes, nächstkommend, ansetzen, und im Fall sie sich in jetztgemelten Termin nicht informiren lassen und die catholische Religion nicht annehmen würden, alsdann ohne weitem Verschonung oder Verlängerung die Stadt und das ganze Königreich Böhaim zu räumen ihnen befehlen sollen. Die andern der uncatholischen Religion zugethane Inwohner daselbsten betreffend haben wir sie allesamt, angessene und unangessene, sowohl auch die Hausgenossen und Gesind, Mann- und Weibs - Personen, Alt und Jung, zu schleiniger Erkandtnus und Annehmung der catholischen Religion, beweglich und fleissig ermahnen lassen. Hierzu aber wäre gar notdurftig, weilen Euer Kay. Mayest. vor diesem de modo emigrationis und was vor conditiones darbei zu observiren seien, benentlich, dass vorher ein jedweder nicht allein seine Particular- und Gemeiner Stadt-Schulden, wo er wohnhaft, was pro rato seines Vermögens auf ihn kommen würde, abführen und bezahlen, sondern auch die wegen der Rebellions-Verbrechens verwürkte Straf zu Handen Euer Kay. Mayest. Fiscis erlegen solle, gnädigste Ausmessung gethan, auch dero Böh. Cammer, dass sie hierüber auf alle und jede burgerliche Personen dahie im Königreich Böh. den Überschlag und Declaration, was ein jedweder Euer Kay. Mayest. pro poena zu geben schuldig sei, machen sollte, gnädigst befohlen, solches aber von wolermelten Böh. Cammero bishero nicht beschehen: da doch wir zu diesem Reformatiions-Werk dergleichen Declaration gar genötig bedürfen, sintemal wann den ketzerischen Personen emigratio iniungirt werden sollte, müsste

man nothwendig ihnen auch, wie es mit ihren Geldern zugehen werde, und was sie mit sich davon frei wegbringen können, anzeigen, auf dass sie nicht Ursach haben möchten, etwan zu lamentiren, als wäre was Euer Kay. Mayest. gnädigsten Resolution nicht gemäss geschehen. Als langet diesfalls auch an Euer K. M. unser gehorsamistes Bitten, die geruhen dero Böh. Cammer nochmals gnädigst zu befehlen, die obangeregte ihre Declaration unverweilt zu verfassen und uns dieselbe zu unserm Reformati-
 on-Werk eilend und hochgenötig bedörfenden Notdurft ehistmöglichst schriftlich zu überantworten. Dies alles Euer K. M. zu gnädigsten wohlgefälligen Willen haimbstellend und zu dero kaiserlichen beharrlichen Gnaden uns gehorsamist empfehlend. Datum Pragae 17. Aprilis Anno 1627. Euer K. M. allerunterthänigst treuegehorsambste N. N.

5. Kardinál Harrach žádá dne 21. dubna 1627 kněžnu Polyxenu z Lobkovic, aby poddané své Litomyšlské přiměla k přijetí víry katolické a zapověděla jim spojení s praedikanty a s vojskem nepřátelským.

Osvícená kněžno a paní paní nám zvláště milá a milostivá. Vznáši na Nás, kardinála z Harrachu a arcibiskupa, velebný kněz Daniel Adalbert Hájek, děkan V. L. a K. M. Litomyšlský, lítostivě, kterak jsouce on na žádost V. L. a K. M. od Nás k správě církevní na týmž panství V. L. a K. M. litomyšlským, odkudž jej předešle v času rebelie kacíři po vykonaném nad jeho osobou rozličným těžkým ukrutenství, vyhnali, zase znovu dosazen, a v tom svém povolání dle povinnosti své, aby obyvatelé na témž panství od jejich sektářských bludův odvrátiti a k pravé samospasitedlné svaté víře katolické přivésti mohl, věrně a pilně přes čtyry leta pořád pracujíc, nyní mimo vši naději zarputilost a tvrdošijnost při týchž obyvatelích čím dále tím více nachází, neb se jich v tom čase sotva dvě stě osob k víře katolické obrátilo; a ačkoliv jminulého roku, dokudž Jste V. L. a K. M. na dotčeném panství svým residenci svou zůstávati ráčili, mnozí z nich jsou se napraviti dali, však poněvadž větší díl nejpřednějších a nejmožnějších měšťanův a obyvatelův při svém bludným náboženství posavad zůstává, tehdy oni, ty jiné, kteříž tak již k poznání pravé víry katolické byli přišli, zase rozpakovati a odvrátiti jsou se opovážili. Za kteroužto příčinou, kdež naděje byla, že při času těch nedávno jminulých dnův svátečních velikonočních do pěti aneb šesti tisíc osob k zpovědi a přijímání velebné svátosti oltární přijíti mělo, sotva tři sta se jich našlo; jiní pak, bez pochyby otejechajice se dotčených nejpřednějších původův kacířských, jakožto nejbohatějších a nejmožnějších osob, takové příkázání sv. církve katolické jsou opovrhli a raději k praedikantům na grunty pana Karla z Žerotína (kdežto i oddavky nepořádné a zapověděné zhusta se vykonávají) k provozování svého nepravého náboženství a domnělého přijímání pod obojí se utekli; an se i ten neřád již děje, že se domové obcházejí, schuzky těžce zapověděné [konají], z návodu praedikantův se od náboženství katolického všelijakými pohružkami odvozují, klevety, že lid J. M. C. poražen

jest a J. M. C. svobodne provozovaní náboženství v Praze skrze patenty povoliti ráčil, a že kněží katoličtí mají pod obojí lidem posílavati, vůbec vyhlásují, takže ohyvatele z většího počtu vesne již jsou na dotčeného děkana Litomyšlského o to, aby jim pod obojí podával a mši českou držel, i při jiných kněžích to též nařídil, nutkati se směli, o čemž také on V. L. a K. M. předešle jest oznámil, původy toho zlého jmenoval a na ně to prokázal a je dotud, až by ta věc od V. L. a K. M. opatřena byla, zjistiti dal. Zvláště že již mnozí takoví protivní měšťané, osedlí i neosedlí, k nepříteli jsou zutíkali a každodenně ještě více jich utíkají, odkudž potom jiným falešné noviny piší, posilňující a těšice je, že v brzkém čase, když toliko lid J. M. C. odrhne, pomoci od nepřítelů dostanou, čímž se oni sami zjevně honosí, tak jakž takové dotčeného děkana psaní, jehož prepis*) pro tím hojnější vyrozumění V. L. a K. M. příležitostě odsíláme, to vše v sobě šir obsahuje a zavírá. Kteréžto psaní máje my společně v svém bedlivém uvážení, ač bychom v pravdě V. L. a K. M. tímto našim o to se dopisováním rádi ušetřiti chtěli, však poněvadž ty a takové neřády, vzpoura, neposlušenství a zjitření poddaných, též vedle toho všelijaká tejná s nepřáteli srozumění a correspondenci (o nichž snad V. L. a K. M. tak dalece vědomosti jmiti neráčíte) velmi nebezpečné jsou a spěšného opatření potřebují, tak aby z toho snad něco horšího (čehož Pán Bůh rač uchovati) nepovstalo.

Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, podle moci od J. M. C. sobě dané, V. L. a K. M. napomínáme, od osob pak našich přátelsky a služebně žádáme, abyste V. L. a K. M. ráčili vedle svého vzáctného rozumu co nejdříve na to se skrze své (však katolické, na něž by se v té příčině bezpečiti mohlo) regenty a ouředníky, kterak se tam na týmž V. L. a K. M. panství Litomyšlským od času odjezdu V. L. a K. M. vedlo a posavad vede, gruntovně vyptati dadouc, o tom o všem dostatečnou zprávu k rukám V. L. a K. M. neprodleně odeslati, potom ji tolikéž nám, tak abychme se čím spravití věděti mohli, propůjčiti, všem svým lidem poddaným, aby se takového zoufalství více nedopouštěli, predikantův jak na gruntech pana z Žerotína, tak ani kdekoliv jinde nehledali, jich se nepřidržovali, od své navyklé tvrdošijnosti a bludův jakékoli sekty upustic, již vždy jednou sobě usmyslili, k té pravé samospasitedlné víře sv. katolické neprodleně a beze vší odpornosti přistoupi, povinné poslušnosti V. L. a K. M. jako věrní poddaní zachovali, všelijakých zlých a škodlivých praktik a korrespondenci s nepřáteli, též k nim tak neslušného utíkání zanechali a k své vlastní nepřiležitosti, škodě a záhubě tak zoumyslně příčiny nedávali, netoliko přísně prikázati, ale i přední původy jich sami skutečně ztrastati a tak je všecky k též sv. katolické víře spasitedlné přivesti ráčili; neb sice, kdyby se toho (ač se nenadějeme) brzy nestalo, tehdy pro všelijaké v těch místech nebezpečenství, poněvadž nepřítel tam blízko leží a dotčeným V. L. a K. M. spurným a bouřlivým lidem poddaným dále není co věřiti, museli bychom z takové donucené

*) Orig. přepis.

potřeby k tomu se přičinili, aby co nejdříve k zkročení a ztrestání týchž bouřičův J. M. C. lid válečný tam vypraven a položen byl; jakož pak i za to obzvláště V. L. a K. M. žádáme, že V. L. a L. M. toto naše, z tak veliké potřeby a z povinnosti naší upřímně napomenuti také týmž upřímným oumyslem, jakž od Nás míněno jest, přijíti ráčíte. S tím V. L. a K. M. i spolu s sebou ochraně Boží poroučíme. Datum v Praze, 21. Aprilis a. 1627. V. L. a K. M. etc. osvícené kněžně a paní paní Polexině kněžně z Lobkovic, rozené z Pernštejna, paní na Litomyšli, Jistebnici a Roudnici etc., paní nám zvláště milé a milostivé k dodání.

6. Komissaři oznamují dne 5. května 1627 Kadaňským, že list vydaný českou komorou, jimž se povoluje Tomáši Sekelovi a manželce jeho Anně setrvati ve víře nekatolické, spočívá na nedorozumění a nařizují, aby řečeným manželům až do dalšího rozhodnutí zastavili užívání práva měšťanského a provozování živnosti.

Unsern geneigten Gruess und guten Willen Ehrenvester, ehrsamb und weise gute Freunde. Uns hat der Röm. K. M. Rath und Unter-Landcamerer des Königreichs Böheim, der edle und gestrenge Ritter Herr Pržibik Genisehek von Augest auf Zwiersowicz und Stiepanowicz berichtet, wie dass in der Stadt Caden, Gott Lob und Dank, die ganze Burgerschaft sich allbereit zu der heiligen alleinseligmachenden catholischen Religion bekehrt haben: allein ein einiger Burger namens Thomas Sekel, sambt seiner Ehwirtin Anna auf Fürweisung eines von der Böhmischen Cammer an Euch sub dato 24. Aprilis nächsthin ergangenen Befehls, darinnen gemeldet wird, als sollten wir, von Ihrer K. M. zum Religions Reformation-Werk verordnete Commissarien, für bemelte beede Eheleute, sie bei ihrer ketzerischen Religion zu lassen, bei der Böhmischen Cammer intercediret haben, bishero noch bei seinem sectischen Glauben verbleibt, auch die ihm vor diesem gesperte burgerliche Nahrung wiederumb treiben thuet, welches sehr grosse Ärgernus den andern gibt. Wann dann wir niemals gedacht Ihrer K. M. gnedigste Intention, Verordnung und Befehl zu ändern und jemanden dergleichen widrige Religion zu gestatten, ach für den besagten Thomas Sekel und sein Ehwirtin Anna bei der Böh. Cammer weder intercediret noch zu intercediren vonnöten gehabt und dahero zu führen, das solches Schreiben durch Misverstand ausgebracht worden. Als befehlen im Namen mehrhöchsterwähnten ihrer Kais. May. unsers allergnädigsten Herrn vermög von dero uns gnädigst gegebenen Gewalts wir Euch hiemit ernstlich, dass ihr alsbald ohne alle Bedenken und denselbigen löbl. Cammer Befehl ungeachtet, dem angeregten Thomas Sekel, sowol auch seiner Ehwirtin Anna und allen den seinigen das Burger-Recht und alle burgerliche Nahrung sperret, einsettel und dieselbe bis auf weitere unsere Resolution durchaus nicht zulasset. Daran wird vollbracht höchstgedachter Ihrer Kay. Mayest. gnedigster Will und Meinung. Datum Prag, den 5. Maji Anno 1627. N. N. von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böh. König. Mayest. zur ReligionsReformation im Königreich Böheim ver-

bedingte Commissarien. Demen ehrenvesten Ehrsamh und weisen
Bürgermeister und Rath der Stadt Cadix etc. unsern guten
Freunden,

*7. Komissari sdělují dne 8. května 1627 Mladoboleslav-
skym, ze prodloužili M. Jiříkovi Bydžovskému lhůtu k vynucení
se v katolické víře.*

Moudrým a opatrným purkmistru a konšelům města Mla-
děho Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní
přatelé nám milí. Jakož jsme Vám předešle jisté poručení, jehož
jest datum nedávno jminulého 17. dne měsíce Aprilis v příčině
osob nekatolických v městě Mladém Boleslavi, jak byste se
k nim zachovati měli, učinili, čímžto jsa pohnut M. Jiřík Byd-
žovský,*) spoluměštěním Váš, jest se sám osobně sem před nás
najiti dal a jak oustně, tak i v spisu za to ponížně žádal, aby-
chom jemu k vynucení se právě sv. katolické víře jen o něco
málo další lhůtu dali a jej mezitím vězením obtěžovati nedo-
pouštěli, připovídajice, že po brzkém vynucení k též právě samo-
spasitedlné katolické víře s manželkou i s čeládkou svou rád
přistoupiti a v ní stále a horlivě do smrti setrvati a zůstávati
chce; i nechtějice my žádnému cestu a přístup k milosti Boží
a blahoslavenství duše své zamezovati a zavíratí, nýbrž vinšovali
bychme, aby všichni jiní podobně činice jeho v tom dobrém pří-
kladu spasitedlně následovali, sobě usmyslili, z bludův svých
kacířských, k věčnému zatracení vedoucích, se vyvésti a do pra-
vého ovčince Kristového sv. katolické církve k věčnému prospě-
chu duší svých uvéstí se dali, nad čímž netoliko J. M. C. se
vším slavným domem svým rakouským obzvláštní zalíbení jmiti
ráčí a jiní všickni věrní katoličtí zde na zemi křesťané z toho se
potěší, ale i andělé v nebi z takového napravení a pokání hříš-
níka se radují. Protož jsme jemu z bedlivého uvážení našeho
předešlej Ascensionis Domini termin v svátky Sesláni Ducha sv.,
týž pak druhéj, prempťorní, v den Nejblahoslavenější Trojice
proměnili a prodloužili, tak aby on vejš dotčené přípovědi své
nejděle v dotčený den Nejsvětější Trojice skutečně zadosti učinil,
zkroušeně se zpovídal a velebnou svátost oltární pod jednou
spůsobou uctivě a pobožně přijal, a tak se upřímně svatý kato-
lický římský církvi připojil, jménem a na místě J. M. C. krále a
pána nás všech nejmilostivějšího my Vám poroučejice, abyste jej
zatím až do toho času vězením ani ničímž jiným zlým neobtě-
žovali a v jeho též sv. právě katolické víře se vyučování žádné
překážky nečinili. Pakli by se on jináč mimo lepší naději naší
zachoval a přípověď svou skutečně do téhož nadepsaného času
nenaplnil, tehdy abyste se k němu vedle předešlého našeho Vám
učiněného poručení zcela a zouplna poslušně zachovali; neb
čím on tuto naši lhůtu milostivěji sobě propůjčenou užije, tím
přísnější pro nedostiučinění přípovědi své exekucí s neproměni-
tedlnou pokoutou a trestáním jej k výstraze jiným konečně ná-
sledovati ma. Vy pak dle poručení našeho tak se zachovajice

*) Orig.: Bydžowzsky.

jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 8. Maji Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

8. *Komissaři žádají dne 4. června 1627 Pavla Michnu z Vacinova a Golfrida Hertla z Leutensdorfu, aby vzali na sebe jakožto jejich subdelegáti provádění reformace v kraji Loketském a možno-li i Chebském.*

Wolgeborner, auch gestrenger, insonders liebe Herrn und Freundt. Es ist Ihnen nicht unbewusst, was gestalt Ihr Röm. Kay. Mayest. unser allergnädigster Herr die Religions-Reformation in diesem Königreich Böhaim gnädigst angeordnet, und uns hie-rinnen zu Commissarien deputirt haben, auf dass solches hochnothwendiges, Gott wolgefälliges Werk durch alle Kreis entweder von uns selbst persönlich, oder durch andere hierzu qualificirte subdelegatos förderlichst fortgestellet und zu gewünschtem glücklichen Ende gebracht werden möge. Wann dann im Ellbognerischen sowohl auch Egerischen Kreis die Ketzerei ziemblich stark für-lauft und daher diestalls schleünigst einsehen zu thuen sehr vonnöthen: wir aber unseren vielfältigen Ihrer Kays. Mayest. hochangelegenenen Geschäften halber derzeit noch uns selbst dahin nicht verfügen können, als ersuchen wir Sie hiemit freundlich, Sie wollen in jetziger Ihrer. nahe derselbigen Orten Anwesenheit, Gott zu Lob und Ehr, sowohl auch Ihrer Kays. Mayest. zu gnädigstem Gefallen und uns zu sonderer angenehmen Freund-schaft diese Mühe auf sich nehmen, bemelte Ellbogner, auch wo möglich Egerischen Kreis heimbsuchen und daselbsten anstatt und in unserm Namen nicht allein die Beschaffenheit, wie es in Religionssachen zugehet, erkündigen, sondern auch alles dasje-nige, was Sie Ihrem beiwohnenden Verstand nach zu Austilgung der bösen ketzerischen Irrthümer und Fortpflanzung der hoch-heiligen alleinseligmachenden catholischen Religion für gut und nothwendig erachten werden, würrklich anordnen und anbefehlen, wie wir dann zu Ihnen unser sonders Vertrauen setzen, dass Sie solches gerne thuen werden, und wir wollen es umb Sie hin-wiederumb in allem Guten zu verschulden geflissen sein. Hiemit göttlicher Obacht uns beederseits empfehendt. Datum Prag, den 4. Junii A. 1627. N. N., von der Röm. Kays. auch zu Hung. und Böh. Königl. Mayest. zur Relig. Reformation im Königreich Böh. verordnete Commissarien. — Dem Wolgebornen Herrn H. Paul Michna Freiherrn von Wazinow auf Tloskow und Konopischt, Röm. Kays. Mayest. Rath, auch gestrengen Herrn Gottfriedt Hertl von Leutersdorf auf Lipniez und Braitenstein, Röm. Kays. Mayest. Reichs-Hof und Böhmischem Kammer Rath, auch Hauptmann des Ellbogner Kreises, unserm insbesonders lieben Herrn und Freunden sambt und sonders.

9. *15. června 1627. Komissaři kárají Mladoboleslavské ze shovívavosti vůči Kezeliiovi a Semaninovi, poroučejí, by je bez prodlení vypověděli; dávají naučení, jak se jměním jejich jest naložiti, vybizejí je, by ostatním nekatolikům poslední lhutu k obrácení dali, nařizují, aby primas a přední konšel před*

komitssu * odpovídají se dostavili a slibují posleze Mladoboleslavtým, že posadky vojenské budou zbaveni, ač li se přičiní o obrázení nekatolických sousedův

Moudrým a opatrným purgkmistru a konselum města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k slodani Moudří a opatrní přátelé nám milí. Byli jsme té celé naděje, že Vy poručení a nařízení naše jménem a na místě J. M. C. a krále nás všech nejmilostivějšího Vam předesle učiněné podle povinnosti Vašich plně, upřímně a poslušně vykonávati budete, tak aby tudy jiní sousedě Vaši, obyvatelé města Mladého Boleslava nekatoličtí tím spěšněji od jejich sektářských bludův odvrázení a k víře svaté katolické přivedeni býti mohli, jakož také i na to obzvláště jsme se bezpečili, že ti dva nejúhlavnější a nejurputnější sektáři, Kezelius a Semanín, při terminích jim uložených, totiž při času slavné památky Soslání Ducha sv. na apoštoly anebo nejdýle a peremptorie až do dne památky Nejblahoslavenější Trojice, vše již jminulých, zpověď svou a přijímání velebné svátosti oltární podle nařízení sv. církve katolické pod jednou způsobou vykonají: ten dotčený Kezelius, jinak Jiřík Bydžovský, maje pro svou neposlušnost a jedovaté kacírství, jiným veliké pohoršení s sebou přinášející, již dávno pryč vypovědín býti, sám se v tom oustně i skrze svůj spis (jehož přepis *) teď Vam pro vyrozumění odsíláme) před námi ohlásil a připověděl, když mu prostrannější termin (kteréhož také i užil) propůjčen bude, že se víře sv. katolické vynaučiti dáti chce, tak aby v skutku dokonale katolickým učiněn býti mohl; ale vyrozuměli jsme s velikou nelibostí z psaní Vašeho 25. dne nedávno jminulého měsíce Máje nám učiněného, že jak výš jmenovaní dva principální sektáři, tak i jiní jim nápodobní sousedě Vaši až posavad v své navyklé vzpouře trvají, pravé pravdy a spasitedlné cesty poznávati nechtějí a žáden z nich v tom čase, maje dosti hojně dobrých a pobožných učitelův a správcův duchovních, k též víře sv. katolické nepřistoupil, z čehož se z prosta jejich opovážlivost zjevně poznává. V kteréžto příčině slušně Vam vinu dáváme, proto, že jste Vy o svý újmě, bez vědomosti a povolení našeho, dotčeným nekatolickým sousedům Vaším, jimžto již živnosti jejich podle našeho nařízení a poručení zastavené a odňaté byly, zase při jarmarce neboližto trhu vejsadním, též živnosti vésti propustili a svobodného provozování všelijakých handlův a obchodův jim dovolili a tak milostivé J. M. C. poručení zlehčili, nemaje Vy té moci, pod jakýmkoliv praetextem naše, z jisté milostivé J. M. C. vůle pocházející poručení a nařízení měniti a rušiti, což Vam od nás nemůže jináče nežli velmi za zlé váženo býti. A co Vam ta všečnost Vaše způsobí, brzo pocejtíte.

I poněvadž J. M. C. těm a takovým neposlušným poddaným, kteřížto s J. M. C., vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnati nechtějí, nýbrž více, než jim náleží, na svém mozku zakladají a toliko podnětově rozmanitých sektářství a bludův.

*) Orig.: přepis.

z nichž všelijaké roztržitosti a nepokoj mezi obcí, ano i v celém království obyčejně povstává, jsou, milosti své cis. a královské udělovati a živnosti v tomto svém dědičném království českém nikoli přijíti chuti neráči, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. z mocnosti od Jeho Milosti sobě dané Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste neprodleně nadepsaným dvěma nej-
přednějším a nejuhlnějším sektářům, jmenovitě Kezeliusovi a Semaninovi netoliko právo a všecky živnosti městské odňali, nýbrž také osoby jich, beze všeho ušetření a neohlídajíce se na nic, z města a z celého království českého dokonce vypověděli, tak aby se oni ihned a nejdéle na druhý den po učiněném jim jejich vypověděni, do západu slunce pryč odstěhovali a již napotom jak města Mladého Boleslava, tak i celého království českého dokonce prázdni byli, lečby na sebe něco horšího kterěž by je konečně, kdyby v témž království déle se zdržující aneb se zase do něho navrátilice, kdežkoli postiženi byli, následovalo potáhnouti a dočekati chtěli. K prodaji pak statkův a jmění svých celej rok, ode dne vypověděni jejich, se jim povoliti má a oni budou moci na místě svým někoho jiného, však osoby náboženství katolického zříditi a splnomocniti, skrze něž by se takoví statkové a jmění jejich v tom čase prodati, zpeněžiti a za nimi pryč odstěhovati dáti mohli; sami pak aby se předece téhož dne (jakž nadepsáno) z království tohoto jinam pryč odstěhovali a do něho nikdy více, lečby opravdově upřímní katolíci učiněni byli, žádným jiným vymyšleným způsobem nenavracovali.

Však nicméně na to pilný pozor dejte, aby všecky statky a jmění týchž vypověděných osob, mohovitě i nemohovitě, na čem by ty koli byly a záležely, v pořádné poznamenání uvedeny, skrze osoby přísežné katolické u přítomnosti některých osob z prostředku Vašeho konšelského spravedlivě pošacovány a při tom všecky dluhy jejich, pokudž jaké, buďto k obci aneb komukoliv jinému dlužní zůstávají, pořádně sečteny byly, potom pak učiníce rozvržení, abyste také na ně jistou quotam, co by tak z týchž statkův jejich vedle slušné proporei na zaplacení dluhův téhož města obecních ku pomoci dáti přišlo, uložili, jakož i to co by oni v pokutě neboližto za perdon do důchodů J. M. C. snad ještě složití měli, k tomu přirazili, z téhož jmění jejich vzali a teprva ostatek svrchu dotčeným plnomocníkům k ruce jich vydali.

A dále Vám tolikéž týmž jménem a na místě J. M. C. vždy tak, jako předešle, ještě jednou a na konec dostatečně poroučíme, abyste těm jiným sousedům a obyvatelům města Mladého Boleslava nekatolickým všem právo a všeckny živnosti, handle a obchody městské neprodleně zdvihli, zastavili, odňali a budoucně žádnému bez vědomosti a povolení našeho jakýchkoliv živností provozovati nedopouštěli, až by oni od vzpoury a bludův svých sektářských upustili, milostivé J. M. C. vůli poslušně za dosti učinili, k té pravé samospasitedlné víře sv. katolické přistoupili a na to dostatečně vysvědčení od svých zpovědníkův nám ukazali, k čemuž Vy je znova se vši pilnosti a horlivosti napomeňte a jim o tom jménem našim přístně poručte, aby oni

nicméně se dále nevymlouvalje (ani pž dosti lhuty a času jmeli, že se též víře katolické vynaučení dání mohli a ještě vynaučení dání mohou) jistotně a konečně až do dne posledního tohoto měsíce června, kterýžto termin peremptorie se jim pokládá, k též víře svatě katolické přistoupili, každěj duchovnímu správci svému, pořádnému knězi katolickému, hříchův svých se zpovídali a velebnou svatost oltární podle řádu a způsobu sv. církve katolické uctivě a pobožně přijali; jinak aby o tom věděli, že žádnej, kterýž by se tak poslušně v tom nezachoval a v terminu nyní oznámeným k zpovědi nešel a velebný svátosti způsobem katolickým nepřijal, nikoliv ani v městě, ani v celém království českém trpín nebude.

Nicméně také poručíme Vám, abyste se dva z prostředku Vašeho, totiž primas a přední konšel, neprodleně sem vypravili a nejděle v tým dni od datum tohoto psaní našeho pořad zběhlém zde před námi osobně postavili a tu se nadepsaného proti jistému poručení našemu neposlušného přečinění Vašeho skutečně spravili.

Co se dotýče žádosti Vaší, abyste od soldatův tam u Vás v kvartiru zůstávajících ušetření a před dalšími Vašimi obtížnostmi ochráněni byli, vězte, že rádi k tomu nápomocni býti chceme, abyste takovým kladením soldatův ušetření a při Vašich živnostech pokojně zachováni býti mohli, když toliko Vy sami se o to opravdově přičinite a k tomu skutečně přivedete, aby se všickni Vaši spolusousedi tím dřívěji k víře katolické obrátili, čímž jistě jak Vám, tak i jim všem, zde časně a tam věčně, nejlépe spomoženo bude. A na tom se také jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 15. Junii Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti C. etc.

10. Dne 21. června 1627. Komissaři ukládají Erazimovi Jaroslavovi Stampachovi ze Stampachu, aby provedl reformaci poddaných na statku Valči místo matky své, která se v tom ukázala býti liknavou.

Unsern geneigten Gruess und gutten Willen. Edler ehrnvester, sonders lieber Freundt. Ihr werdet zweifelsohne gute Wissenschaft haben, dass nachdeme Euer Herr Vatter Wenzel der Ältere Stampach von Stampach seines rebellischen Verbrechen halber das Gut Waltsch Ihrer Kais. Maj. unserm allernädigsten Herrn bei A. 1623 gehaltener Executions-Commission strafweis verfallen; Euer Frau Mutter Frau Barbara Stampachin geborne Mallessiczkin von Pautnow, bei weiland Ihrer fürstl. Gn. von Lichtenstein gottseligster Gedechtnus als damahligem Kais. Statthalter im Königreich Böh. so viel erhalten, dass weilen sie catholisch und alle die Unterthanen zum catholischen Glauben zu bringen richtig und für gewiss versprochen, bemeltes Gut ihr in Handen gegen Bezahlung Ihrer Kais. Maj. zustehenden dritten Theils gelassen worden. Nun werden wir aber glaubwürdig berichtet, dass die angeregte Frau Barbara Stampachin solcher ihrer bei Erhandlung des Guts Waltsch ausdrücklich benänten und zugesagten Condition (unangesehen sie von wolgedachter weiland Ihrer fürstl.

Gnaden von Lichtenstein durch einen Befehl sub dato 27. Januarii nächsthin, laut hie beiliegender Abschrift desswegen stark ermahnt worden) bishero nicht ein genügen thuet, sondern die Unterthanen desselbten Orts, ein weg wie den andern, in Ihrer gewohnten Ketzerei stecken, daraus dann andern benachbarten, die sich sonsten viel eher zum catholischen Glauben bekehren würden, grosse Ärgernus erfolget: und wie vermerkt wird, die mehr besagte Frau Barbara Stampachin (vielleicht durch Verhindern ihres bishero noch in wideriger Religion verharrenden Ehegemahls) ohne anderer Hilf und Beistand in dieser Sach wenig oder nichts ausrichten möchte.

Als haben wir für gut und nothwendig angesehen Euch als einen eifrigen Katholischen dies gottgefällige Werk anzuvertrauen und zu committiren: Befehlen demnach im Namen und anstatt Ihrer Kais. Maj. unsers allergnädigsten Herrn wir Euch hiemit, Ihr wollet Euch dieser Sachen mit ganzem Fleiss und Eifer annehmen und darob sein, dass dieselben Unterthanen alle, Mann- und Weibs-Personen zuvorderist zur Lehr und Unterweisung im katholischen Glauben vom M. Petro Cappio, Pfarrer zu Waltsch, (deme dann auch solches absonderlich von Uns, Cardinaln und Erzbischof zu Prag anbefohlen wird) mit Hierzuforderung anderer benachbarten geistlichen Personen und Informatorn durch bewegliche Motiven, und zwar nicht alle auf einmal, sondern in gewisse Anzahl abgetheilet, nach und nach, und gleichwohl unsäumlich gezogen und angehalten werden und sich also gutwillig zum katholischen Glauben bekehren möchten. Im widrigen Fall aber, und da sich etwan etliche aus ihnen nicht wollten lenken lassen, denselben in unserm Namen ernstlich befehlen, dass sie von ihrer Halssterrigkeit abstehen, innerhalb eines Monats Frist von dato dies unsers Befehls an zu raiten, den wahren alleinseligmachenden heiligen katholischen Glauben wirklich annehmen, ihre Sünden treulich beichten, das hochwürdigste Sacrament des Altars andächtig empfangen, darüber ein Kundschafft von ihrem Beichtvater abfordern, und Euch zustellen, in diesem Allem nach Ihrer Kais. Maj. gnädigstem Willen und Befehl sich gehorsamist verhalten und zu anderen, ihnen unangenehmen Mittel nicht Ursach geben: wie Ihr Euer beiwohnenden Discretion nach, der Sachen recht zu thun, und uns die Relation Eurer Verrichtung förderlichst zu überschicken wol werdet wissen. Daran vollbringt Ihr mehrhöchstgedachter Ihrer Kais. Maj. gnädigsten Willen und Meinung. — Datum Prag, den 21. Junii a. 1627. N. N. von der röm. Kais. auch zu Hung. und Böhaim königl. Maj. zur Religions-Reförmation im Königreich Böh. verordnete Commissarien. — Dem edlen ehrenvesten Herrn Erasmo Jaroslao Stampach von Stampach auf Bochova*) und Raitka, unsern gueten Freundt.

11. *Dne 5. července 1627. Komissari piší Vilému z Lobkovic, aby nekatolické osoby na panstvích svých hleděl po dobrém přívěsti k obrácení a nabízejí mu k tomu svoji radu a pomoc.*

*) Bukov, Pokau.

Pročeny pane panu tuje a svagelu nam zelašte milv. Jakož jest J. M. C. král a pan nás vsech nemilostivější každého času nejvíce o to svou milostivou a právě otcovskou péči jmiti račil, aby v tomto J. M. C. dědičném království českém čest a chvála Boží se rozmáhala, obyvatelé téhož království, kteříž tak skrze rozličné sektáře zavedeni jsouce, všelijakých u víře nebolížno v náboženství bludův, duší jejich k zatracení vedoucích, též roztržitost, nepokoj a záhubu vší země s sebou přinášejících, se přidržují, zase k poznání starobylé, právě a samospasitedlné víry svaté katolické přijíti a tak všickni s jeho milostí císařskou, vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnajíc, jednomyslně Pánu Bohu sloužiti a svatou křesťanskou lásku, svornost a pokoj, z něhož obecné dobré zrůst svůj má, vždycky stále mezi sebou jmiti mohli. Že pak mimo nadějí mnozí, jsouce v tom již od drahného času, jak skrze mnohdykrátě vůbec prošlé J. M. C. milostivé patenty, tak tolikéž skrze duchovní lidi a kazatele v kostelích upřímně napominání a vyučování, toho sobě k srdci nic nepřipouštějí a někteří z púhé všetečnosti a vzpoury, někteří pak z nerozvážlivosti a nerozumu, právě zaslepení, přece v své navyklé zarputilosti a tvrdošijnosti až posavad trvají a se napraviti dáti nechťejí: to J. M. C. dosti těžce nesouc z mnohých slušných a velikých příčin dále přehlížeti moci ani chtíti neráčí, nýbrž aby té věci již vždy jednou zpomoženo a takové zlé a škodlivé sektářství z téhož J. M. C. dědičného království českého skutečně pryč odvráceno býti mohlo, ráčila jest J. M. C. nedávno jminulých dnův nás za commissaire milostivě naříditi a nám o tom poručiti, abychom ve všem království českém reformací v religiji nebolížno v náboženství již na konec učinili. Podle kteréhožto J. M. C. milostivého poručení již se také jest zde v městech Pražských i jinde v mnohých místech pozemských i městských dobrý začátek stal, tak že (Pán Bůh rač z toho pochválen býti) mnohá celá panství i města k též víře svaté katolické přivedeni jsou, z čehož oni, poznavše pravou pravdu, se nyní srdečně těší a Pánu Bohu děkují: my pak na jiným nejsme, nežli abychom dotčenou reformací dále všudy, při všech obyvatelích království tohoto, náležitě vykonati a tudy J. M. C. milostivou vůli a poručení naplnili.

I ačkoliv o V. M. jakožto pánu pobožném katolickým nepochybujeme, že na svých panstvích o spasení duší, lidí poddaných svých, se bedlivě (an tím každá vrchnost povinna jest a před Pánem Bohem z tohoto odpovídati musí) starati a ty, kteříž ještě katoličtí nejsou, k též svaté samospasitedlné víře katolické vésti i přivesti dobře věděti ráčíte: však nicméně z povinnosti naší nemohli jsme pominouti toto psaní naše V. M. učiniti. Jmémem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, V. M. napominajíc, abyste ráčili všechny nekatolické osoby obojího pohlaví, poddané své, buďto před vlastní osobu anebo před hejtmany a úředníky V. M. katolické neprodleně (vsak ne pojednou, nýbrž v jistý počet, jak V. M. nejlépe viděti bude, je rozdělíce) povolati dadouc jim tu milostivou a konečnou J. M. C. vůli a poručení oznámiti, totiž aby oni všickni na přikázání Boží,

na svědomí a povinnost svou, kterouž vrchnosti své zavázáni jsou, též na řád a právo pamatujíc, V. M. pánu svému dědičnému ve všem všudy povinnou poslušnost zachovati hleděti a v příčině náboženství dobře, moudře, jim užitečné a spasitelné rady, napominání a poručení uposlechli a tím dříve sobě usmyslí, víře svaté katolické od pořádných kněží a správcův duchovních se vynaučiti dali a k ní beze vši odporosti aneb jakýchkoli výmluv a ouskokův skutečně přistoupili, takových mírných a dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěšenství sloužících prostředkův nepovrhali a k nějaké přísnosti a těžkosti, s kterouž by se pro svou neposlušnost (ač se té do nich nenačejeme) potkati mohli, sami zbytečně příčiny nedávali, nýbrž pro požehnání Boží a zachování dobrého pokoje raději dobrovolně, skutečným a brzkým toho všeho, jakž se nadpisuje, vykonáním, že věrní a poslušní vrchnosti své poddaní jsou, na sobě uznati dali. Pokudž by pak kdo z nich v tom nějak odporným býti se opovážil, zůstává to v moci V. M., k takovému každému neposlušnému poddanému s náležitým trestáním přikročiti dáti, jakož také my, bylo-li by kdy v čem naší rady a pomoci zapotřebí, když nám koliv od V. M. oznámeno bude, rádi V. M. všelijak přispěti a nápomocni býti chceme. S tím V. M. na všem dobře a šťastně se jmiti vinšujeme. Datum v Praze 5. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti atd. — Urozenému Pánu p. Vilímovi z Lobkovic na Bilině, Beškovicích a Divicích, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu kamermistru v království českém, panu ujcí a švakru nám zvláště milému k dodání.

12. Dne 8. července 1627. Komissaři oznamují komoře české, že dvěma jejím úředníkum, Václava Magrlovi ze Sobišku a Václavu Kolidiusovi, dali sděliti rozkaz, by viru katolickou přijali, i žádají, aby komora česká je k tomu napomenula; kdyby pak uposlechnouti se zdráhali, aby jiné osoby náboženství katolického na jejich místa byly přijaty.

Urozený pane pane, urození a stateční rytíři, pane švagře a přátelé naši zvláště milí. Vaší milosti a Vás netajíme, že jsme panu hejtmanu Starého Města Pražského strany Václava Magrly z Sobišku a panu hejtmanu Nového Města Pražského strany Václava Kolidyusa jisté dekrety odeslali, aby oni nyní jmenované dvě osoby před sebe na rozdílné rathouzy k správě jich příslušející v místa radní povolati dadouc, jim milostivou vůli a poručení J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího oznámili; totiž aby se oni oba z bludův svých sektářských vyvésti a víře svaté katolické vynaučiti dali, i také k ní skrze svatou zpověď a uctivé přijetí velebné svátosti oltářní v terminu až do dne památky sv. Jakuba, to jest 25. dne tohoto měsíce července, skutečně, k další své nepřiležitosti příčiny nedávajíc, přistoupili. I aby týž Václav Magerle z Sobišku a Václav Kolidius, kteřížto podle svých, jeden při ouřadě J. M. C. pana prokuratora a druhý při puchalterii komory české na sobě nesoucích povinnosti pod správou V. M. a Vaší náležejí, tím snázejí k tomu, jakž svrchu oznámeno, přivedeni býti mohli, pročež jménem a na místě J. M. C.

krále a pána nás všech nejmilostivějšího V. M. a Vás napomínáme, od osob pak našich přátelsky žádáme, že tolikéž i V. M. a Vy dotčené: Václava Magrle a Václava Kolidyusa, aby oni těchto mírných, dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčném prospěchu sloužících prostředkův nepovrhali, nýbrž radejí s Jeho Milostí císařskou, vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnati hleděli, dostatečně napomenouti, a pokudž by oni vždy (mimo nadějí) sobě usmyslíti a v tom se tak poslušně zachovati nechtěli, na jiné osoby náboženství katolického, kteréž by na těchto místo k těm povinnostem dosazeny býti mohly, časně pomyslíti ráčíte a pomyslíte. S tím V. M. a Vás i spolu s sebou ochráně Boží poručíme. Datum v Praze 8. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milostí atd. — Urozenému pánu panu, urozeným a statečným rytířem N. N., Jeho Milostí římského císaře, uherského a českého krále, panu praesidentu a pánům raddám zřízene komory v kralovství českém, pánům Švagkru a přátelům naším zvláště milým.

13. Dne 8. července 1627. Komissaři sděluji mistodržcím, že se usnesli na tom, aby nekatoličtí praedikanti v Praze uvězněni a v zatvřzelosti setrvávající odesláni byli na jiné místo, kde by tvrdošijností svou nedávali pohoršení.

Hoch- und wolgeborne, wohlgeborne Herren, auch edle gestrenge Ritter, besonders liebe Herren Oheimb, Schwäger und Freundt. Wir haben in fleissiger Deliberation gehabt, was mit denen gottlosen verstockten Praedikanten, die da in der Alten und Neuen Stadt Prag gefänglich verhaft bleiben, die Bekehrung aber zur heiligen katholischen Religion ihnen durch keine Mittel persuadiren lassen wollen (welches doch andere seliglich gethan und darauf freigelassen worden) zu thuen wäre. Erachten demnach vieler erheblichen Ursachen halber fürs beste, dass sie von hinnen an ein ander Ort, allda sie durch solche ihre Halssterrigkeit niemanden Ärgernus geben könnten, verschickt würden, inmassen wir uns dann allbereit deswegen mit dem Herrn Böh. Cammer Praesidenten unterredet haben, dass gewisse Personen besagte Praedikanten von hinnen abzuholen verordnet werden. Hierumb ersuchen wir E. Gn. und die Herrn hiemit ireundlich, sie wollen bei dem Magistrat der Alten und Neuen Stadt Prag die Verordnung thun, dass man bemelte Praedicanten denjenigen hierzu von uns und von der Böhmischem Kammer bestellten Personen herausfolgen lasse, welche alsdann dieselben weiter zu führen wissen werden. Hiemit verbleiben wir E. Gn. und den Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundschaft erweissung jederzeit willig. Datum Prag, den 8. Julii Anno 1627. E. Gn. und der Herrn dienst- und freuntwillige N. N. Röm. Kais., auch zu Hungern und Böhaim König. Maj. zu Religions. Reformation im Königreich Böh. verordnete Commissarien. Denen Hoch- und Wohlgebornen Wohlgebornen Herrn Herrn auch edlen gestrengen Rittern, N. N. Röm. Kais., auch zu Hungern und Böhaim König. Majest. gemhaimben und annern Rätthen, Statthaltern, Obrist. Landofficirern und Land-

rechts Beisitzern, im Königreich Böh., unsern besonders lieben Herrn Ohmb, Schwagern und Freunden.

14. Dne 14. července 1627. Komissaři oznamují hraběnce Anně z Fürstenbergu, rozené z Lobkovic, že proti nekatolíku Jonášu Barryterovi v domě jejím na Hradčanech za hospodáře sloužícímu bude obyčklým způsobem nastoupeno, i žádají ji, by mu poručila, aby viru katolickou přijal.

Urozená paní paní hrabinko, paní teto a švakrová naše zvláště milá. Nepochybujeme o tom, že V. M. dobře vědomé, kterak jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější každého času nejvíce o to svou milostivou a právě otcovskou péčí jmiti ráčil, aby v tomto Jeho Milosti dědičném království českém čest a chvála Boží se rozmáhala, obyvatelé téhož království, kteříž tak skrze rozličené sektáře zavedeni jsouce, všelijakých v víře neboližto v náboženství bludův, duší jejich k zatracení vedoucích, se přidržují, zase k poznání starobylé, pravé, samospasitelné víry sv. katolické přijíti a tak všickni příkladem předkův našich milých v jednotě víry a myslí srovnání jsouce, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti, v svatě lásce, svornosti, a každého času v stálém pokoji spolu přebývatí, i tudy obecné, dobré a užitečné fedrovati mohli: že pak až posavad mnozí ani J. M. C. skrze již předešle mnohokrát vůbec publikované patenty, prošlého milostivého napominání a poručení, ani také od duchovních správcův v svatým Písmě učených pobožného a spasitelného vyučování v tak prodloužile sobe propůjčené lhůtě k srdci svému připustiti nechtějí, nýbrž jako zaslepeni v bludích svých sektářských urputně a tvrdošijně trvají: a to nejvíce odtud pochází, že jeden sektář druhého, aby se k víře katolické neobracel, pokoutně rozpakuje. To J. M. C. těžce nesouc dále takových zlých a škodlivých nerádův nikoliv přehlížeti chtíti ani moci neráčí, nýbrž aby vždy již jednou všecko sektářství z tohoto J. M. C. dědičného království českého dokonce pryč odvráceno býti mohlo, ráčil jest J. M. C. nás za commissáře milostivě naříditi a nám o tom poručiti, abychom na jistý spůsob v instrukci od J. M. C. nám vydané obsaženéj ve všem království českém reformaci v religiji neboližto v náboženství již na konec učinili: i maje my podle povinnosti naší na to bedlivý pozor, aby takové J. M. C. milostivé poručení náležitě vykonáno bylo, poznáváme to velice na překážce býti, že v mnohých domích osobám stavu panského a rytířského náležejících všelijací nekatoličtí lidé na svobodu těchž domův a ochranu svých pánův se spoléhajíce se zdržují, na něž lid městský obecný zření své mají a veliké pohoršení a posilu od nich berou, takže příkladem jejich zlým k víře katolické se obráti nechtějí. Poněvadž pak tolikéž v domě V. M. na Hradčanech za hospodáře sloužící Jonáš Barryter, člověk nekatolický, se nachází, kteréhož bychom také na pravou spasitelnou cestu, totiž k víře sv. katolické rádi přivedli a toho oumyslu jsme, že tímž řádem a spůsobem, kterýž tato naše commissi a reformaci s sebou přináší a jakž se s jinými v takové příčině procediruje, na něj na-

stoupeno bude. Však ušetřující vzaene osoby V. M. toho jsme pominouti nechtěli, abychom dříve V. M. o tom v známost uvésti neměl. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pana nás všech nejmilostivějšího V. M. napomínáme, od osob pak našich přátelsky žádáme, že z horlivosti k náboženství, jakožto paní vždycky katolická a z povinnosti svědomí svého, i také z potřeby, kterouž tato nynější naše commissi ukazuje, dotčenému svému služebniku Jonášovi Barreyterovi, aby on, dadouce se z bludův svých sektářských vyvésti a pravé samospasitedlné katolické víře dobře vynaučiti, k též sv. katolické římské víře v termínu až do posledního dne tohoto měsíce července skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a spasitedlné přijetí velebné svátosti oltární jistotně přistoupil, na to nám hodnověrně vysvědčení od svého zpovědníka přinesl a tudý, že věrným a poslušným J. M. C. poddaným jest, na sobě uznati dal, takových marných, dobrotivých, k jeho vlastnmu časnému i věčnému prospěchu sloužících prostředkův nepovrhal a k další svy nepřiležitosti a těžkosti, s kterouž by se pro neposlušnost potkati mohl, příčiny nedával, dostatečně poručiti; pakli by on sobě usmysliti a v tom se tak poslušně zachovati nechtěl, na jinou osobu náboženství katolického, kteráž by na jeho místo v službu V. M. dosazena býti mohla, časně pomyslití račíte. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 14. Julii a. 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissari. — Urozené paní paní Anně hrabince z Fyrštenbergku rozené z Lobkovic, na Klecanech, Chvatěrubech a Veliké Baště, paní tetě a švagrové naší zvláště milé k dodání.

15. Dne 14. července 1627. Komissaři oznamují Janu Rudolfu Trčkovi, že proti nekatoliku Michalu Šulcovi Veseckému, ve službě jeho se nacházejícímu, bude obvyklým způsobem nastoupeno, i žádají, aby jej přiměl k přijetí víry katolické.

Urozený pane pane, ujče a švagře náš zvláště milý. Nepochybujeme o tom, že V. M. dobře vědomé jest... [jako v l. 14.]... takže příkladem jejich zlým, a ukazující na ně, k víře katolické se obrátiti nechtějí. Poněvadž pak tolikéž v službě V. M. jeden měštinin Nového Města Pražského, Michal Šule *) Vesecký, člověk nekatolický, se nachází, kteréhož bychom spolu i s manželkou jeho také na pravou spasitedlnou cestu, totiž k víře sv. katolické rádi přivedli... [jako v listu 14.]... od osob pak našich přátelsky žádáme, že dotčenému svému služebniku Michalovi Šulcovi Veseckému, aby on i s manželkou svou, dadouce se z bludův svých sektářských vyvésti... [jako v listu 14.]... v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 14. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře atd. — Urozenému pánu panu Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lípy na Vopočně, Smiřicích, Světly nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku, panu újci a švagru našemu zvláště milému k dodání.

*) V orig. Ssulcz.

16. Dne 14. července 1627. Komissaři totěž oznamují Janu Vilimovi z Lobkovic v příčině Mikuláše Liliusa a manželky jeho.

In simili. — Urozenému pánu panu Vilimovi z Lobkovic, na Bilině, Beřkovicích a Divicích, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu kamermistru v království českém, panu uci a švagru našemu zvláště milému k dodání. — Z strany Mikuláše Liliusa, spolu i manželkou jeho.

17. Dne 14. července 1627. Komissaři žádají Přibíka Jeniška z Újezda, aby na objížďce své po městech královských, která naň od místodržících byla vložena, jejich jménem reformaci prováděl.

Urozený a statečný rytíři, pane příteli a švakře nám zvláště milý. Jest Vám dobře vědomé, jaká od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího na nás commissí v příčině reformací v religiji v tomto J. M. C. dědičném království českém vzložena jest, tak že bychom měli sami osobně, do všech krajův sjedouc, anebo subdelegatos, neboližto jisté osoby na místě našim nařídíc a tam vyšlic, takovou reformaci beze všeho protahu k místu a konci vésti. Ale jsouce jakž tou reformací zde v městech Pražských, tak i jinými mnohými a důležitými J. M. C. vlastními potřebami zaneprázdnění, na ten čas nám odsud odjeti nelze. I poněvadž Vy bez toho nyní k vyřízení jisté od Jich Milostí Pánův místodržících J. M. C. na Vás podle jiných osob vzložené commissí po všech městech královských jezdití budete, protož Vás za to přátelsky žádáme, že také při též příležitosti, přijedouc do kteréhokoliv kraje a města, jménem a na místě našim vsecky obyvatele mužského i ženského pohlaví k víře svaté katolické napomenete a vésti budete. Cokoli tu dobrého ke cti a chvále Boží, rozmnožení svaté katolické církve a k milostivému zalíbení J. M. C. na tuto žádost naši učiníte, toho my se Vám všim dobrým odměnití nepomineme. S tím Vás spolu i s sebou v ochranu Boží poručíme. Datum v Praze, 14. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře atd. — Urozenému a statečnému rytíři panu Přibíkovi Jeniškovi z Újezda, na Štěpanovicích, Březnici a Tolhencích, J. M. C. raddě a podkomořímu v království českém, příteli a švakru nám zvláště milému k dodání.

18. Dne 14. července 1627. Komissaři nařizují Litoměřickým, aby duchovenstvu Litoměřickému při reformacním díle byli nápomocni, a aby Pavla Stranského a manželku jeho přísne napomenuli, by k církvi katolické přistoupili.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Dochází nás jistá zpráva, že hned od toho času, co jest M. Simon Petrus Aulicus ouřadu J. M. C. rychtářského sprostěn, mnozí obyvatele nekatoličtí v městě Litoměřicích, ano i ti přednější, strany obrácení se k víře sv. katolické nemalou urputnost svou prokazují a dobré, spasitedlné, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužící rady a vyučování od du-

chovních správčův, lidí v Písmě sv. znamenitě učených, uposlechnouti nechtěj, nýbrž jako zaslepení v bludech svých sektářských, duši jejich k ztracení vedoucích, zůstávají míni: jakož pak obzvláště Pavel Stranský spolu s manželkou svou to zjevně za odpověď dáti se neostežali, že od své sektářské víry odstoupiti nechtějí. I poněvadž J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější na tom se milostivě ustanoviti a dokonale resolvírovati ráčil, aby mimo to jediné, pravé, samospasitedlné katolické římské náboženství, kteréhož J. M. C. se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti se ráci, zadne jme, jakžkoli smyšlene, v tomto dědičném Jeho Milosti království českém (v němžto prve škodlivá rozdílnost v náboženství tu jminulou ohavnou rebellí způsobila) trpino nebylo, nýbrž aby se všickni J. M. C. věrní poddaní obojího pohlaví k též víře sv. katolické co nejdříve obrátili a tak v jednotě víry a myslí srovnáni jsouce a v svatě lásce, svornosti a každého času v stálem pokoji spolu přebývající, předně Panu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti, i tudy obecné dobré a užitečné fedrovati mohli. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste (poněvadž na ten čas žádného J. M. C. rychtáře u Vás není) Vy podle povinností a ouřadu Vašeho panu děkanovi a těm všem osobám duchovním v městě Litoměřicích k vyučování víry katolické nařízeným ve všelijakých příčinách, co by tak koliv k rozmnožení náboženství katolického sloužiti mohlo, každého času, volně, ochotně a upřímně nápomocni byli, tak aby J. M. C. nad tím své milostivé zalíbení jmiti ráčil a my, kdyby se co jináče, nežli se tuto poroučí, oň Vás stalo, na J. M. C. toho vznesti nemuseli. Niemeně tolikéž i sousedům Vaším nekatolickým všem o tom dostatečně poručte, aby oni sobě usmyslili, z bludův svých sektářských tím dříve se vyvésti a víře sv. katolické vynaučiti dali, k ní skutečně přistoupili a tudy, že věrní a poslušní J. M. C. poddaní jsou, dokázali; obzvláště pak nadepsanému Pavlovi Stranskému a manželce jeho přísně a pod skutečným trestáním o tom poručte, aby oni manželé tak hrubě na svých hlavách nezakládali, zdravě se rozmyslili, vzpoury své, z níž jiní sousedí pohoršení a zlý příklad berou, zanechali, nýbrž raději k církvi sv. katolické, dadouce se neprodleně víře sv. katolické vynaučiti, poslušně přistoupili, leč by na sebe něco horšího (kteréž by je pro neposlušnost konečně následovalo) uvésti chtěli. Na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze 14. Julii a. 1627. N. N. od Jeho Mil. atd.

19. *Dne 14. července 1627. Komissaři nařizují Kutnohorským, aby těm, kteří o své újmě z města ušli, poručili, by se zase vrátili, jinak že potom nikdy více do společnosti měšťanské aneb k jakýmkoli živnostem přípuštění nebudou a že pak i jejich manželky ze země budou vypovězeny.*

Poctivému, moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Hory Kuttny, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Máme toho jistou zprávu, že někteří obyvatelé města Hory Kuttny,

vyrozuměvše, že se z milostivé vůle a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. reformaer v religiji neboližto náboženství zde v městech Pražských i jinde v krajích děje, chtějí se tomu vyhnouti, aby také na ně strany obráčení se k víře sv. katolické nastupováno nebylo, sami po svý vůli zbytečně a bezpotřebně, nemaje od nás, ani od koho jiného, žádného sobě k odstěhování se uloženeho terminu ani rozkazu aneb vypovědění od města pryč, statky a jmění svá, manželkám svým anebo jiným též nekatolickým osobám k opatrování poručějice, ujíždějí a tudy svou urputnost a neposlušnost, že se s J. M. C., vrchností svou nejmilostivější, v náboženství srovnati a k víře sv. katolické přistoupiti nemíní, zjevně na sobě uznávati dávají. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom poručíme, abyste se po takovýcho pryč se odebraných osobách, kde se zdržují (an jejich manželky bez pochyby o nich dobře vědí) pilně ptáti dali, a uptajíce se jich, jim (pokudž možné jest) v známost o tom uvedli a dostatečně poručili, aby se oni neprodleně a nejdéle až do dne památky Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie, to jest 15. dne měsíce srpna nejprv příštího zase do města k svým statečkům a živnostem navrátili a milostivou J. M. C. vůli a poručení v příčině náboženství poslušně vykonati hleděli; jinak, pokudž by toho tak neučinili, tehdy že již potom nikdy více do společnosti měšťanské aneb k jakýmkoliv živnostem a obchodům připuštění, aniž také v celém království českém trpíni býti nemají; jakož také i manželky jejich hned po vyjití svrchu oznámeného terminu za nimi z města a z celého králov. českého se pryč odstěhovati musejí, načež Vy, aby to vše dobře a náležitě opatřeno bylo, dobrý pozor dáti máte, vědouc že se etc. Datum v Praze, 14. Julii a. 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

20. Dne 15. července 1627. Komissaři sdělují Domažlickým nelibost cisařovu nad tím, že dopouštějí, aby obyvatelé ve vesnicích jim náležejících setrvali ve víře nekatolické k nemalému pohoršení sousedního lidu, i nařizují, aby je dali Domažlickým farářem katolické víře náležitě vyučiti, tak aby se dobrovolně obrátili: proti zaturzelym, že by zakročeno bylo tresty, ano i mocí vojenskou.

Denen ehrsamb. und weisen N. N. Burgermeister und Rath der Stadt Taus, unsern guten Freunden. Unsern geneigten Gruss und guten Willen, ehrsamb. und weise gute Freundt. Wir können Euch nicht verhalten, dass von der Röm. Kaiserl., auch zu Hungern und Böhaim königl. Majest. unsern allergnädigsten Herrn uns ein gnädigstes Schreiben, datiert Wien, den 4. Julii nächsthin zukhomben, in welchem Ihr Majestät hocheifrig vermelden, dass Sie mit Euch als Magistrat der Stadt Taus gar übel zufrieden, darumb, dass ihr alle die zur gemeinen Stadt gehörige Dörfer zur katholischen Religion, höchstgedachter Ihrer kaiserl. Majest. gnädigsten Intention und läng-t beschehenen unterschiedlichen Befehl nach, bishero nicht gebracht habt, sondern ihnen allerlei hochschädliche Secten und Halssterrigkeit übersehet und gestattet, daraus dann andere benachbarten und sonderlich

des hoch- und wohlgebornen Herrn Herrn Maximilian Grafen von Trauttmansdorf Freiherrn von Gleichenberg, Negau, Burgau und Torzenbach, auf Bischofteinitz, Murschkau und Tchiezowicz, röm. kaiserl. Majest. geheimben Raths und Cammerers drei Dortschaften, als Gross- und Klein Luschenz*) und Krästowicz**) sehr grosse Argernuss nehmen und sich auf bemelte Eure Unterthanen referiren, sprechend, wann die Eungen katholisch werden, sie alsdann auch weiter diesfalls kein Bedenken haben wollten. Wann dann Ihre kais. Majestät wie vor diesem durch vielfältige Resolutiones, also auch durch obangeregtes, an uns gethanes gnädigstes Schreiben, sich dahin gänzlich entschlossen und gnädigst befohlen, ausserhalb wohlgedachter katholischen Religion niemanden, wer der auch sein mag, kein anders Exercitium in dero Königreich Böhaim zu verstatten. Als befehlen im Namen und an Statt mehrhöchstgemelter Ihrer Kais. Majestät unsers allergnädigsten Herrn wir euch hiemit, dass ihr euch dieses gottwohlgefälligen heilsamen Werks mit ganzem Fleis und Ernst annehmen und darob sein sollet, dass die Inwohner in angeregten zur Stadt Taus gehörigen Dörfern allesamdt, Mann- und Weibspersonen alsbald zuvoderist zur Lehr und Unterweisung im katholischen Glauben von Euerem Pfarrer zu Taus (deme dann auch solches absonderlich von Uns Cardinaln und Erzbischofen zu Prag anbefohlen wird) mit Hierzuforderung anderer benachbarten geistlichen Personen und Instructorn durch bewegliche Motiven, und zwar nicht alle auf einmal, sondern in gewisse Anzahl abgetheilt, nach und nach, und gleichwol un-äumblich, gezogen und angehalten werden, damit sie sich alsò gutwillig zum katholischen Glauben bekehren möchten. Im wdrigen Fall, und da sich etwan etliche aus ihnen nicht wollten lenken lassen, denselben in unserem Namen ernstlich befehlen, dass sie von ihrer Halssterrigkeit abstehen, innerhalb eines Monats Frist von dato dies unsers Befehls an zu raiten den wahren alleinseligmachenden heiligen katholischen Glauben wirklich annehmen, ihre Sünden beichten, das hochwürdigste Sacrament des Altars andächtigt empfangen, darüber ein jedweder von seinem Beichtvater den Beichtzettel abfordern und Euch zustellen, in diesem Allem sich gehorsamist erzeigen und zu anderen, ihnen unagenehmen Mitteln nicht Ursach geben, sintemal wir gegen den Ungehorsamen mit gebühlicher Straf zu verfahren und auch gar (da vonnöthen) Soldaten über sie zu schicken wissen würden. Versehen uns aber gänzlich gegen ihnen, dass sie ihr Gewissen und Seelenseligkeit, der Pflicht, mit welcher sie ihrer Obrigkeit verbunden sind und ihr eigene Wohlfahrt wohl bedenken und sich als treue Unterthanen hierinnen, wie dahie befohlen ist, gehorsamblich verhalten werden. Daran wird vollbracht Ihrer kais. Majestät gnädigster Will und Meinung. Datum Prag, den 15. Julii anno 1627. N. N. von der Röm. etc.

21. Dne 15. července 1627. Komissaři nařizují Volfovi Vilémovi Lamingerovi z Albenrentu, aby přičinil se o obrácení poddaných svých v Chotiněvsi (Kuttendorf).

*) Lužnice Velké a Malé. - **) Chrastavice.

Unsern freundlichen Gruess und was wir mehr liebs und guts vermögen. Wohlgeborner Freiherr, besonders lieber Herr und Freundt. Demnach aus der Röm. kais. auch zu Hungern und Böhaimb königl. Majestät unesers allergnädigsten Herrn gnädigsten Befehl wir die Religions-Reformation im Königreich Böhaim fürgenommen, kommen wir in Erfahrung, dass seine Kuttendorfsche (von Ihrer kaiserl. Majestät ihme pfandtweis eingeraubte) Unterthanen bishero noch zum katholischen Glauben nicht gebracht sind und durch ihre ketzerische Verstockung vieler anderen benachbarten Herren, sonderlich aber des hoch- und wohlgebornen Herrn Herrn Maximiliani Grafen von Trautmannsdorf, Freiherrn von Gleichenberg, Negau, Burgau und Torzenbach, auf Bischofteiniz. Mirschkau und Tschežiowicz, Röm. kais. Majestät geheimben Raths und Cammerers etc. Unterthanen in drei Dörfern, als Gross- und Klein-Lushhenz und Krästowicz sehr grosse Ärgernuss won sich geben, wie dann jetztbemelte drei Dorfschaften ausdrücklich sprechen, wann die Kuttendorfer katholisch werden, sie alsdann weiter auch kein Bedenken haben wollten. Wann dann Ihre kaiserl. Majestät, wie vor diesem durch vielfältige Resolutiones. also auch durch dero neulichst vom 4. Julii particulariter dieser hiebennenten Dorfschaften halber an uns gethanem gnädigsten Schreiben, sich dahin gänzlich entschlossen und gnädigst befohlen, ausserhalb wohlgedachter catholischen Religion niemandem, wer der auch sein mag, kein anders Exercitium in dero Erb- Königreich Böhaimb zuverstatten, als wollen im Namen und an Statt höchsternennten Ihrer Kais. Majestät uners allergnädigsten Herren wir hiemit Ihn ermahnet haben, Er als Pfands-Obrigkeit wolle sich dieses gottwohlgefälligen heilsamen Werks mit ganzem Fleiss und Ernst annehmen und darob sein, dass die besagten Kuttendorfer allesamt, Mann- und Weibs-Personen alsbald zuvorderist zur Lehr und Unterweisung im katholischen Glauben vom Pfarrern daselbsten, deme dann auch solches . . . (jako v listu 20.) . . . bekehren möchten. Im widrigen Fall und da sich etwan etliche aus ihnen nicht wollten lenken lassen, denselben in Ihrer kaiserl. Majestät Namen ernstlich befehlen, dass sie von ihrer Halssterrigkeit abstehen, innerhalb eines, oder aufs längste zwei Monat Frist, von dato dies uners Schreibens an zu raiten, den wahren, alleinseligmachenden heiligen catholischen Glauben wirklich annehmen . . . (jako v listu 20.) . . . und Ihme als der Obrigkeit zustellen, in diesem allen sich gehorsamist erzeigen und zu anderen Mitteln nicht Ursach geben: gestalt wir dann auch sofern einziger Ungehorsamb oder Widersezlichkeit der Unterthanen vermerkt und solches uns von Ihme zu wissen gemacht würde, demselben alle gebürliche Assistenz zu leisten, auch da es von nöthen und Er es begehren thäte, dergleichen Widerspenstige mit Soldaten zu belegen ins Werk zu richten nicht unterlassen wollen. Versehen uns aber gänzlich gegen den Unterthanen, dass sie ihr Gewissen und Seelenseligkeit, die Pflicht, mit welcher sie der Obrigkeit verbunden sind und ihr eigene Wolfahrt wohl bedenken und sich als treue Unterthanen hierinnen wie obstehet

gehorsamblich verhalten werden. Daran wird vollbracht Ihrer kaiserl. Majestät gnädigster Will und Meinung. Datum Prag, 15. Julii A. 1627. N. N. von der Röm. kaiserl. auch zu Hung. und Böhaim etc. Dem wohlgebornen Herrn Herrn Wolf Wilhelmb Laminger von Lamingen, Freiherrn auf Albenreut, Röm. Kais. Majest. Reichshof-Rath und teutschem Lehnhauptmann im Königreich Böhmen, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

22. Dne 18. července 1627. Komissari sděluji Gotfridu Hertlovi z Leutersdorfu, že vzali na vědomí zprávu o bouři, kterou dne 4. července způsobili nekatolici Loketští: mini, že zaviniła ji z části přílišná shovívavost vůči nim, a naznačuji, kterak nutno dále k nim se chovati. Zároveň dávají mu na vůli, aby Karlovarským lhůtu k obrácení prodloužil.

Unseren geneigten und freundlichen Gruess, edler gestrenger, besonders lieber Herr und Freundt. Was der Herr aus Karlsbad vom 13. Julii nächsthin an den wohlgebornen Herrn Herrn Paul Michna Freiherrn von Wazinow, auf Tloskov uno Konopisst etc., Röm. kais. Majestät Rath, wegen des, den 4. Tag dies Monats in der Stadt Elbogen in des Herrn Abwesenheit von der ketzerischen Burgerschaft erwekten und verübten Tumults geschrieben, dies hat uns der wohlgemelte Herr von Wazinow communicirt, über welchem Frevel wir grosses Misfallen tragen; wollten wünschen, es wäre nicht geschehen. Wir sind gleichwohl von aderen so viel berichtet, dass sein selbst gar zu grosse Gütigkeit und Lindigkeit, des Ihrer Kay. Mayest. Richters aber (der da zur selbigen Zeit nicht einheimisch war) Fahrlässigkeit solches zum Theil causirt, weilen man den Ketzern zu viel traует und solche Ämbter, in welchen die Gemein auf sie ihren Respect haben müssen und also gar leichtlich aufgewiegelt werden können, ihnen bedienen zulässt und sie (unangesehen man wohl weiss, dass sie turbatores pacis publicae sind, indeme sie andere, welche katholisch werden wollen, davon abhalten) nicht amovirt, sondern vielmehr dieser Zeit noch solche der katholischen Religion widerwärtige promovirt: wie solches dem gewesten Stadtschreiber zu Elbogen widerfahren, dass er bei der nächstgehaltener Kreis-Zusammenkunft zu einem Kreis-Landschreiber (gleichsamb den Katholischen zum Hohn und Spott, auch wohl zu einer Periclitation) an- und aufgenommen worden: welche Promotion dann auch zweifelsohne die unkatholische Burgerschaft wird sehr gestärkt haben, sich zur katholischen Religion nicht zu bekehren, sondern allerlei lose Praktiken, wie auch die neulich verloffene Aufruhr (vielleicht eben mit des gedachten Kreis-Landschreibers als Erzketzers Rath und Hilf) anzustellen. — Da nun gleichwohl der Burgermeister daselbsten (welcher sonst bei uns, dass er ein frommer, treuherziger und eifriger katholischer Mann ist, guts Lob hat) neben anderen katholischen Bürgern die obgedachte leichtfertige Aufruhr, Gott lob, zeitlich gestillet; der Herr auch hernachher die uncatholische Burgerschaft disarmirt: lassen wir uns solche Fürsichtigkeit und lobwürdige That gar wohl gefallen: und weiln wir verspüren, dass die entloffenen Rädelsführer mit

der andern noch vorhandenen unkatholischen Bürgerschaft, aus welchen, wie wir in Erfahrung kommen, zehn Principalen sind, nämlich: Nicolaus Todt, Stadtschreiber; Paulus Moyses, kays. Amtschreiber; Georgius Moyses, ein Kaufmann; Joannes Zierch, gemeiner Bürger; Baltasar Olischer, idem; David Marsch, idem; Sebastianus Ehrbökh, idem; Christophorus Höllinger, Apotheker; Mathias Sextus, gemeiner Bürger; eine gewisse heimliche Conspiration und Verbindnus, etwas zu tentiren, müssen gehabt und vielleicht noch haben, wie dann auch und dies fürkommt, dass die Elbogner mit andern benachbarten unkatholischen Städten heimliche Berathschlagungen und hin und wider Briefvexlung treiben, sowohl auch mit den Schlagkenwaldischen Berghauern Einvernehmen halten. — Als ist hoch vonnöten, dass man auf bemelte Ketzler und ihre heimliche Practiken ein gut wachsames Auge habe: dieselben abermals inopiniate in ihren Häusern, ob sie nicht etwas von Kriegswaffen heimlich verborgen, visitire und durchsuche: denen entloffenen Aufrührern, damit man sie zur gefänglichen Haft bekommen möchte, fleissig nachtrachte; über die andern aber Inquisition anstelle; unterdessen die Katholischen auf Fürsorg in guter Gegenwehr und wohl armirt, sowohl auch gute starke Wacht von katholischen Leuten, stets und solang, bis von uns eine weitere Resolution kommt halte: benebens auch den katholischen mehr als den Ketzern willfare und in allweg die Katholischen vor den Unkatholischen zu Ambtern und Diensten befördere; dann also ausdrücklich Ihrer Kays. Mayest. gnädigste Resolution, dass kein Unkatholischer in dero kays. Ambtern oder Diensten soll gelitten werden, lauten thuet. — Belagendt die Religions-Reformation, dieselbe soll ein weg wie den andern fleissig, eifrig und allermassen also, wie es vorhin unlängst auf unsere Ersuchung, wann den wohlgedachten Herrn von Wazinow, sowohl auch dem Herrn selbstem im Namen Ihrer Kays. Mayest. verordnet worden (dabei wir es dann nachmals gänzlich verbleiben lassen) fortgesetzt werden. — Und damit dies höchst nothwendige heilsame Werk desto besseren und ersprieslicheren Fortgang gewinnen möge, so soll in Abwesenheit des Herrn Ihrer kays. Maj. Richter alle und jede, die Religion oder Reformation betreffenden Sachen jederzeit dem Caplan daselbsten D. Carolo Rummen, sowohl auch dem Burgermeister Philipn Wolrab communiciren und alle mal mit ihrer beiden Wissen, Rath und Bewilligung das Reformations-Werk fleissig befördern. Fürnemlich aber soll man die obbenannten 10 Prinzipal-Ketzler wohl in Acht nehmen, auf dass sie hierinnen kein impedimentum machen möchten: hierumben dann, sofern der Herr erkennt, dass sie seditiosisch und des beschehen Tumults theilhaftig sind, kann man sie (unangesehen ihrer etliche Kays. Ämbter auf sich tragen) fort unsäumblich gefänglich einziehen, gegen ihnen de iure procediren und die Beschaffenheit der Sachen allher an die Herrn kays. Statthalter zu weiterer Resolution ehist berichten: da sich aber das Verbrechen nicht so gross, sondern nur die Halssterrigkeit, so andern zu einem bösen Exempel und Ärgernus gereicht, bei ihnen befindet, denselben einen Termin von zwo oder drei Wo-

chen ansetzen, in welcher Zeit sie entweder sich in der katholischen Religion recht instruiren lassen und der heiligen katholischen Kirchen durch bussfertige Beicht ihrer Sünden und andächtige Empfahung des höchwürdigsten Sacraments des Altars bepflichten, oder stracks, als schädliche und ärgerliche Leute, zu Verhütung weiterer Verwirrung die Stadt und das ganze Königreich Böhmen räumen sollen. — Im übrigen, was auch noch mehr der Elbogner halber zu thun wäre, weilm der Herr selbst (wie er in seinem Schreiben meldet) gar bald allher kommen und den ganzen Verlauf der Sachen, auch wie weiterm Unheil vozukommen sei, mündlich referiren will, so wollen wir es bis dahin verschieben. — Wir können auch dem Herrn nicht bergen, dass uns der Burgermeister, Rath und Gemein der Stadt Karlsbad geschrieben, und umb Prolongation des ihnen zur Conversion von dem Herrn praefigirten Termins gebeten; aber ob sie sich convertiren wollen oder nicht, sich gar nicht declarirt. Derowegen wir sie wiederumb an den Herrn als Kreis-Hauptmann, damit sie sich allda, was sie zu thun gesinnet, cathegorice erklären, auch hierauf von dem Herrn ihren Bescheid vernehmen sollen, remittirt haben, und wir stellen es dem Herrn zu seiner Discretion anheim, dass sofern er es für gut und rathsam ansieht, den bemelten Karlsbadern über den vorigen noch ein anderer peremptorischer Termin auf drei oder vier Wochen lang angesetzt werden möchte, dass sie allesamt, Mann- und Weibs. Personen entweder sich zur katholischen Religion bekennen und alle die requisita gehorsambst vollziehen, oder alsbald nach verflossenem Termin denjenigen, ihnen hievor schon angedeuteten modum in effectu erfahren sollen, sintemal Ihrer Kay. Mayest. gnädigste endliche Resolution dahin gehet, dass sie ausser der eigenen katholischen Religion kein ander exercitium in dero Erb-Königreich Böhaim niemandem, wer der auch sein mag, verstatten wollen, welches ihnen also anzuzeigen ist. — Schliesslich, dieweil wir diesen jetzigen Caplan zu Elbogen zur Aufferbauung der katholischen Religion für wohl qualificirt erkennen, aber diese seine jetzige Condition schlecht und wir Cardinal ohnedies ihn mit einer anderen Gelegenheit in kurzem zu versehen gedacht sind: so wolle der Herr darob sein, damit ihme, so lange er daselbsten, ammeisten dieser Reformation halber, verbleibt, eine bessere Unterhaltung, weder bishero geschehen, gegeben werde. Hiemit göttlicher Obacht uns allerseits empfehendt. Datum Prag, den 18. Julii Anno 1627. N. N. von der Röm. Kays. auch zu Hungern und Böh. Königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhmen verord. Commiss. — Dem edlen gestrengen Herrn Gottfried Hertel von Leutersdorf auf Breitenstein und Lipnicz, Röm. Kays. Mayest. Reichshot- und Böhmischem Kammer Rath, auch Hauptmann des Ellbogner Kreises, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

23. Dne 21. července 1627. Komissaři nařizují Litoměřickým, aby Pavlu Stránskému a manželce jeho dali poslední lhtu k obráčení, jinak aby je ihned z města a země vypověděli; spolu ustanovují, kterak v tom případě s jméním jejich naloženo býti má.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Tomu jsme s velikou nelibostí vyrozuměli, kterak v městě Litoměřicích mnozí obyvatelé nekatoličtí, měvše sobě z jisté vůle Boží, J. M. C. krále a p. n. v. n. milostivé nařízení a poručení v příčině religije, totiž, aby oni všickni, dadouce se z bludův svých sektářských vyvésti a pravé samospasitedlné katolické římské víře dobře vyučiti, k též sv. katolické římské víře spasitedlně přistoupili, mnohokrát v známost uvedené (jakož pak dle milostivé od J. M. C. nám dané instructí naschvále k tomu obzvláštní instructores neboližto duchovní učitelové zřízení s dotčenými obyvateli nekatolickými se vši pilností jsou jednali a je nadepsané víře sv. katolické vyučiti se snažili i posavad snažují, však předce oni takový mírný, dobrotivý a právě otcovský napominání a vyučování za hřbet kladouce, v tom sobě raditi nijakž dání nechtějíc: nýbrž jako zaslepení v urputilosti své trvajíce a všelijakých neslušných a netrefných, jen k průtahův této spasitedlné reformaci vedoucích vejmluv a ouskokův užívajíce, naposledy tím zavírají, že od svého navyklého náboženství (ježto mizerně zavedení v bludech sektářských vězí) nikoli odstoupiti nemíní, tudy jiným veliké na sobě pohoršení dávajíce, tak že mnozí, kteří by se sice snáze napraviti dali, na ně se ohlíďajíce, takovým zlým zatvrdilé urputnosti jich příkladem, i nepochybně pokoutným všelijakým rozpakováním od obrácení se z domnělého na pravé sv. náboženství hrubě dlouho zdržování jsou, mezi kterýmižto tak urputnými a škodlivými sektáři Pavel Stranský spolu s manželkou svou za přední jako vůdce bejti se poznává. -- I poněvadž J. M. C. na tom se milostivě ustanoviti a dokonale resolvirovati ráčil, aby mimo to jediné, pravé samospasitedlné katolické římské náboženství, kteréhož J. M. C. se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti ráčí, žádné jiné, jakžkoli smyšlené, v tomto dědičném J. M. C. království českém (v kterémžto prve škodlivá rozdílnost v náboženství tu jminulou ohavnou rebellii způsobila) trpino nebylo, nýbrž kteříkoli ještě k témuž svatému katolickému náboženství nepřistoupili, ti aby k němu (ač chtějí-li v této zemi zůstati) co nejdříve náležitými prostředky přivedeni byli, tak aby všickni v jednotě víry a myslí srovnání jsouce, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti i tudy obecné dobré a užitečné fedrovati mohli. — Protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám dostatečně poroučíme, abyste Vy, jak Vás toto naše poručení dojde, hned na druhý den dotčeného Pavla Stranského s manželkou jeho na rathouz na místo radní povolati dali, u přítomnosti jich takové poručení naše publikovali a tu jim o tom skutečně a na konec oznámili, že se jim peremptorní termín do dvou neděl pořad zběhlých od oznámení jim této resolucí naši ukládá, tak aby oni v tom čase buďto k nadepsané víře sv. katolické římské opravdově přistoupili a na to, že jsou se zpovídali a velebnou svátost oltární přijímali, hodnověrně od zpovědníka svého psané vysvědčení přinesli, anebo se ihned vyprodali a z města nejdíle do západu slunce v témž čase odstěhovali a již

napotom jak tehož města Litoměřic tak i celého království tohoto českého dokonce prázdni byli, leč by na sebe něco horšího (kteréž by je koncerné, kdyby v témž království děle se zdržující aneb se zase do něho navrátíce kdežkoli postiženi byli, následovalo) potannouti a dočekatí chtěli. A pokudžby tak brzo statkův a jmění svých prodati nemohli, tehdy se jim čas prostrannější, totiž celý rok, od posledního dne vypovědění jich z téhož království českého počítaje, k tomu dovoliti má, aby oni některý jiný, však naboženství katolického osoby, na místě svým zřídili a splnomocnili, skrze něž by se takový statkové a jmění jich v tom čase prodati, speněžití a za nimi pryč vystěhovati dáti mohli; sami pak, aby se předeč tehož dne (jakž nadepsano) z království tohoto jinam pryč odstěhovali a do něho nikdy více, leč by opravdově upřímní katolíci učiněni byli, žádným jiným vymyšleným způsobem nenavracovali. — Však dříve než by se pryč odebrali, mají od Vás k tomu skutečně přidržáni býti, aby oni všecky a všelijaký statky a jmění svý, na čem by ty koli byly a záležely, v pořadné poznamenání uvedouc, skrze osoby přísežné katolické u přítomnosti některých osob z prostředku Vašeho spravedlivě počarovati a při tom všecky dluhy své, pokudž jaké, buďto k obci aneb komu koliv jinému dlužní zůstávají, pořadně sčísti dali, potom pak učiníce rozvržení, aby též na ně jistá quota, co by tak z týchž statkův svých vedle slušné proporcí na zaplacení dluhův téhož města obecních ku pomoci dáti měli, uložena a z téhož jmění jich vzata byla. Jakož také, pokudžby co pokuty pro rebelské prohrěšení své a za perdon ještě do komory J. M. C. české dlužen pozůstával, to vše aby z téhož statku jeho sraženo a teprva ostatek jim aneb týmž plnomocníkům k ruce jich vydáno bylo. — Nicméně mají se i jiní všickni nekatolíci obyvatelé v témž městě opět znovu k tomu dostatečně napomenouti, aby oni z těch dvou osob vejstrahu vezmouc, sobě usmyslili, tím dříve církvi svaté katolické upřímně se připojili a k další nepřiležitosti a těžkosti své, s kterouž by se pro svou neposlušnost jistotně potkati museli, sami svévolně přičiny nedávali. Vědouc etc. Datum v Praze 21. Julii Anno 1627. — N. N. od Jeho Milosti etc.

24. Dne 27. července 1627. Komissaři piší Filipu Fabriciovi, jakožto podkomořimu král. věnných měst, aby Mělnické donutil k přijetí víry katolické.

Urozený a statečný rytíři, pane příteli nám zvláště milý. Jest Vám dobře vědomé, kterak jest J. M. C., král a pán nás všech nejmilostivější každého času . . . (jako v l. 14.) . . . fedrovati mohli. Kterážto J. M. C. milostivá a spasedlná intencí a vůle již dávno a mnohdykrát od někdy J. M. knížete z Lichtenstejna vzácné paměti, jakožto tehdejšího J. M. C. pana místodržícího v království českém jak skrze rozličné patenty vůbec publikované a do krajův rozeslané, tak i jiná mnohá poručení do měst J. M. C. královských, též Její Milosti císařové, jakožto králové české věnných, prošlá, podavše jim času dosti prostranného k dobrovolnému rozmyšlení, v známost uvedena byla a dostatečný

o tom napomenutí a poručení se staly; jakož pak i teď nedávno jminulého času J. M. C. z nevyhnutelné veliké a pilné potřeby, aby již vždy jednou všeckno sektářství z téhož J. M. C. dědičného království českého do konce pryč odvráceno býti mohlo, ráčil jest naschválně reformací v religiji neboližto v náboženství, ve všem království českém nás za commissiře k tomu zvolivše, milostivě naříditi a nám o tom poručiti, abychom na jistý způsob v instrukci od J. M. C. nám vydané obsaženéj takovou reformací již na konec učinili a vyřídili. — I maje my podle povinností našich na to bedlivý pozor, aby se témuž J. M. C. milostivému poručení náležitě zadosti stalo, poznáváme to, že v městě Mělnice pod jurisdikci a správu Vaši náležející mnoho obyvatelův náboženství protivného se přidržujících, urputných a tvrdošijných, kteřížto jsouce od Vás, jakožto vrchnosti své, z vůle Boží od J. M. C. a Její M. císařové sobě vystavené, k obrácení se (k) pravé spasitedlné víře svatě katolické ustavičným a snažným napomináním dosti pilně vedení, i také jak předně skrze svého děkana, člověka učeného a behabojícího, tak tolikéž skrze Patres Societatis Jesu i jiné učené duchovní lidi vyučování, to vše za hřbet kladouc, nijakž sobě v tom raditi dáti nechtějí, nýbrž jako zaslepení . . . (jako v l. 23.) . . . Mezi kterýmižto tak urputnými a škodlivými sektáři za přední jako vůdce býti se poznávají: Jeremiáš Moskva, Jiří Morávek, Václav Zaluský, Jan Siderius, Jiří Husa, Burian Benjamin, Fridrich Želecký, Daniel Claudianus a Jiří Jablonský. Poněvadž pak J. M. C. na tom se milostivě ustanoviti . . . (jako v l. 23.) . . . náležitými prostředky skutečně přivedeni byli. Protož týmž jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího z povinnosti naší a podle moci od Jeho M. sobě dané Vás napomínáme, abyste neprodleně, povolajíce před sebe na rathouz v místo radní celou obec téhož města Mělníka, sami osobně jim všem generaliter tu milostvou a konečnou J. M. C. vůli a poručení oznámili, totiž aby oni všiekni na prikázání Boží, na svědomí a povinnost svou, kterouž vrchnosti své zavázáni jsou, též na řád a právo pamatujíc, J. M. C. králi a pánu svému dědičnému a Vám jakožto představené vrchnosti ve všem všudy povinnou poslušnost zachovávatí hleděli a v příčině náboženství dobré, moudré, jim užitečné a spasitedlné rady, napominání a poručení uposlechlí a tím dříve sobě usmyslíc, víře svatě katolické od pořádných kněží a správcův duchovních se vynaučiti dali a k ní (poněvadž jsou až posavad lhluty a času k rozmyšlení, též učitelův a správcův duchovních dobře způsobných dosti měli) jistotně ve dvou nedělích od oznámení jim tohoto poručení pořad zběhlých beze vsí odpornosti aneb jakýchkoli výmluv skutečně přistoupili, takových mírných a dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěšenství sloužících prostředkův nepovrhali a k nějaké přisnosti a těžkosti, s kterouž by se pro svou neposlušnost (ač se té do nich nenadějeme) potkati mohli, sami zbytečně a zoumyslně příčiny nedávali, nýbrž pro požehnání Boží a zachování dobrého pokoje raději dobrovolně, skutečným a brzkým toho všeho, jakž se nadpisuje, vykonáním, že věrní a poslušní vrchnosti své poddaní jsou, na sobě uznati

dati. — Po takovém pak jim všem ad instructionem et conversionem generaliter učiněným oznámení a vyjiti dvouměsíčního termínu, pokudž by sobě v tom čase neusmyslili, má ihned ponejprve tím výš jmenovaným devíti osobám, jakožto nejurputnějším, pro jejich vzpouru, že se s J. M. C., králem a pánem svým nejmilostivějším, po tak častém napomenutí v náboženství srovnávati nechtějí, právo a všelijaké živnosti a obchody městské zastavení, zdvižení a dokonce odňati; též při tom ještě poslední peremptorní termín, opět do dvou neděl pořad zběhlých, uložen býti, tak aby oni v tom čase buďto k nadepsané viře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a spasitelné přijetí velebné svátosti oltářní přistoupili a na to, že jsou opravdově synové církve svate katolické učiněni hodnověrně od zpovědníka svého, pořádného kněze katolického psané vysvědčení Vám aneb k ouřadu purgkamisterskému přinesli, anebo se vyprodali a hned po vyjiti toho peremptorního dvouměsíčního termínu do západu slunce pryč odstěhovali a již napotom jak města tak i celého království tohoto českého dokonce prázdni byli, leč by na sobě něco horšího . . . (jako v l. 23.) . . . totiž celý rok od vyjiti svrchu dotčeného termínu peremptorního počítajíc, k tomu dovoliti má . . . (jako v l. 23.) . . . aby se předce téhož dne po vyšším peremptorním termínu z království tohoto . . . (jako v l. 23.) . . . u přítomnosti některých osob z prostředku konšelského spravedlivě počacovati . . . (jako v l. 23.) . . . Jakož také, pokudžby kteří z nich co pokuty pro rebelské prohřešení své a za pardon ještě do komory J. M. C. české dlužni pozůstávali, to vše aby z týchž statkův jich sraženo a teprva ostatek jim, aneb týmž plnomocníkům, k ruce jich, vydáno bylo. A tak dále i k jiným nekatolickým obyvatelům všem, kteříž by časně z těchto devíti osob vejstrahu vzíti a se dobrovolně k viře svaté katolické obrátiti nechtěli, týž proces zachován býti má; však ne pojednou celou obec, nýbrž vžďecky toliko nějaký počet těch nejurputnějších reformirujíc. Vše tím způsobem, jakž se tolikéž zde v městech Pražských i jinde v též příčině vede. Pakli by kdo z nich v tom jakkoli odporným býti se opovážil, budete podle Vaší diskreci dobře věděti k takovému každému neposlušnému poddanému s náležitým trestáním podle povahy jedné každé osoby, majíce k tomu prostředkův dosti, jako: zastavením jim živnosti, kladením soldatův do jich domův, i také urputnějších osob arrestírováním a tu na samém chlebě a vodě, k slyšení spasitelného vyučování přidržováním a naposledy některých předních kačífských vůdcův pryč z města i celého království českého odstěhováním přikročiti dáti. Jakož také my, bylo-li by kdy v čem naší rady a pomoci zapotřebí, když nám koliv od Vás oznámeno bude, rádi Vám všelijak přispěti, ano i posláním soldatův nápomocni býti chceme. Tím se Vám na všem dobře a šťastně jmiti vinšujeme. Datum v Praze, 27. Julii Anno 1627. N. N. od Jeho Mil. římského císaře . . . nařízení komissari. — Urozenému a statečnému rytíři, panu Filipovi Fabriciusovi z Rozenteldu a Hohenfallu, na Řepině, Vrutici a Libeni, J. M. C. raddě a J. M. císařově jakožto královi české měst věnných podkomorímu, též

hejtmanu kraje Boleslavského, panu příteli nám zvláště milemu k dodání.

25. Dne 30. července 1627. Komissaři píší nejvyššímu purkrabí hraběti Adamovi z Waldštejna, že nutno jest sesíliti posádku vojenskou v Čechách proti možným vzpourám; zvláště pak v Praze že nutno aspoň prozatím, než vojsko přitáhne, opatřiti brány dobrými strážemi domácími.

Vysoce urozený pane pane ujče a švagře náš zvláště milý. Starý příslovi jest, že opatrnosti nikdy žádnému nezbejvá, i prohlídaje my k tomu, že při této od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího v tomto království českém milostivě nařízené prospěšné a spasitedlné reformaci v náboženství bez nějaké nelibosti lidu obecního a zvláště některých zpurnějších v sektářských bludech zaslepených hejti nemůže, odkudž někdy třebaš nenadále, buďto v krajích anebo zde v městech Pražských, kdežto rozličné opovážlivé chasy veliký počet a proti tomu quarantine velmi malá se nachází, nějaký rozbroj (jakž se to předešle nejednou stalo) zběhnouti mohl, což časně předjíti náleží, jakž jsme pak i prve již oustně o to s V. M. důvěrně promlouvali. Protož V. M. upřímným oumyslem a důvěrně tuž důležitou potřebu, kteráž při této reformaci slušně brzy opatřena býti má, s pilností připomínáme a za to přátelsky a služebně žádáme, že se spolu s jinými Jich Milostmi pány místodržícími J. M. C. v tomto království k tomu přičiniti a od J. M. C. anebo od J. M. K. pana generala objednati ráčíte, aby tím dříve ještě více soldatův sem do království tohoto českého odesláno a položeno bylo, tak aby všech i s těmi, kteří nyní zde v Praze jsou, asi půldruhého tisíce pěšího a pět set jízdného, pro lepší opatření jak Pražských tak i jiných královských měst i jiných podezřelých a nebezpečných míst, vše nekatolických, k snadšímu zachování dobrého řádu, poslušenství a pokoje v tomto království českém do jistého času zůstávalo. Zatím pak, dokudžby více takového lidu válečného sem do Čech a do Prahy nepřitáhlo, aby při páních hejtmaních těchto měst Pražských od V. M. pánův místodržících dostatečně nařízeno bylo, aby oni neprodleně táž města Pražská, všudy, kdež potřebí, a zvláště při branách, domácími dobrými a silnými vartami opatřiti hleděli. Což jsme z tak důležité potreby V. M. důvěrně připomenouti pomenouti nemohli, s tou nadějí, že to vše od nás tak, jakž upřímně míněno jest, přijíti a k dobrému J. M. C. i obecnímu opatřiti ráčíte. S tím V. M. spolu i s sebou ochraně Boží poroučíme. Datum v Praze, 30. Julii Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře . . . nařízení commissarií. — Vysoce urozenému pánu panu Adamovi z Waldštejna, na Hrádku nad Sázavou, Lovosicích, Židlochovicích, Dobrovicí a Novém Waldštejně, J. M. C. skutečné tejně raddě, komorníku a nejvyššímu purkrabí Pražsk., panu ujci, švagk. naš. obz. nám m. a laskavému, Jeho Milosti.

26. Dne 31. července 1627. Komissaři připomínají Kutnohorským nařízení své ze dne 14. července (srov. č. 19.), nařizují dále, aby nekatolíci, kteří přijímajice právo městské anebo ustu-

pance ve stav manželsk, slibili, že víru katolickou přijmou, k splnění slibu toho byli přidržáni.

Pochybnému J. M. C. ouřadu rychtašského mistodržiemu a primasovi města Hory Kuttny, příteli nám milému k dodání. Pochtivý příteli nám milý. Jsme té naděje, že to vše, což jsme předešle skrze naše sub dato 14. Julii leta přítomného 1627 do společnosti raddy města Hory Kuttny učiněné psaní poručili, poslušné a náležitě vykonáno jest: kdežto ty osoby, kteříž jsou za příčinou reformací v náboženství od statečkův svých svecovně, bezpotřebně a právě všetečně se pryč odebrali, od ouřadu konšelského (pokudž uptání býti mohou) napomenuti měli býti, aby se zase neprodleně a nejdýle až do dne památky Nanebevzetí blahoslavené Panny Marie, to jest 15. dne měsíce srpna nejprv příštího, navrátili a milostivou J. M. C. vůli a poručení přistoupením k víře sv. katolické poslušně vykonali, a to pod pokoutou takovou, že pokudž by oni tak poslušně se nezachovali, tehdy že již potom netoliko oni nikdy více do měšťanství přijati býti nemají, nýbrž také i manželky jejich hned po vyjití téhož terminu za nimi pryč z města i z celého království českého se odstěhovati musejí, tak jakž takové psaní naše to vše v sobě šír obsahuje a zavírá. Při čemž my také ještě toho všeho zcela a zouplna zůstavujeme a tomu chceme, aby ouřad konšelský to vše co nejdřívěji (pokudž se to ještě nestalo) náležitě opatřil. — Vedle toho Vám tajiti nemůžeme, že nas také jista zpráva dochází, kterak v témž městě Hoře Kuttné nemálo i takových měšťanův a obyvatelův nekatolických se nachází, kteřížto, když někteří z nich právo městské přijímali a někteří v stav manželský vstupovali, k víře sv. katolické římské přistoupení jsou připověděli, však potom nic toho nevykonali; což bez pochyby nejvíce odtud pochází, že sami konšelé u větším počtu na sobě příkladu takového duší spasitelného ukázati a dáti nechťi. — Maje my pak k Vám tu obzvláštní důvěrnost, že jsouce Vy přední osoba konšelská, podle povinnosti své těch i jiných neřádův přehlížeti nebudete, nýbrž pro zvelebení cti a chvály Boží k tomu se rádi skutečně přičiníte, aby všechny zlý a škodlivý sektářský bludy od obce Vaší pryč odvráceny a na-proti tomu pravé, samospasitelné katolické náboženství při též obci Vaší šťastně rozšířeno bylo, tak aby všickni v jednotě víry a myslí, tím lépe, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. králi a pánu nás všech nejmilostivějšimu sloužití i také obecní dobré a užitečné fedrovati mohli. — Protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste Vy, vedle jiných spolukonšelův, neprodleně, jak předně ty osoby, kteříž tak přijímajice právo městské anebo se ženice, že se z své domnělé na pravou sv. katolickou víru obrátiti chtějí, jsou připověděli, avšak tomu zadosti ještě neučinili, tak tolikéž i jiný všechny víře sv. katolický římský odporný obyvatele města Hory Kuttny obojího pohlaví, nicméně i těch zběhlých osob manželky na rathouz v místo raddní povolati dali a tu jim o tom jmenem naším dostatečně poručili, aby oni, poněvadž jsou lhůty a času, i také správcův duchovních a učitelův dobrých, rozumných a pobožných dosti měli, takže se v tak prodloužilém čase v též víře svatý katolický dobře vyna-

učiti dati mohli a ještě mohou, jistotně a konečně, nemůž se dle nezastírajíc a výmluv jakýchkoli aneb ouskokův nepožívajíc, až do dne památky svatého Bartoloměje, to jest 24. dne tohoto měsíce srpna z bludův svých sektářských vyvésti se dadouc, k též pravé samospasitedlné sv. víře katolické římské přistoupili, jeden každý duchovnímu správci svému, pořadnému, knězi katolickému, z hříchův svých zkroušeným srdcem se zpovídali, velebnou svátost oltární podle nařízení též sv. katolické církve pod jednou způsobou přijali a na to od zpovědníka svého hodnověrně vysvědčení k ouřadu purgkmistrskému složili; těchto mírných a dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužících prostředkův nezavrhalí, nýbrž v tom ve všem, což se jim tuto od nás poroučí, poslušně a v konečnosti vykonali a příčiny k nějaké své další nepřiležitosti a těžkosti, s kteroužby se pro neposlušnost (ač se té od nich nenadějeme) konečně potkati museli, sami zoumyslně příčiny nedávali, jakož pak toto psaní naše jim všem pro tím hojnější jistý J. M. C. vůli a vyrozumění zjevně v radě přecísti dání můžete, a co tak oni a jeden každé z nich k tomu říkati budou, to vše bedlivě poznamenati dajíc, nám co nejdříve v známost uvedte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 31. Julii Anno 1627. N. N., od Jeho Mil. etc.

27. Dne 12. srpna 1627. Komissaři oznamují purkmistru a konšelům města Jilového vůli císařovu, že v království českém jiného náboženství kromě katolického trpěti nemíní, nařizují jim, aby zatvrzelé nekatolíky k obrácení přiměli a ustanovují Štěpána Benika z Petrsdorfu, aby nad provedením tohoto rozkazu bděl.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Jilového Hor zlatých, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Jest Vám i všem vůbec dobře vědomé, kterak jest J. M. C. král a p. n. v. n. každého času . . . (jako v l. 14.) . . . tím lépe sloužiti mohli. Kterážto J. M. C. milostivá a spasitedlná intencí a vůle již davno a mnohdykrát od někdy J. M. knížete z Lichtenštejna vzácné paměti, jakožto tehdejšího J. M. C. pana místodržícího v království českém skrze několikrát poručení do krajův i do měst J. M. C. královských, též Její Milosti císařové jakožto králové české věnných, nicméně tolikéž i do města Jilového Hor zlatých prošla, všem obyvatelům, podavše jim k tomu času dosti prostranného, v známost uvedena byla. Podle čehož jsou sice mnozí tak poslušně se zachovali, rady dobré a spasitedlných naučení uposlechli a tu svatou víru katolickou římskou chvalitebně ujali; však ještě někteří, a jmenovitě Ezechiel Oswald, Daniel Truhlář, Jan Čermák, Václav Boleslav, Jan Hubínek, Ondřej Řeřábek a Ondřej Kožešník, byvše mimo svrchu dotčené poručení i od osob duchovních a učitelův, Písma sv. dobře povědomých, dosti dlouho, pilně a pobožně v též víře sv. katolické vyučování a, aby k ní přistoupili, upřímně a snažně napominání, i také maje sobě naposledy z poručení našeho od urozeného vладыky p. Štěfana Benyka z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezeře, J. M. C. horní raddy a předního písaře při berni království českého,

a skúsenosti a koncovému z svojho domnelého na práve spias-
 tudlivo katolícke rímske náboženstvá) sa obrácajú jistý termín do
 dvoch nedel' pořad zbených uloženy, toho učiniti až posavad za-
 nedbávají a takový mirtý, dobrotivý a práve otcovský napomi-
 nání a vyučování za hřbet kladouce, v tom sobě raditi dání ne-
 chtějí, nýbrž jako zaslepení v urputilosti své trvajíc všelijakých
 neslušných a netrefných vejmluv a ouskokův užívají a naposledy
 nešlechtnou a zpuřnou, skutečného trestání hodnou odpovědi
 zavirají: že co nyní J. M. C. od nich jmiti ráčí, toho (prej) proti
 zapovědi Boží učiniti nemini; než jak (prej) kdo zrozen a v čem
 zveden jest, aneb jak komu co Bůh poznati dal, tak že předece
 zůstávati chtějí: skrze kteroužto svou tvrdošijnost jiným veliké
 pohoršení dávají a nepochybně i pokoutně mnoho jich od nábo-
 ženství katolíckého rozpakují a tak mezi obci za velmi škodlivý
 lidí jako prašivý ovce bejti se poznávají. — I poněvadž J. M. C.
 mimo to jediné, práve, samospasitedlné, katolícké římské nábo-
 ženství, kteréhož také sám se všim slavným domem svým ra-
 kouským stále přidržeti ráči, žádné jiné, jakžkoli smyšlene, v tomto
 dědičném J. M. království českém (v kterémžto prve škodlivá roz-
 dilnost v náboženství tu jminulou ohavnou rebelii způsobila) trpěti
 chtěti neráči, nýbrž kteříkoli ještě k témuž svatému katolíckému
 náboženství nepřistoupili, ti aby k němu (ač chtějí-li v této zemi
 zůstati) co nejdříve náležitými prostředky přivedeni byli, na tom
 milostivě ustanoviti a dokonce resolvirovati, i také teď nedávno
 jminulého času proto, aby již vždy jednou všeckno sektářství
 z téhož J. M. C. dědičného království českého dokonce vykořeněno
 býti mohlo, naschválně reformací v religiji neboližto v nábožen-
 ství ve všem tomto svém království českém, nás za commissaire
 k tomu zvolivše, milostivě naříditi a nám o tom, abychom na
 jistý způsob v instrukci od J. M. C. nám vydané obsažený takovou
 reformací již na konec učinili a vyřídili, dostatečně poručiti ráčil
 a nadto vejš i těchto dnův obzvláštní patent od J. M. C. podpisem
 ruky vlastní Jeho M., též i pečeti císařskou utvrzený, jak na stav
 panský a rytířský, tak i na městský se vztahující, v příčině nábo-
 ženství sem do království českého odeslán, zde vůbec vyhlášen,
 i také do všech krajův odeslán jest, tak že všichni J. M. C. pod-
 daní obojího pohlaví takovou J. M. C. milostivou vůli a poručení
 poslušně vykonati a k viře sv. katolícké neprodleně přistoupiti
 mají. Protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. podle
 moci od Jeho Milosti nám dané Vám o tom dostatečně poručíme,
 abyste neprodleně vejš jmenovaných 11 osob ještě v bludech
 sektářských hanebně vězících před sebe na rathouz v místo radní
 povolali a tu jménem našim jim o tom dostatečně a na konec
 oznamili, poněvadž jsou až posavad lhůty a času i také dobrých
 a učených správcův duchovních dosti měli, takže se do této
 chvíle pravému náboženství katolíckému dobře vynaučiti dání
 mohli, tehdy že se jim již poslední a peremptorní termín ještě
 do dvou nedel' od v známost uvedení jim tohoto našeho poru-
 čení pořad zběhlých ukládá, aby oni v tom čase až do posled-
 ního dne těch dvou nedel' buďto k nadepsané viře sv. katolícké
 římské opravdově přistoupili, každéj duchovnímu správci svému,

pořádnému knězi katolickému, jichž tam v klášteře blahoslavené Panny Marie de Loreto dosti (a obzvláště Pater Joannes a Pater Bernardus) se nachází, zkroušeně hříchův svých se zpovídali a velebnou svátost oltární pod jednou způsobou podle nařízení svaté církve katolické uctivě přijali a na to hodnověrně od zpovědníka svého psané vysvědčení nadepsanému P. Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu (kterýžto od nás k bedlivému dohlídnutí, aby se od nich to vše, což se tuto poroučí, jistotně a konečně vykonalo, na schvále zřízen jest) přinesli, anebo se ihned vyprodali a pryč nejdéle do západu slunce téhož posledního dne terminu peremptorního dvouneďelního odstěhovali a již napotom jak města Jilového, tak i celého království tohoto českého dokonce prázdni byli . . . (jako v l. 23.) . . . aneb týmž plnomocníkům, k ruce jich, vydáno bylo. Na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze 12. Augusti Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

28. Dne 14. srpna 1627. Komissaři piší Žateckým. že k žádosti bývalého tamnějšího lékárníka Martina Schörkla. jenž pro viru ze země se vystěhoval, dovolili mu, aby do roka lékárnu v Žatci buď prodati nebo ze země odvézti směl.

Denen ehrnfesten, ehrosamen, weisen Röm. Kay. Maj. Richter, Burgermeister und Rath der Stadt Saaz, unsern guten Freunden. Unsern genaigten Grusz und guten Willen. Ehrenfester, ehrosame, weise, gute Freundt. Nachdeme dem Martin Schörkl, Apotheker, hievor noch im Junio nächsthin aus Ursachen, dass er sich in der Religion Ihrer Kay. Maj. gnädigstem Willen und Befehl nicht hat accomodiren wollen, seine beede Apotheken, dahie zu Prag und zu Saaz, gespert worden, er selbst auch schon längst aus dem Königreich Böhaim emigrirt, und nun uns durch seinen Vollmachtsträger, den edlen und hochgelehrten H. Justum Stroperum, Phil. et Med. Doctorem, des hochlöblichen Königreichs Böhaim bestellten Medicum (so der katholischen Religion zugehan) umb Wiederöffnung und Abfolgung der angeregten seiner zu Saaz verbleibenden Apotheken ersuchen lassen, haben wir ihme solches der Billigkeit nach nicht denegiren wollen. Befehlen demnach im Namen und an Statt höchsternennter Ihrer Kay. Maj. unsers allergnädigsten Herrn wir auch hiemit, dass ihr bemelte Apotheken dem gedachten Hr. D. Justo Stropero gegen Fürweisung des Martin Schörkels Vollmacht, alsbald eröffnen lasset und seines Gefallens jemandem, der auch katholisch sei, entweder summam zu verkaufen (darzu dann ihme ein ganzes Jahr vom Tag emigrationis an zu raiten vergönnt wird), oder aussm Lande weg abzuführen gestattet, zuvorher aber gleichwohl, sofern der Schörkl etwas daselbsten zur Gemein oder particular Personen ausständig wäre, solches alles gebührlicherweis entrichten lasset. Daran wird vollbracht Ihrer Kay. Majestät gnädigster Will und Maißung. Datum Prag, den 14. Augusti Annó 1627. N. N. von der Röm. etc.

29. Dne 16. srpna 1627. Komissaři žádají hejtmana Loketského kraje, aby dal predikanta. jenž se ve Vojkovicich (Wick-

mitt) do juze, zadržeti a do Prahy dopravit; dále aby zhotoviti dal se nam všech katolických i nekatolických světských osob v kraji Loketském: se zdržujících.

Unseren gewigten und freundlichen Gemess. selb. gestrengt. Insonders lieber Herr und Freundt. Dem Herrn ist nicht unbekant, wasmassen Ihr Kay. Maj. unser allergnädigster Herr durch unterschiedliche öffentlich publicierte Patenta alle die Praedicanten aus diesem Ihrer Majestät Erb-Königreich Böhaim zu ewigen Zeiten gänzlich abgeschafft und samet durch vielfältige dergleichen, an weiland Fürsten von Lichtenstein seliger Gedächtnus, als damaligen Ihrer Kay. Maj. Statthalter im Königreich Böhaim ergangene gnädigste rescripta ernstlich befohlen, dass man auf dergleichen Praedicanten wol merken und dieselben nirgendts leiden solle. — Nun sind wir glaubwürdig und für gewiss berichtet worden, dass nicht weit von Schlagkenwert auf des Hansen Mathes von Berglas Gute, Wikwicz genannt, ein Praedicant gar offn sich finden lässt und das sectische Exercitium mit Predigen, Kinder-Taufung und der Leuten vermeinten Communion wider so grosses und ernstliches Ihrer Kay. Maj. Verbot leichtfertiger und hochsträflicherweise mit mächtiger der Inwohnern Argernus zu treiben sich unterstehet. Hierumb im Namen und an statt höchst-ernennten Ihrer Kay. Maj. unsers allernädigsten Herrn wollen wir den Herrn hiemit erinnert haben, er wolle verordnen und befehlen, dass der bemelte Praedicant daselbst ausgekundschaft und alsbald gefänglich eingezogen, auch hernach daher nach Prag zu unserer weiterer Disposition geliefert werde. Ferner es erfordert die Notdurft, dass wir ein Verzeichnus aller und jeder catholischen und uncatholischen des Elbognerischen Kreises Inwohnern, Herrn- und Ritter-Stands-Personen, angesessenen und unangesessenen, Mann- und Frauen-Personen, sambt ihren beeden Geschlechts Kindern, sowohl auch Witben und Waisen aufs ehist zu Handen erlangen. So wolle der Herr dergleichen ordentliche Verzeichnus unverzüglich verfassen lassen und uns dieselbe gar bald hereinschiken. Daran wird vollbracht Ihrer Kay. Maj. gnädigster Will und Mainung. Datum Prag, den 16. Aug. 1627. — N. N. Verordnete Commissarien etc. — Dem edlen gestrengen Herrn Gottfried Hertel von Leutersdorf, auf Lipnicz und Braitenstein, Röm. Kay. Maj. Reichs-Hoff- und Böh. Cammer-Rath und Hauptmann des Elbogner Kreises, unsern besonders lieben Herrn und Freundt.

30. Dne 30. srpna 1627. Komissaři sděluji české komoře, že Václavovi Magerlovi a Hannšovi Jirímu Pětikostelovi prodloužili lhůtu k obrácení nebo k vystěhování.

Wohlgeborner Herr, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwager und Freunde. Wir können den Herrn auf Ihr, bei uns schriftlich sub dato 13. dies Monats Augusti angebrachtes Begehren, dass dem Wenzel Magerle und Hansen Georg Pietikostel, der praefigirte Conversionis vel emigrations Termin wegen gründlicher Erfindung, ob sie nicht (wie fürkombt) Ihrer Kay. Maj. Interesse zu Nachteil etwas am Gelde

aus dem Lande verschleift oder verpartirt haben, prolongirt werden möchte, zur freundlicher Beantwort und Nachrichtung nicht verhalten, dass wir in allweg, wann uns nur zeitlich Erinnerung geschieht, dass bei den Emigranten einiges Ihrer Kay. Maj. Cammer Interesse versiren thuet, jederzeit die Sach gebührlicher Weise dahin zu dirigiren gemeint sind, damit durch die Religions-Reformation der höchsternennten Ihrer Kay. Maj. Cameralibus kein Nachteil zugefüget werde. — Und hierumb haben wir alsbald den 14. eiusdem dem obgedachten Wenzel Magerle, sowohl auch Hansen Georg Pietikostel den endtlichen Bescheid, was gestalt sie sich weiter verhalten sollen, schriftlich zugeschickt, also wie aus hiebeliegenden zwo Abschriften zu sehen. Allein wir ersuchen die Herren hiemit freundlich, weiln wir den angeregten zwo beschuldigten Personen ihren peremptorischen Termin nicht allein auf vier Wochen (der Herrn Begehren nach) prolongirt, sondern auch noch zween Tag zugegeben, und also bis auf den nächstkünftigen 14. Septembris ad certam conversionem vel emigrationem angesetzt, die Herren wollen wider sie fürderlichst procediren und der Sachen ein Ende machen, auf dass Sie nicht Ursach haben möchten unserer Resolution zuwider weitem Aufschueb emigrandi zu begehren. Verbleiben im übrigen den Herren in dergleichen und sonst in allen occasionen in guter correspondenz zur angenehmer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 19. Augusti a. 1627. N. N., von der Röm. Kay., auch zu Hung. und Böh. königl. Maj. zur Religions-Reformation im König. Böh. verordnete Commissarien. — Denen wohlgebornen Herren, auch edlen und gestrengen Ritter Röm. Kay. auch zu Hung. und Böh. König. Maj. wohlverordneten Präsident und Räthen bei der löb. Böh. Kammer im Königreich Böh., unsern besonders geliebten H. Schwager und Freunden.

31. *Dne 23. srpna 1627. Komissaři nařizují krajským hejtmánům, aby jim co nejdříve zaslali seznamy nekatolických osob šlechtických*

Urozený pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám zvláště milí. Jakož V. M. a Vám, i sice do všech krajův království tohoto českého patenty J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího v příčině náboženství, na osoby stavu panského a rytířského, též i městského se vztahující, od Jich Milostí pánův místodržících J. M. C. pominulých dnův odeslány jsou, z nichž jste nepochybně vyrozuměti ráčili a vyrozuměli, že podle milostivé vůle a poručení J. M. C. my, jakožto od J. M. C. nařízení commissaři, jistou reformací v religiji neboližto náboženství v tomto J. M. C. dědičném království českém tím a takovým způsobem, jakž jistou instrukcí od J. M. C. nám danou, též i dotčenými, vůbec publikovanými patenty vyměřeno jest, řídití a vykonati máme. — Poněvadž pak toho pilná potřeba ukazuje, abychom brzo věděli o všech kraje Boleslavského páních obyvatelích nekatolických obojího pohlaví, osedlých i neosedlých, stavu panského a rytířského, kterak se jeden každý vlastním jménem a příjmením jmenuje a odkad rodem i na kte-

rým statku držení a užíváním ho píše a kde v kterém městě, městečku aneb vsi bydlí; nicméně manželky jich, jakého rodu jsou, a jakého náboženství se přidrží, kolik dětí, buď synův aneb dcer a v kterém věku, doma zůstávajících, taky jinam snad zašikovaných mají a kterak jim říkají, jakož také jaké vdovy a sirotci, kde a u koho v témž kraji se nacházejí: protož týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste ihned beze všech vejmluv a průtahův to vše bedlivě vyhledali a se vším dostatkem pořádně a srozumitelně popsati dadouc, nám takové poznamenání co nejdříve (neb toho velmi pilně potřebujeme) odeslati ráčili a odeslati, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 23. Augusti a. 1627. N. N., od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v král. česk. nařízení commissari. — Urozenému pánu, panu Jetřichovi Špetlovi z Janovic, na Liblicích, J. M. C. raddě, též urozenému a statečnému rytíři, panu Filipovi Fabriciusovi z Rozenfeldu a Hohenfalu, na Řepíně, Vrutici a Libeni, J. M. C. raddě a Její Milosti císařové jakožto králové české měst věnných podkomořímu, a hejtmanům kraje Boleslavského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Ottovi z Oprprštorfu, z Dubu a Frýdštejna, na Častolovicích, Týništi a Přestavcích, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému vladyce p. Jiřímu Vostrovskému ze Skalky a na Skalce, hejtmanům kraje Hradeckého etc., pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Zbiňkovi Novohradskému z Kolovrat, na Buštěhradě, Košátkách a Zákovi, J. M. C. raddě, a urozenému vladyce p. Janovi Odkolkovi z Oujezdce, na Horních Markvanticích, hejtmanům kraje litoměřického etc., pánům přát. nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Heřmanovi Černínovi hraběti z Chuděnic, na Petršpurce, Gisybli, Andělské Hoře a Žihli, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu profiantmistru; též urozenému a statečnému rytíři p. Hynkovi Žďárskému ze Žďáru a na Vtelně, J. M. C. raddě, a hejtmanům kraje žateckého, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Vilímovi staršímu z Klenového a z Janovic, na Žinkovech, Žitíně a Stoupově, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému vladyce p. Albrechtovi Přichovskému z Přichovic, a hejtm. kraje Plzenského, p. přát. n. z. m., spol. neb rozdílně k dod.

In simili. Urozenému pánu p. Jaroslavovi Volfovi z Sternbergka, na Lnářích, Kradlubicích a Bělčicích, J. M. C. raddě, komorníku, též urozenému vladyce p. Joachymovi Chrtovi z Erčina a na Skořicích, a hejt. kraje Prachenského, pánům přátelům nám zvláště milým, spol. neb rozdílně k dod.

In simili. Uroz. p. p. Albrechtovi Šebestianovi Leskovcovi z Leskovce, na Cerekvici, Horní Leskovce, Hornohradě a Vese-

lém Hradišti; též uroz. vladycce p. Janovi staršimu Vratislavovi z Mitrovic a na Votici, a hejt. kraje Bechyňského . . .

In simili. Uroz. p. p. Heraltovi Václavovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Janovičkách, Žišově a Hrádku nad Pachem, na Horách Kuttnách, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému vladycce p. Albrechtovi Vraždovi z Kunwaldu a na Velkých Martincích, a hejt. kraje Čáslavského . . .

In simili. Uroz. p. p. Vilímovi Hendrichovi Bezdrůžickýmu z Kolovrat, na Bystrým, J. M. C. raddě; též uroz. vladycce panu Ladislavovi Lukavskýmu z Lukavice, na Zaječicích a Holesově, a hejtmanům kraje Chrudimského . . .

In simili. Uroz. p. p. Jiřímu Vilímovi Michnovi z Vacínova, na Chýšech a Chodově, J. M. C. raddě při appellacích na hradě Pražském; též uroz. vladycce p. Vilímovi Vokovi Vítovi z Zrzavého, na Vodlochovicích, a hejtmanům kraje Kouřimského . . .

In simili. Uroz. p. p. Janovi staršimu z Talmbergka, na Chotěticích a Smilkově, J. M. C. raddě; též urozenému vladycce p. Petrovi Mitrovskýmu z Nemyšle, na Jetřichovicích, a hejtmanům kraje Vltavského . . .

In simili. Uroz. p. p. Zdenkovi Vratislavovi z Mitrovic a na Mníšku, J. M. C. raddě; též urozenému a statečnému rytíři panu Václavovi nejstaršimu Vratislavovi z Mitrovic, na Starém Kníně, Korkyni a Hlajovicích, J. M. C. raddě, a hejtmanům kraje podbrdského . . .

In simili. Uroz. p. p. Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddě, též uroz. vladycce panu Janovi Hendrichovi Cukrovi z Tamfeldu, hejtmanům kraje rakovnického, . . .

In simili. Uroz. p. p. Adamovi z Šternbergka, na Pátku, J. M. C. raddě, též urozenému vladycce p. Janovi Davidovi Boryňovi ze Lhoty, na Mikovicích a Mšeném, hejtmanům kraje slanského, . . .

32. *Dne 28. srpna 1627. Komissaři navrhuji české komoře, aby nekatolickým osobám vyšších stavu bylo zakázáno před uplynutím šestiměsíční. jim povolené lhůty ze země odejítí, leda by ustanovili nějakou katolickou osobu za svého plinomocníka, který by je před exekuční komissí zastupoval: dále sděluji komissaři že, pokud se týče osob měšťanských, vždy toho dbají, aby dříve nežli zemi opustí, zapravili, co české komoře za trest vzpoury anebo za pardon jsou povinni.*

Wohlgeborner Herr, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwager und Freunde. Uns sind zwo nothwendige Sachen zu Gemüthe kommen, welche wir den Herren in freundlicher Meinung anzudeuten nicht umbgehen können. Estlich dass nachdeme die Röm. Kais. Mt. unser allergnädigster Herr jetzt unlängst, wie den Herren und männiglich wohl bewusst, durch dero herein ins Königreich Böhaim geschikte und öffentlich publicierte Patente, dass alle unkatholische Inwohner hohen und nieder Standes entweder sich mit Ihrer Majestät in der Religion vergleichen, oder das Land räumen sollen, sich gnädigst und

endlich resolvirt, aber hiezuvor auch gnädigst befohlen, dass man die lang angestandene Executions-Commission wider die übrigen noch nicht iudicirten geweste Rebellen (deren dann noch grosse Anzahl sein soll) reassumiren solle, welches viel Arbeit geben und geraume Zeit bedörfen wirdt; in obgedachten kaisl. Patenten aber die Zeit und Termin ad conversionem vel emigrationem der höheren Ständen Personen nur auf sechs Monath angesetzt, und nun ein Monat schon verstrichen, die übrigen fünfte auch sich geschwind verlaufen. So fällt ein starke und hochnothwendige Consideration für, dass wan manche Delinquenten (wie zu besorgen) des angesetzten Termins gar unerwartend für sich selbstem emigriren thäten, wie man denselben bei der Executions-Commission ihres rebellischen Verbrechens halber mit der Bestrafung würde beikommen können. Hierumb es erfordert die höchste Nothdurft, die besagte Commission eilend und ohne einigen Saumsal fürzunehmen und in den Citationen, oder aber durch öffene Patentia allen und jeden zeitlich zu ihrer Nachricht anzukündigen, dass welche etwan, Ihrer Kais. Majest. gnädigstem Willen und Befehl nach, sich zu der katholischen Religion nicht bequemen, sondern aussm Lande weichen wollten, dieselben vor Verfließung des von Ihrer Kais. Maj. selbstem allergnädigst vorgesetzten sechsmonatlichen Termins aus dem Land nicht weichen, oder ja vor ihrem Abzug ihre (doch katholische) Vollmächtiger, die da bei der Executions-Commission für sie, des rebellischen Verbrechens halber, antworten würden, bestellen und benennen sollen, damit also die Execution ein Weg wie den andern an ihren Gütern vollzogen und weder Ihrer Kais. Majest. hierinnen versierendes Interesse verloren werden, weder auch sie hierin einiger Verkürzung sich zu beschweren haben mögen. — Fürs and-re, belangend die Bürgerschaft in den königlichen Städten, weiln in allen unseren zur Conversion oder Emigration ausgefertigten Decreten, Ihrer Kais. Maj. gnädigsten Resolution gemäss, diese Clausula, dass die Emigranten dasjenige, so sie zur Straf ihres rebellischen Verbrechens oder für den Perdon zur böhmischen Cammer zu erlegen schuldig, vor ihrem aussm Lande Abzug entrichten sollen, expresse stehet, wie aus hiebeigefügten Abschrift zu sehen, so werden die Herren, ob die kais. Richter und Rathmannen dergleichen Perdon-Gelder von den Emigranten abgefordert, nachfragen zu lassen wohl wissen: dann uns solches weiter nichts angehet: und sofern jemand ohne Abführung der Perdongelder aussm Lande geschieden, wir daran nicht können schuldig sein, sintemal allbereit vorhin von uns mündlich der Herr Cammer-Präsident dessen erinnert worden, auch jetzt schriftlich abermals diese unsere gutmeinende Erinnerung den Herren sambtlichen geschieht. Verbleiben im übrigen den Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 28. Augusti Anno 1627. N. N. von der Röm. Kais. auch zu Hungern und Böh. königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böh. verodnete Commissarien. Dennen Wohlgebornen Herrn auch edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kais. auch zu Hungern und Böh. Königl. Majestät, wohl-

verordneten Herrn Präsident und Rathen bei der Job Böhm. Cammer im Königreich Böhemb. unsern besonders geliebten Herrn Schwager und Freunden.

33. Dne 30. srpna 1627. Komissari sděluji české komoře, že dle rozhodnutí císařova těm městům královským, která k víře katolické se obrátila, promijejí trest za vzpouru a ponechávají jim statky, jež jim dříve byly náležely; jakož i že měšťanům, kteří víru katolickou přijali, pokutu promijejí, i žádají, aby k tomu i od české komory náležitý zřetel byl brán.

Wohlgeborner Herr, auch edle gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwager und Freunde. Wir können den Herrn freundlich nicht verhalten, dass die Röm. Kais. Majestät unser allernädigster Herr bei Anstellung der jetztwährender Religions-Reformation uns Commissarien einen gewissen modum und Instruction, wie wir in einem und andern, gegen denjenigen Personen, so der katholischen Religion nicht zugethan, procediren und was vor Mittel, sie von ihren sektischen Irrthübern desto ehender abzuwenden und zu der heiligen katholischen Religion zu bringen, gebrauchen sollen, gnädigst fürgeschrieben und gegeben; under andern aber sich gegen uns in kais. Gnaden so weit erklärt, dass wann sich eine oder die andere aus Ihrer Kais. Majestät königl. Städten zur katholischen Religion bekennet und dieselbe angenommen haben, auch dessen von Uns, Cardinaln und Erzbischofen zu Prag, genugsamben Schein und Zeugnus aufweisen würdet, alsdann dieselben wegen desjenigen Verbrechens, so von der vergangenen schändtlichen Rebellion herrühret, gänzlichen perdonirt, auch einer jedwedern Stadt ihre vorhin gehabte Güter (so im andern Weg noch nicht abalienirt) wiederumb eingeraumbt, wie nicht weniger der Process wider die Privat-Bürger, so sich zur katholischen Religion begeben, der verwürkten Perdongelder halber, eingestellt werden solle. Welches wir Commissarien bei Ableg und Vollziehung dieser uns aufgetragener Commission einer und der andern Stadt also anzu-deuten haben. — Diesemnach, so haben wir bei unsern (vermög des von Ihrer Kais. Majestät uns gegebenen Gewalts) in die Kreis verschikenden subdelegatis verordnet, dass sie solche ihrer Kais. Majestät gnädigste Zusag allen und jeden königl. Städten vermelden sollen, der tröstlichen Hofnung gelebendt, sie werden durch solche Ihrer Majestät grosse Gnad und Clemenz desto leichter zur Resipiscirung bewegt werden und sich umb desto viel williger zur katholischen Religion bequemen: irmassen solches allbereit mit den Leitmeritzern geschieht, denen dann auch im Namen und anstatt höchternennten kais. Majestät wir die Nachlassung ihrer Perdongelder und Restituirung ihrer noch nicht verabalienirten Gütern versprochen. Hierumb ersuchen wir die Herren hiemit freundlich, sie wollen jetztbemelte Leitmeritzer, söwohl auch alle andere Burgerchaft, die sich zur katholischen Religion bekheren und darauf dergleichen kais. Begnadung und Perdonirung von uns oder ovn unsern Subdelegaten (kraft hievorgemelten von Ihrer kaiserl. Majestät uns gegebenen Gewalts) habhaft

werden und bei den Herren fernere Versicherung darüber suchen werden, effective dessen geniessen lassen und angebürenden Orten die gewisse Verfügung thun, damit sie hinfüro weiter deswegen gänzlich unangefochten bleiben möchten; jedoch dass im allweg zuvorher ein Jedweder, dass er abvermeltermassen, nemlich durch seine zum heil. katholischen römischen Glauben Bekherung des Perdons theilhaftig gemacht, wo nicht von uns oder unsern Subdelegatis, doch zum wenigsten vom Dechant oder Pfarrer sambt Burgermeister und Rath desselben jeden Orts gefertigte Attestation aufweise, welche alsdann die Herren bei der Registratur fleissig zu behalten und in ein absonderliches Buch ordentlich einzuschreiben (wie in gleichem bei der Reformationsexpedition geschehen soll) anzubefehlen wissen werden. Verbleiben im übrigen den Herren zu angenehmer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 30. Augusti Anno 1627. N. N. von der Röm. Kais., auch zu Hungern und Böh. königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhmen verordnete Commissarien. — Denen wohlgebornen Herren, auch edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kais. auch zu Hung. und Böh. königl. Majestät wohlverordneten Herren Praesident und Räten bei der löb. Böh. Cammer im Königreich Böh., unsern besonders geliebten Herrn Schwager und Freundten.

34. *Dne 2. září 1627. Komissaři sdělují Štěpánu Benikovi z Petrsdorfu, že Jilovským nekatolikům prodlužuje se peremptorní termín do 21. září.*

Urozenému vладыce panu Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čehovicích a Jezeře, J. M. C. horní radě a přednímu písaři při berni království českého k dodání. Jich Milosti etc. Jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí urozenému vладыce p. Štefanovi Benikovi (titul) v známost uvozovati, že Jich Milost k tomu povolovati ráčí, aby těm osobám a městěninům města Jilového Hor zlatých, kteřížto maje sobě nedávného času jistý peremptorní termín uloženy, aby dadouce se víře sv. katolické vynaučiti, k ní přistoupili, anebo se ven z země odstěhovali, ještě za další lhůtu žádají, připovídajíc, že se též víře sv. katolické vynaučiti dají a opravdově katoličtí býti chtějí, již na konec peremptorní termín, až do dne památky sv. Mathouše, to jest 21. dne tohoto měsíce září doprán byl, vše tím způsobem, jakž v poručení purgkmistru a radě téhož města sub dato 12. Augusti dostatečně oznámeno jest. Což týž p. Štefan Benik z Petrsdorfu při ouřadě konšelským náležitě opatřiti věděti bude. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Decretum ex reformationis commissione Pragae 2. Septembris Anno 1627.

35. *Dne 8. září 1627. Komissaři líčí císaři bídu královských měst. i žádají, aby městům těm uděleny byly jisté úlevy: navrácení jim statků jejich, pardonování měšťanův, kteří katolickou viru přijmou, dovolení, aby pokuty od emigrantův nebyly brány od české komory, nýbrž aby je směla města obracet na zaplacení svých dluhův, prohlášení dluhů učiněných v době povstání u osob odbojných za neplatné. Poukazují k tomu, že města královská upadla*

do dluhů zvláště půjčkami, jež králům českým od dávných dob poskytovala.

Allerdurchleuchtigster, grossmächtigster, unüberwindlichster Römischer Kaiser, auch zu Hungern und Böhaimb König. Allernädigster Kaiser, König und Herr, Euer kais. Majestät wissen sich gnädigst zu erinnern, wasmassen Sie bei Anstellung der jetztwährenden Religions Retormation im Königreich Böhaimb sich gegen uns Commissarien, in deme, dass ein jegliche deroselben königliche Stadt, so sich zur katholischen Religion bekehmet und dieselbe wird angenommen haben, von dem rebellischen Verbrechen perdoniret, auch ihre vorhin gehabte Güter (die da im ander Weg noch nicht abalienirt) widerumb ihr eingeräumt; wie nicht weniger, der Process wider die Privat-Bürger, welche sich zur katholischen Religion begeben, der verwürkten Perdon-Gelder halber, eingestellt werden solle, gnädigst erklärt, und uns befohlen, solches bei Ableg und Vollstreckung der angeregten uns aufgetragenen Commission einer und der andern Stadt also anzudeuten. Als wir nun, besagte Commission, schuldigsten Gehorsams, ins Werkh gesetzt und benebens etlicher fürnembsten Städt Inwohnern diese jetzt vermelte Euer kais. Majestät ihnen gnädigst anerbote (Genad angezeigt, sind dieselben darüber nicht allein hocheufreuet, sondern auch in ihrer sektischen Opinion dermassen gelindert worden, dass ihrer viel (und fürnemblich die Leitmeritzer) zu der heiligen katholischen Religion sich gar fein inclinirt haben. — So hat aber wiederumb dies die Städt nicht wenig perturbirt, dass die Böhmishe Cammer (wiewohl Euer kais. Majest. gnädigsten, davor längst ergangenen Resolution nach) die Strafghelder, so die Unkatholischen, von den Städtien wegziehende Personen wegen ihres rebellischen Verbrechens erlegen sollen, selbst zu sich einnehmen will, da doch die Städt vermeinten und der gehorsamisten Hoffnung wären, dass dieselben Gelder ihnen in Händen zu Bezahlung der gemeinen Stadt-Schulden gelassen werden möchten. — Dahero dann uns gedachte Städte flehentlich gebeten bei Euer kais. Majest. gehorsamist zu intercediren, die geruhen sich ihrer allernädigst zu erbarmen und sie nicht allein bei der ihnen allbereit gnädigst verheissenen kais. und königl. Genad wegen Restituierung ihrer noch nicht anderweg abalienirten Güter und des wieder die zur heil. katholischen Religion bekehrte Privat-Bürger der verwürkten Perdonghelder halber angestellten Process gnädigst zu erhalten, sondern auch allernädigst zu bewilligen, dass obgedachte, von denen in der Rebellion wider Euer kais. Majest. versündigten und in den Ketzereien halssterrig verbleibenden Bürgern verwürkte Strafghelder nicht die Böhm. Cammer exigiren, sondern ein jedweder Stadt selbst ihnen zu Gutem auf Bezahlung der gemeinen Stadt-schulden einfördern und einnehmen möge. Auch weiln dieß alles zu Abzahlung ihrer Schulden bei weitem nicht erkleken wird, sie noch ferner also zu begnaden und zu befreien, dass welche Schulden sie in Zeit der Rebellion contrahirt und rebellischen Peisonen schuldig worden, dieselben als unordentliche zu zahlen nicht verobligirt sein möchten, in gnädigster Erwägung, dass sie

in höchster Armut, Elend, Noth und mächtigen Schulden über die Massen tief stecken: darein sie zwar meistentheils daher gerathen, dass sie nicht allein vor Jahren denen allbereit in Gott ruhenden, ihren allergnädigsten Kaisern, Königen und Herren gottseligster und hochlößlichster Gedächtnus in fürfallenden Nöthen viel und oftmals grosse Geld-Summen dargeliehen oder dafür Bürg gewesen und selbst mit ihrem Geld die Gläubiger bezahlen müssen: sondern auch (wie notorium) bald anfangs nach der glücklichen Euer kais. Majestät Victori im Einfall vom Kriegs-Volk gänzlich spolirt, die gemeinen Stadt-Gütter und Einkommen Euer kais. Majestät zu Handen eingezogen, auch manche verpfändt und versetzt oder gar verkauft: sie aber dennoch fort ihren Creditoribus mit Capital- und Interesse-Schulden ein weg wie den adern verbunden haften, dernach die in vergangenen Jahren stets marschirende, sowohl auch im Quartier liegende Soldatesca untergehalten und überdies vielfältige schwere Rancionen ihnen gereicht, dann auch durch die unversehene Calada der Münz merklichen Schaden erlitten und nun bishero immerzu mit grossen Steuern und Contributionen, auch Weintäcz- und Biergeldern belegt sind, hergegen keine Nahrungen oder Handlungen bei jetzigen schweren betrübten Zeiten vorhanden; die Äcker verschiener Jahren des Kriegsvolks halber nicht haben recht gebauet werden können, ihnen vielen auch aus Verhängnus Gottes Wetter die Früchte aufm Felde ganz und gar verderbt, dass also (wie vorgemelt) die angeregten Städte durchaus arm und aus-er Gottes und Euer kais. Majestät gnädigsten Hilf nimmermehr aus ihren Schulden kommen können. — Sie geben gleichwohl dies auch zu verstehen, dass mit solchen Strafgeldern, wann dieselben zur Böhm. Cammer sollten genommen werden, Euer kais. Majestät sehr wenig und ihnen gar nichts geholfen sein, sondern vielmehr ein Nachteil allerseits verursachen würde, sintemal man dieselben bei der Böhmischen Cammer in Mangel anderer Gefällen auf allerlei Notdurften und nicht zu Bezahlung der Städt gemeinen Schulden verwenden möchte; die armen Burger aber dannenhero vollendts ganz und gar ruinirt werden, und wann die Unkatholischen werden emigrirt sein, alsdann der ganze Last über die Katholischen selbsten (zu grossen Spott von ihren Widersachern) kommen würde, welche letztlich das Übrige, was sie hatten, nothdrungenlich verlassen und mit leeren Händen viel ärger als die Ketzler davon weggehen müsseten: inmassen sie sich schon dessen zum Theil verlauten lassen; dadurch dann das Land am Volk in Abnehmen kommen, Euer kais. Majestät im fürfallenden Nöthen die Hilf entgehen und die Contributiones sambt andern Gefällen geschmälert würden. Obwohl nun diese der Städt fürwendende Motiven mehr Politiam als Religionem antreffen wöllen, so mögen doch dieselben, unsers Erachtens, eben sowohl in negotio reformationis zu observiren sein: dann öftermal die härtesten Herzen mehr durch Gnaden und Wohlthaten als durch harte Mittel pflegen bezwungen zu werden. — Wann dann, gnädigster Kaiser, König und Herr, wir dies alles in fleissige Consideration genommen und die Beschaffenheit der Städt nicht an-

ders, allein wie sie sich beklagen, nemollen sich arm und demassen eingeschuldet vermerken, dass viel Bürger, die da sunsten vielleicht gerne zur katholischen Religion treten wollten, in Ansehung der gemeinen Noth und täglich noch mehr dinst sie kommende Beschwerlichkeiten, umb desto viel weniger die katholische Religion annehmen wollen, sondern gar gerne bei dieser erlangten Occasion emigrandi sich von solchen bürgerlichen Bürden liberiren und wegziehen, welches aber dem Reformationswerk in Ungelegenheit bringt. Damit nun den gedachten Städten wiederumb aufgeholfen werden und die Leut desto mehr Ursach und Neigung im Land bei ihren Güterlein zu verbleiben, auch zur katholischen Religion sich zu bekennen haben möchten, so intercediren bei Euer kais. Majestät und bitten dieselbe wir gehorsamist, die geruhen dero angeborne kais. Clemenz den mehrgemelten Städten gnädigst zu erweisen und was sie also obgedachtermassen in tiefster Demut bitten, als gnädigste Anschaffung wirklicher ehister Restitution ihrer noch nicht abalienirten Gütern, Perdonirung der burgerlichen Privat-Personen, welche katholisch werden und von uns darüber ein Kundschaft bringen, der Strafgeder von den wegziehenden Unkatholischen nicht zur böhmischer Cammer Einziehung, sondern ihnen den Städten zur Bezahlung ihrer Gemein - Stadtschulden, Hinlassung und Befreiung von denen in Zeit der Rebellion mit rebellischen Personen contrahirten Schulden, ihnen gnädigst widerfahren zu lassen und bei dero böhmischer Cammer die Notdurf deswegen anzubefehlen. — Wir machen uns keinen Zweifel, dass eine solche Begnadung bei vielen ersprieslich wirken wird, sie zur Resipiscirung zu bringen und ihre Seelen durch Bekherung zur heiligen katholischen Religion seliglich zu salviren, und erlangen Euer kais. Majestät dafür von Gott dem Allmächtigen die ewige Belohnung, auch dahie zeitlich, wan die Leuth im Lande erhalten und Euer kais. Majestät sowohl mit Contribuirung, als auch mit Darlehung künftig dienen werden können, viel grössern Nutz, als diese obgesagte ihnen Nachlassung austragen möchte. — Schliesslich bitten Euer kais. Majestät wir gehorsamist, die geruhen dero gnädigste willfährige Resolution, was wir diesfalls den Städten auf ihr gehorsamistes Anhalten und Bitten zum Bescheid geben sollen, uns gnädigst zu ertheilen. Zu dero kais. beharrlichen Gnaden uns unterthänigst und gehorsamist empfehlendt. Datum Prag, den 8. Septembris Anno 1627. Euer kais. Majestät allerunterthänigste treuegehorsambiste Ernest Card. von Harrach, J. B. G. v. Martinicz, Fridrich von Talmberg, K. Wratlaw, der röm. kais., auch zu Hungern und Böhaim königl. Majestät unserm allergnädigsten Kaiser, König und Herrn.

36. Dne 17. září 1627. Komissaři nařizují Mladoboleslavským, aby Kryštofa Pekaře, jení k víře katolické přistoupil, zase za spoluměstana přijali.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé milí. Jsme v tom zpraveni, že jest Kryštof Pekař, spolu-

meštenin Vaš, z milosti Boží již k víře s. katolické přistoupil a zde v Starém Městě Pražském v kostele u Matky Boží před Tejnem se zpovídal i velebnou Svátost oltářní pod jednou způsobou podle nařízení církve sv. katolické římské přijímal, nad kterýmžto tak chvalitebným, spasitedlným a Pánu Bohu milým skutkem my nemalé zalíbení máme. I poněvadž on, aby zase do společnosti Vaší měšťanské přijat byl žádá a my takovou jeho žádost slušnou býti poznáváme, pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste dotčeného Kryštofa Pekaře zase za spoluměšťana svého (beze všech ouplatkův neboližto taxy) přijali a jemu práva a všelijakých živností městských volně dopřáli, však aby týž Kryštof Pekař v týmdni pořad zběhlým, od svého do města se navrácení počítajíc, po druhé zase pořádnému knězi katolickému se zpovídal a zjevně přede všemi k utvrzení víry své katolické a jiným k dobrému spasitedlnému příkladu velebnou svátost oltářní pod jednou způsobou, jako jiní praví katoličtí, uctivě a pobožně přijímal, o čem nám také potom od Vás dostatečná zpráva učiněna býti má, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze 17. Septembris a. 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

37. *Dne 24. září 1627. Komissaři obesílají před sebe Habarta z Vřesovic a Mikuláše z Bubna.*

Urozený vladyko, pane příteli nám zvláště milý. Majíce z jistého milostivého J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poručení, něco pilného s Vámi jednati, týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, že ihned, jak Vás toto psaní naše dojde (ničemuž sobě, kromě samé moci Boží překážeti nedadouce) na cestu se vypravíte, sem do Prahy ke dni šestému měsíce nejprv příštího října přijedete a na druhý den ráno v osm hodin na půl orloji při nás, v domě a při residenci arcibiskupské, sami osobně najíti se dáte a ohlásíte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím Vás spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 24. Septembris Ao 1627. N. N. od Jeho M. římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissari. — Urozenému vladyce panu Janovi Habartovi z Vřesovic, příteli nám zvláště milému.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi z Bubna, příteli nám zvláště milému k dodání.

38. *Dne 24. září 1627. Komissaři obesílají před sebe Joachyma Liebstejnského z Kolouvat. Michala Slavatu, Jiřího Lokšana a Bernarda z Hodějova.*

Urozený pane pane, švagře a příteli nám zvláště milý. Majíce z jistého a milostivého J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poručení s V. M. něco pilného jednati, týmž jménem a na místě J. M. C. V. M. napomínáme, že ihned, jak toto psaní naše V. M. dojde (ničemuž sobě kromě samé moci Boží překážeti nedadouce) na cestu se vypraviti, sem do Prahy

ke dni šestému měsíce nejprve příštího října přijeti a na druhý den ráno v osm hodin na půl orloji při nás v domě a při residenci arcibiskupské sami osobně najíti se dáti a ohlásiti ráčíte, vědouce, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 24. Septembris a. 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissarií. — Urozenému pánu panu Joachymovi Libštejnskému z Kolovrat na Rabštejně, panu švagru a příteli nám zvláště milému k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Michalovi Slavatovi, panu švagru a příteli nám zvláště milému k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Jiřimu Lokšanovi na Březnici, panu příteli nám zvláště milému k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Bernartovi z Hodějova panu příteli nám zvláště milému k dodání.

39. Dne 25. září 1627. Komissarií žádají mistodržící. aby čtyřem jejich subdelegátum: strahovskému opatu Kašparu Questenbergovi, doksanskému proboštovi Křišpinu Fuchkovi, kanovníku Janu Arnoštu Plateisovi a kanovníku Janu Ctiborovi Kotkovi vydali otevřeně patenty, by jim, jejich lidem i věcem všude volný průchod byl dán a aby ode všech jim náležitá úcta a pomoc byla prokazována.

Hoch- und Wohlgeborne Herr, auch edle, gestrenge Ritter, besonders liebe Heren Öhaim, Schwäger und Freunde. Nachdeme die röm. kais., auch zu Hungern und Böhaimb königl. Majestät unser allergnädigster Herr, wie durch absonderliche, uns Commissarien gnädigt gethane Befehl und gegebene Instruktion, also auch durch offene Patenta, inmassen menniglich bewusst, die heilsame Religions-Reformation im ganzen Königreich Böhaimb gnädigst angeordnet und uns unter anderem auch diese Macht gegeben, dass wir an unserer Statt subdelegatos bestelleh und in die Kreis verschicken mögen und sollen, sind wir entschlossen zu schuldigster gehorsamister Vollziehung solchen höchsternter Ihrer kais. Majestät gnädigsten Willens und Befehls fürderlichst etliche unsere subdelegatos commissarios in unterschiedliche Kreis zu verschicken. Hierumb ersuchen wir Euer Gnaden und die Herren hiemit, sie wollen umb desto mehrern dieses heilsame, Gott und Ihrer kais. Majestät wohlgefälligen Reformationswerks Befürderung willen vier gleichlautende offene Patenta, nämlich das 1. auf den ehrwürdigen andächtigen Herrn Casparn von Questenberg, Abbtin des Klosters Strahoff, Visitatorn des Præmonstratenser-Ordens in Böhaim, Mähren und Schlesien, röm. kais. Maj. Rath, 2. ehrwürdigen andächtigen Herrn Cispin, Probstin des Klosters Doxan, 3. ehrwürdigen andächtigen Herrn Johann Ernst Plateis von Platenstein auf Gussmandorf, Thumbhern zu Prag, Olmuez, Wischehradt und Bresslau, auch Ihrer hochfürstl. Gn. des H. Cardinals von Dietrichstein Rath etc., 4. ehrwürdigen andächtigen Herrn Johann Cztibor Kotwa von Freyfeld, Thumb-

henn zu Prag, Olmütz, Budeschin und Wischelrad etc. als einen jeglichen unsern subdelegatum commissarium, auf dass man sie und ihre Leute, sowohl auch alle bei sich habende Sachen, nicht allein allenthalben frei, sicher und ungehindert passieren und repassieren lasse, sondern auch ihnen von jederman, hohen und niedern Standes-Personen gebührlicher Respect, Ehrerbietung, in dem Reformatiōns-Werk Willigkeit und in allen fürfallenden Occasionen gute Assistenz, Hill und Befürderung geleistet, rümembleich aber von den Kreis-Hauptleuten vorall mit Rath und That, bes ein Fleiss gewillfaret werde, kraft Euer Gn. und der Herren auf sich tragenden Ihrer kais. Majestät Stathalterei-Ambts generaliter mit Ernst befehrende in optima forma austertigen und uns einhändigen lassen. Hiemit verbleiben wir Euer Gn. und den Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundschafterweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 25. Septembris Anno 1627. N. N. von der röm. kais. auch zu Hung. und Böhm. König. Majestät zur Religions-Reformatiō im Königreich Böhaim verordnete Commissarien. — Denen Hoch- und wohlgebornen Herren auch edlen gestrengen Rittern, obristen Landt Officirer und Landrechtssitzern, röm. kais. Majestät Statthaltern im Königreich Böh. geheimben und andern Räthen, unsern besonders lieben Herrn Ohaim, Schwägern und Freunden.

39. *Dne 2. října 1627. Komissaři nařizují krajským hejtmanum, aby všemožně podporovali jejich subdelegáty k provedení reformace do jednotlivých krajů vyslané.*

Urozený pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám zvláště milí. Nepochybujeme o tom, že jste V. M. a Vy z patentu od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího v příčině reformací v religiji neboližto náboženství v tomto J. M. C. království českém pod datum v sobotu den památky sv. Ignaciusa léta přítomného 1627 sem do téhož království prošlého a od Jich Milostí pánův místodržících J. M. C. nedávno V. M. a Vám odeslaného vyrozuměti ráčili a vyrozuměli, kterak jest J. M. C. z přirozené pobožnosti a obzvláště milostivé, právě otcovské péče a starosti své o rozšíření cti a chvály Boží a spasení duší poddaných svých věrných milých v tomto království jistou commissi reformationis, tak aby skrze ni obyvatelé stavu panského, rytířského i městského, tolikéž lidé poddaní a tak všichni všudy obojího, mužského i ženského pohlaví osoby v tomto království českém, kteříž od rozličných svůdcův sektářských hrozně zavedeni jsouce, všelijakých kacířských bludův, duše jich k zatracení vedoucích, se přidržují, zase k poznání pravé staré samospasitelné víry svaté katolické přivedeni a tak v jednotě víry a myslí, příkladem předkův našich milých, srovnání jsouce a v společné lásce, svornosti a trvanlivém pokoji každého času zůstávající, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti mohli, milostivě naříditi ráčil. V kteréžto kommissi reformationis my vedle téhož nadepsaného patentu, i sice obzvláštěního od J. M. C. skrze nejedno milostivé psaní nám učiněného poručení a jisté

sobě vydane instrukci z poddane povinnosti naši poslušně postupující (zvláště že ten od J. M. C. pánům obyvatelům království tohoto českého k obracení se na víru svatou katolickou uloženéj šestiměsíční termín velmi brzo zběhne) z moci od J. M. C. sobě propůjčené k té spasitedlné reformaci do krajův Boleslavského, Hradeckýho a hrabství Klatského za kommissaře velebného pana praeláta kněze Kašpara z Questmbergku, klášterův Strahovskýho a Želivskýho řádu praemonstratského pana opata, v královstvích českým, uherským a polským v Moravě, v Slyzku a v obojích Rakousích a Hořejších Němcích visitatora, J. M. C. raddu etc., obravše, ve jmého Boží nyní vysíláme, s dostatečných při něm toho nařízení, by on jistým od nás jemu v instrukci dané vyměřeným způsobem a jak dále vedle své dobré diskreci za potřeby bejti uzná, všecky v týchž *) krajích kteréhokoliv stavu, řádu aneb povolání, vyššího i nižšího osoby, mužského i ženského pohlaví, před sebe obešlice, jak sami od sebe, tak i skrze jiný pro to naschválně při sobě mající duchovní a řeholní osoby, jakožto dobrý a učený instruktory, ze všech bludův jich sektářských (v kterýchž nebozí hanebně zavedení posavad mizerně vězí) pěkně vyvozovati a pravé sv. víře katolické pilně vyučujíc, k dokonalému poznání a přijetí téhož pravého, samospasitedlného katolického římského náboženství přivéstí hleděli a upřímně se vynasnažili. A poněvadž v té příčině nadepsanému panu commissari také dobré assistenci od V. M. a Vás zapotřebí bude, protož týmž jménem a na místě J. M. C. tímto psaním naším V. M. a Vás napomínáme, abyste vejš jmenovanému panu kommissari od nás do týchž krajův Boleslavskýho, Hradeckýho a hrabství Klatského vyslanému všelijakou náležitou uctivost a šetrnost prokazovati, i jiný všechny pány obyvatele kraje vašeho Boleslavskýho k tomu, aby totéž činili a dotčeného pana commissaře náležitě respektirovali, dostatečně napomenouti a k tomu jmiti; tolikéž je dle povinnosti V. M. a Vaší hejtmanský téhož kraje Boleslavského v každé potřebě, kteráž by se natrefiti mohla, na vyhledávání jich, co nejvejš možné sobě poručené jmiti, zastávati, fedrovati a tak spasitedlnou reformaci v nadepsaným kraji Boleslavským k brzkému šťastnému vyřízení přivéstí, všelijak radou i skutkem nápomocni bejti ráčili a byli. Jakož té celé naděje k V. M. a Vám jsme, že z povinnosti téhož úřadu V. M. a Vašeho a z horlivosti u víře sv. katolické to vše k rozmnožení cti a chvály Boží obzvláštňimu a k milostivému zalíbení J. M. C. ochotně rádi učiniti ráčíte a učiníte. S tím V. M. a Vás spolu s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 2. Octobris a. 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissari. — Urozenému panu panu Jetřichovi Špetlovi z Janovic, na Libicích, J. M. C. raddě etc.; urozenému a statečnému rytíři panu Filipovi Fabriciusovi z Rozenfeldu a Hohenfallu, na Řepíně, Vrutici a Libeni, J. M. C. raddě a Její Milosti císařové jakožto králové české měst věnných podkomořímu, hejt-

*) Orig.: »týmž«.

manum kraje Boleslavského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání, v příčině velebného pana praeláta, kněze Kašpara z Questmbergku, klášterův Strahovského a Želivského řádu prae-monstratského pana opata, v královstvích českým, uherským a polským, v Moravě, v Slýzku a v obojích Rakousích a Hořejších Němcích visitatora, J. M. C. raddu etc. a k reformaci v religii krajův Boleslavského, Hradeckého a hrabství Klatského nařízeného commissaire.

In simili. Urozenému p. p. Ottovi z Opprstorfu, z Dubu a Frýdštejna, na Častolovicích, Týništi a Přestavlcích, J. M. C. raddě a komorníku, urozenému vladyce P. Jiřímu Vostrovskému ze Skalky a na Skalce, hejtmanům kraje Hradeckého, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana praeláta kněze Kašpara z Questmbergku . . . . .

In simili. Urozenému pánu panu Zbiňkovi Novohradskému z Kolovrat, na Buštěhradě, Košatkách a Zakopí, J. M. C. raddě etc. a uroz. vladyce panu Janovi Odkolkovi z Oujezdce, na Horních Markvarticích, hejtmanům kraje Litoměřického, pánům přátelům nám zvláště milým společně neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana praeláta, kněze Kryšpina z N., pana probošta kláštera Doxanského a k reformaci v religii kraje Litoměřického, Žateckého a Loketského nařízeného commissaire.

In simili. Urozenému pánu panu Heřmanovi Černínovi, hraběti z Chudenic, na Petrsपुरce, Gisybli, Andělské Hoře a Žihli, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu profiantmistru; uroz. a stat. ryt. p. Hynkovi Žďárskému ze Žďáru a na Vtelně, J. M. C. raddě, hejtmanům kraje Žateckého, pánům přátelům nám zvláště milým, spol. neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana praeláta, kněze Kryšpina z N., p. probošta kláštera Doxanského . . . . .

In simili. Urozenému pánu panu Vilímovi staršímu z Klenového a z Janovic, na Žinkovech, Žitně a Roupově, J. M. C. raddě a komorníku etc., uroz. vladyce p. Albrechtovi Přichovskému z Přichovic etc., hejtmanům kraje Plzenského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa z Platenštejna a na Gusmandorfu, kostelův Pražského, Olomutského, Vyšehradského a Vratislavského kanovníka a J. M. K. M. pana kardinála knížete z Dytrichštejna raddy a k reformací v religii kraje Plzenského, Prachenského, Bechynského, Čáslavského a Chrudimského nařízeného commissaire.

In simili. Urozenému pánu panu Jaroslavovi Wolfovi z Šternberka, na Lnářích, Kradlubicích a Bělčicích, J. M. C. raddě a komorníku etc. a uroz. vladyce p. Joachymovi Chrtovi z Ertína a na Skořicích etc., hejtmanům kraje Prachenského etc. pánům přátelům . . . . . V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa . . . . .

In simili. Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebestiánovi Leskovcovi z Leskovce a na Cerekvici, Horní Leskovcové, Horno-Hradě a Veselém Hradišti; a uroz. vladyce panu Janovi

staršimu Vratislavovi z Mitrovic a na Votici etc. hejtmanům kraje Bechynského, pánům přátelům . . . . V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa . . . .

In simili. Urozenému p. panu Heraltovi Václavovi Libštejnskému z Kolovrat, na Janovičkách, Žišově a Hrádku nad Páchem na Horách Kutnách, J. M. C. raddě a komorníku; uroz. vladyce p. Albrechtovi Vraždovi z Kunvaldu a na Velkých Martinicích etc., hejtm. kraje Čáslavského, pánům přátelům . . . . V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa . . . .

In simili. Urozenému p. panu Vilímovi Hendrichovi Bezdružickýmu z Kolovrat, na Bystým, J. M. C. raddě etc. a uroz. vladyce p. Ladislavovi Lukavskému z Lukavice, na Zaječicích a Holešově, hejtm. kraje Chrudimského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání. V příčině veleb. p. praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa . . . .

In simili. Urozenému p. panu Jiřímu Vilímovi Michnovi z Vacinova, na Chýsech a Chodově, J. M. C. raddě při appellacích na hradě pražském, též J. M. všech panství v král. českém vrchnímu hejtmanu etc., a uroz. vladyce p. Vilímovi Vokovi Vítovi z Zrzavého, na Vodlovicích etc., hejtmanům kraje Kouřimského, pánům přát. . . . V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Ctibora Kotvy z Freyfeldu, protonotarium apostolicum, J. M. C. raddu, probošta Boleslavského a kanovníka kostelův: hradu Pražského, Olomutského, Brněnského, Budešínského a Vyšehradského, k reformaci v religiji kraje Kouřimského, Rakovnického, Slanského, Podbrdského a Vltavského nariženého commissaire.

In simili. Urozenému p. panu Janovi staršimu z Talmbergka, na Chotěticích a Smilkově, J. M. C. radě etc. a uroz. vladyce p. Petrovi Mitrovskému z Nemyšle, na Jetřichovicích etc., hejtmanům kraje Vltavského etc., pánům přátelům . . . . V příčině velebného p. praeláta kněze Jana Ctibora Kotvy . . . .

In simili. Urozenému p. p. Zdenkovi Vratislavovi z Mitrovic a na Mníšku, J. M. C. raddě etc.; urozenému a statečnému rytíři p. Václavovi nejstaršimu Vratislavovi z Mitrovic, na Starém Kníně, Korkyni a Hlajovicích, J. M. C. raddě, hejtm. kraje Podbrdského, pánům přátelům . . . . V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Ctibora Kotvy . . . .

In simili. Uroz. p. panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddě etc. a uroz. vladyce p. Janovi Hendrichovi Cukerovi z Tamfeldu etc., hejtmanům kraje Rakovnického etc., pánům přátelům . . . . V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Ctibora Kotvy . . . .

In simili. Uroz. p. panu Adamovi z Šternberka, na Pátku, J. M. C. raddě etc. a urozenému vladyce panu Janovi Davidovi Boryňovi ze Lhoty, na Mikovicích a Mšenem, hejtmanům kraje Slanského etc. V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Ctibora Kotvy . . . .

40. Dne 3. října 1627. Komissaři udělují plnou moc čtyřem svým delegátům do krajů vyslaným.

My N. N. od Jeho Milosti Římského císaře, Uherského a českého krále k reformaci v religii neboližto náboženství v království českém nařízení commissarií známo činíme tímto listem našim vůbec přede všemi a zvláště tu, kdež náleží, kterak my vedle jisté vůle, obzvláštní instrukcí a nejednoho nám o to učiněného milostivého poručení, i také nedávno všem vůbec publikovaného patentu J. M. C. poslušně a poddaně kráčejiíce, pilně v tom pracujice, všelijak snažně o to pečujice a se starajice, aby ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího mezi všemi obyvateli tohoto království jediná, pravá, samospasitedlná, starobylá, svatá, katolická, římská víra čím větší až posavad skrze rozličný sektářství překážky jměla, zase tím více rozmnožována a rozšiřována, lidé pak skrze spasitedlná naučení z takových zlých a škodlivých, duše jich k věčnému zatracení hanebně zavozujících bludův, co nejdříve pěkně vyvedeni a k poznání vejš dotčené pravé sv. katolické viry, tudíž k věčnému spasení, ano i k časnému trvanlivému pokoji (z něhož všeckno jiné dobré a užitečné pochází a roste) šťastně přivedeni býti mohli a byli, jistě rádi bychom také sami osobně pro vykonání takové spasitedlné a Pánu Bohu milé J. M. C. dokonalé intencí, vůle, do krajův se vypravili a v tom žádné práce naší nelitovali. Ale maje zde v městech Pražských s předními, jak městského tak i panského a rytířského stavu osobami v též příčině nemálo činiti, ano i sice pro jiná mnohá při povinnostech úřadův našich v ustavičném J. M. C. vlastních i obecních tohoto království potřeb řízení, pilná zaneprázdnění, tohoto času nám odsud odjeti nikoliv možné není a poněvadž J. M. C. v milostivé instrukci své mezi jinými artikuly a věcmi obzvláště také i tuto moc nám jest milostivě dáti ráčil, že na místě našem jiný, které by se nám k tomu spůsobný býti viděli, osoby za subdelegatos commissarios naříditi, do krajův tohoto království vyslati a k též reformaci dle uznané potřeby užívatí můžeme, pročež jsme vedle též od J. M. C. sobě dané moci velebného pana praeláta kněze Kašpara z Questenbergku, klášterův Stahovského a Želivského opata, řádu Præmonstratského v Čechách, Uhřích, Poště, v Rakousích, Moravě, Slezště a v Hořejší Německé zemi visitatora, J. M. C. radu etc., za commissaire zvolili a nařídili, jež na místě našem do krajův Boleslavského a Hradeckého i do hrabství Klatského vysíláme, davše jemu a tímto listem našim dávajice k tomu plnou moc a právo, aby on s hodnými při sobě majícími osobami, anebo kteréž by ještě dle své libosti k sobě přivzal, jak duchovními tak i světskými, dotčenou reformaci v religii neboližto náboženství při všech obyvatelích stavu panského, rytířského i městského, též i poddaných jejich obojího pohlaví a tak napořád při všech jakéhokoli stavu, řádu aneb povolání nekatolických osobách v nadepsaných krajích a hrabství dle nejvyšší možnosti své upřímně, horlivě a pilně řídil a spravoval, je pravé sv. katolické římské víře netoliko sám vyučoval ale i skrze jiný k tomu hodný osoby vyučovati dal a tuž spasitedlnou reformaci k vinšovanému a žádostivému dobrému konci, tak aby všickni bludy svý sektářský opustice, k pravému samospasitedlnému katolickému římskému

náboženství, kterehož J. M. C. král a pán nás všech namilostivější se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti se ráčí, co nejdříve přistoupili, šťastně přivést se snažil a to vše, což k reformaci přísluší a náleží, činil a konal, tím vším řádem a způsobem, jakž obzvláštní od nás jemu na to vydaná instrukce a jakž dále toho potřebu kteréhokoli času rozváží a uzná. Což vše tolikéž tak stálé, mocné, platné a pevné býti má, nejináč než jako bychom my tu přítomni jsouce, sami to byli řídili a konali, jakož pak my také týmž jménem a na místě J. M. C. všechny společně i jednoho každého rozdílně z pánův obyvatelův tohoto království jakéhokoliv stavu, řádu aneb povolání ti jsou, i s lidmi poddanými jich, napomináme, aby všickni dotčenému panu commissari od nás vyslanému a nařízenému všelijakou šetrnost a uctivost, obzvláštně pak osoby nekatolické, což tak koli on i s jinými při sobě majícími instruktory z milostivé vůle J. M. C. v příčině náboženství jim přednáseti bude, tomu všemu dokonalou víru přiložili a k nim v tom naležitou vřídlost, volnost a poslušnost skutečně zachovali. Nicméně i katolictí páni obyvatelé s lidmi poddanými svými, a zvláště páni hejtmané týchž krajův a hrabství, jako i v městech J. M. C. rychtářové, též purgkmistři a radní i jiný ouřadní osoby jemu i jim ve všech a všelijakých k též spasitelné reformaci příslušejících příčinách a potřebách, zvláště na vyhledávání jeho neb jich, náležitý respec, dobrou assistenci, pomoc a fedruňk ochotně prokazovali, vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Pro lepší toho důvěrnost my z počátku psaní J. M. C. commissari k tomuto listu plnomocnému sekryty naše dali jsme přitisknouti a v něm se vlastními rukami našimi podepsali. Stalo se v Praze 3. Octobris a. 1627.

Diese vorgeschriebene Vollmacht ist auf nachfolgende Herrn Kraiß-Kommissarien in der Religion ausgefertigt worden:

Pro velebného pana praeláta kněze Kašpara z Questenbergku (tit.) k reformaci v religii krajův Boleslavského, Hradeckého a hrabství Klatského nařízeného commissaire.

In simili. Pro veleb. p. praeláta kněze Cryspína z N. (tit.), k reformaci v religii krajův Litoměřického, Žateckého a Loketského nařízeného commissaire.

In simili. Pro veleb. p. praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa z Platejnšteyna a na Gusmandorfu (tit.), k reformaci v religii krajův Plzenského, Prachenského, Bechynského, Čáslavského a Ctudimského nařízeného commissaire.

In simili. Pro velebného pana praeláta kněze Jana Ctibora Kotvu z Freyfeldu (tit.), k reformaci v religii krajův Kouřimského, Rakovnického, Slanského, Podbrdského a Vltavského nařízeného commissaire.

41. Dne 3. října 1627. Německá plná moc pro Kaspára Questenberga jakožto reformacního komissaire v kraji Klatském a Hradeckém, jakož i v hrabství Klatském.

Wir N. N., von der Röm. Kais., auch zu Hungern und Böhaim könig. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhaimb verordnete Commissarien thuen kund und zu wissen

mit diesem unserm offenem Brief jedermänniglich und sonderlich wo es gebühret, dass nachdeme vermog höchsternannten Ihrer kais. Majestät unsers allergnädigsten Herrn uns gnädigst gegebenen Instruktion und sunst zu unterschiedlichen malen zugesandten Befehlsschreiben, sowohl auch unlängst öffentlich publicierten Patenten wir gehorsamist dahin trachten und uns mit höchstem Fleis angelegen sein lassen, damit zu Lob und Ehr des allmächtigen Gottes bei allen Inwohnern dieses Königreich Böhaimb der einig wahrer, alleinseligmachender, uralter, heiliger, katholischer, Römischer Glaub (der da bis anhero durch mancherlei Sekten und Ketzereien etwas Verhinderung gelitten) wiederumb desto mehr zunehme und sich erweitere, folgendts auch die Leute durch heilsame Lehr aus ihren bösen, hochschädlichen, ganz verdamblichen Irrthumben aufs ehist ausgeführet und zur Erkandtnus des gedachten wahren heiligen Glaubens gebracht, hierdurch die ewige Seeligkeit gewinnen, auch hie zeitlich den gewünschten beständigen Frieden (daraus alles Guets den Ursprung hat) erlangen möchten: wollten wir gewisslich gerne uns selbst persönlich in die Craiß verfügen und zu Verrichtung dieses seligen gottwohlgefälligen Reformationswerk, auch Ihrer kais. Majestät gnädigsten endtlichen Willens unserer Mühe und Arbeit durchaus nicht sparen. Weiln aber wir allhie in Präger Städten mit den fürnembsten Herrn, Ritter und Burger Standts Personen eben sowohl in dergleichen Werke nicht wenig zu thuen haben, und zu deme mit andern vielen Ihrer kais. Majestät sambt der ganzen Gemein dieses Königreichs Böhaimb hochangelegenen nothwendigen Geschäften derzeit von hinnen nicht abkommen können, und nun Ihr kais. Majestät durch dero gnädigste uns zugestellte Instruktion unter anderen Artikeln uns auch diesen Gewalt gegeben, dass wir andere Personen, welche wir hierzu qualificirt und tauglich befinden, für unsere subdelegirte Commissarien verordnen an unser Statt in die Craiß dieses Königreichs Böhaim ausschicken und ihnen (da von nöthen) die Verrichtung der Reformation auftragen mögen. Als haben wir kraft solcher von Ihrer kais. Majestät uns gnädigst gegebenen Macht zu einem Commissario den ehrwürdigen andächtigen Prælaten Herrn Caspar von Questenbergk, Abbtin der Stiften und Gottshäuser Strahof und Zielw, Praemonstratenser Ordens durch Böhaim, Ungern, Polen, Österreich, Mähern, Schlesien und Ober-Teutschlandt Visitatorn, Röm. kais. Maj. Rath etc. erwähnt und verordnet, und thuen ihne an unser statt in den Bunzel- und Königgräzer Craiß, auch in die Grafschaft Glaz schicken mit dieser ihme gegebenen Vollmacht (wie wir dann nochmals durch diesen unsern Gewalt- oder Vollmachts-Brief ihme die ganze Macht und Gewalt geben), auf dass er neben denen bei sich habenden darzu wohl qualificirten Personen, oder welche er noch weiter seinem Belieben nach zu sich ziehen möchte, Geistlichen und Weltlichen, die bemelte Religions-Reformation bei allen der obbernnenten Craißen und Grafschaft uncatholischen Inwohnern, Herrn-, Ritter- und Bürger- Standts, Mann- und Weibs-Personen, auch ihren Unterthanen, und also durchaus bei allen, was Standes, Würden

oder Wesens sie sein, bestes Vermögens fleissig, treulich und eifrig führen und verrichten, den rechten heiligen katholischen Glauben, nicht allein er selbst lehren, sondern auch durch andere taugliche Geistliche lehren lassen, dies heilsame Reformati-
 onswerk zu gewünschem, glücklichem, gutem Ende, nämlich dass allesamt von ihren sektischen Irrthümben ablassen und zu der wahren alleinseligmachenden katholischen römischen Religion sich unverzogenlich bekehren möchten, befördern und alles dasjenige wirklich thuen mag und soll, was die von uns ihme gegebene Instruktion in sich vermag, und was er zu einer jeden Zeit für ein Nothdurft und erspriesslich zu sein erkennen wird, welches alles soll also richtig, kräftig und giltig sein, als wann wir es selbst gegenwärtig gethan und verrichtet hätten. Ermahnen demnach im Namen und anstatt mehrhöchstenennten Ihrer kais. Maj. wir alle und jede Inwohner dieses Königreichs Böhaim, was Standes, Würden oder Wesens sind, sambt ihren Unterthanen, dass sie dem obbesagten, von uns abgeordneten Herrn Commissario alle Ehr und Würde erzeigen, fürnemlich aber die unkatholischen Personen in allem dem, was er und andere bei ihme anwesende Instructores laut Ihrer kais. Majest. gnädigsten Willens in Sachen die Religion betreffend, ihnen fürtragen werden, gänzlichen Glauben geben, auch gebührliche gute Neigung, Willigkeit und Gehorsamb wirklich leisten; wie nicht weniger die katholischen Herren Inwohner sambt ihren Unterthanen, sonderlich aber die Herren Hauptleute in obvermelten Craißen und Grafschaft, desgleichen in den königlichen Städten die Ihrer kais. Maj. Richter, Bürgermeister und Rathmannen, sowohl auch andere Beambten ihme Herrn Commissario und demselben zugehörigen Personen auf ihr Begehren in allen und jeden zu solcher heilsamen Reformation nothwendigen Sachen gebührlichen Respect, gute Assistenz, Hülff und Beförderung willig erzeigen wollen und sollen. Daran wird erfüllt Ihrer kais. Majestät gnädigster Will und Meinung. Urkundlich haben wir obberrührten Ihrer kais. Majestät Commissarii diesen Vollmachts-Brief mit unsern eigenen Hand-Unterschriften und Secret-Insiegeln. Geschehen. Prag 3. Octobris Anno 1627.

Diese obbeschriebene Vollmacht ist für den Herrn Caspar von Questenberg, Abten aufm Strahow in den Buntzler und Königgrätzer Craiß, auch in die Grafschaft Glatz als Religions-Reform.-Commiss. daselbsten ausgefertigt worden.

42. *Dne 4. rijna 1627. Komissari žádají gubernátora hrabství Kládského, aby opata Kašpara Questemberga jakožto reformačního komissáře účinně podporoval.*

Unsern freundlichen Gruesz und was wir mehr liebes und guets vermögen, zuvor. Wohlgeborner Freyherr, besonders lieber Herr und Freundt. Wir können Ihme nicht verhalten, dass nachdeme die Röm. kais. Maj. unser allergnädigster Herr aus hochwichtigen unvermeidentlichen Ursachen eine Religions-Reformation im Königreich Böhaim (wie der Herr hofentlich dessen gute Wissenschaft hat und aus hiebei gefügtem Patent mit mehrern

vernehmen kann) gnädigst angeordnet und uns hiernun zu Commissarij deputirt: haben gleichfalls die zu Hungern königliche Majestät unser auch gnädigster Herr sich gegen nur Cardinain von Harrach gnädigst erklärt und bewilliget, dass ebenermassen in der Grafschaft Glatz diese heilsame gottwohlgefällige Religions-Reformation von uns fürgenommen und vollzogen werden solle: zu welchem Ende dass wir vermüeg des von höchstemnnten kais. Maj. uns gnädigst gegeben Gewalts an unser statt einen subdelegatum commissarium, den ehrwürdigen andächtigen Praelaten, Herrn Casper von Questenbergk, Abten der Gottshäuser und Klöster Strahof und Selau, Praemonstratenser Ordens durch Böhaimb, Ungern, Polen, Mähern, Schlesien, Ober- und Nieder-Österreich, auch Obern Teutschlandt Visitatorn, Röm. kais. Maj. Rath etc. und thuen in Gottes Namen ihme mit Vollmacht in die Bunzler- und Königgrätzer Craiß auch in wohlgedachte Grafschaft Glatz schicken, damit er auf die Weise, wie in der von uns ihme zugestellten Instruktion fürgeschrieben worden, und wie er es nach seiner guten Discretion für gut und nötig ansehen wird, alle der obbemelten Craißen und Grafschaft Inwohner, was Standes, Würden oder Wesens sie seind, Mann- und Weibs Personen, für sich erfordern, dieselben sowohl er selbst, als auch durch andere mit Fleis destwegen bei sich habende Geistliche Personen als frombe und gelehrte Instructores aus allen ihren sektischen Irrthümben (darinnen die armen Leute erbarmlich steken) auszuführen, in dem wahren heiligen katholischen Glauben fleissig zu unterweisen und zur vollkommenen Erkandtnus und Annehmung der besagten rechten alleinseligmachenden catholischen römischen Religion zu bringen, sich aufs möglichst treulich befleissen und bemühen sollen. Weiln aber diesfalls der berührte Herr Commissarius des Herrn guten Assistenz bedörfen wird, so ersuchen wir den Herrn hiemit freundlich, er wolle diesem von uns in obbemelte Craiß und Grafschaft Glatz abgeordnetem Herrn Commissario alle geziemende Ehr und Würde erzeigen und von tragendem Gubernator-Ambts wegen alle die Inwohner der Grafschaft Glatz, dass sie gleichfalls ihme Herrn Commissarium sambt seinem Adjuncten gebührlich respectiren sollen, fleissig vermahnen und dahin halten, auch in allen fürfallenden Occasionen auf sein Begehren ihme und ihnen sämbtlich mit Rath und That freundlich beistehen, sie ihme aufs beste befohlen sein lassen und wo vonnöten vertheidigen, befördern und das fürhabende Reformationswerk in der Grafschaft Glatz zu einem glücklichen ehistem Ende zu bringen mit höchstem Vermögen behüfflich erscheinen. Wie wir dann uns zu dem Herrn gänzlich versehen, dass Er sowohl amtsshalber, als auch aus seinem in Beförderung des Lob und Ehr Gottes bekanntem Eifer, auch zu sonderem Ih rer kais. Maj. gnädigstem Gefallen dies alles gerne und willig thuen wirdt. Hiemit verbleiben wir dem Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 4. Octobris A. 1627. N. N., von der Röm. kais. auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Commissarien.

Den wohlgebornen Herrn Herrn Hans Arbogast Freyherrn Annenberg, Röm. Kais. Maj. Rath, bestellten obristen und könig. Maj. zu Hungern Gubernatori in der Grafschaft Glatz, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

43. *Dne 4. října 1627. Komissari nařizují hejtmanu kraje Loketského, aby probošta Doksanského Kristína Fucka, jakožto jejich subdelegovaného komissáře v kraji Loketském, vsemožně podporoval.*

Unsern geneigten und freundlichen Gruss und was wir mehr liebes Herr und Freund, wir machen uns keinen Zweifel, der Herr werde aus Ihrer kais. Maj. unsers allergnädigsten Herren Patenten, welche sub dato am Tag Sancti Ignatii dies 1627 Jahrs alher ins Königreich Böhaimb, die Religions Reformation betreffend, ausgangen und von Ihren Gnaden den Herrn kais. Statthaltern in alle Craiß verschickt worden, vernommen haben, wasmassen Ihr kais. Maj. aus dero angebornen Gottseligkeit und rechter väterlichen gnädigsten Sorgfältigkeit, wegen Erweiterung des Lobs und Ehr Gottes und Gewinnung dero getreuen Unterthanen Seelenseligkeit ein sonderbare Religions-Reformation, durch welche die Inwohner dieses Königreichs Böhaimb, Herrn-, Ritter- und Burger-Standts sowohl auch ihre Unterthanen, und also durchaus alle, Mann- und Weibs-Personen, die da durch mancherlei verdämliche Sekten und Ketzereien greulich verführt worden und noch bis anhero solchen bösen Irrthümben anhangen, wiederumb zur Erkandtnus der wahren, alleinseligmachenden heiligen katholischen Religion gebracht, und also in Einigkeit des Glaubens und der Gemütter (wie unsere liebe Voreltern gewesen) mit guter Ruhe und im beständigen Fried verbleibend, desto besser Gott dem Herrn und Ihrer Maj. unserm allergnädigsten Kaiser, König und Herrn, dienen möchten, gnädigst angeordnet. Wann dann wir diese von höchsternennten Ihrer kais. Majest. sowohl durch jetzt-gemelte Patenten, als auch unterschiedliche an uns gnädigst gethane Befehlschreiben, wie nicht weniger durch eine gewisse Instruction uns gnädigst aufgetragene Reformation Commission gehorsamist zu vollziehen uns schuldigist erkennen, und nun der sechsmonatliche Termin, welchen Ihr kais. Maj. denen aus zweien höhern Ständen Herrn Inwohnern dieses Königreich Böhaimb sich zum heiligen katholischen Glauben zu bekehren, gnädigst angesetzt, bald verfliesen wirdt, als haben wir vermüg des von mehrhöchstgedachten kais. Maj. uns gnädigst gegebenen Gewalts an unser statt einen subdelegatum commissarium erwählt, nämlich den ehrwürdigen andächtigen Praelaten Herrn Crisostom, Probst des Gottshaus und Klosters Doxan etc. und thuen in Gottes Namen ihme mit Vollmacht in die Leitmeritzer, Saazer und Ellbogner Craiße schicken, damit er auf die Weise, wie in der von uns Ihme zugestellten Instruction fürgeschriben worden und wie er es nach seiner guten Discretion für gut und nötig ansehen wirdt, alle der obbemelten Craißen Inwohner, was Standes . . . . (jako v l. 42.) . . . . Weil aber diesfals der berührte Herr Com-

missarius des Herrn guten Assistenz bedürfen wirdt, so ermahnen anstatt und im Namen Ihrer kais. Maj. wir den Herrn hiemit, Er wolle diesem von uns in obbenannte Craiß abgeordnetem Herrn Commissario alle geziemende Ehr und Würde erzeigen und von tragendem Craißhaubtschaft-Ambts wegen alle die Inwohner des Elbogner Craißes, dass Sie gleichfalls ihme Herrn Commissarium sambt seinen Adiuneten gebühlich respectiren sollen, fleissig vermahnen und in allen fürfallenden Occasionen auf sein Begehren ihme und ihnen sämbtlich treulich mit Rath und That beistehen, sie ihme aufs beste befohlen sein lassen und wo vonnöten vertheidigen, befördern und dies fürhabende Reformationswerk im bemelten Elbogner Craiß zu einem glücklichen exhisten Ende zu bringen mit höchstem Vermögen behilflich erscheinen: wie wir dann . . . . (jako v l. 42.) . . . willig thuen wirdt. Hiemit göttlichem Schutze uns allesampt empfehlendt. Datum Prag, den 4. Octobris Anno 1627. N. N. von der Röm. kais., auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur Relig.-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Commissarien. Dem Edlen gestrengen Herrn Gottfried Hertl von Leutersdorf auf Lipnicz und Praitenstein, Röm. Kais. Maj. Reichs-Hof und Böhmischer Cammer-Rath, auch Hauptmann des Elbogner Craißes, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

44. *Dne 7. října 1627. Komissari nařizují, aby nekatolické manželky emigrantův, které v Jílovém zůstaly, rovněž se vystěhovaly, leč by katolickou viru přijaly.*

Urozenému vladyce panu Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezěře, J. M. C. horní raddě a přednímu písaři při berní království českého k dodání. Jich Milosti etc. ráčí toho jistou zprávu jmiti, že v městě Jílovém Hor zlatých některé osoby v bludech svých sektářských zaslepení jsouce raději vlast svou milou opustili a pryč se odebrali, než-li by se byli v poslušenství církve sv. katolické, tudyž i J. M. C. krále a pána svého nejmilostivějšího poddali; však nicméně manželky své, též nekatolické, zde zanechali, kteréžto opatrujíc statky jejich a živnost v nich provozujíc jakýchsi obmyslův a fortelův tudy poživati mím: ješto Jich Milostí oumysl nikdy takový nebyl, aby se manželé nekatolictí od sebe děliti neboližto rozlučovati měli, nýbrž slušně a spravedlivě se každá nekatolická manželka s svým nekatolickým manželem pryč odebrati má. Jakož také i to, že žádná jiná nežli katolická osoba k spravování a opatrování takových statkův nařizována neboližto zplnomocněna býti nemůže a sprosta všickni všudy obojího pohlaví obyvatelé města Jílového Hor zlatých milostivou J. M. C. vůlí se spravovati povinni jsouce, buďto k víře sv. katolické poslušně přistoupiti, anebo království českého prázdni bejti mají. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Milostí urozenému vladyce p. Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu (titul) poučeti, aby on při purgkmistru a konšelích téhož nadepsaného města to nařídil, aby těch osob z města Jílového pryč se odebraných tam ještě pozůstávající manželky všeckny na rathauz v místo radní neprodleně povolány byly a tu aby se jim dostatečně a peremptorie oznámilo, aby se i ony nej-

děle ve dvou nedělích pořád zběhlých od oznámení jim tohoto poručení, a to do západu slunce, za svými manžely, anebo kam se jim dobře viděti bude, z království tohoto českého pryč vystěhovaly a odebraly, vše tím řádem a způsobem, jako i manželé jejich, leč by se v tom čase k víře sv. katolické skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí Velebné svátosti opravdově obrátily a na to hodnověrně psané vysvědčení od svých zpovědníkův nadepsanému p. Benikovi (kterýžto potom nám zprávu svou o tom učiniti věděti bude) přinesly, na kteréžto nařízení a poručení Jich Milosti i budoucně každého času pilný a bedlivý pozor dáti se má, tak, aby ti muži nekatoličtí, kteříž se pryč odstěhují, tolikož manželky své nekatolické s sebou vzali a pryč odvezli, vědouce o tom, že žádná nekatolická po odjezdu manžela svého přes tejdén anebo nejdéle dvě neděle v městě ani v celém království českém trpína nebude. A na tom se jistá etc. Decretum ex Reformationis Commissione, Pragae 7. Octobris Anno 1627.

45. Dne 7. října 1627. Komissaři poroučejí Štěpánu Benikovi z Petrsdorfu, aby zatrzelého Simona Oswalda v Jilovém ještě jednou k obrácení napomenul.

Urozenému vладыce panu Štetanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezeře, J. M. C. horní raddě a přednímu písaři při berni na hradě Pražském k dodání. Jich Milosti etc. ráčí toto jistou zprávu jmiti, že ačkoliv jest přeđeše všem měšťanům a obyvatelům nekatolickým v městě Jilovém Hor zlatých jistý termín peremptorní do dvou neděl pořád zběhlých, aby v tom čase víře sv. katolické vynaučiti se dadouc, buď k ní přistoupili, anebo z téhož města, jako i z celého království českého se vystěhovali a do něho nikdy více, leč by opravdově katoličtí učiněni byli, nenavracovali, uložen byl; však poněvadž někteří takový mírný, dobrotivý a právě otcovský napominání tak téměř za hřbet kladouce a v svý urputnosti neústupně trvajíce, k témuž spasitelnému náboženství katolickému až posavad přistoupiti a milostivou vůli a poručení J. M. C. naplniti nechtějí, mezi nimiž Šimon Oswald za nejzpuřnějšího a nejtvrdošijnějšího se býti poznává, pročez jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí nadepsaní Jich Milosti páni komisaři urozenému vладыce p. Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu (titul) poroučeti, aby téhož Šimona Oswalda ještě jednou dostatečně napomenul, aby on zanechajíc všech a všelijakých daremných vejmluv k též víře sv. katolické neprodleně přistoupil a tudy že věrným a poslušným J. M. C. poddaným jest dokázal: a pokudž by on vždy toho učiniti se zpečoval, tehdy aby se sem do Prahy dostavil a dalšího oznámení očekával, jemu poručil, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Decretum ex Reformationis Commissione, Pragae 7. Octobris Anno 1627.

46. Dne 20. října 1627. Komissaři předvolávají opětovně Joachyma Liebštejnského z Kolovrat.

Urozený pane pane švagrkře a příteli nám zvláště milý. Vyrozuměli jsme z psaní V. M. nám těchto dnův odeslaného, jakou

omluvu a jinému jakého nedostatku zdraví V. M. předstíráte, že jste se na naše, jménem a na místě J. M. C. krále a pana našeho všem nejmilostivějšího V. M. nedávno učené psaní a obeslání ke dni již jminulému šestému tohoto měsíce října sem k nám najíti dáti neráčili. I jsouce my té naděje, že se již v tom čase s V. M. polepšilo, znova zase, týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. dostatečně napomínáme, abyste již beze všech dalších vejmluv a odkladův na cestu se vydali, sem do měst Pražských ve čtvrtek den sv. Šimona a Judy, apoštolův Páně, konečně přijeti a nazejtří v pátek, to jest 29. dne tohoto měsíce října Bůh dá ráno v osm hodin na půl orloji při nás v domě a residenci arcibiskupské osobně je najíti a ohlásiti dáti ráčili, tak abychom s V. M. o pilný a důležitý V. M. jak k věčnému, tak i k časnému prospěchu sloužící věci přátelsky rozmluviti a v tom milostivou J. M. C. vůli a poručení poslušně naplniti mohli. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 20. Octobris Anno 1627. N. N. od J. M. C. k reformaci v religii v král. českém nařízení commissari. Urozenému Panu Panu Joachymovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Rabštejně etc., panu švagru a příteli nám zvláště milému k dodání.

47. Dne 20. října 1627. Komissari předvolávají opětovně Jana Habarta z Vřesovic, vytykajíc mu, že se na prvé předvolání nedostavil.

Urozený a statečný vладыko, pane příteli nám zvláště milý. Máme toho zprávu, že jste dle jistého jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího k Vám prošlého obeslání našeho zde v Městech Pražských sice byli; však nad tím žádného zalíbení nemáme, že jste se před námi v místě Vám jmenovaném najíti nedali, aie beze všeho při nás se ohlášení hned zase (předstíraje těžkou syna svého nemoc) odsud pryč odjeli, ješto jsme Vás dlcuho zde zdržovati nemínili. I poněvadž vždy ještě přítomnosti Vaší zapotřebí jest, protož opět znova týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás dostatečně napomínáme, abyste beze všeho dalšího prodlívání sem zase do měst Pražských ve čtvrtek den sv. Šimona a Judy, apoštolův Páně, konečně přijedete a nazejtří v pátek, to jest 29. dne tohoto měsíce října Bůh dá ráno v osm hodin na půl orloji při nás v domě a residenci arcibiskupské osobně se najíti dali a ohlásili, vedouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 20. Octobris Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře, Uherského a Českého krále k reformaci v religii neboližto náboženství v království českém nařízení commissari. Urozenému a statečnému vладыce p. Janovi Habartovi z Vřesovic, příteli nám zvláště milému k dodání.

48. Dne 18. listopadu 1627. Komissari sdělují Kadaňským: 1. že s odpuštěním pokut nemají co činiti, nýbrž česká komora; nicméně že ochotni jsou v té věci u císaře se přimluviti; 2. že neplnoletí sirotkové mají býti nekatolickým poručníkům odňati a katolickým lidem dáni; ti pak, kteří jsou starší 20 let a katolickými státi se nechtějí, mají se vystěhovati; 3. z toho, co ženy

a vdovy, jež se vysvěhovaly, na jmění : nechaly, mají býti především všechny dluhy zaplacený a potom pokuty, jako i částka na zaplacení obecních dluhů; 4. že třetí část dědictví dítek nephuoletých nemá býti pozůstalému manželu odpírána; 5. zatvřeli, kteří ani po uplynutí peremptorní lhuty nechťi ze země odjiti, mají na nějaký čas býti uvězněni a potom : mesta vyvedeni.

Denen Röm. kais. Maj. Richter, Ambts-Verwalter, Bürgermeister und Rath der Stadt Kaaden zuzustellen, Von wegen Ihrer hochfürstl. und Ihrer Gnaden von der Röm. kais. auch zu Hungern und Böhaim königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordneten Herrn Commissarien denen Ihrer kais. Maj. Richter, Ambts-Verwalter, Bürgermeister und Rath der Stadt Kaaden auf ihr sub dato 18. Octobris nächsthin beschehenes schriftliches Anbringen hiemit zum Bescheid anzuzeigen, dass Ihr hochfürstl. und Ihre Gnaden mit Perdon- oder Strafgeldern (wie im ersten Punkt vermeldt wird) nichts zu thun haben, sondern soiches eigentlich zur Böhmisschen Cammer gehört, daselbsten Sie diesfalls ihrer Notdurft nach berichtet zu werden suchen können; Sie haben sich aber gleichwohl, wann es zu genügen erwiesen wird, dass die ganze Stadt katholisch worden, einer gnädigsten von Ihrer kais. Maj. Perdonirung und gänzlichen Nachlassung der Straf gelder zu getröstet, wie dann Ihr hochfürstl. und Ihre Gnaden mit guter intercession bei Ihrer kais. Majestät ihnen darzu gerne behülflich sein wollen. — Den andern Punkt betreffend, es wird von Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnaden dahin gemeinet, dass man die Waisen, so noch unmündig, unverzogenlich von un-katholischen Vormündern weggenommen und katholischen Leuten, damit sie in den heiligen, alleinseligmachenden katholischen Röm. Glauben recht auferzogen und instruirt werden möchten, geben. Welche aber schon mündig und über 20 Jahr alt sind und durch genugsambe Unterweisung und Vermahnung zu der kathol. Religion sich nicht bekheren lassen wollten: dieselben ad emigrationem mit vorhergehenden Abzahlung ihrer eigenen und ihrer Eltern Schulden, sowohl auch der zur Gemein vernöög billichen Erkandnuss genührenden Quota und ausständigen Perdongeldern declariren; jedoch diejenigen, so sich der Rebellion nicht theilhaftig gemacht, von Erlegung der Perdon- oder Straf gelder ausgenommen. Drittens von deren entwichenen Weibs-Personen und Wittiben Verlassenschaft, was sie oder ihre verstorbene Männer in der Rebellion etwas delinquent, sollen in allweg zuvorderst alle und jede ihre Schulden entrichtet, dann auch die Perdon- oder Straf gelder und die Quota zur Bezahlung der Gemeinschulden abgefordert werden. Viertens der unwündigen Kinder Güter, so von väterlicher Erbschaft den Müttern oder dargegen wegen mütterlicher Gerechtigkeit den Vätern zuständig ist, nemlich der dritte Theil, vermöög der bürgerlichen Rechten, wie sie es selbst melden, kann zwar nicht denegirt werden, aber sunsten wer aus denselben, es sei Mann- oder Weibs-Personen, sich zur katholischen Religion nicht accomodiren will, wird sich fort auskaufen, die Schulden und Quota, auch Perdon-Gelder bezahlen und

alsdann aussm Lande emigriren müssen. Fünftens, diejenigen halssterrigen, welche über den ihnen ad certam conversionem vel emigrationem angesetzten peremptorischen Termin weder den kathol. Glauben annehmen, noch aussm Lande wegweichen wollen, soll man als contumaces alsbald in Arrest nehmen und in harter gefänglichen Verhaltung etwan zwo oder drei Wochen lang, auch wohl die vierdte, nur am Brodt und Wasser halten; da aber solches auch bei ihnen nichts verfangen wollte, alsdann sie gar mit den Scherchen zur Stadt hinausführen lassen. — Und es können die obbesagten Kaadner auch mit Ihrer kais. Maj. Richtern in Prager Städten sich destwegen unterreden und eine mehrere Information, was vor modus diesfalls dahie observiert wird, von ihnen vernehmen und sich nach denselben richten. Solches gereicht zu Erfüllung höchsternennten Ihrer kais. Maj. gnädigsten Willen und Meinung. Datum ex Reformationis commissione, Pragae 18. Novembris a. 1627.

49. *Dne 14. prosince 1627. Komissaři vytýkají Oldřichu Kaplířovi ze Sulevic, že na gruntech svých ve vsi Bylochově (Wallach) přechovává praedikanta a že katolickým kněžím provozování náboženství zbraňuje.*

Urozený a statečný vладыko, pane příteli nám milý. Dochází nás jistá zpráva, že Vy na gruntech Vašich ve vsi Volochově*) nějakého praedikanta, kterýž svým jedovatým a proklatým bludův kacířských učením lid obecný zavozuje a od pravé samospasitedlné víry sv. katolické odvracuje, přechováváte, pravým pak a pořádným kněžím katolickým provozování svatého a spasedlného náboženství zbraňujete a zapovídáte a tak za zjevného milostivé vůle a poručení J. M. C., krále a pána nás všech nejmilostivějšího, odporníka se postavujete, ješto Vám i všem dobře vědomé jest, co patenty J. M. C. jak predeše z strany vypořádání ven z země všech praedikantův, tak tolikéž i teď nedávno z strany reformací v náboženství vůbec vydané s sebou přinášejí. I poněvadž nám podle povolání našeho tak velice zlého a škodlivého neřádu přehlížeti nikoliv nesluší, pročez týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy dotčeného praedikanta sem do Prahy před nás do domu a residenci arcibiskupské na Hradčanech neprodleně dostavili a budoucně katolickým kněžím v učení a provozování náboženství katolického, k spasení duší lidských vedoucího, žádné překážky nečinili, jim v ničemž neubližovali, ani od koho jiného ubližovati dopouštěli, nýbrž nimi se ve všech duchovních věcech ochotně řídili a spravovali, je jakožto služebníky Jeho v náležitě vážnosti a uctivosti drželi a příčiny k nějaké další nepřiležitosti a těžkosti Vaší nedávali; jinak museli bychom to na J. M. C. vznésti a več by Vám taková všetečnost a neposlušnost Vaše obrácena byla, to byste sami sobě přičítati a schovati museli. Ale nenadějeme se, abyste sami nestěští svého příčinou býti chtěli; vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 14. Decembris anno 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře,

*) Správně: Bylochově, Bolochově (něm. Wallach).

uherského a českého krále etc. k reformaci v religii neboližto náboženství v král. českém nařízení commissari. Urozenému a statečnému vладыce panu Voldřichovi Kaplířovi z Sulevic, na Radonně a Scebusi,*) panu příteli nám milému.

1628.

50. Dne 18. ledna 1628. Komissaři připomínají královským i věnným městům nařízení dané českou komorou, aby duchovním k reformaci vyslaným dán byl příbytek a strava, a sdělují, že právo na to náleží ukazateli listu.

Poctivému a opatrným J. M. C. rycháři, purgkmistru a konšelům města Rakovníka, přátelům nám milým, společně neb rozdílně k dodání. Poctiví a opatrní přátelé nám milí. Jakož jest těchto dnů jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. od pana presidenta a pánův radd J. M. C. zřízené komory české skrze rozdílná psaní do všech měst J. M. C. královských, též Její Milosti císařové a králové české, paní naši nejmilostivější, věnných, jakož také i Vám obzvláště, poručeno jest, aby těm osobám duchovním, kteříž se vedle milostivé vůle a poručení J. M. C. do všech krajův tohoto království českého v commissi a k vykonání reformaci v náboženství, tak aby všickni až posavad v bludech sektářských vězíci obyvatelé téhož království zase k prave samospasitedlné sv. katolické římské víře přivedení býti mohli, se vysilají, příbytek pohodlný a čistotný vykázan byl a jednomu každému z nich na vychování aby se z důhodův obecních po třiceti krejčářích na den odvozovalo, anebo, jestliže se sami u někoho stravovati chtějí budou, tehdy aby jim toliko za ty peníze, na každou osobu nařízené, vychování udělováno bylo. I ačkoliv by slušelo, abychom Vám jisté poznamenání těch osob, kteřížto k Vám do města Rakovníka přijíti mají, odeslali, však poněvadž dokonale věděti nemůžeme, které ze jména osoby za instruktory pan subdelegat neboližto od nás do kraje Rakovnického vyslaný commissar nařídí, pročež Vám oznamujeme, že takový každodenní na vychování deputát tomu, kdož toto naše aneb od dotčeného do kraje Rakovnického od nás vyslaného pana commissare psaní Vám dodá, se vydávati má, na tolik osob, kolik jich od něho jmenování budou. Jsme té celé naděje, že se v té příčině volně a náležitě zachováte, jim všelijaký dobrý fedruuk prokážete a tudy milostivou vůli J. M. C. naplníte. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 18. Januarii a. 1628. N. N. od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religii neboližto náboženství v král. českém nařízení commissari.

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Sušice, přátelům nám milým, společně neb rozdílně k dodání.

*) Správně: Radouni a Chcebusi.

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Be-
rouna . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Vysokého Mejta . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Chrudimě . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Po-
líčky . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Hradiště, Hory Tábora . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Pel-
hřimova . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Boleslava
Mladého nad Jizerou . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Nym-
burgka . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru
a koňšelům města Oustí nad Labem . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Litoměřic nad Labem . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Mělníka
nad Labem . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Kadaně . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Mostu . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Žatce . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Lúna . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Klatov . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Ro-
kycan . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Do-
mažlic . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města na Horách Kuttnách . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Čá-
slavě . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Českého Brodu . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Kolína
nad Labem . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a koňšelům města Kou-
řima . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Jaromiře . . . . .

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgk-
mistru a koňšelům města Králova Hradce nad Labem . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Nového Bydžova . . . . .

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Dvora nad Labem . . . . .

51. Dne 25. ledna 1628. Komissaři sděluji toléž jako v l. 50. hejtmanům císařských panství.

Urozený a statečný rytíři, pane příteli nám milý. Jakož jest těchto dnů jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího od pana praesidentu a pánuv rad J. M. C. zřízené komory české skrze rozdílná psaní na všeckny J. M. C. panství v tomto království českém pánům hejtmanům, jakož také i Vám obzvláště, poručeno jest, aby těm osobám duchovním, kteříž se vedle milostivé vůle a poručení J. M. C. do všech krajův téhož království, nicméně i na vlastní J. M. C. panství v commissi a k vykonání reformací v náboženství, tak aby všickni, až posavad v bludech sektářských vězíci obyvatelé zase k starobylé, pravé, samospasitedlné sv. katolické římské víře přivedeni býti mohli, se vysílají, přibytěk pohodlný a čistotný vykázán byl a jednomu každému z nich na vychování aby se z důchodův panství J. M. C. po třiceti krejcarích na den odvozovalo, anebo jestliže se sami u někoho stravovati chtějí budou, tehdy aby jim, toliko za ty peníze, na každou osobu nařízené vychování jich udělováno bylo. I ačkoliv by slušelo, abychom Vám jisté poznamenání těch osob, kteřížto k Vám na panství J. M. C. Pardubské přijeti mají, odeslali, však poněvadž dokonale věděti nemůžeme, které ze jména osoby za instructory pan subdelegat neboližto od nás vyslaný commissář nařídí, pročež Vám oznamujeme, že takový každodenní na vychování deputát tomu, kdož toto naše aneb od dětinného od nás do kraje vyslaného pana commissáře psaní Vám dodá, se vydávati má, na tolik osob, kolik jich od něho jmenováni budou. Jsme té celé naděje, že se v té příčině volně a náležitě zachováte, jim všelijaký dobrý fedruňk prokážete a tudy milostivou vůlí J. M. C. naplníte. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 25. Januarii a. 1628. N. N. od Jeho Mti Římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissari. — Urozenému a statečnému rytíři panu Kašparovi Czellerovi z Rozntalu, na Tejnici Hrochovém, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Pardubského, příteli nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vladyce p. Petrovi Štirnskýmu z Štirn, J. M. C. hejtmanu panství Poděbradského . . . . .

In simili. Uroz. p. Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. radě a hejtmanu panství Kralodvorského, Točnického a Zbívovského. . . . .

In simili. Uroz. vladyce p. Janovi Václavovi Grysovi z Grýslova, J. M. C., hejtmanu panství Kolínského . . . . .

In simili. Uroz. p. Fridrichovi z Walty, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Benátského, Přerovského a Lisského . . . . .

In simili. Uroz. a stat. rytíři p. Tiburcimu Čejkovi z Olbramovic, J. M. C. hejtmanu panství Křivokladského . . . . .

In simili. Uroz. p. Jiljímu Fuxovi z Reynburgku, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Brandejského . . . . .

52. Dne 26. ledna 1628. Komissaři vytykají Jindřichu Volfovi Berkovi z Dubé a Lipé, že má na svém panství Jablonném hejtmana a pisáře nekatolíky, i nařizují, by přiměl je buď k přijetí víry katolické anebo k vystěhování.

Unsern freundtlichen Gruesz und was wir mehrliches und Guets vermögen. Wohlgeborner Freiherr, besonders lieber Herr und Freundt. Wir können Ihme in freundtlicher Mainung nicht verhalten, dass in Fortstellung jetzwährender Religions-Reformation in diesem Königreich Böhaim die da (wie dem Herrn selbst wol bewusst) die Röm. kais., auch zu Hungern und Böhaim königl. Majest. unser ailernädigster Herr aller Orten, bei hohen und niedern Standes-Personen durchaus richtig zu vollziehen, gnädigst haben wollen, wir so viel in Erfahrung kommen, dass auf seiner Herrschaft Gabel der Hauptmann namens Heinrich Henkel und der Ambtschreiber Carl N., welche beede, nicht allein selbst in ihrer verdamblichen Ketzerei ganz halssterrig und verstockt verbleiben, sondern auch andere des Herrn Unterthanen von dem wahren, alleinseligmachendem heiligen katholischen, recht apostolischen Römischen Glauben heimlich und öffentlich abwendig machen und hergegen in der Ketzerei hochsträflichweise stempeln und verführen, sich bisanhero in Diensten befinden. Wann dann vermüeg höchsternennter Ihrer kais. Maj. öffentlich publicierten Patenten und endtlichen gnädigsten Befehls dergleichen ärgerliche und in der Religion hochschädliche Leute keineswegs zu dulden, sondern wegabzuschaffen sein. Als ermahnen anstatt und im Namen mehrhöchstgedachter Ihrer kais. Maj. wir den Herrn hiemit, er wolle denen obangeregten seinen beeden Dienern Hauptmann und Schreiber ernstlich befehlen, dass sie andere Leute in der Bekehrung zur katholischen Religion nicht turbiren, abführen oder ärgern, sondern sich selbst innerhalb vier Wochen, von dem Tag, an welchem Ihnen solches intimirt wird, an zu raiten, gewiss und unfehlbarlich, in bemelten altgewesenen wahren alleinseligmachenden heiligen katholischen römischen Glauben recht instruiren lassen, denselben durch buessfertige Beicht und Empfangung des hochwürdigsten Sacraments des Altars wirklich annehmen, darüber eine gewisse von ihrem Beichvatter schriftliche Kundtschaft dem Herrn aufweisen, oder aber im widrigen Fall in jetzt angesetztem Termino das ganze Königreich Böhaim meiden sollen, allermass.n also, wie es in den abangedeuteten kais. Patenten mit mehrerm anbefohlen werden. — Wir versehen uns gänzlich, Er werde diesfalls seinen zu der katholischen Religion Eifer recht sehen lassen, dies hochnothwendige heilsame und Gott wohlgefällige Religionswerk bei obgemelten seinen beeden Dienern, Hauptmann und Schreiber, sowohl auch bei allen und jeden seinen unkatholischen Unterthanen, Mann- und Weibs-Personen, fürderlichst zu gutem fruchtbarlichem Ende bringen und

die Verrichtung auf ehist schriftlich berichten, und also Ihrer kais. Maj. gnädigsten Willen und Meinung erfüllen. Hiemit Gott sei mit uns allen. Datum Prag, den 26. Januarii 1628. N. N. von der röm. kais., auch zu Hung. und Böh. königl. Maj. zur Rel.-Reform. im Königreich Böh. verord. Commiss. Dem wohlgebornen Herrn Herrn Heinrichen Wolfen Berka von Dube und Leipe, auf Gabel etc., Röm. kais. Maj. Rath, Cammerern und Hauptmann der Neuen Stadt Prag, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

53. Dne 20. února 1628. Komissari naši: uží Kadaňským, aby přijali zase do obce své Goltfrieda Seiferta, měšťana tamního, který pro náboženství z města odešel, nyní však náboženství katolické přijmouti slíbil.

Denen ernvesten, ersamb und weisen Röm. kais. Maj. Richtern, Burgermeister und Rath der Stadt Caaden, unsern guten Freunden. Unsern geneigten Gruess und guten Willen zuvor. Ehrenvester, ersamb und weise gute Freundt. Was uns der Gottfried Seifert, Euer Mitburger, der da vor diesem durch Ketzerei verblendet und aus der Stadt gewichen war, supplicando angebracht, dies habt ihr aus dem Beischluss mit mehrern zu vernehmen. Wann denn die Röm. kais. Maj. unser allergnädigster Herr, sowohl auch wir nicht anders begehren und wünschen, allein dass ein jeder im Glauben irriger mensch recipirein und zu dem uralten, recht apostolischen alleinseligmachenden heiligen katholischen römischen Glauben zu seiner Seelen ewigen Heil sich bekehren und also im Lande bei den seinigen mit guter Ruhe verbleiben möge, inmassen nun der besagte Gottfried Seifert solches ins Werk zu setzen, Gottlob, einen guten Fürsatz hat: darüber dan Ihr kais. Maj. gnädigstes und wir ein besonders Gefallen tragen. Als befehlen anstatt und im Namen höchster-nannten Ihrer kais. Maj. wir Euch hiemit, dass Ihr dem gedachten Gottfried Seifert wiederumb in die Stadt Caaden sicher und frei einzukommen, sein Gut, fahrend und liegend, ruhig zu possidiren und die bürgerliche Nahrung zu führen gestattet, seines voriges Wegentweichens oder sunst der Religion halber kein Straf über ihn, weder mit Gefängnus, noch in Anderweg ergehen lasset, denselben auch etwan mit einer neuen Schatzung von der jetzigen abermaligen in die Burgerschaft Einlassung nicht beleget und also in kein Weise nicht beschweret; jedoch dass er aufs längste innerhalb sechs Wochen, vom Tag seiner in die Stadt Wieder-kunft an zu raiten gewiss und unfehlbarlich seiner Zusage nach-komme, die heilige katholische Religion durch busstertige Beicht und En pfahrung des hochwürdigsten Sacraments des Altars an-nehme und dessen ein genugsambe schriftliche Zeugnuß von seinem Beichvater, entweder Euch zum Ambt, oder dem Hr. Dechant zu Caaden bringe und einhändige; unterdessen aber niemandem Ärgernuss von sich gebe. Welches Ihr nun dem-jetzt-genannten Herrn Dechant zu seiner Nachrichtung werdet anzu-melden wissen. Im widrigen Fall und da Er (wider Verhoffen) in dieser Ihme angesetzten Zeit dies, wie obgemelt, wirklich nicht leisten thäte, alsdann gegen ihme auf die Weise, wie vorhin

wider die Ungehorsamen angeordnet und Euch befohlen worden, procediret. Daran wird erfüllet mehrhöchstgemelter Ihrer kais. Maj. gnedigster Will und Meinung. Datum Prag, den 20. Februarii a. 1628. N. N. von der Röm. kais. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhm. verordnete Commissarien.

54. Dne 23. března 1628. Komissari nařizují Mladoboleslavským, aby přijali zase do obce Petra Stehlika, jenž viru katolickou přijal, a to beze všech pokut a poplatků.

Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelum města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Poctivý a opatrní, přátelé nám milí. Oznamujeme Vám, že Petr Stehlik, spoluměštěnin Vaš, jenžto předešle v bludích sektářských mizerně vězel, již jest (chvála Pánu Bohu) k poznání pravé a samospasitedlné víry sv. katolické římské přišel a k ní skutečně skrze skroušenou zpověď a přijetí velebné svátosti oltářní pod jednou způsobou podle nařízení církve sv. katolické přistoupil, nám na to hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení přinesl, i také že v též sv. víře až do své smrti stále setrvatí chce, dostatečně připověděl, tak že jsme již s ním dobře spokojeni. I poněvadž J. M. C. krále a p. n. v. n. milostivá vůle jest, aby lidé a poddaní Jeho Milosti, kteříž tak k církvi sv. katolické se poslušně připojují, zase do kralovství českého k živnostem a obchodům svým připouštění byli, pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste ihned beze všech jakýchkoliv zástěr aneb rozmýšlení dotčeného Petra Stehlika zase do společnosti Vaší měšťanské přijali, jemu právo a živnost městskou propustili, statček a jmění jeho všecko všudy, což mu koliv spravedlivě náleží a za kýmkoliv na ten čas zůstává, zcela a zoupna navrátiti nařídili, též pro jeho z města pryč se odebrání aneb pro jeho předešího sektářství a odpornost žádné pokuty na něj neukládali, aniž také novým šacuňkem neboližto taxou od tohoto nynějšího zase do společnosti měšťanské přijetí neobtěžovali, nýbrž jemu všelijakou vlídnost a dobré sousedské přátelství prokazovali, tak aby i jiní ještě v slepotě sektářské zůstávající osoby, vidouc mezi lidmi katolickými takovou lásku křesťanskou, tím snázeji jak k víře katolické, tak i k navracení se zase k statečkům a živnostem svým pro rozmnožení obce (an to k Vašemu vlastnímu dobrému sloužení bude) pohnuti a přivedení býti mohli. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 23. Martii 1628. N. N. od Jeho Milosti etc.

55. Dne 17. dubna 1628. Komissari předvolávají paní Alenu Šlejnicovou ze Šlejnic.

Urozená paní paní přítelkyně nám zvláště milá. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, abychom s V. M. v jisté příčině sami oustně promluvili. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího V. M. napomínáme, abyste po těchto již blízkých Hodech svatých pamatky slavného a radostného vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista sem

do Prahy, nedadouc sobě v tom ničímž, krom moci Boží, překážeti, přijeti a v úterý po neděli Průvodní ráno v osm hodin konečně v domě a residenci naší arcibiskupské na Hradčanech se ohlásiti ráčili. bude V. M. příčina tohoto našeho obeslání oznámena. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 17. Aprilis a. 1628. N. N. od Jeho Mil. řím. císaře, uher. a čes. krále k reform. v religiji neboližto nábož. v král. čes. nařízení kommissari. Uroz. Pani P. Aleně Šlejnicové z Šlejnic a na Hořejší Stroužnici,*^{*)} paní přítelkyni nám zvláště milé k dodání.

56. Dne 20. dubna 1628. Komissari nařizují čtyrem svým subdelegátům, by starali se o provedení nařízení o soupisu nekatolických úředníků na panstvích a nekatolických sirotků a poručníků jejich.

Unsern freundlichen Gruess und was wir mehr liebs und guts vermögen, zuvor. Ehrwürdiger in Gott andächtiger, sonders lieber Herr und Freundt. Nachdeme, wie dem Herrn wol bewusst, durch reife Berathschlagung unter anderen nutzbaren Mitteln dies fürhabende heilsame Religions-Reformations-Werk desto ehender zu einem gewünschten glücklichem Ende zu bringen, nicht das geringste zu sein erkannt worden, dass man auf allen Herrschaften und Landgütern die unkatholischen Regenten, Haupt- und Ambleute, Burggrafen, Pfleger, Verweser und dergleichen Officiere zu Verhütung allerhand schädlicher Inconvenientien und den Unterthanen gebenden Ärgernuss abschaffe und ihre Stellen mit katholischen Personen ersetze; aber, wie uns glaubwürdig fürkommmt, solchem Ihrer kais. Maj. unsers allergnädigsten Herrn per Patenta beschenehen Anordnung und ernstlichem endtlichem Befehl (unangesehen der ihnen ad certam conversionem vel emigrationem in denselben Patenten praefigirten Termin schon längst fürüber) bishero noch wenig oder gar nicht ein Genügen geschieht. Derowegen dann die höchsternennte Ihre kais. Maj. an alle Kreis-Haubtleute, dass sie diesfalls fleissig inquiriren und bei wem oder auf welchen Landgütern sich dergleichen unkatholische Wirtschafts-Vorsteher befinden, dieselben mit Namen aufzeichnen, desgleichen alle die Waisen und ihre Vormünder, so unkatholisch sind, wie sie und ihre Güter heissen, ordentlich beschreiben und zu Ihrer kais. Maj. böhmischen Hof-Kanzlei allher zu weiterer Resolution unsäumblich schicken sollen, gnädigsten Befehl ergehen lassen; jedoch aber wir uns besorgen, es möchte etwan eine Fahrlässigkeit hierinnen unterlaufen, als haben wir nothwendig den Herrn hiemit zu erinnern nicht unterlassen mögen, er wölle auch selbst, seiner beiwohnenden Discretion nach, gute Obacht darauf geben, damit die obangeregte Inquisition, sowohl auch der Waisen und ihrer unkatholischen Vormünder Beschreibung durch die Herren Kreis-Haubtleute desto richtiger und schleuniger ins Werk gesetzt und effectuirt werden möge, wie wir dann in Sonderheit des Herrn Antwort und nachrichtlichen Berichts, wie es darmit zugehet, sambt ebenmässiger Verzeichnus

*^{*)} Správně: Stroužnice (Straussnitz).

derjenigen unkatholischen Wirtschafts-Verwesern erwarten werden, uns sämmtlich Göttlicher Protection empfehlend. Datum Prag, den 20. Aprilis a. 1628. N. N., von der Röm. kais., auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur Rel.-Ref. in Königreich Böh. verordn. Commissarien. Dem ehrwürdigen, in Gott andächtigen Prälaten Herrn Caspar von Questenberg (titul.), zur Religion-Refor. im Bunzler und Königgrätzer Craiß, auch Grafschaft Glaz verordnetem subdeleg. commissario etc., unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

In simili. Dem ehrwürdigen, in Gott andächtigen Prälaten H. Crispino von Mühlhausen (titul.) zur Rel.-Refor. in Leutmeritzer, Saazer und Elbogner Craiß verordnetem subdeg. commissario etc., unserm bes. lieben H. und Freundt.

In simili. Dem ehrwürdigen, in Gott andächtigen Prälaten Herrn Johann Ernst Plateiß von Platenstein (titul.), zur Rel.-Ref. im Plsner, Prachiner, Běchiner, Tschaslauer und Chrudimer Craiß verord. subdel. commissario etc., unserm beson. lieb. H. und Freundt.

In simili. Dem ehrw. in Gott andächtigen Prael. Herrn Johann Ctibor Kotwa von Freifeld (titul.), zur Rel.-Refor. im Kaurzimer, Rakonizer, Schlaner, Podbrder und Wltawer Craiß verord. subdel. commissario, unserm besond. lieb. Herr und Freundt.

57. Dne 27. dubna 1628. Komissari žádají Štěpána Benika z Petrsdorfu, správce úřadu nejvyššího mincmistrství, aby pečoval o to, by všichni horníci ke katolické víře přistoupili a posílají mu list svědčící Kutnohorským v příčině tanních nekatolíkuv, žádající, aby jim jej odeslal a o obrácení nekatolíků těch se přičinil.

Urozenému a statečnému rytíři panu Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čenovicích a Jezeře, J. M. C. nejvyšší horn raddě a úřadu nejvyššího mincmistrství v království českém místodržicím, příteli nám milému k dodání. Urozený a statečný rytíři, pane příteli nám milý. Jakož jest J. M. C. král a p. n. v. n. správu ouřadu svého nejvyššího mincmistrství království českého Vám milostivě svěřiti a poručiti ráčil, nepochybujeme o Vás, že mimo věci své ouřadní obzvláště a předně v příčině náboženství, tak aby se ode všech horníkův k správě Vaší př.náležejících milostivě vůli a poručení J. M. C. zadosti stalo a všechny všudy k poznání pravé samospasitedlné víry sv. katolické přivedeni býti mohli, péči Vaší nic scházeti nedáváte, i také dale v tom až do šťastného dokonalého vyřízení téhož pobožného, spasitedlného a Pánu Bohu milého skutku všelijak pilně a horlivě, jakž jste to i předešle v rozličných místech s milostivým J. M. C. zalíbením chvalitebně učinili, napomáhati a tudý čest a chválu Boží rádi rozmáhati nepominete. Majíce pak mi toho jistou zprávu, že v městě Hoře Kutné ještě někteří obyvatelé víry sv. katolické protivní se nacházejí, učinili jsme J. M. C. rychtáři, též purgkmistru a konšelům téhož města psaní, kteréž teď příležitost in ori-

ginali a při tom připsal pro vyrozumění, co v sobě obsahuje, Vám odsíláme, jménem a na místě J. M. C. Vás napominajíc, že dotčené psaní naše do Hory Kuttny neprodleně odešlete a z povinnosti ouřadu Vašeho podle své discrecí spolu s J. M. C. rychtářem a s ouřadem konšelským náležitými prostředky tu věc k brzkému, šťastnému a dobrému konci přivésti se vynasnažovati budete a co se tu tak dobrého způsobí, nám o tom zprávu Vaši v spisu tím dřívěji učiníte, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 27. Aprilis a. 1628. N. N.; od Jeho Mil. etc.

58. Dne 27. dubna 1628. Komissaři nařizují Kutnohorským, aby nekatolické osoby svolali a jim poručili, by do téhodne přistoupili k církvi katolické.

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtářii, šephmistru a konšelům města Hory Kuttny, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Dochází nás jistá zpráva, že by se v městě Hoře Kuttně ještě někteří obyvatelé nacházeti měli, kteřížto k potupě a zlehčení milostivé vůle a poručení J. M. C. krále a pána n. v. n. s velikým jiných sousedův pohoršením všelijaké již od dávného času a začastý, jakož i až posavad ustavičně od správcův duchovních jim činěné pravé a samospasitedlné víry sv. katolické učení i jiné rozličné upřímné napominání všetečně opovrhujíc, aniž také na každodenní příklady, kterak se při této slavné a spasitedlné reformaci jiným nápodobně urputným a neposlušným, kteříž se s J. M. C. králem a pánem svým v náboženství srovnávají spečují, vede, se neohlídajíc, vždy ještě jako zaslepení a rozumu zbavení v svý navyklé vzpouře a tvrdošijnosti trvají a bludův svých sektářských k svý vlastní, jak časný, tak i věčný škodě a záhubě opustiti nechtějí. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poručíme, abyste všeckny sousedy Vaše nekatolické, kterýchž byste se koliv uptati mohli, ihned v místo radní povolati a tu jim takovou jejich velikou urputnost a neposlušnost dostatečně stížili a při tom jim o tom přístně a na konec poručili, aby oni na svý hlavě tak hrubě nezakládali, vzpoury a tvrdošijnosti své zanechali, dobré a spasitedlné rady a učení víry sv. katolické uposlechli a nejdýle v týmdni pořád zběhlým od toho dne, kteréhož jim o tom oznámeno a poručeno bude, skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a uctivé velebné svátosti oltární pod jednou způsobou přijetí církvi sv. katolické římské poslušně se připojili, jináče nečiníce pod uvarováním svých vlastních těžkostí a nepřiležitostí, kteréž by je pro neposlušnost potkatí mohly. A aby to, což se tuto Vám poručí, tím spěšněji a podstatněji vykonáno býti mohlo, jest z poručení J. M. C. tolikéž k tomu nařizen urozený a statečný rytíř p. Štefan Benik z Petrsdorfu, na Čenovicích a Jezeře, J. M. C. nejvyšší horní radda a ouřadu nejvyššího minemistrství v král. českém místodržici, aby on, jakožto člověk k pobožnosti náchylný a v svatým katolickým náboženství horlivý, Vám raddou i skutkem nápomocen byl, s nímž Vy v té příčině dobré srozumění mějte a zprávu vyřízení

Vašeho, uvedouc všecko, co jeden každý z nich k tomu říkati bude, v pořádný spis, nám neprodleně odešlete, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 27. Aprilis a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc.

59. Dne 28. dubna 1628. Komissaři nařizují Litoměřickým, aby emigrantů bez povolení zpět se navracující, do vězení byli vsazeni.

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Dochází nás jistá zpráva, že by některé osoby, kteréž nechtějíc podle patentův J. M. C. krále a p. n. v. n. vůbec vydaných milostivé vůli a poručení J. M. C. v příčině náboženství poslušnosti zachovati a k víře sv. katolické přistoupeni, z království českého do Byrna*) i jinam se odstěhovali, zase mimo těžkou záповeď do města Litoměřic zjevně i potají začastý přijíždějí a tu od kohokoliv přechovávání bývají; což kdyby se J. M. C. doneslo, mohlo by to Vám i obci Vaší velice škoditi, tak že byste tu při J. M. C. v nově nabytou milost zase potratiti, ano i do znamenité pokuty J. M. C. upadnouti mohli, čehož bychom Vám v pravdě nepřáli, zvláště nesmejšlic toho o Vás, aby se to s Vaší vědomostí dáti mělo. Pročež tímž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste se na to mezi obcí Vaší bedlivě ptali, takovému neřádu nedopouštěli a pokudž byste se co toho uptati a někoho takového buď z měst Pražských, Litoměřic aneb z jiných měst předešle pryč se odstěhovaného a zase tam do Litoměřic bez povolení J. M. C. aneb našeho se navraceného postihnouti mohli, toho každého spolu i s přechovačem a fedrovníkem jeho ihned do arřestu vzíti nařídili a nám o tom neprodleně v známost uvedli, jináče nečinice pod uvarováním nemilosti J. M. C. a Vaší vlastní nepřiležitosti a škody, kterážby Vás pro zanedbání té věci potkati mohla, a na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 28. Aprilis a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc.

60. Dne 2. května 1628. Komissaři žádají hejtmany krajské, aby vyzvali nekatolické dosud regenty, hejtmany i jiné úředníky na panstvích, by do 12 dnů do Prahy přijeli a v residenci arcib. se ohlásili.

Urozený Pane Pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám milí. Jakož jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější jisté patenty v příčině refořmací v náboženství v tomto svém dědičném králov. českém po nejprve pod datum v městě Vídni v sobotu den památky sv. Ignatiusa a po druhý pod datum na Hradě Pražském v ponděli den památky sv. Mikuláše biskupa, vše letha jminulého 1627 na osoby stavu panského a rytířského, též na nižší stav, nicméně i na všechny regenty, hejtmany, ouředníky i jiné správce na panstvích a statcích jak J. M. C.

*) Perna.

vlastních, tak i pánův stavův, se vztahující, milostivě vůbec vydati a publikovati dáti ráčil, kteréž tolikéž V. M. a Vám, i sice do všech krajův téhož království odeslány byly, z nichžto jeden každý jistou, dokonalou, stálou a neprominutelnou resolucí J. M. C., totiž že Jeho Milost pro spasení duší poddaných svých a pro obecní dobré rozdílnosti a rozdvojení v náboženství v týmž svým dědičném král. českém nikoliv trpěti chtěti neráči, nýbrž všem všudy, jakéhokoli stavu neb povolání osobám v bludech kacířských zavedeným a bídňě vězícím, o tom milostivě a na konec poroučeti ráči, aby se vždy na spasení duší svých rozpo-
 menuli a bludův sektářských zanechajíc k pravé, starobylé, opravdově apoštolské, samospasitedlné víře sv. katolické se obrátili a v terminu týmiž patenty jim uloženým buďto k též víře sv. katolické skutečně přisoupili anebo se vyprodali a z této země J. M. C. docela se vyhostili a vystěhovali, dosti vyrozuměti mohli. Že pak (jakž toho zprávu máme a zřejmně se to poznává) regenti, hejtmani, ouředníci a jiní správcové na panstvích a státcích jak J. M. C., tak i pánův stavův a obyvatelův, víry protivné a bludné se přidržující, o nichž obzvláště J. M. C. v týmž posledním patentu svým zřejmo je tými slovy milostivé vyměření jest učiniti ráčil, že oni toho prodloužení, kteréž od J. M. C. vyšším pánům stavům kralov. tohoto až do posledního dne měsíce máje nejprve příštího milostivě dopřáno jest, sobě ku pomoci bráti a je užiti nemají, než po vyjiti času v prvnějším J. M. C. patentu jmenovaného ve dvou měsících pořad zběhlých, to jest při vyjiti měsíce března již jminulého, z králov. tohoto českého se odebrati a zemi prázdni býti měli, takové J. M. C. milostivé nařízení a poručení sobě lehce vážíc, ano i na tu comminací a vejstrahu v týmž posledním patentu patrně doloženou, že na těch všech, kteříž by se tak nezachovali a přes termín jim uložený, již poslední a peremptorní, zde v zemi déle se zdržovali, jinší příkrá a skutečná demonstrací neprominutelně učiněna býti má, nic nedbajíc a snad na pány své, u kterýchž v službě jsou, se spolíhají, ještě až posavad všudy, jako kdy prve, s velikým pohoršením obyvatelův království tohoto a zvláště lidí poddaných se nacházejí, přichází nám to s nemalým podivením a dosti litostivě.

— I nemohouce my, podle povinností svých, takového nespůsobu na ztenčení a škodu té od J. M. C. nám poroučené slavné, vysoce důležitě, spasitedlné a Pánu Bohu milé reformací již dále přehlížeti, jménem a na místě J. M. C. z mocností commissí od J. M. C. na nás vzložené V. M. a Vás napomináme, abyste ihned, beze všeho prodlení, na všechny ty a takové nekatolické, na panstvích a státcích jak J. M. C. vlastních, tak i pánům stavům náležejících, až posavad se zdržující regenty, hejtmany, ouředníky a jiné správce, nicméně i na ty, kteříž jsouce patenty zastížení a chtějíc se před touto reformací úkrejti, již snad od služby a správy své odpuštění vzali, avšak ještě buďto na těchž státcích aneb jinde, pod jakýmkoli vymyšleným způsobem zastávají, se vši pilností se vyptali a jim všem po naschválním poslu jménem J. M. C. v známost uvedli, aby oni a jeden každý z nich, buď on jakéhokoli stavu, řádu neb povolání osoba, zakoupení své zde v králov. českém

mající neb nemající, chudý neb bohatý, žádného nevymínujíc, jistě a konečně, nic sobě za obranu neberouc, aniž také pány svými, kterýmž slouží, se nezastírajíc a tak dokonce ničím se nevymlouvajíc, ve dvanácti dnech pořad zběhlých od toho dne, kteréhož mu se od V. M. a Vás vzkáže (jakož také na to od jednoho každého jistý kundšoft, kterého dne se od V. M. a Vás jemu intimací stane, vzíti poručte) sem do měst Pražských přijeli, v domě a residenci arcibiskupské na Hradčanech se najiti dali, při nás se ohlásili a dalšího oznámení očekávali, jináče nečiníce, pod uvarováním nějakých svých nepřiležitostí a těžkostí, kteréž by je, kdyby sami zoumyslně skrze svou neposlušnost příčinu k tomu dali, následovati mohly. — Jsouce my k V. M. a Vám té celé důvěrnosti, že v té věci pro fedruňk cti a chvály Boží, též pro spasení duší bližního svého a k milostivému J. M. C. zalíbení práce své nelitujíc a žádných osob v tom neušetřujíc, pravou katolickou horlivost s vyřízením dobrým a spěšným na sobě ukázati rácte a ukážete, poznamenání pořádné a zejména, kterým osobám a na kterým panství aneb statku, též kterého dne dotčená intimací od V. M. a Vás se stane, nám co nejdříve odeslati rácte a odešlete, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 2. Maii a. 1628. N N. od Jeho Mil. Řím. císaře, uherského a českého krále k refor. v religii neboližto nábož v král. českém naříz. commissari. — Urozenému panu panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku, a uroz. a stateč. rytíři panu Janovi Hendrichovi Czukrovi z Tamfeldu, hejtmanům kraje Rakovnického, pánům přátelům nám milým k d dání.

In simili. Urozenému p. p. Ottovi z Opprstorfu, z Dubu a z Frýdštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě a hejtmanu kraje Hradeckýho.

In simili. Urozenému p. panu Joachymovi staršímu Španovskému z Lysova, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému vladyce p. Václavovi Karlovi z Svárova a na Hamru, hejtm. kraje Bechyňského, pánům přátelům n. m. k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Petrovi Švihovskému z Švihova a z Ryzmbergku a na Nalžovech, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému a statečnému rytíři p. Jiřímu Petrovi Kokořovcovi z Kokořova, na Štáhlavech, a hejtmanů n kraje Plzeňského, panu švagru a přátelům nám zvláště milým k dodání.

In simili. Urozenému panu panu Zdenkovi Levovi Libšthraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Birkštejně, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. vladyce p. Janovi Václavovi Kaplířovi z Sulevic, na Mjlešově, a hejtm. kraje Litoměřického, panu švagru a přátelům nám zvláště milým k dodání.

In simili. Urozenému p. panu Joachymovi Libšt. z Kolovrat a na Hrabštejně, též urozenému a stat. rytíři panu Adamovi Jiřímu Kokořovcovi z Kokořova a hejtm. kraje Žateckého, panu šv. a př. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. p. Zbiňkovi Leopoldovi Libšt. z Kolovrat a na . . . . ., též urozen. a stat. rytíři panu Jiřímu

starš. Mitrovským z Nemyšle, na . . . . . a hejtm. kraje Čáslavského, panu šv. a př. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Jiřímu Lokšanovi z Lokšanu a na Břežnici etc., též uroz. a stat. rytíři panu Zdenkovi Ježovskému z . . . . . a hejtm. kraje Prachenského, panu šv. a přát. n. z. m. k dod.

In simili. Uroz. panu panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně a Žďáře, J. M. C. raddě, též uroz. a stat. rytíři panu Bohuslavovi Hložkovi z Žampachu a na Hospozíně etc., hejtm. kraje Slanského etc., panu šv. a př. n. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Šebestyánovi . . . . z Řičan a na Struhařově, též uroz. a stat. rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a hejtm. kraje Kouřimského etc., panu švagru a přát. n. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Vilímovi Hendrychovi z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. a stat. rytíři panu Jindřichovi Dobřanskému z . . . . . na Vorli a Valích nad Labem, hejtm. kraje Chrudimského, panu šv. a přát. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, pánu na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě etc., též uroz. a stat. rytíři panu Janovi Byšickým z . . . . . a hejtm. kraje Vltavského, př. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Jiřímu Vratislavovi z Mitrovic a na . . . . ., též urozen. a stat. rytíři panu Janovi Humprechtovi Račínovi z Račina, na Hluboši a Bakový, hejtm. kraje Podbrdského, panu šv. a přát. n. z. m. k dod.

In simili. Vysoce urozenému pánu panu Rudolfovi hraběti z Valdštejna, na Rožďalovicích a Novém Ronově, J. M. C. raddě, komorníku a mistodrž. král., též urozen. a stat. rytíři panu Zdenkovi Adamovi Mladotovi z . . . . ., hejt. kraje Bolešlavského, panu-ujci, šv. a př. n. z. m. k dod.

61. *Dně 2. května 1628. Komissaři berou na vědomí s potěšením obrázení Benedikta Meulera a Adama Weimana ve Slavkově a s politováním. že Vavřinec Hessler nechtěje přijmouti víru katolickou. do ciziny se vystěhoval: zároveň propouští jeho rukojmí ze závazku ručení.*

Dem edlen gestrengen Herrn Theodor Simon Vahl von Lilienaw, Röm. kais. Maj. Rath und Oberhauptmann zu Schlackenwaldt, Schönfeld und Lauterbach, und dem edl. esten Hr. Andreas Mayer, Röm. kais. Maj. Zehendner zu Schlackenwaldt, unsern besonders lieben und guten Freundten. Unsern freundlichen Grusz und geneigten Willen zuvor. Eidler gestrenger, besonders lieber Herr, auch edlvester guter Freundt. Euer Schreiben, so ihr an den Herrn Abten zu Mühlhausen und Probsten zu Doxan sub dato Schlackenwaldt den 29. Aprilis nächsthin habt gethan, ist

uns (in des gedachten Herrn Abten dahie Abwesenheit) vom Paul Ortegl von Huberspergk mit Vermeldung, dass es nicht anders als Reformatiōns-Werckh antrifft, zugestellt worden; welches wir eröffnet und den Inhalt vernommen: darüber uns sehr erfreuend, dass der Benedict Meüler nunmehr zur Erkandtnus des wahren allein-seligmachenden heiligen catholischen Glaubens (Gott sei Lob) khommen ist und sich in Dominica Misericordias nächstkünftig als ein rechter, der heiligen katholischen röm Kirchen gehorsamer Sohn zur Beicht und heiliger Communion einzustellen richtig versprochen, der Adam Weyman auch ihme hi rinnen nachzufolgen und ebenergestalt zu der catholischen Religion durch bussfertige Beicht und heilige Communion sich zu bequemen, sowohl schriftlich, als mit Hand und Mund treulich ange-lobt. Wann uns solches sie beide (wie wir uns dann zu ihnen keines andern ver-ehen) werden effectuirt haben, wollen wir damit befriediget sein, und sie sollen wegen deren beschehenen Schrift ferner unangefochten mit guter Ruhe verbleiben. — Dass aber der Lorenz Hessler gutem heilsamen, zu seiner zeitlichen und ewigen Wohlfahrt gedeulichem Rath nicht hat folgen wollen, sondern (wie uns der Paul Ortegl berichtet) allbereit aussm Lande gewichen, lassen wir es an seinem Ort; jedoch man muss in allweg darauf gute Achtung geben, dass im Fall er etwan heimlich ohne sonderbarer Ihrer kais. Maj. Unsers allergnädigsten Herrn oder unserer Zulassung wiederumb mit der Zeit dahin einschleichen und etwa im Lande sich aufhalten möchte, er alsdann in Arrest genommen werde. — Belangend seine Bürgen, nämlich den Paul Ortegl und Georg Stempel, welche den obangeregten nunmehr emigrirten Lorenzen Hessler bei 1000 Dukaten allher nach Prag vor uns zugestellten ausm Arrest au-gebürget, weiln die Religions-Reformatiō sine ullis interlocutoriis simpliciter entwed.r ad certam conversionem vel migrationem fortzusetzen gemeint wirdt, und der gedachte Lorenz Hessler schon emigrirt ist, wir aber ihme als einen in der Ketzerei verstokten, solang er sich zu der heiligen katholischen Religion nicht bekehrt, weder von wegen Ausführung etlicher fürgeloffenen wenig angelegenen Wort, noch umb keiner andern Ursach willen wiederumb ins Land einzulassen nicht begehren und durchaus nicht bewilligen können, als sollen die obermelten Bürgen ihrer für den besagten Lorenzen Hessler geleisten Bürgschaft billich frei, ledig und losgemacht sein, ihn n auch ihre von sich gegebene schriftliche Caution wieder zurückgegeben werden. Im übrigen sofern sich weiter alldorten etwas der Reformatiō zuwider befinden thäte, wollet darauf fleissige Obacht geben, dasselbe zeitlich remediren und uns die Beschaffenheit der Sachen unsäumlich berichten. Daran wird erfüllet der höchstern.ter Ihrer kais. Maj. gnädigster Will und Meinug. Datum Prag, den 2. Maii a. 1628. N. N., von der Röm. . . . .

62. Dne 6. května 1628. Komissaři žádají hraběte Sezimu z Vrbhy, aby vyšetřil příčinu zatvřelosti Teplických, kteří přes daný slib víru katolickou přijmouti se zdráhají.

Wohlgeborner Graf, besonders lieber Herr und Freundt. Ihr kais. Maj. verwundern sich nicht wenig, dass nachdem die Bürgerschaft und Unterthanen des Herrn Wilhelmb Chinski zu Toplitz unserm subdelegato in selbigem Craiß, Herrn Probsten zu Doxan, versprochen und angelobet, sich ihrer Maj. Befehl gemäsz zu verhalten und auf die nächts verwichene österliche Zeit völlig einzustellen mit wahrer eifriger Bekehrung zum rechten catholischen römischen Glauben, sie solches jetzundt zu thun unterlassen und halsterriger Weis nicht allein ihrer Zusag nicht nachkommen, sondern gleichsamb einiges Zeichen mehr blicken lassen emer Hoffnung ihrer balden Bekehrung, da doch die ganze Fasten durch ein taugliches gelehrtes geistliches subiectum dorthin zur Instruction verodnet und geblieben ist. Wann dann höchstgedachte kais. Maj. in dem Reformatiionswesen ganz eifrig zu continuiren gesinnet sein und dergleichen ungegründten muthwilligen Ungehorsam nicht zu gestatten gedacht, also ehe Sie zu andern Mittein schreiten, verlangen Sie einen Bericht, aus was Ursachen gemelte Töpliczer ihr Zusag nicht halten, noch sich Ihrer Maj. gnädigsten Befehl accomodiren; haben uns also anbefohlen in dieser Materi eine fleissige Nachforschung und Fundamental- Inquisition anzustellen. Wir nun, erkennendt des Herrn Grafen Eifer und erfahrene Dexterität in dem gegenwärtigen Reformatiionswesen, ersuchen ihn ganz freundlich, dass er diese Mühe über sich nehmen, dorthin persönlich aufs ehest ziehen, dieses Ungehorsams wahrer Ursach gründlich nachfragen und der ganzen Beschaffenheit ein ordentliche Relation zurückbringen wolle: daran erfüllet er nicht allein Ihrer Majestät gnedigsten Willen, sondern wir wollens gegen demselben auch mit fr. Diensterweisung in allen türfallenden Gelegenheit erwidern. Datum Prag, den 6. Maii a. 1628. Des Herrn Grafen freundwillige . . . . Dem wohlgebor. Herrn H. Sesima Grafen von Wrtbi, auf Vrhotowich und Janowicz,*) Röm. kais. Maj. Rath, Camerern und des königl. Hofz. Böh. Hofmeistern, unserin etc.

63. *Dne 15. května 1628. Komissaři předvolávají Smila Vostromiřského z Rokytніка, Jana Hubryka z Hendrsdorjů a Jindřicha mladšího Kustoše.*

Urozený vладыko, pane příteli nám milý. Jsou toho jisté a důležité příčiny, pro které Vám jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto naše psaní dojde, nedadouce sobě ničímž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při resideneci arcibiskupské sami osobně se postavili, při nás ohlásili; bude Vám přičina obesláni našeho oznámena. Jináče nečinice. Vědouc, že na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplněna bude. Datum v Praze, 15. Maii a. 1628. N. N., od Jeho Milosti říms. císaře, uher. a čes. krále etc. k reformaci v religii neboližto náboženství v král. čes. nařízení kommissaři. — Uroz. vладыce panu Smilovi Vostromiř.

*) na Vrhotových Janovicích.

z Rokytníka, J. M. k z Lobkovic ouředníku na Bistrici a Obríství etc., přít. nám mil. k dodání.

In simili. Uroz. vlad. p. Janovi Hubrykovi z Hendsdorfu, J. M. p. Vilma z Lobkovic ouředníku na Beškovicích etc. přít. nám mil. k dodání.

In simili. Urozenému vladyce panu Jindřichovi mladšímu Kustošovi, regentu J. M. p. Jana Rudolfa Trčky etc. příteli nám milému k dodání.

64. Dne 28. května 1628. Komissaři nařizují Tomáši Zelendarovi z Prošovic, hejtmanu panství Kralodvorského, aby pomocí kněží z tovaryšstva Ježíšova zaturzelé nekatoliky v Berouně k obrácení přivedl.

Poctivý příteli nám milý. Máte o tom dobrou vědomost, kterak jest podle milostivé J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího vůle a poručení reformací v náboženství v kraji Podbrdském skrze jisté od nás subdelegirované pány commissaire začata, i také již na větším díle (chvála Pánu Bohu) šťastně a dobře vyřizena, tak že znamenitě mnoho obyvatelův v týmž kraji bludy své sektářské, v kterých bídňě vězeli, opustivše k pravé a samospasitelné víře sv. katolické přivedeni jsou: však poněvadž vysoce urozený p. mladší pan hrabě z Martinicz nyní za jinými velmi pilnými a důležitými J. M. C. vlastními potřebami zde v Praze zůstávajíc, v příčině takové reformací v kraji pracovati nemůže a v městě Berouně (jakž nás správa dochází) ještě do padesáti i více osob nekatolických a urputných, kteréžto před velebným pánem pralátem knězem Janem Ctiborem Kotvou z Freyfeldu, J. M. C. raddou, jakožto od nás subdelegirovaným panem commissairem k nemalému a hojného trestání hodnému zlehčení předně J. M. C. milostivého, též potom našeho nařízení a poručení se postaviti nechťeli, zdržuje: pročez týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy, jakožto člověk rozvážlivý a v náboženství katolickým horlivý, vyjednajíc sobě jednoho ex patribus Societatis Jesu, zbytek obyvatelův v témž městě, osedlých i neosedlých, mužského i ženského pohlaví, reformirovali a všelijakými náležitými prostředky k víře sv. katolické tím dřívěji přivesti se vynasnažovali a o těch nadepsaných i jiných urputných, kteřížby tak jiným k zlému příkladu byli, další zprávu Vaši učinili; jakož pak o Vás nepochybujeme, že v tom pro čest a chválu Boží, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení a pro obecní dobré pilností Vaši nic sjíti nedáte. A na tom jistá milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 28. Maii a. 1628. N. N. od Jeho Mt. říms. císaře, uher. a čes. krále k reformaci v religii neboližto nábož. v král. českém nařízení commissari. — Poctivému Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. hejtmanu panství Kralodvorského, přít. nám milému k dodání.

65. Dne 3. června 1628. Komissaři píší opatu Křišpinovi, aby určil obyvatelům města Benešova nad Ploučnicí (Bensen),

kteří obrácení slibili, peremptorickou k tomu lhůtu; zároveň žádají jej, aby vyšetřil záležitost Jana Pfantera ve Slavkově.

Unsern freundtlichen Gruesz und was wir mehr liebs und guts vermögen, zuvor. Ehrwürdiger, in Gott andächtig r, sonders lieber Herr und Freundt. Was bei uns der Bürgermeister, Rath und Gemain der Stadt Benzen, im Leitmeritzer Craiß liegend, und dem Herrn Wilhelmten Chinski zugehörig, supplicando angebracht dies gibt der Beischluss zu vernehmen. Weiln dann diese Supplicanten certam conversionem verheisen und dem Herrn selbigen Orts Gelegenheit am besten bewusst sein wird, als haben wir sie an den Herrn remittirt mit freundlichem Gesinnen, er wolle ihnen einen gewissen peremptorischen Termin, etwan auf drei Wochen, oder so lang, als er es für Notdurft zu sein erachtet, präfigiren, mit ernstlicher Vermahnung und Befehlung, dass diese der Stadt Benzen Inwohner allesambt, angesessene und unangesessene, Mann- und Weibs-Personen, in demselben Termin ihrer beschehenen Zusage mit Vollziehung der bussfertigen Beicht und andächtigen Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars ritu catholico gewiss und unfehlbarlich, bei Vermeidung ihrer Ungelogenheit, welche ihnen wegen das Ungehorsams zustehen möchte, ein Genügen thuen sollen. Desgleichen schicken wir Ihme beiliegend des Johann Pfanter, Fleischhaecker-Handwerksgesellen zu Schlakenwald Supplication und ersuchen den Herrn freundtlich, Er wolle uns die Beschaffenheit der Sachen neben seinem rätlichem Gutachten, was diesfals zu thuen wäre, fürderleicht berichten. Hiemit göttlichem Schutze uns sämbtlich empfehlendt. Datum Prag, den 3. Junii a. 1628. N. N., von der röm. kais. auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur relig. Reform. im König. Böh. verordnete Commissarien. — Dem ehrwürdigen in Gott andächtigen Praelaten Herrn Crispino, Abten zu Mühlhausen und Probstn zu Doxan etc., unserm sonders lieben Herrn und Freundt.

66. Dne 3. června 1628. Komissaři odpovídají obyvatelům města Benešova nad Ploučnicí k jejich žádosti o prodloužení lhůty k obrácení, že požádali opata Křišpina, aby jim určil termín peremptorický.

Denen ehrsamten, weisen Bürgermeister und Rath der Stadt Benzen, unsern guten Freunden. Unsern freundtlichen Gruesz und geneigten Willen zuvor. Ehrsame, weise, gute Freundt. Wir haben aus Euerem überreichten schriftlichen Memorial vernommen, was Ihr und anstat ganzer Gemain der Stadt Benzen zur Entschuldigung, warumb Ihr und die gedachte Gemain in dem angesetzten Termin die heilige alleinseligmachende, uralte, recht apostolische, catholische Religion Euerem beschehenen Versprechen nach bis-hero noch nicht angenommen fürbracht habt, bittend Euch noch etwas länger den Termin zu fristen. Obwol nun wir gerne sehen wollten, dass Ihr und Euerer Gemain diese Gott wolgetällige, zu Eurer sämbtlichen, zeitlichen und ewigen Wohlfahrt gedeuliche Bekehrung durchaus nicht verschiebet, jedoch weiln Ihr und

mehrbesagte Eure Gemein certam conversionem nochmals versprechen, so haben wir Euer petition dem ehrwürdigen Prælaten Herrn Crispino, Abten zu Mühlhausen uadt Probsten zu Doxan, als Subdelegirten Herrn Commissario remittirt und ihme angedeutet, dass er Euch einen gewissen peremptorischen Termin, solang, als er es für Notdurft befindet, auferlegen wolle, welches aber allein zu diesem Ende und solcher Gestalt geschehen soll, dass Ihr sambt der ganzen Eurer Gemein in demselben Termin gewiss und unfehlbarlich Eurer gethanen Zu-ag mit Vollziehung der bussfertigen Beicht und andechtigen Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter ainerlei Gestalt nach Ordnung und Einsatzung der rechten heiligen catholischen Kirchen ein Genügen thun sollet. Werdet derohalben bei dem wohlgedachten H. Prælaten umb weitem Bescheid Euch anzumelden und ihme deme, was er euch die Religion betreffendt befehlen wird, gehorsamlich und willig (umb Euren und der ganzen Gemein Bestes willen) zu accomodiren wissen. Daran wird erfüllt mehrhöchstermenten Ihrer kais. Maj. gnädigster Will und Mainung. — Datum Prag, den 3. Junii Anno 1628. N. N., von der Röm. etc.

67. Dne 19. června 1628. Komissaři nařizují hejtmanům kraje Rakovnického, aby praedikanty, z nichž jeden v Lukovicích, druhý, Samuel Adam z Veleslavína, na Nižburce a třetí u hejtmána na Velkém Kolečově a Nepomyšli se zdržují, zjímali dali.

Urozený Pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám milí. Jakož je-t J. M. C. králi a pánu nás všech nejmilostivějšimu od V. M. a Vás jisté psaní, jehož jest datum na Hokově 21. dne jminulého měsíce máje učiněno a nám dodáno, z přečtení, co v sobě obsahuje, jsme vyrozuměli. I co se dotěče, že na V. M. a Vaše napomenutí v příčině odesláni pořádného poznamenání jmen nekatolických úředníkův a písařův i jiných napodobných statkův pozemských správěův, od obyvatelův kraje Rakovnického žádná poslušnost zachována nebyla, nad tom žádného zalíbení nemáme a kterak to takovým neposlušným od J. M. C. váženo bude, to čas svůj ukáže. Zatím pak, maje my toho jistou správu, že na gruntech paní Mičanky*) v Lukovicích u jakéhosí Adama Khelera uhlíře nějaký praedikant přebývá, jakož také, že táž paní Mičanka na svém sídle Niczpurcz**) řečeným velmi škodlivého

**) Nižburk.

člověka a téměř kus praedikanta, Samuele Adama z Veleslavína, jenž již dávno, jakožto zběhlý rebell, cti, hrdla i statku odsouzen jest, přechovává, nicméně tolikéž, že i hejtman na Velkém Kolečově a Nepomyšli, slove Karel Kerber, člověk v kacírství zarputilý, kterýžto (jakž se o tom v psaní V. M. a Vaším dokládá) na poručení V. M. a Vaše ani před pány reformátory lidí poddaných pod jeho správu zůstávajících postaviti nechtěl, jednoho praedikanta při sobě zdržuje kterýžto velmi zlých a škodlivých neřádův na ztencení té slavné, vysoce důležité, spasitedlné a Pánu Bohu

*) Magdalena Mičanová z Klinšteina.

milé, od J. M. C. narižene reformaci nikoliv přehúzetí nesluší. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. napomináme V. M. a Vaš, abyste ihned beze všeho prodlení skrze jisté opatrné a správné osoby na dotčené predikanty všecky tři bedlivě (však podtaj) se vyptati dali a vyzvědouce, jakým by způsobem nejsnázeji dosažení byti mohli, podle povinnosti V. M. a Vaši hejtmanske je sjímati a dobře opatřené sem do měst Pražských dostaviti poručiti ráčili a poručili, jsouce my k V. M. a Vám té celé důvěrnosti, že pro odplatu Boží a obecní dobré, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení též své pilnosti a horlivosti, kterouž jste na sobě vždyckny poznati dáti ráčili a dali, tolikéž v této tak velice pilné a potřebné věci skutečně přičiniti ráčíte a přičíníte, tak aby to náležitě, dobře a tím dřívěji vyřízeno bylo, vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 19. Junii anno 1628. N. N. od Jeho Milosti řím. císaře, uherského a českého krále etc. k reformaci v religii neboližto náboženství v království českém nariženi commissari. — Urozenému panu panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku, též urozen. a statečnému rytíři p. Janovi Hendrichovi Czukrovi z Tameltu, hejtmánům kraje Rakovnického, pánům přátelům nám milým k dodání.

68. Dne 20. června 1628. Komissari zasílají opatu Krišpínovi žádost vdovy Jeronyma Remersa, lékárníka ve Slavkově, žádatelce, aby vyšetřil, byla-li lékárna pro náboženství zabavena, a aby v té věci učinil, co uzná za dobré.

Dem ehrwürdigen in Gott andechtigen Prælaten Herrn Crispino, Abten zu Milhausen und Probsten zu Doxan, unsern besonders lieben Herrn und Freundt. Unsern freundlichen Gruesz und was wir mehr liebes und gutes vermögen zuvor. Ehrwürdiger in Gott andechtiger, besonders lieber Herr und Freundt. Was bey uns weiland Hironimi Remers, Apotekers zu Schlagkenwald, hinterlaßene Wittib Anna und Erben supplicando angebracht, daß gibt der Beyschluß zu vernehmen. Weil dan dem Herrn desselben Orts Gelegenheit und der Supplicanten Beschaffenheit, sonderlich aber, ob ihre Apoteken der Religion halber in sequestrum genommen worden, am besten bewuest sein wird, als thuen wir Ime solches hiemit remittiren, freundlich ersuchend, er wolle unbeschwert zuvorher vom Herrn Hauptman zu Schlakenwald diesfalls anderweit Bericht einziehen und alsdann seiner beywohnenden discretion nach, mit prætigierung eines gewissen ad certam conversionem vel emigrationem terminis, oder wie es Reformationswerks Notturft erfordert, in dieser Sach disponiren, anordnen und anbefehlen, nachmals auch die Verriichtung uns avisiren Göttlichen Schutze uns sambtlich empfehlend. Datum Prag, den 20. Junii a. 1628. N. N. von der röm. etc.

69. Dne 20. června 1628. Komissari sdělují opatu Krišpínovi zprávu o měšťanu Žateckém Samuelovi Labuškovi, jenž jest zatvrzelým kacířem, i žádají, by král, rychtáři, purkmistru a radě Žatecké nařídil, kterak s ním mají naložiti.

Dem ehrwürdigen in Gott andechtigen Prelaten Herrn Crispino, Abten zu Milhausen und Probsten zu Doxan, unserm sonders lieber Herrn und Freundt. Unserm freundlichen Gruesz und was wir mehr liebs und guts vermögen zuvor. Ehrwürdiger, in Gott andechtiger, sonders lieber Herr und Freundt. Es kombt uns glaubwürdig für, dass in der Stadt Saaz ein Burger, namens Samuel Labuschek, etwan ein Contribution-Einnemmer, sich befindet, der da sehr verstokter und truziger Kezer ist, auf Erforderung der Herrn subdelegirten Commissarien sich niemals gestellet, die ihme geschehene Vermahnungen und Befehl verachtet, seine Kinder in katholischer Religion zu unterweisen durchaus nicht zulassen will und dergleichen insolentias mehr, andern Inwohnern zu großer Ärgernuß verüben thuet, dass also noch viel uncatolische Angesessene und unangesessene daselbsten vorhanden. Wann dann solchem schädlichen Unwesen zeitlich vorzukommen, hoch von nöthen. Als ist unser an den Herrn freundlich Ansinnen, Er wolle vom kays. Richter, Burgermeister und Rath deßwegen genugsamen Bericht einziehen und ferner ihnen gewissen modum fürsreiben und befehlen, wasgestalt der obgedachte Samuel Labuschek und andere dergleichen halssterrige Kezer compescirt und weitere Inconvenienzen, so daraus entstehen möchten, zeitlich verhüttet werden möchten. Inmaßen der Herr nach seinem weltbekandten religionis zelo und fürnehmen Verstand den Sachen recht zu thun wol wissen wirdt. Hiemit göttlichem Schutze uns sämbtlich empfehlend. Datum Prag, den 20. Junii a. 1628. N. N., von der röm. etc.

70. Dne 20. června 1628. Komissaři dávaji Litoměřickým k žádosti jejich naučení, kterak naložiti mají s kotlářem Mathešem Klausem, jenž pro viru kdysi z města ušel a nyní zase se vrátil.

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmástru a konšelům města Litoměřic nad Labem, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Vyrozuměli jsme z psaní Vašeho sub dato 9. Junii nám učiněného, že nějaký Mathes Klaus, kotlár, člověk zletilý, někdy soused Váš předměstský, jenž v bludu svým kacířským urputně trvajíce, již před tím od města se pryč odebral a nyní zase tam bez dovolení se navrátiti všetečně opovážil, jsouce v tom postižen, do vězení dán jest; v kteréžto příčině, kterak by jste se proti němu zachovati měli, nás za oznámení žádáte. I považujice my toho, že nad patenty i jinými od J. M. C., krále a p. n. v. n. v příčině reformací v náboženství v tomto království českém nejednou prošlými poručení, ruku držeti a rozkazův vrchnosti od žádného, buď ten kdo buď, lehčiti nedopouštěti, nýbrž rušitele a přestupníky milostivé J. M. C. vůle slušně a spravedlivě trestati náleží: tento pak Mathes Klaus (jakž o tom píšete) již prve nejednou, nechtíc milostivé J. M. C. vůle naplniti a s Vámi v víře svaté katolické se srovnati, od města zase se navracujíce ušel, nyní opět se navrátíl, tudý vůli a rozkaz J. M. C., též vrchnosti své, jemu od Pána Boha a J. M. C. vystavené, contu-

maciter zlehčil a tak hojného trestání zasloužil. však myslím, že nejsouce my žádostivi cokolí škody a zahuby a prohládivce k tomu, že on člověk zletitý jest kteremuz bychom siie obzvláštně pro jeho starý věk raději spomoci, nežli jakých těžkostí přiti chtěli takto o tom pro průchod spravedlnosti vyměřujeme a týmž jménem a na místě J. M. C. Vam poroučíme, abyste Vy dotčeného Mathesa Klausu předně se vši pilností per circumstantias dostatečně examinirovali, proč? a čím původem on tak do města mimo záповěď přicházel, zdaliž ne proto, aby nějakou v reformaci překážku aneb pozdvížení spůsobil? s kým co praktikiroval? a dále i v jiných napodobných punktích, kteréž za potřeby býti uznáte. Potom abyste ho do vězení, kdežby ho žádný navštěvovati a jej v kacířství posilňovati nemohl, za tři dni o chlebě a vodě dáti nařídili, však aby správce duchovní, kterýžby ho víře svaté katolické vyučoval a k ní přivésti mohl, každodenně k němu připouštěn byl. Vedle toho také abyste mu o tom dostatečně, přistně o na konec oznámili, že pokudž on sobě v těch třech dnech usmyslí a k víře svaté katolické skrze zkroušenou zpověď a spasitelné přijetí velebné svátosti oltární pod jednou spůsobou podle nařízení církve svaté katolické skutečně přistoupí, tehdy že mu jeho zasloužilé trestání prominuto, on na milost a do společnosti měšťanské beze všeho šacunku anebo oúpiatku přijat i také k živnosti své zase připouštěn bude; pakli by vždy přece v své kacířské urputnosti setrvati chtěl, tehdy že ihned po vyjití dotčených třech dní z města ven s biřičem vyveden a pro jeho těžké provinění, totiž J. M. C. a vrchnosti své milostivé vůle a poručení tak nevážné zlehčení a potupu metlami, jiným ku příkladu vymrskán býti má. Podle kteréžto naší resolucí budete věděti, jak se k němu zachovati a to, což on sobě z toho nadepsného dvojího podání více oblibovati bude, vykonati. Jsouce My k Vám té celé naděje, že Vy z lásky křesťanské všelijak se rádi k tomu přičiníte, abyste duše jeho Pánu Bohu zejkalí a on přijetím víry svaté katolické poslušnost zachovávaje, té nadepsané execucí (jakožto člověk starožitný) ujiti mohl. Relaci Vaši, kterak se ta věc vyřídí, Nám co nejdřív v spisu odešlete. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 20. Junii a. 1628 N. N., od Jeho Milostí . . . . .

71. Dne 26. června 1628. Komissari piší Humprechtovi starš. Cerninovi z Chudenic, aby poddaným svým přísue poručil, by přijali víru katolickou.

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám zvláště milý. Dochází Nás jistá zpráva, žeby vaši lidé poddaní na gruntech Vašich Kostomlatských, Ceněckých, Bukovických i Vel emických, byvše předešle v bludech sektárských bídně a mizerně zavedeni, nyní pak, aby sobě usmyslili a v práve, starobyle, samospasitelně víře svaté katolické římské pro zejškání a dosažení dušemi svým věčného blahoslavenství, dobrovolně a poslušně se obrátili, jim předně skrze milostivé J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího vůbec prošle patenty, tak i skrze pořadné drahovím správce a pravdivé učitele víry svaté katolické, jakož také i od

Vás, pana svého dědičného, již hojně napomínání jsouce, předce až posavad (snad nějakou jalovou v tom zlém naději a posilu od kohokoli majie), uposlechnouti a v té příčině poslušností zachovati nechtějí, nýbrž jako zaslepeni v týmž svým navyklým proklatým sektářství urputně trvají, což Nám proti povinnosti naší a commissi od J. M. C. na Nás milostivě vložené na škodu a zlehčení te od J. M. C. nařízené slavně, vysoce důležité, spasitelné, Pánu Bohu milé a k obecnému dobrému velice platné v reformaci náboženství přehlížeti nikoli nesluší a možné není. I ačkoli bychom slušně měli a mohli z mocnosti od J. M. C. milostivě sobě propuštěné ihned beze všeho dalšího napomínání k takovým urputným lidem pro jejich neposlušnost a poručení J. M. C. zlehčení skutečným trestáním přikročiti dati, však ušetřující vzáctné osoby Vaši a nepřejíce dotčeným Vaším poddaným škody a záhuby, vidělo se Nám za dobré Vám toto psaní učiniti, týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínajíc, abyste Vy neprodleně nadepsané lidi poddané své, před sebe povolajíc jim o tom jménem J. M. C., též Naším, jakožto také i podle Vašeho vlastního, nad nimi majícího dědičného práva a panství, dostatečně, přistně a na konec poručili, aby se oni, co tak před sebe berou, zdravě rozmyslili a patřic na mnohé veliké a čestvé příklady, kterak se jiným neposlušným sedlákům, jak v Rakousích, kdežto jich množství tisíc pospolu bylo, tak i zde v české zemi v rozličných místech a teď nedávno na gruntech pana Jana Rudolfa Trčky z Lippy, zle vedlo, totižto že jsou tíž bouřliví sedláci trestáni Božího nikdy neušli, nýbrž hroznou smrtí zahynuli, manželky a děti své k dokonalé záhubě přivedli, tím aby se káli, od své vzpoury a tvrdošijnosti upustili, válcování Písma svatého a vykládání jim nenáležejícího, jsouce oni toliko sprostní lidé, kmetci, a nerozumějice tomu, zanechali a raději vrchností svou milostivou a kněžmi katolickými, lidmi učenými a pobožnými, kteříž k vyučování jich již jim naschválně nařízení a odeslání jsou, v tom se poslušně řídili a spravovali, k té pravé samospasitelné víře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď z hříchův svých a pobožné velebné svátosti oltářní pod jednou způsobou dle nařízení všeobecné církve svaté katolické přijímání skutečně k svému vlastnímu časnému i věčnému prospěchu přistoupení, takové milostivé, dobrotivé, upřímné a právě otcovskými napomínání vděčnou myslí uznávali a příčiny k jiným příkrým a jim nepřijemným prostředkům, kterýž bychom proti další jich zpouře již předce, a zvláště vypravením na ně lidu vojenského, užívati přinuceni byli, sami zoumyslně a svévolně příčiny nedávali. A pokudž by oni, mimo naději, na toto již poslední napomenutí a poručení vždy ještě dbáti nechtěli a k náboženství katolickému přistoupení všetečně na odpor se stavěli: tehdy nám o tom bez meškání oznamte a my budeme věděti, co v té příčině dále učiniti, tak aby oni zroceni a k náležitému poslušnosti přivedeni byli. Čímž se oni spraviti a před svou škodou varovati moci budou. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 26. Junii anno 1628. N. N., od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále etc. k reform. v religi

neboližto nábož. v kralov. českém nařízení commissar. Urozenému a stat. ryt. panu Humprechtovi starš. Černnovi z Chudenic, na Kostomlatech, Čenčicích, Bukovicích a Velhemickách, J. M. C. raddě a purgkrabi kraje Hradeckého, příteli nám vel. milému k dodání.

72. Dne 28. června 1628. Komissaři předvolávají Albrechta Pecingara z Bydčína.

Urozený vладыko, pane příteli nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, abychom s vámi o jisté věci promluvili. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. vám o tom poroučíme, abyste ihned, jak Vás toto naše psaní dojde, na cestu (do konce ničímž sobě překážejíc nedajíc) se vypravili, sem do Prahy přijeli a při Jeho V. K. M. panu kardináloví v domě a residence J. V. Kniž. M. Arcibiskupské na Hradčanech, anebo, pokudžby J. V. K. M. zde býti neráčil, tehdy při mně, hraběti starším z Martinic, se ohlásili; bude Vám příčina takového obeslání oznámena. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze 28. Junii a. 1628. N. N. — Urozenému vладыce panu Albrechtovi Peczingarovi z Bydčína, příteli nám milému k dodání.

73. Dne 28. června 1628. Komissaři nařizují hejtmanu panství Křivoklátského, aby jatého predikanta, jakož i Samuela Daniele z Veleslavína pod bezpečnou stráží dal dopravit do Prahy.

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Vyrozměli jsme z obou psaní, jak od Vás, tak i od purgkrabiho Křivoklátského Nám odeslaných, že podle Našeho predešlého, jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám učiněného poručení jeden praedikant a s ním Samuel Adam z Veleslavína, lidé nevážní a poručení J. M. C. hrozí přestupníci, zjímání a do vězení na hrad Křivoklátský dání jsou; kteroužto pilnost Vaši, též i nadepsaného purgkrabiho My sobě oblibujíc, nepomineme při J. M. C. schvalovati. I poněvadž tíž vězňové v jistých artikulích od zdejší vrchnosti examinováni býti musejí, pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme abyste je v železích a vartou dobře opatřené, však jednoho každého zvlášť, tak aby spolu nic mluvit nemohli, sem do Prahy dovéztí dali, velmi dobrý pozor na ně dajíc, aby žádný z nich nevyklouzl a neutekl. A když sem přivezeni budou, aby se o tom J. V. K. M. panu kardináloví a arcibiskupu Pražskému, anebo, pokudžby J. V. K. M. zde přítomen býti neráčil, tehdy mně, hraběti staršímu z Martinic oznámilo, a tu bude, co dále s nimi činiti a do kterého vězení budou se dodati jmíti, nařizeno. Co se pak dotejše nákladu na stravu týmž vězňům, i jejich vartýřům, též na fúru a co tak v té věci zapotřebí jest, jsme té naděje, poněvadž na tom J. M. C. nemálo, ale mnoho záleží, že se při komoře České takové vydání při Vašich počtech dobře passirovati bude. Jakož i My, pokudžby toho potřeba byla, rádi Vám v tom nápomocni býti chceme. Čímž se spraviti motci budete. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní.

Datum v Praze 28. Junii anno 1628. N. N.

Urozenému a statečnému rytíři panu Tybureimu Čejkovi z Olbramovicz, J. M. C. hejmanu panství Krivokladského, příteli Nam měmu k dodání.

74. Dne 28. června 1628. Komissari předvolávají rychtáře, primasa a písaře radního města Berouna.

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, primasovi a písaři radnímu přednímu města Berouna, přátelům nám milým společně neb rozdílně k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní přátelé nám milí. Ukazuje toho pilná a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom s Vámi o jisté věci promluvili. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám, a jmenovitě J. M. C. rychtáři, primasovi a písaři radnímu přednímu města Berouna o tom poroučíme, abyste ihned, jakož Vám toto Naše psaní dodáno bude, nedajíc sobě dokonce ničemuž překážeti, sem do měst Pražských přijeli a při Jeho Vysoce Kníž. Milosti panu kardinálovi v domě a residenci J. V. K. M. arcibiskupské na Hračanech, anebo, pokudžby J. V. K. M. zde býti neráčil, při mně, hraběti starším z Martinicz se ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání oznámena. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 28. Junii 1628. N. N. od Jeho Milosti.

75. Dne 30. června 1628. Komissari žádají Jana Rudolfa Trčku, jakož i Adama Hartmana Trčku o zprávu, jak pokročila reformace jejich poddaných.

Urozený pane, pane ujče a švagře náš zvláště milý. Nepochybujeme o tom, že v čerstvém paměti snášeti ráčíte, jaké se jest J. M. C. králi a Pánu nás všech nejmilostivějšímu od V. M. zakázání stalo, že skutek křesťanský, pobožný, velice chvatitebný, Pánu Bohu milý, a V. M. povinný vykonati, totiž všecky lidi poddaný svý, v bludech sektářských bídne a mizerně zavedený, z kterýchž V. M. Pánu Bohu počet vydati jmíti ráčíte, zase k pravý, starobylý, svatý církvi a víře samospasitedlný katolický, římský, apoštolské, přivesti chtíti ráčíte. I poněvadž J. M. C. o tom, jižli jsou dotčení V. M. lidé poddaní všeckni k též svatý katolický římský přistoupili, věděti chtíti, ano i jináče nesmejšleti ráčí, nežli že se to již od V. M. skutečně vykonalo, a oni všickni k též pravé svaté víře přivedeni jsou, pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak Našich přátel'sky žádáme, že Nam o tom, jak daleko ta věc přivedena jest, a na čem již dále pozůstává, neprodleně skrze psaní své v známost uvěsti, a pokudžby mimo naději tíž V. M. poddaní ještě ne všickni katoličtí byli, tehdy že k tomu, aby se to beze všeho dalšího průtahu dokonale stalo, opravdově přičiniti, jiným panům obyvatelům v tom na sobě dobrý a spasitedlný příklad ukázati, a svou pravou v náboženství katolickém horlivost skutkem poznati dáti ráčíte. Skrze kterýžto dobrý a milosrdný skutek netoliko duše týchž lidí poddaných V. M. k věčnému spasení zejskání budou, ale také V. M. hojná časná i věčná Boží odplata násle-

lovatí, a tak v tom vedle Boží, také J. M. C. jista a neproměnitelná vůle naplněna bude, a My to při J. M. C. nepomineme chválití. S tím V. M. spolu i s Sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 30. Junii anno 1628. N. N. Urozenému pánu p. Janovi, Rudolfovi Trčkovi z Lippy, na Vopočce, Smilovicích, Světlý nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku etc., panu ujei a švag. n. zv. milému k dodání.

In simili. Uroz. p. p. Adamovi Hartmanovi Trčkovi z Lippy, na Novém Městě nad Metují a Náchodě, J. M. C. raddě, panu ujei a švagkru Našemu zvláště milému k dodání.

76. Dne 30. czerwca 1628. Komissari písi Smilovi Ostromiv-
s'čmu z Rokytníka, úředniku křiž. z Lobkovic, že prodloužení
lhuty povolene stavum vyšším k obrácení nevztahuji se na regenty,
hejtmany a úředníky na panstvích, i vyzývají jej, jelikož tedy
lhuta dávno již prošla, aby se vykázal, zda přistoupil již k víře
katolické: patřiče tak dosud nečinil, předvolávají jej do Prahy.
Dopisy téhož znění poslány byly také Janu Hubrykovi z Hen-
dersdorfu, úředniku Viléma z Lobkovic a Jindřichu mladšímu
Kustošovi, regentu Jana Rudolfa Trčky.

Urozený Pane příteli Nám milý. Jest Vám i všem vůbec
dobře vědomé, kterak jest J. M. C. král a Pán náš všech nejmi-
lostivější z mnohých a velikých, slušných příčin, obzvláště pak
pro zvelebení a rozšíření cti a chvály Boží, pro spasení duší
poddaných svých, též pro vzdělání a zachování lásky, svornosti
a obecního, stálého pokoje v tomto svém dědičném království
Českém všeobecní, právě spasitelnou, vysoce důležitou a po-
potřebnou reformací v náboženství milostivě naříditi a skrze ote-
vřené patenty, jichž jest datum v Vídni v sobotu den památky
sv. Ignatiusa, letha jminulého 1627, vyhlásiti dáti ráčil, v něm
jistý termín vyšším dvoum stavům jmenovitě do šesti měsícův,
to jest až do posledního dne měsíce ledna letha 1628, milostivě
uloživše, tak aby v tom čase všickn inekatoličtí, v škodlivém ka-
ciřství trvající, buďto se poslušně v J. M. C. králem a pánem
nás všech nejmilostivějším v náboženství srovnali, aneb kdožby-
koliv bludův scestného náboženství zanechati a k pravý svatý
církvi a víře samospasitelný katolický římský obrátiti se nechtěl,
aby ten každej neprodleně z téhož J. M. C. králov. Českého na
spůsob v týchž patentích rozepsaný, jinam se odebral. Prohlašu-
jíce se J. M. C. tolikéž v tom patrně a dostatečně, že jak niž-
šího, tak ovšem z vyšších stavův, a tak dokonce žádného neka-
tolického člověka, buďto mužského neb ženského pohlaví zde
v tomto svém králov. Českém dále a více přes ten určitý čas
nikoli trpěti chtiti neráčí. A ačkoli potom J. M. C. druhým pa-
tentem svým sub dato na hradě pražském v ponděli den památky
sv. Mikoláše dótčeného letha 1627 osobám z vyšších stavův na
ponižené prosby a zakazování jich předce ještě za čtyři měsíce,
jmenovitě až do posledního dne měsíce Máje letha přítomného
1628 lhůty jest milostivě přidati ráčil; však to jest se od J. M.
C. pro nic jiného než pro samou lepší informaci a vynaučení se
v též pravé svaté katolické víře stalo, s tou však při tom patrně

doloženou vejminkou: co se regentův, hejtmanův, ouředníkův i jiných správcův na panstvích a statech jak J. M. C. tak i stavův dotýče, že oni neměli a nemají sobě prodloužení téhož termínu ku pomoci bráti a je užiti, než po vyjiti času v prvnějších patentích J. M. C. jmenovaného ve dvouch měsících pořad zběhlých, to jest při vyjiti měsíce března již jminulého, z králov. tohoto Českého se odebrati a zemí prázdni býti měli a mají. I poněvadž takový termín všem regentům, hejtmanům, ouředníkům i jiným správěům na všech a všelijakých panstvích a statech již dávno vyšel, a my podle milostivého, v nadepsaných patentích doloženého i jiných sice více od J. M. C. Nám obzvláště učiněných poručení J. M. C. gruntovní správu, jak jest se každý na dokázání svého povinného poslušnosti k Pánu Bohu všemohoucimu a k svatě římské katolické církvi, též k J. M. C. králi a pánu svému nejmilostivějšímu v příčině dotčeného na pravou svatou víru se obrácení aneb vždy z tohoto království pryč se vystěhování v tom čase zachoval, neprodleně učiniti a v spisu do Vídně odeslati máme. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. vám o tom poroučíme, abyste se Nám v tom, jestliže jste již k té pravé sv. víře katolické římské přistoupili, zpověď a přijetí Velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou podle nařízení církve svate náležitě vykonali, skrze své psaní bez prodlení pravdivě vyjevili, a pokudž se to tak od Vás stalo, na to zpovědníka Vašeho hodnověrně psané vysvědčení Nám sem odeslali. Pakliby to až posavad od Vás zanedbáno a vykonáno nebylo, tehdy abyste ihned, jakž Vás toto Naše psaní dojde, ničemuž sobě překážeti nedadouce a ničímž se nevymlouvajíc a nezastírajíc, beze všech a všelijakých průtahův, obmyslův a ouškokův na cestu se vypravili, sem do Prahy přijeli, při Nás, kardinálovi, v domě a residenci Naší arcibiskupské aneb v nepřítomnosti Naší při mně, Jaroslavovi hraběti z Martinicz v domě mém zde na Hradčanech se ohlásili, a tu dalšímu oznámení milostivé vůle a poručení J. M. C. vyrozuměli. Jináčě nikoli nečiníce pod uvarováním hněvu a nemilosti J. M. C. a tudy pocházející veliké těžkosti Vašiu která by Vás pro takovou novou urputnost a neposlušnost Vaš, konečně potkala. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 30. Julii a. 1628. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozenému Pánu Šmilovi Vostromiřskému z Rokytніка, J. M. kníž. z Lobkovicz ouředníku na Bystřici a Obrístni, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozenému panu Janovi Hubrykovi z Hendsdorfu, J. M. pana Vilíma z Lobkovicz ouředníku na Beškovicích, příteli Nám milému, k dodání.

In simili. Urozenému panu Jindřichovi mladšímu Kustošovi, regentu J. M. pana Jana Rudolfa Trčky, příteli Nám milému, k dodání.

77. Dne 8. července 1628. Komissaři piši Otovi z Oppersdorfu, že nekatoličtí úředníci na panstvích kraje Hradeckého dosud neuposlechlí jeho vzkázání, aby se do Prahy dostavili, i žádají jej, aby spolu s bratrem svým uložil jim peremptorní lhůtu jednoho téhodne, aby se buď obrátili, anebo zem opustili. Pan-

*svým, která slíbila obrácení, ale dosud je neuskutečnila, hrozí těžkými prostředky. Co pak se týče predikantův, v kraji Hradeckém potají se zdržujících, žádají aby byli jati a do Prahy dodáni. Posléze dávají pokyn, jak naložiti jest s »dábelskou prorokyní«
neb »čarodějnou podvodnicí«
uvězněnou v Hradci Králové.*

Urozený pane, pane švagkře Náš zvláště milý. Jsouce Nám od V. M. jisté psaní, jehož datum na Častolovicích 11. dne jminulého měsíce máje, v příčině všech nekatolických regentův, hejtmanův, ouředníkův a jiných správcův na panstvích a statcích odeslané, vyrozuměli jsme z něho, že jste jim, aby se sem do Prahy najiti dadouc, před Nás postavili, po nasehvalních poslech po kraji rozeslaných v známost uvésti dáli ráčili. Než tajiti V. M. nemůžeme, že se to až posavad od žádného z nich nestalo. I poněvadž oni, jak dotčené od V. M. vykonané jim vzkázání, tak i Naše upřímné, dobré a spasitedlné, kteréž jsme jim učiniti minili, předloženi, mimo naději i jako by k potupě té slavné, velice užitečné a Pánu Bohu milé, od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího nařízené reformací) opovrhli, a nepostavením se vzpouru svou a tvrdošijnost na sobě zjevně seznati dali, nesluší Nám více s nimi se dlouho (an termin od J. M. C. skrze patenty jim generaliter uloženej, v kterýmž oni se dosti rozmyslíti a víře svaté katolické dobře vyučiti díti mohli, již dávno vyšel) zaneprazdňovati. — Pročež jménem a na místě J. M. C. V. M. napomináme, od osob Našich pak přátelsky žádáme, abyste V. M. spolu se panem Frydrychem, bratrem svým, jménem a na místě J. M. C. též i Naším těm a takovým nekatolickým regentům, hejtmanům, ouředníkům a správcům všem, na číkoliv panstvích a statcích se nacházejícím, termin peremptorní uložití ráčili, tak aby jeden každý z nich v týdní pořad zběhlým, od toho dne, když mu se intimací neboližto oznámení stane, počítajíc, konečně buďto k víře svaté katolické samospasitedlné, pravé, apoštolské římské, skrze zkroušenou zpověď a pobožné přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou, podle nařízení církve svaté katolické, skutečně přistoupl a na to hodnověrne, od zpovědníka svého psané vysvědčení V. M. přinesl, anebo až do zapadu slunce téhož dne, kteréhož nadepsanej termin peremptorní vycházeti bude, z celého království Českého dokonce se vystěhoval a ve všem všudy podle patentův a milostivého J. M. C. poručení poslušně se zachoval. Pak-li by kterej z nich přes takový termin předece zde v zemi zůstal a postižen byl, toho každého podle povahy osoby jeho, buďto na závazek vziti anebo dokonce arremstem opatřiti díti a Nám o tom neprodleně zprávu svou k dalšímu Našemu té věci opatření učiniti račte. Nicméně i toho pilná potřeba ukazuje, aby se to poznamenání regentův, hejtmanův, ouředníkův a správcův, kteréž jste Nám předešle odeslati ráčili, lépe vysvětlilo, uvedouce je ve dva artikuláře, totiž katolické osoby zvlášť, a nekatolické také zvlášť, s doložením, u kterého pána neb rytíře, na jakém panství anebo statku zejména každý z nich v službě zůstává, a tak vysvětlení Nám pro další správu a potřebu neprodleně odeslalo. — Co se pak dotejče těch panství, kteréž vedle připovědi rukou dáním na onen čas, když se com-

musi komáda, až posavad víry svate katolieke přijiti nechtějí, račte V. M. předece spolu s dotčeným p. bratrem svým, pilně v tom pracující, takový lidi poddaný, k týmž panstvím přináležející, k víře svate katolieke napominati i přidržeti dáti; pakliby kdo poslušenství v tom zachovati nechtěl, Nám o tom bez meškání dostatečnou zprávu učiniti, My neposlušný a urputný všelijakými těžkými prostředky, i třeba lidem vojenským (kteréhož se J. M. C. nedostavati nebude) k náležitému a povinnému poslušenství, jak přivesti věděti budeme. — A kdež tolikož z strany praedikantův dokládati račíte, že se jich nemálo sem i tam v týmž kraji Hradeckým podtaji nachází, račte po nich se pilně ptáti, a kdekoliv by postižení byli, je beze všeho rozmyšlení vyzdvihnouti a vězením zjistiti dáti, potom dobře opatřené sem do měst Pražských dodati i další o všem zprávu svou dostatečnou, Nám sem v spisu odeslati. — Naposledy račte také věděti, že Nám od pana opata Strahovského ta psaní, kteráž jste V. M. jemu v příčině nějaké ďábelské prorokyně neb čarodějně podvodnice lidské na statku Kryštofa Tamchiny Střezetickým jaté a v Královém Hradci do vězení dané, odeslati ráčili, jsou odvedena, z nichž jsme těm jejím pletichám vyrozuměli, a pováživše tu věc, vidí se Nám, aby ona zatím, až do další resolucí u vězení, toliko o samém chlebě a vodě zůstávala a dobře opatřená byla, tak aby žádný krom dobrých duchovních lidí k ní nepřicházel; naděje vede, že potom, když se vypoští, sama dobrovolně své lotrovství, a kdo jí k tomu navedl, anebo co pod tím vězí, vyjeví a poví; jakož pak račte ji bedlivě dáti examinovati a vyznání jejího vejpis tím dříve odeslati.

Nepochybující o V. M., že s touž pilností a horlivostí, kterouž jste v náboženství katolickém vždycky na sobě chvalitebně znáti dáti ráčili, tolikéž dále, jak v těchto nadepsaných, tak i v jiných všelijakých cti a chvály Boží se dotekajících příčinách, pro odplatu jeho svatou a k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení, práce své nelitující, všechno rádi a volně vykonávati račte. A My takovou volnost V. M. při J. M. C. slušně chváliti nepomineme. — Datum v Praze, 8. Julii anno 1628. N. N. od Jeho Milosti . . . Urozenému pánu panu Ottovi z Opperštorffu, z Dubu a z Frydštejna, na Častolovicích, Týništi a Ledezské, J. M. C. raddě a rejtmanu kraje Hradeckého etc., panu švagru Nám zvláště milé u k dodání.

78. *Dne 8. července 1628. Komissaři napominají pannu Kateřinu Borynku ze Lhoty, aby, jakž byla slíbila, bez dalšího prodlévání víru katolickou přijala.*

Jich Milosti etc. račí urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty ku paměti přivozovati, kterak jest ona již před půl lethem, byvše od mne, hraběte z Martinicz, podle commissí od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího na mne vzložené na zamek muj Smečno v příčině náboženství povolána a majíc sobě vůli Boží a J. M. C. dostatečně předložino, vyrozuměvše dobrému, upřímnému a spasitedlnému napomenutí, též podstatě pravé víry svate katolieke římské, jest se v tom vyjevila a patrně zakázala,

: take rukou svou vlastni tehdaž tam na Smečně 16. dne měsice ledna letiha přítomného 1628 v obzvláštní k tomu připravené knize zapsala, že při času velkonočním již dávno jminulým, k též víře svatě katolické skutečně přistoupiti měla; ale že se tak podle přípovědi své nezachovala, zvěděvše J. M. C. o tom a žádného zalíbení nad tom nemajíc, ráčil jest jí skrze jisté své císařské poručení na kancellář svou českou a dvorskou obeslati dáti, a když jest se postavila, bylo jí zase ke mne ukázáno, a tu stalo se jí jménem a na místě J. M. C. takové poručení, aby ona z měst Pražských netoliko neodjížděla dotud, až by se dotčené víře katolické skrze instructory neboližto správce duchovní dobře vyučiti dala, a opustice bludy své sektářské, k též pravé samospasitedlné víře svatě katolické skrze zkroušenou zpověď a přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou podle nařízení cirkve svatě katolické skutečně k spasení duše své, dle nadepsané své přípovědi přistoupila, při čemž se také toho ještě zcela a zouplna zůstavuje. A dále tímž jménem a na místě J. M. C. se jí o tom dostatečně a na konec poroučí, aby ona, poněvadž jest sirotek v moci J. M. C. zůstávající, a nemohouce se (jako i jiné) dle znění patentův J. M. C. z země nikoliv vystěhovati, urputnosti své zanechala, dobrého, spasitedlného a právě otcovského J. M. C. napomínání a poručení ihned bez prodlení uposlechla, přípovědi a zapsání svému zadosti učinila a to vše, jakž se tuto nadpisuje, poslušně vykonala, i také vysvědčení na to hodnověrné od zpovědníka svého, že se jest zpovídala a Velebnou Svátost pod jednou způsobou přijímala, v spisu Jich Milostem přinesla a příčiny k další své nepřiležitosti, kteráž by jí konečně pro její neposlušnost potkati musela, svévolně nedávala. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Ex Reformationis commissione, Pragæ 8. Julii anno 1628. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty k dodání.

79. Dne 10. července 1628. Komissari žádají komornu českou, aby záležitost Magerlova a Pětikostelova brzy byla vyřízena.

Wolgeborne Herrn, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herrn Schwäger und Freunde. Die Herrn wissen sich zu erinnern dass wir auf Ihr bey uns hievor noch den 13. Augusti, sowol auch 13. Septembris des verwichenen 1627 Jahrs schriftlich angebrachtes Begehren, dem Wenzel Magerle und Hansen Georg Pietikostel in puncto Religionis bis anhero verschonet, genzlich hoffend, es werde diejenige Action, so damals wider sie beede wegen Ihrer kay. Majestät unsers allergnedigsten Herrn Interesse oder Fälligkeit bey der Böhemischen Camer angefangen worden, schleunig prosequirt werden und in so langer Zeit einen gewissen Ausgang gewinnen, auf dass alsdann sie ad certam conversionem vel emigrationem ohne Ihrer Kay. Majest. fisci Nachteil compellirt werden möchten. — Nun vernehmen Wir aber, dass diese Sach protrahirt, ja nicht mehr movirt wirdt, und unterdessen sie, der Magerle und Pietikostel, in ihren sectischen Irrthübern verharrend andern Leüten zu grosser Ärgernus und dem allgemainen hailsamen Reformationswerkh ganz zuwider sich

dahie befinden lassen, welches dann Wir (vermöög der von Ihrer Kay. Majt. uns gnädigst gegebenen Instruktion) nicht wol übersehen können. — Hierumb ersuchen Wir die Herrn hiemit freundlich, Sie wollen doch dieser Sach dermalains ein Ende machen lassen, damit hiedurch die hochangelegene hailsame Reformation nicht gehindert werde, sintemal Wir in die Länge diesfalls nicht verzügeren, sondern gegen den gedachten Magerle und Pietikostel mit der Reformation, der Notturft nach, verfahren, und der von Ihrer Kay. Maj. Uns gnädigst anbefohlener Commission, Unserer Schuldigkeit gemäss (ohne ferner bedenken) ein genügen thuen müesseten, und wollen hierauf der Herrn freundlichen Antwort zu Unserer Nachrichtung gewärtig sein. Sunsten verbleiben wir, wie Ihrer Kay. Maj. Cameralibus kein Ungelegenheit zuzufuegen, als auch den Herrn in allen occasionen angenehme Dienst und Freundschaft zu erweisen, jederzeit willig. Datum Prag, den 10. Julii anno 1628. N. N., von der Röm. etc. Denen Wolgebornen Herrn, auch Edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kay. Maj. wolverordnetem Praesidenten und Camer-Räthen im Königreich Böhaimb, unsern besonders geliebten Herrn Schwägern und Freunden.

80. *Dne 10. července 1628. Komissaři žalaji komoru českou, aby četně nekatolické úředníky při ni dosud zaměstnané přiměla k přijetí víry katolické, anebo aby je nahradila katolíky.*

Wolgeborne Herrn, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herrn Schwäger und Freunde. Wir kommen glaubwürdig in Erfahrung, dass bei der Böhemischen Camer-Canzley, sowol auch Buchhalterey nicht wenig uncatholische Personen in Ihrer Kay. Majestät Unsers allerniedigsten Herrn Diensten sich bis anhero noch befinden, welches andern Leuten zur Ärgernus geraicht und dem allgemainen hailsamen Reformationswerkh ganz zuwiderlaufen thuet. — Wann dann der höchsternenten Ihrer Kay. Maj. gnädigste intention in Sachen der Religions-Reformation, wie auf alle und jede des Königreichs Böh. Inwohner, also auch auf die in Ihrer Hay. Maj. Diensten stehende Personen sich erstreckt, sintemal Ihr Maj. (wie menniglich bewuest) sich genzlich dahin gnädigst resolvirt, dass alle diejenigen, so sich Ihrer Kay. Maj. gnädigstem Befehl mit Annehmung des wahren heiligen alleinseligmachenden catolischen römischen Glaubens nicht wollten accomodiren, im Lande nicht geduldet werden sollen, daher dann die Notturf erfordert, dass fürnemlich die kays. Diener mit Ihrer Maj., Ihrem allerniedigsten Kayser, König und Herrn, sich in der Religion vergleichen sollen, als ersuchen, Wir der von Ihrer Kay. Maj. Uns gnedigst anbefohlenen Commission nach, die Herrn hien it freundlich, Sie wollen die angeregten, Ihnen untergebene Böhmischen Camer Canzley und Buchhalterey uncatholische Personen fürfordern und ihnen auf diesmal nur geliemplich, jedoch aufs bewegligste zu Gemuee führen, dass sie zeitlich respisciren, von ihrer Halssterrigkeit und ihren sectischen Irrthuembem ablassen, die treue, guetmeinende und recht väterliche Vermahnungen zu Herzen fassen und den wahren,

uralten, recht apostolischen, alleinseligmachenden heiligen catolischen Römischen Glauben zu ihrer eigenen zeitlichen und ewigen Wolfart gutwillig und ehrist annehmen. Ihrer kay. Maj. gnädigsten, öffentlich wolbewuesten Willen und Befehl gehorsamist vollziehen und nicht Ursach zur Abschaffung aus dem Lande, welche Wir länger nicht aufschieben könnten, durch ihren Ungehorsamb muetwilliger Weise geben. Da aber wider Verhoffen dergleichen der Herr Vernahmung bey ihnen nichts fruchtbarlichs effectuiren möchte, werden die Herr Ihrer beywohnenden Discretion nach, auf andere qualificirte catolische Personen, so auf deren uncato- lischen Stelle zu ersetzen wären, zeitlich zu gedenken und dies- falls in einem und anderm recht zu thuen wissen. Verbleiben im Übrigen Wir den Herrn in allen Occasionen zu angenehmer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 10. Julii Anno 1628. N. N. von der Röm. etc. Denen Wol- gebornen Herrn, auch edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kay. Maj. wolverordnetem Præsident und Räthen bey dero Camer im Königreich Böhheim etc., Unserm besonders geliebten Herrn Schwä- gern und Freunden.

81. *Dne 17. července 1628. Komissaři vytýkaji hejtmannu panství Litomyšlského, že trpí tam jinověrce, kteří jsouce ve sro- zumnění s poddanými Karla ze Žerotina v Bludech trvají a du- chovního správce svého, děkana Litomyšlského, poslušni býti ne- chtí; jejich vůdcem že jest Jiří Litochleb, jenž má k obrácení vězením býti donucen.*

Urozený vладыko, pane příteli milý. S velikou nelibostí toho od lidí hodnověrných doslejháme, že mimo naději na panství Litomyšlským ještě až posavad nemálo osob kacfišských se nachází, kteřížto rozličné nenáležitě, víře a církvi sv. katolické, římské odporne, zlé a škodlivé, od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího těžce zapověděné nerády provozovati se opovazují, p. děkana Lytomišlského i jiných správcův duchov- ních katolických sobě nic neváží, jim všelijaká přikoří a po- hrůžky činí, jejich dobrého, upřímného a spasitedlného napo- mínání k srdeím svým připustiti nechtějí, před doslejháním pravého učení a podstaty víry svaté katolické se ukrývají a ma- jíce s jinými okolních pánův, zvláště (prej) pana Karla z Žero- tina, poddanými svá tejná srozumnění, že tam uchazejí, i jmění svá, co tak koliv nejlepšího mají, z gruntův dotčeného panství Lytomišlského jinam, totiž do Brandejsa, kdež by se (prej) ještě škodliví praedikanti zdržovati a nacházeti měli, pod taji odstěhují. V takové pak své urputilosti že by od Jiřka Kranczle, hejt- mana téhož panství Brandjského, v bludech sektářských velmi jizlivého, kterýžto i p. děkanovi vůbec přede všemi pohružlivě domlouvati se neostejechá, posilňování a štempflování bejvati měli; mezi kterýmižto tak urputnými lidmi že nejjprednějším původem a jiných vůdcem jest Jiřík Litochleb, jemužto dávno o tom po- ručeno bylo, aby jiným k dobrému příkladu k zpovědi a příji- mání Velebné Svátosti Oltární pod jednou spůsobou šel a tudy své obrácení se k víře svaté katolické římské zjevně potvrdil.

On naproti tomu z pouhé vzpouřy a zlosti, jako na zdory a true panu dekanovi a obradu konselskemu od cizího taraře Oujezdeckého (Pan Buh vi. jakým spusobem) jest přijmal a posavad ještě ani o svatech velikonočnich zjevně k stolu Paně jiti nechce. nýbrž patrně, jak řeči tak i skutky na sobě to znáti dáva, že se ještě nákého kacířstva drží, odkudž jiným obyvatelům veliké pohoršení pochází. Jakož také i na slavný den památky nejdražšího Těla Božího když v processí Velebná Svátost mimo něho nešena byla, tehdy on jí žádné poklony a počestnosti neučinil, nýbrž aby na ni nehleděl, hned bezbožně tvář odvrátil a hřbet k Velebné Svátosti (an se tomu všickni, jak osoby konselské, tak i lid obecný nemálo divili) hanebně obrátil. I poněvadž to hrozné a těžké věci jsou, kteréž proti Pánu Bohu, též proti všeobecní církvi svatý katolický římský a proti tý slavný od J. M. C. milostivě nařizený refformaci čelí, přichází Nám to s podivením, že vy, jakožto hejtman nad psaného panství Lytomišlského, jsouce sám katolický a majíce sobě od vrchnosti své, pana z Pernštejna všecku správu nad lidmi poddanými téhož panství svěřenou a poručenou, a jsouce povinni přede všemi jinými věcmi čest a chválu Boží rozmnožovati, fedrovati a lidi poddaný téhož panství v bludech kacířských vězíci na pravou samospasitedlnou cestu a víru svatou katolickou přivozovati, takový zlý a škodlivý neřády přehlížíte, dopouštějete a dotčený všetečný, tvrdošjný a bezbožný lidi proč pak koli je netrescete. Ježto kdyby J. M. C. o tom zvěděti ráčil, mohlo by vám z toho nětco nepřijemného pojíti, ano i kladení lidu vojenského na též grunty Lytomišlské, pro zkrocení neposlušných následovati, z čehož byste vy potom pánu Vašemu těžce odpovídati museli. Pročež jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně a na konec poručíme; abyste při všech poddaných téhož panství Lytomišlského k správě Vaší náležejících, kteříž ještě katolíci nejsou, to ihned skutečně nařídili a opatřili. aby nikam, netoliko k praedikantům, ale také ani k jiným kterýmkoli katolickým kněžím, mimo dotčeného p. děkana Lytomišlského, jakožto vlastního pořádného správce jich duchovního aneb toho, který by od téhož p. děkana k tomu sobě dané povolání měl, na kázání i k jiným službám Božím, též k zpovědi a přijímání Velebné Svátosti Oltární nechodili, nýbrž téhož loci ordinárního pana děkana svého pravé a samospasitedlné u víře sv. katolické vyučování pilně poslouchali, ním se v duchovních věcech řídili a spravovali a zanechajíce své urputnosti v bludech sektářských, k poslušnosti církve sv. katolické pravé apoštolské římské, bez dalších průtahův a ouskokův se obrátili a tuž víru svatou katolickou k spasení duší svých skrze zkroušenou zpověď a uctivé Nejvelebnější Svátosti Oltární přijímání, skutečně a opravdově přijali; obzvláště pak aby svrchu jmenovaný Jiřík Litochleb beze všech dalších odkladův, obmyslův a ouskokův konečně v tým dni, od toho dne, když mu se oznámení stane, počítajíc, témuž knězi a zpovědníku, kterémuž se jini měšťané Lytomišlski zpovídali, tolikéž se náležitě zpovídá a Velebnou Svátost Oltární pod jednou spusobou dle nařízení církve svaté katolické, zjevně a neukrytě, tak jakž pravému věrnému kato-

lickemu člověku náleží, přijal. Pak-li by toho tak poslušně nepřijal, nechtěl se zpěčoval a tudý jiným lidem pohoršeti na sobě dával, tehdy beze všeho ušetření tam jej do vězení vsaditi, a tak bezpečně opatřiti dejte, aby žádný jinej mimo duchovního správce pro další u víře ho vyučování, k němu pouštěn nebyl, a jemu se mimo samýho chleba jísti a vody pítí nic více nedávalo, až by tím postem a v tom soužení aspoň sobě usmyslil, pravdu lépe poznal a tuž pravou svatou víru katolickou skrze upřímnou zpověď a přijetí Velebné Svátostí Oltární zjevně vyznal a dotvrdil. Tu potom z vězení puštěn býti může. Pakliby ani v tom vězení od své tvrdošijnosti nejdéle ve dvouch nedělích upustiti nechtěl, tehdy ho sem Nám do Prahy k dalšímu ztrestání odešlete. Jináče nečiníce. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 17. Julii A. 1628. X. N., od Jeho Milosti etc. — Urozen. vla. panu . . . . . J. M. pána z Perštejna, panství Lytomišlského hejtmanu, přit. m. k dodání.

82. Dne 19 července 1628. Komissaři napominají Ladislava Hrobčického z Hrobčice, aby upustil od dalšího váhání dal se vyučiti víře katolické, připomínajice, že jakožto sirotek z království českého vystěhovati se nesmi.

Jich Milosti etc. ráčí to těžce nésti, že byvše urozený vladyka Ladislav Hrobčický z Hrobčice, předně od urozeného pána pana Florianu Jetřicha hraběte ze Žďáru, na Žďáře, Červeném Oujezdci, Kladně a Gettesdorffě, J. M. C. raddy a komorníka, jakožto od J. M. C. k reformací v kraji Rakovnickém nařízen. ho commissaire, vedle milostivé vůle a poručení J. M. C. za příčinou náboženství obeslán, před něho se nepostavil. Potom pak byvše i od J. M. C. skrze obzvláštní J. M. psaní sem obeslán a ke mně, hraběti z Martinicz, ukázán, kdežto měvše ode mně sobě, aby se zde v městech pražských pravé a spasitedlné víře svaté katolické římské vyučiti dadouc, k ní do jistého dosti prodloužilého terminu konečně přistoupil, dostatečně poručeno. vždy až posavad, již po těch všech, od J. M. C. skrze vůbec vydané patenty uložených terminích, i ode mne jemu zde v městech pražských přidané lhůtě a tak v času skůro na rok se vztahujícím, takovému dobrému, upřímnému pravě otcovskému a spasitedlnému napominání a poručení zadosti neučinil, nýbrž to vše za hřbet položivše až posavad v svém předešlém bludu sektářským a urputností nerozvažlivě zůstává, ješto on jsouce sirotekem J. M. C. nikoliv se po své vůli z království Českého pryč odebrati nemůže, ale zde v zemi, v moci J. M. C., krále a pána svého, zůstati, a pokudž by se dále jaká vzpoura při něm nachazela, jinšimi prostředky k poslušnosti a k přistoupení k víře svaté katolické přiveden býti musí. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučí se témuž Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčice, aby on na svém ještě mladým a nedozralým rozumu nezakládal, nýbrž vůli Boží a J. M. C. poslušně vykonal, a nevyjížděje odsud

*) Jméno chybí.

z měst Pražských, bez dalších prutahův ku patrum instructorum na vyučování se víře svatě katolické, Pána Boha v tom za pomoc vrouceně prosíc, pilně chodil, a dadoucí se dobře vyučiti, nejdéle do dne Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie, to jest 15. měsíce srpna nejprve příštího, k též svatě samospasitedlné víře katolické římské skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a pobožně přijeti Velebné Svátosti Oltární pod jednou spůsobou, dle nařízení církve svatě katolické skutečně přistoupl, a na to hodnověrně, od zpovědníka svého psané vysvědčení Jich Milostem přinesl. Nebo jestliže by se tak poslušně nezachoval, a toho všeho, což mu se tuto pobožně a křesťansky pro jeho vlastní, jak časný, tak i věčný prospěch, poroučí, v nadepsaném času a terminu nevykonal, tehdy by se již dále beze všeho ušetření s něčím jiným nepřijemným potkati musel. Čímž se spravití motci bude. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex Reformationis Commissione Pragae, 19. Julii a. 1628. Urozenému vladyce Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k dodání.

83. *Dne 22. cervence 1628. Komissaři předvolávají Hanuše Weiskopfa.*

Unsern Gruesz und guetten Willen zuvor, ehrvester, besonders lieber. Nachdem Wir was notwendigs, Ihrer Kay. Maj. Unsers allergnedigsten Herrn Befehl nach, mit Euch zu reden haben, als ist anstatt und im Nahmen der höchsternenten Ihrer Kay. Maj. hiemit Unser Befehl an Euch, dass Ihr alsbald und ohne alle Verzögerung allher nach Prag kommen, Euch nichts daran verhindern lassen, alsdann Euer Ankunft bey Uns dahie, in Unserem erzbischofflichen Residenz-Hause aufm Ratschin anmelden, und was Euch weiter allda anzeigt wirdt, vernehmen sollet; daran wird erfüllt Ihrer Kay. Maj. gnädigster Will und Mainung. Datum Prag, den 22. Julii A. 1628. N. N., von der etc. — Dem ehrenvesten Unserm besonders lieben Hansen Weiskopf, Herrn von Baar, Diener auf der Herrschaft Miecholup.

84. *Dne 22. července 1628. Komissaři kárají Albrechta Šebestiána Leskovce, že trpí na panství svém nekatolické praedikanty, i nařizují, aby je zjimal a do Prahy dodal.*

Urozený pane pane švagře Nám zvláště milý. Nesmejšlíme abyste neráčili dobře věděti, kterak jest J. M. C. král a Pán nás všech nejmilostivější, hned po svém s pomocí Boží na Bílé hoře před Prahou šťastně obdržaném slavném vítězství, nejvíce o to, aby pro zvelebení cti a chvály Pána Boha všemohoucího, zejskání spasení duší věrných poddaných svých a zachování obecního trvanlivého pokoje zase stará pravá víra svatá katolická v tomto dědičném Jeho Milosti království českém čím dále tím více rozšiřována byla, vždycky, jakož i ještě bez přestání milostivě a právě otcovsky se starajíc, z nevyhnutelné potřeby všechny praedikanty, jakožto přední původ a podnět všelijakých proti vrchnosti pozdvižení, neposlušností a rebellí, z dotčeného celého království svého českého a všech k němu vtělených, i z jiných

J. C. a král. Milosti a všeho slavného domu Rakouského zemí a krajin skrze jistě, od někdy dobré paměti knížete z Lichtenštejna, jakožto na onen čas J. M. C. v království českém místodržícího, v lethu 1621 vůbec vydané patenty, dokonce, pod ztracením hrdla, po všecy budoucí časy vypověděti a bannisirovati dáti, též vedle toho všem vůbec, jak žádný, kdož by ten koli byl, takových vypověděných osob, jak zjevně, tak ani tejně do příbytkův svých nepřijímal, jich nepřechovával, jim žádného jídla ani pítí, ani čeho jiného nedodával a jich netrpěl, pod uvarováním J. C. a král. Milosti hněvu a nemilosti, a k tomu napodobného trestání a neprominutelné pokuty přitně přikázati, jakož také i potom rozličnými svými cis. a královskými patenty a poručeními, i nařízením této nynější slavné a spasitelné reformací, ano i obnoveným zřízením zemským všelijaké církvi a vše svatě katolické římské odporné rotty a bludy sektářské docela a těžce zapověditi ráčil. — Nicméně dochází Nás jistá a hodnověrná zpráva, že opět mimo naději někteří takoví zlí a škodliví praedikanti, jako zaslepení a hltaví vlcí, právě opovažlivě a lehkovážně proti tak zřejmé vůli a těžké záповědi J. M. C. předce sem do kralovství českého jsou se vloudili a na gruntech V. M. (bez pochyby nic jiného nehledajíc, nežli aby zase lid obecní jdem svým kacířským nakaziti, jizlivost svou dokázati a provymštěni se nějaké opět nové proti nejvyšší vrchnosti pozdvížení stropiti mohli) podtají se zdržují, z nichž jeden takový praedikant ve Vsi Lipově Vodě*) za rektora v učení dětí nenáležitě se potřebovati dává a druhý ve vsi Prašivý**) lidem v jejich domnělém seestném náboženství posluhujíc jako svobodně zustává. Že pak V. M. jakožto osoba katolická a dědičnej pán týchž gruntův na takové zlé, nebezpečné a daleko patřící neřády tak malej p. zor dávati a dotčené praedikanty proti tak tuhé J. M. C. záповědi (neohlídaje se nic na těžkou, v patentích obsaženou pokutu) tam trpěti ráčíte, to se V. M. nikoli schvalovati nemůže. A kdyby J. M. C. o tom zvědětí ráčil, jistě by to V. M. velmi těžce váženo, i pokutou k V. M. skutečně přikročeno bylo. — Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. z mocnosti commissí od Jeho Milosti na Nás vzložené V. M. dostatečně napomináme, abyste ihned beze všech a všelijakých vejmluv a průtahův na celém statku svém a na všech gruntech skutečně to naříditi a opatřiti ráčili, aby ti a takoví praedikanti, jak v těch nadepsaných všech Lipově V. dě a Prašivý, tak i jinde všudy na gruntech V. M. řilně hledání, uptání a nenadále na ně případnouce zjištění, vězením dostatečně zjištění a potom na cestě dobře opatření, sem do Prahy na staroměstský rathouz do vězení náležitě dodáni byli, jakož i ty osoby poddaný V. M., kteříž ty praedikanty u sebe zdržovali a přechovávali, i od nich své domnělé svátosti přijímali, hned také do vězení vsaditi dáti a v něm do dalšího nařízení Našeho zanechati ráčíte. Jsouce My k V. M. té celé naděje, že pro čest a chválu Boží a pro dokázání v pravém katolickém ná-

*) Lipkova Voda.

**) Snad omylem místo »ve vsi Vratíšově«.

boženství náležíte horlivosti své, k tomu se v této důležité potřebě sami osobně se vsí pilnosti přičinili ráčili, aby to vše dobře a tím dříve vykonáno a opatřeno bylo, z čehož byste budoucně Pánu Bohu a J. M. C. odpovídati mohli ráčili. Odpovědi brzské a jisté zpravy vyřizem V. M. očekavati budeme S tím Pán Bůh rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 22. Julii Anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebestánovi Leskovecovi etc., panu švagru Nam zvláště milému k dodan.

85. Dne 24. července 1628. Komissari piší české komoře, ujímajíce se osiřelé Veroniky Manlichové v Mostu a přimlouvajíce se za to, aby nebyla zbavována dědictví, jak si někteří zistní lidé přejí a aby záležitost ta vyšetřena byla muži nestrannými.

Wolgeborne Herr, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwäger und Freunde. Was uns diese Tag der Herr Dechant zu Priex wegen einer, nach weiland Jacobn Manlichen, gewesten Bürgers daselbsten hinterlassenen Waisen, namens Veronica, berichtet, dies geben hiebeyliegende Abschriften sub literis A. B. C. zu vernehmen. — Wann dann nicht zu verhoffen, dass man mit guttem Fueg dies arme unschuldige, drey Viertel jährige Kindlein der ganzen väterlichen und mütterlichen Erbschaft nach etlicher (wie zu spühren), nur ihren Privat-Nuez darbey suchenden Leuten Mainung priviren könne, sonderlich weilm albereit jetzbemelte Waisin ihre nechste Blutsfreundin, nemlich Mutterschwester aus frembden uncatolischen Orten (Ihrer Kay. Maj. gnädigsten intention und Anordnung gemeiß) abgehohlet und nach Priex zu sich angenohmen, alda sie im catolischen Glauben erzogen wird. Als erachten Wir, dass umb desto viel mehr billich, ihr als unschuldigem Waislin aus christlicher Liebe opus misericordiae zu erweisen, über ihr gutte protection zu halten und sie zu unterdrucken nicht gestaten, sondern, weilm fürkhombt dass mehrer Theil des Raths zu Priex hierbey interessirt ist, die Beschaffenheit der Sachen durch andere Leute, als benentlich Herrn Isaac Fabricium, Dechant zu Priex, und Martin Mayner, des ehrwürdigen Jungfrawen Closters daselbsten Vorsteher, oder wem die Herr sunsten mehr hiezue deputiren wollen, erkundigen zu lassen und alsdann nach eingezogenem in einem und anderem gründlichem Bericht, die gebürliche wilfahrighe disposition zu machen, wie die Herr hierinnen wol rechtts zu thuen wissen. Und Wir verbleiben Ihnen in allen occassionen zu angemer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 24. Julii a. 1628. N. N., von der etc. — An die Böh-mischen Camer (Titul) etc.

86. Dne 28. července 1628 Komissari odpovídajíce Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k výmluvě jeho, nařizují mu, aby prokázal dospělost věku svého.

Jich Milosti etc. ráčili jsou vyrozuměti, co jest p. Ladislav Hrobčický z Hrobčice na předešlej, od Jich Milosti jemu sub dato 19. Julii lethi přítomného 1628 odeslaný dekret, kdežto jemu

poručeno bylo, aby podle milostivé vůle a poručení J. M. C. k pravé a samospasitelné víře sv. katolické nejdéle do dne na Nebevzetí Blahoslavené Panny Marie skutečně přistoupil, za odpověď v spisu podal: čím se v tom vylouává a čeho tak dále žádá. — Proti čemuž jménem a na místě J. M. C. Krále a Pána nás všech nejmilostivějšího zase jemu se o tom poručí, aby on nejprve dospělost věku svého, totiž vyplnění 20 letů dvěma neb třema hodnověrnými svědky dostatečně prokázal, a tu potom na žádost svou náležitou odpovědi spraven bude. Ex Reformationis Commissione Pragae 28. Julii Anno 1628. — Urozenému vladyce p. Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k dodání.

87. Dne 29. července 1628. Komissaři žádají hejtmany kraje Slanského a Kouřimského o vyhotovení seznamu osob nekatolických z vyšších stavův, jakož i vdov a sirotkův, spolu s údáním poručníků, jakož i těch osob katolických, které by za poručníky a sequestratory se hodily.

Urozený pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám zvláště milí. Z poslednějšího od J. M. C. Krále a Pána nás všech nejmilostivějšího v městě Jihlově 12. dne jminulého měsíce června vydaného a do kraje Slanského (jako i do jiných všech krajův) odeslaného patentu s dostatkem vyrozumění jste ráčili a vyrozuměli, jaké jest J. M. C. nařízení z strany těch osob stavu panského a rytířského, kteréž až posavad církvi svatý katolický se nepřipojili a přes to ještě se zde v zemi proti vůli a přístné zapovědi J. M. C. zdržují, též zstrany vdov nekatolických z království tohoto českého se odstěhujících, jakož také i sirotkův, kterak oni i jejich statky katolickými poručníky a opatrovníky opatření býti mají, milostivě učiniti ráčil. — I aby se takovému J. M. C. milostivému nařízení a poručení ve všem zadosti státi mohlo, ukazuje toho pilná potřeba, abyste o kraji Slanském se vši pilností a bedlivostí nám jistou zprávu i s dobrým zdáním svým neprodleně v těchto artikulích učiniti ráčili a učinili: předně které osoby nekatolické z vyšších stavův, osedlí i neosedlí, buďto statky své mající neb nemající, i v městech krajských aneb kdekoliv jinde bydlící, ano i v službách u jiných kterýchkoli zůstávající, a jestli který z těch, ježto se pro neposlušnost a zatvrdilost svou v bludech sektářských již z této země jinam vystěhovali, sem zase do tohoto království bez jistého J. M. C. aneb Našeho psaného dovolení a glejtu nevrátí a tu se ukázati opovážili, též vdovy a sirotci, vše obojího pohlaví, zejména, ještě se až posavad v témž kraji na kterém koli místě buď tejně nebo zjevně zdržují. Druhé: kdo jsou jednoho každého veš dotčených sirotkův a statkův jich poručníci, podobně kteří nejbližší a v naboženství katolickém nejhorlivější krevní přátelé k opatrování a spravování týchž sirotkův a statkův jich nejspůsobnější a jak sami možní jsou. A pokudž by takových přátel žádných nebylo, tehdy které jiné osoby k tomu hodny a způsobny v témž kraji uznávají ráčíte a uznávejte, že by za poručníky nad týmiž sirotky a jejich statky, jakož také i za sequestratory k administraci n boližto k správě a opatrování statkův nekatolickým vdovám náležejících obrání a

nařízení býti mohli. Protož týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, že to vše dostatečně vyhledajíc a pořádně, světle a nezatměle sepsati dadouc, zvláště pak sirotkům, jednomu každému z nich, jisté poručníky, k statkům pak vdov nekatolických sequestratory hodné jmenujíc, nám takovou zprávu i při tom dobré zdání své co nejdříve odeslati ráčíte a odešlete, tak aby od Nás další v těch příčinách potřeba vedle milostivé J. M. C. vůle opatřena bejti mohla. Nepochybujeme, že beze všech prutahův tak dobře učiniti ráčíte a učinite, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím milost Boží s námi. Datum v Praze, 29. Julii A. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému pánu panu Florya. Jeřichovi hraběti ze Žďáru, též uroze. a stat. ryt. p. Bohuslav. Hložkovi ze Žamp., hejtmanům kraje Slanského, pánům přátelům nám zvláště milým k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Šebastianovi . . . . . *) z Řičan a na Struhařově . . . . ., též urozenému a statečnému rytíři panu Voldřich. Skuhrovskému z Skuhrova a na Louňovicích, hejtmanum kraje Kouřimského etc., pánům přátelům nám zvláště milým k dodání.

88. Dne 29. července 1628. Komissaři žádají bratry Otlu z Fridricha z Operštorfu, komissaře reformační v kraji Hradeckém, aby Joachyma Berku přiměli k přijetí víry katolické a aby jali praedikanty u něho se zdržující.

Urození páni paní a švagrové nám zvláště milí. Dochází nás opět zpráva, že majíce pan Krystyan z Waldštejna na gruntech pana Jana Rudolfa Trčky z Lippého (titul) ve vsi Dubenčí nějaký dvůr, jest jej panu Joachymovi Berkovi pronajal, kterýžto pan Berka spolu s paní manželkou svou a celým domem svým v pikartským kacířství velmi urputně trvajíc žádného jim od p. faráře v též vsi za častý činěného dobrého, upřímného a spasitelného k víře svaté katolické napomínání dokonce uposlechnouti nechťejí, však nicméně až posavad proti patentům a těžké zápovědi J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího se tam v kraji na dotčeným dvoře zdržují, tudy lidem pana Trčky poddaným veliké pohoršení na sobě dávají, je od přistoupení k též víře svaté katolické odvracují, ano i praedikanty že (prej) u sebe přechovávají a všelijaké zlé a nebezpečné sektářské Exercitia působí. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob Našich pak přátelsky žádáme, abyste dotčeného p. Joachima Berku i s paní manželkou jeho neprodleně před sebe obešlic, takovou jeho všetečnost a zlehčení patentův J. M. C. též i této slavné od Jeho Milosti nařízené v náboženství reformací, jakož také i nadepsané jeho opovážlivé praedikantův přechovávání a zapovědeného sektářského Exercitium provozování dostatečně a jakž náleží, vysoce těžce stížití, a při tom na konec o tom jmenem a na místě J. M. C., též i Naším, jim oboum poručiti ráčili, aby oni ihned, a nejdéle v týmdni, od toho dne,

*) Jméno chybí.

kteréhož jim se oznámení stane, počítajíc (poněvadž jsou podle patentův J. M. C. prve časně se neodstěhovali, nýbrž zde v zemi bez povolení zůstali, ano také i čas dosti prodloužilý, totiž více nežli celý rok sobě propůjčený jměli, tak že se oba víře svatě katolické dobře vyučiti mohli) již nyní, ničímž se nezastírajíc, buďto k též pravé a samospasitedlné víře svatě katolické římské skrze skroušenou zpověď hříchův svých a pobožné přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou dle nařízení církve svatě katolické pro svý vlastní jak časné tak věčné dobré skutečně a pravým upřímným srdcem přistoupili, na to hodnověrně od zpovědníka svého psané vysvědčení V. M. přinesli a tak Boží i J. M. C. milostivou vůli a poručení poslušně naplnili: pakliby se ještě dále mimo naději jaká vzpoura a neposlušnost při nich nacházela, tehdy račte beze všeho prodlení, neohlídajíce se dokonce na nic a nešetříce jakýchkoliv jeho zbytečných výmluv a ouskokův, k němu podle instrukcí od J. M. C., V. M. dané přikročiti. Nieměně tolikéž po vejš připomenutých praedikantích pílňe se ptáti a pokudž by který z nichž postižen býti mohl, jej vézením až do další Naší resoluci dobře opatřiti dáti račte. Neb se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím Pán Bůh rač s námi všemi bejti. Datum v Praze, 29. Julii A. 1628. N. N. od Jeho M. etc. — Urozeným p. p. Ottovi a Fridrichovi z Oppersdorfu, z Dubu a z Frydštejna, na Častolovicích, Týništi a Ledczské, J. M. C. raddám etc. a k reformaci v religii kraje Hradeckého nařízeným commissarům etc., pánům švagkrům Nám zvláště milým k dodání.

89. Dne 29. července 1628. Komissaři vytykají Jetřichovi Malovcovi z Malovic, regentu panství knížete ze Lichtenštejna, že trpí tam praedikanty, i nařizují, aby je dal zatknouti a dodati do Prahy, ty pak, kteří byli s nimi ve spojení, aby usadil do vězení.

Urozený vладыko, pane příteli nám milý. Nesmejšlíme, abyste neměli dobře věděti, kterak jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější hned po svým s pomocí Boží na Bílé hoře před Prahou šťastně obdržaném slavném vítězství . . . . . (jako v l. 84.) . . . . . někteří takoví zlí a škodliví praedikanti . . . . . sem do království českého jsou se vloudili a nejvíce na gruntech knížete z Lichtenštejna, Vám k správě svěřených a poručených (bez pochyby nic nehledajíc . . . . . (jako v l. 84.) . . . . . podtají se zdržují a nedávného času v Radimovicích jeden takový praedikant jisté osoby v stav manželský oddával, i jinak lidem v jejich domnělém a scestném náboženství posluhoval. Že pak Vy, nesouc na sobě povinnost a správu na týchž gruntech regentskou a zvláště jsa katolickým, na takové zlé, nebezpečné a daleko patřící neřády tak malej pozor dáváte a dotčené praedikanty . . . . . (jako v l. 84.) . . . . . tam trpíte, to se Vám nikoli schvalovati nemůže. A kdyby J. M. C. . . . . (jako v l. 84.) . . . . . jistě by Vám to velmi těžce váženo, k Vám i pokutou skutečně přikročeno bylo. — Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. z mocností commissi od Jeho Milosti na Nás vzložené Vám o tom do-

statečně a na konec poručíme, abyste ihned beze všech a všelijakých vejmluv a prutahův na všech panstvích, statech a gruntech knížeti z Lichtenštejna náležejících a pod Vaší správou zůstávajících skutečně to nařídili a opatřili, aby ti a takoví predikanti, jak v Radomovicích tak i jinde všude, pilně hledáni, upřáni a nenadále na ně případnouc, zjímáni, vězením dostatečně zjištěni a potom na cestě dobře opatřeni, sem do Prahy na Staroměstský rathauz do vězení náležitě dodáni byli, jakož i ty osoby, kteréž ty predikanty u sebe zdržovaly a přechovávaly, od nich sve domnělé svátosti přijímaly, hned také do vězení vsaditi dáti a v něm do dalšího nařízení Našeho zanechati nařídíte; nicméně tolikéž všechny lidi poddané na týchž gruntech a panstvích J. M. K. v tomto království Českém, Vám pod správu náležející, aby k víře svaté katolické římské, co nejdřív možné, přivedeni byli, k tomu se přičinite. A pokudž byste jaké assistenci, pomoci, raddy v té příčině potřebovali, o tu se k J. M. p. hraběti z Vacínova (kterýmuž jsme tolikéž v té příčině mluvili) utekli. Jsouce My k Vám té celé naděje, že pro čest a chválu Boží a pro dokázání vaše k náboženství katolickému pravé náklonnosti v této velice důležité, pobožné příčině sami osobně se k tomu pilně a horlivě přičinite, tak aby to vše dobře a tím dřívěji vykonáno a opatřeno bylo, z čehož byste budoucně Pánu Bohu a J. M. C. odpovídati mohli. Odpovědi brzké a správy vyřízení Vašeho očekávati budeme. S tím Pán Bůh rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 29. Julii, anno 1628. N. N. od J. M. etc.

Urozenému vladyce p. Jetřichovi Malovcovi z Malovicz, regentu panství knížete z Lichtenštejna, příteli Nám milému k dodání.

90. Dne 30. července 1628. Komissaři, majíce z nařízení císařského dokončiti reformaci osob stavu panského a rytířského v kraji Kouřimském, žádají dřívější reformační komissáře kraje toho o zprávu, jak daleko reformaci tu dosud dovedli.

Urození hrabata a páni, páni švagkře a přátelé Nám zvláště milí. Jakož jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější jisté patenty vůbec svědčící sem do království Českého v příčině reformací v religii zjevnému publikování, též při tom milostivé obzvláštní psaní a instrukcí pánům commissarům do každého kraje zvláště, kterak dále při též reformaci proti těm obyvatelům z stavu panského a rytířského nekatolickým, kteřížto přes termin, od J. M. C. předešlými patenty ad certam conversionem vel emigrationem uloženy, až posavad zde v zemi zůstávají, procedirovano býti má, jakož iaké i Nám obzvláštní poručení, jehož jest datum v městě Czojmě 23. dne jminulého měsíce června, spolu i s podobnou instrukcí do dvouh krajův, totiž Slanského a Kouřimského znějící, milostivě odeslati ráčil, i majíce my podle takového J. M. C. milostivého poručení a instrukcí v dotčených dvouh krajích ostatek té reformací dokonati, ukazuje toho potřeba, abychom věděli, jak daleko předešle táž reformací v kraji Kouřimským skrze V. M., jakožto od J. M. C. tehdáž tam k tomu nařízené pány commissáře krajské, přivedena jest.

totiž které osoby stavu panského a rytířského, jak mužského tak i ženského pohlaví, buď staří neb mladý, k víře svaté katolické skutečně jsou přistoupili a které toliko přistoupiti připověděli: při kterém terminu takové připovědi své zádosti učiniti měli, též které dokonce svého seestného náboženství opustiti a k též pravé víře svaté katolické se obrátiti nechtěli. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak Našich přátelsky žádáme, že Nám poznamenání toho všeho, což se nadpisuje, tím dříve odeslati a Nás v tom dostatečně spraviti ráčíte. A My jsme zase V. M. všelijaké dobré a líbezné přátelství a služby prokazovati každého času volní. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 30. Julii anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozeným hrabatům a p. panu Sezimovi hraběti z Vrtby, na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v král. Českém hofmistru, též panu Pavl. Michnovi hraběti z Vacínova, na Konoopišti a Tloskově, J. M. C. raddě etc., a k reformaci v religi kraje Vltavského a Kouřimského nařízeným commissarům, panům švagru a přátelům Nám zvláště milým k dodání.

91. *Dne 5. srpna 1628. Komissaři, nedávajice místa výmluvě Ladislava Hrobčického z Hrobčic v příčině dospělosti jeho, vybizejí jej, aby konečně přistoupil k víře katolické.*

Jich Milosti etc., ráčí p. Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic na jeho spis těchto dnův Jich Milostem podaný, v nímžto on spečujice se k víře svaté katolické přistoupiti, o dospělosti leth svých a tak o svobodné vůli a moci své z království českého se odebrati zmínku činí, zase to oznamovati: že on letha svá, pokudž jich jest již došel, ne před J. M. C. prokuratorem, jakž on toho dokládá, nýbrž před Jich Milostmi ukázati má. A pročež nedávajice jeho jalové výmluvě žádného místa, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučí se jemu o tom nakonec, aby on k též víře svaté katolické římské již aspoň do dne památky sv. Bartoloměje apoštola, to jest 24. dne měsíce srpna nejprve příštího, skutečně přistoupiti a sice ve všem všudy vedle předešlého sub dató 19. jminulého měsíce července jemu odeslaného poručení tak poslušně se zachovati hleděl, ač nechceli se již dále s nětěm nelíbezným pro neposlušnost svou potkati. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex reformationis commissione Pragae 5. Augusti anno 1628.

Urozenému vладыce p. Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k dodání.

92. *Dne 7. srpna 1628. Komissaři dolazují se Smila Vostro-
mířského z Rokytніка, zda vedle připovědi své skutečně již přistoupil k víře katolické.*

Urozený vладыko, pane příteli Nám mily. Přivozujeme Vám ku paměti, co jste Nám z strany náboženství připověděli i take rukou svou vlastní do obzvláštní na to žaložené knihy 15. dne Julii letha přítomného 1628 zapsali, totiž že jste nejdele na den

památky svatě Mári Magdaleny již jminulé k víře svatě katolické římské skrze skroušenou zpověď a Velebně Svátosti Oltární pod jednou způsobou pobožně přijímám skutečně přistoupení měli. I chtějíc my o tom jistotně veděti, zdalíž se tomu od Vás zadosti stalo: jménem a místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího Vám poroučíme, abyste Nám v té příčině zprávu svou dostatečnou učinili, též při tom hodnověrně, od zpovědníka svého psané vysvědčení, že jste se zpovídali a u stolu Páně způsobem od církve svatě katolické nařizeným byli, neprodleně odeslali. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 7. Augusti anno 1628 N. N., od Jeho Milosti etc. Urozen. vlad. p. Smilovi Vostromířskému z Rokytníka, Její M. kníž. z Lobkowiez panst. Bystřického a Vobřížského hejt. etc., přít. N. m.

93. Dne 12. srpna 1628. Komissaři předvolávají Jana Karla ze Svárova, Mikuláše Klusáka z Kostelce, Václava Gerštorfa, Jindřicha Mirka ze Solopisk, Matyáše Jilovského, Jana Mirka ze Solopisk, Hertvika Skalského. Albrechta Ferdinanda, Hertvika a Karla Robmhaupta.

Urozený vладыko pane příteli Nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, pro kterouž Vám jménem a místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, (nedadouc sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residenci arcibiskupské sami osobně se postavili a při Nás ohlásili; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc, že na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplněna bude. Datum v Praze, 12. Augusti anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému vладыce panu Janovi Karlovi z Svárova, na Zybřidovicích, příteli N. m. k dod.

In simili. Urozen. vlad. p. Václavovi Vraždovi z Kunwaldu a na Smětí etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozen. vlad. panu Mikulášovi Klusákovi z Kostelce a na Lhotě etc., příteli N. m. k dodání

In simili. Uroz. vl. p. Václavovi Gerštorffovi z Gerštorffu a z Malšvicz, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vl. p. Jindřichovi Mirkovi z Solopisk etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vl. p. Mathyášovi Jilovskému ve vsi Poličanech etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vl. p. Janovi Mirkovi z Solopisk etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému vладыce panu Hertvikovi Skalskýmu z Dubu, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozeným vладыkám pánům Albrechtovi, Ferdinandovi, Hertvikovi a Karlovi Robmhapům z Suché, na Třemošnici etc., přátelům Nám milým k dodání.

94. *Die 12. srpna 1628. Komissari žádaji hejtmana kraje Loketského, aby přiměl poddané některých pánů kraje toho k přijetí víry katolické, aby predikanty tam se zdržující dal zatknouti a do Prahy dopravit, rovněž aby zatknouti dal emigranty, kteří ke žnim do Čech se vloudili.*

Unsern Gruß und was wir mehr liebes und gutts vermögen. Edler gestrenger besonders lieber Herr und Freundt. Wir können dem Herrn nicht verhalten, wasmaßen Uns vorkomben, dass, obzwar vermitels Göttlicher Verleihung und angewändten treuen Fleißes der ganze Elnbogner Craiß zu Annehmung der heiligen catolischen Religion sich bequemet, nichts destoweniger gleichwol nicht allein ezlicher zulant daselbst im Crais angesessener Herrn und vom Adel, als des Herrn von Felß, Herrn von Endern und N. Stainbachs zu Frona und Kirchenberg Unterthanen hierzu uf dato nicht verstehen, sondern auch in dem etwa den Herrn von Schönburg zugehörigen Bergstadtlein Greßlaß, ja gar in Ihrer Kay. Maj. aigenen Bergstadt Joachimsthal unterschiedliche verführerische sektische Prædikanten sich noch aufhalten, desgleichen und vors dritte in gemelten Craiß und Orten ezliche vorlengst Ihrer Maj. und der heiligen catolischen Religion widerspenstige und aufm Lande emigrirte Leute bey gegenwertiger Erndtezeit den Zuwachs des Getraidts einzusambeln und des Schnidts ihres Gefallens sich zu gebrauchen unterstehen sollen. Dieweil dann solches alles wider höchsternandter Ihrer Kay. Maj. vielfältige ergangene unwiderrufliche Resolutiones, Patenten und Befehle laufen, und dero hailsamen Religions-Reformation zu merklicher Verkleinerung und Verhinderung, auch andern zu großer Ärgernuß geraichen thut, welches Uns nachzusehen keinesweges gebüren will, als thun im Namen und anstat obhöchsterandten Ihrer Kay. Maj. Wir den Herrn hiermit ermahnen, er wolle nicht allein als Craiß-Haubtmann, sondern auch in demselben von Ihrer Maj. verordneter Reformation-Commissarius dieses Orts ernste Einsehung und Verordnung thun, damit obenberührter Herr Underthanen allesambt, gleich wie die andern, förderlichst, wo nicht mit Zuthuung Ihrer Herrschaften, doch mit des Herrn genugsamben Befleißung durch alle darzu dienliche mildere und schärfere Mittel zur heiligen catolischen römischen Religion gebracht werden. Deren zu Greßlaß und Joachimsthal sich befindenden sectischen Prædicanten halben aber, wolle der Herr alsbaldt ungesaumpte, in der Stille, Nachforschung thun undt solche, sobaldt sie betretten, zur gefänglichen Haft bringen und anhero nacher Prag zu fernerer Unserer Verordnung wol verwahrt, überliefern, ebensfalls der obgedachten außm Land emigrirten und jezo zur Erndte einschleichender Personen halben fleißige Erkündigung einziehen, dieselbigen, so viel deren ergriffen, durch eines jeden Orts Gerichte arrestiren und zu weiterer Bestrafung daselbst anhalten laßen, Uns auch eines und das andere umbständlich berichten, damit Wir Uns ferner in allem, was vonnöten, Ihrer Maj. gnedigsten Intention nach, zu resolviren haben möchten. Hieran wirdt erfüllet mehrhöchstgedachter Ihrer Kay. Maj. gnedigster Will und Mainung. Und Wir verbleiben dem

Herrn za allem guten genaigt. Datum Prag, den 12. Augusti, anno 1628. N. N., von der Röm. etc. Dem edlen gestrengen Herrn Gottfrid Hertel von Leutersdorf, auf Liebeniez und Braitenstein, Röm. Kay. Maj. Reichshof- und böhmischen Camer-Rath, auch Hauptman des Elbognerischen Craißes etc., Unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

95. Dne 12. srpna 1628. Komissari odvolávající se na vůli císařovu, žádají král. mistodržící, by emigranty stavu panského a rytířského, kteří k svým přátelům katolickým nebo za katolické se vydávajícím na návštěvu přicházejí, dali zatknouti a ty, kteří je pohostinu přijímají, by zavázali slibem, že se dostaví k zodpovídání.

Hoch- und wolgeborne, wolgeborne Herrn, auch edle gestrengte Ritter, besonders liebe Herrn Ohaimb, Schwäger und Freunde. Euer Gnaden und die Herrn haben gute Wißenschaft, mit was sonderem Fleiß und Eifer die Röm. Kay. Maj. unser allergnedigster Herr vor dero neulichsten von hinnen Verraißung, nicht allein müendlich, sondern auch schriftlich in der Ihnen gnedigst gegebenen Instruction vor allen Sachen das hailsame Religions-Reformationwerkh dahie in deroselben Erb-Königreich Böhaimb emptohlen, und dass Sie Uns, verordneten Reformations-Comißarien (darunder auch aus Ihrem Mittel etliche sich befinden) in allen fürfallenden nothwendigen occasionen, wann und so oft Wir dieselben ersuchen würden, gute Correspondenz, hüelflichen Beystand, Schuz und Handhabung ihres höchsten Vermögens laisten sollen, gnedigst angeschafft. — Nun können Wir Euern Gnaden und den Herrn nicht verhalten, dass Uns von unterschiedlichen Orten dieses Landes glaubwürdig fürgebracht worden, daß viel derjenigen Herrn- und Ritter-Standts-Personen, so die vielfältige, wolmainende und ganz väterliche Ihrer Kay. Maj. gnedigste Vermahnungen hindangesetzt, zu dem heiligen alleinseligmachenden catolischen Glauben sich nicht haben wollen bekehren und aus dem Lande hinweggezogen, aniezo widerumb teils haimlich, teils öffentlich herein ins Land zu ihren Freundten und Bekandten (die da catolisch sein oder sich für catolisch ausgeben) ab- und zuraißen, daselbsten ihren Aufenthalt haben, dardurch sehr große Ärgernueß verursachen, die Innwohner von der heil. catolischen Religion abwendig machen, dargegen die Kezerey besterken und Gott wais, was vor feidliche Praktiken haimblich anspinnen. — Wann dann solche gefehrliche, weitaussehende, der hailsamen Religions-Reformation, sowol auch diesem ganzen Land hochschädliche attentata und Vermeßenheit keineswegs zu übersehen, sondern denselben zeitlich vorzukommen sich gebüren will, diß aber am besten und ersprießlichsten durch Euere Gnaden und die Herrn kraft Ihres von höchsternenten Ihrer Kay. Maj. Ihnen gegebenen Gewalt remedirt und zu gutem effect gebracht werden kann, als ersuchen und bitten Wir Euere Gnaden und die Herrn hiemit ganz freundlich und dienstlich, Sie wollen unverzogentlich an alle und jede Craißhauptleute, sowohl auch an die in einem jeden Craiß von Ihrer Kay. Maj. zur Reformation verordnete

Commissarien Schreiben abgehen lassen und ihnen wol beweglich und ernstlich befehlen, im jedwedern Craiß ihren Pflichten nach ganz wachtsames Auge auf solche Ungebüre zu geben und den höchsten Fleiß anzukehren, damit dergleichen vorhin emigriert geweste uncatolische Personen, so da widerumb (wie obgemelt) herein ins Land, Ihrer Kay. Maj. gnädigsten Willen und der hailsamen Reformation zuwider, ganz frevendtlich zu kommen sich understanden, oder hinfüro weiter understehen thetten, allemal bey Zeiten ausgekuntschaft und erfragt, alsdann ohne alle Verschonung als contumaces in Arrest gezogen und wol bewahrt alher nach Prag zur gebürlicher Bestrafung, anderen zum Abscheu geliefert, diejenigen aber, so diese wegen der Religion außm Land geschaffte und gewichene, doch widerumb hereingeschlichene Leute auf ihre Gütter oder in ihre Häußer aufgenommen gehabt, oder künftig aufnehmen möchten, auf Geliebtruß mit dem Handstreich, sich alher nach Prag vor Eure Gnaden und die Herrn in die königliche Böhmische Canzley zu ihrer Verantwortung alsbald zugestellen, angenomben werden möchten. Wie Sie ditzfalls in einem und andern zu nuezlicher Befürderung der angeregten hailsamen Reformation und also zu großem Gottes und Ihrer Kay. Maj. Wolgefallen wol recht zu thun wissen. Und Wir verbleiben Euren Gnaden und den Herrn zu Erweisung aller angenehmen Dienst und Freundschaft jederzeit genaigt und willig. Datum Prag, den 12. Augusti anno 1628. N. N., von der Röm. etc. Denen Hoch. und wolgebor. wolgebornen H. auch edlen gestrengen Rittern, obristen Land-Officierern und Landrechtbeysizern, Röm. Kay. Maj. Stadthaltern im Königreich Böh., auch gehaimben und anderen Räthen, unsern besonders lieben Herrn Ohaimben, Schwägern und Freunden.

96. *Dne 16. srpna 1628. Komissari žádají Václava nejstaršího Vraislava z Mitrovic, aby poddanou svou, vdovu Kratečkovou jinak Motičkovou v městě Kamýku jakožto přechovávačku praedikantů dal uvězniti a predikanty ty schytati a do Prahy dodati.*

Urozený a statečný rytíři, pane a příteli Nám zvláště milý. Dochází Nás toho jistá zprava, že by na gruntech Vašich nějaká vdova, jenž se přjmím jmenuje Kratečková jinak Motičková v městě Kamejku, poddaná Vaše, až posavad proti té tak přisne a těžké, jak někdy dobré paměti knížete z Lichtenštejna, jakožto na onen čas J. M. C. v království českém zřízeného mistodržícího, tak i potom vlastními J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího vůbec vydanými a vyhlášenými patenty pod skutečným na hrdle trestáním učiněné záповědi, praedikanty přechovávatí a ti u ní za časté (bezpochyby nie jiného nevyhledavajíc, než-li, aby zase lid obecní jedem svým kacířským nakaziti, jizlivost svou dokázati a pro vymštění se nějaké opět nově proti nejvyšší naší vrchnosti pozdvížení stropiti mohli) bejvatí měli. I poněvadž Vy, jakožto osoba katolická a dědičný pán týchž gruntův takové zlé a daleko patřící neřady, vědouce o takových těžkých a zřejmých J. M. C. záповědech, nikoli trpěti nemáte, an by to vám

od J. M. C., kdyby se toho dovědět ráčil, tak lehec váženo nebylo, protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám dostatečně poroučíme, abyste ihned beze všech a všelijakých vejmluv a prutahův nadjmenovanou poddanou Vaši do vězení dadouc, aby o těch a takových praedikantích, kde by ti byli a zůstávali, i sice se zdržovali, ihned oznámila, k tomu skutečně přidrželi a a na celém statku svém a gruntech Vašich to tak opatřili a nařídili, aby ti a taková praedikanti na týchž gruntech Vašich pilně hledani, uptáni a na ně nenadále případnouc zjímáni, vězením skutečně zjištění a na cestě dobře opatření, sem do Prahy na Novoměstský rathauz do vězení náležitě dodáni byli; tu pak osobu poddanou Vaši, kteráž ty praedikanty u sebe zdržovala a přechovávala i od nich své domnělé svátosti přijímala, z téhož vězení až do dalšího nařízení Našeho propouštěti nedopouštěti. Jsouce My k Vám té celé naděje, že pro čest a chválu Boží a pro dokázání v pravém katolickém náboženství skutečné horlivosti své k tomu se v této důležité potřebě sami osobně se vši pilností přičiníte, aby ta věc dobře vyřízena byla, vyřízení pak vašeho brzské a jisté zprávy očekávati budeme. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplní. — Datum v Praze, 16. Augusti a. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozenému a statečnému rytíři pánu Václavovi nejstaršimu Vratislavovi z Mitrovic a na Starým Kníně, J. M. C. raddě, příteli N. z. milému k dodání.

97. *Dne 17. srpna 1628. Komissaři vyzývají Jana Hrzana z Harasova, aby předložil vysvědčení o vykonané velikonoční zpovědi a přijímání.*

Jich Milosti etc., ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího pana Jana Hrzane z Harasova a na Červeném Hrádku napomínati, poněvadž toho obzvláštní J. M. C. potřeba ukazuje, aby se věděti mohlo, komu jest se a kde při čase velikonočním posléze jminulým (když z příkázání církve svaté všickni věrní a poslušní katolíci to vykonati jsou povinni) zpovídal a Velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou přijímal. Protož aby on od zpovědníka svého hodnověrně psané vysvědčení, že se tomu od něho tehdaž zadosti stalo, Jich Milostem přinéstí aneb odeslati neprodleně hleděl. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Ex Reformationis commissione, Pragae 17. Augusti a. 1628. Uroz. Panu Janovi Hrzanovi z Harasova a na Červeném Hrádku k dodání.

98. *Dne 22. srpna 1628. Komissaři předvolávají Přecha Svatkovského z Dobrohoště, hejtmana panství Kosteleckého.*

Urozený vладыko, pane příteli Nám zvláště milý. Ukazuje toho důležitá J. M. C. potřeba, pro kterouž vám jmenem a na místě J. M. C., krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučíme, abyste ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž, kromě samé motcí Boží překážeti) na cestu se vypravili, do měst Pražských přijedouc při residenci arcibiskupské pražské, aneb v nepřítomnosti J. M. p. arcibiskupa u mně, hra-

běte z Martinicz, se najiti dali a se ohlásili; bude vam přičina obesláni Vašeho oznámena. Vědouce, že se na tom jistá a mlostitivá vůle J. M. C. naplní. Datum v Praze, 22. Augusti a. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc.

Urozenému vladycce panu Přechovi Svatkovskému z Dobrohoště, J. M. K. z Lichtenštejna hejmanu panství Kosteleckého, příteli N. z. m. k dodání.

99. Dne 26. srpna 1862. Komissari nařizují Jindřichu Sudovi Reneckému z Renec, Jindřichovi Dobřenskému z Dobřenic, Ladislavovi Lukavskému z Lukavice a Janovi Hamzovi ze Zabědějovic, aby nekatolické poddané své do dne sv. Václava přiměli k přijetí víry katolické.

Urozený vladýko, pane a příteli Nám milý. Dochází Nás toho gruntovní zprávy, kterak až posavad od Vás poddani Vaši k víře svatě katolické římské dokonce nic vedení nejsou a tak předce v bludech svých sektářských k věčnému duši svých zatracení s velikým jiných pohoršením urputně trvají, ano i k tomu, že proti přísným záповědem a publikovaným patentům J. M. C. na velikou škodu té slavně a hrubě potřebné od J. M. C. nařízené reformací praedikanty potejně mezi sebou přechovávatí a zdržovati jměli, což Nám nikoliv přehlžeti, mnohem pak takové svývolnosti týmž poddaným Vaším schvalovati nesluší. Protož Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivejšího dostatečně poroučíme a k tomu Vám termín do dne památky sv. Václava mučedníka Božího a patrona Českého ukládáme, abyste vy všechny lidi poddaný, usedlý a neusedlý, nospodáře, podruhy, manželky, děti přes 12 leth stáří a čeládku jich obojho pohlaví, summou všechny všudy, kteří duše mající lidé slují, na gruntech Vašich zůstávající, do nadepsaného dne všelijak skutečně přivésti hleděli a tudy sami také svou v též pravé svatě víře horlivost a o spasení duší lidí poddaných Vám od Pána Boha sveršených povinnou péči a starost na sobě skutečně dokázali. Pakliby který z týchž poddaných bludův svých sektářských opustiti a k víře svatě katolické přistoupiti nechtěl, toho každého s dostatečným vězením opatřiti a v něm o suchým chlebě a vodě dotud a tak dlouho, dokudž by sobě neusmyslil a k katolickému náboženství nepřistoupil, zdržeti dáti můžete. Dále pak, u kterého by se z poddaných Vašich kterikoliv praedikanti zdržovali, na to se bedlivě ptajíc, je zjímati a v železích dobře opatřené sem do Starého mesta Pražského na rathauz dodatí hleďte. Vědouce, že se na tom jistá a mlostitivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 26. Augusti a. 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. Urozenému vladycce panu Jindřichovi Sudovi Reneckému z Renec, na Orlici, příteli nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vladycce panu Jindřichovi Dobřenskému z Dobřenic, příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému vlad. panu Ladislavovi Lukavskému z Lukavice, na Zaječicích a Holejšovicích, příteli nám milému k dodání.

In simili. Uroz. vlad. panu Janovi Hamzovi z Zabědějovic, příteli N. m. k dodání.

100. *Dne 7. září 1628. Komissaři předvolávají Jetřicha Malovce z Malovic a manželku jeho.*

Urozeny vладыko, pane a příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího potřeba, pro kterouž týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned spolu s paní manželkou Vaší (nedadouc sobě nitěmuž, kromě samé motci Boží překážeti) na cestu vypravili, do měst Pražských přijedouc v domě a v residenci arcibiskupské, aneb v nepřítomnosti J. V. Kníž. Milosti, u mně, hraběte z Martinicz, sami osobně se postavíc předně ohlásili a opověděti dali; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 7. Septembris a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc.

Urozenému vладыce panu Jetřichovi Malovcovi z Malovic, příteli N. m. k dodání.

101. *Dne 9. září 1628. Komissaři žádají krajské komissaře reformační aby jim zaslali: 1. seznam všech osob z vyšších stavů, které ještě k víře katolické nepřistoupili; 2. seznam vdov a sirotkův nekatolických, jakož i osob katolických, které by se za poručníky hodily. Mimo to žádají, aby emigranty bez dovolení se vracející dávali zatýkati.*

Urozený hrabě a pane, pane švagkře a příteli Nám zvláště milý. Nečiníme V. M. tejna, že ukazuje toho pilná J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího potřeba, abyste o krajích Litoměřickém a Boleslavským se vši pilností a bedlivostí Nám gruntovní zprávu i s dobrým zdáním svým neprodleně v těchto artikulech učiniti ráčili. Předně poznamenání pořádné všech těch osob z vyšších stavův obojího pohlaví, které, buďto osedlé neb neosedlé, jak svý statky pozemský, buďto svobodný a dědičný neb zápisný, manský, šosovní a kmecí i jiný jakýkoliv mající, tak i nemající a kdekoli buď v městech aneb jinde v kterýchkoli místech bydlící a u kohokoli, buďto v službě aneb sice jakžkoli jinak se zdržující, ještě k víře svaté pravé katolické římské nepřistoupili, nýbrž [v] svých [bludech] sektářských zavedení přece až posavad vězí a proti jisté vůli a přísné záповědi J. M. C. přes termin v patentích jmenovaný zde v tomto království, zvláště v nadepsaných krajích Litoměřickém a Boleslavským buď tejně neb zjevně zůstávají. Item, které paní vdovy a kteří sirotci, od kohokoli a kdekoli ven [ze] země zašikovaní jsou, též kteří jednoho každého z dotčených sirotkův i statkův jim náležejících poručníci neb poručnice jsou. Podobně které osoby každému z týchž sirotkův nejbližší krevní přátelé a v pravém katolickém náboženství nejhrošlivější k opatrování a spravování týchž sirotkův statkův jich nejspůsobnější i sami dosti možní v tomto království se nachází. A pokudž by žádných takových přátel katolických nebylo, tehdy které tak jiné katolické osoby za hodný a spůsobný k tomu uznávají ráčíte, ješto by se za poručníky neb poručnice na místo

těch nekatolických k dobrému tuchž sirotkuv, jakož take i za sequestratory k administraci neboližto k spravování a opatrování statkův, které se nekatolickým vdovám z rukou jich vzíti mají, užitečně naříditi mohly. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. napomínáme, že to vše po bedlivém vyhledání a uptání pořádně a srozumitelně sepsati dáti a co nejdříve Nám sem takovou ji-tou zprávu i s dobrým zdáním svým odeslati ráčíte, tak aby od Nás další v těch příčinách potřeba vedle milostivé J. M. C. vůle opatřena býti mohla. — A poněvadž také porozumíváme, že nemálo těch osob, které pro nepo-lušnost a tvrdošijnost svou v bludech sektářských, nechťevše se jich spustiti a u viře svaté, pravé katolické s J. M. C. spasitelně se srovnati, již jednou z této země jinam se vystěhovavše, znova sem zase do tohoto král. Českého beze všeho se v tom opovědění a sobě k tomu od J. M. C. jistého psaného dovolení a glejtu objednaní sami o své ujmě se navracovati, tu leckdes, buďto na vlastních statech (kteréž dávno již odprodati měli) aneb u přátel svých, i sice kdežkoli jinde se zdržovati a příliš svobodně sobě počínati opovažují, protož se, tolikéž pilně po takových osobách ptáti a po uptání, vyzdvihnouce je, do nejbližších krajských měst dodati a tu bezpečným arremstem až do dalšího nařízení Našeho dobře opatřiti, neměně i ty, kteří takový u sebe přechovávají, na závazek cti a víry vzíti, tak aby se před před Nás sem co nejdříve postaviti a toho se spraviti povinni byli. I také Nám o tom o všem dokonalou zprávu neprodleně pomíjeti neračíte. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 9. Septembris a. 1628. N. N., od J. M. etc.

Urozenému panu panu Zdenkovi Levovi Libštejnskému hraběti z Kolovrat, na Svojkově, Uhřicích a Birkštejně, J. M. C. raddě, komorníku a k reformaci v religii kraje Litoměřického a Boleslavského nařízenému commissari, panu švagru a příteli Nám z. m. k dodání.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v království Českém hofmistru etc., též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě etc. a k reformaci v religii kraje Vltavského nařízeným commissarům, pánům švagru a přátelům N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému panu panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně, Žďáře, Vičicích a Getřstorfu, J. M. C. raddě, komorníku a k reformaci v religii kraje Slanského nařízenému commissari, panu švagru a přít. N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému p. panu Vilímovi Hendrichovi Bezdrůžickému z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v religii kraje Chrudimského nařiz. commissari etc., panu švagru a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Heraltovi Václavovi Libštejnskému z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Žišově, J. M. C. raddě, ko-

morníku a k reform. v rel. kraje Čáslavského nař. commissari, panu švag. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. radě, komorníku etc., též uroz. a stateč. rytíři panu Petrovi Jiřímu Příchovskému z Příchovic a na Krašově, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v religi kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissarům, pánům švagru a přátelům N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Janovi starš. Kavkovi z Řičan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k refor. v rel. kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechyňského nařízenému commissari etc., panu švagru a příteli Nám zvláště m. k dodání.

In simili. Urozeným pánům pánům Ottovi a Fridrichovi bratřím vlastním z Opprstorfu, svobodným pánům z Frydštejna, na Častolovicích, Tyništi a Přestavelcích, J. M. C. raddám, komorníkům a k ref. v rel. kraje Hradeckého nařízeným commissarům etc., pánům švagrům a přátelům N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému a stat. rytíři, panu panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Žvěstově, J. M. C. raddě a k reformaci v religi kraje Kouřimského nař. commissari, panu přít. N. z. m. k dod.

102. Dne 12. září 1628. Komissaři poroučejí Janu Jiřímu z Eybergka, aby předložil průkaz o tom, že vykonal velikonoční zpověď a přijal svátost oltářní

Urozený pane pane příteli Nám zvláště milý. Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž V. M. týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste nám hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení, komu jste se a kde při času velikonočním posléze jminulým (když z příkázání církve sv. katolické všickni věrní a poslušní katolici to vykonati jsou povinni) zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou způsobou přijali, neprodleně odeslati račili. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 12. Septembris a. 1628 N. N., od Jeho etc. — Urozenému p. panu Janovi Jiřímu z Eybergka na Kněžicích etc., panu příteli N. z. m. k dodání.

103. Dne 12. září 1628. Komissaři doporučují Ottovi z Opprstorfu, reform komissaři kraje Hradeckého, jenž oznámil, že pro nedostatek duchovenstva většina poddaných v kraji tom katolickou viru dosud nepřijala, aby osobně u rektora Tovaryšstva Ježíšova potřebně kněze sobě vyžádal. Dále žádají, aby uvězněného praedikanta, jakož i »opovázlivou prorokyni« ještě týden ve vězení ponechal; jestliže by pak v době té se neobrátili, aby je do Prahy dodati dal.

Urozený pane pane švagře Nám zvláště milý. Z psaní Nám od V. M. učiněného a z rejstříku v něm přiloženého tomu porozumíváme, že až posavad velmi namále na panstvích a statcích

v témž kraji Hradeckým, rozdílným pánům obyvatelům náležejících, lidi poddaní jich, k víře sv. katolické římské přivedeni jsou, nýbrž ti v bludech svých sektářských předce vězí; však že by i ti odporní nebyli k též pravé samospasitedlné, právě apoštolské víře svaté katolické (kdyby jednom kněží katolických, pro vyučování jich, dosažení byli) přistoupiti, žádající při tom té věci za opatření, jakž též psaní to v sobě šíře obsahuje a zavírá. A poněvadž páni commissari v jiných krajích od J. M. C. k reformaci v religii nařízení, napodobně jsou sobě o takovým nedostatku lidí duchovních stěžovali, však když sem sami osobně přijeli a toho při panu P. rectoru Societatis Jesu vyhledávali, jsou svých žádostí užili a tuž commissi od J. M. C. na ně vzloženou k milostivému J. M. zalíbení šťastně a k pochvale své, konci a k místu vedou, protož ráčíte tolikéž moci sami osobně sem přijeti, o týž nedostatek s předjmenovaným p. P. rectorem jednati, i Nám o všem gruntovní zprávu svou oustně učiniti a dalšího v těch příčinách nařízení očekávati ráčili. Toho prädikanta a tu opovázlivou prorokyni rače je ještě za jeden tejdén v témž vězení, [v] kterýmž zůstávají, o samým chlebě a vodě poručiti stížití, k nim správce duchovní k vyučování každého dne pouštěti, a pokudžby sobě v témž čase usmysliti a k víře svaté katolice přistoupiti nechtěli, tehdy je v železích dobře opatřené sem do Prahy na Staroměstský rathouz do vězení dovésti naříditi, a když sem přivezení budou, aby se o tom J. V. Kn. Milosti panu kardinálovi a arcibiskupu Pražskému, anebo v nepřítomnosti J. M. Kníž. mně, hraběti z Martinicz, oznámilo. Čímž se spraviti moci ráčíte. S tím milost Boží rač s námi býti. Datum v Praze, 12. Sept. a 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Uroz. panu panu Ottovi z Opprstorfu i svobod. pánu z Dubé a z Frydštejna, na Častolovicích, Tiništi, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v religii kraje Hradeckého nařiz. commissari etc., p. švag. N. z. m. k dodání.

104. Dne 19. září 1628. Komissaři odpovídajice Gottfriedovi Hertlovi z Leutersdorfu, hejtmanu kraje Loketského, chválí jeho horlivost v činnosti reformační, sdělují, že s potěšením přijali seznam, z něhož jest patrno, že většina osob stavovských spolu s poddanými přijala víru katolickou, upozorňují jej na to, aby cedulky dosvědčující zpověď a přijímání, jež osoby ty mu přinásejí, nebyly falešné, a dávají různá naučení v příčině emigrantů, nekatolických poddaných a j.

Unsern Gruesz und was Wir mehr liebs und guttes vermögen zuvor. Edler gestrenger besonders lieber Herr u. Freundt. Wir geben dem Herrn auf sein, an Uns vom 2. Septembris abganges Schreiben in Antwort hiermit freundlich zu vernemen, daß Wir seinen, in Ihme des Elbogner Craißes aufgetragener Reformation-Commission bishero angewandten Eifer und treuen Fleiß auch darumb mit sonderlichem Wolgefallen verstanden, weil nemlich die maisten in der Uns überschükten Verzeichnus benändte Standes-Personen sambt ihren Underthanen die heilige aileinseligmachende catolische Religion wirklich angenommen. Es

ist aber bei ihnen wol in Acht zu nehmen, dass die Beicht- und Communion-Zettel, so sie dem Herrn bringen und überantworten, nicht etwan verfälscht sein sollen; derowegen der Herr auch deßen bey der catholischen Nachbarschaft Priestern und sonst gründliche Erkündigung einzuziehen nicht unterlaßen wolle. -- Anbelangend vors Andere diejenigen, so albereit mit Handt und Mundt für sich und ihre Underthanen die heilige catholische Religion anzunehmen zugesagt, obzwar vielleicht hiran nicht zu zweifeln; jedoch daß demselben in der That ein wirkliches Begnügen jezo und künftig beschehe, wäre viel besser, dass sie ihre Zusag in em hirzu absonderlichs Buch mit aigener Handt einschreiben; dabey dann die von dem Herrn ihnen kraft seiner habenden Commission bestimmte Termin zu observiren und nicht zu überschreiten sein. Im Fall aber einer oder der ander seinem Versprechen nicht nachlebete und sich unbekert noch länger im Land aufenthelte, wirdt der Herr gegen solchen Ihrer Maj. gnedigsten Resolution und seiner Instruktion nach diesfals zu verfahren wißen. — Wie nicht weniger und zum dritten, da ainiger albereit außm Lande Emigrirter, er sey was Standes er wölle, sich ohne einige von Ihrer Kay. Maj. oder von Uns erhaltene Bewilligung und schriftlichen Gleidt widerumb haimblich oder öffentlich ins Land zu kommen sich unterstünde, wirdt der Herr dergleichen Leute wegen solcher ihrer hochsträflichen contumaciam arrestiren laßen und Uns dasselbe zu fernerer Verordnung jederzeit berichten. — Dass auch, vors vierdte, der Herr denen bereit Emigrirten, den Ab- und Zuzug ins Landt verboten, ist gar recht und billich, auch Ihrer Maj. gnädigsten Willen gemäß beschehen. Ufm Fall sich aber einer dergleichen ausm Landt emigrirter beim Herrn angeben und expresse schriftlich erklären und erbieten thäte, sich innerhalb acht Tagen nach seiner Hereinkunft zum heiligen catolischen Glauben wirklich zu begeben, so kann demselben wol ein sicher Gelaidt erthailt und freyer Hereinzug wol verstattet werden. Ist auch wol geschehen, daß der Herr denen sowol auf der Emigrirten, als auf anderer Herrschaften Gütern catolischen Hauptleuten befohlen, die noch übrige uncatolische Underthanen (denen allensambt keine Emigration zu verstatten, sondern im Fall sie auf treuherzige Vermahnung und genugsambe Instruktion nicht gutwillig von ihren sektischen Irthumben abstehen und hergegen zur heiligen alleinseligmachenden catolischen Religion sich bekheren werden, durch schärfere Mittel, ohn Unterscheid darzu bringen) in benandter unverlengerter Frist zum heiligen catolischen Glauben anzuhalten. — Zum fünften derer in specie an Herrn Obristen Crazen*) etc. seiner zu Neudegk uncatolischer Unterthanen halben schriftlich wolbeschehenen Erinnerung hätte der Herr füglich diese Clausel beysetzen können: Im Fall er, Herr Obrister, innerhalb 3 oder 4 Wochen seine Underthanen nicht selbst zum heil. catolischen Glauben bringen und von denenselben Ihrer Maj. gnädigstem Befehl kein Gehorsamb gelaistet würde, daß alsdann der Herr seiner haben-

*) Jan Filip Kraz hrabě ze Schaerfenšteina.

den Instruktion nach solch heilig Reformation's Werkh selbst bey ihnen und schärfer vorzunehmen und zu verrichten nicht unterlassen wird. Dergleichen mitangefügte Commination, ihne Obr. Crazen, als andere catolische und uncatolische Herrschaffen, wird nicht wenig zu desto eiferiger ihrer Underthanen reformation bewegen. Ebenmäßige schriftliche Erinnerung auch an Herzog von Sachsen etc. seines uncatolischen Hauptmans und der Underthanen halben beschehen kann. — Dass auch, zum sechsten, ezliche Underthanen auf ihre Nachbarn oder anderer Herrn Underthanen in der Religion ein Absehen haben und sich nach andern verstokterern reguliren wollten, ist ihnen solches durchaus nicht zu gestatten, sondern denen sowol die Ärgernus nehmen, als Ärgernus geben ernstlich zuverweisen, gestalt dann der Herr diejenigen Herrn oder ihre Hauptleute umb Abstellung dessen beweglich erinnern wolle. Derer von Schönburg Underthanen zu Greßlaß *) und ihres vorsezlichen Ungehorsams in Aufenthaltung der Prædicanten und andern hochsträtlichen Wesens halber halten Wir des Herrn beschehene Erinnerung und diesfals fernere treue Mainung für ganz billich, wird auch dessen Ihre Kay. Maj. selbst berichtet und darauf erfolgende kay. Resolution dem Herrn notificiret werden. Inmitels er gleichwol nicht zu underlassen, ihnen denen Schönburg. Ambtleuten oder auch denen Underthanen, sowol mündtlich, als schriftlich Ihrer Maj. unwiderrufflichen Willen und Befehl zu Gemüt zu führen, auch andrer Herrn Underthanen Exempel, was denen nemlich, so halsstärrig sich erzeigt, mit Einlegung des Kriegs-Volks vor Schaden, Verderb und Unhalt (dessen sie doch in beharrlicher Widersezligkeit endlich nicht überhebt sein; hergegen in Accomodirung wol verschont bleiben köndten) zugewachsen und erfolget. Demnach auch ezliche Mangel der catolischen Priester vorwenden, wolle der Herr solche dahin beschaiden, daß sie etwa ihnen taugliche aussuchen und mir, Cardinal und Erzbischofen zu Prag, fürschiagen solten, alsdann ihnen auch diesfals Satisfaction erfolgen würde. — Was lezlichen Jobst Christof von Mulzes **) begeren wegen moderation des ihme zuerkandten Perdongeldes anlanget, wolle der Herr ihn und alle dergleichen Herrn- und Ritterstands Prætendenten, solches bey Ihrer Kay. Maj. zu suchen, remittiren und anweisen; sintemal in dergleichen Ihrer Maj. Wir nichts zu vergeben haben. Und weil auch jeztedachter Mulz sambt einem seinem Bruder bey Uns (wie beyligend sub lit. A.) schriftlich einkommen und umb Erlaubnus einer im Lande von Ihrer Maj. zwischen wailand Herrn von Pisniez's Erben und deren von Mulz angestellten Commission beyzuwohnen hereinzukommen gebeten, als haben Wir sie diesfals an den Herrn als selbigen Craises Hauptman und verordneten Commissarium, weil Ihme der Sachen Beschaffenheit besser als Uns bewuest. sein kann, gewiesen. Welchen der Herr am besten also, daß er nemblich solch seine bey der Commission Notturif durch seinen Vollmächtiger wol verrichten kann, zu beschaiden wissen. — Den gleichfals bey Uns sub lit. B. schriftlich

*) Kraslice, Graslitz. — **) Jošt Krístof Mulz z Waldau.

einkommenden von Bräutenbach haben Wir nichts weniger sich beim Herrn Beschaidts zuerholen, remittiret. Mit deme es auch billich verbleibet, wie der Herr albereit aufm Prothocol des Elbognischen Reformatiōns-Wesens berichten und melden thut. Und Wir verbleiben dem Herrn zu allem guten genaigt. Datum Prag, den 19. Septembris a. 1628. N. N. von der Röm. etc. Dem edlen gestrengen Herrn Gottfried Herteln von Leutersdorf, auf Lubenicz und Bräitenstain, Röm. Kay. Maj. Reichshof- und Böhmischer Cammer Rath, auch Hauptman des Elbognischen Craißes, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

105. *Dne 19. září 1628. Komissaři piši Martinovi de Huerta, ze na statech Milčíně. Neustupově a j., které císař dal hraběti Baltasarovi de Marradas, pak jemu i jiným dostojníkům téhož pluku v náhradu za nedoplatky jejich žoldu, poddaní setrvávají dosud ve víře nekatolické, i žádají jej, aby je přiměl k obrácení.*

Unsern Gruesz und was Wir mehr liebes und guttes vermögen zuvor. Besonders lieber Herr und Freund. Wir machen Uns keinen Zweifel, es werde aus der Röm. Kay. Maj. unterschiedlichen publizierten Patenten und gnädigst ergangenen Resolutionen dem Herrn wolbewuest sein, welchergestalt izt höchstermandte Ihre Kay. Maj. Ihro die heilige alleinseeligmachende catholische Religion in diesem Königreich Böhaimb zu auferbauen und fortzupfanzten und hiegegen die leider eingeschlichene verdambliche Secten und Kezereyen widerumb gänzlich zuvertilgen und auszuroten mit allem Ernst und Eifer angelegen sein laßet. Nun kommen Wir in Erfahrung, daß ungeachtet höchstermelter Ihrer Kay. Maj. ganz vätterlich und gnedigst wolgemainten Willens und intention dennoch die Unterthanen auf denen Herrschaften Milčžin, Neustupov und andern Güttern, welche Ihre Kay. Maj. dem Herrn Grafen Don Balthasar de Marradas etc. auch consequenter dem Herrn u. andern selbigen Regiments Officirern zu Contentirung ihrer Kriegsbesoldungs-Reste gnädigst einräumen laßen, noch bis auf dato in ihren sektischen Irrthumben und Kezereyen halsstarriglich verbleiben und sich zu gemelter heiligen catholischen Religion nicht bekehrt haben. — Dieweil dann solche der Unterthanen Hartnekigkeit und Verstokung wider Gottes und Ihrer Kay. Maj. Willen und gnädigsten Befehl laufet, auch ihnen, den Unterthanen selbsten, zu zeitlichem und ewigem Verderben gerichen thut, und Wir zum Herrn der gewissen Zuversicht sein, Er werde durch seine Uns wolbekandte dexterität dasjenige, was zu Ausbreitung der oftgenandten heiligen catholischen Religion und also zu Bekherung und Gewinnung vieler Seelen der ernanten Unterthanen dienstlichen ist, zu befördern, an Ihme nichts vermessen laßen. — Derowegen so thun im Nahmen und anstat höchsernanter Ihrer Kay. Maj. Wir Ihme hiemit beweglichst ermahnen, Er wolle mehrermandte Unterthanen allesambt, Mann- und Weibs-Personen, geseßene und ungeseseene jung und alt, keinen ausgenomben, auf obgedachten Güttern Ihrer Kay. Maj. gnädigstem endtlichem Willen und Befehl nach nunmehr förderlichst und mit einem rechten Ernst durch aller-

hand darzu dienliche, nicht allein güthliche, sondern auch schartzbare Mittel, zur heiligen catholischen Religion wirklich zu bringen nicht unterlaßen. Gestalt dann dem Herrn hierzu die in jedwederm Craiß verordnete Herrn Reformations-Commissarien und Craiß Hauptleute in erheischender Notturft auf sein Begehren allen Vorschub und Hilf willfährig erzeigen werden. Wie Ihme der Herr recht zu thun und hiran Ihrer Kay. Maj. gnädigsten Willen und Mainung zu volziehen wissen wird. Datum Prag, den 19. Sept. 1628. N. N. von der Röm etc — Der Röm. Kay. Maj. Kriegs-Rath und bestelten Obristen Herrn Martin de Huerta, auf N. etc., unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

106. *Dne 20. září 1628. Komissari nařizují hejtmannu panství císařských, aby poddané dosud nekatolické přivedli do tří neděl k obrácení, a to i přísnymi prostředky; jakož i aby praedikanty tajně mezi lidem se zdržující jali a do Prahy dodali.*

Urozený vladyko, pane hejtmane, příteli Nám milý. Máme toho zprávu, že až posavad poddaní k panství J. M. C. Pardubskému pod správu Vaši náležející, od Vás k poznání pravé víry svatě katolické římské vedle jisté Boží a J. M. C. vůle přivedeni nejsou, nýbrž v bludech svých sektářských k zatracení duší jejich jdoucích a k pohoršení jiných okolních pánův obyvatelův poddaných, kteří na ně ukazují, zůstávají. Ješto kdyby J. M. C. ráčil se takové nedbalosti Vaši dovědět, tehdy snadno byste netoliko k náké nepřiležitosti, ale i třebas o tu službu Vaši hejtmanskou na témž panství (čehož bychme sice Vám nepřáli) přijiti mohli. Protož věduce Vy o takové milostivé J. M. C. vůbec skrze publikované patenty vůli, že Jeho Milost žádného v tomto království svém dědičném Českém, buď on kdo buď, kterej by katolického náboženství nebyl, trpěti chtiti neráči, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy, zanechajice všech dalších vejmluv a průtahův, všechny poddaný J. M. C., k témuž panství Pardubskému náležející, obojího, mužského i ženského polhlavi, osedlý i neosedlý, starý i mladý (žádného ovšem nevyminujice) nejdéle do tří neděl od datum tohoto psaní Našeho pořád zběhlých, k témuž pravému, svatému katolickému, římskému náboženství skutečně přivedli a tudý již aspoň na sobě to, že pravý, horlivý, spasení duší bližních svých žádostivý jste, skutkem dokázali. K těm pak, kteří by v sektách svých kacířských arputnější jsouc, jiný zlým příkladem svým kazili, hleďte něčco přísněji přiaráčetí a je třebas i vězením a jen o chlebě a vodě postem [k] poslušnému takové jisté Boží a J. M. C. vůle [vyplnění] opravdově přivéstí. Pakli by ani to nepostačilo a oni se Vám na odpor stavěti pokusili, tehdy jen o tom Nám brzy napíšte. My hned jistý počet válečného lidu Vám ku pomoci a přístnému těch zpurných a neposlušných lidí poddaných ztrestání tam vypraviti nepomůžeme. Nicméně na praedikanty, kteří se (prej) po tom panství J. M. C. protulují a lid od též víry svatě katolické odvracují, obzvláštní pozor dadouc, je zjímati a sem do měst Pražských ku právu

Stareho města pražského dobře opatřené dodatí hleďte. A jak dále ta slavná a spasitedlná reformací na panství J. M. C. s týmiž*) poddanými od Vás řizena bude. Nám o tom jistou zprávu svou učíte, jináče nečiníce. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 20. Septembris anno 1628. N. N., od Jeho Milostí etc. — Urozenému vladyce panu Kašparovi Czellerovi z Rozntálu, na Tejnci Hrochovém, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Pardubského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. p. Frydrychovi z Valty, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Benátského, Přerovského a Lisského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. p. Jiljovi Fuxovi z Rejnburgku, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Brandejského, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Uroz. vla. panu Tyburcímu Cejkovi z Olbramovic, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Křivoklatského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vlad. panu Petrovi Štirnskýmu z Štyrn, J. M. C. hejtmanu panství Poděbradského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému vlad. panu Janovi Václavovi Gejslovi z Gejslova, J. M. C. hejtmanu panství Kolínského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému panu Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. raddě, hejtmanu panství Královodvorského, též panství Točnického a Zbirovského správci, příteli Nám milému k dodání . . . . .

107. Dne 20. září 1628. Komisaři tolež. co v listu předešlém, nařizují hejtmanům panství knížete z Lichtnštejnu.

Urozený pane hejtmane, příteli Nám milý. Máme toho zprávu, že až posavé poddaní k panství J. M. knížete z Lichtnštejna i Kosteckému pod správu Vaši náležející od Vás k poznán, pravé víry . . . . . (jako v listu 106.) . . . . . tehdy snadno byste k náké nepřiležitosti (čehož bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. Protož vědouce Vy . . . . . (jako v l. 106.) . . . . . všechny poddaný J. M. kníž. z Lichtnštejna k témuž panství Kosteckému náležející . . . . . (jako v l. 106.) . . . . . Nicméně na praedikanty, kteří se (prej) po tom panství J. M. kníž. z Lichtnštejna protulují . . . . . (jako v l. 106.) . . . . . A jak dále ta slavná a spasitedlná reformací na panství J. M. kníž. z Lichtnštejna s týmiž poddanými . . . . . (jako v l. 106.) . . . . . Datum v Praze, 20 Sept. a. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému panu Přechovi Svatkovskému z N., hejtmanu panství J. M. knížete z Lichtnštejna Kosteckého etc., př. N. m. k dod.

In simili. Urozenému panu Albrechtovi Helebrandovi Lukavskému z N., hejtmanu J. M. K. z Lichtnštejna panství Škvorčoho etc., příteli N. m. k dod.

*) Orig. : »z týmiž«.

In simili. Urozenému panu Pavlovi Entrychovi z Čeradce, hejtmanu J. M. kníž. z Lichtnštejna panství Ouhňovského etc., příteli N. m. k d.

In simili. Urozenému panu Gabrielovi Hozlaurovi z N., J. M. K. z Lichtnštejna hejtmanu panství Rozstokského etc., přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému panu Hynkovi Severskému z Kuličkova, J. M. kníž. z Lichtnštejna hejtmanu panství Landskrounského, přít. N. m. k dod.

108. Dne 20. září 1628. Komissari vybizejí Jana Humprechta Račina, aby předložil vysvědčení o vykonané pobožnosti velikonoční: jestliže pak povinnosti té dosud nevykonal, aby tak do téhodne učinil.

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Nečiníme Vás tejna, že ukazuje toho obzvláštní J. M. C. potřeba, pro kterouž Vám jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. poroučíme, abyste Nám od zpovědníka svého, komu jste se a kde při času velikonočním posléze jminulým (když z příkázání církve svaté všickni věrní a poslušní katolíci to vykonávají jsou povinni) zpovídali a velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou přijímali, hodnověrné psané vysvědčení, že se tomu od Vás tehdaž zadosti stalo, odeslati; pakli že jste při dotčeném čase toho neučinili, tehdy abyste od datum tohoto psaní Našeho v týmndi pořad zběhlém to pobožně vykonali a tudý že pravým a horlivým katolickým*) jste, na sobě seznati dali, i také Nám vysvědčení od zpovědníka svého, že se tomu od Vás zadosti stane, odeslati hleděli. Vědouc etc. Datum v Praze, 20. Septem. a. 1628. N. N., od Jeho etc. — Urozenému vладыce panu Janovi Humprechtovi Račinovi z Račina, soudu nejvyššího purgkrabství Pražského raddě etc., přít. N. m. k dod.

109. Dne 28. září 1628. Kardinál Harrach vybízí Jana Štolu, aby se ospravedlnil, proč v království Českém dosud se zdržuje, ač víry kalolické nepřijal: jestliže tak již učinil, aby o tom vysvědčení přinesl. Podobným způsobem psáno Pavlu Lidlovi z Lidlova.

Jeho Milost ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. urozenému panu Janovi Štolovi o tom dostatečně poroučeti, poněvadž toho Jeho Milost jisté zprávy docházejí, že on až posavad k pravé, samospasitedlné, právě apoštolské víře svaté katolické římské nepřistoupil, nýbrž [v] svých sektářských bludech zavedený předce vězí a proti jisté vůli a přísné záповědi J. M. C. přes termin v patentích jmenovaný zde v tomto království, zvláště v městech Pražských zůstává, čehož mu proti té slavné, vysoce důležité, potřebné a spasitedlné, od J. M. C. nařizené v náboženství reformací nikoli přehlížení nesluší a nenáleží, protož aby se on toho, proč a z jaké příčiny se zde v tomto království českém proti tak přísné J. M. C. záповědi zdržuje a zdalíž sobe

*) Orig. : »katoliczkem«.

na to od Jeho Milosti jaky svobodnej glejt a povoleni dané má, před Jeho Milosti ihned spravil, aneb, pokudž jest již k víře svatě katolické přistoupil, od zpovědnka svého hodnověrně psané vysvědčení ukázal. — Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex reformationis commissione Pragae, 23. Septembris Anno 1628. — Urozenému panu Janovi Stolovi k dodání.

In simili. Urozenému panu Pavlovi Lidlovi z Lidlova k dodání.

110. *Dne 25. září 1628. Komissaři předvolávají Bohuchvala Šlivce ze Šlivic, Annu Žofii Šenkovou roz. z Nemyšle a Evu Regnelovou roz. Čejkovou z Olbramovic.*

Urozený vладыko, pane a příteli Nám milý. Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž kromě same mocí Boží překážeti) na cestu vypravili, do měst Pražských přijedouc, v domě a residenci J. V. kníže. M. p. kardinála a arcibiskupa Pražského, aneb v nepřítomnosti J. V. K. M., u mně, hraběte z Martinicz, se postavili a opověděti dali: bude Vám příčina obelání Vašeho oznámena. Vědouc . . . . Datum v Praze, 25. Septembris a. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému vладыce panu Bohuchvalovi Šlivcovi z Šlivic, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Anně Žofii Šenkovně, rozené z Nemyšle a v městě Ouhošti, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Evě*) Regnelové rozené Čejkové z Olbramovic, i v městě Ouhošti, přít. N. m. k dod.

111. *Dne 26. září 1628. Komissaři obesílají pana Pavla z Řičan.*

Urozený pane pane švagře a příteli Nám zvláště milý, Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba. pro kterouž V. M. týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned, jak V. M. toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž kromě samé mocí Boží překážeti) na cestu vypraviti, do měst Pražských přijedouc, v domě a residenci J. V. Kníže. M. Pana kardinála a arcibiskupa Pražského na Hradčanech, aneb v nepřítomnosti J. K. M., tehdy u mně, hraběte z Martinicz, postaviti a opověděti dáti ráčili; bude V. M. příčina obelání oznámena. Vědouc . . . . Datum v Praze, 26. Septem. a. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému pánu panu Pavlovi z Řičan a na Dubu, panu švagru a příteli N. z. m. k dodání.

112. *Dne 28. září 1628. Komissaři vytýkají Alžbětě Malorcové, že vystěhovavši se pro víru zase bez dovolení se vrátila, i vybízejí ji, aby do Prahy přijela a tu víře katolické vyučiti se dala.*

*) Orig. : »Evy«.

Urozená pani přítelkyně Nam milá. Tejna Vás nemim, že v tom zajisto zpravení jsme, kterak byste Vy před čtyřmi měsíci pro tvrdošijnost Vaši, nechťice se s J. M. C. králem a p. n. v. n. v víře svaté katolické, pravé apoštolské římské srovnati, raději svou milou vlast opustivše a z této země již jednou se pryč vystěhovaše, odtad zase beze všeho se opovědění a od J. M. C. bezpečného glejtu sobě vyjednání a tak o své ujmě sem se do tohoto království navrátiti, tu předce příliš svobodně přebejvati a k tomu netoliko, jakž poslední J. M. C. patent, jehož datum v městě Czojmě 21. dne měsíce června letha přítomného, obzvláštní conditi, neboližto spůsoby a vejminky nekatolickým paním vdovám k zůstání zde v zemi do jistého jim (však ne těm urputnějším, které se již před tím ven z země vystěhovaly) prodlouženého terminu dosti srozumitelně vyměřuje; pokojně se chovati, nýbrž ale podle sebe jiný v bludech sektářských posilňovati a od pravé svaté katolické římské víry odvracovati, i sice všelijak na sobě jiným zlé pohoršení dávatí měli. I poněvadž My proti milostivé J. M. C. vůli a instructi Vám ani žádnému jinému toho přehlížení nemůžeme, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejm. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste od takového neslušného předsevzetí svého ihned skutečně přestali, neprodleně sem do měst Pražských přijeli, před Nami osobně postavíce se toho spravili a tu se, pokudž zde v Čechách pod milostivou J. M. C. ochranou zůstávati chcete, dobrým, pobožným a učeným duchovním správcům a instructorům (kterých zde namnoze máte) z bludův svých sektářských vyvéstí a pravé svaté katolické víře vynaučiti dadouce, k ní skrze skroušenou zpověď a pobožné Velebné Svátosti Oltární pod jednou spůsobou přijímání skutečně přistoupili, a tak v tom jistou Boží a J. M. C. vůli poslušně naplnili. Jinače nečinice, ač se chcete něčeho nepřijemného, což by Vás konečně následovalo, vyvarovati. Datum v Praze, 28. Septembris Anno 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozené paní Alžbětě Malovcové rozené z Branišova a na Křenicích, přítelkyni Nám milé k dodání.

113. Dne 12. října 1628. Komissari piší Tomáši Zelendarovi, hejtmanu panství Kralodvorského, Točnického a Zbirovského, že s potěšením přijali jeho zprávu o dokončení reformace na panství Kralodvorském a nařizují mu, aby do svátku vánočních provedl ji také na ostatních dvou panstvích.

Urozený pane hejtmane, příteli Nám milý. Z odpovědi, kterou Nám na psaní Naše k Vám těchto jminulých dnův jménem a na místě J. M. C. prošlé činíte, tomu porozumíváme, že již (chvála Pánu Bohu) na panství J. M. C. Kralodvorském všickni osedlí poddani k pravé samospasitedlné, pravé apoštolské a ve svaté katolické římské přivedení a zejskání jsou, kteroužto Váš pilnost sobě oblibujíc, nepomineme při J. M. C. schvalovati. — I aby i na panství J. M. C. Točnickém a Zbirovském pod správu Vaši náležející všechny poddani k též víře svaté katolické přivedení a duše jich od věčného ztracení osvobození byli, protož

jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme a k tomu termín předešle od Nás uložený ještě do slavnosti vánočních nejprve přístích prodlužujeme, abyste všechny poddaný na týchž panstvích bydlící, osedlí i neosedlí, hospodáře, podruhy, manželky a děti přes 12 let stáří, i čeládky jich obojího pohlaví, a summu všechny všudy, který duše mající lidé na světě slují, žádného ovšem nevyminujíc, skrze správce duchovní z bludův jich sektářských vyvozovati a pravé svaté katolické víře vyučovati dáti, i k ní do nadepsaný[eh] slavnosti vánočních všelijak skutečně přivéstí a dle předešlého od Nás k Vám prošlého nařízení proti předním urputným, tvrdošijným a zaslepeným sektářům a kacířům se chovati, i sice každého času, co tak dobrého a spasitelného od Vás vyřízeno bude, o tom Nám jistou zprávu svou učiniti a v tom ve všem jistou a milostivou vůli J. M. C. naplniti hleděti. Datum v Praze, 12. Octob. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozenému panu Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Kralodvorského, Točnického a Zbirovského, přít. N. m. k dod.

114. Dne 12. října 1628. Komissari vybízejí Johannu Pruskovskou roz. Kaplířku ze Sulevic, aby úředníku svému Martinu Gusovi v Třebivlicích, který dosud v nekatolictví trvá, nařídila, by se ospravedlnil, proč dosud v Čechách se zdržuje anebo aby přinesl vysvědčení, že již k víře katolické přistoupil.

Urozená paní paní přítelkyně Nám zvláště milá. Máme toho jistou zprávu, že jest Martin Gus, ouředník V. M. ve vsi Třebivlicích, až posavad k pravé apoštolské víře svaté katolické římské nepřistoupil, nýbrž [ve] svých sektářských bludech zavedený předce vězí a proti jisté vůli a přísné záповědi J. M. C. přes termín v patentích jmenovaný zde v tomto království českém tak svobodně zůstává, čehož mu proti té slavné, vysoce důležité, potřebné a spasitelné od J. M. C. nařízené v náboženství reformaci nikoli přehlížeti nesluší a nenáleží. Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., V. M. poroučíme, abyste to při dotčeným ouředníku V. M. dostatečně nařídili, aby se on toho, proč a z jaké příčiny se zde v tomto království Českém proti tak přísné J. M. C. záповědi zdržuje a zdalíž sobě na to od Jeho Milosti jaký svobodný glejt a povolení dané má, před Nami ihned spravil, aneb, pokudž jest již k víře svaté katolické přistoupil, od zpovědníka svého hodnověrně psané vysvědčení ukázal, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 12. Octobris Anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Johanně Pruskovské rozené Kaplířce ze Sulevic a na Třebivlicích, paní přítelkyni Nám z. m. k dodání.

115. Dne 30. října 1628. Komissari vyměřují panu Pavlovi z Řičan poslední lhůtu k obrácení.

Jich Milosti ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. urozenému panu p. Pavlovi z Řičan v známost uvozovati, poněvadž jsou Jich Milosti tomu z oustního ohlášení páně

porozuměti ráčili, že conversionis jeho dobrá nadeje jest, a že pan již sobě usmyšl a od té své zaslepené tvrdošijnosti, v kteréž až posavad mizerně vězí, upustí a k pravé svaté katolické římské víře se instruovati neboližto vyučovati dá, i k ní skutečně přistoupí, protož ráči pánu z obzvláštní milosti ten předešle, všem pánům obyvatelům z vyšších stavův od J. M. C. skrze patenty uloženy termin ještě až do dne památky sv. Ondřeje apoštola a mučedníka Božího, to jest do posledního dne měsíce Novembris letha tohoto přítomného 1628 prodlužovati, tak aby pán v tom čase buďto k nadepsané víře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou přistoupil a na to, že jest se zpovídal a Velebnou Svátost Oltární přijal, hodnověrně, od zpovědníka svého psané vysvědčení Jich Milostem přinesl, aneb se vyprodal a z tohoto království Českého, jako i zemí k němu vtělených, do západu slunce prázen byl a do nich, leč by právě katolický učiněn byl, žádným vymyšleným způsobem navratovati se neopovážil. Címž se nakonec spraviti může a má. Ex reformationis commissione Pragae 30. Octobris a. 1628. Urozenému pánu panu Pavlovi z Říčan k dodání.

116. *Dne 31. října 1628. Komissaři táží se pana Kavky z Říčan, proč paní Anně Měsíčkové uložil termin k vystěhování, ač ještě termin vdovám v patentu císařském vyměřený neuplynul.*

Urozený pane pane švagře Nám zvláště milý. Jakou jest urozená paní Anna Měsíčková rozená z Kaliště a z Ottrsfeldu Jeho Milosti vysoce urozenému panu panu Adamovi z Valdštejna (titul) supplikací podala, kteráž Nám od Jeho Mil. s přímluvou odeslána jsouce, tomu z příležitosti obšírněji vyrozuměti ráčíte. — I chtěce v tom od V. M., proč a z jaké příčiny jest jí od V. M. termin ad certam emigrationem (poněvadž vedle patentu J. M. C. termin vdovám ještě nevyšel) uloženy, zpravení býti, jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n., V. M. napomínáme, abyste Nám zprávu svou s navrácením příležitosti supplikací její neprodleně učiniti ráčili. Vědouc etc. Datum v Praze, 31. Octobris a. 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozenému pánu panu Janovi nejstarš. Kavkovi z Říčan, na Starém Sedlišti a Karlštejně. J. M. C. raddě a k refor. v religii kraje Plzeňského, Prachat., Podbrd. a Bech. naříz. comm., panu šv. N. z. m. k dod.

117. *Dne 31. října 1628. Komissaři táží se Viléma Slavaty, jak naložiti mají s Pavlem z Říčan, kdyby do lhůty stanovené k víře katolické nepřistoupil.*

Hoch- und wolgeborner Herr Graf, insonders freundlich geliebter Herr Oheimb und Schwager. Wir können den Herrn nebenst Erbietung Unserer freuntwilligen Dienste zu berichten nicht umbgehen; wie das Wir den wegen verübter Rebellion eine Zeit lang im Gefängnis gewesen und wieder auf freyen Fueß gestelten Hr. Pauln von Rsitschan vor Uns erfordert, die Ursach seines noch alhier ein Königreich Böhaim Verbleibens von

ihme zu willen begehret und beinebenst sich Ihrer Kay. Majt. der Religion halben vielfaltig erklerten Resolutionen und gnedigsten intention gemalt, in Annehmung der heiligen alleinseligmachenden catholischen Römischen Religion gehorsambst zu accommodiren beweglich (doch gimpflichermaßen) anermahnet. — Weil er uns dann hierauf zur antwor: sambt wehre im Nahmen Ihrer Majt. ihme gnedigst zue endtboten worden, daß er alhir bey seiner Tochter der Frauen Marquartin sich aushalten und verbleiben möge, beinebenst aber in seinem Anbringen so viel zu verstehen gegeben, daß er endtlich zu der heiligen catholischen Religion zu treten nicht ungenaiget, wie er Uns dan zu dem Ende und zu seiner information umb einen geraumen Termin gebeten, welchen Wir ihme auch wie den andern ad certam conversionem vel emigrationem erthailt haben. Sintemal Uns dan, wie es mit erstbemelten, von ihme angezogenen Beschaidt aldahie zu verbleiben eigentlich bewandt, ganz unwissende, als haben Wir Uns deßen bey dem Herrn Grafen zu erkündigen für gut angesehen. Danebenst freuntlich ersuchende solches Ihrer M. vorzutragen, und weßen Wir Uns gegen ihme Pauln von Ritschan auf seine zum heil. catholischen Glauben in dem ihme angesetzten terminu nicht erfolgte Bekherung ferners zu verhalten haben, uns ehist zu berichten. Hirmit den Herrn Grafen sambt Uns Göttlicher Bewahrung empfelende. Datum Prag, den 31. Octobris 1628. N. N., von der Röm. etc. — Dem Hoch- und Wolgebornen Grafen und Herrn Herrn Wilhelmb Slavata, Grafen von Chlumb und Koschenberg, Herrn und Regirern des Hauses Neuhaus, auf Teltsch, Plaz, Neuwistriz und Melnigk. Röm. Kay. Majt. gehaimben Rath, Camerern und Obristen Canzlern des Königreichs Böhaim, unserm insonders freuntlich geliebten Herrn Ohaimb und Schwager.

118. *Dne 3. listopadu 1628. Komissaři dovolujice panně Kateřině Borynce ze Lhoty, aby z Prahy směla vyjeti k bratřim svým na Mnikovice a Mšeno. nařizují jí, aby ve dvou nedělich se vrátila a při památce svatě Kateřiny k víře katolické přistoupila.*

Jich Milosti etc., ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. k pokorné prosbě urozený panny Kateřiny Borinky ze Lhoty k tomu povolovati, aby ona k pánům bratřim její na Mnikovice a Mšeno vsobodně z měst pražských sjela, své věci tam mající náležitě opatřila, sem zase od datum tohoto povolení ji od J. M. učiněného zajisto ve dvouch nedělich pořád zběhlých se navrátila a při památce svatě Kateřiny, mučednice Boží, jakožto jmenovice její, k prave samospasitedlné, právě apoštolské víře svatě katolické římské skrze zkroušenou zpověď a pobožné přijetí Velebne Svátosti Oltární pod jednou způsobou přistoupila a že se tehdáž od ní tomu zadosti stalo, od svého zpovědníka hodnověrně psané vysvědčení Jich Milostem přinesla a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnila. Čímž se spraviti může a má. Ex Reformationis commissione, Pragæ, 3. Novembris 1628. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty k dodání.

119. *Dne 4. listopadu 1628. Komissaři nařizují prokurátorovi král. českého Samuelovi Albinovi z Weisenblutu, aby měl*

bedlivý pozor na emigranty z vyšších stavů, kteří bez povolení se vraceli, jakož i na jich přechovávače.

Jich Milostí etc. z jistého a milostivého J. M. C. poručením ráčí týmž jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. při urozeném a statečném rytíři panu Samueli Albinovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C. raddě a prokurátoru v král. českém, takové nařízení činiti, aby on na ty všechny, zvláště z vyšších stavů osoby, kteréž nechťice pro svou zaslepenou v bludech sektářských urputnost jistou Boží vůli naplniti a s J. M. C. králem a pánem n. v. n. v pravé svaté samospasitelně, právě apoštolské katolické římské víře upřímně se srovnati, již jednou vlast svou milou opustivše a z tohoto království Českého jinam se pryč vystěhovavše, nyní zase do něho se sami o své újmě a beze všeho se v tom opovědění a sobě k tomu od J. M. C. jistého psaného dovolení a bezpečného glejtu objednání navracovati a tu leckdes buďto na vlastních statcích (kteréž dávno již odprodati měli), aneb u přátel svých, i sice kdež koli jinde, tejně i zjevně se zdržovati i sobě příliš svobodně počínati opovažují. Nicméně i na ty, kteří takový u sebe proti jisté J. M. C. vůli pod jakoužkoli zástěrou přechovávají a je jakým-koli způsobem fedrují, dobrý a bedlivý pozor dal, po nich se pilně ptal a Nám o nich, kterých se tak, kdy a kde, i u koho koli upťá, ihned jistou zprávu svou učinil, i na tom potom dalšího v té věci, zvláště z strany jistého jich obvinění a summárního proti nim processu vedle milostivé J. M. C. resolucí od Nás i od Jich Milostí pánův místodržících J. M. C. nařízení očekával. Vědouc etc. Ex Reformationis commissione, Pragæ, 4. Novembris a. 1628. — Urozenému a statečnému rytíři, panu Samuelovi Albinovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C. raddě a prokurátoru v král. čes. k dodání.

120. *Dne 6. listopadu 1628. Reformační komisse nařizuje prokurátoru král. českého Samuelovi Albinovi z Weysenblutu, aby obceslal před ně vsecky svobodníky, dědiníky, nápravníky a svobodné rychtáře, kteří dosud k víře katolické přivedeni nejsou.*

Jich Milostí etc. ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. urozenému a statečnému rytíři panu Samuelovi Albinovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C. raddě a prokurátoru v království českém, o tom dostatečně poručiti: poněvadž až posavad vedle nařízení Jich Milostí nejvyšších pánův úředníkův a soudcův zemských, J. M. C. tejných i jiných rad, komorníkův a místodržících v království českém, J. M. C. svobodníci, nápravníci, dědiníci a svobodní rychtářové v tomto království českém obývající a pod správu jeho náležející, sem obeslaní, před Jich Milostí ještě všickni postavení ani k poznání pravému samospasitelnému svatému katolickému římskému náboženství vedle jisté Boží a J. M. C. vůle přivedeni nejsou, nýbrž více přes polovici jich až dosavad před Jich Milostí se nestaví a předce v bludech svých sektářských k zatracení duší jich zavozujících a k pohoršení jiných okolních pánův obyvatelův poddaných (kteří na ně ukazují) vždy zastávají, cehož jim dade a

více od J. M. nikoli toho přehlížeti nesluší. Protož aby on ihned všecky ostatní J. M. C. svobodníky, dědínky, nápravníky a svobodný rychtáře (žádného ovšem nevymínujíc a v tom neušetruje) sem obeslati, vedle předešlého, tak i tohoto k němu předešlého nařízení, před Jich Milosti postaviti a v tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplniti hleděl. Ex Reformationis commissione, Pragæ, 6. Novembris a. 1628. — Urozenému a statečnému rytíři panu Samuelovi Albinovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C., raddě a prokuratoru v království českém k dodání.

121. *Dne 17. listopadu 1628. Reformační komisse dovoluje raměnému setníku pluku Colaltova Eliáši z Ludwigsdorfu, katoliku, který na léčení v Karlových Varech dlel, aby k ošetřování svému povolati směl sestru nekatoličku.*

Ihre hochfürst. und Ihre Gnad., von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim könig. Majt. unserm allernedigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien sind durch glaubwürdige Leuthe berichtet, wasmaßen der edle und gestrenge Herr Elias von Ludwigsdorf, röm. kay. Majt. unter dem Colaltischen Regiment bestelter Hauptman, geborner catolischer Man, unlangst vom Feind vor Aemberg ausm großen Geschüz beschädiget worden und nun in die Stadt Carlsbadt, sich daselbsten hailen zu laßen, angelanget sey, aber niemanden, der da seiner in der Krankheit recht pflegen möchte, nicht habe, und dahero umb Bewilligung, damit er seine Schwester, welche zwar nicht catolisch, jedoch nur eine Ausländerin, und vormals nie im Königreich Böhaim gewohnet, und also zu der in jetzgemelten Königreich-Reformation nicht gehörig, dahin zu sich fordern und ohne Gefahr etwan auf vier Wochen lang komben laßen möge, benebens sich anerbitend, daß er immittelst möglichsten Fleiß, nicht allein die besagte seine Schwester sondern auch ihren Eheman mit Gottes Hilf zu dem heiligen alleiseligmachendem catolischem Glauben zu bekheren anwenden wölle. — Wann dann Ihre hochfürst. und Ihre Gnaden nach raifer Erwägung deren obangezogenen Ursachen und Motiven solch sein Begeren nicht für unbillich erkennt, als wird im Nahmen und anstat höchsternenter Ihrer Kay. Majt. dem angeregten Herrn Hauptman von Ludwigsdorf himit bewilliget, daß er die obgedachte seine Schwester nach Carlsbadt zu obvermeltem Ende, nemlich zu seiner in der Krankheit Wartung und Versorgung khommen laßen und sie daselbsten vier Wochen, von menniglichen Geistlichen und Weltlichen, der Religion halber, sicher und unangetochten verbleiben möge, in genzlicher Hoffnung, sie werde auch uterdessen sich, wie obgemelt, im dem heiligen catolischen Glauben recht unterweisen laßen und denselben gerne zu ihrer Seelenhail würrklich annehmen. Und daran wird erfüllet mehrhöchsternten Ihrer Kay. Majt. gnedigster Will und Mainung. Ex Reformationis Commissione, Pragæ, 17. Novembris a. 1628. — Dem edlen und gestrengen Herrn Elias von Ludwigsdorf, Röm. Kay. Majt. unter dem Colaltischen Regiment bestelten Hauptman zuzustellen.

122. Dne 20. listopadu 1628. Komissari podávají císaři rozklad proti tomu, aby nekatoliku Gabrieli Pihlerovi, někdejšímu dvornímu komissari císaře Rudolfa, jenž za přímému skládání účtů v Praze se zdržuje a k víře katolické přistoupliti nechce, nebyl povolován pobyt na neurčito, nýbrž pouze do krátké lhůty.

Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhamb König. Majt. Unserm Allergnedigsten Kaiser, König und Herrn. Allergnedigst. Kais., König und Herr. Euer Kay. Majt. gnädigstes, an Uns den 30. Octobris nechsthin aus dero Hof-Camer Expedition ausgefertigtes Schreiben haben wir mit gebürlicher Reverenz empfangen und daraus gehorsamist vernommen, dass Euer Kay. Majt. dem Gabriel Pihler, weiland Kay. Majt. Rudolphi hochlöbl. und christmildesten Andenkens hinterlassenen Hofgesinds gewesten Commissario, nachdem er der Religion halber von hinnen emigriert, widerumb zuruck alher nach Prag wegen Verrichtung seiner Raitungen frey zu kommen und dahie in Religionssach unangefochten zuverbleiben gnädigst zugelassen und bewilliget. — Nun sind zwar Euer Kay. Maj. gnädigsten wolgefelligen Willen und Befehl wir, wie in allen occasionen, also auch hierinnen, gehorsamist zu erfüllen schuldig und bereit. Weiln aber in bezieltem Schreiben keine Zeit oder Termini, wie lang sich der besagte Pihler dahie aufhalten solte, nicht präligirt worden, und wir gleichwol so viel befinden, das er bey Euer Kay. Maj. Hof-Camer mit einem unbegründeten und erdächteten Bericht, samb were er dahie bey der Reformation übereilet worden, einkommen, und also vermuetlich, das er per male narrata den obangeregten Befehl von Euer. Kay. Maj. ausgewürkt, so sind wir verursacht worden, Eure Kay. Maj. die gründliche Beschaffenheit der Sachen, und was sich vorhin disfals verlossen, hiemit gehorsamist zuerinnern, nemlich das wir auf vorher getlogene, sowol seiner Diensts-Verrichtung, als auch der weitaussehenden, hochschädlichen, durch ihn bey der Gemein causirenden Ärgernus, raife deliberation, ihme eine gewisse Zeit, in welcher er hat sollen entweder sich zur catolischen Religion accomodiren, oder aber ad emigrationem gefast machen, vergönnet und den ersten Termin a prima usque ad sedecimam Julii, den andern aber peremptorischen ad 16. Augusti a. 1627 bestiembt. Welches alles er aber hindangesezt und nichts darauf beantwortend, sich nach Wien zu Euer Kay. Maj. Hof-Camer mit einer zimlich weitschweifigen, jedoch, wie vorgemelt, unbegründeten Klagschrift verfüget, umb Schuez gebeten und mit seinen cavillationibus dem hailsamen Reformationswerke zu prävaliren sich understanden. Als nun solche seine quaerel Euer Kay. Maj. im geheimbnen Rath referirt worden, haben Euer Maj. sich gnädigst entchoßen und Uns durch dero gnädigtes aus der Böhmschen Hof-Canzley sub dato 7. Augusti dies 1627 Jars ergangenes Schreiben mit diesen Worten befohlen: ihme zu seiner Bekehrung und Verfassung richtige Schluß-Raitung bis auf St. Michaelis des gedachten 1627 Jars Termin zu geben und underdessen es dahin anzustellen, damit

er Pihler, der Reformatiōns-Instruction nach, durch die verordnete Informatores in der Religion unterwiesen und zu Annehmung derselben fleißig ermahnet werde; dafern aber er sich in solcher Zeit nicht bequemen würde, so solle alsdan mit ihm, wie mit andern seines gleichen verfahren und er seine Gelegenheit anderer Orten zu suchen angehalten werden, inmaßen aus hiebeyliegender Abschrift desselben Euer Kay. Maj. gnädigsten Befehls mit mehrern zu sehen. Welches dan Wir also gehorsamist haben gethan, die von Euer Kay. Maj. sebst en ad festum s. Michaelis 1627 ihm gnädigst auferlegte Termin-Zeit, auch noch überdies usque ad ultimam Septembris prolongation gegeben, und entzwischen ihm durch allerhand gelimpfliche und bewegliche Mittel von seiner kezerischen Halssterrigkeit und verdamlichen Irrthümben abzuwenden undt zu Erkendtnus des wahren alleinseligmachenden heiligen catholischen Glaubens zu bringen uns befließen, aber gar nichts fruchtbarlichs bey ihm ausrichten können, und dahero lezlichen (weil er über die ihm zugelassene Zeit bey drey Wochen lang alhie zu Prag verblieben) er als contumax in arrest aufs Rathhaus genohmen worden, hernach aber Euer Kay. Maj. in gnädigster Ansehung von seinen Befreunden für ihn eingewendten demütigsten intercessionen und Hoffnungsgebung, das er sich instruiren und zum catholischen Glauben bewegen lassen möchte, sich in Kay. Gnaden resolvirt, ihm des gedachten Arrests zu erlassen und ihm noch ein leztes indult und peremptorischen Termin bis zu Ausgang des verwichenen 1627 Jars (blos zu diesem Ende, damit er sich in solcher Zeit in der heiligen catholischen Religion recht instruiren laße, und endlich dieselbe annehme, auch seine Raitung alle genzlich verfertige, und wohin dieselben gehören, ordentlich abführe) zu geben; das also er ganze sechs Monat indult gehabt, in welcher Zeit er gar wol hatte können und sollen schon lengst seine Raitungen verfaßen, wie nicht weniger und nach seinem ausm Lande Abzueg, welcher sich schon fast auf ein Jar verlaufft, durch catholische Vollmechtiger (inmaßen ihm solches gnugsamb angeedüt worden) dieselben verfertigen laßen mögen, oder aber sie mit sich von hinnen weg abgeführt haben, sintemal er eben sowol zu Wien, oder anderer Orten, als hier zu Prag darinnen laboriren kann. Erscheint derowegen aus diesem allem nichts anders, allein sein des Pihlers (nach aller Kezern art) Bosneit, Verstockung und Übermueth. — Es langet demnach dn Euer Kay. Maj. Unser gehorsamister Bitten, die geruhen zu Verhüttung bey meniglichen grosser Ärgernus und hochschädlichen künftigen Consequenzen dem ofternenten Pihler solchergestalt die hailsame Religions-Reformation und zugleich uns commissarien zu illudiren und weder dahie zu Prag, noch sunsten anderstwo in diesem Euer Maj. Erb. Königreich Böhaim sich in infinitum aufzuhalten nicht zu gestatten, sondern ihm (der obangeregten Raitungen Verrichtung halber eine gewisse, nicht sehr lange Zeit, und mit ernstlichem Befehl, dass er dieselben schleunigst verfertige, oder von hinnen gar wegführen lasse, gnädigst determiniren. Daran erweisen Eure Kay. Maj. der hailsamen Reformation eine sondere

gnädigste Befürderung und Gott wolgefelliges Werkh. Deroselben zu Kay. beharlichen Gnaden uns gehorsamist empfehlend. Datum Prag, den 20. Novembris anno 1628.

123. *Dne 26. listopadu 1628 Adamovi Jiřimu Kostomlatskému z Vřesovic, jenž vystěhoval se pro víru ze země, potom slíbil, že přijme víru katolickou, reformační komise dovolila, aby se do vlasti vrátil a stanoví mu lhůtu, do které slib svůj splniti má.*

Jich Milosti ráčili jsou s nemalým potěšením vyrozuměti, že jest urozený a statečný rytíř pan Adam Jiří Kostomlatský z Vřesovic a na Oujezdci, jenž se pro nechtění se s J. M. C. u víře svaté pravé katolické srovnati (podle patentův J. M. C. krále a p. n. v. n.) z toho království českého, vlasti své milé, pryč odebral, již nyní skrze vnuknutí ducha Svatého a některých dobrých a pobožných duchovních lidí, o jeho duši upřímnou péči a práci majitel[eh], k poznání též pravé svaté samospasitedlné katolické římské víře přišel a k ní skutečně přistoupiť připověděl, žádajíc snažně za to, aby mu povoleno bylo, zase sem do království českého se navrátiti. A vědouce Jich Milosti dobře o tom, že J. M. C. skrze tuto slavnou a Pánu Bohu milou reformaci nic jiného než to samé milostivě vyhledávati ráčí, aby jak on, tak i jiní všickni sobě usmyslili, dobré a spasitedlné rady uposlechli a srovnajíc se s J. M. C. králem a pánem svým nejmilostivějším v pravém náboženství, sem se do své milé vlasti zase navrátili a tu při statech svých s lepším pohodlím pokojně zůstávali, tehdy jsou na místě J. M. C. k tomu, aby se on pan Adam Jiří Kostomlatský z Vřesovic, jakožto již po takové bezelstní přípovědi své upřímný, v srdci svém catholicus, sem do králov. českého svobodně zase navrátiti a tu bezpečně zůstávajíc nadepsané přípovědi své skutkem zadosti učiniti mohl, povoliti ráčili. — I poněvadž jest týž pan Adam Jiří z Vřesovic dle takového sobě daného povolení sem již do Prahy přijel a před Jich Milosti sám osobně se postavil, protož Jich Milosti ráči tímž jménem a na místě J. M. C. jemu panu Adamovi Jiřimu Kostomlatskému z Vřesovic termín do dvou nedělí, od datum tohoto decretu Jich Milosti pořad zběhlých (kterýž jest on také věčně ujal) ukládati, na ten a takový způsob, aby on v tom čase, totiž do druhé neděle adventní, jinak desátého dne měsíce Decembris nebolízto prasince neprve příštího k též svaté pravé katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď i uctivé a pobožné Velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou přijímání skutečně přistoupiť a na to hodnověrně, od svého zpovědníka psané vysvědčení Jich Milostem přinesl a ukázal, i take zde žádnému žádného buď řeči aneb skutkem pohoršení nedávajíc, všeňpak pokojně se choyal. Což vše on jako poctivý rytířský člověk věrně učiniti rukou dáním slíbil a připověděl. Jakž pak Jich Milosti k němu jiné naděje bejtí neračí, než že se v tom ve všem tak dle tohoto Jich Milosti vyměření a bezelstné své přípovědi poslušně rád zachovává. Vědouc, že na tom jistou Boží a J. M. C. vůli naplní. Ex Reformationis commissione Pragae. 26.

Novembris anno 1628. --- Urozenému a statečnému rytíři panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskýmu z Vřesovic a na Oujezdě k dodání.

124. *Dne 6. prosince 1628. Reformační komisse podává zprávu o služebníku pana Viléma z Lobkovic Mikuláši Liliovi Vostrowském, který obrácení své neustále odkládal a posléze se vystěhoval; komisse ukazuje, že si proti němu počínala co nejmírněji.*

Ihre Gnaden sind wegen des Nicolaßen Lili Wostrowsky gehorsamlich zu berichten, daß man zuvorderist ein umbstendliches Schreiben an seinen Herrn, den wolgebornen Herrn Herrn Wilhelmen von Lobkowitz etc. sub dato 14. Julii des vergangenen 1627 Jars aus der Reformation-Canzley expedirt hat, darinnen S. Gn. im Nahmen und anstat Ihrer Kay. May. an uns allergnädigsten Herrn angedeutet worden, den besagten seinen Diener Lilium umb deren in demselben Schreiben inserirten Ursachen willen, zur heiligen catolischen Religion anzuhalten. — Ferner es war mit ihme (in Ansehung Ihrer Gn. der Frauen von Lobkowitz und anderer mehr embsigen Fürbith, benebens auch in Hoffnung, dass er sich gebürlich accomodiren werde) ein lange Zeit, nemlich bis in Maium des jertz noch wehrenden 1628 Jars connivirt; und obwol ein Decret an den bemelten Lilium nach so langem ihme zugelassenen Verzueg zu Endt des angeregten Monats Maii verfaßet und albereit von Ihren Gn. den Herrn Reformation Commissarien unterschrieben gewesen, so ist doch dasselbe wiederumb auf eine ansehnliche intercession eingestellt und cassirt worden. Es hat aber diese Gelimpffigkeit bey ihme nichts verfangen wollen, sondern er inmittelst sich von Prag absentirt und ein zimliche Zeit (wie fürkombt) zu Wien bey Ihr Gn. Herrn Seifrid Breuner etc. als ein Aufwarter sich aufgehalten. — Als nun hernacher sein Weib gestorben und er von Wien nach Prag widerkommen, ist ihme ein ausfürliches und bewegliches Decret sub dato 1. Julii dies 1628 Jares zugefertigt und der Termin ad certam conversionem vel emigrationem auf den 29. eiusdem Mensis angesetzt worden. Er aber fort in seiner kezerischen Halssterrigkeit verharrendt, solchen Termin und noch ein gute Zeit darüber hat verstreichen laßen. Endtlich und vors vierdte ist ihme abermals ein Decret sub dato 4. Septembris nechsthin mit widerholter gelimpfflicher, jedoch beweglichen Vermahnung zugeschickt, und der Termin noch weiter, nemlich bis auf den Festtag des heil. Apostels und Euangelisten Mathei, das ist den 21. September sich gewißlich ohne lengern Verzueg, entweder zur catolischen Religion würrklich zu bekehren, oder ausm Lande zu emigriren, prolongirt worden. — Hierauf hat er ein Supplication an Ihre Gn. den Herrn obristen Landhofmaister gelangen laßen, abermals umb einen neuen lengern Termin, benentlich bis auf den Festtag s. Martini Episcopi bitend, bey welcher aber dies wol zu observiren, daß er darinnen nicht austruklich versprochen, den heil. catolischen Glauben anzunehmen; dahero den Ihr. Gn. der Herr obriste Landhofmaister verursacht worden, selbst

müendlich ihme Lilio neben allerhand wolmainenden und hail-samen Vermahnungen dies schließlich zum Bescheidt zu geben, daß weilm er vorhin unterschiedliche Termin ad certam conversionem gehabt, aber nichts dergleichen effectuirt hat, auch in seiner übergebenen Supplication nicht cathagorice conversionem verspricht, so könne man nach Verließung schon so langer Zeit und ihme so oft beschehener prolongation des Termins Ihrer Gn. der Herrn Reformations-Commissarien Decreta, nicht lenger illudiren laßen und ihme solchergestalt zu Verkleinerung dieser hochansehnlichen hail-samen Commission, sowol auch zu schadlichen und ärgerlichen Consequenzen, so daraus bey anderen erfolgen möchten, nicht mehr Verlängerung des Termins bewilligen; da aber er durch Übergebung eines anderen Memorials expresse, daß er gewiß und unfehlbarlich auf den gedachten St. Martini-Tag, oder auch noch etwas lenger, zum heil. catolischen Glauben würlklich treten, beichten und communiciren will, zusagen würlt; alsdan soll ihme solche Verlängerung wol bewilliget werden, welches auch zu allem Überfluß der hochgedachte Herr obriste Landhofmaister S. Gn. nochmals durch den Herrn Patrem Georg von der Boon, Societatis Jesu, ihme Lilio zu entbotten, er aber dennoch durchaus sich darein nicht hat verstehen wöllen, und bald zur selbigen Zeit, etwan circa festum s. Mathaei, wider alles Versehen in der Stille sich von hinnen, andern verstokten kezerischen Emigranten gleich, aus Ihrer Kay. Maj. Gebiete (wie man Bericht hat) auf Dresden verfüget hat. Daraus nun gnugsamb zu sehen, dass man gegen ihme einen solchen Geliempff, langwirigen Aufschueb und Gnad, so sunsten keinem andern seinesgleichen, oder auch vornehmern nicht widerfahren gebraucht; und ihne gar nicht übereilet hat, hierumben dann an seiner emigration allein sein eigene obstinatio und Ungehorsamb, indeme er die Bekehrung zur heiligen catolischen Religion niemals resolute und für gewiß hat zusagen wöllen, schuldig ist. 6. Decembris a. 1628.

125. Dne 23. prosince 1628. Reformační komisse vytýká Julianě Beřkovské, že pro její váhavost poddání její dosud nepřijali víry katolické, i poroučí jí, aby přičinila se o to, by do tří neděl se tak stalo. Spolu předvolávají nekatolika jménem Stropna na jejím statku se zdržujícího.

Urozená paní přítelkyně Nám milá. S nemalou nelibostí toho doslejháme, že jsouce Vy osoba katolická (jakož také J. M. C. toho milostivě považujíc Vám jest statek manželu Vašemu v pokutě k ruce J. M. C. odňatej trhem a v ceně dosti mírně milostivě dopřítí ráčil), lidé Vaši poddání až posavad k víře svatě katolické, tak jakž o tom všem vůbec skrze milostivé J. M. C. patenty přísně, pod jistou J. M. C. nemilostí a trestáním poručeno jest, přivedeni nejsou, v čemž se vina žádnému jinému než-li Vám a Vaší váhavosti přičítati nemůže. A kdyby J. M. C. o tom zvědětí ráčil, mohlo by Vám to ne malou, ale velikou těžkost přinéstí; však nieméně ušetřujice Vás ještě na ten čas a nepřejíce Vám škody, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás

všech nejmilostivějšího Vám o tom dostatečně a nakonec poroučíme, abyste pamatujíc na to, že každá vrchnost o spasení duší poddanych svých (majíce z nich před trnem Božím počet vydati) pilně se starati povinna jest, beze všeho prodlení se k tomu skutečně přičinili, ady dotčení Vaši poddaní všickni, mužského i ženského pohlaví, staří i mladý, nejdéle ve třech nedělech od datum tohoto poručení Našeho pořád zběhlých k poznání též pravé svaté a samospasitelné víry katolické přivedeni byli a konečně k ní přistoupili, jakož pak Vy jistě - hodnověrně, od správce duchovního psané vysvědčení na to, že jsou se všickni zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou způsobou, podle nařízení církve svaté katolické římské, přijímali, při vyjití svrchu oznámeného termínu Nám odeslati povinni budete, jináče nečiníce, pod uvarováním nějaké nepřiležitosti, kteráž by Vás pro neposlušnosti potkati mohla. — A kdež také i o tom zprávu máme, že tam na Vaším statku nějaký Stropin, jenž katolickým není, zůstává, nemůžeme Vám toho schvalovati, že jej tak v jeho sektářským bludu na gruntech svých trpíte. I jsouce on od Nás skrze obzvláštní poručení sem do Prahy citován, napomeňte jej, aby se tím dříve před Nás postavil, tak abychom s ním promluvíti a pokudž by možné bylo, jej na pravou spasitelnou cestu přivesti mohli. Jsme k Vám té naděje, že pro dokázání své pobožnosti a v náboženství katolickém pravé horlivosti to vše náležitě, dobře a chvalitebně vykonáte. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C., vůle naplní. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N. od Jeho M. etc. — Urozené paní Anně Julianě Beřkovské rozené z Amštatu a na Košetících etc., přítelkyni Nám milé k dodání.

126. Dne 23. prosince 1628. Komissaři obesilaji Stropina, ouředníka panství Košetického.

Urozený pane příteli Nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, abychom s Vámi o jisté věci promluvíli. Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste ihned, jakž Vás toto naše psaní dojde, ničemuž sobě překážeti nedadouce, na cestu se vypravili, sem do Prahy přijeli a při Nás, v domě mém nejvyššího hofmistra v království českém, se ohlásili; bude Vám příčina takového obeslání oznámena. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N., od Jeho Mil. — Urozenému panu N. Stropinovi, paní Anny Juliany *) Beřkovské panství Košetického ouředníku, př. N. m. k dod.

127. Dne 23. prosince 1628. Reformační komisse vytýká Albrechtovi Šebastiánovi Leskocovi, že přes nařízení, aby všechny praedikanty na panství jeho se zdržující uvězniti dal, dosud ještě praedikant tam se zdržuje, i nařizují, aby dal jej zatknouti a do Prahy dodati.

*) Orig. »Anně Julianě.«

Urozený pane pane švagře a bratře Nám zvláště milý. Pamatujeme se v tom dobře, že předešle in Julio letiha přítomného 1628. zvěděvše My o tom, že na gruntech V. M. ve vsi Lipové vodě, též ve vsi Prašivý někteří praedikanti a škodliví duši lidských svůdcové proti přísné od J. M. C. mnohdykrát prošlé záповědi jsou se zdržovali, jsme V. M. psaní učinili, takový zlý a nebezpečný neřád dostatečně stížili, i také jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. osobu V. M. vysoce napomenuli, abyste budoucně lepší pozor na to dáti, všudy na svých gruntech po takových z králov. českého od J. M. C. jak skrze patenty, tak i zřízením zemským zjevně a dokonce vypověděných praedikantich pilně se ptáti, jich tu na svých gruntech netrpěti, nýbrž je zjímati, vězením zjistiť a sem do Prahy na Staroměstský rathouz do vězení dodati, jakož také i ty osoby, kteréž ty praedikanty u sebe přechovávali a spolu s nimi své proklaté sektářství nebolížno exercitium provozovali, též napodobně do vězení dadouc, v něm je až do dalšího nařízení Našeho zanechatí naříditi ráčili. I byli jsme té celé naděje, že to vše dokonce tak, jakž sluší, se opatří a žádná stížnost více v té příčině před Nás přicházeti nebude: ale však máme opět toho jistou a hodnověrnou zprávu, že se ještě jakýsi praedikant ve vsi Prašivý pod taji zdržuje a jedem svým kacířským duše *) lidské nakazuje, k věčnému zatracení přivozuje a bez pochyby i jiné rozličné, tajné, nebezpečné a daleko patřící praktyky, snad z něčeho návodu, v tomto království provozuje, tudíž J. M. C. milostivou vůlí a vůbec vydané patenty, též zřízení zemské, ano i tu slavnou spasitedlnou a Pánu Bohu milou v náboženství reformaci zlehčovati se opovažuje, o čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, jistě by to nejvíce V. M. přičteno a těžce váženo býti mohlo. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, abyste ihned, beze všeho prodlení, se vši pilností, se k tomu přičiniti ráčili, aby týž lehkovážný praedikant konečně vězením zjištěn a sem do Prahy na Staroměstský rathouz do vězení dostaven byl: nieméně i ty osoby, u nichž on přebýval, aby tolikéž dostatečným vězením až do další Naší resoluci opatření zůstávali, jakož pak o V. M. nepochybujeme, poněvadž se tu nemalé, ale veliké věci a zvláště cti a chvály Boží dotýče, že v té příčině z pravé katolické upřímnosti žádné práce ani jakéhokoliv nákladu nelitujíc, to vše dobře a chvalitebně opatřiti a skutečně vyříditi račíte. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebastiánovi Leskovecovi, panu švagru a bratru Nám zvláště milému k dodání.

128. *Dne 23. prosince 1628. Reformační komisse vytýká pani Markytě Šlejkloucké roz z Vrtby, že na panství svém Pacovském trpí úředníka nekatolického. k pohoršení poddaných, kteří rovněž v nekatolictví trvají, i nařizuje, aby úředníka toho dostavila do Prahy a aby poddané své do určité lhůty přiměla k obrácení.*

*) Orig.: duši.

Urozená paní a přítelkyně Nám milá. S nemalou nelibostí toho doslecháme a jistou hodnověrnou zprávu toho máme, že jsouce Vy osoba katolická a vědouce o tom dobře, že skrze patenty od J. M. C. vůbec vydané všem regentům, hejtmanům, ouředníkům a správcům na všech a všelijakých panstvích a statcích jistý peremptorní termin do posledního dne měsíce března již dávno jminulého, aby buďto k víře svatě katolické přistoupili, anebo celého království českého a všech k němu přivtělených zemí prázdni byli, uložen jest; Vy nicméně proti takové J. M. C. přísné záповědi ouředníka na statku svém Pacovském nekatolického s velikým jak Vašich poddaných, tak i jiných okolních obyvatelův pohoršením trpíte a přechováváte, odkudž i to pochází, že řídicí se poddani nejvíce ouředníkem a jeho zlého v religi příkladu následující, až posavad ani v městě ani po vsích žádný katolický není, o čemž kdyby J. M. C. zvědět ráčil, jistě by Vám to bez veliké těžkosti projíti nemohlo. I poněvadž Nám toho na zlehčení té slavné a spasitedlné v náboženství reformací nikoliv dale přehlížeti nesluší a nenáleží, pročez jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned, beze všeho prodlení a ničímž se nevymlouvajíc ani zastírajíc dotčeného svého ouředníka nekatolického sem do Prahy před nás dostavili, jinak, pokudž by se toho od Vás nestalo a Vy byste téhož ouředníka svého nedostavili, nemohli bychom nic jiného, než-li že jste mu k ukrejšování se před Námi Vy sami na zlehčení tohoto jménem a na místě J. M. C. Našeho poručení schvalně pomahali, o Vás smejšleti a tu věc na J. M. C. vznésti [musili] a co by Vám z toho pošlo, tím sami vinni budete. Ale jsme k Vám té naděje, že se jakožto osoba katolická v tom tak upřímně a poslušně zachováte a netoliko dotčeného svého ouředníka sem dostavíte, nýbrž také i k tomu, aby všickni Vaši lidé poddani, mužského i ženského pohlaví, staří i mladý, nejdéle ve třech nedělích od datum tohoto poručení Našeho pořad zběhlých, k poznání též pravé a samospasitedlné víry sv. katolické přivedeni byli a konečně k ní přistoupili, skutečně pro dokázání Vaše pobožnosti a v náboženství katolickém pravé horlivosti se přičinite a všeckno náležitě, dobře a chvalitebně vykonáte. Jakož pak tolikéž jisté a hodnověrné, od správce duchovního psané vysvědčení na to, že jsou se všickni zpovídali a velebnou svátost oltární pod jednou způsobou podle nařízení církve svatě katolické římské přijímali, při vyjití svrchu oznámeného terminu Nám odeslati povinni budete jináče nečiníce, pod uvařováním nějaké nepřiležitosti a těžkosti, kteráž by Vás pro Vaši váhavost a neposlušnost potkatí mohla. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozené paní Markytě Šlejgklovské rozené z Vrtby a na Pacově, přít. N. m. k dod.

129. Dne 26. prosince 1628. Reformační komisse vyslovuje Adamovi Jiřimu Kostomlatskému z Vřesovic potěšení své nad tím, že přijal víru katolickou, napomíná jej, aby opravdové obrácení své dosvědčil brzkým obrácením poddaných svých a dovo-

Inje manželce jeho, dosud nekatolické, aby do Čech se vrátila, ale s podmínkou, aby také ona co nejdříve víru katolickou přijala.

Jich Milosti vyrozuměvše z spisu od urozeného vладыky pana Adama Jiřího Kostomlatského z Vřesovic, že jest on již vůli Boží a J. M. C. krále a p. n. v. n. skutečně naplnil a dle jistého dostatečného Jich Milostem předloženého vysvědčení poslušným*) synem církve svatě katolické Římské jsa učiněn, zpověď svatou a přijímání Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou vykonal, i také, že lidi poddaný svý k též víře svatě katolické přivésti chce, připovídá: to vše sobě velice velice oblibovati a srdečně se z to těšiti, též i J. M. C. to poníženě s dobrou chválou a recommendací přednésti chtíti ráčí, a on již v tomto J. M. C. dědičném království českém in puncto religionis volně, svobodně a bezpečně zůstávati může. Však nicméně jmenem a na místě J. M. C. napominá se dostatečně týž pan Adam Jiří Kostomlatský z Vřesovic, aby on ovšem, dle zakázání svého chvalitebného dotčené lidi poddaný svý všechny, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý, žádného nevymluňující, neprodleně k víře svatě katolické přivedl a tudy svou pravou stálost a horlivost k témuž svatému a samospasitedlnému náboženství katolickému, skutečně dokázal. Co se pak paní manželky jeho, ještě nekatolické, kterážto jest ven z země se odstěhovala a nyní by zase sem do království českého se ráda navrátiti chtěla, dotýče, poněvadž nadepsaný pan z Vřesovic o tom, že i ona, Bůhdá, se napraviti dá, dobrou naději dává a sám jí k tomu všelijak vésti chce, pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. ráčí Jich Milosti k tomu povolovati, že se dotčená paní manželka jeho spolu se všemi lidmi a jakýmikoliv věcmi svými, kteréž při sobě má, zase sem do království českého, vlasti své milé, svobodně přistěhovati může. Však tak a na takový způsob, aby ona žádného pohoršení nikomu na sobě nedávala, lidí poddaných od obrácení se k víře sv. katolické nerozpakovala, ani žádným vymyšleným způsobem neodvozovala, nýbrž raději sama dobrého a pobožného příkladu pana manžela svého následující, aby také k poznání též pravé a samospasitedlné víry svatě katolické římské tím dřívěji přijíti a tudy spasení duše své dosáhnouti mohla, se pilně vynasnažovala, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex Reformationis commissione, Pragae, 26. Decembris a. 1628. — Urozenému vладыce panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskému z Vřesovic k dod.

130. *Dne 26. prosince 1628. Komissaři reformační vytykají paní Anně Julianě Beřkovské, že pod tani její Košetičti dosud víry katolické nepřijali, i nařizují, aby je k tomu přivedla poučováním skrze duchovní správce; zatvrzelé aby přísnými prostředky k tomu přiměla: v případě potřeby slibují jí pomoc vojenskou. Posléze nařizují, aby zjímali dala praedikanty.*

Urozená paní, přítelkyně nám milá. Máme toho jistou zprávu, že ačkoli jste Vy osoba katolická, však nicméně poddaní Vaši

*) Orig. »poslušnem«.

Košetičtí od Vás k poznání pravé víry svatě katolické Římské vedle jisté Boží a J. M. C. krále a p. n. v. n. vůle přivedeni nejsou, nýbrž s velikým pohoršením jiných okolních pánův obyvatelův lidí poddaných, kteříž na Vaše poddané ukazují, až posavad v bludech sektářských, duši jich k zatracení vedoucích zůstávají. O čemž kdyby J. M. C. ráčil zvědět, jistě by Vám taková váhavost a nedbanlivost Vaše těžce vážena byla a snadno i nepřiležitost nějakou přivéstí mohla. — Pročež vědouce Vy o takové milostivé J. M. C. vůbec skrze patenty publikované vůli, že J. M. C. žádného v tomto svém dědičném království českém, buď on kdo buď, kterýby katolického náboženství nebyl, trpětí chtíti neráčí, týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste vy neprodleně, beze všeho ostejehání a neohlídajíce se na nic, všechny poddaný Vaše, obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý, žádného ovšem nevyminujíce, nejdéle do tří neděl od datum tohoto poručení Našeho pořad zběhlých k dotčenému pravému svatému katolickému Římskému náboženství skutečně přivedli, jakož pak o tom nepochybuje, že správceův duchovných k tomu způsobných dosti máte anebo snadně jich dostati můžete, když jednom se pilně k tomu přičinite a o spasení duší bližních svých s pravou katolickou horlivostí se starati budete. A pokudž by kteří z dotčených poddaných Vašich od své kacířské urputnosti upustiti a k pravé spasitelné víře svatě katolické přistoupení nechtěli, tehdy k nim pro jejich neposlušnost s náležitým trestáním přikročte a je třeba i vězením a jen o chlebě a vodě postem, k povinnému poslušenství a skutečnému takové jisté Boží a J. M. C. vůle naplnění přivéstí nepomíjejte. Pakliby ani to nepostačilo, anebo že byste se snad jakého nebezpečnosti obávali, tehdy jen o tom Nám brzy napište, My hned jistý počet válečného lidu Vám ku pomoci a přístnému těch zpurných a neposlušných lidí poddaných ztrestání tam vypravíme. Nieméně tolikéž na praedikanty, kteřížto semo tam po krajích se potulují a lidi od též víry svatě katolické odvracují, obzvláštní pozor dáti nařídíte a kdebykoliv který praedikant postižen byl, jej zjímati a sem do Prahy ku právu Staroměstskému dobře opatřeného dodatí hleďte, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 26. Decembris a. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Anně Julyaně Beřkovské, rozené z Amštatu a na Košetících, přítelkyni Nám milé k dodání.

131. Dne 28. prosince 1628. Komisaři nařizují hejtmanům kraje Bechyňského, aby dali praedikanta na gruntech p. Adama Hozlaura ve Volši se zdržujícího zatknouti a do Prahy dodatí, dále aby zakročili proti mladému Kaplíři a Vrchtickému, kteří bez dovolení do Čech se vrátili.

Urozený pane pane, též urozený vladyko, páni a přátelé nám zvláště milí. Dochází Nás jistá a hodnověrná zpráva, že se v kraji Bechyňským, od J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám k správě a opatrování svěřeným a poručeným, všelijací těžčí,

škodliví, nebezpeční a daleko patřící nerádově proti J. M. C. skrze otevřené patenty, již mnohdykráté vůbec proslé přísne záповědi, ano také i Vám obzvláště učiněnému poručení nacházejí a mezi jinými tyto: Předně, že na gruntech pana Adama Hozlaura v Volši na krčmě jeden lehkovážný praedikant již od dávných časův se zdržuje, obyvatele jedem svým kacířským nakazuje a falešným učením, i také proklatým svých domnělých svátostí posluhováním duše jich k věčnému zatracení přivozuje. — Druhé, že jest nějaký mladý Kaplíř, odstěhovavší se předešle ven z země, nyní nedávného času zase sem do království česk., nejsa katolickým, beze všeho dovolení přijel a na Ratibořských Horách u paní mateře své se zdržuje. — Třetí, že tolikéž jeden Vrchotický, jenž se již byl pryč odstěhoval, vydávajice se nyní za katolického (o čemž My žádné vědomosti nemáme) napodobně se zase sem do království českého navrátil a na Přestavlicích zůstává. — I nenadáli jsme se toho, abyste Vy v svých tak vzáčných povinnostech na takové vysoce důležité, od J. M. C. sobě poručené věci lepšího pozoru nedávati a těm hrozným a těžkým neřádům dopouštěti měli: o čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, snadno by Vám to velikou nemilost a nepřiležitost přiněsti mohlo. Poněvadž pak Nám tomu, na škodu té slavné, spasitelné a Pánu Bohu milé v náboženství reformaci, nikoliv přehlížeti nesluší a možné není, pročž týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste ihned beze všeho prodlení, jak předně dotčeného praedikanta na gruntech P. Adama Hozlaura se zdržujícího vězením zjistiti a dostatečně opatřeného, aby nevyklouzl, sem do Prahy ku právu Novoměstskému jistě dostaviti dali, tak tolikéž k nadepsaným Kaplíř i Vrchotickému (pokudž toho, že jest pravý katolík, dostatečně čim ukázati nemá) vedle toho generálního od J. M. C. sub dato 18. Octobris leta přítomného 1628 Vám učiněného vyměření a poručení ve všem všudy náležitě zachovali, zprávu vyřízení Vašeho tím dřívěji Nám učinili a to vše tak opatřili, abyste budoucně z toho J. M. C. odpovídati a právi zůstati mohli. Jináče nečimice. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 28. Decembris anno 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozenému pánu panu Joachymovi staršímu Španovskému z Lysova, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému vladyce panu Václavovi Karlovi z Svárova a na Hamru, hejtmanům kraje Bechiňského etc., pánům a přátelům nám milým k dodání.

132. Dne 28. prosince 1628. Komissaři žádají Ferdinanda Libštejnského z Kolovrat. reformačního komissaře kraje Zateckého a Rakovnického, aby přiměl p. Hrzana, by napravil to, nač faráři Jirkovský a Družkovický sobě stěžovali.

Urozený pane pane a švagře Nám zvláště milý. Jakož Nám od V. M. nedávního času tyto dva příležičí spisy, jeden od kněze Jana Wachtle, faráře Jirkovského, a druhý od kněze Mikuláše Wagnera, faráře Trouškovického, kdežto sobě stížnost v rozdílných dosti těžkých artikulích do pana Hrzana pokládají, jsou odeslány, tomu všemu jsme vyrozuměli a nemůžeme toho

temuž panu Hrzanovi (an to na žádného opravdu katolického člověka nepřisluši) schvalovati. Však pro rozličné mezitím zaslé, v J. M. C. vlastních potřebách pilné zaneprázdnění až posavad jsme dotčených obouch farářův vznešení bez vyřízení ponechati museli; mimemě poněvadž jste V. M., byvše teč nedávno jak při soudu komornim, tak i při sněmu zde v Praze, Nám o tom nic připomenouti neráčili, za jiné nemáme, než-li že ta věc již od V. M. spokojena a opatřena jest; pakli by se to ještě nestalo, tehdy jmenem a na místě J. M. Č. krále a p. n. v. n. V. M. napomináme, abyste z mocnosti commissi od J. M. C. na sebe vzložené při nadepsaným panu Hrzanovi tak opatřiti ráčili, aby dotčen oba farářové příčiny neměli dále sobě do něho co stěžovati. A pokudž by týž pan Hrzan V. M. v tom uposlechnouti a tu věc napravití nechtěl, račte nám o té věci další zprávu i s dobrým zdáním svým učiniti, tehdy My sami potom nepomineme to vše k náležitému opatření přivésti. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 28. Decembris. anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu, panu Ferdynandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorniku a k reformaci v religii kraje Žateckýho a Rakovnického nařízenému commissari, panu švagru Nám zvláště milému k dodání.

133. Dne 30. prosince 1628 Komissaři podávají cisaři zprávu o Vavřinci Hanzburském, faráři u sv. Vojtěcha v Praze, jenž tajným nekato'ikům prodával cedulky o vykonané zpovědi a přijímání; dále podávají zprávu o zakročení proti jeho spoluzáčníkům.

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Euer Kay. Majestät Können und sollen Wir gehorsamist nicht verhalten, dass nachdeme Ihr hochfürstl. Gn. Herr Cardinal von Harrach, umb desto beßerer der heil. catol. Religion Befürderung willen und zu Amovirung allerley Unwissen. so bey manchen geistlichen Leuten mit großer Ärgernuß gefüret worden, den ehrwürdigen Praelaten Herrn Johan Ernsten Plateis von Platenstein, auf Gußmandorf, Tnumbherrn zu Prag, Olmütz, Wischehrad und Breßlau etc., zu einem inspectore über den alhiegen geistlichen Personen verordnet, hat jetzbesagter Herr Plateis als ein recht gestlicher und eifriger Mann, hierinnen (wie auch sunsten in underschiedlichen die Religions-Reformation betreffenden, ihme aufgetragenen Craiß-Commissionen) seines müglichsten Fleißes nicht gespart, sondern viel gute officia darbey præstirt, und ist durch seine Fürsichtigkeit diese Tag darhinden gekhomen, dass der Pfarrer bey St. Adalberto dahie in der Neuen Stadt Prag, nahmens Laurentius Hanzbursky, der da vor Jahren catolischer Priester gewesen, dernach vom obern erzbischoflichen Consistorio abgefallen und dem ndern sektischen Consistorio sub utraque sich beygepflichtet, auch zweifelsohne tempore Rebellionis neben andern seinesgleichen allerhand böße, schädliche wider Euer Kay. Maj. machinationes getrieben, aber nach dero glüklichen Victori sich widerumb zu der katolischen Röm. Kirchen gewendet, mit

höchster Anglobung und Aydesschwuer, hinfüro nimmermehr darvon abzuweichen und jederzeit from, gottselig, in seinem geistlichen Stand getreu, bestendig und allermaßen wie es einem ehrlichen catol. Priester aignet und gebüret, sich zu verhalten: deme allem zuwider überaus sehr bößlich gehandelt und gar vielen hohen und nidern Standes uncatolischen Personen, welche mit sonderm Fleiß übers Land alher nach Prag zu ihme heiflig geraist, gegen Einnehmung des Geldes falsche Beicht-Zeteln oder attestaciones, samb hetten sie ritu catolico confitirt und sub una specie communicirt, von sich gegeben, manchmal auch selbst müendlich vor dem Magistratu solches falschlich zu berichten, kein Gewißen noch Abscheu genohmen, und also Gott den Allmechtigen und Euer Kay. Maj. sambt aller geistlichen und weltlichen Obrigkeit zu illudiren, benebens auch die in sektischen Irthübern stehende Leute umb ihre Seelenseligkeit zu bringen sich understanden: dannhero nun in dem Reformationswerkh nicht ein schlechte Verwirrung entstanden, sintemal die neucatolischen, sowol die Landleute, als auch die Burgerschaft im ganzen Königreich Böheim in ihrer conversion suspect worden und man bey so beschaffenen Sachen, wer von Herzen recht catolisch ist, oder nicht, aigentlich nicht wißen kan, fürnemblich alldieweil auch auf andere Priester mehr ebenmäßiger dolus vermuetet wird, welches hoffentlich in kurzem mit Hüelf des gerechten Gottes an tag kohmen soll. Wann dann diß ein schreckliches, hievor unerhörtes und hochsträfliches crimen ist, Ihr hochfürst. Gn. der Herr Cardinal aber vor etlichen Tagen von hinnen verweist, als hat interim der oberrente Herr Plateis den angeregten mainaydigen, treulosen Pfarrern bey der geistlichen Jurisdiction incarceriren laßen, wegen der weltlichen Personen aber, so in diesem schändlichen Verbrechen mit interessirt sind, uns die Notturft angebracht und umb gebürliches Einsehen angehalten. Diesemnach haben Wir alsbald, sowol zu Verthaidigung und Beförderung der Ehr des Allmechtigen Gottes, als auch zu gehorsamister Vollziehung Euer Kay. Maj. Uns unlengst sub dato 18. Octob. zugesendeten gnädigsten Resolution und Befehls ein zimliche Anzal der bürgerlichen Personen in allen dreyen Präger Städten, so von dem gedachten gottlosen falschen Pfarrer die Beicht-Zeteln gehabt, zur gefenglichen Verhaftung einziehen laßen, auch die Verordnung gethan, daß Sie nach vorhergehenden genauen inquisition und Befund der Verschuldung durch Euer Kay. Majt. Richter gerichtlich angeklagt, judicirt und sententionirt werden sollen; allein Wir weren deren gehorsamisten Meinung (jedoch ohn ale Maßgebung meldend), dass man etliche, welche nicht so gar malitiosi oder nicht sonders viel schuldig sind, gegen genug-amer Caution des Arrests widerumb erlaßen möchte. Belangend aber die höhern Stands Personen ist Uns die Verzeichnuß derselben noch nicht zugestellt worden; sobald Wir sie zu handen bekhomen, wollen Wir nicht underlaßen dergleichen Personen für Uns zu beschiken, den Sachen fleißig nachzuforschen und die delinquenten durch Euer Kay. Maj. Cammer-Procuratorn anklagen, über Sie das Recht ergehen und

Urteil sprechen zu lassen, alsdan auch dasselbe Euer Kay. Maj. zur gnädigsten ratification zu schicken, und allenthalben der vorgedachten Euer Kay. Maj. gnädigsten resolution gemäß, oder wie es noch weiter Euer Maj. befehlen werden, Uns gehorsamist zu verhalten. Deroselben zu beharrlichen kaiserlichen Gnaden Uns hiemit underthenigst und gehorsamist empfehend. Datum Prag, den 30. Decembris anno 1628. Euer Röm. Kay. Maj. allerunderthenigst treu gehorsamiste. Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. Maj. etc., Unsern allergnädigsten Kaiser, König und Herrn.

1629.

134. *Dne 4. února 1629. Komissaři dávají lhůtu tři neděl Janu Habartovi Kostomlatskému z Vřesovic „ad certam conversionem vel emigrationem“.*

Jich Milosti od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religi, neboližto náboženství v král. českém nařízení páni commissari. Z jistých uvážlivých příčin ráči žádosti urozeného pana pana Jana Habarta Kostomlatského z Vřesovic v příčině lhůty ad certam conversionem vel emigrationem tak dalece povolovati, že může v tomto království českém za tři neděle, od datum tohoto decretu, to jest od čtvrtého dne přítomného měsíce února, volně zůstávati. Jsouce k němu té celé naděje, že on spasení duše své bedlivě povážíc a dadouc se v tým čase té pravě, samospasitedlné víře sv. katolické právě apoštolské římské dobře vyučiti, k ní náležitě přistoupiť a poslušným synem církve svatě se učiniti, odporen nebude. Jinak pokudž by se to od něho nestalo, tehdy se při předešlým Jeho Milosti císařské krále a p. n. v. n., milostivém nařízení zcela a zouplna zůstavuje. Ex Reformationis Commissione Pragae, 4. Februarii, anno 1629. Urozenému panu p. Janovi Habartovi Kostomlatskému z Vřesovic k dodání.

135. *Dne 5. února 1629. Komissaři k žádosti osiřelých sester Douporcových na Libědicích o prodloužení stanovené lhůty odpovídají, že nemohou jim ho povolití, jelikož se neprohlásili, že by víru katolickou opravdu přijaly; že však jest jim volno obrátiti se se žádostí tou k císaři.*

Von Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnad. von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaimb könig. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordneten Herrn Commissarien wegen. Den verwaisten Geschwiestern Tuppawerin gebornen von Tuppau, uf Libetiz, auf ihr schriftlich angebrachtes Bitten, Verlengerung des von Ihrer Kay. Maj. durch allgemaine Patenta in Religions-sach angesetzten Termins betreffend, hiemit zum Bescheid anzufügen: Weiln sie von ihren sektischen Irrthumben abzustehen und den wahren, alleinseligmachenden, heiligen catolischen.

recht apostolischen römischen Glauben anzunehmen sich durchaus nicht erklehren, als können Ihre hochfürstl. und Ihre Gnaden ihnen gar kein ainige lengere Friest oder Verlengerung des obgedachten Termins nicht geben; sofern sie es aber bey Ihrer Kays. Maj. suchen wollen, dies stehet in ihrem Willen. Darnach sie sich zue richten wissen werden. Ex Reformationis Commissionen, Pragæ, 5. Februarii anno 1629. — Den verwaisten Geschwistern Tuppawerin, Gebornen von Tuppaw, uf Libetiz, zuzustellen

136. *Dne 13. února 1629. Komissari prodlužuji hraběnce Katerině Sibylle z Guttensteina lhůtu k obráčení o jeden m.sic.*

Ihre Hochfürstl. und Ihre Gnaden etc. haben vernohmen, was die wolgeborne Frau Frau Catharina Sibilla Gräfin von Guttenstein, geborne Freyfrau von Schwamberg, Wittib, wegen Verlengerung des von höchsternenter Ihrer Kay. Maj. durch öffentlicn ausgegangene Patenta, in gemein allen uncatolischen Herrn- und Ritterstands weiblichen Geschlechts-Personen, entweder den heiligen catolischen Glauben anzunehmen, oder das ganze Königreich Böhaim zu meiden, angesetzten und nun albereit mit Ende Decembris nechsthin ausgegangenen Termins schrittlich angebracht Obwol nun Höchsternenter Ihrer Kay. Maj. gnedigste Patenta und darinnen austruklich stehende endtliche Resolution hoch in acht zu nehmen gebüret und daraus billich nicht zu schreiten, weiln aber die obangeregte Frau Gräfin in derselben Schrieft ihren, zu dem heiligen catolischen Römischer Glauben guten genaigten Willen, und dass sie sich darinnen recht unterweisen, auch unzweifentlich denselben bekennen und annehmen wölle, zu erkennen giebt, darüber dann Ihre Hochfürstl. und Ihre Gnaden sich hoch erfreuen, als wird im Nahmen und anstat Ihrer Kay. Maj. der wolgedachten Frauen Gräfin die Friest noch auf ein Monat, von dato dies Decrets zu raiten, vergönt, als und dergestalt, dass sie in solcher Zeit ihren guten, lobwirdigen und Gott wolgefeligen Fürsaz würllich volziehen und den wahren, alleinseligmachenden, heiligen catolischen, recht apostolischen röm. Glauben durch busfertige Beicht und andechtige Empfangung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter einer Gestalt nach Ordnung und Einsatzung der heiligen catolischen Kirchen annehmen und darüber ein glaubwürdige schriftliche Kundtschafft von ihrem Beichtvatter entweder Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnaden etc., oder dem Herrn Craiß-Reformations-Commissario über-enden soll; dies alles geraicht zuvorderist zu Lob und Ehr des allmechtigen Gottes, dann auch zu Ihrer aigenen Seelenhail, und wird zugleich daran erfüllet der mehrhöchsternenten Ihrer Kay. Majt. gnedigster Will und Mainung. Ex Reformationis Commissione Pragæ 13. Februarii anno 1629. Der Wolgebornen Frauen Catharina Sibilla Gräfin von Guttenstein, geborner Freyfrauen von Schwamberg zuzustellen.

137. *Dne 13. února 1629. Komissari povolují Anně Měsíckové z Kabiště a z Ottersfeldu na Běhařově další lhůtu jed-*

noho téhodně, ale odmítají její žádost, aby v případě, že by se vystěhovala, mohla do Čech volně přijížděti a zase odjížděti.

Jich Milosti etc. ráčili jsou urozené paní Anny Měsíčkové z Kabiště a z Ottersfeldu, na Běhařově v spisu podané žádosti z strany prodloužení termínu od J. M. C. krále a p. n. v. n. skrze vůbec vydané patenty všem nekatolickým obyvatelům tohoto království českého, obojího pohlaví, v příčině náboženství, tak aby buďto k víře svatě katolické přistoupeni, anebo z země ven se odstěhovali, uložného a již při skončení nedávno jminulého měsíce prasince vyšlého, vyrozuměti. I ačkoliv Jich Mil. milostivého vyměření a poručení J. M. C. v nadepsaných patentech obsaženého neráči motci měnití, však aby táž paní Anna Měsíčková v té vysoce platné a spasitedlné věci sobě vždy usmysliti a k poznání též pravé samospasitedlné výry sv. katolické římské přijiti mohla, ráči Jich Mil. jí ještě další lhůty, za jeden tejden, od datum tohoto decretu počítajíc, povolovati, ale kdež ona toho, aby jí (kdyby po odjezdu svém z království tohoto jí jaká potřeba nastala) volně sem přijeti i zase odjeti dovoleno bylo, žádá, dokládajíc toho, že by jini již té milosti užiti a tím ubezpečení býti měli, toho Jich Mil. proti jisté J. M. C. milostivé vůli a o žádném takovém netretným příkladu neboližto povoleni nic nevědouc, nikoliv jí dovoliti motci neráči, čímž se ona spraviti může. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex Reformationis Commissione Pragæ, 13. Februarii a. 1629. — Urozené paní Anně Měsíčkové z Kabiště a Ottersfeldu, na Běhařově etc., k dodání.

138. *Dne 15. února 1629. Komissaři předvolávají Jana Hamerika Broge a manželku jeho.*

Urozený pane příteli nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom s Vámi, též s manželkou Vaší, o některé věci promluvili; pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto Naše psaní dojde, na cestu sem do Prahy spolu s manželkou svou, ničímž se nezastírajíc, ani vymlouvajíc, vypravili a přijedouc sem, při Nás se ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání oznámena. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 15. Februarii anno 1629. N. N. od Jeho Mil. římského císaře, uherského a českého krále etc. k reformaci v religii neboližto náboženství v král. českém naříz. commissari. — Urozenému panu Janovi Hameriku Broge etc., příteli nám milému k dodání.

139. *Dne 15. února 1629. Komissaři odpovídajice české komoře na přepis její v příčině reformace Jáchymovských, vytykají jí, že chce všecku péči o tu věc na ně uvaliti a dokazují, že česká komora sama má o věc tu pečovati a upozorňují ji na to, že hejtman Jáchymovský je reformaci hlavně na překážku. On že vymohl klaninou relací u císaře odklad reformace, ten však že císař, byv lépe zpraven, odvolal. Rečený hejtman, že i jinak všemožně reformačnímu dílu překáží. Komissaři radí,*

aby česká komora hejtmána přísuě napomenula, by za pomoci komissařů krajských reformaci co nejdříve provedl.

Der röm. kay., auch zu Hungern und Böhaimb könig. Maj. löblichen böhmischen Cammer wolverordneten Herrn Präsident und Rätthen etc. freundlich zuzustellen.

Die von der röm. kay. auch zu Hungern und Böhaimb könig. Maj. unsern allergnädigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben vernohmen, was ihnen von der löblichen königl. böh. Cammer wegen der Joachimsthalerischen Reformation schriftlich fürgebracht worden, und es befrembdet Sie nicht wenig, dass die löbl. Böh. Camer diese Sachen von sich zu schüeben vermainet und hierinnen simpliciter auf die Herrn Reformations-Commissarien alle Last laden will, da doch, wie Sie zweifelsohne wol wissen, Ihrer Kay. Majt. gnädigste intention, Willen und Mainung dahin gehet, dass alle catolische Obrigkeiten alle ihre Unterthanen oder sunst ihnen untergebene Personen zu der heiligen catolischen Religion ohne ainiger der Herrn Reformations-Commissarien Erinnerung anzuhalten und zu bringen schuldig sein sollen; wann dann fürnemlich die löbl. böh. Camer von höchsternerer Ihrer Kay. Majt. allen dero königl. Berkh-Städten zu ihrer Obrigkeit fürgesezt worden, so will sich in allweg geziemen, dass Sie selbst die obgemelte Joachimsthaler, als welche zu der böh. Camer-Jurisdiction immediate gehören, zum gehorsamb und Annehmung der heiligen catolischen Religion antreiben und bringen sollen; inmaßen solches etliche vornehme Fürsten, Grafen und Herrn in ihren ansehnlichen Herrschaffen und Städten mit derselben Burgerschaft und Underthanen, desgleichen auch die vorigen der könig. böh. Camer geweste Herrn Präsidenten und Rätthe propria autoritate, ohn ainige dergleichen auf die Herrn General- und Principal Reformations-Commissarios Weisung und Remittirung wol löblich gethan und ihre untergebene Personen zum catolischen Glauben genzlich und völlig gebracht, welches dann ebenermaßen die yezigen Herr böh. Camer Präsident und Rätthe gar wol viel leichter als sunsten andere Herrn des Königreichs Böhaim Inwohner thun können und billich sollen, zumahl weiln Sie nicht allein gnugsame Jurisdiction (wie obgemelt) über ihnen haben, sondern auch mit vielen tauglichen Personen und zu nothwendigen hierzu gehörenden Unkosten allerhand Geldmitteln versehen sind, welches manchen Herrn, wie auch den Herrn General-Reformations-Commissarien selbst (die da bisanhero ihr aigen Geldt bei diesem Reformationswerkh angewandt) mangeln thuet. Wo nun uncatolische Obrigkeiten vorhanden, die da wider die Kezerey nicht streben und weder sich selbst zum catolischen Glauben bekehren, noch ihre Underthanen darzu halten und bringen wollen, da hats wol ein andere Mainung und ist nothwendig, dass die Herrn General-, sowol auch die in den Craißen von Ihrer Kay. Maj. verordnete Particular-Reformations-Commissarii sich selbst dessen annehmen und dieselben Uncatolischen Obrigkeiten sambt ihren Unterthanen (wiewol solches in

Manglung der obgedachten darzu nothwendigen Mitteln beschwerlich zu thun fürfällt) reformiren, vernahmen und zur gänzlichen Bekehrung führen sollen; aber bey catolischen Obrigkeiten haben die Herrn General-Reformations-Commissarii gar einen andern, Ihrer Kay. Maj. annehmlichen modum observirt, nemlich dass wann gedachte catolische Obrigkeiten nicht haben selbst aus aigner Bewegnus ihre Underthanen, oder sunst zu ihrer Jurisdiction gehörige Leute zum catolischen Glauben convertirt, so haben die Herrn General-Commissarii dergleichen Obrigkeiten mit präfigirung eines gewissen Termins eine bewegliche Vermahnung gethan, und da Sie fort in Bekherung ihrer Leuthen faulrüssig erschienen, alsdann sie ernstlicher darzu getrieben, oder durch die Particular-Commissarios treiben lassen, und hat die löbl. böh. Camer selbst vorhin auf dergleichen wol vor zwey oder drey Jahren ihnen nicht einmal gethane Erinnerung die Ihrigen zimlichermaßen zur Conversion gebracht, dahero sich nun zu verwundern ist, dass sie anyezo gleichsam zu Ihrer aigner Autoritet-Smellerung in obgemelter Ihrer, den Herrn Principal - Reformations - Commissarien zugeschickten Schrift der Reformations-Verrichtung mit den Joachimsthalern sich entschlagen und auf die Herrn Principal-Commissarien die ganze Mühe schüeben wollen. Es merken aber die Herrn Principal-Commissarii so viel, dass der Christof Grad von Grünenberg, Hauptman daselbsten zu Joachimstal dessen am maisten Ursacher ist, welcher da, wie vorhin ungefahr vor zwey oder drey Jahren mit seinem üblen, Ihrer kay. Maj. zu Wien gethanen Bericht den Joachimsthalern suspensionem Reformationis (wie vermuetlich gegen Empfangung ansehnlichen Præsents) erlanget hat, aber dieselbe nunmehr von Ihrer kay. Maj. auf bessere und gründlichere informationes aufgehebt ist, jetzt wiederumb dies hochnothwendige, gottvolgefällige, hailsame Reformationswerkh gerne verhindern wollte, in welches procedere die Herrn böh. Camer Præsident und Rätke viel bessers und ersprieslichers einsehen als die Herrn General-Reformations-Commissarii, thun, und den angeregten, unter Ihrer iurisdiction gehörenden Hauptman die Joachimsthaler zum catolischen Glauben gar wol bringen können; sonderlich, weiln die particulares Herrn Craiß-Reformations-Commissarii ihme darzu gnugsamb verhüfflich sein wollen, wann er nur sich ihnen accomodiren wollte, auch mit dem Pfarrer daselbsten Fried und Ainigkeit hielte, und nicht also, wie bishero geschehen, sich mit ihnen hadern und zanken und dardurch die Reformation perturbiren und verhindern thäte, wie dann destwegen bey obvermelten Herrn General- und Principal-Commissarien die particular Herrn Craiß-Reformations-Commissarii wider ihn vielfältiglich geklagt haben, solches auch aus seinem aignen von der löbl. böh. Camer überschikten, hiebey neben andern Joachimsthalischen Schriften liegendem Schreiben austruklich erscheint, sintemal er die besagten, im Saazer und Rakowniker Craiß verordnete Herrn Reformations-Commissarios, wiewol sie von Ihrer Kay. Maj. selbsten dahin verordnet sind, nur subdelegatos (wider alle Ihre Kay. Maj. intention) nennet, benebens auch gnugsamb

zu erkennen gibt, dass er den jezigen Pfarrer daselbsten hinwegstossen und etwan einen andern sua farinae hinein gerne betürden wollte -- Nichtsdestoweniger aber, damit die löbl. böh. Camer sehen solle, das die Herrn General- und Principal-Reformations-Commissarii ihrsers thails nach Gottes und Ihrer Kay. Maj. gnädigstem Willen dies heilsame Reformationswerkh gerne promoviren und demselben forthelfen thuen, so erklären Sie sich auf der löbl. böh. Camer Schreiben hiemit, dass Sie vermainen, es möchten billich der Herr böh. Camer Präsident und H. Rätthe in diesem, zwar schon ziemlich vom obgedachten Joachimsthalschen Hauptmann verwirtem Wesen dies thuen: Erstlich, dass Sie dem yetzernentem Hauptman ein hartes Capitel geben und ihme seine Inconvenientien, nemlich, dass er in der catolischen Religion so kalt, in reformirung daselbsten sehr nachletlig, denen Herrn Kay. Craiß. Commissarien zu assistiren widerig, mit dem Pfarer unainig sich erzeiget und dardurch das hailsame Reformationswerkh, gleichwie vor diesem mit der von ihme per male narrata ausgebrachten Reformationssuspension, also anyezo auch durch seinen fürsezlichen Unfleiss verhindern thuet, starken Verweiß geben und ernstlich befehlen, dass er bey Kay. Ungnad und Verlust seines Ampts, auch wol noch weitem Straf, hinfüro das Reformationswerkh mit Hüelf und Beystand der Herrn Kay. Commissarien und des Pfarrers rechtschaffen eufferig fortstellen, befördern und auf ehist vollkommentlich zu Ende bringen solle. -- Fürs andere, dass die wolgedachte der Böh. Camer Herr Präsident und Herrn Rätthe denjenigen Personen, welche die conversionem ad festum purificationis B. Mariæ Virginis nechsthin zugesagt, jedoch solcher ihrer Zusag nicht nachkommen, sondern yezt zu ihrer Ausflucht in ihrer Schrift, samb solle der Herr Craiß-Commissarius dieselbe Zusagung und Revers von ihnen mit Bedrohungen ausgezwungen haben, fürgeben und ganz spöttlich ein dilation auf ein Jahr begeren, noch zum Überfluß den Termin ad certam conversionem bis auf die Mitfasten aus Gnaden prolongiren und ansetzen; wan sie aber in solcher Zeit sich nicht accomodiren würden, alsdan sie in ein Gefengknuß legen und nur in solo pane et aqua zum Gehorsamb und Erfüllung ihrer Zusag anhalten und compelliren laßen wolten, immaßen auch dahie in Präger Städten (so fürnehmer und ansehnlicher, als die Joachimsthaler sind) eben dieses Mittel gegen dergleichen Leuten, auch wol Ihrer Kay. Maj. Dienern, welche ihre Zusag nicht halten, zum öfternmal fürgenohmen worden. -- Fürs dritte, denen Personen, so dem Hauptman zu Joachimsthal, laut seines Schreibens, conversionem zugesagt und die Frist bis auf Ostern begert haben, möchte man zwar diesen yeztgemelten Termin vergönnen und präfigiren, aber fleißig darauf merken, damit sie ihre Zusag gewiß prästiren. -- Fürs vierde, denenjenigen Personen, welche gute Hoffnung geben, sich zur catolischen Religion zu bekehren, kundte man den Termin bis auf nechstkünftige Ostern ansetzen. -- Fürs fünfte, dieyenigen aber, so gar nicht wollen catolisch werden, solte man nicht allein durch den Hauptmann zu Joachimsthal und den Pfarrern daselbsten fleissig vermahnen, sondern

auch durch die Herrn Craiß-Commissarien (welche die löb. Böh. Camer destwegen ersuchen möchte, und die Herrn Principal-Commissarien selbst auch ihnen hiervon schreiben) ernstlich dahin anhalten und benebens durch die bey obgedachten Herrn Craiß-Commissariis anwesende Herrn Patres Societatis Jesu, oder andere geistliche Leute (wie dan auch die löb. Böh. Camer selbst gute, gelehrte und exemplarische Priester, bevor etliche ex Societate Jesu, zuwege bringen und mit Fleiß dahin schicken möchten) beweglich vermahnen und fleissig instruiren laß.n, ihnen auch, und sonderlich denen, an welchen beym Bergwesen Ihrer Kay. Maj. Nuez am maisten gelegen, Termin ad conversionem nicht allein bis auf nächstkünftige Ostern, sondern auch gar bis auf Pfingsten verlengern: underdeßen aber soll der Hauptmann mit Hülff der Herrn Craiß Commissarien sich aufs höchste befleißn, die zum Bergbau nuzlichsten Gewerker und andere officianten, wo nicht so bald genzlich zur Annehmung des heiligen catolischen Glaubens, jedoch zum wenigsten ad promissionem conversionis zu bewegen und zu bringen, auf dass, wan sie es einmal zusagen würden, darnach desto füglicher mit der Straf belegt und zu Prästirung ihrer Zusag bezwungen werden möchten. — Im übrigen thuen die Herrn General- und Principal-Reformations-Commissarii dies negotium zu der hochgedachten Böh. Camer Herrn Presidents und H. Rätthe beywohnender guten discretion heimbstellen, gar nicht zweifelnd, weih ohnediß ihrer aller großer und treuer in der heiligen catolischen Religion Eufer den Herrn Principal-Commissarien gnugsamb bekhandt ist, dass Sie die-es hochangelegenes und Gott wolgefelliges Werkh mit den Herrn Craiß-Commissarien correspondendo, durch den Hauptman zu Joachimsthal, oder im Fall er darzue wegen seiner Farlässigkeit und Uneüfers nicht tauglich befunden wird, durch andere von ihnen hierzu erwählte commissarios (als etwan den Wolgebornen Herrn Herrn Georg Wilhelm Michna von Wazinow etc. und Herrn Lorenzen Maderle von Maßberg etc. oder aufs wenigste durch derselbigen ainen) zu völligem glücklichem Ende zu bringen sich nicht waigern, sondern zu Lob und Ehr des allmechtigen Gottes, sowol auch zu sonderm Ihrer Kay. Maj. Wolgefallen dißfalls alles gerne verrichten werden; da aber nach gebrauchten obvermelten Miteln und Verfließung des Termins jemand aus ihren Undergebenen sich gar nicht bequemen wolte und solches die löb. Böh. Camer den Herrn Principal-Commissarien notificiren und bey denselben ein Subsidium, wie auch von den Herrn Königl. Statthaltern, wo vonnöthen, Hinschikung der Soldatesca begeren werden, wollen die Herrn Principal-Reformations-Commissarii alsdan selbst mit Rath und That gerne succurriren und sich bearbeiten, dass mit Gottes Hülff alle halbsterrigen Kezer zu gebürlichem Gottes und seiner heiligen catolischen Röm. Kirchen, sowol auch Ihrer Kay. May. Unsers allergnädigsten Herrn, gebürlichen und schuldigen Gehorsamb gebracht werden sollen. Dies haben die Herrn Principal-Reformationis-Commissarien der hochgedachten löb. König. Böh. Camer zur Antwort, der Notturf nach, nicht verhalten wollen, denen sie zu angenehmen Diensten

willig genaiget verbleiben. Ex Commissione Reformationis. Praga. 15. Februarii a. 1629.

140. *Dne 19. února 1629. Reformační komisse dává Ferdinandu Liebštejnskému z Kolovrat. reformačnímu komissari kraje Žateckého a Rakovnického, k dotazu jeho naučení, kterak naložiti 1. s nekatolickými paními, vdovami a sirotky odvolávajícími se na to, že mají od císaře prodloužení lhůty. 2. s nekatolickými osobami, které se byly již vystěhovaly, ale s dovolením císařovým opět se vrátily. 3. s těmi, jichž zpovědní cedulky jsou podezřelé. 4. s nekatolíky, kteří předstírají, že slouží ve vojsku císařském, 5. s Jachymovskými, kteří dosud zatvrzele víru katolickou přimoují odpirají.*

Unsern freudtlichen Grueß und was Wir mehr liebs und guts vermögen. Wolgeborner Herr Herr, besonders lieber Herr Ohaim, Schwager und Freundt. Wir haben aus seinem Schreiben vernohmen, wie dass in denen von Ihrer Kay. Majt. unserm allernedigsten Herrn in Religionsachen Ihme als verordnetem Commissario anbefohlenen Saazer und Rakowniker Craiß noch ziemliche Unrichtigkeit fürlaufft, als fürs Erste, daß sich etliche uncatolische Frauen, auch Wittiben und Waißen befinden, die da auf sein vielfältig ihnen gethane Vermahnung zur heiligen catolischen Religion sich nicht bequemen, auch gar so halsstarrig sich erzeigen, daß sie auf unterschiedliche Citationses für Ihn nicht erscheinen wollen, mit nichtigen Fürgebung, samb hetten sie von Ihrer Kay. Maj. Verlengerung des Termins (welches sie doch nicht darweisen) erlanget. Fürs Andere, daß diejenigen, vorhin albereit aus dem Land emigrierte, aber auf Ihrer Kay. Maj. ihnen auf gewisse Zeit gnedigst ertheilten indult widerumb herein kommende Personen denen Neucatolischen, so noch nicht allerdings im Glauben firmirt sindt, ein Ärgernuß, wie auch den andern, so noch nicht catolisch, ein großes zur Conversion Bedenken verursachen. Fürs dritte, daß von etlichen vermutet wirdt, es möchte mit denen Beicht-Zeteln, so die im Crais neucatolische Landtleute, mancherley Hinderlist begangen sein. Viertens, daß auch etliche Personen, so nicht der catolischen Religion zugethan, unter dem Nahmen Ihrer Kay. Maj. Kriegsdiensten und Werbung des Volks sich im Saazer Craiß bey ihren Freunden aufhalten, und wan sie von ihme citirt und zur Conversion und in Glaubenssachen, ihnen nicht commandiren laßen wollen, dennoch aber alda wohnend verbleiben. Fünftens, daß die Joachimsthaler in ihrer angewohnten kezerischen Verstokung bishero noch verharren und den catolischen Glauben nicht annehmen wollen, sondern an Ihr Kay. Maj. nach Wien umb Friest aines ganzen Jars ad deliberandum zu bitten geschickt, darinnen dann sie der Hauptman daseibsten sehr schüzet. — Hierauf nun geben Wir ihme dies zum Beschaidt, was die im ersten Punkt angeregte uncatolische Frauen, auch Wittiben und Waißen belanget, da erfordert die Notturft, weiln sie auf Ihrer Kay. Maj. indult oder Bewilligung, dahie im Land über den vorhin ihnen und allen in genere angesetzten undt schon lengst verstrichenen sechsmon-

natlichen Termin zu bleiben, sich berufen; daß sie ihme solches in Originali alsbald aufweisen und benebens ein glaubwürdige Abschrift einheadigen sollen, damit dieselbe terner uns zu Unserer Nachrichtung eingeliefert werde; welche aber nichts dergleichen aufzuweisen haben dieselben alle fleißig verzeichnen und ordentliche Specification Uns aufs ehist zuschicken, alsdann werden Wir uns, was gegen ihnen fürzunehmen sey, zu resolviren nicht unterlaßen. — Wegen deren im andern Punkt angezogenen Personen, so da vorhin schon aus dem Land gezogen, igt aber ohne ainigen Erlaubnuß widerumb herein kommen, ist unnötig dahie viel vorzuschreiben, sintemal er disfals von Ihrer Kay. Maj. selbstn austrukliche instruction und Befehl hat, welchem gemeß Er sich zu verhalten wird wißen. — Daß aber, wie vors dritte gemelt wirdt, etliche Personen ihrer Beicht-Zeteln halber im Verdacht sind, es gibt Uns zwar solches auch ein groß Bedenken und es were guet hierinnen einsehen oder inquisition anzustellen, aber so lang, als nichts eigentlich über einen oder der andern zu beweisen ist, können Wir disfals nichts vor die Hand nehmen, sonderlich weiln auch in tali casu von Ihrer Kay. Maj. noch keine gewiße resolution vorhanden, hierumben dann diesfals noch zur Zeit, nicht gar zu stricte zu procediren ist. — Belangend Inhalt des vierden Punets, die im Krieg-diensten und Werbung des Volks im Saazer Craiß sich aufhaltende uncatolische Personen, hierinnen ist wol ein starke Consideration, und hoch vornöten, ein gut wachtsames Auge darauf zu geben, damit nicht etwan manche dergleichen Soldaten, so kezerisch sind, unter dem prætext für Ihr Kay. Maj. Werbung, die Inwohner in der Religion turbiren, auch wol andere gefערliche undt schädliche factiones stieften möchten, inmaßen Er auf diesen Fall und dieses Punkts halber unter andern von Höchsternenter Ihrer Kay. Maj. einen ausgemessenen und gnugsamen Befehl, deßen Er sich halten soll, albereit vorhin empfangen hat; in alweg aber wolle Er alsbald alle dieselben, sich alda im Sazer Craiß befindenden, hohen und niedern Standes uncatolischen Soldaten verzeichnen laßen und Uns eine ausführliche ihrer Specification fürderlichst alher schicken, und überdies, so were Unsers Erachtens, zu præcavirung allerhand gefahr und Ungelegenheit, dies ein guts hochnotwendiges Mittel, das man durch den ganzen Craiß in allen Städten, Märken und Dörfern ein Visitation anstellet und eines jedwedern, so sich für einen Soldaten ausgibet (da doch jezt ihrer gar viel abgedankt worden und nicht mehr in Kriegsdiensten sind, dennoch aber sich für Soldaten ausgebendt an unterschiedlichen Orten, oftmals zu großem der Leuten Unglückh und Schaden liegen) ihre Patent oder Ordinanzen, Kundtschaften und Paßbriefe fleißig besichtigen, und ob dieselben alt oder neulich, auch von wem und wasgestalt ausgefertiget sind, wolbedächtlich erwögen, und da einige Ungebüer befunden würde, die Herrn Kay. Statthalter zu weitem der Sachen Einsehen und Remedirung avisiren thette. — Schließlich und vors Fünfte wegen der Joachimsthalern: Es ist Uns allbereit ihre zur Conversion Halssterrigkeit, sowol auch des Haubtmans daselbsten fürsezlicher

Unfleiß und mit gedachten Joachimsthalern treibende Connivenz gnugsamb, und zwar nicht ohne unsern höchsten Mißfallens bekant, welches dann auch Wir schon der löblichen Böhmischen Camer insinuirt haben, und wird Zweifels ohne von dannen dahin die Notturf anbefohlen werden; Herr Craiß-Commissarius wolle nur weiter dem obgedachtem Haubtman zusprechen; vielleicht wird er sich fleissiger erzaigen; Wir unserstheils wollen auch nicht unterlaßen, alle Mittel fürzuwenden, damit diesem Joachimsthalischen Unwesen mit Hülf Gottes möge abgeholfen werden. — Unterdessen thun im Nahmen und anstat mehrhöchsternter Ihrer Kay. Maj. Wir Ihne hiemit ermahnen und vor Unsere Personen freundlich ersuchen, Er wolle Ihne gleichfalls dies hailsame, Gott und Ihrer Kay. Maj. wolgefellige Reformationswerkh, bis zu völliger glüklichen Endschaft treulich und unverdrüßlich (wie bishero allzeit geschehen) laßen befohlen sein; hiemit Gottes Schuez sey beederseits mit Uns allen. Datum Prag, den 19. Februarii Anno 1629. N. N. von der Röm. etc. — Dem Wolgebornen Herrn Herrn Ferdinandt Liebsteinsky von Kolowrat, auf Hokaw, Röm. Kay. Maj. Rath, Camer-rrn und zur Religions-Reformation im Sazer und Rakowniker Craiß verordnetem Commissario, Unserm besonders lieben Herrn Ohaim, Schwager und Freundt.

141. *Dne 19. února 1629. Reformační komisse žádá Petra Jiřího Přichovského, reform. komissaře kraje Rakovnického a Žateckého, aby spolu s p. Ferdinandem z Kolovrat ty obyvatelé, kteří sice sami katoličtí jsou, ale poddané své dosud k víře katolické nepřivedli anebo úředníky nekatolické mají, napomenul, aby do dvou neděl reformaci poddaných svých provedli. Dále žádají, aby úředníkům hospodářským, kteří předstírají, že jsou katoličtí, nařídil, aby předložili hodnověrné o tom vysvědčení.*

Urozený a statečný rytíř, pane příteli Nám zvláště milý. Dochází Nás jistá zpráva, že v krajích Žateckým a Rakovnickým mnozí obyvatelé stavu panského i rytířského se nacházejí, kteřížto jsouce sami katoličtí, poddaných svých až posavad k víře svatě katolické nepřivedli, též regenty, hejtmany, ouředníky a jiné statkův svých správce, víry scestné a bludné se přidržující (ješto jim termín do vyjití měsíce března letha jminulého 1628, aby buďto k víře svatě katolické přistoupili, anebo z království tohoto Českého se jinam odebrali, od J. M. C. skrze vůbec publikované patenty uložen jest) beze všeho rozmyšlení v službách svých chovají, což vše na velikou škodu té slavné, vysoce důležité, spasitedlné a Pánu Bohu milé reformaci se děje. I aby takovým zlým a škodlivým neřádům již vždy jednou vstříc vkročeno a J. M. C. pobožné nařízení a poručení tím dřívěji v skutek uvedeno býti mohlo, vidělo se Nám za potřebné a užitečné, Vám toto Naše psaní učiniti, jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vás napomínajíc, abyste se ihned s urozeným panem panem Ferdinandem z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddou, komorníkem a spolu commissarem k reformaci v dotčených krajích od J. M. C. nařízeným, o jistý a brzký den snesli, do krajských měst sjeli, tu commissí na Vás oba společně od

J. M. C. vzloženou pilně řídili, ty obyvatele, jichž poddaní ještě katoličtí nejsou, též i ty, kteří regenty, hejtmany, ouředníky a jiné jakékoli statků svých správce napodobně nekatolické mají, před sebe obeslali, jim takové J. M. C. milostivé poručení za hřbet pokladání dostatečně stžali a při tom jménem a na místě J. M. C., aby oni nejdele do dvou neděl, od téhož Vašeho jim oznámení pořad zběhlych, všickny poddané své, obojího pohlaví, a jakéhokoliv věku, jisté a dokonce ničímž se nevymlouvajíc a nezastírajíc, k též pravé, samospasitedlné víře svaté katolické Římské přivedli, jim přísně, pod uvarováním nemilosti J. M. C. a všelijaké nepřiležitosti, kterážby je pro pro neposlušnost potkati mohla, poručili. Nato po vyjiti výš oznámeného termínu bedlivý pozor dajíc, aby se od jednoho každého tomu pobožnému nařízení a poručení skutečně zadosti stalo; a poněvadž (jakž srozumíváme) někteří hejtmani, ouředníci a jiní při hospodářstvih správce katolickými se býti praví, však aby tomu tak v pravdě bylo, hrubě se o tom pochybuje a holým jejich slovům místa dávati nesluší, pročž potřeba toho ukazuje, abyste tolikéž ty všickny v nově katolický regenty, hejtmany, ouředníky a jakékoli správce před sebe citovali, s tím jim oznámením, aby oni pořádně a hodnověrně, od zpovědníků svých psané vysvědčení, že jsou se zpovídali a Velebnou Svátost Oltární pod jednou spůsobou, podle nařízení cirkve svaté katolické Římské přijímali, Vám ukázali a originaliter složili, kteréžto zase Nám pro vyrozumění se odeslati mají. Nepochybujeme o Vás, že v té věci pro čest a chválu Boží, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení žádné práce litovati nebudete a cokoliv v tom podle své discreci za potřeby a užitečné uznáte, volně, dobře a horlivě vykonati nepominete a relaci vyřízení svého Nám co nejdříveji může býti, odešlete, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím Vás i sami sebe ochraně Boží poručena činíme. Datum v Praze, 19. Februarii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichovskému z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rei. kraje Rakovnického a Žateckého naříz. commissari, panu přít. N. z. m. k dod.

142. Dne 22. února 1629. Komissaři vytykají Janovi Hrzanovi z Harasova, že nedostavil se před komissaře Ferdinanda Liebštejnského z Kolovrat, jenž měl učiniti dohodu mezi ním a faráři Janem Wachtem z Borku a Mikulášem Wagnerem z Drouškovic: dále vytykají mu, že sám jsa katolíkem, zanechává poddané své dosud v nekatolictví a úředníky nekatolické má. Nařizují mu, aby co nejdříve provedl reformaci svých poddaných, propustil nekatolické úředníky a napominají jej, aby reformacním pracem na panství svém překážky nečinil.

Urozený pane pane pane, příteli Nám milý. Dochází Nás toho jistá zpráva, že byvše teď nedávného času pán s jedné a dvojí cti hodní: kněz Jan Wachtl z městis Borku, též kněz Mikuláš Wagner z Drouškovic z strany druhé v příčině některých artikulův stěžných, kteréž oni proti pánu mají, od urozeného

pana pana Ferdinanda Libštejnského z Kolovrat, na Hokoově, J. M. C. raddy, komorníka a nařízeného commissaire k reformaci v kraji Žateckým a Rakovnickým, vedle nařízení jmenem a na místě J. M. C. od Nás témuž panu commissairi učiněného k jistému dni sročení, jest se k tomu, jakýchsi jalových omluv požívajíc, najíti nedal, čehož My pánu schvalovati nemůžeme, nýbrž zle s tím spokojení jsouce, na jiné prostředky pro opatření toho pomyslíti chceme. — A dále i toho s nemalou nelibostí doslecháme, že přiznávajice se pán k víře svaté katolické Římské a vědouc dobře o milostivé J. M. C. vůli, aby všickni obyvatelé království tohoto Českého lidí poddané své, též čeled a služebníky všelijaké, k též víře svaté katolické přivedli, toho až posavad zanedbáva a dotčených poddaných svých v proklatých bludích sektářských k zatracení duší jejich zanechává, jakož také i úředníky, služebníky a čeled svou, vše osoby kacířské, proti těžké J. M. C. záповědi při sobě v službě chová, což vše na veliké zlehčení a škodu té slavné, spasitedlné a Pánu Bohu milé v náboženství reformací, též k pohoršení jiných okolních obyvatelův se děje. A tudy o pánu, že snad i pán sám v víře svaté katolické nedokonale utvrzenej jest, se smejšleti musí. O čemž kdyby J. M. C. zvědětí ráčil, mohlo by pánu to nějakou nemilost a nepřiležitost (čehož bychom pánu sice nepřáli) přiněsti. I poněvadž Nám takovým zlým a škodlivým neřádům přehlizeu nesluší a možné není, pročěž jmenem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. pánu o tom dostatečně a nakonec poroučíme, aby pán všecky své lidi poddané obojího pohlaví a jakéhokoliv ty jsou věku, žádného nevymínujíc, nejdéle do třech neděl od datum tohoto Našeho psaní počítajíc, k dotčené pravé, samospasitedlné víře svaté katolické Římské jistě a konečně přivedl a na to hodnověrně, od zpovědníkův jejich psané vysvědčení, že jsou se zpovídali a Velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou přijímali, buďto Nám anebo panu commissairi krajskému po vyjití těch třech neděl odeslal; některé pak osoby u pána v službě zůstávající, jakožto nejpřednější a nejškodlivější sektáře, jmenovitě nějakého Kryštofa Sybera, purkrabího páně, též šulmistra, kteréhož na zámku svém chová, ihned neprodleně, beze vši odpornosti a ničímž se nezastírajíc ani vejmluvajíc, sem před Nás dostavil; bude jim to, což potřeba ukazuje, oznámeno. — Naposledy i o tom pánu tolikéž týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, aby budoucně na svrchu připomenutého pana commissaire, od J. M. C. v příčině reformací v kraji Žateckým nařízeného, lepš. pozor dal, náležitý respect k němu zachoval a kdykoliv by on na gruntech páně v příčině religii něteco řídití chtěl, v tom jemu, jakož také i osobám duchovním k tomu zřízeným nikoliv odporní nebyl, žádné překážky jim nečinil, nýbrž všelijakou volnost, přívětivost a dobrou assistenci prokazovati ráčil, jináče nečinice, ac nechce-li, abychom to na J. M. C. vzněsli, odkudž byste jistě nětěm nepřijemným se potkati mohl. Jsme té celé naděje, že to vše sobě zdravě pováží a k tomu přijíti nedá, aby se J. M. C. tím zanášeti měl. S tím milost Boží rač oboustranně s námi všemí býti. Datum v Praze, 22. Februarii a. 1629.

N. N., od Jeho Mil. etc. Urozenému panu panu Janovi Hrzanovi z Harasova, panu příteli Nám mil. k dod.

143. Dne 22. února 1629. Reformační komissaři žádají Ferdinanda Libštejnského z Kolourat jakožto ref. komissare kraje Zateckého a Rakovnického, aby jim zaslal spisy týkající se pana Hrzana a faráří Boreckého a Dronskovického, jelikož chlí v te věci jinak zakročiti; dále mu sděluji, že pana Hrzana napomenuli; posléze vybízejí jej k vytrvalosti v dosavadní horlivosti.

Urozený pane pane ujče, švagkře a příteli Nám zvláště milý. Vyrozuměli jsme z psaní Nám od V. M. sub dato 19. Januári letha přítomného 1629 odeslaného, že jste dle oznámení jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. od Nás předešle V. M. učiněného v příčině pana Jana Hrzana z Harasova s jedné a kněze Jana Wachtle z městis Borku, též kněze Mikuláše Wagnera z Drouškovíc z strany druhé, kdež o některé artykule stížné, kteréž tíž kněží proti dotčenému panu Hrzanovi mají, činiti jest, osobou V. M. nic nesešlo, ale však za příčinou tou, že se týž pan Jan Hrzan, jakýchsi jalových omluv požívajíc, k sročení nedostavil, nic se v tom spůsobiti nemohlo. I poněvadž My pro opatření té věci jiné prostředky obráti chceme, pročez žádáme, že Nám ty všecky v té příčině od Nás V. M. odeslané spisy zase sem neprodleně odeslati ráčíte. Při tom také V. M. tejna nečiníme, že se témuž panu Janovi Hrzanovi o tom piše, aby on budoucně, kdy by jste koliv na jeho gruntech něto v potřebách reformací řídití jmiti ráčili, tomu nikoliv odporen nebyl, nýbrž V. M. všelijakou volnost a dobrou assistenci prokazovati hleděl, tak aby J. M. C. neurazil a nějaké nemilosti na sebe neuvrhl. — Co se pak jiných v náboženství neřádův, kteréž se (jakž oznamovati ráčíte) v celém kraji Žateckým nacházejí, dotýče, nepomineme také se k tomu přičiniti, aby tomu všemu náležitě mohlo spomoženo býti; zatím jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínajíc, abyste pro zásluhu odplaty Božské a k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení též pilnosti a k náboženství katolickému horlivosti, kteráž se při V. M. každého času spatřovala a spatřuje, bez přestání, až do šťastného a dokonalého té slavné a Pánu Bohu milé reformací vykonání požívati, na všechno dobrý pozor dáti a Nás, kterak se co vede, avisírovati ráčíte. A My V. M. zase vším dobrým přátelstvím naklonění zůstáváme. S tím milost Boží rač oboustranně s Námi všemi býti. Datum v Praze, 22. Februarii, anno 1629. N. N., od etc. — Urozenému Pánu Panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religii kraje Žateckého a Rakovnického nařízenému kommissaři, pánu panu ujci, švagkru a příteli Nám zvláště milému k dodání.

144. Dne 23. února 1629. Reformační komisse vytýká Rudolfu ze Šternberka, že se dosud v zemi zdržuje, aniž by se byl krajskému komissari reformácnímu prokázal, že již přijal víru katolickou, anebo že od císaře zvláštní dovolení byl obdržel, i nařizuje mu aby tak ji jakožto vrchní reform. komissi učinil.

Von wegen Ihrer Gnaden von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böheim König. Majt. Unserm allergnädigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böheim verordneten Herrn Commissarien der anwesenden, auch anstat der abwesenden. Dem wolgebornen Herrn Herrn Rudolfen von Sternberg auf Mireschau etc. hiemit anzutüegen: Nachdem von dem Wolgebornen Herrn Herrn Sdenko Grafen von Kolowrat, als von Ihrer Kay. Majt. im Leutmerizer Craiß vorordnetem Religions-Reformationis Commißario bericht einkommt, das besagter Herr Rudolf von Sternberg bishero noch im Lande verbleibt, jedoch aber auf unterschiedliche Ime beschehene Erinnerung, weder das Er albereit den heil. catolischen Röm. Glauben angenommen, noch etwan ein Bewilligung, sich dahie im Lande aufzuhalten, von Ihrer Kay. Majt. bekhomen habe, nicht ofentbahren will, und also sich selbst in ein Verdenken bringen thuet. — Als wird der erhaischender Notttdurf nach im Nahmen und anstat höchstermenter Ihrer Kay. Majt. der besagte Herr Rudolf von Sternbergk hiemit vernahmet, weilm Er (wie obermelt) sich gegen dem gedachten Herrn Reformationis-Craiß Commissario nicht erklaren will, Er wolle es Ihrer Gnaden den Herrn Principal-Commissarien selbst unverlenget und ohne ainiger Entschuldigung, ob Er catolisch ist, oder mit was Fueg Er im Lande verbleibt, richtig und cathagorice aufs baldest zu wissen machen, auch hierüber ein glaubwürdige schriftliche Urkhundt oder Zeugnüß übersenden, damit man sich darnach zu richten und weiter Ihrer Kay. Majt. gnedigstem Willen und Befehl gebürendermaßen nachzukomen wissen möge. Ex Reformationis Commissione, Pragæ 23. Februarii, a. 1629. — Dem Wolgebornen Herrn Herrn Rudolfen von Sternberg auf Mireschau zuzustellen.

145. *Dne 24. února 1629. Reformační komisse podávajíc císaři dobré zdání o žádosti hraběnky Doroty Fürstenbergové za prodloužení lhůty, sděluje: 1. že ona jim doručiti dala list císařský teprve dne věřejšího, ač datován jest již před dvěma měsíci, 2. ačkoliv předstírá, že se dáti chce vyučiti ve víře katolické, přece dosud se v té příčině komissi neprohlásila aniž od nějakého duchovního vyučovati se dala, 3. tvrzení její, že by větší část jejích poddaných byla již katolická, jest nepravdivé, 4. její synové jsou sice katoličtí, ale dcery nikoli. Komisse navrhuje, aby jí a dcerám povolena byla jen lhůta krátká.*

Allergnädigster Kaiser, König und Herr etc. Auf Euer Kay. Majt. gnädigstes Schreiben in causa prolongationis termini der Frauen Dorotheæ Gräfin zu Fürstenberg, so Uns sambt includirter ihrer Supplication, umb Bericht und Gutaachten gnedigst geschickt worden, sollen Euer Kay. Majt. wir zuvorderist dies gehorsamist nicht verhalten, daß Uns die gedachte Frau Gräfin solch Euer Kay. Majt. Schreiben erst gestern, daß ist den 23. jetzlaufenden Monats Februarii, hat einhendigen laßen, da doch dasselbe schon vor zwey Monathen, nemlich den 19. Decembris negstverwichenen Jars zu Wien datiert ist. Fürs andere, dass obwol sie fürgibt, gleichsamb were sie des Vorhabens, sich im

catolischen Glauben informiren zu laßen, so hat sie doch bey Uns nichts dergleichen angebracht, vielweniger durch jemanden Geistlichen sich instruiren zu laßen bishero gesucht, sunsten were der Sachen (ohne ainiger Euer Kay. Maj. Überlaufung oder molestation) gar leichtlich geholffen. Fürs dritte, so berichtet sie, samb were der mehrer Theil ihrer Unterthanen albereit catolisch; aber wir kömen in Erfahrung, dass fast keiner. Viertens, gleichergestalt, da sie von ihren Kindern meldet; es sind zwar die Söhne catolisch, aber die Töchter keine ainzige, sondern verbleiben sowol die verheurathe, als auch die ledige, bishero noch in ihrem Kezerthumb. — Wann dann diese der Frawen Gräfin (hiebey widerumb includirte) schriftliche Bitt, Euer Kay. Maj. gnedigsten Patenten und dem hailtsamen Reformationswerkh ganz zuwider; auch zu allerhand hochschödlichen Consequenzen geraichen möchte, als ist Unser gehorsamistes Gutachten, darein nicht so gar völlig zu bewilligen, sondern zum Überflueß und aus besonderen Gnaden, sowol ihr, als ihren Töchtern, den Termin ad certam conversionem noch etwas weiter, nemlich bis auf den ersten Sonntag nach Ostern peremptorie und mit guter beweglicher Ermahnung gnedigst anzusezen. Wie dann auch Euer Kay. Maj. Wir benebens gehorsamist bitten, die geruhen diese hailtsame Reformation bey dero hochrümlichsten, starkgefaßten gnädigsten Resolution allerdings erhalten und immerfort weiter gegen allen und jeden fleißig prosequiren laßen Deroselben zu Kay. beharlichen Gnaden Uns hiemit undterthenigst und gehorsamist empfehlendt. Datum Prag, den 24. Februarii a. 1629. Ew. Kay. Maj. allerunderthenigst treugehorsamiste N. N. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim Königl. Majt. etc., unserm allernedigsten Kaiser, König und Herrn.

146. *Dne 9. března 1629. Reformační komisse, majic podati císaři zprávu o pokroku reformace v Čechách, žádá krajské ref. komissáře, aby jí zalali podrobné zprávy o tom, jak daleko reformace v krajích jim svěřených pokročila. Vzhledem pak k nastávající době velikonoční vybízi je, aby bděli nad tím, by všichni k svátostem přistoupili.*

Urozený Pane Pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagře a přítelé Nám zvláště milí. Jakož jest J. M. C. král a p. n. v. n. již nejednou Nám o tom milostivě poručiti ráčil, abychom Jeho Mil. za časty a nejméně každého měsice, vezmouc od V. M. a Vás jakožto pánův commissarův k reformaci v religii, od J. M. C. v kraji Rakovnickém a Žateckém nařízených, zprávu, kterak se v jednom každém kraji v reformaci vede a jak ta daleko přivedena jest, relací svou učinili, což až posavad J. M. C. od Nás jmiti milostivě chtíti ráčí, pročez týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste se vši pilnosti a bedlivosti, zdaliž v kraji Rakovnickém a Žateckém, v kterémžto od J. M. C. za commissáře k reformaci v religii nařízení býti ráčíte a jste, již všickni obyvatelé k víře svaté katolické jsou přistoupili či-li ne, vyhledávati a gruntovně vyzvěděti, a pokudžby některé nekatolické osoby, budto stavu panského aneb rytířského,

obojího pohlaví, staří i mladý, též vdovy a sirotci, nieměně regenti, hejmani, ouředníci i jiní podobní správcové na jakyehkoliv panstvích a statech, komukoliv náležejících, kteříž by katoličtí nebyli, jakož také i ty, kteřížto jsou sami katoličtí, manželky své i děti nekatolické mají, aneb jiné osoby i čeládku kacířskou kteréhokoliv pohlaví u sebe přechovávají, ještě se v dotčeném kraji nacházeli: ty všecky pořádně zejména popsati dáti, též přiděly, proč milostivé J. M. C. v patentích vůbec vydaných obsažené poručení přestupovati smějí a k víře svatě katolické se obrátiti aneb ven z tohoto království jinam se odebrati zanedbávají, vyzvěděti a vyrozumějíe tomu, od jednoho každého zvlášť poznamenání toho všeho srozumitelně sepsané a při tom zprávu svou i s dobrým zdáním, jakými by prostředky nejlépe té věci spomoženo býti mohlo, Nám brzy sem odeslati ráčíte a odešlete, tak abychom J. M. C. My o tom gruntovní a dostatečnou relací Naši tím dřívěji učiniti mohli. A dále poněvadž nyní čas postní a kacíř jest a slavné hody a svátky velikonoční se přibližují, při kterémžto času jeden každý pravý křesťanský katolický člověk povinen jest pod ztracením duše své, příkázání církve svatě katolické naplniti, hříchův svých se zpovídati a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou způsobou přijímati: nepochybujeme o V. M. a Vás, že bez Našeho napominání, dle dobré discreci a u víře svatě katolické horlivosti své k tomu všelijakými mírnými a dobrými prostředky, aby obyvatelé téhož kraje všickni, žádného ovšem nevymínujíc, k vykonání nadepsané křesťanské povinnosti volni se ukázali, tudy že praví a poslušní synové církve svatě a J. M. C. věrní poddaní jsou, na sobě v tom čase až do Provodní neděle nejprv příští skutkem seznati dali, opravdově se přičiniti ráčíte a přičíníte, neb se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 9. Martii a. 1629. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku, též urozenému a stat. rytíři p. Petrovi Jiřímu Příchovskému z Příchovic a na Krašově, J. M. C. raddě komorníku a k reformaci v religii kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissariům, panu švagru a přát. Nám zvl. mil. k dod.

In simili. Uroz. p. p. Zdenkovi Lvovi Libšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Byrkštejně, J. M. C. raddě, komorníku a k ref. v rel. kraje Litoměřického a Boleslavského naříz. commissari etc.; panu švagru a příteli Nám. zvláště mil. k dod.

In simili. Urozen. p. p. Heraltovi Václavovi Libšt. z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. naříz. commissari kraje Čáslavského etc. panu švagru a příteli N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Janovi staršímu Kavkovi z Řičan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k ref. v religii kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechinského nařízenému commissari etc., panu švagkr. a přít. N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Ottovi z Opperstorfu a z Frydštejna, na Častolovicích a Timšti, J. M. C. raddé, komorníku a k reform. v rel. kraje Hradeckého nařízeným commissari etc., panu švagru a příteli N. z. mil. k dod.

117. *Dne 13. března 1629. Reformační komisse sděluje panu Vratislavovi z Pernštýna zneuctění Svátosti Oltární, jež se od jedné poddané pana ze Žerotína na jeho gruntech stalo, a žádá, by nařídil hejtmannu svému Litomyšlskému, by vinnici dal řádně souditi; dříve však, aby Karel ze Žerotína o tom byl zpraven. Kdyby pak on se jí zastávati hleděl, aby vinnice od práva Litomyšlského vydána nebyla.*

Urozený pane pane ujče a švagře Náš zvlášť milý. V. M. tajiti nemůžeme, že od některých hodnověrných lidí a zvláště od velebného kněze M. Daniele Hájka, děkana Lytomišlského jistou hodnověrnou zprávu máme, kterak těchto nedávno jminulých dnův na gruntech V. M. hrozný casus se jest zběhl. A to takový: že jest nějaká žena, poddaná pana Karla z Žerotína, dadouc se vedle jiných pobožných lidí do kostela ve vsi Sloupnici najiti, když jí farář kněz Pavel Velebnou Svátost Oltární podal a ona ji do svých nehodných oúst přijala, odcházejíc od oltáře, zase jí schvalně, právě lehkomyšlně a bezbožně, vyplila, tak že částky též Velebné Svátosti jak na zemi, tak i v šátku její nalezeny a skrze téhož faráře nadepsanému panu děkanu Lytomišlskému donešeny jsou. Ona pak jsouce v tom zlým a nevážným skutku postižena, jest ihned vězením až do další resolucí Naší zjištěna: a ačkoliv to poněkud zapíratí chtěla, však poněvadž jsou to jiní poctiví lidé viděli, tehdy jsou na to svědkové podle práva a zřízení zemského pod přísahou u kříže Božího umučení při právě města Lytomišle zavedeni, tak že to již nikoliv odepřiti nemůže; kterýchžto svědkův svědomí připsi teď příležitě V. M. pro vyrozumění odsíláme. — I poněvadž to velmi těžké a hrozné Velebnosti Pána Boha Našeho všemohoucího uražení a jak duchovními, tak i světskými právy pod přísným upálení trestáním vysoce zapověděné provinění jest, a sluší to s gruntem: proč?, k jakému konci, z čího návodu ona toho se dopustila, vyzvěděti, tak aby další zlé časně přetrženo bylo a ona jiným k výstraze skutečně podle práva ztrestána byla, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, že to při hejtmannu V. M. panství Lytomišlského naříditi ráčíte, aby on dotčenou bezbožnou ženu z vězení žádným způsobem, ani za jakékoliv rukojemství, nepropouští, nýbrž v něm dostatečně zjištěnou opatřiti, právně co nejdříve obviniti, jistý a brzký den k průvodům jmenovati a na ni spravedlivou vejpověď s vejhradou vrchního práva vynésti dáti; však dříve, než-li by obviněna byla a termin k průvodům jmenován byl, o tom panu Karlovi z Žerotína skrze psaní, jmenujíc k přeslyšení žaloby, též průvodův, jistý den, v známost uvéstí a ode pána, zdalíž by tu ženu jakožto poddanou svou v tom zastávati a na místě svým někoho s plnomocenstvím k tomu vyslati chtěl, čili ne, vyrozuměti a pokudž

by se jí pán ujmati a v tom zastávati chtěl, tomu sice povoliti, avšak odtad z práva svého ji nevydávati, ale předece tu při témž právě V. M. Lytomišlském, kdež jest ona ten hrozný a bezbožný skutek spáchala, k zasloužilému spravedlivému ztrestání přivesti hleděl; nepochybuje My o V. M., že v té tak veliké příčině podle své vzáctné discreci dále se jak náležitě zachovati věděti ráčíte. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 13. Martii a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému pánu panu Vratislavovi z Pernštejna, J. M. C. komorníku a nařízenému nejvyššímu etc., panu ujci a švagru Nám zvláště milému k dodání.

148. *Dne 14. března 1629. Reformační komisse vytýká purkmistru a konšelům města Vysokého Mýta, že ve vsi Chotěšínách trpí praedikanta, i nařizují, aby jej zatkli a do Prahy dodali.*

Moudrým a opatrným purgmistru a konšelům města Mejta, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, že se ve vsi Chotěšínách, k městu Mejtě přináležející, nějaký lehkovážný praedikant proti mnohé a těžké J. M. C. krále a pána n. v. n. záповědi s Vaším vědomím a toho svévolným přehlídáním zdržuje a svým kacířským, falešným učením i prostého chleba a vína podáváním mnoho duši lidských zavozuje a k věčnému zatracení přivozuje; což Nám od Vás s nemalým podivením přichází, že Vy, jsouce (jakž smejšlíme) osoby katolické, na Vaše svědomí a povinnosti nepamatujíc, takový hrozný proti Pánu Bohu, též J. M. C. králi a pánu svému a k nemalému zlehčení té slavné a spasitedlné, od J. M. C. v království tomto Českém reformací v religi nařízené čelící neřád tak hanebně zoumysla přehlídáte a dopouštíte; o čemž kdyby J. M. C. zvědětí ráčil, jistě byste, jak předně a nejvíce Vy, osoby konšelské, tak i celá obec Vaše v velikou J. M. C. nemilost upadli a těžkého trestání neušli. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste dotčeného nevážného a bezbožného praedikanta ve vsi Chotěšínách anebo kde by se tu koli zdržoval, ihned v tejnosti jíti a v bezpečným vězením zjistiiti dali, potom na zejří vartou dobře opatřeného, tak aby neuskočil, sem do Prahy přivéztí a na Novoměstský rathouz do arrestu dodati a v tom se beze všech a všelijakých zbytečných vejmluv a ouskokův (kterížby Vám v té tak zjevné a důvodné věci nic nepostačili) věrně, upřímně a poslušně zachovati hleděli, ač nechcete-li se s nějakou nepřijemnou těžkostí potkati a potom sami na sebe naříkati. Věduoc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 14. Martii 1629. N. N. od Jeho Milosti etc.

149. *Dne 15. března 1629. Reformační komisse, majíc podati císaři zprávu o pokroku reformace, žádá hejtmany krajské, aby ji poslali příslušné zprávy.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagře a přátelé Nám zvláště milí. Jakož jest J. M. C. král a

p. n. v. n. již nejednou Nám o tom milostivě poručiti ráčil, aby-
chom Jeho Milosti za cesty a při nejméně každého měsíce, vě-
zmouc od V. M. a Vás, jakožto pánův hejtmanův krajských
zpravu, kterák se v jednom každém kraji v příčině reformaci
vede a jak daleko ta věc přivedena jest, relací svou učinili, což
až posavad J. M. C. od nás jmiti milostivě chtiti ráčí, pročez
týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomináme,
abyste se vši pilnosti a bedlivosti, zdalíž v kraji Lytoměřickym,
k povinnosti V. M. a Vaši náležejícím, již všickni páni obyva-
tele obojího pohlaví k víře svatě katolické jsou přistoupili, či-li
ne, vyhledati a gruntovně vysvědčeti ráčili a vyzvěděli; ty pak
všecky, který by ještě katolický nebyli, nýbrž v bludech svých
sektarských zustávali, buď panského a rytířského, neb městského
stavu obojího pohlaví, osoby starý i mladý, též vdovy a sirotky,
jako i katolických obyvateluv nekatolické paní manželky a děti
jich, nieméně i regenty, hetmany, ouředníky, purgkrabí a písaře
i jiný správce na jakýchkoli a komužkoli náležejících panstvích
a statech, i sice přednější číkoliv služebníky a služebnice, žád-
ného nevypouštějíc a nikterakž v tom neušetřujíc, nýbrž každého
zejména doložíc, pořádně popsati dáti a takové úplně pozname-
nání i s další zprávou a dobrým zdáním svým, jak by ty ostatní
osoby nejlépe z kacířstva na katolickou víru obrázení a přivedení
býti mohli, Nám sem co nejdříve a ještě před nedělí Smrtečnou
nejprvprísti odeslati račíte a odešlete, věduce, že na tom jistá
a milostivá vůle J. M. C. k obzvláštnímu zalíbení Jeho Milosti
naplněna bude. Datum v Praze, 15. Martii a. 1629. N. N. od
Jeho Mil. etc. — Urozenému pánu panu Hřmanovi Černínovi
hraběti z Chuděnic, na Petršpurce, Gissibli, Andělské Hory a
Žihli, J. M. C. raddě, komorníku etc., též uroz. a stat. rytíři panu
Hynkovi Jiřímu Ždarskýmu z . . . .*) a na Vtelně, J. M. C.
raddě etc. a hejtmanům kraje Lytoměřického etc., pánům švagru
a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi Frydry. Švamberg-
kovi a na Švamberce, též urozenému a statečnému rytíři panu
Karlovi Kryštof. Kokořovcovi z Kokořova a na Nebitovech,
hejtm. kraje Plzenského etc., panu švagru a přátel. Nám zvl.
mil. k dodání.

In simili. Urozenému panu panu Ottovi z Opperštorfu a
Frydštejna, na Častolovicích a Tiništi, J. M. C. raddě, komor-
níku; též urozenému vladyce panu Jaroslavovi z Bubna, na
Mokrovousích etc., kraje Hradeckého etc., panu švagk. a přát.
Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebestianovi
Leskocovi z Leskovce, též urozen. vladyce panu Vokovi Vilí-
movi Withovi z . . . .**) na Vodlochovicích, hejtmanům kraje Be-
chinského etc., panu a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Heraltovi Václavovi Libštejn.
z Kolovrath, na Hrádku nad Pachem a Zišově, J. M. C. raddě,
komorníku; též urozen. vladyce panu Jiřímu Dobřenskýmu z Do-

*) V orig. chybí.

**) V orig. chybí.

břenic, na Bračicích, hejt. kraje Čáslavského etc., panu švagru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Adamovi Sternbergkovi z . . . . *), na Pátku a Postoloprtech, J. M. C. raddě, komorníku, též urozen. vladyce panu Adamovi Hendrychovi Hruškovi z . . . . *) na Citelibích a Psárech, hejtm. kraje Žateckého etc., panu šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Jindřichovi Michalovi Hysrlovi z Chodův, na Lžovicích, rytíři Blahoslavené Panny Marie a sv. Michala archanděla; též urozen. vladyce panu Joachimovi Chrtovi z Chrtina, na Skořicích, hejtm. kraje Prachenského etc., p. šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi Zdenkovi Vratislavovi z Mitrovic, na Vraném, Vilimově a Žerouňě; též urozen. vladyce panu Adamovi Vaclavovi Boryňovi ze Lhoty, na Mikovicích a Vrbčanech, hejtmanům kraje Slanského etc., panu a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. p. Jetřichovi Špetlovi z . . . . *), [na] Liblicích, J. M. C. raddě; též urozenému vladyce p. Albrechtovi Kapounovi z . . . . *), na Valečově; hejtmanům kraje Boleslavského etc., panu švagru a přátelům Nám zvl. milým k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Janovi Frydrychovi ze Vchonic a z Tetova, na Prači a Mostově; též urozenému vlad. panu Frydrychovi Vězníkovi z . . . . *), na Chotěšanech; hejtmanům kraje Kouřimského, panu švagru a přátelům N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému p. panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. vladyce panu Ferdinandovi Reynšpergerovi z Reynšperku, na Škrivaních a Drškovic, hejtmanům kraje Rakovnického etc., p. šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. p. Vilímovi Hendrychovi Bezdrůžickýmu z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. vladyce panu Ladislavovi Lukavskýmu z . . . . *) na Zaječicích a Hoškově, hejtmanům kraje Chrudinského etc., panu šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi staršímu z Talmbergka, na Smilkově a Choteticích; též urozenému vladyce panu Janovi Vilímovi Černínovi z . . . . *), hejtm. kraje Vltavského, panu šv. a př. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Václavovi mladšímu Vratislavovi z Mitrovic a na Všeraticích, J. M. C. raddě; též uroz. vladyce panu Vilímovi Šleglovskýmu z . . . . *), na Zbenicích a Stěžově, hejtmanům kraje Podbrdského etc., panu šv. a přát. N. m. k dod.

150. Dne 15. března 1629. Reformiční komisse vytyká Petrovi Jakovcovi z Horešova, že s rodinou svou dosud v Čechách

*) V orig. chybí.

se zdržuje, ač v nekatolictví trvá; i předvolává jej k ospravedlnění. Listy téhož znění zaslány Janovi Sudkovi z Dlouhé a Adamovi Sudkovi z Dlouhé.

Urozený vладыko pane příteli Nám milý. S velikou nelibostí toho doslejšeháme, a přichází nám to s podivením, že věduuce Vy o milostivé vůli a poručení J. M. C. krále a pána n. v. n. v příčině naboženství otevřenými patenty vůbec publikovanými všem nekatolickým obojího pohlaví obyvatelům království tohoto Českého dostatečně v známost uvedeným mimo termin od J. M. C. v dotčených patentech uloženy a již dávno jminulý jak Vy, tak i Vaši manželka, tež synové a dcery, všickni společně, až posavad v naboženství odporném a bludích sektářských urputně trvajice, k nemalému pohoršení jiných lidí a k zlehčení nadepsaných patentův se zde v zemi zdržovati smíte a nad to vejš všelijaké nenależitě, posměšné a urážlivé řeči proti Pánu Bohu a jeho sv. církvi katolické Římské od sebe slyšeti dáváte, tudy vzpouru svou v náboženství a neposlušnost J. M. C. králi a pánu svému dokazujete, což Nám již dále přehlížeti nesluší a možné není. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho ničímž sobě překážeti nedajice a dokonce žádných výmluv neužívajíc, sem do Prahy přijeli, při Nás se ohlásili a toho, v čem se Vám tak vina dává, se před námi náležitě spravili. Jináče nečinice. — Věduoc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 15. Martii anno 1629. — N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozenému vладыce panu panu Petrovi Čakovcovi z Horešova, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozen. vl. p. Janovi Sudkovi z Dlouhé a na Malých Umlovicích, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vl. p. Adamovi Sudkovi z Dlouhé a na Mareštorfě, přít. N. m. k dod.

151. Dne 29. března 1629. Reformační komisse prodlužuje Janovi Sudkovi z Dlouhé k jeho žádosti lhutu k obrácení.

Von Ihrer hochfürst. und Ihrer Gnaden wegen etc. — Dem Herrn Johan Sudek von Langendorf, auf Klein Umlovicz, auf sein schriftlich angebrachte Bitt; wegen Verlengerung des Termins ad certam conversionem vel emigrationem, hiemit zum Beschaidt anzufügen; dieweil Er sich austruklich erklet, dass Er sambt seinem Weibe genzlich entschloßen sind, zwischen hier und den jezt herbeynahenden heiligen Oster-Feyertagen sich zur heiligen catolischen Religion zu accomodiren, als wirdt im Nahmen und anstat höchsternerer Ihrer Kay. Maj. Unsers allergnedigsten Herrn Ihme sambt seinem Weibe der peremptorische Termin gebetenermaßen bis zu Ausgang des letzten heil. osterlichen Feyertags, das ist 17. Tag des nechstkünftigen Monats Aprilis verlengert und bewilliget, jedoch solcher gestalt, daß Er und sein Weib in bemelter Zeit gewiß und unfehlbarlich Ihrer Zusag ein geniegen thuen, den heil. catolischen Römischen Glauben durch bueißfertige Beicht Ihrer Sünden und andechtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter einer Gestalt wirk-

lich annehmen, darüber auch ein glaubwürdige schriftliche Urkundt oder Zeugnus von Ihrem Beichtvater Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnaden bringen, oder im widrigen Fall des ganzen Königreichs Böhaim und aller deßen incorporirten Länder genzlich müebig gehen sollen, bey Vermeidung Ihrer Ungelegenheit, so Ihnen des Ungehorsams halber begegnen möchte. Darnach sich Sie beede zu richten wißen werden. Undt daran wird erfüllt mehrhöchsternerter Ihrer Kay. Maj. gnedigster Will und Mainung. Ex Reformationis commissione Pragæ, 29. Martii anno 1629. — Dem Herrn Johan Sudek von Langendorf auf Klein-Umloviz etc. zuzustellen.

152. Dne 2. dubna 1629. Refórmační komisse nařizuje p. Janovi nejst. Vratislavovi z Mitrovic, pani Katerině Otové z Losu, Markytě Šleglouské z Vrby, Janovi Ježovskému z Lub, Rudolfovi Malovcovi z Malovic, Břeňkovi Ježovskému z Lub, Jindřichu Lapáčkovi ze Rzávého, Mikuláši Dvořeckému z Olbramovic, Adamovi mladšimu Hozlaurovi a Bohuslavovi Hozlaurovi, aby co nejdříve provedli reformaci svých poddaných, a to i prostředky přísnyými; slibuje po případě zakročití moci vojenskou.

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, že na gruntech Vašich lidé poddaní Vaši až posavad k poznání pravé víry svatě katolické Římské vedle jisté Boží a J. M. C. krále a p. n. v. n. vůle od Vás přivedení nejsou, nýbrž v bludech svých sektářských, duše jich k ztracení vedoucích, s velikým pohoršením jiných okolních pánův obyvatelův lidí poddaných, kteříž na ně ukazují, posavad zůstávají. O čemž kdyby J. M. C. ráčil zvěděti, jistě by Vám taková váhavost a nedbanlivost Vaše těžce vážena byla a snadno i nějakou nepřiležitost přinéstí mohla. Nebo jestliže pro zkrocení a poslušnosti přivedení dotčených v sektářské urputnosti trvajících poddaných Vašich lid vojenský na grundy Vaše položen bude, můžete sami to snadno povážiti, jaká by z toho veliká jak Vám, tak i týmž poddaným Vaším škoda a záhuba (kteréž bychom Vám sice nepřáli) následovala. Ale jsme té celé k Vám naděje, že k tomu přijiti nedáte, nýbrž to časně předejdete a náležitě opatříte. Jakož pak týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste Vy (věduce o milostivé J. M. C. vůbec skrze patenty publikované vůli, že J. M. C. žádného v tomto svém dědičném král. Českém, buď on kdo buď, který by katolického náboženství nebyl, trpěti chtiti neráčí) beze všech dalších odkladův všechny lidi poddaný Vaše, obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý, žádného ovšem nevymínujíc, nejdéle do neděle první po velikonoci, slove Provoďní, to jest 22. dne přítomného měsíce Aprilis, k dotčenému pravému svatému katolickému náboženství zajisto a konečně, beze všeho ostejchání a ušetřování kohokoliv, neohlídajíc se na nic, skutečně přivedli; správcův pak duchovních k tomu způsobných dosti snadně dostati můžete, když jen sami k tomu opravdově a pilně se přičíníte a o spasení duší poddaných svých s pravou katolickou horlivostí starati budete; jinak kdyby

se to od Vás nestalo a poddaní Vaši všickni v terminu nyní oznámeným k víře svatě katolické dokonale přivedeni nebyli, museli by jste se sami sem dostaviti a J. M. C. z toho právi býti. A pokudž by kteří z dotčených lidí poddaných Vašich od své kacířské urputnosti upustiti a k pravé spasitelné víře svatě katolické přistoupení nechtěli, tehdy k nim pro jejich neposlušnost s náležitým trestáním přikročte a je i vězením, třebaš jen o samém chlebě a vodě postem, k povinnému poslušenství a skutečnému takové Boží a J. M. C. vůle naplnění přivesti nepomíjejte; pakli by ani to nepostačilo, anebo že byste se nějakého snad jejich pozdvížení obávali, tehdy jen o tom Nám brzy napište, My hned jistý počet lidu válečného Vám ku pomoci a přístnému těch zpurných a bouřlivých lidí poddaných strestání a k víře svatě katolické přivedení tam vypravíme. Čímž se spraviti a milostivou J. M. vůli naplniti věděti budete. S tím milost Boží rač oboustranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 2. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému a statečnému rytíři panu Janovi nejstaršímu Vratislavovi z Mitrovic, na Vodici, J. M. C. raddě etc., panu příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozené paní Kateřině Otové z N.,*) přítelkyni Nám milé k dod.

In simili. Urozené paní Markytě Šleklovské **) z Vrtby, př. Nám milé k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Janovi Ježovskému z Lub, na Outěchovicích, přít. Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Rudolfovi Malovcovi z Malovic, na Proseči, přít. Nám. mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Břeňkovi Ježovskému z Lub, na . . . . . ***)

In simili. Urozenému vl. p. Jindřichovi Lapačkovi z Zrzavého a na Mnichu, přít. n. mil. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi Dvořeckému z Olbramovic, na Mislovicích, †) příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vladyce panu Adamovi mladšímu Hozlaurovi z Hozlau a na Vošši, ††) příteli Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Bohuslavovi Hozlaurovi z Hozlau etc., přít. Nám. mil. k dod.

153. Dne 3. dubna 1629. *Reformační komisse nařizuje Danieli Hájkovi, děkanu Litomyšlskému, by prokázal dřívější udání své, že ve vsi Chotěšínách praedikant se zdržuje.*

Mnoho ctihodnému panu Danielovi Hájkovi z N., příteli nám milému k dodání. Mnoho ctihodný pane, příteli nám milý. Jakož Nám předešle od Vás, že by se nějaký praedikant ve vsi Chotěšínách k městu Vysokému Mejtu náležející nacházeti a tam

*) Z. Losu.

**) Šleglovské.

***) V orig. chybí; doplň: Kalenicích.

†) Správně: Myškovicích.

††) Olší.

svým falešným kacířským učením lidé svozovati měl, v známost uvedeno bylo, nepomenuli jsme skrže naše, purgkmistru a konšelům téhož města učiněné psaní, jim to dostatečně stížití a při tom přístně poručiti, aby oni ihned téhož praedikanta vězením zjistiť dadouc, jej sem do Prahy na Novoměstský rathouz do vězení dostaviti hleděli. Ale jakou oni zase na to Nám omluvu svou činí, z příležitihó vejpisu též omluvy jich vyrozuměti můžete. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste Nám neprodleně zprávu svou učinili, čím se dostatečně prokázati může, že se ten praedikant tam na gruntech města Vysokého Mejta, kdy a u koho zdržoval, anebo ještě zdržuje, tak abychem My, majíc o tom gruntovní a důvodnou zprávu, jak dále se v té věci zachovati, věděti mohli. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze 3. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho Mil. etc.

154. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytýká Jindřichovi Mirkovi ze Solopisk, že z chování jeho se zdá, jako by dosud katolickým nebyl, i obesílá jej, aby před ní prokázal se vysvědčením svého zpovědníka o přijetí sv. svátostí, jakož i aby se ospravedlnil, proč před krajského ref. komissaře se nedostavil.*

Urozený vладыky, pane příteli Nám milý. Dochází Nás jistá a hodnověrná zpráva, že ačkoliv se Vy katolickým býti pravíte, však aby tomu v skutku tak bylo, o tom se slušně pochybuje, za příčinou, že toho ničímž posavad neprokazujete, ani když pan commissar k reformaci v religii, od J. M. C. v tom kraji nařízený, Vás proto před sebe obsílá, před něj se nepostavujete, a tudý se sami v tuž podezřelost uvozujete, i dosti na sobě, jako byste ještě katolickým nebyli, nýbrž dosavad v bludech sektářských vězeli, znáti dáváte. I poněvadž My toho, zdalíc pravým katolickým jste nebo nejste, dokonalou vědomost jmiti chceme, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste Vy ihned, beze všeho prodlení, sem do Prahy přijeli, před Nás se postavili, a tu od zpovědníka Vašeho, kdy a kterého času jste se zpovídali a Velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou přijímali, dostatečné vysvědčení (a ne hákou falešnou vypracitčirovanou cedulku) před námi složili a ukázali, i také se toho zlechčování pana commissare J. M. C. v tom kraji obeslání náležitě spravili. Jináče nikoli nečiníce a dokonce ničímž se nezastírajíce, ani jakýchkoliv jalových a zbytečných omluv v tom dále nepožívajíce, pod uvarováním nemalé nepřiležitosti a těžkosti Vaší, kteráž pro neposlušnost Vaší konečně následovati bude. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému vладыce panu Jindřichovi panu Mirkovi z Solopisk, v Hoře Kuttně etc., příteli nám milému k dodání.

155. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytýká Janu Vojířovi z Protivce, že, trvaje dosud v nekatolictví, přece ještě v Čechách se zdržuje, i nařizuje mu, aby nejdéle do neděle pruni*

po Velikonoci přistoupil k církvi katolické. Přípisý stejného znění zastány: Mikuláši Říšnickému z Říšnice, Václavovi Vraždovi z Kunvaldu a Raimundovi Tucharovi.

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, což Nám také netoliko s podivením, ale i s velikou nelibostí přichází, že vědouce Vy dobře o jisté a dokonalé vůli a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině náboženství několikerymi patenty všem vůbec publikovanými v známosti uvedené, předce až posavad v bludech svých sektářských urputně trvajíce v tomto J. M. C. dědičném král. Českém k velikému jiných okolních pánův obyvatelův pohoršení a k nemalému nadepsaných J. M. C. patentův, tudíž i této slavné a spasitedlné reformaci zlehčení přes termín v týchž patentích od J. M. C. uložný a již dávno jminulý zůstávati se neosteješáte, což Vám již dále přehlížeti slušné ani možné není; a kdyby J. M. C. [se] toho o Vás dovědět ráčil, jistě by Vám to velikou nepřiležitost i těžkost přinéstí mohlo. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně a na konec poroučíme, abyste beze všeho dalšího prodlévání a ničímž se nevymlouvajíc v těchto kajících postních a potom následujících velikonočních svátečních časech, a to nejdéle do neděle první po Velikonoci slove Provodní, to jest 22. dne tohoto měsíce Aprilis k též pravé svaté a samospasitedlné katolické Římské víře skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupili a na to od duchovního správce svého, pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné psané vysvědčení buďto Nám, anebo panu commissari k reformaci v tom kraji od J. M. C. nařízenému, hned po vyjiti nadepsaného peremptorního termínu konečně odvedli; pak-li by se tomu, což se Vám tuto poroučí, od Vás do téhož času zadosti nestalo, tehdy abyste se 24. dne tohoto měsíce sami osobně sem před Nás postavili a tu dalšího oznamení očekávali. Jináče nečiníce pod uvarováním nemalé nepřiležitosti a těžkosti Vaši, kteráž by Vás pro neposlušnost potkati mohla. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze. 4. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému vладыce panu Janovi Vojířovi z N. a na Vokřesanči, přít. Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Mikulášovi Říšnickému z N. na Horkách etc., přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Václavovi Vraždovi z N., přít. Nám. mil. k dod.

In simili. Urozenému vладыce panu Reymundovi Tucharovi z N., v Hoře Kuttně bydlícím etc., příteli Nám milému k dodání.

156. Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytyká Karlovi Kustošovi, že, ačkoliv před půl rokem byl slíbil, že ve dvou nedělích katolickým se stane, dosud slibu svému nedostál, i nařizují mu, aby tak učinil nejdéle do neděle první po Velikonoci.

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, což Nám také netoliko s podivením, ale i s velikou nelibostí přichází, že vědouce Vy dobře o jisté a dokonalé vůli a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině náboženství několikerymi patenty všem vůbec publikovanými v známost uvedené, ano také připověděvše Vy v městě Čáslavi pánům commissarům k reformaci v kraji od J. M. C. nařízeným více než před pul letem, že ve dvou nedělích katolický býti a jim vysvědčení ukázati chcete, předce až posavad v bludech svých sektářských urputně trvají, v tomto J. M. C. dědičném král. Českém k velikému jiných okolních pánův obyvatelův pohoršení a k nemalému nadepsaných J. M. C. patentův, tudíž i této slavné a spasitedlné reformaci zlehčení přes termin v týchž patentích od J. M. C. uložený a již dávno jminulý zůstávati se neostejcháte . . . . (jako v l. 155) . . . . to jest 22. dne tohoto měsíce Aprilis dávní připovědi Vaši zadosti učinili, k též pravé svatě a samospasitedlné katolické Římské víře . . . . (jako v l. 155) . . . . buďto Nám anebo svrchu dotčeným pánům commissarům k reformaci v tom kraji od J. M. C. nařízeným hned po vyjití . . . . (jako v l. 155) . . . . sem před Nás postavili a tu, jak Vám ta nekonečnost Vaše od J. M. C. vážena bude, vyrozuměli. Jináče nečiníce pod uvarováním tím větší nepřiležitosti a těžkosti Vaši, kteráž pro tuž Vaši neposlušnost konečně následovati bude. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 4. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho Mil. — Uroz. vl. panu Karlovi Kustošovi a na Libce,*) přít. N. m. k dod.

157. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse předvolává Václava Kekule ze Žirovic a manželku jeho; rovněž tak i Mikuláše Kekule z Žirovic s jeho manželkou.*

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom o některé věci s Vámi, též s paní manželkou Vaši promluvíli. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám i paní manželce Vaši o tom poroučíme, abyste se oba spolu ihned, jak Vás toto Naše psaní dojde, nedadouc sobě ničemuž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijeli a před Nás sami osobně, jak Vy, tak i paní manželka Vaše, se postavili, kdežto Vám oboum příčina tohoto obesláni oznámena bude, jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom etc. — Datum v Praze, 4 Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému vладыce panu Václavovi Kekulovi z Žirovic, **) spolu s paní manželkou jeho etc., příteli Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vладыce panu Mikulášovi Kekulovi z Žirovic, spolu s paní manželkou jeho etc., příteli Nám milému k dodání.

*) Správně: Lipce (Lipka).

**) Správně Žirovic (jinak ze Stradonic).

158. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse předvolává Martina Duhanského z Branče a Jana Jindřicha Kobika z Poříčan.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Jsou toho jisté a důležité příčiny, pro které Vám jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto Naše psaní dojde, nedadouc sobě ničemuž (kromě samé moci Boží) překažeti, na cestu vypravili a přijedouc sem do měst Pražských, před Nás sami osobně se postavili: bude Vám příčina tohoto obeslání Vašeho oznámena. Jináče nečinice. Vědouce, že se etc. Datum v Praze 4. Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. — Urozen. vladyce panu Martinovi Duhanskému z N. *) ouředníku pana Karla z Žerotina na statku Lomnickým etc., příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozen. vl. p. Janovi Jindřichovi Kobikovi z Poříčan etc., přít. N. m. k dod.

159. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytyká Anně Lukavecké, že, trvající dosud v nekatolictví, přece ještě v Čechách se zdržuje, i nařizuje jí, aby nejdéle do neděle první po Velikonoci přistoupila k víře katolické. Přípis stejného znění zaslala Kateřině Robmhapové.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá etc. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu . . . . (jako v l. 155) . . . . trvající, v tomto království Českém k velikému jiných okolních obojího pohlaví obyvatelův pohoršení a nadepsaných J. M. C. patentův . . . . (jako v l. 155) . . . . zlehčení mimo termin v týchž patentích . . . . (jako v l. 155) . . . . a již dávno jminulý proti těžké J. M. C. záповědi zůstávati se neostejcháte . . . . (jako v l. 155) . . . . a kdyby J. M. C. o takové Vaší váhavosti a urputnosti dovědět se ráčil, tehdy snadno byste k veliké nepřiležitosti a těžkosti (kteréz bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. Pročez týmž jménem . . . . (jako v l. 155) . . . . o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy beze všeho dalšího prodlívání v těchto kajících postních . . . . (jako v l. 155) . . . . to jest až do 22. dne přítomného měsíce Aprilis milostivou vůli a poručení J. M. C. poslušně vykonati a k pravé samospasitedlné Římské víře katolické skrze skroušenou zpověď . . . (jako v l. 155) . . . . a na to od zpovědníka svého, pořádného kněze katolického . . . . (jako v l. 155) . . . . vysvědčení hned po vyjití nadepsaného preemptonního terminu pánům commissarům k reformaci v kraji od J. M. C. nařízeným od sebe odvésti hleděli. Pak-li by se tomu . . . . (jako v l. 155) . . . . od Vás v tom čase zadosti nestalo, tehdy abyste se sami osobně 24. dne tohoto měsíce Aprilis sem před Nás postavili . . . . (jako v l. 155) . . . . Jináče nečinice. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozené paní Anně Lukavecké z Věžník, vdově v Hoře Kuttně bydlící, přítelk. N. m. k dod.

*) Z Branče.

In simili. Urozené paní Kateřině Robmhapové z N. a na Třebošicích, vdově etc., přítelk. N. m. k dod.

160. Dne 10. dubna 1629. Reformační komisse oznamuje krajským ref. komissarům nařízení císařova: 1. o vdovách nekatolických z vyššího stavu přes lhůtu vyměřenou v Čechách zůstávajících, 2. o nekatolických manželkách manželů katolických stavu vyššího, 3. o služebnictvu nekatolickém u pánů katolických, 4. o nekatolických tovaryších, podruzích a nájemnicích, 5. o těch, kteří dosud k víře katol. přistoupili; spolu nařizuje jim, aby nařízení ta v krajích sobě přikázaných provedli, dávajíc jim k tomu návod.

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, páni švagře a přátelé nám milí. Jaká milostivá resolucí a dokonalé vyměření od J. M. C. krále a p. n. v. n. pod datum 31. dne nedávno jminulého měsíce března Nám jest odeslána, předně z strany vdov nekatolických z vyššího stavu přes termin od J. M. C. jim uložený a již dávno jminulý až posavad v tomto J. M. C. dědičném království Českém zůstávajících; druhé z strany nekatolických manželek, též z stavu vyššího, kteréžto ačkoliv manželé své katolický mají, však s nimi se v pravém katolickém náboženství srovnati zomysla nechťejí; třetí z strany služebníků a čeledínův nekatolických, kteří u pánův katolických v službách zůstávají; čtvrtý z strany přespolních řemeslnických tovaryšů, též podruhův a nájemníkův, vše ještě nekatolických a pátý z strany těch všech a všelijakých osob a lidí, který jsou od času slavného J. M. C. vítězství až dosavad k víře svaté katolické přistoupili; jak se již dále s nimi*) všemi, obojího pohlaví, mimo předešlý způsob s execucí v této spasitelné reformací tím podstatněji procedirovati má, tomu všemu z příležitosti hodnověrného vejpisu takové milostivé J. M. C. resolucí vyrozuměti motci ráčíte a můžete. — I poněvadž My sami, v rozličných, jak J. M. C. vlastních, tak i zemských předních povinnostech a službách mnohými, důležitě pilnými pracemi ustavičně zaneprázdněni jsouce, mimo ty osoby, které se zde v Praze nachází, s jinými v krajích, takž jakž toho potřeba ukazuje, v tom pracovati nemůžeme a proto J. M. C. k té svaté práci obzvláště V. M. a Vás za commissare své reformationis in religione v kraji Rakovnickém a Žateckém milostivě naříditi, a co bychme tak My sami zde v Praze v službách J. M. C. zůstávajice vykonati nemohli, aby to v témž kraji Rakovnickém a Žateckém skrze V. M. a Vás řízeno a konáno bylo, poručiti ráčil. Protož jménem a na místě J. M. C. podle moci od Jeho Milosti sobě propůjčené V. M. a Vás napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, abyste beze všeho průtahu všechny ty a takový nekatolický z vyššího stavu ženské osoby vsudy v celém kraji Rakovnickém a Žateckém, pilně se na ně vyptajíc a k jistým dnům před sebe je povolajíc, takovou J. M. C. resolucí a jistou dokonalou a nezměnitelnou vůli jim oustně nakonec

*) Orig. : k nimi.

oznámiti, každý dle potřeby a podle povahy osob, jak která k tomu náchylná a volná se ukáže, ještě nějaký mírný (však z toho od J. M. C. vejslovně uloženého cíle a dne svatého Michala archanděla nikoli nevykračujíc) termin ad certam conversionem, to jest k jistému a konečnému z bludův svých sektářských na pravou svatou víru katolickou se obrácení uložiti a aby oni toto již poslední, dobré a spasitelné, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužící napomenutí i právě otcovskou J. M. C. vejstrahu, v jakou by velikou nepřiležitost a těžkost sami sebe skrze další svou urputnost a neposlušnost zomysla přivedli, časně k srdcím svým připustili, v tom se, zdalíž k též svatě katolické Římské víře přistoupení chtějí nebo ne, světle a nezatměle vyjevili, i také tím dříve to skutkem skrze zkroušenou zpověď a uctivé Velebné Svátosti Oltární přijímání pobožně vykonali, dostatečně předložiti. Podobně také všem obyvatelům obojího pohlaví, kteříž by v službách svých lidí nekatolické jakéhokoli pohlaví při sobě aneb na statcích svých jměli, tuž milostivou a dokonalou, na ně se vztahující J. M. C. resolučí, totiž že by sami pro takové své nekatolické služebníky a čeládku obojího pohlaví, kdyby je k víře svatě katolické nevedli a nepřivedli, aneb časně je neodbyli, snadno k nemalé své vlastní nepřiležitosti a těžkosti přijiti mohli, oznámiti; nicméně tolikéž, jak by pokojníci, nájemníci*) a podruzi reformirování i také vandrovní řemeslníci tovaryši zejskáni, aneb kteří a na jaký způsob trpíni měli a mohli, to v městech a městečkách i jinde ve všech místech toho kraje Rakovnického a Žateckého při ouřadech, konšelích, i sice všudy, kde náleží, dobře naříditi, jakož také obzvláště na to, aby ten dobrý a velmi potřebný od J. M. C. nařízený řád v příčině znova se zpovídání a Velebné Svátosti Oltární přijímání všech všudy a zvláště nových, od času slavného J. M. C. vítězství katolických osob, jak vyššího, tak i nižšího stavu, obojího pohlaví, pilně držán a spravedlivě zachováván byl, pozor dáti. A tak ty všecky od J. M. C. nařízený a poručený artykule pro hojnější rozšíření cti a chvály Boží a choti jeho Církvě svatě katolické Římské a tudy zejskáni mnoho duší lidských k věčnému spasení a blahoslavenství nebeskému, žádné práce v tom nelitující, co nejdříve skutečně vyříditi a tu spasitelnou reformaci již vždy jednou k svému dobrému a šťastnému konci přivésti hleděti ráčili a hleděli. — Pakliby se kdo mimo naději v čemkoli V. M. a Vám na odpor stavěl a tomuto J. M. C. milostivému a dokonalému poručení poslušně zadosti učiniti nechtěl, tehdy tomu každému, kdož by ten koli a jakéhokoli pohlaví byl, aby se neprodleně sám osobně sem před Nás postavil a tu se takového neposlušenství svého náležitě spravil a z něho vyměřil, poručiti a nám o všem jistou zprávu svou i s dobrým zdáním svým každého měsíce particulariter, s kým**) kdy co vyřízeno a způsobeno bude, odeslati pomijeti neráčíte a nepomíjíte. Vědouc, že se na tom etc. S tím milost Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 10. Aprilis anno

*) Orig.: nájemníky. — **) Orig.: keym.

1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému panu panu Ferdinandovi Libšt. z Kolovrat a na Hokově, též urozenému a statečnému rytíři panu Petrovi Jířimu Přichovskému z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddám, komorníkům a k reformaci v religii kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissarům, pánům švagru a přátelům Nám milým k dod.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům panu Sezimovi hraběti z Vrtby, pánu na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v král. Českém hofmistru etc., též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacinova, pánu na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě a k reformaci v religii kraje Vltavského nařízeným commissarům etc., pánům švagru a přátelům Nám zvláště milým k dod.

In simili. Urozenému panu panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Ujezdci, Kladně, Žďáře, Vičicích a Getřtorfě, J. M. C. raddě, komorníku a k reformaci v religii kraje Slanského nařízenému commissari, panu švagru, synu a přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen p. panu Heraltovi Václavovi Libšt. z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Zišově, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. kraje Čáslavského etc., panu švagru a příteli N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Vilímovi Henrychovi Bezdrůžickému z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. kraje Chrudimského nařízenému commissari, panu švagru a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Zdenkovi Lvovi Libšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Byrkštejně, J. M. C. raddě, komorníku a k reformaci v rel. kraje Litoměřického a Boleslavského nařízenému commissari etc., panu švagru a přít. Nám z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Janovi starš. Kavkovi z Řičan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k reformaci v rel. kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechyňského nařízen. commissari etc., panu švagru a příteli Nám z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Ottovi z Oprštorfu a z Frydštejna a na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a k reformaci v rel. kraje Hradeckého nařízenému commissari etc., panu švagru a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k reformaci v religii kraje Kouřimského nařízenému commissari etc., panu přít. N. z. m. k dod.

161. Dne 21. dubna 1629. Reformační komisse, podávajíc král. místopředsedám dobré zdání o žádosti nekatolika Jana Zeidlera jinak Hoffmanna,*) aby v držení statku Mimošského pokojně a dědičně ponechán byl, vyslovuje se odmítavě, dovolávajíc se důsledného svého jednání v podobných případech dřívějších.

*) Slov. : Bilek, Kont. 882.

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaimb Königlichen Majt. unserm allergnädigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben aus höchsterner Ihrer Kay. M. an derselben Herrn Statthalter im Königreich Böhaim sub dato 21. Martii des in stehenden Jars gethanen gnädigsten Schreiben sowol auch denen Beylagen vernommen, wasgestalt bey Ihrer Kay. M. der Hans von Zeidler, Hoffmann genant, ihme und seine Erben bey dem in diesem Ihrer Kay. M. Erbkingreich Böhaim gelegenen Gut Niems (ungeachtet er der heiligen catolischen Religion nich zugehan) geruhiglich verbleiben und desselben freye disposition zu laßen demütigst bitten thuet. — Wiewol nun er unter andern dies meldet, dass er alles dasjenige, was ihme Ihrer Kay. M. gemessene Resolution und der Landtafel einverleibter Kauf-Contract, auch sein derentwegen von sich gegebener revers lengst bereit auferlegt, würllich volzogen und nemlich nicht allein kein Exercitium Augspurgischer Confession daselbst helt, sondern auch Ihrer Kay. M. öffentlich publicirten Mandaten allerdings gemess catolische Priester einsetzen und aller orten reformiren, auch catolische Pfleger und Diener, durch welche er seine ganze Wirtschaft versehen lest, geordnet, so thuet doch über dies alles das hailsambe Reformationswerth, vermüg der höchsternen Ihrer Kay. M. öffentlich ausgegangenen, auf alle und jede Inwohner des Königreichs Böhaim lautenden und durchaus keinen eccipirenden Patenten, noch ein mehrers erfordern, nemlich dass eben sowol er selbst sich zu der heiligen catolischen Religion gehorsamlich accomodiren, oder aber im widrigen Fall das Gut verkaufen und selbst aus diesem Ihrer M. Erb-Königreich Böhaim emigriren solle. — Und hierumb, wie die Herrn Reformations-Commissarii den jezt angeregten Ihrer Kay. M. Patenten und gnädigsten Anordnung niemals in contrarium gehandelt und weder wegen des Herrn Wilhelmen von Wehnicz und des Herrn Hansen Habarts von Vřesovic, noch wegen keines andern Uncatolischen, dass ihnen in diesem Königreich Böhaim zu verbleiben und die Güetter zu besitzen sollte bewilliget und zugelassen werden zu Verhütung allerhand hochschädlichen Consequenzen (inmaßen sich dieselben schon erregen, und die Herrn, von Ihrer Kay. M. zur Religions-Reformation in Craißen verordnete Commissarien sich darüber sehr beschweren) niemals gerathen undt nicht haben rathen können: also thuen sie auch in Sachen des gedachten Hansen von Zeidler, Hoffmann genant, ihme sein petition zu bewilligen, nicht rathen, sintemal fast für unmöglich eracht wirdt, dass er, als Uncatolischer, in seiner Güettern Obrigkeit, denen ihme zugehörigen Unterthanen gar keine Ärgernus in der Religion verursachen, sondern dieselben rechtschaffen ernstlich und euferig zum catolischen Glauben anhalten sollte, daherö dann ferner auch starke Bedenken fürfellt, dass wann mancher seiner Unterthanen ohne vollkommenen, alleinseligmachenden heiligen catolischen Römischen Glauben, auch vorgehenden Beicht und Communion mit Todt abgienge, wurden solches die Herrn Reformations-Commissarii (da sie etwas dergleichen, so dem hailsamen Reformations-

werkh und der Leuten Seelenseligkeit zuwiderlaufft, rathen solten) gegen Gott dem Allmechtigen nicht verantworten können. Es wirdt derothalben in mehrhöchsernter Ihrer Kay. M. gnädigstem Willen stehen, diesfalls zu thuen, was deroselben (ohne Maßgebung) gnädigst beliebet. Ex Commissione Reformationis, Praga 21. Aprilis a. 1629. H. Hegner. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim König. M. wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim, Ihren Gnaden zuzustellen.

162. Dne 2. května 1629. *Reformační komisse předvolává Šimona N., úředníka Karla Hanibala z Donína na Libochovičkách s manželkou jeho: dále předvolává paní Annu Markvartovou roz. z Řičan.*

Urozený pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a pilná J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom s Vámi, též s paní manželkou Vaší, v nějaké příčině promluvili. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho, ničemuž sobě překážeti nedadouce, sem do měst Pražských spolu s dotčenou paní manželkou svou přijeli a při Nás se oba společně ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání Našeho oznámena a na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost a ochrana Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 3. Maii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému panu Šimonovi N., úředníku paňa Karla Hanibalda z Donína na Libochovičkách etc. spolu s manželkou svou, příteli Nám mil. k dod.

In simili. Urozené paní Anně Markvartové roz. z Řičan, na Zálezlích a Dubu etc., přítelk. Nám. milé k dod.

163. Dne 4. května 1629. *Reformační komisse nepřijímá omluvy Jana Jiřika Kobíka z Poříčan, vybrž nařizuje mu, aby do téhodne k víře katolické přistoupil.*

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Jakou jste omluvu svou na Naše, nedávno jminulých dnuv o postavení se před Nás, Vám učiněné psaní a poručení Nám zase v spisu odeslali, z přečtení jsme vyrozuměli; ale ty všecky příčiny, kteréž tak předkládáte, za jalové a dokonce nepodstatné býti uznáváme a žádného místa jim nedáváme. Nebo jsouce již více nežli ode dvou leth od J. M. C. krále a p. n. v. n. nejednými patenty vůbec publikovanými všem obyvatelům králov. Českého, aby jeden každý v jistým od J. M. C. uloženým terminu k víře svatě katolické přistoupiti, anebo z tohoto J. M. C. dědičného království českého a zemí k němu přivtělených se vystěhovati hleděl, dostatečně pod skutečným trestáním poručeno, měli jste dosti času, že jste se též víře svatě katolické dobře vyučiti dati mohli, takže již nyní žádných dalších odkladův neboližto terminův k vynaučování se Vám i žádnému jinému povolovati nesluší a nenáleží, an také v svém psaní toho dokládáte, že jste i jiný lidí k poslušnému milostivé J. M. C. vůle naplnění napomínali. Tehdyf tím více Vy sami to též učiniti a vedle Boží a J. M. C. milostivé vůle beze všeho dalšího rozmyšlení a odkladu žádání

poslušně se zachovati, bludy své sektářské ihned opustiti a k pravé, samospasitedlné víře svaté katolické, právě apoštolské Římské přistoupení máte, v čemž Vám také nedostatek zdraví, jak Vašeho, tak i paní máte Vaši nikoliv na překážce býti nemůže, nýbrž v takovém způsobu, abyste se tím dříveji k pravé spásitedlné víře katolické obrátili, za potřeby jest. I ačkoliv bychom slušnou příčinu jměli, abychme pro Vaši neposlušensství, že jste v tak prodlouženým času vedle patentův a milostivého poručení J. M. C. se nezachovali a k víře svaté katolické nepřistoupení, předece v tomto království českém přes termin od J. M. C. uloženy, již dávno jminulý, jste zůstati směli, a až posavad s velikým jiných lidí pohoršením a k zlechčení té slavné reformaci zůstáváte, s jistou execucí a trestáním vedle milostivého nařízení a poručení J. M. C. Nám učiněného k Vám beze všeho ušetření přikročiti dali; však nepřejíce Vám těžkosti a škody, ještě Vám teď již na konec jmenem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. poroučíme, abyste od dodání Vám tohoto poručení Našeho nejděle v tým dni pořad zběhlým k též víře svaté katolické skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupeni a na to hodnověrně, od správce svého duchovního, pořádného kněze katolického psané vysvědčení Nám k rukám odeslali, anebo se před Nás, nic neokolkujíc, ani nedostatkem zdraví se nezastírajíc, se konečně postavili, věduce o tom, že nezachováte se tak poslušně a něco nepřijemného Vás potká, nebudete v tom žádnému jinému než-li sami sobě vinu dávati motci. Čímž se nakonec spraviti motci budete. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Maii a 1629. N. N. od Jeho Mil. — Úrozenému vladyce panu Janovi Jindřichovi Kobíkoví z Poříčan, přít. N. m. k dod.

164. *Dne 4. května 1629. Reformační komisse kárá Vysokomýtské za nepravdivé tvrzení, jakoby ve vsi Chotěšínách praedikanta nebylo, i nařizuje, aby jej nejděle do téhodne do Prahy dodali, anebo aby tři přední osoby z jejich středu k zodpovídání před ní se dostavili.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Vysokého Mejta, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Jest Vám dobře vědomé, jaké jsme Vám předešle stížené psaní, jehož datum 14. Martii léta přítomného 1629 v příčině nějakého proklatého praedikanta, jenž slove Jiřík, na gruntech obci vaší náležejících, jmenovitě ve vsi Chotěšínách, mimo těžkou J. M. C. krále a p. n. v. n. záповěď se lehkovážně a právě opovažlivě zdržujícího učinili a přitom přísně poručili, abyste jej sem do Prahy na Novoměstský rathauz do arestu dostavili. Proti čemuž Vy zase omluvu svou jste Nám v spisu odeslali, Pánem Bohem se osvědčujíc a na svá svědomí to berouc, že na gruntech Vašich obecních, jak v dotčené vsi Chotěšínách, tak ani jinde nikdež žádný praedikant se nenachází. Kteroužto omluvu Vaši odešlic My opět tu, kdež náleželo, o další zprávu, jest před Nami svědky několikeryma právně zavedenými

dostatečně prokázáno, kde a u koho týž praedikant i s ženou svou v nadepsané vsi Chotěšínách pod tájí přebýval a falešným učením svým i také domnělých svátostí podáváním lidé šalil a zavozoval, až potom teprva při středopostí jste jej odtud z Chotěšín vyhnali, ještě Vám od Nás, ne abyste Vy jej vyhnali, nýbrž abyste ho jakožto člověka zlého a škodlivého, J. M. C. patenty a milostivá poručení zlehčujícího, vězením zjistiti dadouc, sem do Prahy dostavili, poručeno bylo. Že se pak toho od Vás nestalo, nemůžeme jináče o Vás smejšleti, než-li že jste sami zoumyslně témuž praedikantu k ukrejšvání se před Nami pomáhali, tak že s Vami velmi zle spokojeni jsouce na dotčené Vaši omluvě jakožto jalové a již dostatečnými svědky poražené nikoliv nepřestáváme. — Pročež opět jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. vám přísně a na konec poroučíme, abyste toho častoročeného praedikanta, kteréhož jste tak z Chotěšín (neohlídajíce se na milostivé patenty J. M. C., nimiž všem vůbec, aby takové nešlechtné z země vypověděný praedikanty, kdebykoliv postižení býti mohli, jímali a do vězení dávali, dostatečně a pod skutečným trestáním poručeno jest) zoumyslně propustili, ihned a nejdéle od dodání Vám tohoto poručení Našeho v tým dni pořád zběhlým sem do Prahy do vězení Staroměstského jisté dodati způsobili, anebo aby se tři osoby z prostředku Vašeho konšelského, jmenovitě purgkmistr, primas a pisar přední městský, se před Nás v týmž terminu postavili a dalšího oznámení Našeho očekávali. Jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Maii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc.

165. *Dne 8. května 1629. Reformační komisse dává dobré zdání své v příčině emigrantův, a to: 1. těch, kteří po uplynutí dávno již minulé lhůty měli se vystěhovati, ale dosud tak neučinili, 2. o těch, kteří se sice již vystěhovali, ale pak zase do Čech se vracejí. Vyslovuje se proti zřízení zvláštního mimořádného soudu, který by se zabýval pohledávkami emigrantů.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaimb König. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben vernohmen, wasgestalt die höchternente Ihre Kay. M. unser allergnedigster Herr von dero selben wolverordneten Herrn Statthaltern in dero Erb-Königreich Böhaim ein Gutachten wegen der Emigranten, wie man mit ihnen einen gewissen modum anstellen und endliche Richtigkeit machen köndte, gnedigist begeren thuen.

Nun geziembt sich zuvorderist dies in Acht zu nehmen, dass sich zweyerley Emigranten befinden. Die ersten, welche vermüeg Ihrer Kay. M. gnädigsten, öffentlich publicirten Patenten im gewissen ihnen allensambt in genere angesetzten peremptorischen, jedoch hernach aus sondern Kay. Gnaden prolongirten, albereit lengst verstrichenen Termin, haben sollen emigriren, aber bishero noch dasselbe, allerley tergiversationes und Ausflucht fürwendend, unterlassen. Die anderen, welche zwar emigrirt sind, jedoch widerumb entweder von sich selbst freventlich hereinschleichen

und bey ihren guten Freunden hämblich sich aushalten, oder aber Ihre Kay. Maj. zu Wien mit Supplicirung umb gnädigste, auf ein Zeit lang alher ins Königreich Böhaim wider zu kohmen, Erlaubnuos stets anlaufen, und oftmals durch solche ihre große importunirung die besagte gnädigste Erlaubnuos auswürken.

Was nun die Ersten belanget, können die Herrn Reformation-Commissarii nach gnugsamer reifen Erwegung diestals nichts anders rathen, als, nachdeme zu Fortpflanzung und Vermehrung der Ehr Gottes, Gewinnung der Menschen-Seelenseligkeit und Conservirung Ihrer Kay. M. höchsten Authoritet, die da vor der ganzen Welt an guter dieses hailsamen Reformation-Werks Verriichtung und Vollendung gelegen, ganz unvermählich vonnö then, dass alles dasselbige, was Ihrer Kay. M. gnädigste, ainmal so stark gefaßte, überall durch öffentliche Patenta publicirte hailsame Resolution, auch zum mehrmal widerholte ernstliche Befehl mit sich bringen, dermalains würlklich exequirt werde: so sollte in allweg billich gegen denjenigen allen und jeden, welche sich in so geraumer, schon mehr dan zwey Jar angestandeneñ Friestzeit auf so vielfältige wolmainende und ganz väterliche Ver-mahnungen, zu der rechten alleinseigmachenden heiligen catolischeñ Religion nicht accomodirt; und dennoch bis anhero im Lande wider Ihrer Kay. M. ernstliches Verboth verbleiben, hierdurch contumaces werden, und das sie der heiligen catolischen Kirchen, sowohl auch Irer Kay. M. widersäzig, übel affectionirt, und diesem Lande hochschädliche Leuthe sind, austruklich an inen zuerkennen geben, bey welchen auch gar keine irer Bekehrung Hoffnung zu schöpfen, nunmehr mit ernstlicher Demonstration (inmaszen in Ihrer Kay. Maj. Patenten zu menniglichen Warnung vermeldt stehet) alsbald, ohne aller ferneren Verschonung oder respect der Personen, allerdings also und solchergestalt, wie es Ihr kay. M. gnädigst gemessen befohlen, verfahren werden, sintemal ainmal gewisz, dass solang man den rechten Ernst und würlkliche Execution nicht für die Handt nimbt, kein ersprieslicher succes oder gewünschte gute Endschaft dieses hailsamen Reformationswerks erfolgen kann, sondern in solcher Verlengerung der Zeit allerhand hämlichen schädlichen factioneñ und Unglüks von denen der heiligen catolischen römischen Kirchen Widersachern sich immerdar zu befahren, welchem dan zeitlich (ungeachtet alles iren nichtigen Klagens und Lamentirens) vorzukommen sich gebühren will. Belangend die andern, so allbereit emigrirt, jedoch irer manche hämblich widerumb herein ins Land sich verfüegen, der mehrer theil aber schon gemeiniglich und zwar häufig zu Irer Kay. M. nach Wien recurriren, dasselbsten unnötiger weise und unbillich queruliren, Ihre Kay. M. hochverdrieslich importuniren und dardurch concessiones ins Land wieder zu kommen zuerlangen pflegen, welches aber Ihre Kay. Maj. nunmehr abgestrikt gnädigst gerne sehen wollten, und dahero einen solchen modum, wie im Marggrafthumb Mähren durch Anstellung eines absonderlichen extraordinarii judicii, bey welchen den gedachten Emigranten und Interessirten Partheyen der Schulden und Gogenschulden oder anderer difficultäten halber abgeholfen werden

möchte, an die Hand nehmen zu lassen gnädigst gesinnet, und wie etwa hierzu dahie in Böhaim füglich und am besten zu gelangen, ein Gutachten gnädigst haben wollen; dies alles haben die Herrn Reformations-Commissarien gleichfals in fleißige und genaue deliberation gezogen, und befinden soviel, daß den besagten Emigranten allen, sambt und sonders, solang sie sich zu der wahren alleinseligmachenden heiligen catolischen römischen Religion nicht bekheren und mit Irer Kay. M. ihren gnädigsten Kaiser, König und Erbherrn im Glauben nicht vergleichen, alher in dies Königreich, es sey auf kurze oder lange Zeit, zu kommen, durchaus nicht zu bewilligen rathsamb, sie auch darüber mit Billigkeit sich nicht beschweren können, dann

fürs erste, sie haben genug geräume Zeit, nemlich (wie vorgemelt) mehr als ztwey Jahr gehabt, in welcher Zeit sie sich in dem heil. catolischen römischen Glauben ganz wol instruiren lassen oder zur Emigration bereiten, von ihrer sachen nach aller Notturft disponiren und ein Richtigkeit machen hetten können.

fürs andere, es ist von Irer Kay. M. ihnen ein gutes Mittel sowol durch Patenta, als auch durch die neue Landesordnung gnädigst fürgeschlagen, daß sie ihre in diesem Lande habende Geschäften in ihrer Abwesenheit durch catolische Vollmächtiger verrichten mögen.

fürs dritte, sie müssen dies gedenken, dafernt sie bey solcher Emigrirung etwa eine Ungelegenheit empfinden, daß daran sie selbst schuldig, und poena peccati über sie kombt, alldieweil sie Gott und Ihrer Kay. M., ihren gnädigsten Kaiser, König und Erbherrn nicht obediren wollen, sondern wie vor und in der Rebellionszeit, also auch noch aniezo widerwertige Unterthanen seind.

viers vierdte, so wird auch kein Ursach gesehen, warumb alhie in Böhaim dergleichen extraordinarium judicium, wie es in Mähren beschehen, der emigranten halben anzustellen wäre und sie zu demselbigen wiederumb ins Land convociret und eingelassen werden sollten, dann man ohnedies alhie stets ordinaria judicia und expeditiones in der böhmischen Kanzley, in der böh. Camer, bey der Landtafel, bey dem Burggratenamt, zudeme das große und kleine Landrecht, sambt dem Waisenrecht, könig. Camer-Recht und Hof-Lehenrecht, dann auch die extraordinari in Schuldensachen Revisions-Commission halten thuet, daß also ein jedweder der angeregten Emigranten Vollmächtiger in dem, was Recht und Gerechtigkeit mit sich bringt, gar wol gefördert werden kann, und keines neuen, absonderlichen extraordinarii judicii, wie auch dasz die Emigranten selbst persönlich alher ins Land, oder ad judicium compariren sollten, gar nicht von nöthen.

fürs fünfte, obwohl auch fast alle Emigranten für ihre maximam anziehen, daß sie bey der könig. böh. Camer großen Ausstand zu sollicitiren, oder sunst dahie im Lande allerley Recht und prætionen zu suchen haben, so kann doch diese Ursach, so wenig als was anderes diesfalls prævaliren, dann von wegen ihrer privat-zeitlichen Sachen dem hailsamen Reformations-werckh,

welches die Ehr des allmächtigen Gottes und der Menschen-Seelenseligkeit antrifft, kann und soll nichts in praëjudicium oder zu Nachtheil gehandelt werden.

fürs sechste, es ist wißentlich, daß der Emigranten gar viel nicht so grosz benötigt sind, wie importunisch sie die Bezahlung ihrer Schulden fordern, die jezige schwere Zeiten und Mangel an Zahlungsmitteln nicht bedenkend, sondern an Ihrer Kay. M. ein unnütziges Mieszvertrauen tragend, da doch die höchsternente Ire Kay. M., obwol sie bey nechstgehaltenem Landtag durch einhelligen der Herrn Ständen Schluesz die Friest bekommen, dennoch hierdurch die Creditores zu geferden nicht gemainet, sondern die gedachten Emigranten für gewisz halten können, daß Ir Kay. M. und dero löbliche böh. Camer, mehr, als man vermainet, sorgfältig sind, damit alle diejenige Schulden, so für rechtmäßig erkent werden, aufs ehist, nach und nach, so viel möglich, bezalt werden möchten; wie dan eben bey dem oberwenten nechstbeschehenen Landtag für die nottünftigsten Personen interim sechzig Tausendt Schokh meisznisch verordnet worden.

fürs siebende, und über dies alles, es komt bedenklich vor, daß die Emigranten, so oft und in so groszer Anzahl, umb dergleichen, nur auf kurze Zeit, etwan auf etliche Wochen, herein ins Land zu kommen, Bewilligung, Ire Kay. M. behelligen und importuniren mögen, sintemal sie in solcher nur kurzen Zeit mit ihrer persönlichen im Lande Anwesenheit in ihren praetensionen nichts mehrers ausrichten oder erlangen künden, als was durch ihre catolische Volmechtiger geschehen kann, dahero dann zu besorgen, daß sie vielmehr umb allerhand schädlichen factionen und practicen willen, welche sie in ihrer jezigen Emigration und an frembden, der heil. catolischen Religion widrigen und feindlichen Nationen Verbleibung möchten erlernet haben, und dieselben dahie im Land mit Perturbirung der neubekerten Catolischen und Anrichtung eines Unglücks (welches Gott verhütten wolle) gerne verüben wolten, alher wieder zu kommen trachten.

Hierumb schlieszlich, es wird aus obvermelten und andern vielen erheblichen Ursachen, fürnemlich aber zu praecavirung der obvermelten Gefar, auch allerhand in dem Reformationswerk Confusion und zu Conservirung Ihrer Kay. Maj. durch die ganze Welt schwebenden hochrüemlichsten Namens, für das beste und rathsamste erachtet, die Sach bei der ersten Ihrer Kay. M. hochberathschlagten, lobwerthesten, nuezbarlichsten, hailtsamen und Gott wolgefelligen, stark gefaßten und überall öffentlich publicirten gnädigsten Resolution festiglich verbleiben zu lassen, nemlich gegen denen bis anhero noch im Lande verbleibenden Emigranten, als verächter Irer Kay. M. so vielfältigen gnädigsten Befehl, mit wirklicher Execution zu verfahren; die anderen aber, so albereit emigriert sind, nicht mehr ins Landt, under keinem praetext, und umb was Ursachen es immer wolle, es sei dann, daß sie certam conversionem den Herrn Principal-Reformations-Commissarien zusagen würden, nicht einzulassen, sondern sie mit diesem Bescheid, das sie ihre Geschefften durch catolische Vollmechtiger

verrichten sollen, allemal abweisen. Jedoch wofern einer oder der ander unentberlich ins Land zu kommen vonnöten hätte, und bey den Herrn Principal-Reformation-Commisarien die Bewilligung darüber suchen möchte, soll ihme, wann die Ursach für billich erkent wird, der Notturft nach, ein Beschaid und der Consens ohne einigen Ihrer Kay. M. Behelligung und Molestirung, erteilt werden. Welches alles gleichwol die Herrn Reformatios-Commissarii dahie ohne Maszgebung melden. Und thuen allesamt zu höchsterner Irer Kay. M. gnädigstem wolgefelligem Willen gehorsamist haimbstellen. Ex Commissione Reformationis Pragae, die 8. Maii A. 1629. — H. Hegner. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim etc. zuzustellen.

166. Dne 28. května 1629. *Reformační komisse, poukazujíc k nařízení císařskému v příčině nekatolických manželek ze stavů vyšších, které ač manželé katolické mají, přece v nekatolictví trvají, vybízí hraběnku z Vrtby, aby nejdéle do 26. července vřiu katolickou přijala. Podobné přípisy vypraveny hraběnce z Valdštejna, Kateřině Lidmile Kolouřatové, Anně Marii Vchynské, Kristině Vratislavové, Lidmile Lickové, Sabině Herzanové, Alžbětě Šternberkové a Marii Sekerkové.*

Urozená paní paní švagrová a přítelkyně Nám zvláště milá. Jakou jsme milostivou resoluci a dokonale vyměření od J. M. C. Krále a Pána nás všech nejmilostivějšího pod datum 31. dne nedávno jminulého měsice března vedle některých jiných pilných a potřebných artikulův, tolikéž obzvláště z strany nekatolických paní manželek z stavů vyšších, kteréž ačkoliv pány manželé své katolický mají, však s nimi se v pravém katolickém náboženství srovnati zomysla nechtějí; kterak se již dále k nim s exekucí v této spasitedlné reformaci tím podstatněji procedirovati má, dostali, tomu všemu z příležitího hodnověrného téhož artykule vejpisu (kterýž My V. M. z milostivého J. M. C. rozkazu v známost uvozujíc, odsýláme), šířeji vyrozuměti ráčíte.

I poněvadž Nám jináč učiniti nesluší, než vedle dotčené J. M. C. milostivé resoluci tak poslušně se zachovati a těmuž milostivému nařízení a poručení J. M. C. ve všem všudy skutečně zadosti činiti, tak aby již vždy jednou ta slavná spasitedlná a Pánu Bohu milá v náboženství reformaci k dokonalemu skončení a šťastnému vyřízení svému s zejskáním spasení mnohých duší lidských, posavad ještě v těch proklatých a k věčnému zatracení vedoucích bludech svých sektářských mizerně vězíech, přivedena býti mohla, protož týmž jmenem a na místě J. M. C. dle moci od Jeho Mil. sobě k tomu dané V. M. dostatečně napominámě, abyste takové J. M. C. dobré, spasitedlné, k vlastnímu V. M. časnému i věčnému prospěchu sloužící napomenutí a právě otcovskou vejstrahu, v jakou byste velikou nepříležitost a těžkost sami sebe skrze svou zpouřu a neposlušnost zomyslně přivesti ráčili, k srdci svému připustice, sobě časně usmysliti, k pravé samospasitedlné víře svaté katolické římské skrze skroušenou

zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou co nejdříve, a nejdele do památky sv. Anny, to jest 26. dne měsíce července nejprv příštího (an jste přešle již dosti prodloužený přes celý dvě letě lhůty užiti a v tom čase volně se a dobře tež víře sv. katolické vynaučiti dáti mocti račili) skutečně, a nikoliv tím dále neodkládajíc, ani žádných dokonce v tom vějmluv neužívajíc zajisto upřímně přistoupiti, na to od duchovního správce svého, učeného pořádného kněze katolického, pravě a hodnověrně psané vysvědčení ihned nazejtří po vyjití dotčeného 26. dne měsíce července nejprve příštího. Nám k rukám jistotně odvésti, a tak další urputnosti a neposlušnosti svou netoliko tu v nadepsaném artykuli milostivě J. M. C. resoluci uloženou pokutu na sebe táhnouti, ale i k nějaký sice další J. M. C. nemilosti a větší přísnosti (které bychme V. M. nepřáli) příčiny svévolně dávatí neráčili. Vědouce, že se na tom jistá, milostivá a neproměnitelna J. M. C. vůle naplní. S tím milost Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze 28. Martii*) a. 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozené paní paní hraběnce z Vrtby, paní šv. a přít. N. z. m. k dod.**)

In simili. Urozené paní paní hraběnce z Valdšteina . . . paní švagrové a přítel. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Kateřině Lidmile Kolovratové z N., na Hokově etc., paní šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Anně Marii Kolovratové rozené z Felzu, na Libořicích etc., pa. šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Anně Vchinské rozené z Sulevic etc., paní šv. a přítelkyni Nám z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Kristyně Vratislavové, rozené z Taupova, na Vraným a Vilémově etc., paní švagrové a přítelkyni Nám zvláště milé k dodání.

In simili. Urozené paní paní Lidmile Lickové rozené z Sulevic, na Tuchořicích etc., paní šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Šabině Hersanové, rozené z Vřesovic, na Červeném Hrádku etc., pa. šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Alžbětě Šternbergkové, rozené z Vrtby, na Postoloprtech a Pátku etc., pa. šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní Mariji Sekerkové z Sedčic, rozené z Štampachu a v Měcholupech etc., přítelkyni N. m. k dod.

167. *Dne 1. června 1629. Reformační komisse vybízí hejtmana panství Grabšteinského, by poddané své nejdele do svátku Božího těla přiměl k přijetí víry katolické.*

Unsern Gruesz und alles Guets zuvor. Edlervester, sonders lieber Herr und Freundt. Wir können Euch nicht verhalten, daß der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. unser

*) Tak v orig. omylem místo »Maii«.

**) Přípis k hraběnce z Valdštejna z originálu v archivu musea král. českého chovaného otiskl Václav Schulz v Čas. čes. Musea 1903, 178—178. Přípis ten má datum 1. června 1629.

allergnedigster Herr, Uns diese Tag wegen der Gräfensteinischen Unterthanen, so noch bis dato uncatolisch, und dann zweier Priester daselbsten geführter Beschwerden halber, welche Ihr aus beyliegender Abschrift zu vernehmen habt, gnädigst zugeschrieben und darneben befohlen, diese Sach in fleißige Berathschlagung zu ziehen, nachmals Euch hierüber zu vernehmen, benebens aber bey den Unterthanen zu verordnen, damit dieselben sämbtlich, auf die jezt angehende Pfingstfeyertagen gewiszlich beichten und communiciren, folgens den Befund und Erfolg Ihrer Kay. M. gehorsamist zu berichten.

Hierumb befehlen im Nahmen und anstat der hösternenten Ihrer Kay. M. Wir Euch hiemit, daß Ihr Uns alsbald, wie es hiermit in einem und andern beschaffen ist, aigentlichen Bericht alhero einschicket; Wir nicht weniger die angeregte Gräfensteinische Unterthanen allesamnt, immerfort nach einander zu dem wahren, alleinseligmachenden heiligen catolischen Glauben wirklich zu bringen (weiln solches nunmehr jezt zu Pfingsten wegen Kürz der Zeit nicht sein kann) aufs allerlängste bis auf das Fest des heiligen Fronleichnams Christi mit höchstem Fleisz Euch angelegen sein lasset. Daran wird erfüllt höchsternerer Ihrer Kay. M. gnädigster Will und Meinung. Hiemit Gott empfehlendt. Datum Prag, den 1. Junii a. 1629. N. N., von der Röm. etc. — Dem edlen und vesten Herrn N., Hauptman der Herrnschaft Gräffenstain etc., Unserm sonders lieben Herrn und Freundt.

168. *Dne 1. června 1629. Reformační komissari navrhují, aby se žádnému emigrantovi nedovolovalo přijíti do země. leč by se zavázal, že se před ref. komissi dostaví, poučování kněží mu k tomu přidělených ochotně vyslechne a v určité lhůté k víře katolické přistoupí*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böh. Königl. M. unserm allergnädigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben aus höchsternerer Ihrer Kay. M. an deroselben wolverordnete Herrn Statthalter im dero Erb-Königreich Böhaim, vom dato den 25. Tag dies zu End laufenden Monats Maji, ergangenem gnädigstem Schreiben, so den Herrn Reformationen-Commissarien zur Nachricht comunicirt worden, vernommen, was sich Ihre Kay. M. wegen deren Uncatolischen, sowol albereit emigrirten und wieder ins Landt auf ein Zeit zu kommen umb Erlaubnus z bittenden, als auch wegen deren, über den angesetzten Emigrationstermin, ohne Ihrer Kay. M. Special-Conses, sich noch im Landt aufhaltenden Personen, gnädigst resolvirt, nichtweniger auch, wasgestalt bey Ihrer Kay. M. abermals zehen unterschiedliche, vorhin schon wegen ihrer im Kezertumb Halsstarrigkeit auszem Landt emigrirte Personen, umb ermelte gnädigste Erlaubnus Supplicando angehalten, welches alles Ihre Kay. M. denen hochgedachten Herrn Statthaltern, dasselbe mit den Herrn Reformationen-Commissarien zu deliberiren und darüben samentlichs Gutachten zu geben, gnädigst übersendet.

Und nachdem die Herr Reformationen-Commissarii die Noturt dieser Sachen in reife Berathschlagung gezogen, so wird wie zuvor, also auch noch, für gut und ganz rätlich angesehen, dass in genere allen und jeden emigrirten, ins Landt wieder zu kommen, durchaus keiner anderer gestalt zu bewilligen sei; allein wann einer oder der ander verspricht, dass er zu seiner Alherkunft sich alsbald vor die Herr Reformationen-Commissarien stellen, diejenigen Patres Instructores, welche ihme zugeordnet werden, in ihrer guten hailsamen Lehr gerne anhören, auch im gewissen Termin, der da ime angesetzt wirdt, den wahren allein-seligmachenden heilig. catolischen Römischen Glauben würlich annehmen, und also Gottes und Ihrer Kay. Maj. gnädigsten Willen und Befehl zu seiner selbstnen Seligkeit gehorsamist erfüllen wolle.

Dieweil nun diese obangeregte zehen unterschiedliche Supplicanten in ihren Supplicationibus ihre Geschefte nicht specificiren, sondern dieselbe nur in genere andeuten, welche doch nicht für so hochwichtig erachtet werden können, dass sie durch einen Vollmechtigen nicht kündten verrichtet werden, als will sich keines wegs gebüren, umb ihren Privat-Sachen willen aus Ihrer Kay. M. einmal starkh gefassten, hailsamen und Gott wolgefelligten Resolution zu schreiten, sondern vermainen die Herr Reformationen-Commissarii, dass die gedachten Supplicanten, wann sie die oberürte Instruction und hernach Conversion nicht zusagen wöllen, mit diesem Beschaid, dass sie vermüg der Kay. Patenten, so wol auch der Lands Ordnung, ihre im Landt habende Gescheften durch catolische Vollmechtiger verrichten sollen, billich abzuweisen sein. Und referiren sich die Herr Reformationen-Commissarii im übrigen auf Ihr voriges sub dato 8. Maji negsthin schriftlich gethanes Gutachten, bey welchem sie es nochmals allerdinges beruhen lassen. Ex Commissione Reformationis Pragæ, 1. Junii a. 1629. H. Hegner. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. wolverordneten Herr Statthaltern in Königreich Böh. etc. zuzustellen.

169. *Dne 11. června 1629. Reformační komissaři žádají od krajských ref. komissařů zprávy o tom, jak dalece nařízení císařská v příčině reformace v krajích jim svěřených provedena byla; spolu dávají jim návod, jak vůči zatvrzelým mají si počínati.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagře a přátelé Nám zvláště milí etc. Jest V. M. a Vám dobře vědomé, což jsme již mnohdykrát jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., V. M. a Vám o rozličných k vyřízení při té slavné a spasitedlné v náboženství reformací pilných a nevyhnutedlně potřebných věcech psali, i také teď posléz jminulého 10. dne Aprilis, jaký celý vejpis milostivé J. M. C. Nám odeslané resolucí v rozdílných artikulich, totiž: z strany paní vdov nekatolických, též paní manželek nekatolických, manžely své katolické majících, item v příčině služebníkův a čeledínův nekatolických, v službách katolických pánův se zdržujících, item přespólních řeme-

slnických tovaryšův, též podruhův a nájemníkův, vše nekatolických : nicméně i z strany všech všudy osob, které jsou od času slavného J. M. C. vítězství k víře sv. katolické přistoupi, kterak již nyní k dotčeným všem osobám s jistou exekucí přikročeno býti má, jsme odeslali, při tom též jaké obzvláštní napomenutí a vyměření Naše, jakým by se to dobrým řádem a způsobem vykonati mělo, dosti vejslovně a světle v spisu jsme učinili, tak že se nám nevidí zapotřeby bejtí, již toho více opakovati a zbytečně rozpisovati. Však poněvadž od Vaší M. a Vás, zdaliž se již taková J. M. C. milostivá resolucí dotčeným všem osobám netoliko v známost uvedla, ale co tak po ten všecken čas v kraji Rakovnickém a Žateckém v té příčině dobrého působeno a vyřízeno jest, žádné dokonalé zprávy až posavad nemáme, J. M. C. pak od Nás o tom gruntovně věděti chtějí ráci. A k tomu také slušně toho šetřiti náleží, že termíny od J. M. C. v též milostivé resolucí k dokonalému naplnění a vykonání milostivé vůle a poručení J. M. C. některým osobám do těchto slavných vejročních svátkův Sesláni Ducha sv., jiným do dne památky sv. Jakuba apoštola a jiným do sv. Michala Archanděla uloženy, brzy vyjdou a kdyby v týmž čase to vše, což k reformaci náleží a J. M. C. milostivě poroučeti ráci, od V. M. a Vás nemělo zouplna vyřízeno býti, mohlo by to snadně J. M. C. nějakou nelibost přiněsti. Pročež týmž jměmem a na místě J. M. C. opět Vaší M. a Vás napomináme, abyste Nám o tom, zdaliž se dotčená J. M. C. milostivá resolucí a jistá nezměnitelná vůle J. M. C. od V. M. a Vás těm všem interesovaným osobám v témž kraji Rakovnickém a Žateckém obývajícím v známost uvedla a jak se též od nich poslušně plní a koná, neprodleně zprávu svou dostatečnou učiniti, i dále v tom povinnost svou proti jednému každému, žádného ovšem neušetřujíc, se vši pilností a horlivostí konati nezanedbávati ráčili a nezanedbávali, tak aby vždy jednou ty všecky, jak ještě nekatolické, tak i vnově katolické osoby obojího pohlaví, na kteréž se vejš psaná J. M. C. resolucí vztahuje, takový milostivý J. M. C. dokonalý vůli ve všem všudy, beze všech dalších odporův a průtahův, též vejmluv a uskokův všelijakých úplně zadosti učinili a skrze neposlušnost svou čím dále tím vždycky větší nepřiležitosti a těžkosti své vlastní příčinou zoumysla nebyli; nebo pokudžbyste při komkoliv tu urputnost, že se ani při jminulým velikonočním čase, ani při těchto Svatodušních svátcích nezpovídali a velebnou Svátost oltární pod jednou způsobou nepřijímali, shledati ráčili a hledali, tehdy proti tomu každému, buď on kdo buď, mužského i ženského pohlaví s exekucí v dotčené J. M. C. resolucí obsaženou, přikročiti ráčíte a přikročte, aneb při nejmiň takový neposlušný, aneb V. M. a Vám se protivící osobě, aby se ihned sama osobně sem do Prahy před nás postavila, dostatečně a přistně, třeba i pod závazkem cti a víry, poručiti ráčte a poručte; kteří by pak z lidí poddaných, na číchkoli gruntech, zpurni býti chtěli, tehdy pány jejich v tom, aby oni takový svý poddaný všecky v dobrým řádu a poslušnosti zdržeti a je raději skutečným a upřímným přičiněním svým k též pravé sv. katolické římské víře přivěsti pomohli, než-li by váhavostí svou k tomu, aby lid

vojenský na grunty jich k ztrestání těch urputných a bezbožných poddaných položen byl a tak při tom i k vlastní škodě a záhubě svý příčinu dali, časně se vším dostatkem napomenouti rače a napomeňte. A my tolikéž, kdybykoli toho jaká potřeba ukazovala a Nam o tom od V. M. a Vás časně oznámeno bylo, nepomineme radou i skutkem V. M. a Vám ku pomoci přispěti. S tím milost Boží rač s námi se všemi obostranně býti. Datum v Praze, 11. Junii A. 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému panu panu Ferdinandovi Libšt. z Kolovrat a na Hokově etc., též uroz. a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichovskému z Přichovic a na Krašově etc., J. M. C. raddám, komorníkům a k reformaci v religii kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissarům, panu švagru a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi starš. Kavkovi z Řičan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k reformaci v rel. kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechyňského nařízenému commissari, panu švagk. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, pánu na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v království českém hoffmistru, též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacinova, pánu na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě a k refor. v religii kraje Vltavského nařízeným commissarům etc., pánům švagk. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně, Žďáře, Vičicích a Getřtorfě, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v rel. kraje Slanského nařiz. comm., panu švagru, synu a přít. N. zvl. m. k dodání.

In simili. Urozen. p. panu Vilímovi Hendr. Bezdrůžickým u z Kolovrat a na Bystřím, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v religii kraje Chrudimského, nařiz. comm., panu švagk. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Heralt. Václ. Libšt. z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Žišově, J. M. C. raddě, kom. a k ref. v rel. kraje Čáslavského nařízenému commissari, panu sv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Zdenko. Lvovi Libšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Birkštejně, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v relig. kraje Litoměřického a Bole-slavského nařiz. comm., panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Ottovi svobodn. p. z Oprštorfu a z Frydšteina, na Častolovicích a Tiništi, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v rel. kraje Hradeckého nařiz. comm. etc., panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. a stat. rytíři panu Voldřichovi Skuhrovským u Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k refor. v religii kraje kouřimského nařiz. comm. etc., panu a příteli N. z. m. k dod.

170. *Dne 15. června 1629. Napomenutí Kateřiny šlechtičny z Valdštejna, aby co nejdříve k víře katolické přistoupila.*

Urozená panno šlechtično, panno teto, švagrová a přítelkyně naše zvláště milá. Jest V. M. i všem vůbec dobře vědomé, co ta slavná, spasitelná a Pánu Bohu milá, od J. M. C. krále a p. n. v. n. vroucně předsevzatá reformací in religione, nebo-ližto v náboženství v tomto J. M. C. dědičném království českém s sebou přináší, totiž, že J. M. C. nakonec to jmiti chtějí ráci, aby všickni páni obyvatelé v tomto království, J. M. C. věrní poddani obojího pohlaví, do společnosti všeobecné, pravé, sv. apoštolské, římské církve přivedeni byli. I vidouce My, že V. M. (kterouž jsme až posavad, mimo jiné, všelijak ušetřovali), vždy předce tuž jistou Boží a J. M. C. dokonalou vůli naplniti prodávati a zanedbávati ráčíte, avšak jsouce My povinni podle milostivého J. M. C. poručení kráčetí, protož jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak našich šetrně a přátelsky žádáme, abyste V. M., dadouc se správčům duchovním (kterýchž zde v městech Pražských dosti se nachází) z bludův sektářských pěkně vyvésti a v pravé sv. samospasitelné, katolické římské víře dobře vynaučiti, k ní skutečně, a to nejdéle do neděle den památky sv. Maří Magdaleny, to jest 22. dne měsíce července nejprve příštího (kterýžto termin z moci od J. M. C. Nám propůjčené V. M. ukládáme) přistoupili, a tudy raději časný i věčný prospěch svůj vlastní chvalitebně ředrovati, než-li sice náhou nepřiležitost a těžkost (která by již V. M. minouti nemohla, ač bychme My ji V. M. věrně nepřáli) na sebe uvaliti ráčíte. Jakž pak té celé k V. M. naděje jsouce, dobré a účinnivé od V. M. odpovědi tím dříve očekáváme. S tím milostí a ochraně Boží V. M. i sami sebe poroučejíce. — Datum v Praze, v pátek den sv. Víta mučedníka Božího, patrona českého, to jest 15. dne měsíce června letha Páně 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozené panně panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna etc., panně tetě, švag. a přítelk. N. z. m. k dod.

171. *1629, 16. června. Reformační komisse dává Ladislavu z Zeidlic poslední lhůtu, do které má buď víru katolickou přijmouti anebo se vystěhovati.*

Wolgeborner Herr, insonders lieber Herr und Freundt. Wir machen Uns keinen Zweifel, der Herr werde sich Ihrer Kay. und König. M. Unsers altergnedigsten Herrn der Religions - Reformation halben unterschiedlich ergangenen öffentlichen Patenten und vielfältigen gnädigsten Resolutionen, auch dessen, was noch unlenngsten, durch mich, Grafen von Martinicz dem Herrn im Namen derer andern Herrn Principal-Reformations-Mit-Commissarien beweglich zu Gemuet getühret, und beynebenst was Ihme vor eine gewisse Zeit und Termin, nemblich bisz zu den jüngstverwichenen heil. Pflingstfeyertagen, ad certam conversionem vel emigrationem angesetzt worden, zu erinnern wissen.

Ob Wir Uns nun wol zum Herrn gänzlich versehen, es würde derselbe Ihrer Kay. M. gnädigste väterliche und wolgemeinte in-

tention, sowol die obenberürte treuherzige Verhmahnung und insonderheit auch dieses, dass man mit dem Herrn so lange Zeit über die von Ihrer M. selbst bestimmbte Terminen (aus geschöpfter Hoffnung, dass Er sich accomodiren würde) conniviret, erkennet und in Acht genomben haben, so vernehmen Wir doch über Zuversicht, dass der Herr höchstgedachter Ihrer Kay. M. gnädigsten Befehl und Unserer Ihme zu seiner zeitlicher und ewiger Wolfart treuherziglich gethanen Vermahnung nicht nachkommen, sondern einen weg als den andern Ihrer Kay. M. ganz billichen Resolution ganz zuwider und allen andern treugehorsamen catolischen zu groszer Ärgernusz aldahie verbleiben, welches Uns nicht wenig befrembden thuet.

Derowegen und damit mehrhöstermelter Ihrer Kay. M. gnädigster Will, wie bey andern, also auch an den Herrn dermaleinst wirklich effectuirt werde, als thun im Namen und anstat Ihrer Kay. M. Wir dem Herrn noch einen peremptorischen und lezten Termin, nemlich bis auf den Tag St. Johannis Baptistae, das ist 24. dies laufenden Monats Junii, zu seiner völligen Bekherung hirmit ernennen und ansetzen, mit dieser austruklichen und endtlichen Vermahnung, dass er in berürter Zeit, entweder den obgedachten wahren heil. alleinseligmachenden catol. rechtapostolischen römischen Glauben durch buszfertige Beichte und andächtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter einer Gestalt wirklich annehme, hierüber von seinem Beichtvater grugsam schriftlich Zeugnus bringe, oder im widrigen Fall, vor Ausgang bemelten 24. dies Monats bey Sonnenschein sich aus dem Königreich und allen desselben incorporirten Landen begeben; in Verbleibung dessen aber, was Ihme unangenehmes und schimpftiges begegnen wird, solches musz Er darnach niemandem andern, als Ihme selbst zumessen.

Darnach Er sich endlich zu richten und hieran Ihrer Kay. M. gnedigsten Willen und Befehl zu vollbringen und sich vor allerley Ungelegenheit wissen wirdt.

Und wir verbleiben dem Herrn im übrigen zu allem guten genaigt. Datum Prag, den 16. Junii anno 1629. N. N., von der Röm. etc. — Dem wolgebornen Herrn Ladislao von Seidliz etc., unserm insonders lieben Herrn und guten Freundt.

172. *Dne 21. čerwna 1629. Předvolání paní Eufrosíny Plobněšteinové.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Jsou toho jisté a důležité J. M. C. krále a pána n. v. n. příčiny, pro kteréž Vám týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned (nedadouce sobě nitčemuž, kromě samé moci Boží překážeti, na cestu vypravili, do měst pražských přijedouc, před Nás se postavili a obeslání Našemu vyrozuměli. Vědouc etc. — Datum v Praze, 21. Junii anno 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozené paní Eufrozíně Plobněšteinové rozené Okovně etc., přítelkyni Nám milé k dodání.

173. *Dne 21. června 1629. Reformační komisse vyzývá paní Annu Julianu Beřkovskou, aby úředníka svého Doubku před ní postavila.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Ukazuje toho pilná a důležitá J. M. C. krále a pána n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme abyste ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, pana Daupka, ouředníka Vašeho, na cestu vypravili, před Nás jeho postavili, tak a ne jinak se zachovali a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnili. Dán na hradě pražském, 21. Junii anno 1629. N. N., od Jeho etc. — Urozené paní Anně Julianě Beřkovské rozené z Amštatu a na Košticích etc., přítelkyni Nám milé k dod.

174. *Dne 21. června 1629. Předvolání Volfa Hradeckého z Bukova, Václava Hubryka z Hendersdorfu a paní Eleny Sekerkové.*

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a pilná J. M. C. krále a pána n. v. n. potřeba, abychom s Vámi v nějaké příčině promluvili. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomináme abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho, ničemuž sobě překážeti nedadouce, sem do měst pražských přijeli a při Nás se ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání Našeho oznámena. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost a ochrana Boží rač s námi se všemi býti. Datum v Praze 21. Junii anno 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému vladyce panu Volfovi Viktorínovi Hradeckému z N. etc. přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vlad. p. Václavovi Hubrykovi z Hendersdorfu etc. přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Eleně Sekerkové rozené Hrobčické z Hrobčic etc. a na Budově, přít. N. m. k dod.

175. *1629, 24. června. Reformační komisse podává dobré zdání o žádostech některých emigrantů, aby se mohli do Čech vrátiti.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim König. M. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien anwesende, auch anstat der abwesenden etc. haben vernommen, was an die höchsternente Ihre Kay. M. unsern allergnedigsten Herrn abermals etliche Emigranten wegen Bewilligung alher in dero Erb-Königreich Böhaim wieder zu kommen, suplicando angebracht, und geben hierauf die ermelten Herrn Reformatiions-Commissarii nach gepflogener gnugsamen deliberation ihr räthliches Gutachten also, wie folget:

Ulrich Kappaun, welcher sich bishero noch dahie in Böhaim aufhalten thuet, weiln dieser gar überflüssig gnug Zeit zu seiner in heiligen catolischen Glauben Instruirung gehabt, und ist schön mehr als zwey Jar angestanden, dass er hette in solcher Zeit von seinen Sachen disponiren oder dieselben verkaufen können, wie er es dann auch noch vermüg Ihrer Kay. M. Patenten und der Neuen Lands-

ordnung, wan er gleich emigrirt, durch catolischen Vollmechtiger gar wol verkaufen mag, und nun dahero klar erscheinet, dass er nur vergeblich, ohne alle erhebliche Ursach Ihre Kay. M. wider dero-selben vielfeltige gnädigste Resolutiones mit seinem suppliciren zu molestiren sich unterstanden, aber ein Abscheu, sich bei den Herrn Principal-Reformations-Commissarien **destwegen** anzumelden, genommen, zweifelsohne in Befahrung des Verweis, das er denen von Ihrer Kay. M. zur Reformation im Kaurzimer Craisz verordneten Herrn Commissarien nicht hat pariren wollen, dafür dann er mehr einer Straf, dann ainiger Kay. Gnad würdig. Als wird für Guet und ganz rathsamb erachtet, diesem so ungehorsamen und in emigrando sich saumig verhaltenen Supplicanten im Land lenger nicht zu gedulden, sintemal (daraus nicht allein die noch dahie im Lande wider Ihr Kay. M. Verboth sich aufhaltende Personen sehr böse Consequenzen schöpften, sondern auch diejenigen, so alsbald in termino praefixo gehorsamblich emigrirt, sich darüber, daß dieser ungehorsamber mehr Glück und Gnad, als dieselben zu rechten Zeit gehorsamblich emigrirte genoßen hette, beschweren würden); jedoch zum Überflusz möchte man ihme aus Gnaden zur fleißigen Instruierung und hernach gewißen Bekehrung noch acht Tag bewilligen.

Anna Johanna Kapliržin von Wrzesowiz, Maria Magdalena und Elisabet Polexina, Geschwister Kissperskin von Wrzesowiz, obwol diese drey ausser Landes (wie sie selbst melden) wohnende Supplicantin, deren zwo noch unverheurathe, in Ihrer Kay. M. Gewalt verbleibende Waiszin sind, und keineswegs ausm Lande, wider so hohes Ihrer Kay. M. Verbot hetten weggeführt werden sollen, ihre alle und jede Gescheften, so sie dahie im Lande haben, vermüg Ihrer Kay. M. Patenten und der Neuen Landsordnung durch catolische Vollmechtige gar wol verrichten kundten, so kombt doch dieses Bedenken für, dass wann der Eltisten und verheurateten Schwester, die andern unvögtbaren und Waiszin alher zugestellen befohlen würde, dass sie es aus ihrer in der Kezerey obstination nicht thun, sondern lieber all ihr Haab und Gut hindansezen würde, oder aber die angeregten Waiszin selbsten, etwan aus Forcht der Bestrafung alher zu kommen sich scheuen möchten, als wird für besser zu sein erachtet, dass man mit ihnen glimpflich procedire, und allen dreyen zugleich alher zu verrichtung alhier irer vorhabenden Gescheffe auf vier Wochen zu kommen bewillige. Wann nun solches von ihnen geschieht, alsdann kündte man den beiden unverheurten Waiszin ausm Lande wegzuweichen verbieten und entzwischen mit ihnen persönlich mit allerhand beweglichen Motiven tractiren, damit sie sich instruiren lassen und zur Erkandtnusz des wahrer heil. catolischen Glaubens zu ihrer aigenen Seelenseligkeit gebracht werden möchten.

Elisabet Strželin von Sulewiz. Diese sucht nur unter dem prætext ihrer Schulden-Ausstands ins Land wieder zu kommen, welches aber ihr zu bewilligen durchaus nicht ratsamb, sintemal andere unzehlige Parteien solchem Exempel nachfolgen und wol alle Emigranten wiederumb herein ins Land einschleichen, hernach

auch darinnen gar bis zu Erlangung ihrer, wie bey unterschiedlichen alhiegen Inwohnern, also auch bey der Böh. Cammer habenden Schulden zu verbleiben prætendiren und hierdurch eine unaufhörliche in der Reformation grosze Mühe und Arbeit, die da niemals zu Ende kommen würde, verursachen, auch endlich, dass sie dies ganze bishero verrichte gute Werk umbstossen möchten, zu trachten nicht unterlassen würden; weiln dann sowol mit Ihrer Kay. M. Patenten, als auch der Neuen Landsordnung richtig verordnet und befohlen worden, dass in solehem Fall ein **jeder Emigrant** durch catolische Vollmechtiger seine Schulden einmahnen und **alle andere** Notturfft verrichten soll, so kann zu Verwilligung dieser nur **unter einem erdichtetem prætext** angebrachten Petition keineswegs gerathen werden.

Margareta Zdiarskin, geborne Kautschin, dieweil sie ihr Begeren ins Land wieder zu kommen nur in genere, wegen Verrihtung ihrer Geschäften (welche sie doch in ihrer alhie Anwesenheit, sonderlich weiln sie eine lange Zeit über den angesetzten Termin alda verblieben, wol hette können verricht haben) anbringt, aber keine so grosse Noth, oder ainige wichtige Ursach, dass dergleichen Geschäften durch catolische Vollmechtiger nicht kundten verricht werden, nicht specificirt, als wird erachtet, dass sie mit diesem Beschaid, sie solle alles dasselbe, was sie im Land zu thuen hat, nach Ausweisung Ihrer Kay. M. Patenten und der Neuen Landsordnung durch catolische Vollmechtiger verrichten, billich abzuweisen ist.

Niklas Sekerka von Sedschiz. In gleichem bittet auch dieser nur in genere wegen seiner Privatsachen umb Bewilligung herein ins Land wieder zu kommen, wiewol er aber, dass er bey der Böh. Cammer ein praaetension habe, meldet, so vere doch sein alher kommen ganz vergeblich, dann menniglich bewuest, dass bey diesen schweren Zeiten und vielfeltigen Ihrer Kay. M. hochgenötigen Ausgaben ihme (wie auch andern Parteyen) sein Ausstand nicht kann entrichtet werden. Und weiln auch der Joachim Audrczky für ihn intercedirent, von seiner zur catol. Religion Bekehrung keine gewisse Vertröstung gibt, sondern nur im Zweifel, mit diesem Wörtlein „vielleicht“ andeutet, zu deme auch keine dergleichen Exempel, dass ein ainiger aus denjenigen Emigranten, welchen Ihre Kay. M. ohne ihrer certae conversionis Zusagung ins Land zukommen gnädigst erlaubt, sich zur catol. Religion bekert hette, bishero nicht zu finden, sondern allein dergleichen etliche, so den Herrn Reformations-Commissarien certam conversionem zugesagt, und darauf von ihnen die Bewilligung ins Land zue kommen erlangt, haben ihrer Zusag ein Genuegen gethan und sind catolisch worden; welches wann auch Ihr Kay. M. gleichergestalt gnädigst thetten, und gar keinen, ohne gewisser ad certam conversionem Zusagung ins Land wieder zu kommen nicht bewilligten, sondern dies ganze negotium den Herrn Reformation-Commissarien gnädigst haimbstellten, so würden gewislich ihrer viel sich besser bedenken, die Conversion zusagen und wirklich vollziehen; es wird derohalben genzlich dahin gerathen, dass diesem Supplikanten, so lang er certam conversionem nicht

verspricht, alther ins Land wieder zu kommen durchaus nicht bewilliget werde.

Christiana Schofmanin, geborne von Merklin. Diese Frau gibt zwar wegen ihres emigrierten Mannes Wenzel Markwarts Schofmans von Hamerles zum catolischen Glauben conversion ziemliche Hoffnung, und wird ihr rechter lobwürdiger catolischer Eufur daran gespüret, das sie ihme, der da gar in Frankenland gezogen ist, nicht nachgefolget, sondern dahie in ihrem lieben Vaterland, alda sie dass wahre heilige catolische exercitium hat und ihre Andacht seliglich verrichten kann, mit ihren neun unerzogenen Kindern, beschwerlich sich unterhaltend, verblieben. Obwol nun sie sich auch dahin erbieten thut, dass sie den besagten ihren Mann, wann er alther kommen würde, zur Bekherung und Annehmung des heiligen catolischen Glaubens zu bewegen allen Fleisz anwenden will, so hette doch billich ihr Mann selbst sein Intention durch sein aigene an Ihr Kay. M. supplication erklet haben; nichts desto weniger aber wird vermaint, dass Ihr Kay. M. auf diese der angeregten guten catolischen Frauen demütige Bitt und benebens Vortröstung von ihres Manns Bekehrung gnedigst bewilligen möchten, damit er alther ins Königreich Böhaim zu ihren Trost auf vier Wochen kommen und sich bey den seinigem aufhalten möge, jedoch in allweg mit dieser Condition, dass er alsbald zu seiner Hereinkunft bey denen Herrn Principal-Reformations-Commissarien dahie zu Prag sich anzumelden und was ihme alda wegen seiner im catholischen Glauben instruirung fürgehalten wird, derselben treuen Vermahnung und Anordnung fleissig und gehorsamblich nachzukommen schuldig sein solle. Ex Commissione Reformationis, Praga, 24. Junii anno 1629. H. Hegner. — Der Röm., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. wolverordnete Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim Ihren Gn. &c.

176. *Dne 29. června 1629. Reformační komisse vytýká Jindřichovi Dobřenskému z Dobřenic, že sestru svou dosud nepřiměl k přijetí víry katolické. — Podobné přípisy zaslány Jaroslavu Konarovskému, Janovi Hamzovi Bořkovi ze Zábědovic, Zikmundovi Lickovi z Risenburku a Veronice Slavatové roz. ze Žerotína.*

Urozený vладыko pane příteli Nám milý. Doslejcháme toho s velikou nelibostí, že až posavad pannu Kačenku sestru Vaši při Vás zůstávající v tom bludném, proklatém a na cestě věčného zatracení nebezpečně vězícím sektárství zanecháváte a k pravé samospasitedlné víře sv. katolické římské skrze pobožné správce duchovní dle lásky bratrské a povinnosti své křesťanské pro zejškání duší svých bližních spasení nepřivozujete, tudy na sobě to, že ještě pravým, horlivým a utvrzeným katolíkem nejste, znáti dáváte. Což kdyby J. M. C. se takové Vaši váhavosti a nedbanlivosti dovědětí ráčil, snadno byste k nějaké těžkosti (kteréz bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli.

Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste tuž sestru Vaši beze všech dalších v tom požívajících vejmluv k též pravé a samospasitedlné katol. řím.

víře skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí velebné Svátosti oltární pod jednou způsobou, nejdele ve dvouch nedělích pořad zběhlých, od dodání Vám tohoto psaní Našeho počítajíc, skutečně přivedli a na to, že se tomu od ní v temz terminu zadosti stalo, od duchovního správce svého, pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné, a ne nějaké vypraktičirované psané vysvědčení, hned po vyjití těch dvouch neděl Vám odeslali; pak-li by se toho tak nestalo, tehdy abyste se sami osobně spolu s ní před nás postavili a tu dalšího oznámení očekávali. Vědouce etc. Datum v Praze, 29. Junii a. 1629. N. N. od Jeho M. — Urozenému vladyce panu Jindřichovi Dobřenskému z Dobřenic a na Libanicích etc. (v příčině pannu sestru svou), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vl. p. Jaroslavovi Konarovskému z Libanic etc., (příčině pannu sestru svou) p. N. m. k dod

In simili. Urozenému vlad. panu Janovi Hamzovi Bořkovi z Zabědovic etc. (v příčině dvě panny strejny jeho), příteli Vám m. k dod.

In simili. Urozenému panu Zikmundovi Liczkovi z Rysmburgku (v příčině 4 panny sestry jeho), panu a příteli Vám m. k dod.

In simili. Urozené p. paní Veronice Slavatové roz. z Žerotína etc. (v příčině dvě panny Šamský), paní švagrové a přít. Vám z. m. k dod.

177. Dne 30. června 1629. Předvolání Jana Hamzy Bořka z Zabědovic a strýce jeho Pavla Hamzy: dále Jiřika Marka Bitovského z Bitova a manželky jeho a Žofie Mirkové z Solopisk.

Urozený vladyko, pane příteli Vám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, pro kterouž Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouce sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) spolu s panem Pavlem Hamzou z Zabědovic, strejcem svým, na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residenci arcibiskupské, aneb u mně, hraběte z Martinic, sami osobně se postavili a při Nás ohlásili; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc, že na tom etc. Datum v Praze, 30. Junii a. 1629. N. N. od Jeho M. — Uroz. vlad. panu Janovi Hamzovi Bořkovi z Zabědovic etc., přít. N. m. k dod.

In simili. Uroz. p. Jiřikovi Markovi Bitovskému z Bitova etc. (s manželkou svou), p. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Žofije Mirkové z N. etc., přítelkyni Vám milé k dod.

178. Dne 31. června 1629. Komissaři (hrabě z Martinic) nařizují Fridrichovi z Maltý, hejtmanu panství Lysského, Přerovského a Benátského, aby zatvrzelou v bludech Annu Bujedinovou do Prahy dodal. Dále odpovídajice k jeho žádosti, by na panství Lysském dosazen byl M. Jiří Textorides, farář Nehvizdský, račí mu, aby sám u kardinála z Harrachu o to, jakož i o jiné faráře na panství

potřebné žádal a o přimluvu v té věci na král. českou komoru se obrátil. — Posléze nařizují mu, aby v příčině reformace řídil se krajským ref. komissařem Oldřichem Skuhrovským ze Skuhrova.

Urozený vladyko, pane příteli můj milý. Psaní, které jste mně těchto dnův učinili, co v sobě obsahuje, všemu jsem vyrozuměl. A poněvadž Vy v tak prodlouženém čase Annu Buiedinovou ještě v bludech sektářských mizerně vězící k víře svatě katolické až posavad přivésti nemůžete, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučím, abyste tuž Annu Buiedinovou, dobře na cestě opatřenou, neprodleně sem na Novoměstský rathouz dodati hleděli. A jakož toho také při mně vyhledáváte a za přimluvu k Jeho Vysoce Kníž. Milosti panu Kardyňalovi z Harrachu, arcibiskupu Pražskému, aby na panství J. M. C. Lisském M. Georgius Textorides, farář Nehvizdský, dosazen byl, žádáte. I poněvadž Vám jakožto hejtmanu J. M. C. téhož panství o to se starati a sollicitovati náleží, protož budete Vy motci dle povinnosti Vaší, to, co jste až posavad tak dlouho zanedbali, aspoň již nyní učiniti, a za kněží a dosazení potřebných farářův na též panství při J. V. kníž. M. panu Kardyňalovi pilně vyhledávati, a pro snadší toho obdržení také se o vzáctnou přimluvu na komoru J. M. C. Českou (pod kteréžto správou na ten čas Vy zůstáváte), šetrně utéci, od kteréž beze vši pochybnosti opuštění nebudete. Mezitím pak v příčině reformaci téhož panství hleďte se panem Voldřichem Skuhrovským z Skuhrova, J. M. C. raddou, jakožto commissařem in reformatione v témž kraji od J. M. C. nařízeným, kterýž také s sebou dobré kněží a instructory k též potřebě má, ochotně a volně řídití a spravovati, obzvláště a nejprve pak Vaši vlastní domácí čeládku neprodleně reformovati. Věduce, &c. Dat. v Praze, 31. Junii 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozen. vla. panu Fridrichovi z Malta, J. M. C. raddě a hejt. panství Leského, Přerovského a Benátského &c., příteli mému milému k dodání.

179. 1629. 1. července. Napomenutí učiněné Evě Polexině Černínové a Magdaleně Maloucové, aby nejděle do 25. července k víře katolické přistouply.

Urozená paní paní švagrová a přítelkyně Nám zvláště milá. Z příležiticho hodnověrného vejpisu vyrozuměti ráčíte, jakou jest resolucí J. M. C. král a p. n. v. n. mezi jinými v příčině reformaci v náboženství Nám nedávno odeslanejmi artikuly, tolikéž z strany všech nekatolických paní manželek pánův obyvatelův katolických z vyšších stavův milostivě učiniti ráčil, Nám při tom milostivě poroučejíce, abychom týmž všem nekatolickým paním manželkám z stavův vyšších netoliko takovou Jeho Milosti resolucí v známost uvedli, ale i k brzkému církvi svatý katolický právě apoštolský římský se připojení dostatečně je napomenuli. Což nyní činíme a Vaši M. týmž jmenem a na místě J. M. C. upřímně napomináme, abyste se vedle též nadepsané J. M. C. resolucí úplně zachovati a k též sv. pravé samospasitedlné kato-

lické římské víře, dadouce se jí dobrým učeným a pobožným správcem duchovním časně vynaučiti, nejděle do téhož od J. M. C. uloženého terminu a dne památky sv. Jakuba apoštola, to jest 25. dne měsíce července nejprve příštího skutečně přistoupení a na to Vám hodnověrně vysvědčení pro další J. M. C. o tom zprávě Naší učinění, neprodleně odeslati ráčili. Jakož pak té k V. M. nepochybně jsme naděje, že tak a ne jinak učiní a v tom jistou Boží a J. M. C. vůli k spasitelnému duše své prospěchu ochotně naplniti ráčíte. S tím milost a ochrana Boží s námi všemi býti rač. Dat. v Praze, 1. Julii a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Evy Polexině Černinové rozené z Paběnic, paní šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní Mandaleně Malovcové rozené Belvičce z Nostvic, na Libochovicích, Oujezdě a Cukratech,*) přít. N. m. k dod.

180. 1629. 3. července. *Předvolání paní Amy Markvartové roz. z Říčan a panny Kateřiny Boryůny ze Lhoty.*

Urozená paní příteikyně Vám milá. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, pro kterouž Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. nejmilostivějšího dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, (nedadouce sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residenci arcibiskupské, aneb u mně, hraběte z Martinic, sami osobně se postavili a při Nás se ohlásili. Bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc, že na tom &c. Datum v Praze, 3. Julii a. 1629. N. N. od Jeho M. &c. — Urozené paní Anně Markvartové, rozené z Říčan, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty, přít. N. milé k dod.

181. 1629. 3. července. *Komissaři vytlýkají Mělnickým, že trpí, aby manželky tří osob spoluradních trvaly dosud v nekatolictví, i nařizují, aby postarali se o to, by řečené ženy nejděle do téhodne k víře katolické byly přivedeny.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mělníka nad Labem, přátelům Vám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Vám milí. Doslejháme toho s velikou nelibostí, že až posavad tří osob spoluradních v městě Mělníce nad Labem manželky jich v tom bludném, proklatém a na cestě věčného zatracení nebezpečně vězícím sektářství zanechávají a k pravé samospasitelné víře svate katolické římské skrze pobožné správce duchovní dle povinnosti své křesťanské pro zejškání duší svých bližních spasení nepřivozujete, tudy na sobě to, že ještě praví, horliví a utvrzení katolici nejste, znáti dáváte. Což kdyby J. M. C. se takové Vaší váhavosti a nedbanlivosti dovědětí ráčil, snadno byste k nějaké těžkosti a nepřiležitosti (kteréz bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli.

*) Sukorady.

Protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste těch tři osob spoluradních jich manželky beze všech dalších v tom poživajících vejmluv k též pravé a samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivě přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou spůsobou nejděle v týdní pořad zběhlým, od dodání Vám tohoto psaní Našeho počítajíc, skutečně přivedli a na to, že se tomu od nich v témž čase zadosti stalo, od duchovního správce svého, pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné, a ne nějaké vypracitčirované a falešné, psané vysvědčení hned po vyjiti toho týhodne Vám odeslali. Pakli-by se toho tak nestalo, tehdy aby se sami osobně před Nás postaviti a dalšího oznámení očekávati hleděli. Vědouc a t. d. Datum v Praze, 3 Julii anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

182. 1629, 11. července. Komissáři omlouvají se císaři, že dosud nepodali žádanou relaci o pokroku reformace, poněvadž prý neobdrželi dosud ode všech reformačních komissarů krajských příslušné zprávy. Spolu stěžují si do pana Hanuše Kavky z Říčan, jenž jakožto ref. kommissar kraje Plzeňského, Bechyňského, Prácheňského a Podbrdského zdráhá se podati jim zprávu, poněvadž prý ji císaři samému podati chce. Poukazují k tomu, že jest nutno, aby krajsí komissáři zprávy své vrchním ref. komissarům ochotně podávali. Posléze dávají návrh k reformaci nekatolických osob z vyšších stavů, aby totiž před ně byly citovány: oni pak že postarali by se o poučování jich vhodnými duchovními, jelikož na kněžstvo venkovské namnoze není spolehu.

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Demnach Wir zu gehorsamister Vollziehung Euer Kay. M. gnedisten Befehls Unsere Relation, wie das Reformationwerkh dieser Zeit beschaffen stehet, gerne schon lengst Euer Kay. M. gehorsamist geschickt hetten, haben Wir denen von Euer Kay. M. zur Religions-Reformation in Craiszen verordneten Commissarien zugeschrieben, daß sie Uns den Bericht ihrer Verrichtung alsbald nach Pffingsten haben hereinschiken sollen.

Dieweil aber solches von etlichen noch nicht geschehen, so thun deroselben Wir hiebey nur aus etlichen Craiszen, wie auch aus den Präger Städten theils neue, und theils (wo wir keine neue haben erlangen können) mitlerweil alte Relationes gehorsamist schiken, sobald Uns aber die andern, noch ausstendigen zukomben werden, wollen Euer Kay. M. Wir dieselben unsaubmlich zu übersenden nicht unterlassen; allein dies können Euer Kay. M. Wir (zwar aus keiner privat passion, sondern der erheischenden Notturft nach) gehorsamist nicht verhalten, dass der Herr Hans Ržitschansky Kawka von Ržitschan, der da im Pilsner, Bechiner, Prachiner und Podberder Craisz Commissarius ist, uns auf Unser freundlich Ersuchen seinen Bericht nicht kommen lassen will, und wann wir ihme destwegen zuschreiben, zur Antwort gibt, er dependire nicht von dieser General- und Principal-Reformations-Commission, sondern immediate von Euer Kay. M. selbsten, dahin dan er seine Relationes überschike,

welche Competenz aber bey diesem (Gott Lob und Dank) albereit mehrern theils verrichtem hailsamen Werkh billich auf die Seiten sollte gesetzt werden, und er dies bedenken möchte, daß weiln solche seine in den Craiszen Reformatiōns-Verrichtung ein geistliches, und der Menschen-Seelenseligkeit angehendes Werkh ist, ihme als einer weltlichen Person, der Vernunft und geistlichen Rechten gemesz, gebühre, den loci ordinarium hierinnen nicht auszuschlieszen, sondern in allweg demselben, wie die Sachen beschaffen, allzeit zu notificiren; in gleichem auch Uns sambtlichen von Euer Kay. M. vorordneten Principal-Reformatiōns-Commissariē (welche alle die andern in Craiszen verordnete Particular-Reformatiōns-Commissarii ihre Relationes jederzeit zu überschiken, auch von ihnen Rath, Assistenz und Hilf zu begehren, sich gar nicht waigern) seinen Bericht zu thuen; dann wann wir de statu rei in obgedachten Craiszen nichts wiszeten, würden Euer Kay. M. Wir auch keinen gründlichen Bericht oder Unser Gutachten nicht geben können, und zudem, weiln er auch wider die ungehorsamen und in der Kezerey halssterrigen Inwohner, oder aber Unterthanen, die Zwangsmittel (welches sie wol wissen, und daherō der besagte Herr Kawka dies Werkh umb desto viel schwerer effectuiren möchte) in seinen Händen nicht hat, sondern in begebendem eilendem Nothfall Rath, Hüelf und Beystand bey den Herrn Euer Kay. M. Statthaltern, sowol auch bey Uns, Principal-Reformatiōns-Commissariē suchen, und Soldaten wegen Verhütung seines Leibs- und Lebens-Gefahr begehren müszete, so erfordert die Notturft, daß Uns, was sich in Craiszen verlaufft, oder was alda verricht wird, er seinen Bericht allemal zeitlich zukommen lasse. Jedoch wollen Wir es zu Euer Kay. M. gnedigsten wolgefelligē Resolution, wie diesfalls hinfüro sol gehalten werden, heimbgestellt haben.

Ferner nachdeme auch vor Augen, daß überall in den Craiszen viel uncatolische der höheren Standes-Personen, sonderlich aber weiblichen Geschlechts, Wittiben und Waisen, noch vorhanden, welche der Particular-Reformatiōns-Commissariē Vermahnungen wenig oder gar nichts achten, und weder die Conversion, noch Emigration vor die Hand nehmen wollen, als wird wegen desto mehrern Befürderung dieses hailsamen Reformatiōns-Werks und ehender Erreichung des gewünschten vollkommenen guten Endes, für gut angesehen, daß Euer Kay. M. geruheten, diese gnedigste Verordnung zu thuen, damit Wir alsbald nach Emphahung der noch hinderstelligen Relationen von denen in Craiszen verordneten Particular-Commissariē alle die übrigen uncatolisch verbleibende, Mann- und Weibs-Personen aus den höheren Stenden, und zwar erstlich die halsstärigsten, darnach die andern, jedoch nicht alle auf einmal, sondern nach und nach, für Uns herein citiren, und wan sie alher erscheinen, Wir selbst ihnen (vermüg Euer Kay. M. vorigen gnedigsten Resolutioni) dahie gute, gelehrte und gottsferchtige Patres Instructores benennen, auch gewissen Termin, pro qualitate personarum, ad certam conversionem, vel emigrationem ansetzen sollen, durch welches mittel dann Wir viel gut einmaszen es schon an vielen, eben

auf diese Weis von Uns geschehen auszurichten genzlich verhoffen, sintemal dieselben Leute multo fundamentalius dahie von denen althiebes vornehmen, hochgelehrten, frommen, exemplarischen Patribus Instructoribus underwiesen und leichter, als in Craiszen durch die Dorf-Pfarrer (deren in diesem Königreich der grösste Hauf nur schlechte, ungelehrte und gar ein böses ärgerliches Leben führende Leuthe, die da immerfort noch falsche Beicht-Zettln von sich zu geben nicht aufhören, aber bishero noch keiner dafür ernstlich bestraft worden, auch ihrer viel vorhin Praedicanten gewesen und vielleicht selbst noch nicht recht catolisch sind, ja manche wiederumb apostasiren) zum heiligen catolischen Glauben bekehrt werden können. Hiemit zu deroelben beharrlichen Kay. Gnaden Uns undertnenigst und gehorsamist empfehendt. Dat. Prag, den 11. Julii a. 1629. Euer Kay. M. Allerunderthenigst und treugehorsambste N. N. &c. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim König. M. &c., Unserm allgnedigsten Kaiser, König und Herrn &c.

183. 1629; 11. července. Komissaři žádají císaře, by rozhodl, do kterého roku osířelé šlechtické dcerky pokládati dlužno za nezletilé, poukazující k tomu, že přemnohé takové šlechtičny již pokročilého věku v Čechách se zdržují, aniž by k víře katolické přistoupily. Navrhují, aby se šlechtičnami takovými, které dosáhly 25. rok věku svého, v příčině reformace nakládalo se rovněž tak jako se vdovami. Dále sdělují, že pro osířelé a nezletilé šlechtičny, jichž matky nekatolické ze země se vystěhovaly, vzavše s sebou všecko své jmění, těžko jest naléztí příslušné zaopatření. I navrhují, aby klášter u sv. Jiří na hradě Pražském byl rozšířen a v něm šlechtičny takové umístovány. Aby k tomu získáno bylo prostředků navrhují, by ti, kteří se provinili předkládáním falešných zpovědních cedulek, pokutováni byli ztrátou čtvrtiny nebo aspoň pětiny svého majetku.

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Die von Euer Kay. M. über etliche Reformationis-Artikel sub dato den letzten Tag nechst verwichenen Monats Maii Uns gnedigst zugeschikte, fürtrefflich gute, ganz hailsame und überaus nuzliche Resolution, haben Wir nunmehr, sowol dahie in Präger Städten, als auch in den Craiszen ins Werkh gesetzt, und hoffen in Craft derselben viel guts bey dem Reformationis-Werkh mit Gottes Hilf auszurichten; allein es fallen vor noch zwey starke Impedimenta, welche ehist zu remediren hoch vonnöten, nemlich diese:

Erstlich, dieweil Euer Kay. M., wie lang die Freülen und Adel-Jungfrauen für unmüendig, oder Waisen sollten gehalten werden, sich noch nicht resolviret, dahie aber in deroelben Erb-Königreich Böhaim ihrer viel vorhanden, so uncatolisch und allbereit nicht allein erwachsen, sondern auch theils gar verlebt sind, und nun bey dieser mit ihnen fürgenommenen Reformation viel widerwertiger, als manche Wittiben oder Eheweiber sich erzaugen, und keineswegs zum heiligen catolischen Glauben bekehrt werden können: jedoch aber ihnen in Erwegung, dass Euer Kay. M. durch dero gnedigste Patenten allen Waisen ausm Lande

wegzuziehen gnedigst verboten (wiewol fort immer mit wenig wider solch Euer Kay. M. ernstliches Verboth mit ihren Müttern und andern Befreunden haimblich darvon gezogen und sunst verschickt werden) die Emigration derzeit noch nicht mit Königen hätte zu werden, so geracht dergleichen schon verfahren und theilig beilagten, in der Kezerei ganz verstokten, halssterrigen Freulen und Adel-Jungfrauen dahie im Lande Verbleibung vielen andern Leuten, welche sie ohn Underlass von Bekehrung zum heiligen catolschen Glauben heftig abmahnen zu grosser Ärgernus, und dem hailsamen Reformatiönswerkh zu hochschädlichm Verhindernus, wie dan umb dessen Verfüttung wünnen an Euer Kay. M. Wir Unser gehorsamistes räthliches Gutachten, vor diesem zum öftermal schriftlich gelangen lassen und gehorsamist gebeten, die geruhen diejenigen Freülen und Adel-Jungfrauen, so under 25 Jar alt sind, wie Waisen die andern über, so über 25. J. ihres Alters haben, den Wittuben gleich bey der Reformation zue halten gnedigst zu declariren, damit also diejenigen über 25. Jaren alt, welche nach beschehener gnungsamen Vermahnung sich in dem heiligen catolschen Glauben auf gewisse ihnen angesetzte Termin nicht underweisen lassen und denselben gehorsamblich nicht annehmen wölten, viel lieber zur Emigration angehalten wünnen, als dass sie in ihrer kezerischen Halssterrigkeit und fürsezlichem Truz dahie im Lande verbleibend, andere Leute ärgern und verführen sollten; hierumb es were hoch vonnöten, und bitten Euer Kay. M. Wir nochmals gehorsamist, die geruhen diesfals dero gnedigste Resolution Uns fürderlichst widertahren zu lassen.

Fürs ander, nachdeme auch sich oftmals zutregt, dass dergleichen verwaiste Freulen und Adel-Jungfrauen, so noch 25. Jar nicht erraicht, von ihren uncatolschen Müttern, als emigrirten Wittuben, welche all ihr Haab und Gut mit ihnen ausm Lande entführet, verlassen werden, die besagten Waisen aber, nach ihren verstorbenen Vatern nichts haben, ihre Befreunden auch, so zwar catolsch, und im Lande verbleiben, selbst arm, und wan Wir solche Waisen ihnen geben wölten, dieselben anzunehmen sich waigern; an andre Orthen auch sie zu Diensten zu unterbringen, kein Gelegenheit vorhanden, und also Uns sie zu versorgen unmöglich, so werden sie aus lauter Not verursacht haimblich hinder ihren Müttern ausm Lande zu entweichen.

Derowegen es wird nochmals für nothwendig eracht, inmassen Euer Kay. M. Wir vor diesem auch hiervon gehorsamist geschrieben, dass weilm in allweg billich, alle diejenigen (und zwar nicht allein die, von welchen man schon weisz, sondern auch die, welche noch in Erfahrung gebracht werden möchten), so die falsche Beicht-Zetteln von dem gottlosen Parrer Laurentio Hansbursky anspracticiret, und für catolsche Leute sich leichtfertig ausgehend Euer Kay. M., dan auch Uns schändlich betrogen, zu gebürlicher wolverdienter Bestrafung, ein jezweder nach proportion seines Vermögens zu Erlegung des vierdten, oder auß wenigste des fünften Theils seines Guts Werths, entweder per impositionem, oder aber per tractationem gezogen werden sollen: Als kündte man aus solchen Strafgeldern etwan

Zehen Tausendt Gulden Reinisch auf Erweiterung und Erbauung des jungfreulichen Closters bey St. Georgi, dahie in Euer Kay. M. Königl. Präger Schlosse anwenden, und wan daselbsten mehr Wohnungen angerichtet würden, möchten alsdan nicht allein mehr geistlichen Jungfrauen, sondern auch andere weltliche, guter Leuten Töchter zu Lernung des rechten heil. catolischen Glaubens, auch aller Gottseligkeit und guter Sitten, wie nicht weniger die obgemelten verwaisten Freülen und Adel-Jungtrauen auf ein Zeit hienein gegeben, und nottürlig versorget werden. Wollen derothalben von Euer Kay. M. über diese beede gottselige Werkh und hochnothwendige Punkten der gnedigsten existen Resolution Wir gehorsamist erwarten, Deroselben zu beharlichen Kay. Gnaden Uns hiemit underthenigst und gehorsamist empfehlend. Datum Prag, den 11. Julii, anno 1629. Ew. Kay. M. allerunderthenigst und treugehorsamiste N. N. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böheim Königl. M., Unserm allergnedigsten Kaiser, König und Herrn.

184. 1629, 12. července. *Komissaři prodlužují Anně Barboře z Kolovrat lhůtu k obrácení do dne 29 července.*

Jich Milosti &c. ráčili jsou ohlášení urozené paní paní Anny Barbory z Kolovrat, které jest včerejšího dne Jich Milostem za prodloužení sobě terminu až do dne památky sv. Václava k vyučování se víře katolické žádajíc, v spisu podala, vyrozuměti; i ačkoliv táž paní již předešle přes termin od J. M. C. generaliter uložený dosti prodloužený čas, v kterém se právě sv. katolické víře dobře vynaučiti, i k ní přistoupiti mohla, sobě propůjčený, ano i potom od Jich Milostí samých obzvláštní a dosti prostranný termin k vykonání toho, sobě jmenovaný měla, a tak v tom všelijak (mimo mnohé jiné) ušetřována byla, však aby vždy ještě táž paní pobožné, chvalitebné, Pánu Bohu milé, J. M. C. příjemné a sobě samé k vlastní duše spasení prospěšné předsevzetí své tím podstatněji vykonati mohla, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Mil. dotčené paní ještě další lhůtu přidávati, a termin již na konec peremptorní, až do nedělního dne památky sv. Marty, to jest 29. dne tohoto měsíce července ukládati, tak a na ten způsob, aby Její M. paní v tom čase buďto dle jisté Jich Milostí ku paní naděje k pravé samospasitedlné katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupila, a na to od Patra instructora a zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení při skončení téhož peremptorního terminu Jich Mil. ukázala, aneb pokudž by (mimo lepší Jich M. ku paní naději) předece proti jisté Boží a J. M. C. vůli v bludech svých sektářských urputně zůstávati chtěla, před vyjitím téhož dne jinam se odsud z tohoto J. M. C. dědičného království českého vystěhovala. Vědouc &c. Ex Commissione Reformationis, Pragæ, 12. Julii. a. 1629. — Urozené paní paní Anně Barboře z Kolovrat &c k dod.

185. 1629, 26. července. *Předvolání Václava Zalužského z Ostroskal a Alžběty Ryngerové.*

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. v. n. potřeba, abychom s Vámi o některé věci promluvili. Pročež tymž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho (nedadouce sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu se vypravili, do Měst Pražských přijedouc, před Námí se postavíc ohlásili a příčinu Vašeho obeslání vyrozuměli. Vědouc &c. Datum v Praze, 27. Julii a. 1629. N. N., od Jeho M. — Urozenému vладыce panu Václav. Zalužskému z N. a ve vsi Hroměticích, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Alžbětě Ryngerové z N. a ve vsi Třebestovicích, přítelkyni Nám milé k dod.

186. 1629, 27. července. *Komissaři poroučejí Českobrodským, aby Šebestiána Lazebníka, který proti náboženství katolickému mluvil, při právě svém soudili a rozsudek pak jim sdělili.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Českého Brodu, přátelům Nám milým k dod. Moudří a opatrní přátelé Nám mili. Vyrozuměli jsme z psaní Vašeho, kteréž jste urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, jakožto od J. M. C. in reformatione v kraji Kouřimským commisaři nařízenému v příčině toho opovážlivého a lehkomyšlného člověka Šebestiana Lazebníka, kterýž jest na zlehčení náboženství katolického ouražlivě i bouřlivě některé řeči mluvití směl, učinili i jeho do dalšího nařízení s vězením dostatečně opatřili.

A poněvadž takové nevážené řeči netoliko duchovními, ale i světskými právy vysoce těžce zapověděné jsou, a ty nikoli pro budoucí jiných vejstrahu, jemu tak lehce vážené býti nemohou, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám dostatečně poroučíme, abyste ihned téhož Šebestiana Lazebníka z těch ouražlivých řečí při právě Vašem obviniti nařídili, strany summariter beze všech daremních interlocutorií vyslyšeli a vejpovědi spravedlivou, jaká by jeho pokuta proto následována měla, s vejhradou vrchního práva podělili; potomně tuž vejpověď Nám na kancelář J. M. C. českou odeslali a dalšího nařízení Našeho očekávali. Vědouc a. t. d. Datum v Praze, 27. Julii a. 1629. N. N., od Jeho M. etc.

187. 1629, 28. července. *Komissaři prodlužují Anně Barboře z Kolovrat lhůtu k obrácení do 15. srpna.*

Jich Milosti ráčí jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. k pokorné žádosti urozené p. paní Anny Barbory z Kolovrat ten termín jí od Jich Milosti přeđeše peremptorní ad certam conversionem vel emigrationem do 29 dne tohoto přítomného měsíce Julii uloženy, opět za tou samou příčinou, že již od Patra Instructora pilně se z bludův svých sektářských vyvozovati a právě sv. katolické víře vyučovati, i k tomu dobrou nadějí dává, že Bůh dá brzy jisté Boží a J. M. C. vůli skutečně se accommodationi a církvi sv. katolické Římské upřímně se připojiti nepomine, ovšem již naposledy a neproměnitelně až do dne

pamatky Nanebevzeťi Blahoslavené Panny Marie Rodičky Boží, to jest 15. dne měsíce srpna nejprve příštího prodlužovati, na ten jistý a dokonaly způsob, aby nadepsana pani do tohoto času vedle předešleho pani učiněného vyměření ve všem všudy tak poslušně se zachovati, buďto k prave víře sv. katolické římské skrze skroušenou zpověď a přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou přistoupení a na to, že se tomu ode pani tehdaž zadosti stalo, pořádně psané vysvědčení od zpovědníka svého Jich Milostem přinestí, aneb se do západu slunce téhož nadepsaného dne z kralovství českého a zemi k němu vtělených vystěhovati hleděla a do nich se nikdy více, leč opravdově katolická nenavracovala Vědouc &c. Ex Commissione Reformationis, Praga, 28. Julii a. 1629. -- Urozené pani pani Anně Barboře z Kolovrat k dod.

188. 1629. 2. srpna. Ref. komissaři odmitaji omluvu Mělnických v příčině tří nekatolických žen a kárají je pro jejich líknavost. Nařizují, aby zatvzelenou nekatolickou ženu spolusouseda jejich předměstského tvden o chlebě a vodě drželi a ji v náboženství katol. vyučovati dali; potom aby oznámili, zda od tvrdošijnosti své upustila. Přijímají přípověď Vavřince Lukšika, že manželka jeho při úvodu k víře katolické přistoupi. Posléze pak ke zprávě o tom, že nekatolická manželka Jiřího Husy uprchla, připomínají, že tím vinen jest nedbanlivý manžel její sám.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mělníka, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Z správy, kterouž Nám v příčině těch tří žen nekatolických s přiložením omluv manželům jich činíte, co by v sobě obsahovala, jme vyrozuměli. Kterézto zprávě vaší místa nedávajíc, Vám toho, že tak špatný pozor na povinnosti Vaše, kterouž J. M. C. králi a pánu nás všech nejmilostivějšímu zavázání jste, dáváte a takové osoby nekatolické k pohoršení jiných katolických pobožných lidí při městě v témž kacířstvu bludném a proklatém vězení dopouštíte, nikoli schvalovati, ani již dále přehlížeti nemůžeme, ješto kdyby se J. M. C. tý Vaší nedbanlivosti a váhavosti dovéděti račil, snadno byste tuž k nějaké nepřiležitosti a těžkosti (kteréz bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. A poněvadž ta nekatolická spolusouseda Vašeho předměstského žena, kteráž (jakž Nám v tom spravujete) již tak téměř od roku ve vězení*) šatlavním, pro svou urputnost a tvrdošijnost, nechtíce vůli Boží naplniti a s J. M. C. králem a pánem svým nejmilostivějším (byvši k tomu množstvíkrát jak od pana děkana, tak i jiných in reformatione subdelegatův napomínána) v náboženství srovnati, posavad zůstává a až posavad sobě usmysliti a se napraviti zanedbává, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste tuž tak urputně zatvrdilou, ženu do jistého a bezpečného místa**) dali, k ní žádného jiného, mimo samého manžela jejího, správce

*) Orig.: »s vězení«.

**) Orig.: »do jisté a bezpečné místo«.

duchovního, kterýž by ji k víře svatě katolické tím plněji instruirovati a věsti hleděl, neopouštěli, tejdén pořád o samém chlebě a vodě drželi, a potom, zdaliž sobě usmysliti, aneb co činiti chtiti bude, Nas v tom neprodleně zpravili a dalšího narizení Našeho očekávali.

Co se pak ohlášení a přípovědi v spisu Nám od Vavřince Lukšika, na místě Kateřiny, manželky své, podané dotýče, k tomu povolujeme, aby ona, kdyžkoli nejprve k ouvodu půjde, k též víře svatě katolické římské, skrze skroušenou zpověď a pobožné přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou skutečně přistoupila, a na to, že se tomu od ní zadosti stalo, Vám pořádné psané vysvědčení přinesla, a Vy je Nám odešlete. Z strany pak manželky Jiřího Husy, kteráž od něho pryč ušla, to on žádnému jinému, nežli své vlastní veliké váhavosti a nedbanlivosti, proč ji v témž bludném, k ztraceni její duši zavozujícím sektárství tak dlouho zanechával, přičítati musí, na kteréž J. M. C. ani obci Vaši nic nezáleží. Tak se ve všem poslušně zachovejte. Vědouce a t. d. Datum v Praze, 2. Augusti anno 1629. N. N. od Jeho Milosti etc.

189. 1629, 11. srpna. Ref. komisse prodlužuje Anně Barboře z Kolovrat opětovně lhůtu k obrácení, a to do konce srpna.

Jich Milosti &c. Ráčili jsou ohlášení od urozené paní paní Anny Barbory z Kolovrat z spisu jejího Jich Milostem podaného rádi vyrozuměti, že paní, jakožto J. M. C. věrná a poslušná poddaná dobrou Jich Milostem nadějí dává, že jistou Boží a J. M. C. vůli poslušně naplniti, k víře svatě katolické přistoupiti a zde v království českém zůstati míní, žádající při tom Jich Milosti, aby paní další lhůta, tak aby, dadouce se též víře svatě katolické od svého Patra Instruktora tím lépe vyučiti, s tím potom s lepším gruntem k ní přistoupiti mohla.

I ráčí Jich Milosti jmenem a na místě J. M. C., krále a pána n. v. n. dotčené paní Anně Barboře z Kolovrat ten termin od Jich Milostí předešle peremptorní ad certam conversionem vel emigrationem do dne památky Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie, Rodičky Boží, to jest 15. dne měsíce přítomného srpna paní uloženej, ještě jednou, a již ovšem neproměnitelně poslední, do posledního dne tohoto měsíce prodlužovati, tak aby paní v tom čase to vše, co na pravou věrnou katolickou paní náleží, totiž skroušenou zpověď a pobožné přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou k svému vlastnímu časnému i věčnému prospěchu konečně vykonala a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnila, aneb se nejděle do skončení téhož dne z tohoto J. M. C. dědičného králov. českého a zemí k němu vtělených jinam vystěhovala, a do něho leč opravdově katolická, se nenavracovala. Ex Reformationis Commissione, Prage 11. Augusti a. 1629. — Urozené paní paní Anně Barboře z Kolovrat k dodání.

190. 1629, 13. srpna. Ref. komisse vyzývá Jana Hamzu Bořka z Zabědovic, by ji oznámil, zda manželka jeho, sestry jeho,

jakož i strýc a sestra jeho dle přípovědi své skutečně k víře katolické přistoupili.

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Není pochybné, než že v paměti snášíte, jakož jste se v tom skrze spis Nám sub dato 23. Julii letha přítomného 1629 podanej ohlásili, a za prodloužení terminu dvoum svým pannám sestřám a strejně, též i streji Pavlovi Hamzovi, jako i paní manželce své, kteřížto že jsou se Vám v tom konečnosti prohlásili, že v neděli předcházející památku sv. Vavřince, to jest 5. dne měsíce Augusti, k víře svatě katolické římské přistoupí, sv. zpověd vykonají a velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou pobožně přijmou, žádali. Kteréžto žádosti Vaší byvši povoleno, a týmž osobám termin k vykonání toho pobožného a k spasení duši jich od věčného zatracení sloužícího skutku, prodloužen; však stalo-li jest se tomu od nich tehdaž zadosti, o tom My žádně vědomosti nemáme. Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste Nám ihned od zpovědnika jich hodnověrně psané, a ne nějaké vypracitirované vysvědčení, že se tomu od nich (jakž se nadpisuje) skutečně zadosti stalo, odeslali, tak a nejináč se zachovali a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnili. Datum v Praze, 13. Augusti, a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému vладыce panu Janovi Hamzovi Bořkovi z Zabědovic, příteli Nám milému k dodání.

191. 1629, 13. srpna. Ref. komisse vybizí Úeskobrodské, by jim oznámili rozsudek nad Šebestianem Lazebnikem.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Českého Brodu, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Za jiné nemáme, nežli že jste se tak vedle Našeho těchto jminulých dnův k Vám prošlého poručení poslušně zachovali a toho nevážného Šebestiana Lazebníka z těch ourážlivých a bouřlivých řečí právně obviniti dali, strany v průvodech a odvodech jich vyslyšeli a vejpověď spravedlivou, s vejhradou vrchního práva, podělili, i tu nepochybně na kancelář J. M. C. českou odeslali. I chtěje My o tom vědomost míti, na jakej způsob a k jakému cíli táž vejpověď se vztahuje, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p.n. v.n. Vám poroučíme, abyste Nám též vejpovědi hodnověrný vejpis neprodleně odeslali a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnili. Datum v Praze, 13. Augusti anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

192. 1629, 26. srpna. Ref. kom. vytýká Heraltovi Václavu Libštejnskému z Kolovrat, ref. komissari v kraji Čáslavském. že v kraji tom dosud málo vesnic k víře katolické bylo obráceno, a že on jim samovolně a zbytečně lhůtu k obrácení prodlužuje. I vybizejí jej, by co nejdříve zaslal jim výkaz vesnic katolických a nekatolických, sturžený podpisem a pečeti příslušných správců duchovních.

Urozený pane pane švagře a příteli Náš zvláště milý. Porozumíváme tomu z jistých zpráv, že by až posavad velmi na

mále vesnic v kraji Čáslavském, kterémž od J. M. C. V. M. za commissaire reformationis in religione nařízení bejtí ráčíte, k poznání pravé sv. samospasitedlné katolické římské víry přivedeno býti mělo, a jakoby v tom mnohých pánův obyvatelův lidé poddaný z nějaké přízně aneb pro nějaký časný respect ušetřování a jim zbytečný termíny ad conversionem beze vsí potřeby i bez jistého J. M. C. a Nás principálních commissarův vědomí přidávány a prodlužovány bejtí měly, nad čímž J. M. C., že se tam tak váhavě ta Pánu Bohu milá a spasitedlná reformací řídí, žádného zalíbení míti neráčí. I poněvadž J. M. C. král a p. n. v. n. v tom, jak mnoho vesnic v témž kraji Čáslavském, a kterým pánům obyvatelům náležejí, k víře sv. katolické přivedeno jest, i také o těch, kteří ještě až posavad v bludech svých sektářských bídně vězí, dokonale zpraven býti chtítí ráčí, protož chtějí My, aby se témuž milostivému J. M. C. nařízení zadosti stalo, týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomináme, abyste takové poznamenání týchž vesnic, katolických zvláště, a nekatolických také zvláště, Nám co nejdřív možné, pod sekrytem a s podpisem správcův jich duchovních, u kterých jsou se a kdy kteří lidi v které vsi zpovídali a velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijali, odeslati ráčili, abychom J. M. C. v tom gruntovně zpravití mohli. Vědouc, že se &c. Datum v Praze, 26. Augusti a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému p. panu Heralt. Václav. Libštejnskému z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Zišově, J. M. C. raddě, kormorn. a k reformací v religii kraje Čáslavského nařízenému commissari, panu švagkru a příteli Našemu zvláště milému k dod.

193. 1629, 29. srpna. *Ref. komisse ustanovuje panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna lhůtu k obrácení do dne sv. Václava.*

Jich Milosti &c. ráčí sobě ku paměti přivozovati psaní od Jich Milosti urozené panně panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna sub dato 15. dne měsíce srpna prošlé, kterýmž jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. napomenuta byla, aby dadouce se pěkně správcům duchovním (kterýchž zde v městech Pražských dosti má) z bludův sektářských vyvésti a pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře vynaučiti, k ní skutečně, a to nejdéle do neděle den památky sv. Maří Magdaleny, to jest 22. dne již jminulého měsíce července přistoupiti, tudy raději časný i věčný prospěch svůj vlastní chvalitebně fedrovati, nežli sice nákou nepřiležitost a těžkost (kteráž by sice pannu šlechtičně minouti nemohla, ač by jí toho Jich Milosti věrně přiti neráčili) na sebe uvalila. I ačkoliv sobě prve k tomu od Jich M. dosti prostranný čas, v kterém se též pravé sv. katolické víře dobře vynaučili, i k ní přistoupiti mohla, propůjčený měla, a tak v tom všelijak (mimo mnohé jiné) ušetřována byla, však poněvadž ona až posavad témuž Jich M. právě otcovskému napomenutí zadosti nečiní, J. M. C. pak z strany všech šlechtičen a panen, které přes 25 leth stáří jsou, již jest se milostivě resolvirovati a o tom Jich Milostem, jakejm by je způsobem reformirovati jmiti ráčil, milostivě poručiti ráčil, kterémužto J. M. C. poručení chtějí Jich M.

aby se za dosti stalo, týmž jmenem a na místě J. M. C. Jich Milosti dotčene panně Kateřině šlechticně z Valdštejna termín již nakonec peremptorní až do dne památky sv. Václava mučedníka Páně a dědice českého jmenovati ráci, tak aby taž panna šlechticna v tom čase buďto (dle jisté Jich M. k ní naděje) k pravé samospasitelné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupila, a na to od Patra Instructora a zpovědníka svého hodnověrně psané vysvědčení Jich Milostem ukázala, aneb, pokudžby předce proti jisté Boží a J. M. C. vůli v bludech svých sektařských urputně zastávati chtěla, před vyjitím téhož dne jinam se odsud z tohoto J. M. C. dědičného království českého a všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovala, a do něho nikdy více, leč opravdově katolická, se nenavracovala. Vědouc, & c. Ex Commissione Reformationis, Pragae, 29. Augusti a 1629. Urozené panně Kateřině šlechticně z Valdštejna k dodání.

194. 1629. 1. září. Ref. komisse vybízí Markétu Talmberkovou roz. Trčkovou z Lipy, která za katolickou se vydává, by se ukázala vysvědčením svého zpovědníka, že ji skutečně jest.

Urozená paní paní švagrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Ačkoliv tomu porozumíváme, že se za katolickou vydávati ráčíte, však poněvadž My o skutku, kdy jste k pravé svaté samospasitelné katolické římské víře přistoupiti, kde a komu se zpovídati a od koho velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou přijíti ráčili, žádné vědomosti nemáme, J. M. C. pak mezi jinými paními vdovami také obzvláště o V. M., zdalíž již opravdově katolickou býti ráčíte, od Nás zpraven býti chtějí ráci, pročež chtěje My milostivému J. M. C. poručení zadosti učiniti, jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme, od osob Našich přátelsky žádáme, abyste Nám na to hodnověrně od zpovědníka svého vysvědčení psané ukázati a neprodleně odeslati ráčili, tak abychom J. M. C. také My v tom gruntovně zpravití mohli. Vědouce, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naphněna bude. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Datum v Praze, 1. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Markytě Talmberkové rozené Trčkové z Lippy, paní švagrové a přítelkyni Naší zvláště milé k dodání.

195. 1629. 6. září. Ref. komisse ustanovuje lhůtu k obrácení do dne sv. Václava Dorotě hraběnce z Fürstenberka, Sabíně Štrélové roz. ze Vchynic a Anně Charvátové z Kopidlna.

Urozená paní paní teto, švagrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Jest V. M. i všem vůbec vůbře vědomé, co ta slavná spasitelná a Pánu Bohu milá, od J. M. C. krále a p. n. v. n. vroucně předsevzatá reformační in religione neboližto v náboženství v tomto J. M. C. dědičném království českém s sebou přináší, totiž že J. M. C. na konec to jmíti chtějí ráci, aby všickni paní obyvatelé v tomto království J. M. C. věrní poddaní obojího pohlaví do společnosti všeobecné pravé svaté apoštolské římské církve při-

vedeni byli. I vědouce My, že V. M. (kterouž jsme až posavad mimo jiné všelijaké ušetřovali) vždy předce v tak prodlouženém čase tuž jistou Boží a J. M. C. dokonalou vůli naplniti prodlévati a proti Naší naději zanedbávati ráčíte, J. M. C. pak z strany všech paní vdov nekatolických v tomto J. M. C. dědičném králov. českém až posavad v bludech sektářských bidně vězících již jest se dávno milostivě resolvovati a o tom Nám, jakým je způsobem reformovati máme, poručiti ráčil. Kteremužto J. M. C. milostivému poručení jsouce My povinni zadosti učiniti, týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, a termin již na konec peremptorní a poslední, až do památky sv. Václava mučedníka Páně a dědice českého jmenujeme, tak abyste v tom čase buďte (dle Naší k V. M. naděje) k pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupiili, a Nám na to, že se tomu od V. M. zadosti stalo, od zpovědníka svého hodnověrně psané vysvědčení ukázati, aneb, pokudžbyste předce proti Boží a J. M. C. vůli, i Naší lepší naději v bludech svých sektářských tvrdě zůstávati ráčili, před vyjitím téhož dne jinam se odsud z tohoto J. M. C. dědičného království českého a všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovali, a do něho se nikdy více, leč opravdově katolická, navracovati neráčili. Vědouc &c. Datum v Praze, 6. Septemb. a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Dorotě hrabince z Firštenbergku, rozené Holické z Sternbergka a na Lišni, paní tetě, švagrové a přítelkyni Naší zvláště milé k dod.

In simili. Urozené paní paní Sobině Štřelové rozené ze Vchinic a z Tetova, na Cerhonicích a Krucemburgku, paní švagk. a přít. N. m. k dodání.

In simili. Urozené paní Anně Charvátově z Kopidlna, přítelkyni Nám milé k dod.

196. 1629. 10. září. Ref. komisse ustanovuje Markétě Talmberkové roz. Trčkové z Lipy termin peremptorní na den Všech Svatých.

Urozená paní paní teto, švagrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Jest V. M. i všem dobře vědomé . . . (jako v l. 195.) . . . přivedeni byli. Kdež jste se pak V. M. teprva v neděli pominulou před Nami skrze jednoho z prostředku Našeho v tom ohlásiti a zakázati ráčili, že konečně k pravé sv. katolické římské víře přistoupiiti chtíte ráčíte, při tom Nás za propůjčení sobě k tomu prostranního času snažně žádajíce. I ačkoli jest J. M. C. Nám to, abychom paním vdovám z vyšších stavův k skutečnému jich z bludův sektářských na pravou víru se obrácení termin nic dale, než do dne památky sv. Michala archanděla nejprve příštího, a to na nejvyšší prodloužení mohli, patrně vyměřiti ráčil: však My z nadepsaného V. M. chvalitebného zakázání nemalé potěšení jsouce, sami na sebe a odpovídání Naše to bereme, a V. M. trojnásob tak dlouhý, však peremptorní a poslední termin, až do dne slavné památky Všech Svatých vyvolených Božích, to jest 1. dne měsíce Listopadu, nejprv příštího, již na konec ukládáme,

jmenem a na místě J. M. C., V. M. napominajíce, abyste v tom čase dle dotčené přípovědi své (na kterouž My se docela bezpečíme), k též sv. pravé samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupiti, a Nám na to, že se to od V. M. vykonalo, od zpovědníka svého hodnověrně psané vysvědčení ukázati ráčili, neb pokudž byste tomu proti jisté Boží a J. M. C. vůli i celý Naši naději zadosti učiniti neráčili, tehdy račte sami o jistém nařízení J. M. C. věděti, že byste potom zde v království českém, ani v zemích k němu vtělených zůstávati motci neráčili. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 10. Septembris a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Markytě Talmbergkové rozené Trčkové z Lippy, paní tetě, švagk. a přítelkyni Naši zvláště milý k dod.

197. 1629, 11. září. *Předvolání sester Amy a Evy Redlfesterových z Widřtorfu.*

Urozený panny přítelkyně Nám milé. Ukazuje toho jistá a pilná J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jmenem a na místě J. M. C. o tom poroučíme, abyste se ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho (nedadouce sobě ničemuž kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, do Měst Pražských přijedouc, při Nás se společně ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání Vašeho oznámena. Vědouc, &c. Datum v Praze, 11. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozeným pannám Anně a Evě, sestřám vlastním Redlfesterovým z Widřtorfu a v Křivonousích, přítelkyním Naším milým k dod.

198. 1629, 17. září. *Ref komisse prodlužuje Janovi Hroznatovi z Vrtby termín k obrácení do 18. října.*

Urozený pane pane švagkře a příteli náš milý. Máme toho jistou zprávu, což Nám také s nemalým podivením přichází, že V. M., vědouce dobře o jisté a dokonalé vůli J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině náboženství několikerymi patenty všem vůbec publikovanými v známost uvedené, ano také uživše V. M. již několik terminův od J. M. C. i od Nás prodloužení, abyste se dle dotčených J. M. C. patentův poslušně zachovati, buďte k víře sv. katolické římské skutečně přistoupiti, anebo se odsud z království tohoto českého jinam vystěhovati ráčili, předce to vše za hřbet kladouce, až posavad v bludech svých sektářských bidně trvajíce, v tomto J. M. C. dědičném království českém k velikému jiných okolních pánův obyvatelův pohoršení a k nemalému nadepsaných J. M. C. patentův, tudyž i této slavné spasitedlné reformací zlechčení přes termíny V. M. propůjčený a již dávno jminulý, zůstávati ostejchati se neráčíte, což Nám dále proti nadepsané vůli J. M. C. přehlížeti slušné ani možné není. A kdyby J. M. C. toho se dověděti ráčil, tehdy by to jak Nám schváliti, tak ani V. M. lechce vážiti nikoli neráčil; protož týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. ještě z obzvláštní náchyl-

nosti a lásky termin peremptorní, a již na konec poslední do čtvrtku dne památky sv. Lukáše, to jest 18. dne měsíce října nejprv příštího prodloužejice, týmž jmenem a na místě J. M. C. napomináme, abyste v tom čase buďte (dle Naši k V. M. naděje) k pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře skrze . . . . (jako v l. 195) . . . a Nám na to od zpovědníka svého . . . . ukázati, aneb pokudž byste vždy předce (proti jistě Boží a J. M. C. vůli, i Naši lepší naději) v bludech . . . (jako v l. 195) . . . leč opravdově katolický nenavratecovati ráčili. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 17. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému p. panu Janovi Roznotovi z Vrtby a na Jindřichovicích, panu švagru a příteli Našemu milému k dodání.

199. 1629, 17. září. *Ref. komisse vybízi Annu Barboru s Kolovrat, by se prohlásila, zda již katolickou jest, anebo zda chce do dne sv. Michala k víře kat. přistoupiti.*

Urozená paní paní švagrová a přítelkyně Naše milá. Nepochybujeme, nežli že v paměti snášeti ráčíte, jakož jest V. M. vedle jistého a milostivého od J. M. C. krále a p. n. v. n. k Nám v příčině nekatolických paní vdov, ještě se v tomto dědičném království J. M. C. českém zdržujících, jakým by ty způsobem reformirování býti měli, prošlého poručení, termin peremptorní, a již po jiných předešlých několikráte k žádosti V. M. a s dobrou nadějí Naši prodloužených, na konec poslední k jistému na pravou víru svatou katolickou se obrácení. aneb se z království tohoto českého a zemí k němu vtělených vystěhování, až do posledního dne jminulého měsíce srpna uložen byl. I poněvadž týž V. M. jmenovaný peremptorní termin již dávno minul, a V. M. předce zde v království českém zůstávati ráčíte, My pak o tom, zdaliž se v též pravé katolické víře s J. M. C. srovnávati ráčíte, věděti máme, protož týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomináme, abyste se Nám v tom, jestli již pravou katolickou bejti, aneb aspoň též pravé sv. katolické římské víře nejděle do dne památky sv. Michala archanděla skutečně přistoupiti chtíti a připovídati ráčíte, světle a neprodleně vyjeviti ráčili, tak abychom se čím spraviti věděli a dále v tom dle milostivé J. M. C. resolucí zachovati mohli. Vědouc, etc. Datum v Praze, 17. Septembris a. 1629. N. N. od Jeho M. — Urozené p. paní Anně Barboře z Kolovrat, paní švagrové a přít. Naši milé k dod.

200. 1629, 22. září. *Ref. komisse sděluje mistodržicím k jich žádosti mínění své o tom, co by mělo býti cisaři navrženo v příčině měšťanských osob, které od far. Vavřínce Hanzburského falešné zpovědní cedulky sobě opatřily. I navrhuji, aby potrestáni byli ztrátou aspoň desáté části svého jmění; peněz těch pak aby užito bylo k rozšíření kláštera u sv. Jiří na hradě Pražském.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaimb königl. M. unserm allergnedigsten Herrn zur Religions-Reformation in Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien, Ihre Gnaden &c. Auf Ersuechung der höchsternerter Ihrer Kay. M.

Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim Ihrer Gnaden geben denselben, was an Ihre Kay. M. auf dero gnädigstes Schreiben in causa derjenigen burgerlichen Personen in der Neuen Stadt Prag, so vom gewesten Pfarrern bey St. Adalbert, Laurentio Hanzburský falsche Beicht-Zetteln auspracticirt, widerumb mit Gutachten zu schreiben were, ihr Meinung hien it zu vernehmen: Dass weilm dieser von ihnen begangener schändtlicher Betrug gar ein schweres Verbrechen ist, und dardurch nicht allein Ihre Röm. Kay., sondern auch die Göttliche Maiestät hoch laedirt worden, als könne solches in Besorgung Gottes Zorns und wegen Verhütung allerhand schädlichen Argemuszen, so daraus etwan weiter erfolgen möchten, den angeregten Personen und andern dergleichen Verbrechen ungestraft nicht hingehen, sondern es sey billich, das sie andern zum Beyspiel und Warnung aufs mindest am Gelde entweder per tractationem, auf ein ergebige Summa, wie es auf den Alumnat geschiet, oder per impositionem, zum wenigsten des zehenden Theils ihrer Güter und Vermögens (warvon dan der Stadt-Magistrat gründtlich berichten möchte) zu bestrafen, und dass sie solche Strafgelder ad pias causas, und benentlich zu Erweiterung des Gebeus im Closter St. Geörgi, aufm Präger Schlosz, darinn man mehr geistliche Jungfrauen halten möge, in gewisser Zeit bezahlen, unddessen aber ein gnugsame obligation oder Versicherung von sich abführen sollen, zu auferlegen. Ex Commissione Reformationis Pragae, 22. Septembris a. 1629. — Der Röm. Kay. M. wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim zuzustellen.

201. 1629, 22. září. *Ref. komisse žádá ref. komissaře krajské, by ji zaslali seznam všech osob dosud nekatolických v příslušném kraji dosud se nalézajících.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, páni, švagře a přátelé Nám zvláště milí. Tajiti V. M. a Vám nemůžeme, že jest J. M. C. král a p n v. n. opět těchto dnův Nám jistou cí. a královskou resolucí svou pod datum 12. dne přítomného měsíce září odeslati a při tom milostivě poručiti ráčil, abychom všechny ještě až posavad v tomto králoství českém zůstávající nekatolické osoby z vyšších stavův, mužského i ženského pohlaví, též vdovy i sirotky, kteřížby přes 25 leth věku svého jměli, sem do Prahy před sebe obeslali a povolali, a tu s nimi skrze jisté duchovní osoby a instruktory dostatečně jednati dali, tak aby k víře sv. katolické pro spasení duší jejich přivedeni býti mohli; pakli při kterých mimo Naši lepší naději ani tím prostředkem nic způsobeno býti nemohlo, tehdy abychom jim již na konec poslední peremptorní termín ad emigrandum, to jest k vystěhování se ven z tohoto království českého a zemí k němu vtělených uložili, nechtíc J. M. C. již dále žádného takového církvi sv. katolické a J. M. C. odporného a neposlušného v těch zemích svých trpěti. I ačkoliv Nám předešle od V. M. a Vás poznamenání osob nekatolických, kteréž se na onen čas v kraji Rakovnic. a Zateckém nacházely, odesláno bylo; však poněvadž bez pochyby od té doby skrze pilnost a bedlivost V. M.

a Vaši, kterouž jste při této slavné, Panu Bohu i J. M. C. vechmi líbezné reformaci na s-bě každého času uznati dáti ráčili a dali, již zase mnozí k poznání též víry svaté katolické přivedeni jsou, ukazuje toho pilná potřeba, abychom dokonale, v jakým způsobu na ten čas táž reformaci v témž kraji Rakovnic. a Žateckém pozustává, věděli. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. V. M. a Vás napomináme, od osob pak našich přátelsky žádáme, abyste Nám znovu pořádné, světlé a nezatmělé poznamenání všech osob nekatolických z vyšších stavův, mužského i ženského pohlaví, též vdov a sirotkův, s doložením, jak který starý, v kolika letech je- st, niemně regentův, hejtmantův, ouředníkův, písařův a jiných správčův na číkoliv panstvích a statech, pokudžby se ještě kteří víry sektářské se přidržující kdekoliv nacházeli, neprodleně odeslati ráčili a odeslali, tak abychom v vykonání milostivého nařízení a poručení J. M. C. hyndrování nebyli, jsouce My k V. M. a Vám té celé naděje, že se to od V. M. a Vás tím dřívěji stane. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 22. Septembris a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému p. panu Ferdin. Libšt. z Kolovrat a na Hokově, též urozen. a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichov. z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddám, komorníkům a k reformaci v religii kraje Rakovnic. a Žateckého nařízeným commissarům, pánům švagru a přátelům Nám zvláště milým k dod.

In simili všem jiným pánům commissa. krajským, vide tytule sub folio . . . *)

202. 1629, 25. září. *Ref. komisse žádá Adama z Valdštejna, chvále jeho horlivost v reformaci poddaných, aby také služebnictvo své, pokud jest nekatolické, přiměl co nejdříve k obrácení. -- Listy stejného znění poslány byly hraběti Rudolfovi z Valdštejna a Janovi Rudolfovi Trčkovu z Lípy.*

Služby své upřímný a povolný vzkazující V. M., vysoce urozený pane pane švagře a ujče náš obzvláště milý a laskavě příznivý. Od Pána Boha dobré zdraví a při něm jiné všecko prospěšné V. M. i celému domu V. M. upřímně vynášující věrně rádi přejeme. Nečiníme V. M. tejna, že z milostivého J. M. C. krále a p. v. n. poručení o té Bohu líbezné v tomto království spasitedlné začaté i posavad snažně řízené, avšak ještě nedokonané reformaci in Religione, neboližto v náboženství, v jakém se nyní způsobu a prospěchu nachází a mezi jinými artikuly také o služebnících a čeledi obojího pohlaví, katolických i nekatolických vrchností, zdaliž jsou všickni již k pravé svaté samospasitedlné katolické římské víře přistoupili a jak mnoho jich kde ještě v bludech sektářských zavedení mizerně vězí, J. M. C. jistou zprávu i s dobrým zdáním Naším, jak by dále táž chvalitebná a k časnému i věčnému blahoslavenství prospěšná reformaci s odvrácením všelijakých překážek a fedruňkem k ní sloužících potřeb užitečně řízena a co nejdříve Bůhda k šťastnému a vinšovanému konci skutečně přivedena byti mohla, opět dáti

*) V orig. chybí; viz přítomného vydání str. 182.

máme, I ačkoli sice obzvláštní V. M. u víře svatě katolické horlivost Nám dobře povědoma jest, zvláště jak vroucně lidi poddaný svý na panstvích svých, *neohlídajíc se ani na své vlastní nemalé škody, předce i s přičiněním, kdež toho potřeby, lidu válečného,**) reformirovati a z bludův jich sektářských k též pravě svatě katolické víře obracovati snažiti se ráčíte, však poněvadž porozumíváme, že ještě nemalý počet netoliko týchž lidí poddaných na panstvích V. M. osedlých i neosedlých, ale i z služebníkův a čeledinův V. M. a Její Milosti paní manželky V. M. obojího pohlaví až dosavad nekatolických zůstává, kteří mnoho dobrotivě a pravě otcovské V. M. napomenutí sobě za hřbet kladouce předce se jistý Boží a J. M. C. i také V. M. vůli accomodirovati a s V. M., pánem svým, v též pravě sv. katolické víře k věčnému duši svých spasení srovnati zomyslna nechtějí. Nám pak po dosti prodlouženém jich pro V. M. ušetřování již dále k tomu proti jisté J. M. C. resoluci mlčeti a jim toho ku pohoršení jiných přehlížeti nikoliv nesluší. Protož z povinnosti Naší v té od J. M. C. na Nás vzložené commissi týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme a od osob Našich s pilností žádáme, že vždy dále týž všecky ještě ostatní v bludech sektářských tak tvrdošijně trvajici služebníky a čeledíny svý obojího pohlaví k též pravě svatě katolické víře (dadouce je v ní dobrým a učeným správěům duchovním pilně vyučovati) nejdéle do dne památky Všech Svatých vyvolených Božích t. j. 1. Novembris neboližto listopadu skutečně přivesti všelijak podstatně se přičiniti, i také tvrdošijnější tužšími prostředky dle potřeby opravdově přidržeti ráčíte, s tou při tom doloženou vejstrahou, pokudž by kterýkoli z nich takovým milostivým a pravě otcovským V. M. napomenutím a přičiněním pohrdajíc, sobě usmysliti nechtěl a v tom čase, jak náleží, se nezpovídál a Velebnou Svátost Oltární nepřijímal a na to hodnověrně vysvědčení od zpovědníka svého Nám neukázal, tehdy že ten každý po vyjití nadepsaného terminu (dle jistého J. M. C. vyměření) tohoto království Českého a všech zemí k němu vtělených docela prázen býti a do něho se nikdy více leč pravě katolický nenavracovati má. Za kterýžto dobrý, Bohu i J. M. C. líbezný, jim pak všem na duši i na těle užitečný skutek račte V. M. konečně s hojným Božím požehnáním nesmírnou časnou i věčnou odplatu dosáhnouti. S tím My každého času k službám V. M. upřímně volní zůstáváme. Datum v Praze, v outerý 25. dne měsíce září letha 1629. — N. N. od Jeho Milosti etc. Vysoce urozenému p. panu Adamovi z Waldštejna na Hrádku nad Sázavou, Lovosicích, Židlochovicích, Dobrovici a Novém Waldštejně, J. M. C. skutečně tejně raddě, komorníku a nejvyš. purgkrabí Pražskému, panu švagk. a ujci Naš. obzvl. mil. a laskavě příz. k dodání.

In simili. Vysoce uroz. p. panu Rudolfovi Svaté Římské Říše hraběti z Waldštejna, na Rožďalovicích a Novém Ronově J. M. římského císaře, Uherského a Českého krále raddě, komorn. a místodrž. v král. Českém etc., p. ujci, šv. a př. N. z. m. k dod.

*) V orig. podtrženo.

In simili. Urozenému p. panu Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lippy, na Vopočně, Smiřicích, Světlý nad Sazavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku, panu švagru a ujei Našemu z. m. k dod.

203. 1629, 25. září. *Ref. komisse žádá kněžnu Polexinu z Lobkovic, chválíc její horlivost v reformaci poddaných, aby také služebnictvo své, pokud jest nekatolické, přiměla co nejdříve k obrácení. — List stejného znění poslán knížeti Václ. Frant. Euseb. z Lobkovic.*

Služby svý povolný vzkazující V. L. a K. M., osvícená kněžna a paní paní matě a švagrová Nám zvláště milá a laskavě milostivá. Od Pána Boha dobré zdraví a při něm jiné všecko prospěšné V. L. a K. M. i celému domu V. L. a K. M. upřímně vinšující věrně rádi přejeme. Nečiníme V. L. a K. M. tejna, že z milostivého [jako v l. 202] . . . dáti máme. I ačkoli sice obzvláštní V. L. a K. M. u víře svaté katolické horlivost Nám dobře povědomá jest, zvláště jak vroucně lidi podanný svý na panstvích svých (neohlídajice se na žádné škody) vždy předce pilně informovati a z bludův jich . . . [jako v l. 202] . . . na panstvích V. L. a K. M. osedlých i neosedlých, ale z služebníkův obojího pohlaví až dosavad nekatolických zůstává, kteří mnohý dobrotivý a pravě mateřský V. L. a K. M. napomenutí sobě za hřbet kladouce předce se jistý Boží a J. M. C. i také V. L. a K. M. vůli accomodirovati a s V. L. a K. M. vrchností svou, v též pravě svaté katolické víře . . . [jako v l. 202] . . . týmž jménem a na místě J. M. C., V. L. a K. M. napomínáme a od od osob Našich s pilností žádáme . . . [jako v l. 202] . . . a právě mateřským V. L. a K. M. napomenutím a přičiněním pohrdajíc . . . [jako v l. 202] . . . račte V. M. a K. M. s hojným Božím požehnáním . . . [jako v l. 202] . . . k službám V. L. a K. M. upřímně volní zůstáváme. Datum v Praze v outerý 25. dne měsíce září letha 1629. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozené kněžně a paní, paní Polexině kněžně z Lobkovicz, rozené z Pernštejna, paní na Roudnici etc., paní máti a švagrové N. z. m. a laskavě milostivé k dod.

In simili. Osvícenému knížeti a pánu panu Václav. Františkovi Eusebiusovi, knížeti a vladaři domu Lobkovského, pánu na Chlumci, Jistebnici a Lobkovicích, J. M. římského císaře, uher. a českého krále komorníku etc., panu švagru a ujei Nám zvláště milému a laskavému, Jeho Milosti.

204. 1629, 26. září. *Předvolání Martina Tuhanského z Borance, úředníka statku Lomnického, spolu s manželkou jeho a dětmi zletilými.*

Slovutný Pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se spolu s paní manželkou Vaší a všemi dětmi svými zletilými, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž kromě samé moci Boží překážeti) ihned na cestu vypravili, do měst Pražských při-

jedouc, před Námí se postavili a obeslání svému vyrozuměli. Jináče nečiníce. Vědouc etc. Datum v Praze, 26. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Slovutnému panu Martinovi Tuhanskému z Boranceze, ouředníku statku Lomnického, příteli N. m. k dodám.

205. 1629, 29. září. *Ref. komisse vyzývá Benignu z Michalovic, roz. z Vrby, která již nejednou do ciziny se odebrala a nyní zase do Prahy přijela, by se prokázala, s či povolením tak učinila a zdali katolickou již jest, anebo býti chce. — Dopis stejného znění zaslán Eufrozíně Haugvicové z Biskupic.*

Urozená paní paní přítelkyně Nám milá. Jakož jest paní již nejednou z tohoto J. M. C. dědičného království českého ven do cizích zemí se odebrala a nyní pak zase do Čech i sem do Prahy přijela, však s čím dovolením se to stalo, anebo zdaliž paní vedle milostivého J. M. C. patentu k víře svaté katolické římské přistoupila, My žádné vědomosti nemajíce, přinuceni jsme paní toto psaní učiniti, jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. jí se dotazujíc, paní napomínáme, aby se v tom Nám, z čího povolení paní sem přijela a zdaliž katolickou již jest, aneb bejti chce, vyjevila a na toto psaní Naše neprodleně světlou a patrnou odpověď svou dala, tak abychom se dále čím spraviti a k ní vedle milostivého J. M. C. poručení zachovati věděli. Vědouc etc. Datum v Praze, 29. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Benigně z Michalovic, rozené z Wrtby, paní přítelkyni Nám milé k dod.

In simili. Urozené panně Eufrozíně Haugkviče z Biskupic, přítelkyni Nám milé k dod.

206. 1629, 29. září. *Hrabě Jaroslav Bořita z Martinic v nepřítomnosti ostatních refor. komissarů píše císaři, že obdržel jeho resoluci v příčině předvolání nekatolických osob vyšších stavů v zemi dosud se zdržujících a podává svoje mínění: 1. o tom, kterak by se zatvrzelými katolíky naloženo býti mělo, 2. o tom, kterak by zakročeno býti mělo proti těm, kteří sice na oko se obrátili, ale náboženských povinností svých neplní, 3. o nekatolických manželkách, z nichž dosud žádná v ustanovené lhůtě k církvi katol. nepřistoupila, 4. o tom, že by po skončené reformaci radno bylo zříditi kommissi inkvisiční, která by bděla nad pravověrností i dobrými mravy.*

Allergnedigster Kaiser König und Herr. Wiewol yeziger Zeit weder der Herr Cardinal, noch kein anderer Religions-Reformations-Mit-Commissarius alhie anwesend, hab doch Eur Kay. M. ich allein erheischender Notturft nach dies gehorsamist zu berichten nicht umbgehen können, dass ich die alher zur Reformations-Commission gnedigst überschickte fürtreffliche, sehr nuzbare und ganz hailsame Eur Kay. M. Resolution sub dato 12ten Septembris nechsthin wegen Citirung deren, noch im Landt verbleibenden uncatolischen höhern Standes Personen, sonderlich aber weiblichen Geschlechts, Wittwen und Waisen, gehorsamist vernohmen, und will meinestheils mit Hülff des Allmechtigen

Gottes, nach allen meinen Kreften müglichen Fleisz anwenden, diese Eur Kay. M. gnedigste Anordnung und Befehl gehorsamist dahin zu befürdern, damit solches zu groszer der heil. catolischen Religion Fruchtbarkeit und Gewinnung vieler Menschen-Seelen Hail geraichen möge; allein dieweil sich so viel befindet, daß manche verstockte, truzige, und frewentliche Personen weder zur heil. catolischen Religion sich bequemen, noch aus dem Lande emigriren wollen, und hierumb zu wissen vonnöten, durch was Mittel sie ad emigrandum zu compelliren und zu zwingen weren: Eur Kay. M. aber gnädigst haben wollen, daß allemal neben den Berichten auch das Gutachten vermeldet werden solle, als gieb Eur Kay. M. ich mein Bedunken hiemit underthenigst zu vernehmen, daß solche truzige und ungehorsame Leute gar billich und dem Rechten gemesz, als Contumaces, so Eur Kay. M. gnedigste Patentia und vielfeltige ernstliche Befehl ganz verächtlich hindansezen, eben mit solcher Straf, wie sich Eur Kay. M. vorhin wegen der emigrirten, welche wiederumb herein ins Land ohne Consens zu kommen sich understehen, bestraft werden möchten, nemlich daß sie durch die Craisz-Haubtleute arrestiret, oder wo vonnöten, mit Henschikung einer Anzahl Muschetirer, zur gefenglichen Haft eingezogen, nach Prag gefüret, die Männer in den Weiszen Turm, die Weibes-Personen aber (sofern es Eur Kay. M. also belieben wolte) im Burggrafen-Ambt, in denen dselbsten vorhandenen Zimmern (sintemal kein anders beszer geziemendes Ort nicht gefunden wird) verarrestirt und mit den Präger Schlosz Thorschützen verwacht: entzwischen in solcher irer Verhaftung durch geistliche Patres Instructores in der catol. Religion fleiszig instruiret, und welche in zwo oder drey Wochen respisciren, und sich zu dem heil. catol. Glauben bekeren, dieselben wider auf freyen Fuesz herausgelassen, die anderen aber, so in irer Halsterrigkeit verharrend sich durchaus nicht accommodiren wolten, nach Verflieszung der gedachten zwo oder drey Wochen, gegen einen gnugsamen Revers, dasz sie bey Verluest Leib, Ehr und Guts, nimmermehr in keiner Weise (es sey dan, das sie warhaftig recht catolisch weren, und solches zuvor zu genügen erweisen) herein ins Land kohmen sollen, wie die Männer aus dem Turm, also auch die Weibs-Personen aus irem Burggrafen-Ambt-Arrest gelassen, und aus dem Lande weggeschafft werden möchten.

Und weiln auch viel der catolischen Personen, sonderlich aber Neubekerten, zuzorderist der gnädigsten von Eur Kay. M. ergangenen Resolution, dann auch des Hr. Cardinals und Erzbischofen zu Prag überall ofentlich publicirten Patenten, und in gleichen denen von Uns, General- und Principal-, wie auch von denen in Craiszen verordneten Reformation-Commissarien, vielfeltiglich beschenehen embsigen väterlichen Vermahnungen, den Gehorsamb nicht gelaistet, und vermüg des vierdten und fünften der heil. catol. Kirchen Geboths, bey jüngst verwichener heil. österlichen, inen hierzu bestimbtten Zeit, welche zwar per dispensationem gar bis auf Pflingst-Feyertage extendirt war, sich zur Beicht und heiligen Communion, nicht eingestellt, und auf

Unser, General- und Principal-, sowohl auch der partikular Craisz Commissarien begerung solches nicht bescheinet, daraus dan, daß sie nicht rechtschaffen und nicht warhaftig catolisch sind, sondern vielmehr noch in irem Herzen kezerisch verbleiben, und vielleicht nur simulative entweder auf eine untreulich und unvolkomentlich verrichte Beicht, oder entwan auf falsch auspra-practicirte Beichtzetel, sich für catolisch ausgeben, leicht abzunehmen. So were Ich der gehorsamisten Meinung, das man sie nochmals zu erfüllung solcher Kirchen-Geboth anhalten, und wan sie dasselbe in gewissem, von Uns, Commissarien, inen angesetzten Termin, nicht leisten wolten, gegen inen mit gleichem Process, wie gegen denen, so weder catolisch werden, noch emigriren wollen (als obvermelt) verfahren möchte; sintemal sie gleichsam wie recidivi oder von rechten alleinseligmachenden Glauben wiederumb abgefallene, solches wol mehr, als die da stets Kezer verbleiben, verschulden.

So hab ich auch die Notturft zu sein erachtet, Eur Kay. M. gehorsamist zu erinnern, wegen der uncatolischen Eheweiber, davon zwar in hievorn gedachten Eur Kay. M. den 12. Tag jeztlaufenden Monats datirten gnedigsten Schreiben kein Meldung geschiet, aber vor diesem sub dato ultima Martii von Eur Kay. M. diese gnedigste Resolution, daß sie in termino bis auf S. Jacobi Festtag catolisch werden, oder im widrigen Fall, in die von Eur Kay. M. ausgemessene Pöen fallen solten, ergangen, mit dieser austruklichen Bedrohung, daß sofern solches an inen nichts verfangen solte, alsdan hierdurch Eur Kay. M. sie lenger in gedachten Eur Kay. M. Erb-Königreich und dessen incorporirten Landen nicht zu gedulden Ursach gegeben werden möchte. Dieweil nun der angeregte S. Jacobi-Termin schon lengst fürüber, aber noch nicht gesehen wird, dass sich ainige aus ihnen in Achtnehmung der obgedachten von Eur Kay. M. angesetzten Straf, auch der weiteren beschehenen Commination zu der heiligen catolischen Religion accomodierte, so wirdt bey Eur Kay. M. gnedigsten Belieben stehen, sich gnedigst zu erkleren, ob nicht nunmehr die von Eur Kay. M. comminirte emigration gegen inen ins Werkh zu sezen sey.

Und demnach auch gute Hoffnung ist, dass diese hailsame Reformation nunmehr nicht gar lange wehren, sondern vermitels göttlicher Gnaden dermalains zur glüklichen Endtschaft gebracht wird, an der Vollendung dies Werks aber nicht gnug, sondern die beständige Erhaltung der catolischen Religion hoch vonnöten, sintemal non minor est virtus quam quaerere, parta tueri, so ist (jedoch ohne Maszgebung meldend) mein gehorsamistes Gutachten, weilm Wir, Reformations-Commissarii, als welche Wir mit andern vielfeltigen Eur Kay. M. und dem Lande hochangelegenen Gescheften täglich beladen sind, und mit dergleichen Mühewaltung nicht mehr folgen kundten, nach verrichter Reformation billich ferner zu verschonen sein werden, dass hierinnen sunsten eine stete gute Inquisition, fast auf diese Weise, wie die Reformations-Commission angestellt war, angeordnet würde, damit gewisse generales et principales inquisitores, als der Herr Cardinal und Erz-

bischof zu Prag, Herr Heinrich von Kolowrat, obristen Landrichter, Hr. Hans Ržitschansky Kawka von Ržitschan, und Hr. Pržibik Genischek von Augezd, Under-Camerer, so maistenthails dahin zu Prag wohneten; in Craiszen aber particulares Inquisitores aus den Geistlichen, der Dechant eines jeden Craiszes, und aus den Weltlichen beide Craiszhauptleute, welche in einem jeden Craisz gute Achtung hetten, nicht allein ob alle die Inwohner höhern und niedern Standes, sowol auch ihre Underthanen, Man- und weiblichen Geschlechts, angesessene und unangesessene, desgleichen die Hausgenossen und Gesindl, alt und jung, in der heiligen catol. Religion jederzeit bestendig verbleiben und ob alle Jar zu österlichen Festzeiten, diejenigen, so das zwölfte Jar erraicht, gebeichtet und communiciret; welche aber nur bis in das achte Jar alt sind, zum wenigsten gebeichtet werden haben, sondern auch, ob nicht manche Personen, wiewol sie recht und bestendig catolisch, und umb die ermelte osterliche Zeiten zur Beicht und Communion richtig gehen, etwan mit gar zu groben öffentlichen Sünden und gottlosem Leben andern Leuten ein Ärgernus von sich geben; mit höchstem Fleisz aufmerken, und alle Jar zum wenigsten einmal, bald nach Pfingsten, ihre Relationes mit gnugsamer Specification, benebens auch ihr Gutachten, was sie zu Befürderung und Erweiterung der heiligen catol. Religion, auch Abstellung derselben Ärgernuszen für nothwendig zu sein befinden, denen General- und Principal-Inquisitoren, dieselben aber Eur Kay. M. in dero Königl. Böh. Horteanzley, gleichfalls mit ihrem Gutachten, überschiken würden, damit alsdan die frommen zu Eur Kay. M. Gnad recommendiret sein, die bösen und ungehorsamen aber ihrem Verdienst nach bestraft, und also alle und jede Eur Kay. M. in diesem deroselben Erb-Königreich Underthanen bey dieser einmal erkandten, wahren und alleinseligmachenden heil. catolischen Religion, ohne Einreizung ainiger Kezerey, in desto mehr aiferigen Dienst Gottes und gegen Eur Kay. M., auch deroselben Successoren, beständigen Treu und Devotion erhalten werden möchten. Hiemit zu deroselben Kay. beharlichen Gnaden mich underthenigst und gehorsamist empfehlend. Datum Prag, den 29. Septembris anno 1629. Eur Kay. M. allerunderthenigst treueghorsamister Ja. B. Gr. v. Martinicz. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M., meinem allergnedigsten Kaiser, König und Herrn.

207. 1629. 1. října. *Reformační komisse dává Anně Barboře z Kolovrat poslední peremptorní termín k obrácení.*

Urozená paní paní švagrová a přítelkyně Nám zvláště milá. Ačkoli předešle již V. M. několik terminův ad certam conversionem vel emigrationem, to jest buďto k přistoupení k víře svatě katolické římské, aneb k vystěhování se z tohoto J. M. C. dědičného království Českého a zemí k němu vtělených prodlouženo bylo, tak že jste se v tak dlouhém čase víře svatě katolické dobře vyučiti dáli a k ní přistoupení motci ráčili, však na snažnou žádost V. M. a zvláště poněvadž jste se skrze pana bratra svého, pana Bohuslava z Kolovrat, ve dvouch nedělích té jistě Boží

a J. M. C. vůli poslušně se accomodirovati (z čehož My nemálo potěšení jsme) zakázati ráčili, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ještě další lhůtu V. M. udělující, termin peremptorní, a již na konec poslední, až do dne památky svatého Havla oppata, jinak 16. dne tohoto měsíce října jmenujeme, tak abyste v tom čase tomu všemu, což předešlej, posléze prošlej decret v sobě obsahuje, ničímž se dále nevymlouvajíc a nezastírajíc, konečně zadosti učiniti a na to od zpovědníka svého pořádně a hodnověrně vysvědčení ihned na zejří po vyjití nadepsaného dne svatého Havla Nám ukázati, aneb se z tohoto J. M. C. dědičného kralovství a zemí k němu vtělených vystěhovati ráčili. Vědouc že se etc. Datum v Praze, 1. Octobris anno 1629. N. N., od J. Mil. etc. — Urozené p. paní Anně Barboře z Kolovrat, paní švagrové a přítelkyni N. z. m. k dodání.

208 1629. 3 října. Reformační komisse dává Benigně z Michalovic poslední lhůtu k obrácení.

Urozená paní paní, přítelkyně Nám milá. Z odpovědi, kterouž jest Nám paní na Naše 29. dne jminulého měsíce Septembris jí učiněné psaní zase v spisu pod datum věřejšího dne, to jest 2. Octobris, odeslala, jsme vyrozuměli, že paní po nejedném svém odjezdu a vystěhování se ven z tohoto kralovství, zase nyní sem do Čech až i do Prahy beze všeho dovolení J. M. C. i Našeho sama o své ujmě příliš svobodně přijevše, vždy ještě nikoliv sobě usmysliti a k pravé svatě samospasitedlné, katolické, právě apoštolské římské víře přistoupení nemíni, nýbrž přede v bludech svých sektářských urputně zůstávati chce, nad čímž My jistě nemalou litost máme. I poněvadž to proti patentům nejednou vůbec prošlým a jisté dokonalé a neproměnitelné resolucí J. M. C. krále a p. n. v. n. čelí, protož jmenem a na místě J. M. C. paní napomínáme a jí termin peremptorní do tří dní od datum tohoto psaní Našeho pořad sběhlých, to jest nejděle až do západu slunce pátého dne přítomného měsíce Octobris, ukládáme, tak aby paní v tom čase buďto k též víře svatě katolické římské skrze skroušenou zpověď hříchův svých vyznání a učivé přijetí Velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupena, a na to od zpovědníka svého hodnověrně psané vysvědčení hned po vyjití nadepsaného peremptorního terminu Nám ukázala, anebo se z měst Pražských a celého kralov. tohoto Českého i ze všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovala, a do nich (lečby opravdově katolickou byla a to dostatečně prokázala) nikdy více se nenavracovala. Jinak pokudž by se paní (mimo nadějí) tak, jakž nadepsáno, nezachovala a po vyjití dotčeného terminu kdežkoliv zde v tomto J. M. C. dědičném kral. Českém anebo v zemích k němu vtělených postižena byla a tu pro takovou zomyslnou neposlušnost její k patrnému zlechčení patentův a milostivého poručení J. M. C. nětco jí nepřijemného a těžkého potkalo, tehdy by to paní žádnému jinému než sobě sama přitčítati musela. Čímž se již paní na konec spraviti může a má. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 3. dne Octob. a 1629.*)

*) V orig. patrně omylem : 1630.

N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Benigně z Michalovic, rozené z Wrtby, paní přítelkyni Nám milé k dod.

209. 1629, 4. října. *Reformační komisse ukládá Evě Štampachové roz. z Sedčic poslední lhůtu k obrácení.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Poněvadž Vy až posavad v tak prodloužilém čase jisté Boží a J. M. C. vůli se accomodirovati a církvi svaté katolické římské připojiti urputně zanedbáváte a vyjíždějíc za častý z tohoto J. M. C. dědičného králov. Českého ven do cizích zemí a zase sem do Čech přijíždějíc, jako i nyní dokonce do Prahy beze všeho sobě k tomu od J. M. C. aneb od Nás daného povolení jste přijeli a mohouce již dávno všechny věci své vyříditi, a co nevyřídila, to vedle patentův J. M. C. skrze plhomocníka svého dobře spraviti a vyříditi může, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám dostatečně poroučíme a ještě z obzvláštní milosti termin peremptorní a již na konec poslední do dne památky Všech svatých ad certam conversionem, vel emigrationem ukládáme, tak abyste v tom čase buďto k pravé svaté samospasitelné katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou skutečně přistoupili a na to, že se od Vás tehdáž tomu konečně zadosti stalo, pořádně psané vysvědčení od zpovědníka svého Nám přinesli a ukázali, aneb se do skonání tohoto měsíce z tohoto království Českého a zemí k němu vtělených, za svým manželem pryč vystěhovali, a do nich se nikdy více, leč opravdově katolická, žádným způsobem nenavracovali, ač se chce další své nepřiležitosti a těžkosti (kterouž by Vás dle J. M. C. resolutí konečně následovala,) uvarovati. Vědouc etc. Datum v Praze, 4. Octobris anno 1629. — N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní Evě Štampachové rozené z Sedčic, přít. n. m. k dodání.

210. 1629, 9. října. *Reformační komisse prodlužuje Alžbětě Herzanové roz. Haugvicové z Biskupic povolený termin ku přijetí víry katolické.*

Ihre Gnaden &c., von der Röm. &c. Haben vernohmen, waszmaszen die Frau Elisabeth Hersanin geborne Haugwizin von Biskupiz umb Bewilligung, noch ein Monat lang über den, vor diesem ir bewilligten, und nunmehr verstrichenen Termin, sich dahie im Königreich Böheim aufzuhalten, suppliciren undt bitten thuet: Dieweil nun sie eine gute Hoffnung, sich zu dem wahren, alleinseligmachenden, heiligen catolischen recht apostolischen römischen Glauben zu bekehren, von sich gibt, und austrüklich verspricht, der höch-terntenen Irer Kay. M. allergnedigsten Willen und Befehl nach, die Kirchen zu gebürender Zeit zu besuchen, und denselben beyzuwohnen, auch gemelte Zeit über mit catolischen Leüten gerne alle gute Underredung und Vertrewligkeit, zu pflegen, als wird im Nahmen und anstat Irer Kay. M. der besagten Frauen noch weitere Frist dahie zu verbleiben vergönt, und der endliche peremptorische Termin bis auf den Festtag allerheiligen Gottes, das ist den ersten Tag des negstkünftigen

Monats Novembris, inclusive bewilliget und angesetzt, jedoch dergestalt, dass sie in solcher Zeit von dem Rdo. Patre Laurentio Himmelthau Societatis Jesu sich in dem gedachten heiligen catolischen Glauben recht unterweisen lassen solle, damit sie hernach denselben durch buszfertige Beicht und andechtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars under einer Gestalt wirklich annehmen könne; im widrigen Fall weiter aber nach Ausgang dieses ir also gegebenen Termins, wan sie sich (über Hoffnung) nicht accomodiren wolte, soll sie sich in diesem Irer Kay. M. Erb Königreich Böheim und allen dessen incorporirten Ländern nicht finden lassen, bey Vermeidung allerhand Irer schweren Ungelegenheit, welche Ir wegen des Ungehorsambs begegnen möchte. Darnach sie sich zu richten wissen wirdt. Und daran wird erfüllt Ihrer Kay. M. gnedigster Will und Meinung Ex Commissione Reformationis, Pragae 9. Octobris Anno 1629. — Der Frau Elisabeth Hersanin geborner Haugwizin von Biskupiz zuzustellen.

211. 10. října 1629. *Reformační komise vytýká Kristofu Gradtovi z Grüenbergu, hejtmanu Jáchymovskému, že manželka jeho i čelad k nemalému pohoršení Jáchymovských dosud trvají v náboženství nekatolickém. i ukládá mu, by se postaral co nejdříve o jich obrácení.*

Eder gestrenger, sondern guter Freundt. Wir haben mit groszem Müsfallen vernohmen, daß Eur Eheweib, sowol auch Eur Gesind, bis dato noch der heiligen catolischen Religion nicht zugethan, sondern wider Irer Kay. M. gnedigste endliche Resolution, Willen und Befehl in den kezerischen Irthümbern mit Euerer Zulassung immerfort steken, und durch solche ire obstination und Halsterrigkeit den Joachimsthalern ein böses Exempel vor die Augen stellen, daß also niemand aus inen, in so langer Zeit, sich zur heiligen catolischen Religion accomodiren oder bequemen will. Nun hetten Wir Euch, daß Ir solches hie und dort in Ewigkeit unverantwortendliches Wesen, welches wir jezt wider Euch schmerzlich vernohmen, nicht zugetrauet, undt anders nicht verhofft, als daß Ir an Euch einen rechtschaffenen, im heiligen alleinseligmachenden catol. Röm. Glauben Eufer im Werke sehen lassen, und vor allen Dingen, soviel, als Euch Euer aigne Selenseligkeit lieb ist, mit höchstem Fleisz dahin trachten würdet, damit Eur Eheweib, so nunmehr alt, stets krankh, und gleichsamb mit einem Fuesz im Grabe stehet, zu den gedachten wahren christlichen heiligen catolischen Glauben schon lengst were gebracht worden: so sehen Wir aber schmerzlich von Euch das Widerspiell.

Wann dann Euch zweifelsohne vorhin gnugsam bewust, wessen sich Ire Kay. M. in puncto Reformationis in Religione allergnedigst resolvirt, auch welchergestalt, nicht allein gegen dergleichen Personen, wie Ir seit, sondern auch gegen ansehnlichen Grafen, Herrn und Ritterstands Personen, ohne ainiger Verschonung procedirt worden, und noch weiter wird, daß nemlich allesamt sich disfals gehorsamlich accomodiren müeszen, und

im widrigen Fall, die halssterrigen, so zur Emigration nicht schreiten mögen, per media compulsoria ganz ernstlich hierzu angehalten, auch wol mit andern schwerern Pöen und Straten (der Sachen Beschaffenheit nach) belegt werden, inmassen von Irer Kay. M. Wir auch den gnedigsten gemessenen Befehl haben, nicht allein die Mans-Personen, sondern auch die Ehefrauen und Weiber, auch Wittwen und Waisen, wie nicht weniger alles das Gesind, sie sein gleich jung oder alt, gesund oder blind, lahm oder sunst krankh (als welche billich desto ehender irer Seelenhails bedürftig sein) zur unverzogentlichen Annehmung des heiligen alleinseligmachenden catolischen Glaubens anzuhalten und zu compelliren. Als ist im Nahmen und anstat höchstermelter Irer Kay. M. hiemit Unser ernster Befehl, daß Eur Eheweib, die weil sie zu irer Unterweisung und Bekehrung schon vorhin gnug geraume Zeit gehabt, auf den negstkünftigen Festtag Allerheiligen Gottes, das ist den ersten Monatstag Novembris, welchen Wir Ir für den peremptorischen und letzten Termin benennen und ansetzen, ohne alles difficultiren und Einwendung, zu der heiligen catol. Religion würlklich treten und Uns einen richtigen Beicht- und Communion-Zetel einschiken soll, und Ir solt nebenens, als viel Euch selbstem (wie vorgemelt) Eur aigne Seelenseligkeit lieb ist, eben also auch Eur Eheweib dahin mit ganzem Ernst befürdern helfen und einen Patrem ex Societate Jesu von Chometau zu ir kkommen lassen, welchem sie und all Eur Gesind, andern zu gutem Exempel und Nachfolg gewisz und unfehlbarlich in obvermelten peremptorischen Termin, durchaus ohn alle fernere Ausflucht, beichten und communiciren sollen.

Und obwol zwar Wir billich sie selbst persönlich alher nach Prag hetten ciiren lassen sollen, so haben Wir doch auf dismal ires Alters verschonet und nur Euch hiemit schriftlich die Notturft andeuten wollen; da aber Ir diese Sach dahin, wie obgesagt, nicht dirigiren und effectuiren, Euer ganzes Haus von kezerischen Leuten dermalains nicht rainigen, die schädliche Ärgernues und Anlaitung zu aller beharlichen Halssterrigkeit nicht abschaffen und gehorsambliche paritien nicht kusten würdet, so solt Ir sambt Eurem Weib einer andern Verordnung gewertig sein, und werdet Euch also diesennach, bey Vermaidung Euerer schweren Ungelegenheit endlich zu richten und Ihrer Kay. M. gnedigsten Willen und Mainung, auch ganz ernstlichen befehl hieran gehorsamist zu vollziehen wissen und sollen. Datum Prag, den 10. Octöbris Anno 1629. N. N., von der Röm. &c. — Dem edlen gestrengen Herrn Christofen Gradt von Grünenbergk, Röm. Kay. M. Rath undt Haubtman in Jachimstal, Unserm sonders guten Freundt.

212. 1629. 18. října. Reformační komisse vytýká purkmistru a konšelům města Sušice, že se tam dosud nalézají přes pět set osob nekatolických. I nařizuje jim, by se postarali o to, by v určité lhůtě buď k víře katolické přistoupili, anebo ze země se vystěhovali.

Moudrým a opatrným purgmistru a konšelům města Sušice, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám

mili. Oznamujeme Vám, že jsme primasa Vašeho za příčinou tou sem do měst Pražských před Nás obeslali, že až posavad (dle hodnověrné zprávy Nám učiněné) ještě přes pět set osob osedlých i neosedlých obojího pohlaví v městě Sušici obývajících nekatolických se nachází, a ty předce se jisté Boží a J. M. C. vůli, pro Vaši nedbanlivost a váhavost, že tak špatný pozor na spasení duší svých bližních dle povinnosti své, kterouž těžce zavázání jste, davate, accommodirovati a k prave svatě katolické římské víře přistoupení zomyslna a urputně zanedbávají, Nám pak k tomu proti jisté J. M. C. resolucí mlčeti a Vám toho schvalovati, i jim dále ku pohoršení jiných nikoli přehlížeti nesluší. A kdyby se J. M. C. takové Vaši váhavosti a nedbanlivosti dověděti ráčil, snadno byste skrze to k nějaké těžkosti a nepřiležitosti, kterouž bychme Vám sice nepřáli, přijíti mohli.

I aby již aspoň jednou v témž městě Sušici všickni obyvatelé obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlí i neosedlí, starý i mladý, též nájemníci, podruzi i děládká jich, k pravé svatě samospasitelné apoštolské, katolické římské víře vedle též jisté Boží a J. M. C. vůli přivedeni byli, mezi kterýmižto aby svornost, láska a jednota způsobena byla, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned všechny nekatolické osoby obojího pohlaví před Vás do místa radního povolali a jim termin již na konec peremptorní a poslední od oznámení jim do dvouh neděl pořad zběhlých uložili, tak aby oni v tom čase buď k též pravé svatě katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltární pod jednou způsobou skutečně přistoupení, na to od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení ukázali, aneb po vyjití téhož dne jinam se odsud z tohoto dědičného království Českého a všech zemí k němu vřelených pryč vystěhovali a do něho se nikdy více, leč opravdově katolický nenavracovali, a to pod přísným a neprominutelným trestáním.

Nicméně pokudž byste některého učeného a pobožného správce církevního pro snadší týchž obyvatelův k víře svatě katolické přivedení a vyučování potřebovali, tehdy nepomíjejte ihned se k vysoce urozenému pánu panu Hendrychovi Libštejnskýmu z Kolovrat (titul.) utéci a Jeho Milost za to žádati; máte v těch příčinách skutečného fedruňku užiti.

Vyřízení pak svého, co tak dobrého a spasitelného od Vás způsobeno bude, spolu s odesláním týchž obyvatelův od zpovědníků jich jim dané vysvědčení, že se od nich tomu všemu, jakž se nadpisuje, zadosti stalo, zprávu svou hned po vyjití dvou neděl od dodání Vám tohoto psaní našeho Nám učiniti nepomíjejte. Vědouc etc. Datum v Praze, 18. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

213. Dne 20. října 1629. Reformační komisse oznamuje krajským reformačním komissařům, že došel od císaře list, v němž vyslovuje se uznání za dosavad vykonané reformační práce a zároveň žádá se podání zprávy o nynějším stavu re-

formace; komisse lidíž urguje zaslání příslušných zpráv, o něž již dříve byla žádala.

Urozený pane, pane, urozený a statečný rytíři, pane švagře a přátelé Nám milí. Nečiníme V. M. a Vás tejna, že jest J. M. C. král a p. n. v. n. Nám opět své milostivé psaní, jehož datum 8. dne tohoto měsíce Octobris, učiniti ráčil, s tím doložením, že nad tou pilností a prací, netoliko od Nás, ale tolikéž i od V. M. a Vás při řízení té spasitedlné a Pánu Bohu milé reformaci posavad platně konané i ještě konající obzvláštní své milostivé zalíbení jmíti ráčí, však při tom Nám o tom milostivě poroučejíc, abychom neprodleně, vezmouc od V. M. a Vás dostatečnou zprávu, v jakým nyní způsobu a prospěchu táž reformaci v krajích Zateckým a Rakovnickým pozůstává, J. M. C. relaci Naši učinili a obzvláště v těchto artykulích: Předně: zdalíž jsou již všiekní páni obyvatelé v těch krajích, obojího pohlaví, k víře svaté katolické přistoupili a kteří ne? Druhé: Zdalíž regentí, hejtmaní, ouředníci a jiní správceové na panstvích a statech kterýchkoliv, též služebníci a čeládku a jiný tčm podobný osoby kačířský, u který netoliko nekatolický, ale i katolický vrehnosti v službě se zdržují, jak tomu pánu i jim zejména říkají a na kterým sídle neb statku zůstávají. Třetí: Zdalíž pod kterou vrehností lidé poddaní nekatoličtí a v bludech sektářských bídne zavedení ještě se nacházejí a jak mnoho jich kde jest, též kterak té jejich vrehnosti říkají. Čtvrtý: Zdalíž páni vdovy nekatolické jaké sirotky při sobě mají a jak stáí jsou, též jak tčm vdovám i týmž sirotkům říkají, kdo po rodu jsou a kde v bytnosti zůstávají. Pátý: Které páni manželky nekatolické, pány manžely své katolické mající, ještě sobě usmysliti a k víře svaté přistoupiti nechtějí a kterak tčm paním říkají? Šesté: V příčině osob v nově katolických a které děti majíce, až posavad jich k víře svaté katolické jsou nepřivedli a svývolně přivozovati zanedbávají, a kolik těch dětí, a každý v koliko létech jest. Sedmé: Z strany těch osob katolických, o kterýchž se smejšli, že až posavad opravdově utvrzení katolíci nejsou a vysvědčení od správceův církevních, zdalíž jsou se při času posleze jminulých velikonočních svátkův z hříchův svých zpovídali a velebnou Svátost Oltární pod jednou způsobou přijali, neukazují, i jiných k tomu podobných podezřelých osob, kterak jim říkají a kde přebývají. I ačkoliv sice jsme V. M. a Vám o odeslání Nám takového pořádného poznamenání, letha tohoto přítomného dvoje psaní, jedno sub dato 9. Martii a druhé 11. Junii, učinili, však aby co toho od V. M. a Vás s dostatkem a srozumitedlně sepsáno a vedle týchž Našich V. M. a Vám učiněných psaní po artykulích Nám zase odesláno bylo, nenacházíme a tomu, co Nám prve odesláno jest, s gruntem a podstatou vyrozuměti nemůžeme, k tomu také (poněvadž ta reformaci vždycky v jednom způsobu nezůstává, nýbrž, chvála Pánu Bohu, čím dále tím více prospěch svůj bere) My od V. M. a Vás časté zprávy potřebujeme. Protož aby se milostivé J. M. C. vůli a poručení zadosti stalo a My relaci svou tím dřívěji Jeho Mil. odeslati mohli, týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste ihned, dadouc to

vše vedle nadepsaných artykuluv pořádně, dostatečně a srozumitelně sepsati, Nam takové poznamenani i další zprávu s dobrým zdáním svým co nejdříve odeslati ráčili a odeslati. Vědouce, že se etc. Datum v Praze, 20. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

Uroz. p. panu Ferdin. Libšt. z Kolovrat a na Hokově etc., též uroz. a stateč. rytíři panu Petr. Jiřímu Příchovskému z Příchovic a na Krašově etc, J. M. C. raddám, komorníkům a k ref. v religi kraje Žateckého a Rakovnického natiz. commissarům, pánům švagru, přátelům Nam milým k dod.

In simili. Všem jiným pánům commissarům (krom do kraje Vltavského, Kouřimského a Hradeckého ne). Vide tytule sub folio 40., 41. a 42.*)

214. Dne 20. října 1629. Reformační komisse děkuje císaři za uznání; oznamuje, že proti zatvřeným nekatolíkům po dlouhé shovívavosti zakročí, bude-li toho potřebl, prostředky přísnějšími; dále slibuje, že sdělení Olty z Oppersdorfu, komissaře v kraji Královéhradeckém, dá vyšetřiti; sděluje dále, že z nekatolických manželek ze stavů vyšších dosud téměř žádná nestala se katolickou; opětuje dřívější svou prosbu o vhodné zaopatření osiřelých neplnoletých slechticem a opětně žádá, by těm, kteří dopustili se podvodu s falešnými zpovědními cedulkami, uložena byla peněžitá pokuta, kterýchžto peněz by mohlo býti užito k onomu účelu. Vzhledem k tomu, že někteří nově ke katolictví obráčení rodičově nechávají ditky své v náboženství nekatolickém, komisse žádá, aby pro takové případy stanovena byla určitá pokuta. Sděluje dále, že postará se o to, aby nově obráčení vykázali se náležitě, že vykonali velikonoční zpověď a přijímání, jakož i že co nejdříve vynasnaží se splniti přání císařovo, by zaslán mu byl vykaz. pokud měšťanstvo Pražské již katolickou víru přijalo. Dále sděluje, že učinila náležitá opatření v přičině oněch osob vyššího stavu, v kraji Královéhradeckém na území pana Trčky se zdržujících, které odepřely dostaviti se před krajskou reformační komissí, jakož i v přičině podezřelých zpovědních cedulek v témž kraji. K poznámce císařové o nedostatku kněžstva a pohoršlivém jeho chování komisse vysvětluje příčiny toho a poukazuje k naději, že z alumnátu vycházeti budou kněží zdární. Posléze komisse projevuje radost nad tím, že císař nařídil, aby zpovědní cedulky každého roku ze všech krajů, měst, panství a území jemu byly k nahlédnutí zasilány.

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Dass Eur Kay. M. Inhalt deroesben gnedigsten sub dato 8. Octobris negsthin Uns zugeschikten Schreibens Unsere, sowol auch deren in Craisen subdelegirten Reformations Commissarien mit der Religions-Reformation dahie im Königreich Böhaim bis anhero gefürte und noch continuirende labores gnedigst angenehm sind, dis bringt Uns sehr grosze Herzen-Freud und benebens Anraizung, bey diesem hailsamen Werkh zufferderist zu Lob und Ehr des all-

*) Přítomné edice str. 169.

mechtigsten Gottes, dann auch zu sonderm Eur Kay. M. gnedigstem Wolgefallen, hinfort Unsem möglichsten Fleis anzuwenden. Wir wollen auch nicht unterlassen, solches denen obgedachten in Craisen subdelegirten Reformati-Commissarien unsaublich zu notificiren, gar nicht zweiflend, dass sie ebenermaszen darüber hocheifreut und hierdurch desto mehr Lust zu Befürderung weiterer Notturft gewinnen werden. Und nachdeme Wir ferner gehorsamist vernommen, wessen sich Eur Kay. M. über etliche, theils in Unsem gehorsamisten Bericht, theils in der Subdelegirten Commissarien Relationen angebrachte puncta gnedigst resolvirt, wollen Wir demselben allem gehorsamist nachkohnen, wie dann auch, was den ersten aus deren Subdelegirten Reformati-Commissarien Relationibus hergenommenen Punkt betrifft, nemlich wegen der noch hin und wider in den Craisen in zimlicher Anzahl sich befindenden Uncatolischen, nicht allein Underthanen, sondern auch Herrn- und Ritter-Stands, beeden Geschlechts Personen, benebens Regenten, Pflegern und anderer Beambten, wie auch des Gesinds, haben allbereit lengst im Nahmen Eur Kay. M. Wir sowol bey allen Craishaubtleuten und Subdelegirten Reformati-Commissarien, als auch in den Städten beym Magistrat vielfeltiglich und ganz ernstlich in genere verordnet, auch jezt abermals von neuem durch überall ausgeschikte Befehl-Schreiben die Vermahnung gethan, dass man solchen im Kezerthum verharrenden Leuthen mit höchstem Fleisz nachforschen und Uns dieselben verzeichnet zu schiken solle, sintemal Wir nunmehr, nach solang gebrauchter Verschonung, gegen dergleichen widerwertigen und verstokten kezerischen Underthanen, wie nicht weniger irer Obrigkeit, weiln Eur Kay. M. gnedigsten Patenten und Befehl sie den schuldigen Gehorsam nicht laisten und sich zu der heiligen catolischen Religion auf so ofte, theils geliempliche, theils ernstliche, treue Befehl, durchaus nicht accommodiren wollen, propter contumaciam mit der Execution und Zwangsmitteln, nemlich gegen den Underthanen zwar nicht allein mit gefenglicher, am Wasser und Brodt, Bestrafung, sondern auch, wann sie aufrüehrich werden wollen, mit Einquartirung der Soldaten; gegen den Herrn, auch Regenten, und anderer dergleichen Vorstehern aber, welche nach verflossenen, inen zum öfternmal angesezten Termin, weder ad conversionem, noch emigrationem schreiten wollen, sowol auch die da post emigrationem, widerumb ins Landt ohne Erlaubnus freuentlich zu kohnen sich unterstehen, mit Arrestirung und nach Prag in den Weiszen Turm Lieferung, vermüeg Eur Kay. M. vorigen gnedigsten Anordnung, verfahren lassen werden.

Fürs ander, der Wittiben halber, dieweil sich, wie vor diesem, also auch anjezo so viel befindet, dass nicht allein die im Königgräzischen Crais von den subdelegirten Reformati-Commissarien in specie benente, sondern eben sowol in andern Craisen wohnende Wittiben immerfort in irer obstination verbleiben, so übersehen Wir inen solches nicht, und thun dasselbe bestes Fleis und Vormögens remediren, wollen auch nicht unterlassen, Eur. Kay. M. gnedigsten resolution und Befehl gemesz, sie ehist

alher für Uns zu beschützen, und wird Unsers Erachtens (wie Eur Kay. M. Wir vor diesem gehorsamist ang deutet) diesem Unhail hierdurch wol abgeholfen.

Dass aber Otto Freyherr von Oppersdorf, als im Königgräzer Craas subdelegirter Reformation-Commissarius, in seiner Relation gesetzt, sambt solle die Mariana Dobrzenskin von Zluniz etwan Prædikanen bey sich heimlich aufhalten, berichten Eur Kay. M. Wir gehorsamist, dass Wir dieser Sachen schon lengst fleissig nachgeforschet, aber nichts beweislichs haben finden können, und wundert Uns nicht wenig, dass besagter von Oppersdorf, als daselbsten in der Nahe wohnender, nicht hat alsbald, wie er hiervon erfahren, durch den denunciatoem und sunst andere Leute, eine gnugsame, seinem Ambt gebührende, gründliche inquisition angestellt, und denselben Prædicanten beym Kopfe nehmen und alher nach Prag (wie von andern subdelegirten Commissarien beschicht) führen lassen, welches dan er nochmals billich thun soll, inmassen Wir ime schon destwegen zugeschrieben, und sofern sich auf die obgemelte Dobrzenskin etwas dergleichen, dass sie den ermelten Prædicanten auf irem Gutt gehalten, in Wahrheit befinden möchte, würde gewiszlich dieselbe, andern zum Abscheu, einer merklichen Bestrafung nicht entgehen. In gleichem auch, weiln der angeregte von Oppersdorf berichtet, dass von denen auf des Grafen Tirtschky Gründen wohnenden des höhern Standes-Personen kein einziger zu seiner Commission erschienen, so wollen Wir sie, wan Uns nur der bemelte von Oppersdorf dieselben specificie, wer sie, und auf welchen Gütern anzutreffen sind, namhaft machen wird, (wie Wir dan ime albereit destwegen zugeschrieben) vor Uns alher nach Prag citiren und zuvorderist durch gute information, darnach auch (wo es die Noth erfordert thette) durch andere schärfere, von Eur Kay. M. selbstn auf dergleichen, über den angesetzten Termin, sich im Lande freuentlich aufhaltende Leuthe gnedigst verordnete und anbefohlene Mittel, nemlich Einlegung in den Weissen Turm, ad certam conversationem vel emigrationem zu compelliren wissen.

Fürs dritte, so befehlen Eur Kay. M. Uns gnedigst, dieselbe zu dero gnedigsten Resolution mit dem negsten zu verstendigen, wegen der uncatolischen Eheweiber, ob und wie, Eur Kay. M. unterschiedliche gnedigste und ganz väterliche Wolmaining, und mit præfigirung gewisser Termin, gnugsame Vermahnungen, von einer oder der andern, sonderlich aus den höhern Standen, erkant und zu Herzen genohmen worden, oder ob auch bey einer oder der andern noch Hoffnung vorhanden; nun können Wir anders nicht sagen, als dass fast keine, nicht allein bis auf den von Eur Kay. Maj. sub dato ultima Martii inen præfigirten St. Jacobi, schon lengst verstrichenen Termin, sondern auch bis anhero, so doch inen Eur Kay. M. gnedigster Will und Befehl zeitlich notificirt worden, sich accommodiren thuet, stellen derowegen Eur Kay. Maj. Wir gehorsamist zu dero gnedigsten Belieben, was vor Execution dieselbe weiter gegen inen fürnehmen lassen wollen.

Fürs vierde, belangend die Waisen, jungfreulichen Standes, es sind Eur Kay. M. schon vorhin von Uns gehorsamist erinnert worden, dass mit denselbigem am allerschwäresten zugehet, stüemal die maisten sich keineswegs zum heiligen catolischen Gltuben nicht bekehren wollen, und obwol von Eur Kay. M. Wir albereit wegen derjenigen, so über 25. Jar alt sind, gnedigste Resolution haben, auch demselben gemesz mit inen procediren, so verbleibt doch wegen derjenigen, so 25. Jar noch nicht erraicht, die difficultet, dass man nicht waisz, wan ire uncatolische Mütter oder Befreunden emigriren, wohin dergleichen verwaiste Jungfrauen in die Pfllegung zu geben, dahero dan Wir vor diesem sub dato 11. Julii gehorsamist gerathen, und noch rathen, dass man diejenigen Personen, so falsche Beicht-Zetteln gebraucht, mit einer Geldt-Straf belege und dieselbige Summa zu Erweiterung des Closters bey St. Georgi im Präger Schlosz und Anrichtung mehr Wohnungen, sowol für mehr geistliche, als auch dergleichen verwaiste und andere weltliche Jungfrauen, anwenden wolle, aber Eur Kay. M. haben sich bis anhero darauf nicht resolvirt, sondern aus dero angebornen Kay. Güte albereit vielen dergleichen falsariis solch ir schweres Verbrechen gnedigst perdonirt. Und obwol Eur Kay. M. durch absonderliches Schreiben sub dato 6. Junii deroselben Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim gnedigst anbefohlen, die interessirte Parteyen, ob sie solch übel fürsezlicher Weise und in böser intention gethan, oder ob der Pfarrer selbst daran schuldig, zu examiniren: die Herrn Statthalter auch zu solcher examinirung etliche Commissarios, als Johan Sixt Plateis, Probsten zu Ulmüz, Johan Czibor Kotwa, Prælaten, Herman Grafen Tschernin, Hans Hinek Wambersky und Eur Kay. M. Richter in der Alten und Neuen Stadt Prag verordnet, so ist doch der jezternente Plateis, als welcher am besten von dieser Sachen wais, den obgedachten Laurentium Hanzbursky vorhin examinirt, die falsche Beicht-Zetteln von den Rathheüsern abgefordert und dieselben noch hinder sich helt, anjezo dahie nicht anwesend und hierumb dies examen bis zu seiner Ankunfft (damit er die delinquenten mit Fürwaisung der falschen Beicht-Zetteln convinciren möge) in suspenso verbleiben musz; sobald er alher kohmen wird, soll diese Commission fortgestellt und verrichtet werden.

Fürs fünfte, wegen der Neu-Catolischen Leuthen irer bishero noch uncatolischen Kinder, so sich im Königgräzer Crais befinden sollen, und in der subdelegirten Commissarien-Relation etliche benent werden, haben Wir albereit nicht allein denen im obgedachten Königgräzerischen, sondern auch andern Craisen Subdelegirten Reformation-Commissarien die Notruitt zugeschrieben und wollen selbst auch gute Obacht darauf haben, damit die Jugend nicht in die Kezerey, sondern zu dem heiligen catolischen Glauben geführet und recht erzogen werde. Jedoch es ist zu besorgen, dass wan gleich Wir inen disfals gnugsamb befehlen werden, so werden es doch manche wenig oder vielleicht gar nichts achten: derowegen es were vornöten, dass Eur Kay. M. eine gewisse Straf, es sey am Gelde, oder mit Arrest,

auf dergleichen Eltern, die da ire Kinder nicht fleiszig zur catolischen Religion ziehen, gnedigt ansetzen wolten.

Für Sechste, gleichergestalt, wegen derjenigen Personen, von welchen noch, ob sie recht catolisch sind, dubitirt wird, und sie keine attestaciones, dass sie auf Ostern gebeicht und communicirt hetten, nicht aufzuweisen haben, sind von Uns wie vor diesem zum öftermal, also auch anjezo widerumb alle subdelegirte Reformatiōns-Commissarien, dass sie Uns den statum Reformatiōnis allemal von Zeit zu Zeit gründlich berichten und richtige Verzeichnus über alle in der Religion noch nicht gar richtige Man- und Weibs-Personen, auch Wittwen und Waisen, einschicken sollen, nottürtiglich erinnert worden. Und haben schon etliche diesem Unserm Begeren nach, ire Bericht herein geschickt, von andern aber erwarten Wir derselben täglich. Alsdan wollen Wir alle vor Uns alher citiren und sowol die, so zu Ostern nicht gebeicht und nicht communicirt, als auch die, so die Conversion zugesagt, aber noch nicht præstirt, desto ernstlicher zur ehisten dessen Vollziehung anhalten.

Was aber die Patenta, so vermüg des im Königgrazer Crais subdelegirten Commissarii Otto von Oppersdorfs Relation des Gesinds und der frembdlinger halber soll angeschlagen sein worden, betrifft, hiervon ist Uns nichts bewuest, und Wir haben weder ime, noch jemandem andern solches nicht befohlen, dero wegen dan ime von Oppersdorf, dass er Uns ein Copey desselben Patents unverzogenlich herein schicken, und wer solche Publicirung oder Anschlagung derselben befohlen, berichten solle, albereit zugeschrieben. Sobald nun Wir von ime die Antwort bekohmen, soll Eur Kay. M. Unser gehorsamister Bericht sambt desselben Patents Copey gehorsamist übersendet werden.

Fürs Siebende, das auch Eur Kay. M. gnedigt gerne gesehen hetten, dass deroselben von Uns eine ordentliche Consignation, wer und wie viel aus der Bürgerschaft in den Präger Städten catolisch worden und auf die osterliche Zeit gebeicht und communicirt, zugeschickt were worden. Wir wissen Uns zwar zu erinnern, dass Wir vor diesem die Verzeichnus aus der Alten und Neuen Stadt Prag Eur Kay. M. gehorsamist geschickt, allein von der Kleinen Seiten nicht, dan der Eur Kay. M. Richter dasselben, damals sobald nicht hat darmit fertig werden können, aber gleichwol ich, Graf von Martinicz, hab solche Verzeichnus dem Herrn Obristen Canzler ad partem, in wenig Tage hernach zugeschickt; dafern nun dieselbe etwan verlegt, so haben wir abermals dem Eur Kay. M. Richter in der Kleinen Stadt Prag befohlen, von neuem eine ordentliche Verzeichnus zu verfassen, welche Wir nun hiebeyliegend gehorsamist übersenden: so befliszen Wir Uns auch ferner, weiln alle angesessene Bürgerschaft dahie in Präger Städten (dem lieben Gott sey es gedankt) nunmehr catolisch, gleichfalls die Unangesessene oder Innleute, zur Conversion anzuhalten, und wollen Eur Kay. M. hirvon, wie vor diesem, also auch hinfüro, gehorsamist zu berichten nicht unterlassen.

Fürs Achte, was auch in specie von denen im Königgrazer

Crais subdelegirten Reformatiōns-Commissarien wegen derer auf des Türtschky Güttern sich aufhaltenden höheren Standes-Personen, dass sich keiner zur Commission gestellet, berichtet worden, dies haben Wir schon lengst bey vielen remedirt, sintemal nachdeme Wir sie vor Uns citirt und inen wolbewegliche Vermahnung gethan, sie sich nunner bekehrt haben, welches dan auch mit den übrigen soll fürgenommen werden; jedoch Eur Kay. M. jezt neuchst Uns gethanen gnedigstem Beichl gemes haben Wir den obermelten subdelegirten Commissarien albereit geschrieben, dass sie zuvorher dieselben Personen zu irer Commission nochmals erfordern, und sie zu convertiren versuchen sollen; im Fall aber sie fort nicht erscheinen, noch sich zu der heil. catol. Religion accomodiren wolten, wollen alsdan Wir mit denselben vermög Eur Kay. M. gnedigsten endlichen resolution zu verfahren wissen.

Fürs Neundte. Demnach auch die obgedachten im Königräzer Crais Subdelegirten berichten, samb etliche Beicht-Zetteln vorkommen, so Johannes Cometa und dan auch einer Edmundus Cramerus genant austheilet und nicht wenig verdächtig weren: Als haben Wir solches in Abwesen des Herrn Cardinals dem Herrn officiali angezeigt und im Namen Eur Kay. M. denselben ermahnet, dass er disfals ein gebürlichs Einsehen thun, über dergleichen Geistliche fleissige inquisition anstellen und da sie convincirt werden, gegen inem nach irem Verbrechen procediren lassen solle, die interessirten Weltlichen aber, als die Polexinam Freylein von Kolowrat und Fridrichen Sekerka, wollen Wir selbst für Uns erfordern, inen dis, so alda die subdelegirten Reformatiōns-Commissarii von inen berichten, fürhalten, die Beschaffenheit der Sachen gründlich vernehmen und darnach alles Eur Kay. M. gehorsamist zu wissen thuen.

Fürs zehende ist von Eur Kay. M. gnedigst angedeut worden, dass nicht allein viel Pfarren hin und wider in den Craisen nicht ersetzt, sondern auch von theils Geistlichen, bevooras denen auf dem Lande, ein gar ärgerliches und ruchloses Leben geführt die Underthanen nicht informirt, die Krehengeboth schlechtlich gehalten und dardurch dem hailsamen Reformatiōns-Werkh nicht wenig Hindernus angethan werde. Dis nun (laidert) ist alles wahr: es gehet aber dieser punct eigentlich nur den Herrn Cardinaln an, welcher zweifelsohne der Sachen recht zu thun wissen wirdt; nichtsdestoweniger in seinem Abwesen haben Wir auch solches dem Herrn officiali zu remedirung angebracht; jedoch Wir Unsers-theils befinden gehorsamist so viel, dass im Anfang alle die Pfarren in Craisen so geschwind mit Priestern zu versehen oder zu besezen unmöglich gewesen, sintemal menniglich wolbewuest, dass vor diesem fast alle Inwohner dieses Königreichs Böheim im Kezerthumb gestekt und Prädikanten auf den Pfarren gehalten, als aber hernach bemelte Praedikanten alle auf einmahl ausm Lande haben weichen müssen, und dahero unzehlig viel Pfarren vacirend worden, hergegen der catolischen Priesterschaft anfangs gar wenig zu bekommen war, so haben viel örther ein Zeit lang ohne Seelsorger verbleiben müssen, wie dan bishero noch nicht

überall Pfarrern (sonderlich exemplarischen) sich befinden. Es ist aber gute Hoffnung, nachdem Eur Kay. M. das Alumnat fundiren und aufrichten gnedigst lassen wolten, dass hierdurch solchem Mangel gar wol abgeholfen und in kürzen viel guter Priestern vorhanden sein wirdt.

Schlieszlichen, dass Eur Kay. M. gnedigst haben wollen, dass hinfüro alle Jar, allermaszen dis jarsz beschehen, die Beicht-Zetteln aus allen Craisen, Städten, auch Herrschaften und Gebieten abgefordert und jedesmals zu Eur Kay. M. gnedigstem Ersehen eingeschickt werden sollen, daran thuen Eur Kay. M. gar löblich und nuzliches Werkh, und wird zweifelsohne der Herr Cardinal auch als Erzbischof zu Prag, sowol auch künftig seine Successores zu Befürderung dieser hailsamen guten Ordnung alle Jar gleichformige Patenta, wie heuer (zwar etwas spat) geschehen, zeitlich, nemlich bald in den ersten vier Tagen der angehenden Fasten, allenthalben zu publiciren und die Leut durch dieselben zur Beicht und heiliger Communion (wie dan solches in andern Ländern und Provincien von dem loci ordinario beschiet) beweglich zu vermahnen nicht unterlassen: beneben auch, dass man darüber, was einmal gutes statuirt wird, jederzeit festiglich handhalte, welches doch nicht besser, als durch Aufrichtung einer ordentlichen Inquisition würde geschehen können. Dis alles zu Eur Kay. M. gnedigstem Willen und Wolgefallen gehorsamist haimstellend; hiemit thuen zu dero Kay. beharlichen Gnaden Wir Uns underthenigst und gehorsamist empfehlen. Datum Prag, den 20. Octobris A. 1629. Eur Kay. M. allerunterthenigst treuegehorsamiste N. N. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim König. Maj. etc., Unserm allergnedigsten Kayser, König und Herrn.

215. 1629, 23. října. *Reformní komise žádá Ottu z Operstorfu, by povolal před sebe ještě jednou ony nekatolické osoby vyšších stavů, které se na gruntech Trčkovských zdržují a před něj postaviti se zpěchovaly; dále by praedikanla, který na statku Maruše Dobřenské prý se zdržuje, do Prahy dal dopravit; a posléze, aby předložil ony patenty v příčině čeledi a přespolní vaudrovni chasy, které dle sdělení svého v kraji sobě svěřeném dal rozhlásiti.*

Urozený pane, pane švagře a příteli Nám zvláště milý. Jakož jste V. M. v předešlé relaci své toho doložiti ráčili, že by některý osoby z vyššího stavu na gruntech pana Jana Rudolfa Trčky, i pana hraběte Trčky, syna páně, byvše od V. M. obeslaní, na takové obeslaní před V. M. postaviti se nechťeli; však kleří by to byli, zejména nejmenuji. Pročež jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, abyste V. M., jakožto vzáctný J. M. C. pan commissar z té od J. M. C. sobě moci propůjčené každého toho tak svývolného a neposlušného ještě jednou před sebe obeslati a jej k víře svaté katolické přivesti všelijak se snažiti ráčili. Pakliby se vždy kteří na den, kterýž jim od V. M. jmenován bude, před V. M. nepostavili, tehdy Nám je ihned všecky zejména poznamenané odeslati ráčíte, a My budeme vě-

děti, jak se k nim vedle poslední J. M. C. resoluci náležitě zachovati. Kdež toho jste v též relaci V. M. doložiti ráčili, jako by p. Maruše Dobřenská na statku svém jednoho lehkovážného praedikanta proti těžké J. M. C. záповědi podtají přechovávati a zdržovati měla, však zdalíž ještě na tých gruntech její se nachází, že se na to gruntovně vyptati, jeho ihned jati, s dostatečným vězením zjistiiti a vartou dobře opatřeného sem do Prahy na Novoměstský rathauz dodati naříditi ráčíte. Nieměně i to se v relaci V. M. nachází, že jste v tom kraji Hradeckým nějaké patenty z strany čeledi a přespólní vandrovní chašy neboližto řemeslnických tovaryšův vůbec publikovati a rozvěsiti dáti ráčili; než jaké to patenty a s čím povolením, neb na jaké poručení publikovány byli, My o tom žádné vědomosti nemáme a J. M. C. ráčil Nám těchto dnův skrze psaní své milostivé poručiti, abychom Jeho Mil. zprávu Naši o tom učinili, i vejpis dotčeného patentu odeslali. Pročež My od V. M. dostatečně a brzké zprávy v té věci i s odesláním Nám vejpisu aneb raději originálu téhož patentu potřebujice očekávati budeme. Jsouce té naděje, [že] s tím prodlévati neráčíte. Vědouc etc. Datum v Praze, 23. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu panu Ottovi svobodnému pánu z Oppersdorfu a z Frydštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a k reformaci v religii kraje Hradeckého nařizovnému commissari, panu švagru a příteli Nám zvláště milému k dod.

216. 1629, 21. října. *Reformační komisse nařizuje Maruši Dobřenské, aby praedikanta, jenž na gruntech jejich se zdržuje, do Prahy dodala; jestliže pak již jinam odešel, aby postarala se o jeho vypátrání.*

Urozená paní, přítelkyně Nám milá. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, Vás netajíme, jakož se předešle již dávno o Vás z strany přechovávání u sebe nějakého praedikanta zpráva dána byla, že totéž i nyní ještě Vám se přičítá, že takový lehkovážný svědce duší lidských proti mnohé a těžké J. M. C. záповědi na gruntech Vašich svývolným přehlídáním se zdržuje a podtají svým kacířským falešným učením lidé od pravé spasitedlné víry svaté katolické odvracuje a k věčnému zatracení přivozuje. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poručíme, abyste dotčeného praedikanta na gruntech Vašich se zdržujícího ihned vězením dostatečně zjistiiti a vartou dobře opatřeného sem do Prahy na Novoměstský rathauz dodati nařídili; pakli by již u Vás více nebyl, po něm se bedlivě, kam se odstěhoval a kde nyní zůstává, ptali a jak jste ho uměli na gruntech svých trpěti a potom zmrhati, tak abyste ho zase vyhledati, najiti a sem před Nás dostaviti uměli a konečně pod přísným J. M. C. trestáním dostavili. Dále také Nám o tom o všem co nejdřívěji zprávu svou učinili a v tom ve všem, pamatujíc na své svědomí, pro dokázání toho, že sami opravdové katolická jste, upřímně a náležitě se zachovati hleděli. Vědouc že se atd. Datum v Praze, 24. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní Maruši Dobřenské z N. přítelkyni Nám milé k dodání.

217. 1629, 27. října. Ref. komissé obesílá před sebe: Zuzanu Salavovou, Annu Dobranovskou z Dobranova, Barboru Bohuchvalovou z Komárova, Kateřinu Malovcovou, Deymovou ze Střítěže, Rozýnu Malovcovou z Račina, Annu Černínovou, Mikuláše z Bubna, Jiljího Holcára z Holic, Jindřicha Odkolka z Onjezdce, Jana Bořka Hamzu ze Zabědovic, Zbiňka Běšina z Běšín, Ctibora Vrchotického a Karla Bukovského z Hustiřan, vesměs spolu se sirotky u nich se nalézajícími.

Urozená paní přítelkyně Nam milá. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, spolu [se] sirotky, pokudž jaké při sobě máte (nedadouc sobě nitčemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, před námi se osobně s nimi postavili a příčinu obeslání svého vyrozuměli. Vědouc, že se na tom etc. Datum v Praze, 27. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

Urozené paní Zuzanně Salavové z N. a na Jindčích, přítelkyni Nam milé k dodání.

In simili. Urozené paní Anně Dobranovské z N., na Pašinci (i sirotky), přítelkyni Nam milé k dod.

In simili. Urozené paní Barboře Bohuchvalové z Komárova a na Bezdědicích, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Kateřině Malovcové z Komárova a na Bezdědicích (spolu s pannami Marií, Zuzannou, Dorotou a Lidmillou, vše Malovkami, dcerami její), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Deymkové z Střítěže v Dubenči, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Rozýně Malovcové z Račina při městě Sušici, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Anně Černínové z Budkova (s pannami dcerami její všemi), přítelkyni N. m. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi z Bubna, v Hostivařích (i sirotky) etc, příteli Nam milému k dod.

In simili. Urozenému panu Jiljímu Holcarovi z Holic a v Žerový*) (s manželkou jeho a sirotky), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vla. p. Jindřichu Odkolkovi z Aujezdce a v Žerový (s manželkou jeho a sirotky), příteli N. m. k dod.

In simili. Urozen. vla. p. Janovi Bořkovi Hamzovi z Zabědovic (s manželkou jeho a sirotky), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. panu Zbinkovi Běšinovi z Běšín, v Dubně (s manželkou jeho), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému panu Ctiborovi Vrchotickému z N. (s manželkou jeho), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vla. panu Karlu Bukovskému z Hustiřan a na Velehrádku (spolu s pannou Johannou Klusačkou sirotkem), příteli Nam milému k dod.

*) Žernovi (Žernovany, Žernovy).

218. 1629, 27. října. *Ref. komisse zasílá Janovi Rudolfovi Trěkovi z Lípy obesílací listy úředníku jeho Jana Humpoleckého a Martina Lipnického, žádajíc, by jim listy ty doručil a k dostavení je přiměl.*

Urozený pane, pane švagře a ujče náš zvláště milý. Tejna V. M. nečiníme, že z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení sem do měst Pražských V. M. ouředníky, totiž Jana Humpoleckého nad Ledči a Martina Lipnického na Světlý, citujeme, a nechtějice V. M., jakožto pána jejich, v tom pomíjeti, taková obeslání V. M. příležitostě odsyláme. Týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak Našich přátelsky žádajice, abyste dotčené ouředníky V. M. před sebe obeslati, citací od Nás jim učiněná sami osobně dodati a pii nich to, aby oni ihned se na cestu vypravili, do měst Pražských přijedouc před námi se postavili a příčinu obeslání svého vrozuměli, dostatečně naříditi ráčili. Vědouc etc. Datum v Praze, 27. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému p. panu Janovi Rudolfovi Trěkovi z Lípy, na Vopočně, Smiřicích, Světlý nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku etc., panu švag. a ujci Našemu z. m. k dod.

219. 1629, 27. října. *Obeslání Jana Humpoleckého, hejtmána panství Ledeckého, a Martina Lipnického, hejtmána panství Světelského.*

Urozený pane příteli Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě nitčemuž kromě samé moci B ži překázeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc před námi se osobně postavili a příčinu obeslání svého vrozuměli. Vědouc, že na tom etc. Datum v Praze, 27. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému panu Janovi Humpoleckému z N., Jeho Milosti pana Rudolfa Trěky hejtmanu panství Ledeckého, přít. N. m. k dodání.

In simili. Urozenému panu Martinovi Lipnickému z N., Jeho Milosti pana Rudolfa Trěky hejtmanu panství Světelského etc., přít. N. m. k dod.

220. 1629, 30. října. *Reformační komisse vyslovuje Ottovi z Operstorfu pochvalu, že větší díl obyvatelstva kraje Hradeckého přivedl již k víře katolické, i žádá jej, aby v práci té pokračoval. Dále mu nařizuje, aby dva pány Rašiny a jednoho stavu rytířského, vesměs nekatolíky, vzal na závazek cti a víry, by do téhodne před ni se dostavili.*

Urozený pane, pane švagře Náš zvláště milý. Nemalé ale veliké potěšení z toho máme, že z milosti Boží a skrze obzvláštní rozšafnost, pilnost a upřímnou práci V. M. již větší díl pánův obyvatelův kraje Hradeckého obojího pohlaví, i lidí poddaných jich, k pravý a samospasitedlný víře svatý katolický římský přivedeni jsou, kterýmžto tak dobrým a chvalitebným skutkem

jak při Pánu Bohu, tak i při J. M. C. znamenitě se zasluhovati ráčíte. Že pak vždy ještě někteří náboženství odporného se přidružují, a ačkoliv My ty urputnější osoby, kteréž jste V. M. v relaci své jmenovati ráčili, před sebe sem do Prahy obsíláme, však nicméně jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vaši Milost napomináme a od osob Našich přátelsky žádáme, abyste všechny ostatní, ještě v bludech sektářských zůstávající, jak vyššího, tak i nižšího stavu osoby, a zvláště katolických pánův nekatolické paní manželky, též i všechny lidi poddanný jich na všech statech kterýmžkoli vrehnostem náležejících dále reformirovati a k poznání, i také skutečnému přijetí též pravé, samospasitedlné víry svatě katolické co nejdříve přivésti a Nám zase asi ve třech nedělích spůsobení svého zprávu i s poznamenáním osob odeslati sobě nestížiti ráčili. A jakož jste V. M. předešle v své relaci zstrany dvouh pánův Rašínův a jednoho z stavu rytířského z Žitavy, jenž již jednou ven z země vypověděn byl, a nyní zase do kraje se navrátiti směl, že by oni tu své bezbožné kacířství podtají provozovati jměli, doložiti ráčili, pročež týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomináme, abyste neprodleně je všechny tři na závazek cti a víry vzíti ráčili, tak aby se oni sami osobně sem před Nás nejdéle v tým dni od takového závazku pořad zběhlým konečně postavili. Vědouce, že se . . . Datum v Praze, 30. Octob. anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému p. panu Ottovi svob. pánu z Opperstorfu a Frydštejna, a Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a refor. v religi kraje Hradeckého nařiz. commissari, panu švagru Našemu zvláště milému k dod.

221. 1629, 30. října. Ref. komisse chválí Oldřicha Skuhrovského, refor. komissaře kraje Kouřimského, za dosavadní úspěšnou práci a povzbuzuje jej k horlivé činnosti další, odpovídá k pozastavení se jeho nad tím, že se i od hejtmanův krajských vyžaduje zpráva o osobách dosud nekatolických; posléze pak k jeho zprávě o knihách nekatolických mezi lidem se nalézajících odpovídá, že by dobře učinil, kdyby je do Prahy kard. Harrachovi odeslal, poukazující k zvláštnímu o tom připsu (srov. č. 223).

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Vyrozuměvše z psaní Vašeho pod datum nedávno jminulého 21. dne Octobris n ně, nejvyššímu hofmistru, učiněného, že již všickni páni obyvatelé v kraji Kouřimským (krom málo osob ženského pohlaví a těch, které se zase navrácují, i také čeládky) k pravému a samospasitedlnému náboženství katolickému jsou přistoupi, z toho velice potěšeni jsouce, poznáváme to, že jste Vy, jakožto od J. M. C. k reformaci v religi v dotčeným kraji nařizený pan commissar v tom povolání Vašem věrně a pilně pracovali i ještě se dále v tom ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího a k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení pracovati zakazujete. O čemž My nepomineme J. M. C. v relaci Naši o tom k obzvláštní pilnosti Vaši pochvale oznámiti, jsouce k Vám té celé naděje, že se tak vedle zakázání Vašeho dále k tomu všelijak pilně přičinite, aby i ostatní osoby ženského pohlaví, a které se zase

do země navracují, i také čeládky, o nichž v svém psaní oznamujete (však zejména jich nejmenujete, což by se bylo sice slušně státi mělo a ještě státi má) co nejdříve k poznání a přijetí též pravé a samospasitelné víry svatě katolické přivedeni byli. Že pak poněkud na tom se zastavujete, jakoby se Vám to k nějakému despectu vztahovati chtělo, že netoliko Vám, jakožto od J. M. C. k reformatcím v kraji Kouřimském nařízenému commisari, ale tolikéž pánům hejtmanům krajským, aby i oni o všech ostatních nekatolických nám zprávu svou učinili, se píše, to Vám do konce k žádné ujmě a škodě comissi Vaši není, a vždycky to v moci J. M. C. svobodno zůstává, kdy a od kohokoli chtíti ráčí zprávu o svých podanných vzíti; a tak se z milostivého J. M. C. poručení i do jiných krajův pánům hejtmanům krajským o zprávu psalo. Naposledy, co se kněh kacířských vedle zprávy Vaši na mnoze po kraji mezi lidmi se nacházejících dotejše, ovšem učiníte velmi dobře a chvalitebně, když to způsobíte, aby se neprodleně shledaly, vyzdvihly a sem do Prahy nám, kardinálovi z Harrachu, arcibiskupu pražskému, do domu a residenci Naši odeslali; v kteréžto příčině jakým by od Vás způsobem procedirovano býti mělo, z příležitosti obzvláštního psaní Našeho vyrozumíte a tím se spraviti moci budete. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Datum v Praze, 30. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C., raddě a k ref. v religii kraje Kouřimského nařízenému commisari, pánu a příteli nám milému k dod.

222 1629, 31. října. Reformační komisse, odpovídajíc ref. komissarům kraje Vltavského na jejich zprávu, vyslovuje potěšení nad tím, že větší díl obyvatelů tamějších k víře katolické již jest obrácen, vybízí je k činnosti další a sděluje, že urputnější nekatolíky před sebe do Prahy obeslala.

Urození hrabata a páni, páni švagře a přátelé Naši zvláště milí. Z psaní Vašich Milostí, kteréž jste nám pod datum 16. dne Octobris letha přítomného spolu s poznamenáním, v jakým způsobu na tento čas reformatcím v religii v kraji Vltavským se nachází, odeslati ráčili, jsme vyrozuměli, že z milosti Boží a skrze rozšafnost a pilnost a upřímnou práci V. M. již větší díl pánův obyvatelův kraje Vltavského obojího pohlaví, i lidi poddaných jich, k pravé svatě katolické římské víře přiveden jest, za kterýmžto tak dobrým a chvalitebným skutkem jak při Pánu Bohu, tak i při J. M. C. znamenitě se zasluhovati ráčíte. My pak nad tím velice potěšeni jsme a vedle dobrého zdání V. M. ty urputnější osoby již také sem do Prahy před Nás obsyláme. Nieméně jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., V. M. napomináme a od osob Našich přátelsky žádáme, abyste všechny ostatní, ještě v bludech sektářských zůstávající, jak vyššího, tak i nižšího stavu osoby, zvláště katolických pánův nekatolické paní manželky s dětmi a čeládkou, ano i všechny lidi poddaný jich na všech statech, kterýmkoli vrchnostem náležejících, dále reformirovati a k poznání i také skutečnému přijetí pravé samospa-

sitedlně vry svate katolické co nejdříve přivesti a Nám zase asi ve třech nedělich způsobeni svého jistou zprávu i s novým poznamenannm osob odeslati sobě nestužiti ráčili. Jsouce My té celé naděje, že V. M. jakožto praví a horliví etu a chvály Boží milovmei to vše volně radi vykonati ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 31. Octobris anno 1629. N. N, od Jeho Milosti etc. — Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komor. a dvoru J. M. v králov. Českém hofmistru, též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacinova, p. na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě a k refer. v religi kraje Vltavského nařiz. commissarům, pánům švagru a přátelům Našim zvláště milým k dod.

223. 1629, 2. listopadu. *Refer. komisse nařizuje krajským ref. komissarům. by obyvatelům z vyšších stavův oznámili vůli císařovu o knihách kacířských, a aby jim nařídili, by dali sestavit inventáře všech knih svých vlastních i poddaných svých a jim je dodali. Inventáře ty pak že odvedou se k prohlédnutí P. in- struktorovi, jenž označí, které knihy jsou nezávadné a které kacířské. Knihy nezávadné že majitelé smí podržeti, knihy kacířské však že do residence arcibiskupské odvedeny býti mají.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Přivozu- jíce My sobě ku paměti, že jest předešle a již nejednou J. M. C. král a p. n. v. n. všecky a všelijaké knihy kacířské, aby jich žádný, buď ten kdo buď, v tomto J. M. C. dědičném království Českém, jak zjevně tak i tajně, u sebe a v domě neb přibytku svém neměl a nechoval, přísně zapověděti a o tom, aby se ta- kové kacířské, proti všeobecní církvi a víře katolické římské čel- lici knihy i jiný všelijaký podezřelý spisy, jakožto podnět sek- tářských bludův i jiných všelijakých rozržitostí příčinu, všudy po krajích, též v městech, po domích i jinde, kdež by koliv uptaný a vyhledaný býti mohly, shledávaly, vyzdvihovaly a na rathauzy aneb vrchnosti jednoho každého místa odvozovaly, potom Nám, kardinálovi, arcibiskupu pražskému odsýlaly, milostivě a dostatečně poručiti ráčil, což také zde v městech pražských dávno začato a s dobrým (chvála Pánu Bohu) prospěchem téměř vykonáno jest. I ukazuje toho pilná a nevyhnutelná potřeba, aby to podobně i jinde všudy po všem království Českém vy- konáno bylo. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vás na- pomínáme, abyste neprodleně z moci commissí od J. M. C. na Vás vzložené všem obyvatelům kraje Kouřimského, mužského i ženského pohlaví z vyšších stavův, takovou J. M. C. milo- stivou a konečnou vůli a poručení v známost uvedli a jim o tom dostatečně poručili, aby oni a jeden každý z nich všecky a vše- lijaké knihy své, buď veliké nebo malé, v jakékoliv řeči tištěné neb psané (žádných ovšem nevypouštějíc), kteréžkoliv buď oni sami, aneb paní manželky a děti, též čeleď, i lidé poddaní jejich obojího pohlaví za sebou a v domích neb přibytcích svých mají, pilně shledati dali a uvedouc je v pořádný popis a inventář, Vám jakožto od J. M. C. nařízenému commissari, takový inventář

spolu s listovním osvědčením, přijmouce to k své víře a duši, že se v tom věrně a spravedlivě zachoval, pod pečeti svou a s podpisem ruky své vlastní co nejdříve odeslali. Však to při tom jednomu každému se oznámí má, že se též inventare panu Paterovi instructorovi k přehlížení a rozeznání, zdaliž se v nich co proti víře svaté katolické nachází čili ne, odvedou, a které knihy též pan Pater za dobré a od církve svaté katolické zapověděné byti uzná, ty že jeden každý sobě zanechati a svobodně je jmiti a užívati moci bude; které se pak za škodlivé a kacířské vynajdou, ty že všechny potom sem do Prahy Nám, kardinálovi, do residenci Naší arcibiskupske i s osvědčením podobným (jakž nadepsáno), k své víře a duši to vezmouce, že žádných takových zlých a zapověděných, kacířských a víře svaté katolické protivných knih a spisův za sebou více nemá, ani se jich u žádné pod správu svou náležející osoby upřati nemůže, pod pečeti svou a s podpisem ruky své vlastní odvésti povinen bude. Jakož pak Vy takové inventaře dotčené, nu panu Paterovi instructorovi každého času, když je dostanete, odvésti a dále to vše podle Vaší dobré discreci a rozsahtosti náležitě opatřiti, nicméně Nám zprávu svou, kterak se co vede, za častý odsýlati věděti budete. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 2. Novembris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

Urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k refor. v religii kraje Kouřimského nařiz. commissari, panu příteli Nám milému k dod.

In simili. Urozeným hrabatům a páňům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, pánu na Vrchoto, Janovi a Červ. Hradku, J. M. C. raddě, kom. a dvoru J. M. v král. Českém hofmistru, též panu Pavl. Michn. hraběti z Vacínova, p. na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě, a k refor. v rel. kraje Vltavského nařiz. commissarům, páňům švagru a přátelům N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Floryánovi Jeří. ze Žďáru, pánu na Červ. Újezdci, Kladně, Žďáře a Jetrštorfu, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Slanského nařiz. commissari, panu švag., synu a přít. N. z. m. k doř.

In simili. Urozen. p. panu Vylímovi Hendr. Bezdr. z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Chrudim. nařiz. commissari, panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Heralt. Václa. Lybšt. z Kotovrat na Hrádku nad Pachem a Žišově, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Čáslavského nařiz. commissari, p. š. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Zdenk. Levovi Lybšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Byrkštejně, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Litom. a Boleslavského nařiz. commissari etc., panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Ferdin. Libšt. z Kolovrat a na Hokově, též uroz. a stateč. rytíři panu Petr. Jiří. Přichov. z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddám, komorníkům a k ref. v rel.

kraje Rakov. a Žateckého nařiz. commissarům, pánům švagru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Ottovi z Opprstorfu, svobodnému pánu z Dubu a z Frydštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v rel. kraje Hradeckého nařiz. commissari, panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Petro. Švihovsk. z Švihova a z Ryzmbergku a na Nalžovech, J. M. C. raddě, komor etc., též urozen. a stateč. rytíři panu Jiří. Petro. Kokořovcovi z Kokořova, na Štahlavech, a k refor. v rel. kraje Plzenského nařiz. commissarům etc., panu švagru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Jindři. Michal. Hiserlovi z Chodův, na Lčovicích, Čestčích a Budkově, rytíři blahoslavené Panny Marie a svatého Michala archangela a k refor. v religí kraje Bechinského nařiz. commissari, p. š. a p. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Zdenk. Wratisl. z Mitrovic a na Mnišku, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v rel. kraje Podbrdského nařiz. commissari, p. š. a p. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. a stateč. rytíři panu Přibík. Jeniškovci z Újezda, na Štěpánovicích, Tochovi.*) a Březnici, J. M. C. raddě, kom. r., podkomořimu v král. Českém a k refor. v rel. kraje Prachensk. nařiz. commissari, p. š. a přít. N. z. m. k dod.

224. 1629, 2. listopadu. *Ref. komisse odpovídajíc hejtmanům kraje Zateckého, kteří místo žádané zprávy o osobách nekatolických odkázali ji na krajské reformační komissare, žádá zprávu tu od nich přece, dovolávajíc se vůle císařovy.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagře a přátelé Nám milí. Psaní V. M. a Vaše, jehož datum 6. dne Octobris, jest Nám dodáno, v němž, že o lidech nekatolických v kraji Zateckým, jak mužského tak i ženského pohlaví, též ani o vdovach a sirotcích žádné vědomosti jmiti neráčíte a nemáte, oznamovati a vztahujíc to na předešlé i nynější od J. M. C. k reformaci v témž kraji nařízené pány commissare, že oni nejlépe o tom věděti a Nám dokonalou zprávu svou učiniti motci budou, Nám na Naši V. M. a Vám předešle učiněné psaní za odpověď dávatí ráčíte a dáváte. Ale poněvadž J. M. C. král a p. n. v. n. ráčil Nám o tom milostivě poručiti, abychom pro snadší a tím spěšnější fedrunk a lepší spomožení té věci netoliko od pánův k reformaci v krajích nařízených commissarův, ale též i od pánův hejtmanův krajských jisté zprávy v té příčině vzali a J. M. C. je odeslali: pročež vedle takového J. M. C. milostivého poručení jak předeš e, tak i nyní opět týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste tolikéž od osob svých brzy se k tomu skutečně a pilně přičiniti a vyptajice se bedlivě na takový nekatolický osoby, jakž v předešlém psaní Naším oznámeno, pořádné jich poznamenání Nám co nejdřívěji odeslati ráčili a odeslali tak, aby ta slavná, spasitelná reformaci ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího, též k obzvláštnímu J. M. C. milostivému zalíbení tím spěšněji k šťastnému dokona-

*) Tochovicích.

lému vyřízení přijiti mohla. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 2. Novembris anno 1629. N. N. od Jeho Milosti etc.

Urozenému p. panu Adamovi z Šternbergka na . . . též uroze. a stateč. rytíři panu Adamovi Hendry. Hruškovi z Března. hejtnanům kraje Žateckého, panu švagru a přátelům Nám milým k dodání.

225. *Dne 3. listopadu 1629. Ref. komisse dovoluje vystěhovavši se Alžbětě Štřelové roz. Kaplířce ze Sulevic, aby do Cech na šest neděl přijeti směla a to hlavně za tou příčinou, aby víře katolické vyučiti se dala. Podobný »salvus conductus« dán Janovi Albrechtovi Bzenskému z Porubí.*

Jich Milosti etc. ráčili jsou z memorialu urozené paní Alžběty Štřelové rozené Kaplířky z Sulevic, kterýž ona z města Freybergku pod datum 24. dne pominulého měsíce Octobris letha přítomného 1629 Jich Milostem odeslala, vyrozuměti, za jakými příčinami a potřebami svými od Jich Milosti dovolení, aby sem do král. Českého zase svobodně přijeti a tu se za některý čas zdržeti mohla, vyhledává. I nepřejíce Jich Milosti jak dotčené paní Alžbětě Štřelové, tak i jiným všem mužského i ženského pohlaví z království tohoto Českého se pryč vystěhovalým osobám takové nepříležitosti, že od vlasti své a přátel milých, i někteří ještě statkův svých vzdáleni jsou, nýbrž vinšující od Pána Boha jim všem upřímně toho, aby oni J. M. C. až posavad nepřestávající, milostivě, dobré, spasitedlné a pravé otcovské, k jejich vlastnímu časnému i věčnému užitku prospěšné napominání a dostatečné poručení již vždy jednou k srdcím svým připustili a s J. M. C. jakožto s dědičným králem a pánem svým nejmilostivějším v pravým svatým, starobylým, právě apoštolským, samospasitedlným katolickým římským náboženství (tak, jakž jsou to již jiní skoro všickni páni obyvatelé téhož království věrní J. M. C. poddaní pobožně a chvalitěbně učinili) poslušně se srovnajíce, sem zase do tohoto království k lepšímu pohodlí svému se navrátiti a tu v jednotě víry a mysli s potěšením mezi svými milými přátely po všecky dni životův svých pokojně zůstávati, Pánu Bohu a J. M. C. věrně sloužiti a pobožně životy své dokonajíc po smrti věčného blahoslavenství dojíti mohli, pročez týmž jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Milosti nadepsané paní Alžbětě Štřelové z Sulevic k snažné žádosti její to dovolovati, aby ona sem do království tohoto Českého svobodně zase přijeti a tu do 6 neděl pořád zběhlých bezpečně se zdržovati mohla. Však přijedouce sem, ihned se neprodleně při Jich Milostech osobně ohlásiti a dalšímu oznámení vyrozuměti má. Jakož pak se jí toto dovolení od Jich M. ne tak za příčinou časných zde věci jejích řízení, jako obzvláštně k tomu konci činí, aby ona zde v tom čase k poznání pravé svaté katolické víry přijiti mohla. Jakož pak Jich M. té k ní naděje bejtí ráčí, že se ona sama v ní dobrým, učeným a pobožným lidem duchovním ráda informovati dá i také Buohda k ní dobrovolně přistoupí. Pak-li by ona mimo na-

ději v tom nadepsaném jí dovolenem čase sobe neusmyslila a k víře svate katolické římské skutečně nepřistoupila, tehdy bude povinna ihned po vyjití téhož terminu z tohoto království jinam se odstěhovati a do něho, jako i do jiných k němu vtělených zemí, nikda se již více, lečby opravdově kátolická byla a to prve dostatečně ukázala, neavracovati pod uvarováním přísného ztrestání, které by jí pro takovou neposlušnost vedle milostivé resolucí a jistého vyměření J. M. C. následovati muselo. Čímž se spraviti motci bude. Vědouc, že se etc. Ex commissione reformationis Prage, 3. Novembris anno 1629.

Salvus conductus.

Urozené paní Alžbětě Střelové rozené Kaplířky z Sulevic k dodání.

In simili. Salvus conductus. Urozenému vladyce panu Janovi Albrechtovi Bzenskýmu z Porubě k dodání.

226. Dne 6. listopadu 1629 Ref. komisse napominá paní Husmanovou v Tachově, aby se s manželem svým katolickým*) ve víře srovnala.

Unsern Gruesz, freundtliche Dienste, und was Wir mehr liebes und guts vermögen zuvor. Wolgeborne Frau, besonders liebe Frau Muhmb und Schwägerin. Wir sezen in keinen Zweifel, es werde dieselbte, nicht allein aus denen, von Irer Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. vorlengst offentlig publicirten Patenten, und andern der Religion vielfältig ergangenen gnedigsten, auch ernsten Resolutionen, sondern auch aus täglicher Erfahrung und unzählbaren augenscheinlichen Exempeln gnugsamb berichtet sein, wasmaszen höchsternante Ire Kay. M. ein allgemaine, gleichdurchgehende nuzliche und hailsame Religions-Reformation in diesem Irer M. Erb-Königreich Böhaimb angestellet, und Uns zu General- und Principal-Commissarien hierzu gnedigst vorgenommen und verordnet. Ob Wir Uns nun wol keines andern versehen, es würde die Frau solchen Irer Kay. M. gnedigst väterlichen wolgemainten Willen, auch derer particular- im Pilsner Crais verordneter Reformations-Commissarien und Crais-Haubtleute daselbst im Crais offentlig in gemain und in specie beschehene Vermahnungen zu Herzen genommen, und in so langer Zeit sich zu Arnehmung der heil. allein-seligmachenden uralten, recht apostolischen catol. Röm. Religion wirklichen bequemet, und sich mit Irem Eheherrn in derselben vergleichen haben, so vernemen Wir doch ungern, dass solche treuherzige Erinnerung bey der Frauen nicht haften wöllen, sondern sie ein Weg als den andern bey irem vermainten Glauben und irrigen Secten noch bis auf dato verharren thue.

Dieweil aber solche Verhartung zuförderst wider Gottes und Irer Kay. M. gnedigstes Geboth und willen laufen, nicht-weniger auch zum präiuditz dieses hailsamen Reformationswerks, sowol den Underthanen, als andern zu groszer Ärgernus geraicht und lenger nachzusehen Uns keinesweges gebühren will,

*) Jan Ellip Husman z Namedy a Riolburgu, majitel Tachova. Srovnej Bílek, Konf. 1235.

als wird im Namen und anstat mehrhöchsternannter Irer Kay. M. von uns die Frau hirmit nachmals Craft habender Commission ernstlich ermahnet, auch Sie wolle obenberürte Irer Kay. M. väterlich, zu Irer aignen, wie zeitlichem, also auch ewigem Heil und Seelenseligkeit wolgemeinte Vorsorge zu Herzen fassen, sich nicht allein alsbald durch die daselbst zu Tachau habende Priesterschaft in der obengemelten heil. catol. Religion recht informiren lassen, sondern auch dieselbe durch buesfertige Beicht und andächtige Empfangung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter ainer Gestalt zwischen Jezt und negstkommenden heil. Weynachten (welche Zeit dan als ein gnugsamer geraumer Termin der Frauen hirmit peremptorie ernant und angesetzt wirdt) wirklich annehmen, und sich sowol mit Irer Kay. M., als mit Irem Eheherrn und allen andern getreuen Inwohnern in solcher heiligen Catolischen Religion vergleichen, an diesem allem mehrhöchstgedachter Irer Kay. M. gnedigsten Willen und Meinung erfüllen, auch ufn widrigen Fall, gegen Ir andere von Irer M. erklerte Mittel vorzunehmen nicht Ursach geben wolle. Und wir verbleiben im Übrigen der Frauen in gebür Freundschaft und allen guten Willen zu erweisen genaigt. Datum Prag, den 6. Novembris 1629. N. N., von der Röm. etc. — Der Wolgebornen Frauen Fr. . . . . Husmanin, geborner Freyfrauen . . . . etc., Unser Fr. Muh. und Schwegerin.

227. Dne 7. listopadu 1629. Ref. komisse zasílá Kateřině slečně z Valdštejna opis resoluce císařovy o její žádosti.

Urozená panno, panno teta, švagkrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Jak jest se J. M. C. král a p. n. v. n. na poníženu supplikací a zstrany vlastní osoby V. M. skrze obzvláštní psaní své resolvirovati, a co Nám v té příčině milostivě poroučeti ráci, tomu z příležitího vejpisu téhož psaní vyrozuměti ráčíte. Nepochybujeme o V. M., než-li že se v tom ve všem dle též milostivé J. M. C. resolucí poslušně zachovati a tuž jistou a milostivou J. M. C. vůli skutečně naplniti ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač s námi se všeni bejti. Datum v Praze, 7. Novembris anno 1629.

N. N., od Jeho Milosti etc. Urozené panně, panně Kateřině slečně z Valdštejna, panně tetě, švagkrově a přítelkyni Naši zvláště milé k dodání.

228. Dne 9. listopadu 1629. Ref. komisse podává místodržicím dobré zdání o žádosti Litoměřických za naučení 1. v příčině emigrantu do země se vracejících, obchody provozujících a mezi lidem znepokojující noviny roztrušujících, 2. v příčině emigrantův, kteří váhají statky své lidem katolickým rozprodati.

Jich Milosti etc., ráčili jsou vyrozuměti, jaké psaní Jich Milostem pánům J. M. C. místodržicím v království Českém J. M. C. rychtář, purgmistr a konšelé města Litoměřic nad Labem pod datum jminulého 19. dne Octobris za naučení v příčině emigrantův ve dvou punktích poníženu žádajíc jsou učinili.

Co se tehdy prvniho punktu dotýče, že ti, kteříž se pro

náboženství ven z království Českého vystěhovali, podtím přede handle své a obchody do téhož království zhusta vedou, též sami osobně sem přijíždějí i zase odjíždějí, nieméně i noviny nepřijemné a pohružlivé mezi lid vtusují, toho J. M. C. rychtář spolu s purgkmistrem a osobami konšelskými nikoliv dopouštěti nemají, vědouc oni dobře, co milostivé J. M. C. patenty po všech krajích vůbec publikované v sobě obsahují, totiž že jest-ližby se kdo po vyjiti terminu peremptorního sobě uloženého s J. M. C., králem a pánem svým nejmilostivějším v víře svaté katolické nesrovnal, že ten nebo ti nemají více v svrchu psaném J. M. C. dědičném království Českém trpiti býti. Jakož také i to v týchž patentech doloženo stojí, že na těch všech, kteříž by přes termin peremptorní sobě uložený zde v zemi děle se zdržovali, jistá příkrá demonstraci neprominutedlně se státi má. A jaká by to demonstraci býti měla, to se v instrukci od J. M. C. panům generálním a principálním k reformaci nařízeným komissařům milostivě dané sub dato 23. Junii anno 1628 (A), item v psaní od J. M. C. Jich Milostem pánům místodržícím učiněným sub dato 18. Octobris a. 1628 (B), item v resoluci J. M. C. pánům hejmanům krajským odeslane sub dato 18. Octobris a. 1628 (C), item v psaní J. M. C. opět Jich Milostem pánům místodržícím učiněným sub dato 25. Maii a. 1629 (D), item v psaní J. M. C. Jich Milostem pánům generálním a principálním commissařům učiněným sub dato 12. Octobris a. 1629 (E), patrně nachází, totiž že arrestem a vězením sjišťování, též i mušketýry (pokudž by toho potřeba ukazovala) do krajův vyšlic, vyzdvihování a sem na hrad pražský do Bílý věže dodávání a tak příkrým trestáním k poslušensví, budto přistoupení k víře svaté katolické aneb se zase ven z země vystěhování a dostatečně pod pokoutou stracení cti, hrdla i statku, že sem do království J. M. C. Českého a zemí k němu vtělených nikda, leč právě katoličti budou a to dokonale prokáží, nenavráti, přidržáni býti mají.

I poněvadž na vyšší stavy taková přísná execuci od J. M. C. uložena jest, tehdy se z toho snadno souditi může, že mnohem míně osob městských se ušetřovati má, nýbrž ovšem všickni ti, kteřížto jsouce již jednou z království tohoto vypověděni, zase sem tak všetečně a opovázlivě pod jakýmžkoli přætextem a barvou bez dovolení, na potupu a zlehčení patentův a milostivé vůle J. M. C. přijížděti smějí, do vězení, a to o samém chlebě a vodě, jakž se to zde v městech pražských i jinde na mnoze stalo a ještě týž způsob se zachovává, dáti, a tudy k poslušensví církve svaté katolické a naplnění milostivé vůle a poručení J. M. C. přivesti sluší. Nieméně poněvadž tolikéž všem vůbec dobře vědomé jest, jaký prostředek Jich Milosti k reformaci nařízeni páni komissaři s jistého bedlivého společného uvážení z moci od J. M. C. sobě dané proti osobám stavu městského, kteříž v příčině náboženství Boží a J. M. C. vůle naplniti nechtějí, pro tím spěšnější jich k poslušensví přivedeni jsou obrati ráčili, totiž že jim všecky a všelijaké živnosti městské zastaveny a odňaty jsou, pročež nadepsaní J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic slušně měli a mají (beze

všech otázek) téhož platného příkladu a dobrého užitečného řádu následovati a všem, jak zde ještě snad zůstávajícím nekatolickým urputným, tak i těm již jednou emigrovaným mužského i ženského pohlaví osobám, jakožto těm, jenž se té milostí a dobrodiní, kteréhož předešle v tomto J. M. C. dědičném království Českém užívali, sami svévolně strhli a pro svou proti J. M. C. králi a pánu svému nejmilostivějšímu prokazující spuru a urputnost již dále na ten čas (jakož i vyšším stavům nekatolickým a emigrovaným z jistého J. M. C. nařízení a poručení se totéž nápodobně děje) toho oučastní býti nemohou, takové provozování živnosti a obchodův neprodleně a skutečně zastaviti i také toho každého, kdožby jim v tom nápomocen byl a s nimi jaké handle vedl, vedle povahy osob a spravedlivého uznání trestati. Jakož také, pokudžby se na kohokoliv to vyhledalo a našlo, že by nějaké noviny nepřijemné, pohružlivé a k rozržitosti se schylující mezi lid vtrusoval, aneb jakékoliv škodlivé praktiky provozoval, ten každý má vedle poručení J. M. C. sub dato 18. Octobris anno 1628 Jich Milostem pánům mistodržcím (F), též napodobně pánům commissarům k reformaci v krajích nařízeným (G), učiněného, do arestu vzat a sem do Prahy do vězení k dalšímu té věci opatření dostaven býti.

A kdež také v druhém punktu týž J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic vznášejí, že předdotčení emigranti, majíce sobě poručeno, aby statky své všecky a všelijaké lidem katolickým rozprodali aneb jim je postupovali, váhavě se k tomu mají a o takové prodaje se nestarají; v té příčině ráčil jest J. M. C. skrze své, jak Jich Milostem panům mistodržcím, tak i pánům commissarům k reformaci v krajích nařízeným sub dato 18. Octobris a. 1628 odeslané milostive psaní (H. J.) takové vyměření a poručení učiniti, že se týmž emigrantům mimo předešlý termin ještě druhý peremptorní až do dne památky sv. Jiří nejprve příštího k prodaji skrze plnomocníky své takových statkův jich jmenovati a v známost uvésti má. Pakliby oni v týmž čase dotčených statkův svých neprodali, tehdy aby a magistratu ex officio tomu, kdož by za ně nejvíce dáti chtěl, prodány byly, však toho šetříc, aby krevní a příbuzní přátelé před jinými koupiti chtějícími přednost k takovému trhu jméli a přitřeliloliby se, že by někdo z přátel minějí nežli cizí za který statek dával a prodavač pro ušetření přátelstva na tom by přestati chtěl, to své místo jmiti a cožkoliv*) se tak utrží, to jim emigrantům ven z země svobodně puštěno býti má. A jestližeby pod tím od někoho jaká chytrost na oklamání vrchnosti se našla, ten každý má vedle práva strestán býti. I poněvadž vyšší stavové nyní oznámené J. M. C. milostivé nařízení a poručení podnikati musejí, ovšem jsou též městské osoby se vedle téhož poručení zachovati povinni. A pročez J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic k tomu se neprodleně a se vší pilností přičiniti mají, aby to vše při jejich městě skutečně a nalezitě opatřeno bylo. Ex commissione reformationis Pragae. 9. Novembris anno

*) Orig. »ačkoliv«.

1629 Jich Milostem Jeho Mil. Římského císaře, Uherského a Českého krále nařízeným pánům místodržícím v království Českém k dodání.

229. Dne 16. listopadu 1629. Ref. komissa zasílá Markétě Talmbergkové roz. Trčkovně z Lipy opis resoluce císařovy o její žádosti.

Urozená paní paní teta, švagrová, máte a přítelkyně Naše zvláště milá. Jak jest se J. M. C. král a p. n. v. n. na poníženou supplikaci V. M. resolvírovati a co nám v té příčině skrze psaní své milostivě poručiti ráčil, tomu z příležitího vejpisu vyrozuměti ráčíte. Nepochybujeme o V. M., nežli že se vedle též milostivě J. M. C. resoluci v tom prodlouženém terminu tak poslušně zachovati a tuž milostivou J. M. C. vůli skutečně naplniti ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač s námi býti. Datum v Praze, 16. Novembris a. 1629. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozené p. paní Markytě Talmbergkové roz. Trčkovně z Lippy etc., paní tetě, šv., máte a přít. N. z. m. k dod.

230. Dne 19. listopadu 1629. Ref. komisse chválí krajské ref. komissaře za úspěchy dosud dosažené a zasílajíc jim přepisy dřívějších císařských resolucí týkajících se zatvrzelých nekatolíků, vybízí je, aby se přičinili k šťastnému dokončení reformace.

Urozený pane, pane, též urozený a statečný rytíři, páni švagře a přátelé nám zvláště milí. Poznali jsme sice a poznáváme od V. M. a Vás při řízení té slavné, spasitedlné a Pánu Bohu milé v náboženství reformací v kraji Rakovnickém a Žateckém každého času pravou, upřímnou péči, pilnost, horlivost a platnou práci, skrze níž vedle pomoci Pána Boha všemohoucího, jemuž buď věčná chvála vzdána, páni obyvatelé téhož kraje již bez mála všickni k pravé, samospasitedlné víře svaté katolické přivedeni jsou. Nad čemž tolikéž J. M. C. král a p. n. v. n. obzvláštní své zalíbení jmiti ráčí. Však poněvadž ještě s některými nejtvrdošijnějšími obojího pohlaví osobami, kteréž ani poslušnosti jak církvi svaté katolické, tak i J. M. C. zachovati, ani ven z země se odstěhovati nechtějí, jiní pak vystěhovavši se již jednou z tohoto království, zase sem beze všeho dovolení na potupu a zlehčení patentův a milostivé vůle J. M. C. všetečně přijížděti se opovažují a tudy, že se k nim s příkrejším prostředkem přikročiti musí, svévolně příčinu dávají. nám činiti jest, vidělo se nám za potřeby býti, tyto příležití trojí pod literami A, B, C, vejpsy z jistých J. M. C. nám rozdílným časem odeslaných resolucí tolikéž V. M. a Vám odeslati, tak abyste vyrozumějí, jaká jest v tom J. M. C. milostivá, dokonalá a neprominutedlná vůle, tím podstatněji beze všeho ostejchání k jednomu každému vedle téhož milostivého J. M. C. poručení se zachovati věděti ráčili a věděli. Jakož pak týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme a od osob našich přátelsky žádáme, že při též commissi a práci od J. M. C. na V. M. a Vás vzložené ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího a pro zasloužení

věčné odplaty i take k obzvláštnímu J. M. C. zalibem nie sobě za obtížně nekladouce, k tomu, aby táž reformaci tím dřívěji k šťastnému dokonalému konci (quia finis coronat opus) od V. M. a Vás přivedena byla, všelijak se pilně a vroucně přičiníti a vynasnažovati ráčíte a vynasnažíte. Vědouce, že se na tom jista a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost a ochrana Boží rač obostranně s námi se všemi býti. Datum v Praze, 19. Novembris anno 1629. N. N., od Jeho M. etc.

Urozenému panu panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřmu Příchovskému z Příchovic a na Krašově, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Rakovnického a Žateckého nařiz. com., p. šv. a přát. Nam zvláště mil. k dod.

In simili. I všem jiným pánům commissarům krajským, vide titule sub folio 139., 140.*)

231. Dne 21. listopadu 1629. Ref. komisse odpovídajíc na omluvu Sušických nařizuje jim, aby po primasu svém poslali jí seznam těch, kteří již k víře katolické přistoupili, jakož i těch, kteří dosud tak nečinili. Vzhledem ku stesku Sušických do nedostatku kněží, odkazuje je, by se obrátili k nejvyššímu sudí království českého s prosbou, by jim na nějaký čas propůjčil kněze řádu jesuitského.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Sušice, přátelům Nam milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nam milí. Jakou jste omluvu svou v příčině ještě ne všech obyvatelův v městě Sušici k víře svatě katolické přivedení Nam skrze psaní sub dato nedávno jminulého 22. dne Octobris učinili, Jsme z přečtení téhož psaní vyrozuměl. Však poněvadž na tom dosti není, nýbrž My vědětí chceme, již-li tam ti, kteřížto vedle předešlého od Nás generaliter na všecky v nově katolické osoby prošlého nařízení a poručení se poslušně nezachovali, totiž že při pomínlým velikonočním času vedle řádu a příkázání církve sv. katolické se nezpovídali a velebné Svátosti Oltární nepřijímali, od primatora Vašeho (tak jakž od Nas jemu o tom dostatečně poručeno bylo a on Nam, že to vykonati chce, připověděl) k víře sv. katolické přivedeni jsou čili ne.

Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste ihned dotčené osoby všickni zejména, však ty, kteréž již k též víře sv. katolické jsou přistoupili, zvláště a ty kteréž ještě v urputnosti své a bludích sektářských zůstávají, také zvláště popsatí a v pořádné poznamenání pod pečeti městskou uvéstí dali, kteréžto poznamenání primas Váš, vypravice se neprodleně sem do měst pražských, sám osobně Nam odvésti a dodatí má, Nam neprodleně odeslati. Co se pak (jakž toho dokládáte) nedostatku správěův duchovních v městě Sušici dotýče, ponevadž jsme Vám předešle pod datum nedávno jminulého 18. dne Octobris, o tom dosti psali, abyste od Jeho Mil.

*) Přítomné publikace str. 233—234.

pana nejvyššího sudího království Českého propůjčení Vám za některý čas svých pánův paterův Societatis Jesu vyžádali, tehdy se tak v tom zachovati věděti budete, jakož žádně o tom pochybnosti není, že Jeho Mil. pán v té tak pobožné, spasitelné a Pánu Bohu milé věci Vám volně rád nápomocen bude. S tím milost Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 21. Novembris anno 1629. N. N., od Jeho Mil. etc.

232. Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse zasílá Volfovi Ilburgovi hraběti Vřesovci opis resoluce císařské o emigrantech bez dovolení do Čech se vracějících a nařizuje mu, aby zatvrzelého nekatolika Martina, jenž jsa písařem ve službách Jana Habarta Vřesovce do Čech bez dovolení přijíždí, dal uvězniti a do Prahy dodatí.

Urozený hrabě a pane, pane švagře Nám zvláště milý. Odsíláme příležitě V. M. pro vyrozumění vejpis milostivé J. M. C. resoluci v příčině emigratorum neboližto osob pro nechtění se s J. M. C. v pravé sv. katolické víře srovnati vedle patentův J. M. C. ven z země této J. M. C. dědičné České vystěhovalých zase sem do tohoto království Českého beze všeho dovolení přijíždějí a po krajích leckdes se protulují i od některých přátel svých proti jistě J. M. C. vůli přechovávání bývají. I poněvadž toho hodnověrnou zprávu máme, že pana Jana Habarta Vřesovce z Vřesovic písař jménem Martin (kterýžto zpurný kacíř jsouce a majíce se dle znění J. M. C. patentu před tím již dávno s jinými hejtmany, ouředníky a písaři ven z země vystěhovati, to jest potom dosti pozdě učinil) nyní sem zase do tohoto J. M. C. dědičného král. Českého na statek jeho, ano i dokonce sem do měst pražských k vyřizování věci téhož pána svého přijíždí a tak sem i tam se k nemalému jiných pohoršení toulá. Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme, abyste na dotčeného Martina písaře i jiného kohokoliv nekatolického, kdožby od nadepsaného pana Jana Habarta z Vřesovic sem do království Českého bez jistého J. M. C. anebo Našeho na místě J. M. C. dovolení přijížděl, bedlivej pozor dáti a když sem přijede, ihned jej arremtem dobře opatřiti a vedle též resoluci J. M. C. sem do vězení dodatí naříditi ráčili. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od Jeho Mil. etc.

Uroz. panu panu Volfovi Ilburgovi hraběti z Vřesovic a z Doubravské Hory, na Podsedicích, Vchinicích a Vršovicích, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu jagrmistru v království Českém etc., panu švagru Nám zvláště milému k dodání.

233. Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse žádá hraběte Sezimu z Vrtby, aby podal jí zprávu, zda Alena Ropalka a Kateřina z Michalovic, u manželky jeho se zdržující, již k víře katolické přistouply.

Urozený hrabě a pane pane ujče a švagře náš zvláště milý. Máme toho jistou zprávu, že panna Alena Ropalka a panna Kateřina z Michalovic (kterým ad certam conversionem vel emi-

grationem dle milostivé od J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině všech nekatolických panen z vyšších stavův přes 25 letů věku svého majících a v tomto J. M. C. dědičném království Českém až posavad se zdržujících prošlé resoluci jistý termín uložen byl a ten již dávno jminul u V. M. paní manželky ještě zůstávají. My pak o tom, zdaliž ony již katolické jsou, vědomosti nemáme. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, že dotčené panny obě před sebe povolati a jim o tom, aby ony, zdaliž jsou již k pravé samospasitedlné svaté katolické římské víře přistoupile, kde se z hříchův svých zpovídaly a od kterého správce církevního velebnou Svátost Oltářní pod jednou způsobou přijaly, pořádné od zpovědníka svého psané vysvědčení ukázaly. Pakliby se toho při nich nenašlo, tehdy aby se sami osobně před Nás k vyrozumění další J. M. C. milostivé vůli neprodleně postavily, poručiti a Nám také V. M. o té vši věci gruntovní zprávu co nejdřívěji učiniti sobě nesužiti ráčíte, tak abychom jak se dále v tom zachovati věděti mohli. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od J. M. etc.

Uroz. p. panu Sezimovi hrab. z Vrtby, pánu na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v království Českém hofmistru, panu ujei a švagkru Našemu zvláště mil. k dod.

234. *Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse k žádosti kněžny z Lobkovic svěruje provedení reformace na jejích panstvích v krajích Kouřimském a Vltavském ležících Oldřichovi Skuhrovskému ze Skuhrova.*

Urozený a statečný rytíři pane příteli nám milý. Na onehdejší psaní Vaše mně, nejvyššímu hofmistru, učiněné, tuto Vám zase společně odpověď Naši dáváme. Poněvadž s jistým vědomím a dobrým contentem neb spokojením předních pánův commissarův od J. M. C. krále a p. n. v. n. k reformaci in religione v krajích Kouřimským a Vltavským nařízených (kteříž pro jiný pilný v potřebách J. M. C. i obecních zde konané práce své sami se do těchž krajův odsud vypraviti a tam zůstávati nemohou) Její Milost kněžna z Lobkovic z obzvláštní k Vám v tom mající důvěrnosti osoby Vaší k tomu se dožádati ráčila. abyste Vy na Její kníž. M. panstvích a statech v těchž krajích Kouřimským a Vltavským všecky lidé poddaný Její kníž. M. v náboženství reformovali a k víře sv. katolické přivesti hleděli, a jsouce My také od Její kníž. M. za to požádání, abychom k tomu povolili a Vás o tom skrze psaní napomenuli, protož znajíce tuž žádost Její M. kníž. slušnou hejti, tak činíme a k tomu rádi povolujeme, týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste neprodleně vypravice se na též panství a statky Její kníž. M. v krajích Kouřimským a Vltavským ležících, všecky lidi Její kníž. M. poddaný obojího pohlaví, starý i mladý, jak osedlí tak i neosedlí, podruhy, manželky, děti i čeládky jich, summou všecky, kteří lidi slují a duše rozumný mají, dle dobré discreci Vaší a jakž toho potřeba

ukáže, co nejdříve možné k též prave sv. katolické římské skutečně přivést, se vši pilností se snažili i také Nám brzkou relací vyřízení Vašeho sem odeslali. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od Jeho M. etc.

Uroz. a stat. rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k refor. v rel. kraje Kouřimského nařízenému commissari, panu příteli n. m. k dod.

235. *Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse kárá Zuzanu Salavovou, že předstírajíc nemoc před ní se nedostavila, i vyzývá ji, by předložila hodnověrné vysvědčení o tom, že dcery její již k víře katolické přistoupily.*

Urozená paní přít. Nám milá. Měli jste sice slušně na Naše Vám předešle pod datum 27. Octobris odeslané obeslání před Nás sami osobně [se] postavití, ale zanedbavše Vy to, jen jste Nám psanou odpověď pod datum 9. Novembris tak zatmělou a nedostatečnou odeslali, že na ní přestati nemůžeme. Nebo kdež se nedostatkem zdraví, že sem přijeti nemůžete, vymluvate, ta výmluva Vaše v té tak vysoce důležité a velmi potřebné příčině nepostačuje, leč byste na to od dvouh přísězních zemských doktorův dostatečně vysvědčení ukázali; však na ten čas toho tak zanecháváme. A dále z strany sirotkův tolikéž oznamujete, že by panna Anna Marie již vdaná a katolická zůstavati, druhá pak panna Mandalena k vyučování dana býti měla, což vše jsouce toliko Vaše pouhý slova, který v této commissi a při J. M. C. nikoli nepostačí, nýbrž dostatečně o tom, kde, kterého času a skrze jakého správce duchovního táž paní Anna Marie k víře sv. katolické přivedena a zdalíž v ní dokonale utvrzena, též i o panně Mandaleně, kde a komu k vyučování dána, i jižli v tak dlouhém čase na tuž katolickou víru obrácena jest. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste Nám hodnověrné od správce duchovního, pořádného kněze katolického, na to, že táž panna Anna Marie v konečnosti k víře sv. katolické skrze zpověď a přijímání velebné Svátosti Oltářní jest přistoupila, ihned beze všeho meškání odeslali a tu druhou pannu Mandalenu nejdéle ve dvouh nedělích, od datum tohoto psaní Našeho pořad zběhlých, tolikéž k též víře sv. katolické skutečně přivedli, a to podobně hodnověrným zpovědníka vysvědčením dostatečně prokázali, aneb se s nimi oběma osobně sem před Nás postavili. Jináče nečiníce. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od J. M. etc.

Urozené paní Zuzanně Salavové z Šaratě a na Jindicích, přít. N. m. k dod.

236. *Dne 1. prosince 1629. Ref. komisse poroučí Barboře Mladotové roz. z Budova, aby podala jim zprávu o tom, zda již Kateřina šl. z Sezimova Oustí a Johanna z Bubna víru katolickou přijaly.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Nepochybujeme o tom, že Vám v čerstvé paměti zůstává, co jsme při Vás předešle oustně

jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., v příčině panny Kateřiny šlechtičny z Sezimova Oustí a panny Johanny z Bubna, deery Vaši, nařídili, totiž abyste, jsouce Vy již z milosti Buoži katolická, je obě tolikéž v jistým Vám jmenovitě až do dne památky sv. Martina uloženým, potom pak zase až do dne památky sv. Ondřeje apoštola, vše již jminulého, prodlouženým termínu k pravé sv. katolické římské víře konečně přivedli. I poněvadž My o tom, zdaliž se již od Vás tomu zadosti stalo a jsouli již ony obě k dotčené víře sv. katolické přivedeny, dostatečně věděti chceme, protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste Nám neprodleně zprávu svou v spis, na čem ta věc pozůstává, učinili a při tom hodnověrně, od správce duchovního psané vysvědčení, že jsou se dotčené obě osoby zpovidaly a velebnou Svátost Oltární pod jednou spůsobou přijímali, Nám odeslali. Pakliby buď obě aneb kterákoli z nich ještě katolické nebyly, tehdy abyste ihned je nebo ji, ničímž se nevymlouvajíc a nezastírajíc, sem před Nas dostavili. Jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 1. Decembris anno 1629. — N. N., od J. M. etc.

Uroz. paní Barboře Mladotové rozené z Budova a na Křemuži, přít. N. mil. k dod.

237. Dne 3. prosince 1629. Ref. komisse domlouvá Dorotě Hraběnce z Fürstenberku roz. Holické ze Šternberka, aby od zaručené losi své upustila a víru katolickou přijala.

Urozená paní paní teto, švagrová a přítelkyně Naše milá. Jakož jsme předešle V. M. psaní pod datum 7. dne pominulého měsíce září učinili a v něm dle jisté vůle a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. termin peremptorní do dne památky svatého Václava již jminulého, buďto k víře svaté katolické spasitedlné přistoupení aneb z tohoto J. M. C. dědičného král. Českého jinam se vystěhovati, jmenovali, v té celé naději, že v tom čase sobě usmysliti, J. M. C. milostivé již od tak dávného času mnohokrátě vůbec, jak skrze patenty, tak i skrze commissaire své činěné dobré, spasitedlné, upřímné a právě otcovské napominání k srdci své i u již vždy jednou připustiti a dadouce se dobrým, učeným a pob. žným sp. ávcům duchovním pravému svatému spasitedlnému náboženství katolickému dobře vyučiti k němu příkladem jiných mnohých pánuv obyvatelův tohoto král. Českého věrných a poslušných J. M. C. poddaných obojího pohlaví dobrovolně přistoupení ráčíte. — Že se pak toho mimo tuž Naši lepší naději od V. M. až posavad nestalo, nýbrž trvajíc V. M. ještě v svých proklatých sektářských bludích, zde v tomto J. M. C. dědičném král. Českém k velkému jiných pohoršení zůstavati ráčíte, měli bychom slušně dle milostivé resolučí a poručení J. M. C. pro takovou neposlušnost s jistou od J. M. C. na všechny urputný, jak mužského tak i ženského pohlaví osoby, kteréž v tak prodloužilým čase přes termin sobě uložený ani k víře sv. katolické přistoupení, ani ven z země této vystěhovati [se] nechťěji, nařízenou exekucí k V. M. přikročiti. Však nepřejíc V. M., jakožto Naši

zvláště milé paní tetě a švagrové, takový těžkosti, ještě V. M. na ten čas ušetřující, týmž jmenem a na místě J. M. C. další lhůtu, a to od datum tohoto psaní Našeho do tří neděl pořád zběhlých počítajíc, peremptorie přidáváme, tak a na ten způsob, abyste v tom čase již na konec buďte k též víře sv. katolické římské skutečně přistoupeni, anebo se z tohoto J. M. C. dědičného král. Českého pryč vystěhovati ráčili. Pakliby se toho nestalo a V. M. přes ten čas a termin vešš dotčený předece zoumysla v bludném kacířství svém trvajíc zdě v tomto král. Českém kdežkoli postiženy býti ráčili, tehdy cokoli pro takovou zoumyslnou neposlušnost V. M. nepřijemného (jakž od J. M. C. generaliter proti všem takovým odporným nařizeno jest) bez dalšího ušetření potká skutečně, toho všeho vinu žádnému jinému, nežli sami sobě přičítati ráčíte. Však jsme vždy ještě k V. M. té důvěrně naděje, že k tomu přijíti nedati, nýbrž v tom jistou Boží a J. M. C. vůli k svému vlastnímu časnému i věčnému prospěchu mile a volně rádi naplniti ráčíte. Mezi tím pak na předešlé i toto psaní Naše od V. M., co tak učiniti a zdaliž se raději u víře sv. katolické s J. M. C. srovnati, nežli pro urputnost v bludném sektářství vlast svou milou opustiti chťiti ráčíte, jisté odpovědi, kterou bychom se spraviti mohli, žádáme a očekáváme. S tím milost Boží rač obostranně s námi se všemi býti. Datum v Praze, 3. Decembris anno 1629. N. N., od J. M. etc.

Urozené paní paní Dorotě hrabince z Fyštenbergku, rozené Holické z Šternbergka a na Lišný etc., paní tetě a švagrové Naši milé k dod.

238. Dne 3. prosince 1629. Ref. komisse předvolává: Přecha Mitrovského z Nemyšle, Adama Jiřího Koštomlatského z Vřesovic, Mikuláše z Bubna, Jindřicha Žákovce z Žakovy. Jiřího Kranse, Jiřího Šlechtu ze Všehrd, Volfa Pacovského, Abrahama z Solhanzu, Šlivu ze Šlívna, Šindla z Eberharce, nejmenované úředníky statku Mokropeského a Libochovického, Jakuba Kylesa, Valentína Reissnera, Zachariáše Jedličku, Martina Husu, Matěje Milinského, Annu Dobranovskou z Dobranova, Dorotu Ježovskou z Hemrlesu, Markétu Salomenu Hrobčickou. Johannu Kunášovou z Machovic, Kateřinu Branišovskou z Branišova. Kateřinu Belvicovou. Evu Měsíčkovou z Vyškova, Alžbětu Čabelickou ze Soutic. Alžbětu Solhanzovou, Annu Poustovou, Marii Konojedskou. Kateřinu a Alžbětu Kapliřovou; pannu Trmalku, Račickou ze Vchynic a Borynku.

Urozený vладыko pane příteli Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní dojde, nedadouce sobě nitčemuž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili, sem do měst pražských přijedouc před Nami postavili a příčinu obeslání svého vyrozuměli. Jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Dat. v Praze, 3. Decembris a. 1629. N. N., od Jeho Mil. etc.

Urozenému vladycce panu Přechovi Mitrovskému z Nemyšle a na Dušníkách, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vladycce panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskému z Vřesovic a na Oujezdci, příteli Nam milemu k dodání.

In simili. Urozenému vlad. panu Mikulášovi z Bubna, přít. N. m. k dod.

In simili. Uroz. vladycce Jindřichovi Žákovcovi z N. na Březi (s ouředníkem Kuklou a ženou jeho), přít. N. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Jiřímu Krausovi, ouřed. panství Brandejského, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vl. panu Jiřímu Šlechtovi z N. a v Bučině (s synem jeho), př. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vl. panu Volfovi Pacovskému z Benze, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vl. panu Abrahamovi z Solhauzu, přít. n. m. k dodání.

In simili. Uroze. vl. panu Augustinovi Šlivoi z Šliven, na Bernštorfě, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vlad. panu Janovi Šindlovi z Ebrharze v Řehlovicích (s manželkou jeho), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. panu . . . . ., ouředníku statku Mokrobského (s ženou jeho) přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu . . . . ., ouředníku statku Libochovického, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu Jakubovi Kylesovi z N., hejtmanu na Kamenici, přít. n. m. k dod.

In simili. Slovutnému Valtinovi Reyssnerovi z N., pisaři na Kamenici, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu Zachariášovi Jedličkovi z N., správci na Zahořanech, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu Martinovi Hustovi z N., správci na Střeblicích, přít. n. m. k dod.

In simili. Slovutnému Matějovi Mylinskému, přít. nam mil. k dodání.

In simili. Urozené paní Anně Dobranovské z N. a na Pašinci, přítelkyni n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Dorotě Ježovské z Hemrlesu a na Kalemicích *) (s strejnami jejími), přít. n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Markétě Salomeně Hrobčické z Chéjnova a z Wintbergku a na Čkyních, př. n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Johanně Kunášové z N., přít. n. m. k dodání.

In simili. Urozené paní Kateřině Branišovské z N. (s synem jejím), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze paní Anně Blvičce z Duban. a na Draho-buzi, přít. n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Evě Měsíčkové z N., přít. n. m. k dodání.

*) Kalenice.

In simili. Urozené paní Alžbětě Čabelické z N., přít. n. m. k dodání.

In simili. Uroz. paní Alžbětě Solhauzové roz. Pokovně a na Svatově*) (s dcerou její) přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Anně Poustové z N. a na Benešově (s Maximilianem synem jejím), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Marie Konojedské roz. z Solhauzu a v Benešově, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní N.**) Kaplířové roz. z Hrušova, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Alžbětě Kaplířové roz. z Meykrova (sirotky při sobě mající) přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. panně N. Trmalce z Benešově, přít. n. milé k dodání.

In simili. Urozené panně Anně Račičkové ze Vchinic, přít. n. m. k dodání.

In simili. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty, přít. n. m. k dodání.

239. Dne 6. prosince 1629 Ref. komisse vyzývá Jana Boryni ze Lhoty, Jana Jiřího Šlechtu ze Všehrd, Johannu Čejkovou z Harasova, Jiřího Kladenského z Kladna, Mikuláše Bohuslava Hložka ze Žampachu, Bohuslava Rittera z Gross-Öttingu, Jana Hubryka z Hendersdorfu, Mikuláše Skálu ze Zhoře, Gabriela Hozlaura a Evu Kliksovnu ačy, jelikož za katolické se vydávají, prokázali se, že věru katolickou skutečně přijali.

Urozený vладыko, pane příteli Nám milý. Ačkoliv tomu porozumíváme, že se za katolického vydáváte, však poněvadž My o skutku, kdy jste k pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře přistoupli, kde a komu se zpovídali a od koho ve ebnou Svátost Oltářní pod jednou způsobou přijali, žádné vědomosti nemáme, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vás napomináme, abyste Nám na to hodnověrně od zpovědníka svého vysvědčení psané ukázali, neprodleně odeslali, aneb se před Nás sami osobně postavili i toho spravili. Jináče nečinice. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 6. Decembris 1629. N. N., od J. M. etc.

Uroz. vладыce panu Janovi Boryňovi ze Lhoty i na Buděničkách, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Janovi Jiřímu Šlechtovi z N. a v Bučině (s manželkou), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Johanně Čejkové z Harasova a na Sukdole, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Jiřímu Kladenskýmu z Kladna a v Jinčanech***), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Mikulášovi Bohuslavovi Hložkovi z Žampachu a na Hospozíně, přít. n. m. k dod.

*) Kateřina, srov. Bilek, Konf. 243.

**) Svádov.

***) Jinočany (?).

In simili. Uroz. vl. panu Bohuslavovi Rytterovi z Grossottinku, J. M. kníž. z Lobkovic hejtm. na panství Roudnického, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Janovi Hubrykovi z Hendersdorfu, hejtm. na pan. Beřkovicím, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Mikulášovi Skalovi ze Zhoře a v Pátku, přít. n. m. k dod.

In simili. Urozenému vlad. panu Gabrielovi Hozlaurovi z Hozlau, J. M. kníž. z Lichtenštejna hejtm. na Roztokách, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. panně Evě Kliksovně z N. a v Porutei,* přít. n. m. k dod.

240. *Dne 12. prosince 1629. Ref. komisse dovoluje emigrantu Hanušovi Švikovi z Lukonos, by v Čechách po šest neděl se zdržovati směl za tím účelem, by ve víře katolické vyučovati se dal.*

Von Ihrer Hochfürst. und Ihren Gnaden wegen. Dem Hr. Hansen Schwik von Lukonos auf sein angebrachte Bitt zu bewilligen, dass er alther ins Königreich Böhaim widerkohmen und sich alda in der heil. catolischen Religion recht underweisen lassen möge, hiemit anzutüegen: Dieweil die höchsternente Irer Kay. M. durch das angestellte Reformationswerk in sonderheit dies ausgerichtet gerne sehen wolten, das alle diejenigen, so der Religion halber emigrit, dermalains die treuherzigen und wolmeinenden Vermahnungen zu Herzen fassen und zur Erkandtnus des wahren alleinseligmachenden heil. catolischen Glaubens kohmen möchten und nun der besagte Hr. Hans Schwik sich hierzu wolgenaget erzeigen thuet, als wird im Nahmen und anstat Irer Kay. M. Ihme sechs Wochen Fristzeit, von dato dies Decrets an zu raiten, sich dahie im Königreich Böhaim frey umb sicher aufzuhalten bewilliget und zugelassen, in genzlicher Zuversicht, dass Er in solcher Zeit sich durch fromme gelehrte Geistliche Leute in dem obgedachten wahren heil. catolischen Glauben recht underwiesen zu werden und folgends mit würlklicher desselben Annehmung seiner eigenen Seelen, sowol auch zeitlicher Wolfart zu helfen ganz eufereg befeilszen wird. Daran wird erfüllet Irer Kay. M. gnedigster Will und Meinung. Ex Commissione Reformationis, Prage, 12. Decembris A. 1629. Dem Hr. Hansen Schwikh von Lukonos &c. zuzustellen

241. *Dne 15. prosince 1629. Ref. komisse dovoluje emigrantu Karlovi Balbinovi z Vorličné, by do Čech na dobu čtyř neděl vrátiti se směl a tu se n. iž oženství katolickému vyučovati dal.*

Jich Milosti ráčili jsou z spisu urozeného vladyky pana Karla Balbina z Vorličné vyrozuměti, z jakých příčin on za dovolení, aby zase sem do král. Českého svobodně přijiti mohl, vyhledává. I poněvadž se to poznává, že on již z vnuknutí Pána Boha všemohoucího k víře sv. katolické náchylen jest a skrze dotčený spis

* Snad správně Peruci.

svůj připovídá, že dosáhnouce povolení sem přijeti motci, při svém příjezdu se pokojně chovati a náboženství katolickému vyučovati [se dáti] chce, tak že o jeho skutečným k víře svaté katolické přistoupení dobrá naděje jest, pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Milosti dotčenému panu Karlovi Balbinovi z Vorličné lhůty do čtyry neděl pořád zběhlých, od datum tohoto dekretu počítaje, udělovati a k tomu povolovati, že sem do král. Českého, vlasti své milé, bezpečně přijedouc, až do vyjití téhož oznámeného terminu svobodně v něm zůstávati může; však tak a na takový způsob, aby on v týmž čase připovědi své zado-ti učiniti hleděl a dadouce se též pravé a samospasitedlné víře sv. katolické římské dobře vyučiti, k ní skutečně přistoupení a tudy předně jak duši své věčného spasení dosáhnouti, tak tolikéž i ustavičného zde v král. Českém mezi svými milými přáteli pokojného a pohodlného přebývání užiti mohl, pilně se vynasnažoval. Jinak, pokudž by se to od něho tak nestalo, tehdy se to při předešlé J. M. C. milostivé resoluci a poručení, aby tohoto J. M. C. dědičného král. Českého a zemí k němu přivtělených dotud, až pravým katolíkem bude, prázen byl, zcela a zouplna zůstavuje. Cím se spraviti bude motci. — Vědouc, že se etc. Ex commissione reformationis. Pragæ, 15. decembris a. 1629.

Urozenému vладыce panu Karlovi Balbinovi z Vorličné k dod.

242. Dne 20. prosince 1629. Ref komisse vyslovuje se o žádosti nekatolika Jana Štěpána Strobelbergera, doktora lékařství a měšťana Řezenského, by každého roku nějaký čas v Karlových Varech se zdržovati a lékařskou praxi provozovati směl; i navrhuje, by žádosti té nebylo vyhověno, leč by žadatel slibil, že po příchodu do Čech ve víře katolické dá se vyučovati.

Ihre Hochfürst. und Ihre Gnaden &c. Haben aus höchsternter Ihrer Kay. M. an deroselben wolverordnete Herrn Statthalter im Königreich Böhaim ergangenen Schreiben, sowie auch des Johan Stefans Strobelbergers, Medicinæ Doktors und Burgers zu Regensburg eingeschlossenen Supplication, so ad Consilium Reformationis communicirt worden, vernommen, wie dass jeztbemeltem D. Strobelberger (der da nicht catolisch) umb Bewilligung, dass er auf eine gewisse Zeit im Jar in dies Irer Kay. M. Erb-Königreich Böhaim, nach Carlsbad zu raisen und sich des practicirens da-elbsten gebrauchen möge, anhalten thuet. Und nach fleissiger dieser Sach deliberation es werden hochgedachte Ihre Gnaden Herrn Kay. Statthalter hiemit freundlich erinnert, dass von denselben vorhin sub dato 9. Aprilis dies 1629 Jars austrükliche in Nahmen Irer Kay. M. resolution und Befehl an Herrn Gotfried Hertl von Leutersdorf, Elbognerischen Craishaubtman, ergangen, dem besagten D. Strobelberger nicht mehr, als den albereit lengst verstrichenen Früeling über, die Aufenthaltung alda zu Carlsbad zu vergönnen, und sofern er inmittels zur heil. catol. Religion sich nicht bequemen würde, dass alsdann er unverzogentlich sich aus dem Land wegbegen und ohne von Irer Kay. M. erlangtem Specialconsens ferner (under was prætext es sey)

herein nicht komben solle: wiewol nun der angeregte D. Strobelberger, als er noch zu Carlsbad anwessend war, von geistlichen und weltlichen Personen zur Bekherung und Annehmung des wahren alleinseligmachenden heil. catol. Glaubens gnugsamb vermahnet worden, so hat er doch dies alles in Windt geschlagen und ist neben andern halssterrigen, Irer Kay. M. in der Religion widerigen, aus dem Lande gezogen. Wann dann die mehrhöchst-gemelte Ire Kay. M. durch dero gnedigstes rescript sub dato 4. Augusti dies 1629 Jars sich dahin, dass sie keinen einzigen emigranten, wer der auch sey, wan er nicht zuvoriderist sich in der heil. catol. Religion instruiren zu lassen verspricht, ins Land wider zu komben, bewilligen wollen, gnedigst resolvirt, auch vor diesem zum öftermal durch unterschiedliche Schreiben ernstlich verboten, allen denen, so der catol. Religion nicht zugethan, die Nahrung dahie in deroselben Erb-Königreich Böhaim zu verstaten, auch sie im Lande durchaus nicht zu duelden, und was die Stadt Carlsbad wegen eines Medici betrifft, dieselbe schon mit einem gutem catolischen besteltem Medico (welcher vorhin, das zu seinem præiudicio kein anderer Medicus, und sonderlich dieser uncatolischer D. Strobelberger, daselbsten nicht einkomben solle, umb protection gebeten) gnugsamb versehen, zudem auch billich und hochnothwendig in Acht zu nehmen, dass alle occasiones, welche den Inwohnern dieses Landes ein ärgernus (wie sich dessen an dem jeztbesagten D. Strobelberger zu besorgen ist) verursachen möchten, genzlich abgewendet und vehütet würden: so können Ihre Gnad. die Herrn Reformations-Commissarii keineswegs dar zurathen, das ime D. Strobelberger, der da nur seinem Privat-Nuzen und Gewin nachgehet, die ins Land Widerkunft, der vorigen Irer Gnaden der Herrn Kay. Statthaltern ime gegebenen Resolution zuwider, solte so absolute, wie ers begert, bewilliget werden, sondern es wird erachtet, ime resolute das ime herein ins Königreich Böhaim zu komben, nicht ehe, bis er verspricht, dass er zu seiner alherkunft sich in dem heil. catol. Glauben underweisen lassen wolle, bewilliget werden kann, zum Beschaidt zu geben. Ex Commissione-Reformationis, Pragæ 20. Decembris Anno 1629. Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. Wo'ver rdn. ten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim &c., Ihren Gnaden.

243. Dne 22. prosince 1629. Ref komisse dovoluje emigrantu Mikuláši Sekerkovi ze Sedčic. ty do Cech na dobu čtyř neděl vrátiti se směl a tu náboženství katolickému vyučovati se dal.

Jich Milosti ráčili jsou zspisu urozeného vладыky pana Mikuláše Sekerky z Sedčic vyrozuměti, z jakých příčin on za dovolení, aby zase sem do král. Českého svobodně přijeti mohl, vyhledává. I poněvadž . . . [jako v l. 241] . . . dotčenému panu Mikulášovi Sekerkovi z Sedčic lhůty do čtyř neděl pořad zběhlých . . . [jako v l. 241] . . . Ex commissione reformationis Pragæ, 22. Decembris a. 1629.

Uroz. vладыce p. Mikulášovi Sekerkovi z Sedčic k dod.

244. *Dne 22. prosince 1629. Ref. komisse nařizuje hejtmanu Jáchymovskému Kristofu Gradlovi z Grünenbergu, by nekatalika Michaela Keinera, jež ve službách svých má, přiměl k tomu, by buď do čtrnácti dnů viru katolickou přijal anebo ze země se vystěhoval*

Eder Ehrnvester sonders guter Freundt. Uns ist durch einen Priester Bericht einkomben, wie bis dato Michael Keinern, so zuvor Waldbereüter gewesen, und wegen nicht Annehmung der heil. catolischen Religion dessen Diensts bereit lengst licentirt worden und auch ein besonderer Anfeinder aller wahren catolischen Christen sein soll, mehrers auch die meisten zur Halsstarrigkeit verleiten thue, Ir noch in Diensten und an Eueren Tisch haltet. Dieweil aber dies res mali exempli ist, und solch Euer Beginnen und Connivenz der Röm. Kay. M. Unsers allergnedigsten Herrn resolution und intention straks zugegen, als ist anstat mehrhöchstgedachtigster Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. Unser ernster Befehl hiemit an Euch, Ir wollet gedachten Keiner dahin halten und vermahn-n, dass er de dato innerhalb 14 Tagen (dieweil er catolische Priester nunmehr ezlich Jar predigen hören und von ihnen sich in dem wahren catol. Glauben wol informiren können, und noch yezt baldt kan) die heilig alleinseligmachend: catolische Religion in facie Ecclesiae warhaftig annehmen thue und Uns dessen richtige Beicht- und Communion-Zeugnus zum allerförderlichsten einschicken; zum Fall aber er nachmals in seiner gefassten Pertinacitet beharren wolt, ihn ernstlich auferladen, dass alsbalden nach verflüszung obgedachten peremptorischen Termins er sich endlich von dannen geben und des Königreichs Böhaimb und aller incorporirten Länder, Grund und Boden ferner und hinfüro nicht mehr beschreiten soll, noch weniger Ir solchen halssterrigen Kezern mehrern Unterschleif verstatten, sondern Unser Verordnung würklich nachkommen und derselben zuwider Uns kein anders erfahren lassen solle. Hieran vollbringet Ihr mehrhöchstgedachtigster Kay. M. allergnedigst, auch ernsten und endlichen Willen und Mainung. Datum Prag, den 22. Decembris a. 1629. N. N., von der Röm. &c. — Dem edlen ehrnvesten Unserm sonders guten Freundt Herrn Christofen Grad von Grünenberg, Röm. Kay. M. Rath und Hauptmann in St. Joachimbsthal.

245. *Dne 28. prosince 1629. Ref. komisse ustanovuje děkana Třebeňického a děkana Teplického za pomocníky reformacního komissáře Humprechta st. Černína z Chudenic, jemuž svěřeno bylo provedení reformace na panstvích Viléma z Vchynic.*

Mnoho ctihodný pane příteli Nám zvlášť milý. Netajíme Vás, že jest J. M. C. král a p. n. v. n. nedávno jminulých dnův urozeného pána pana Zdenka Lva Libšt. hraběte z Kolovrat pro něco polehčení jemu té práce, kterouž při reformaci in religione v kraji Litoměřickym má, z správy též reformaci toliko na panstvích a gruntech pana Viléma ze Vchynic milostivě propustiti a na jeho místě urozeného p. pana Humprechta staršího Černína

z Chuděnic a na Kostomlatech. J. M. C. radu, za commissare k dotčené reformaci sobě milostivě oblíbiti a naříditi ráčil. I poněvadž týž pán z Chuděnic takové od J. M. C. na sobě vzložené commissi bez přítomnosti a pomoci osob duchovních, v písmě svatým dobře učených, kteréž by lidé v těch tam končinách obývající víře sv. katol. vyučovati, nikoliv vykonati nemůže, nybrž toho při nás vyhledává, abyste Vy jemu přidáni byli, pročež My z moci od J. M. C. vedle jisté instrucci sobě dané osobu Vaši k tomu nařizujeme a týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, My pak, arcibiskup Pražský, z mocnosti ouřadu Našeho Vám poroučíme, abyste se k nadepsanému panu p. Humprechtovi staršimu Černinovi z Chuděnic neprodleně vypravili a jemu raddou i skutkem nápomocni byli, tak aby všickni lidé poddaní obojího pohlaví na všech panstvích i gruntech nadepsaného p. p. Vilíma ze Vchinic v kraji Litoměřickém z bludův svých sektářských, v kterýchž posavad bídně vězejí, vyvedení a k pravé, samospasitelné víře svatě katolické co nejdříveji přivedení býti mohli, jakož pak My tu obzvláštní důvěrnost k Vám máme, že Vy pro čest a chválu Boží, též k milostivému J. M. C. zalíbení, ano také pro jistou hojnou odplatu v království nebeském k této vzácné, spasitelné a Pánu Bohu milé práci se s ochotností voině rádi potřebovati dáte, tak aby s pomocí Boží a skrze Vaše pobožné, pilné a horlivé lidu vyučování táž reformaci na gruntech dotčeného pana ze Vchinic tím dříveji k žádostivému šťastnému konci s zejskáním Pánu Bohu všech lidí duší přivedena byla. A na tom se jistá a milostivá Boží i J. M. C., též naše arcibiskupská vůle naplní. Datum v Praze, 28. Decembris a. 1629.

N. N., od Jeho Mil. etc.

Mnoho ctihodnému knězi panu Štefanovi N., děkanu Třebnickému, přít. n. z. m. k dod.

In simili. Mnoho ctihod. knězi panu . . . . ., děkanu Teplického, přít. n. m. k dod.

246. Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse vytýká Magdaleně z Puchaimu roz z Valdštejna, že ač sama jsouc katolická trpí, by švagr její Wolf z Puchaimu, vášnivý protivník katolické víry, na panstvích jejich se zdržoval, i nařizuje ji, by mu sdělila, aby buď do čtrnácti dnů víru katolickou přijal anebo zemi opustil.

Unsern freundlichen Gruesz und was Wir mehr liebes und guts vermögen zuvor. Wolgeborne Frau Frau, vielgeliebte Frau Mume, Schwägerin undt Freundin. Wir köhnen glaubwürdig in Erfahrung, dass Ihres Herrn Ehegemals Bruder, Herr Wolf von Puchaim, so ein heftiger Anfeinder der heil. catolischen Religion ist, bey der Frauen auf Iren Güttern schon wol lenger als ein Jar verbleibende, Irer Kay. M. Unsers allergnedigsten Herrn gnedigsten und hailsamen intention, Willen und Meinung ganz zuwider in dem fürgehendem Religions-Reformationwerkh allerhand Verhindernus zufüegen, und was hierinnen durch Geistliche Leute bey den Inwohnern und Unterthanen guts geschafft wird, er widerumb verwirren und verderben thuet, darüber

Wir ein grosses Miestallen tragen, und hetten Uns zu der Frauen dessen nicht versehen, dass sie, als selbst catolisch, dergleichen hochürgerliche und schädliche inconvenienzen gestaten solte, und wan die höchsternente Irer Kay. M. solches innen würden, es möchte die Frau hierdurch bey Irer M. in eine Ungnad und merkliche Ungelegenheit (die Wir zwar Ir nicht vergönnen wolten) leichtlich gerathen. Hierumb ermahnen im Nahmen und anstat Irer Kay. M. Wir die Frau hiemit, sie wolle den besagten Herrn Wolfen von Puchaim mit ganzem Ernst andeuten, er wolle aufs lengste innerhalb vierzehen Tagen, von dato dis Briefs raitend, entweder den rechten alleinseligmachenden heil. catolischen Römischen Glauben würllich annehmen und Uns dessen eine richtige schriftliche Urkhundt von seinem Beichtvatter einschicken, oder aber alsbald nach Verflieszung des yeztgemelten Termins dis Irer Kay. M. Erb-Königreich Böhaim und dessen incorporirte Länder genzlich maiden, dan sunsten, im Fall solches wider Verhoffen nicht geschehen solte, würde die Frau selbst sich alher vor Uns gestellen müssen, und fernern Beschaidts, auch Ihrer Kay. M. gnedigsten Resolution zu erwarten haben. Darnach Sie sich zu richten haben wird. Und daran vollbringt Sie der mehrhöchstgedachten Irer Kay. M. gnedigsten Willen und Mainung. Datum Prag, den 29. Decembris A. 1629. N. N., von der Röm. &c. Der wolgebornen Frauen Frauen Magdalena von Puchaim geborner von Waldstein, auf Pruhonicz &c., Unserer vielgeliebten Frauen Muemen, Schwägerin und Freundin.

247. *Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse sděluje Humprechtovi starš. z Chudenic, ref. komissari na panstvích hraběte ze Vchinic, že k jeho žádosti dopsala již k děkanu Třebenickému a knězi Teplickému, aby mu při práci reformační byli nápomocni; nicméně rád mu, by si od rektora Pražské koleje jezuitské vyžádal k témuž účelu ještě dva kněze. Dále ref. komisse žádá jej, by přiměl Alžbětu Kaplířovu k přijetí víry katolické.*

Urozený pane pane Nám zvláště milý. Jakož jste toho skrže psaní své pod datum jminuleho 21. dne přítomného měsíce Decembris mně, nejvyššímu hofmistru král. Českého, učiněné žádati ráčili abychom napišic panu děkanovi Třebenickému, též knězi Teplickému je oba jakožto správce duchovní V. M. ku pomoci k reformování náboženství na panstvích a gruntech p. Vilima ze Vchinic nařídili; vedle též V. M. žádosti tak učiněné a teď příležitostě taková dvoje psaní V. M. odsíláme, nepochybujíce o tom, že se oni k tomu volně rádi potřebovati dají. Však nicméně považujíce My toho, že se na týchž panstvích a gruntech pána ze Vchynic veliký počet lidí poddaných nekatolických nachází, mezi nimiž mnozí v svém proklatým sektářství hrubě zarputili a tvrdošijni jsou a někteří ven z země již předešle vyjevše, opět zase tam za častý přijíždějí, tak že by to reformování nade-psaným dvom osobám duchovním příliš mnoho práce přineslo a dlouho se protáhlo, pročež vidí se Nám, že by dobře bylo, abyste skrže své psaní od pana rectora collegii Societatis Jesu zde v Praze ještě dva v písmě svatým dobře učené Patres, kte-

řížby tolikéž k V. M. práci vážili a v tomto pobožným a Pánu Bohu milým skutku pracovati pomohli, sobě vyžádati ráčili, tak aby táž reformací tím dřívěji k žádostivému šťastnému konci, s přivedením k víře sv. katolické všech obyvatelův a lidí poddaných na dotčených panstvích a gruntech pána ze Vchinic, přijíti mohla.

Co se pak paní Alžběty Kaplířové dotýče, že se nedostatkem zdraví svého vylouvajíc, před Nás, vedle obeslání ji učiněného nepostavuje, však že chce katolickou býti, připovídá; My na takovým její připovídání nepřestáváme, aniž také na její nemoc (ač Pán Bůh ví, jestli nemocná) se neohlídáme, neb lidé nemocní tím více zapotřebí mají, duši své časně dobře opatřiti, a s tím neprodlévati.

Pročež V. M. za to žádáme, že jí opět jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., též Naším, i také z mocnosti commissí, od J. M. C. na V. M. vzložené, dostatečně a na konec poručiti ráčíte, aby ona ihned, ničímž se dále nezastrajíc a nevylouvajíc, pravu víru sv. katolickou, skrze skroušenou zpodobou, skutečně přijala a na to hodnověrně od zpovědníka svého psané vysvědčení Nám odeslala, anebo se před Nás sama osobně postavila a k další své nepřiležitosti, kteráž by jí pro neposlušnost potkati mohla, zomysla příčiny nedávala. Jsouce My k V. M. té celé důvěrnosti, že ke cti a chvále Boží, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení, ano i pro hojnou odplatu v království nebeským, žádné práce své nelutujíc, to vše vedle své vzácné discreti, Bůhda dobře, platně a brzo vyříditi ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač obostranně s Nami se všemi býti. Dat. v Praze, 29. Decembris a. 1629. N. N., od J. M. etc.

Urozen. panu panu Humprechtovi starš. Černínovi z Chudčenic a na Kostomlatech, J. M. C. raddě a k ref. v religii na panstvích a statech pana hraběte ze Vchinic, nařízenému commissari etc. panu Nám zvláště mil. k dod.

248. Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse předvolává Jiljiho Reinara.

Poctivý Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poručíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouce sobě nitčemuž kromě samé motci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst pražských přijedouc, před Nami se postavili a obeslání svému i další milostivé J. M. C. vůli vyrozuměli. Jináče nečiníce. Vědouc etc. Dat. v Praze, 29. Dec. a. 1629. N. N., od J. M. etc. Poctivému panu Jiljímu Reynerovi z N., přit. N. mil. k dod.

249. Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse, odpovídajíc k stížnosti Doroty hraběnky z Fürstenbergu rozené Holické ze Sternberka, v příčině krátkosti lhůty jí vyměřené, ustanovuje jí poslední peremptorní termín.

Urozená paní hrabinko, paní švagrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Vyrozuměli Jsme z spisu od V. M. Nám odeslaného, že sobě velmi hrubě stěžovati ráčíte, jako bychom My psaním Naším pod datum 3. dne přítomného měsíce Decembris V. M. učiněným krátký termin, totiž do tři nedel, buďto k přistoupení k víře sv. katolické, anebo k vystěhování se ven z království českého, uložili; ješto V. M. dobře vědomé jest, že ne teprva My, ale dávno před tím, a již tomu bez mála tři letha, J. M. C. král a p. n. v. n. skrze své milostivé, vůbec publikované patenty jistý termin všem nekatolickým tohoto král. obyvatelům z vyššího stavu, jak mužského tak i ženského pohlaví, obzvláště pak vdovám a tak i V. M. v mnohých potom následujících resolucích svých, k vykonání jisté Boží a J. M. C. vůle a přistoupení k víře sv. katolické, jest uložiti ráčil. V kterýmžto tak prodloužilým čase ráčili Jste dosti prostranný lhůty a dobré příležitosti jmiti, v té příčině vedle mnohého J. M. C. i Našeho upřímného a právě otcovského V. M. učiněného napomenutí časně se v tom opatřiti, tak že neráčíte jmiti z strany krátkosti terminu sobě co slušně stěžovati. I ač bychom sice se vedle milostivé J. M. C. resolucí, z strany všech nekatolických paní vdov, přes termin od J. M. C. jim uložený, zde v zemi zůstávajících, k V. M. se zachovati, však vždy ještě ušetřujice My vzácné osoby a starého věku V. M., jakožto Naše zvláště milé paní tety a švagrové, s tou nepochybnou nadějí, že sobě Bůhda již usmyslíti, k poznání pravé a spasitelné víry sv. katolické římské opravdově se přičiniti a dadouce se učeným a pobožným správcům církevním, kterýchž (pokudž jen sami k tomu se opravdově jmiti chtějí ráčíte) v tomto král. dosti jest, též víře sv. katolické dobře vyučiti, k ní skutečně přistoupení ráčíte. Pročež k žádosti V. M. tak činíme a týmž jmenem a na místě J. M. C. ještě dalšího, však již na konec posledního peremptorního terminu, jmenovitě až po středopostí do neděle postní Lætare řečené, nejprve příští, V. M. propůjčujeme a dovolujeme; při tom V. M. dostatečně napominajíc, abyste v témž čase konečně tak, jakž V. M. v předešlým Našem psaní oznámeno jest, se zachovati ráčili; jinakž, pokudžby se to tak od V. M. nestalo, a proto nějaká nepřiležitost vedle milostivé J. M. C. již dávno učiněné a Nám k vyřízení poručené resolucí (kterážto proti všem urputilým nekatolickým osobám vykonána býti musí) V. M. potkala, tehdy neračte potom motci žádnému jinému, nežli sami sobě v tom vinu přičítati. Čímž se již na konec spraviti ráčíte. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Dat. v Praze, 29. Decembris a 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Dorotě hrabince z Fyrštenbergku rozené Holické z Sternbergka, paní švagrové a přítelkyni N. z. m. k dod.

250. Dne 31. prosince 1629. Ref. komisse obesílá Karla Čejku z Olbramovic a Joachima Sobětického ze Sobětic.

Urozený vладыko pane příteli Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se

před Nám. nicméniz se nevymlouvají; napisto a konečně ten poloděi po Třech Králích nejprve příštích, to jest 7. dne měsíce Januarii 1630, sami osobně postavili a přičinu obeslání Vašeho i další milostivé J. M. C. vůli vyrozuměli. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc etc. Dat. v Praze, 31. Decembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému vladyce panu Karlovi Čejkovi z Olbramovic &c., přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Joachymovi Sobětickému z Sobětic &c., přít. N. m. k dod.

REJSTŘÍK.

- Albenreuth 24.
 z Amstátu v. Beřkovská.
 Annenberg Hans Arbagast. sv. pán 57.
 Auhk z Třebnic Šimon Petr 19.
 Balbín z Vorličné Karel 249.
 Barreyter Jonáš 17, 18.
 Bášť Veliký 18.
 Běhařov 141. 142.
 Bechyňský kraj 39, 74, 112, 136, 137, 155, 158, 169, 182, 192, 234.
 Bělčice 38, 50.
 Belvicová z Duban Anna 247.
 Benátky Nové 118, 189, 190.
 Benešov nad Ploučnicí (Bensen) 78, 79, 248.
 Beník z Petersdortu Štěpán 33, 35, 42, 58, 59, 70, 71.
 Benjamin Burian 29.
 Bensen v. Benešov.
 z Bense (?) v. Pacovský.
 Berglas v. Perglar.
 Berka z Dube a Lipě Jindřich Volf 66, 67; Joachym 100.
 Bernsdorf 247.
 P. Bernardus. minorita 35.
 Beroun 64, 78, 86.
 Beřkovice (Beškovice) 15, 19, 78, 88, 249.
 Beřkovská ze Šebířova Anna Juliana roz. z Amstátu 131, 132, 135, 136, 185.
 Bešín z Bešín Zbyněk 228.
 Beškovice v. Beřkovice.
 Bezvědice 228.
 Bezdrůžický v. Kolovrat
 Bilina 15, 19
 Birkstein (Bürgstein) v. Sloup.
 Bischoffeinitz v. Týn Horský.
 Bitovský z Bitova Jiřík Marek 189.
 Bohuchvalová z Komarova Barbora 228.
 Boleslav Mladá 2, 3, 8, 10, 11, 45, 46, 64, 68.
 Boleslavský kraj 31, 49, 75, 110, 155, 159, 169, 182, 233.
 Boleslav Václav 33.
 Bolocho v. Bylocho v.
 van der Boon Jiří 131.
 Borek (Jirkov, Görkau) 137, 150, 152.
 Boryně ze Lhoty Jan 248; Jan David 39, 51; Adam Václav 159; Boryňka ze Lhoty Kateřina 90, 91, 124, 191, 248.
 Bračice 159.
 z Branče v. Duhanský.
 Brandýs 66, 93, 118, 247.
 Brandýs n. Orli 93.
 Branišovská z Branišova Kateřina 247.
 Březi 247.
 Breitenbach 116.
 Breitenstein (Preitenstein) 9, 26, 36, 100.
 Breuner Seifrid 130.
 Brod Český 64, 197, 200.
 Broge Jan Hamerík 142.
 Březnice 19, 75, 234.
 z Bubna Jaroslav 158, Mikuláš 46, 228, 247.
 z Bubna Johanna 244, 245.
 Bučina 247, 248.
 Buděničky 248.
 Budyšín 48.
 Budkov 234.
 Bujedinová Anna 189, 190.
 Bukov (Pokau) 13.
 Bukovice 85.
 Bukovský z Hustířan Karel 228.
 Burgersdorf 125, 126.
 Buštěhrad 38, 50.
 Bydžovský Jiřík v. Kezelius.
 Bydžov Nový 65.
 Bylocho v. 62.
 Bystřice 39, 75, 155, 159, 169, 182, 233.
 Bystřice: tak dle orig. na str. 78 a 88: správně však nepochybně Byšice.
 Byšický z Byšic Jan 75.
 Bzenský z Porubě Jan Albrecht 235, 236.
 Cappius Petr 13.
 Celler v. Zeller.
 Cerekvice Horní 38, 50.
 Cerhenice (Cerhonice) 203.
 Citoliby 159.
 Claudianus Daniel 29.
 Colahův pluk 126.

- Cometa Jan 225.
 Cramerus Edmund 225.
 Cukr z Tamfeldu Jan Jindřich 39, 51, 74, 81.
 Cukraty v. Sukorady.
 Czeller z Rosenthalu Kaspár 65, 118.
 Cabelická ze Soutie Alžběta 248.
 Čakovec z Horešova Petr 159, 160.
 Čáslav 64.
 Časlavský kraj 39, 75, 112, 155, 159, 169, 200, 201, 233.
 Častolovice 38, 50, 74, 89, 90, 101, 112, 113, 156, 158, 169, 182, 227, 230, 234.
 Čečovice 22.
 Čejka z Olbramovic Tiburci 66, 86, 118; Karel 256, 257.
 Čejková z Harasova Johanna 248.
 Čenčice (Černčice) 85.
 Čeňovice 33, 59, 70, 71.
 z Čeradic v. Entrych.
 Černák Jan 33.
 Černín z Chudenice Heřman 38, 50, 158, 223; Humprecht starší 83, 85, 252, 254, 255; Jan Vilim 159.
 Čermínová Anna 228; Eva Polexina 190, 191.
 Čestice 234.
 Čkyně 247.
 Deymová ze Štříteže Anna 228.
 z Dietrichštejna kardinál 50.
 Divice 15, 19.
 z Dlouhé v. Sudek.
 Dohranovská z Dobranova Anna 228, 247.
 Dobrovice 31.
 Dobřenský z Dobřenic Jindřich 75, 109, 110, 188, 189; Jiří 158, 159.
 Dobřenská Maruše 222, 226, 227.
 Domažlice 21, 64.
 z Donína Karel Hanibal 171.
 Doubek (Daupek) 185.
 Doupovcovy z Doupova, sestry 140.
 Doksany 75, 77, 79, 80, 81, 82.
 Drahobuz 247.
 Droužkovice (Družkovice) 137, 150, 152.
 Držkovice 159.
 z Duban v. Belvieová.
 z Dubu v. z Opperštorfu.
 Dubenec 100, 228.
 Dubno 228.
 Dubanský v. Tuhanský.
 Dušníky 159.
 Dvůr Králové 65.
 Dvůr Králův 65, 78, 118, 121, 122.
 Dvořecký z Olbramovic Mikuláš 161, 162.
 z Eberka v. z Eyberka.
 Ebrlbökh Šebestián 25.
 Elbogen v. Loket.
 emigranti 32, 40, 58, 72, 105, 106, 114, 125, 173, 179, 185, 238, 242.
 z Endern 105.
 Entrych z Cetaalie Pavel 119.
 z Kyberka (Zeberka, Eberka) Jan Jiří 112.
 Fabricius Isak 98.
 Fabricius z Rosenthalu a Hohentalu Filip 28, 30, 38, 49.
 z Felsu 105.
 Freiberg 235.
 Frohau (Vranov) 105.
 z Frydštejna v. z Opperštorfu.
 Fuch Kryšpin 47, 53, 57, 70, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82.
 z Fürstenberku Anna roz. z Lobkovic 17, 18; Dorota roz. Holická ze Šternberka 153, 202, 203, 245, 255.
 Fux z Reynburku Jiří 66, 118.
 Gabel v. Jablonné.
 Gerštorf z Gerštorfu a z Malšvic Václav 104.
 Gieshübel 38, 50, 158.
 Glatz v. Kladsko.
 Gleichenberg 22, 23.
 Görkau v. Borek.
 Göttersdorf (Boleboři) 95, 169, 182, 233.
 Grabštejn (Grafenstein) 178, 179.
 Grad (Gradt) z Grünenbergu 144, 216, 217, 252.
 Grafenštejn v. Grabstein.
 Graslitz (Greslas) v. Kraslice.
 Grysl z Grysova Jan Václav 65, 118.
 Gus Martin 122.
 Gussmansdorf 138.
 z Gutenštejna Kateřina Sibylla 141.
 Hájek Daniel Vojtěch 5, 156, 162.
 Hamr 137.
 Hamza Bořek ze Zábědovic Jan 109, 110, 188, 189, 199, 200, 228; Pavel 189.
 Hanzburský Vavřinec 138, 203, 223.
 z Harrachu Arnošt Vojtěch, arcibiskup pražský 1, 5, 13, 26, 41, 45, 56, 108, 113, 115, 119, 138, 189, 190, 211, 225, 226, 230, 253.
 Haugvicová z Biskupie Eufrozina 210.
 Hazlaur v. Hozlaur.
 Hegner H. 117, 180.
 z Hendersdorfu Jan Hubryk 249.
 Henkel Jindřich 66.
 z Henle-u Ježovská Dorota 247.
 Hertel z Leutersdorfu Gottfried 9, 24, 26, 36, 58, 106, 113, 116, 250.
 Herzan v. Hrzan.
 Hessler Vavřinec 75, 76.
 Himelthau Vavřinec 216.
 Hiserle z Chodův Jindřich Michael 159, 234.
 Hlajovice správně: Lochovice v. t.
 Hložek ze Žampachu Bohuslav 75, 100; Mikuláš Bohuslav 248.
 Hluboš 75.
 Hodějovský z Hodějova Bernard 46, 47.
 Hoffmann Jan 169.

- z Hohentallu v. Fabrics.
- Hokov 39, 51, 71, 80, 138, 149, 171, 155, 159, 169, 178, 182, 207, 220, 233, 241.
- Holcov z Holce Jří 228.
- Holbošov, správně, Holbošovic ze Staro n. Holbošovic 39, 51.
- Hollinger Krystof 25.
- Hora Aničská 38, 50, 158.
- Hora Doubravská 242.
- Hora Kutná 29, 31, 32, 39, 51, 64, 70, 71, 163, 166.
- Hory Ratiborské 137.
- Hornohrad (Hornohrad) 38, 50.
- Hospozin 75, 248.
- Hosřiv 228.
- Hosřiv správně, Holesovce 159, v. Holesov.
- Hozlani z Hozlavy Adam 136, 137, 161, 162; Bohuslav 161, 162; Gabriel 119, 249.
- Hradecký kraj 49, 71, 88, 89, 112, 156, 158, 169, 182, 220, 227, 229, 239, 244.
- Hradek Jindřichov (Neuhaus) 124.
- Hradek Králové 61, 89, 90, 220, 224.
- Hradecký z Bakovna Vít Mikuláš 185.
- Hradek Červený 103, 108, 169, 178, 182, 232, 233, 243.
- Hrádek nad Pacem 39, 51, 158, 169, 201, 233.
- Hrádek nad Sázavou (Komonín) 31, 208.
- Hradiště Hory Tábor v. Tábor.
- Hradiště Veselé 39, 50.
- Hrobčický z Hrobče Ladislav 95, 99, 98, 99, 103.
- Hrobčeka z Hrobče Markéta s do-
menou roz. Malová z Chýnova u
Vimberka 247.
- Hromčice (Hromčice) 197.
- Hruška z Března Adam Hendrych
159, 235.
- Hrzan z Harasova Jan 198, 137, 159,
152.
- Hrzanova z Harasova Alžběta roz.
Haugvicová z Biskupě 215, 210;
Sabina roz. z Vřesovic 177, 178.
- Hubínek Jan 33.
- Hubryk z Hendersdorfu Jan 77, 78, 87,
88; Václav 185.
- de Husera originalis: (Auerle*)
Dom Martin 116, 117.
- Humpolecký (Humpolecký) Jan 229.
- Husa Jří 29, 198, 199.
- Husman z Naměty u Biskupce Jan
Filip 236.
- Husmanová 236, 237.
- Huší Martin 247.
- Hysle v. Hysle.
- Charvatová z Kopařin Anna 202, 203.
- Cheebas 63.
- Chebsko 9.
- Chinskí v. Vchynský.
- z Chlumu v. Slavala.
- Chlumecký 209.
- Chodov 39, 51.
- Chodovské vstoupil Křibovský
vlastně: Chodendorfer 22, 23.
- Chotěšov (Chotěšov) 159.
- Chotěšiny 157, 162, 172, 173.
- Chrást 39, 51, 159.
- Chrástovice 22, 23.
- Chřt z Říma Joachim 38, 50, 159.
- Chrudim 64.
- Chrudimský kraj 39, 75, 111, 159, 169,
182.
- Chvalčovice 18.
- Chys 39, 51.
- Chýnov (Chýnov) 96, 97.
- Jablounský Jří 29.
- z Chýnova Jindřich 105, 112, 113,
116, 116, 217, 252.
- z Janovic v. Klenovský.
- Janovce Vrcholový 103, 109, 182, 242,
233, 243.
- Janovičky 39, 51.
- Jaroměř 64.
- Jedlička Zachariáš 247.
- Jamsak z Hradce Pílské 7, 19, 243,
234.
- jesuité 29, 78, 112, 113, 131, 146, 242,
254.
- Jetřichovice 39, 51.
- Jezero 33, 59, 70, 71.
- Ježovský z Luběč 151, 162; Jan
161, 162; Zdeněk 75.
- Jilový 33, 42, 58, 59.
- Jilovský Matys 104.
- Jindřich 228, 244.
- Jindřichovice (u Křibov) 209.
- Jinosany 248.
- Jirkov v. Borek.
- Jířik, praedikant 172.
- Jistebnice 7, 209.
- Joachimsthal v. Jáchymov.
- P. Joannes, minorita 35.
- Kadaň (Kauden) 7, 8, 60, 61, 64, 67.
- Kalenice 247.
- Kamenice 247.
- Kamýk (Kamejk) městyš 107.
- Kapliř ze Sulevic 136, 137; Jan Václav
74; Oldřich 62, 63.
- Kapliřová ze Sulevic Alžběta roz. z
Meykrova (?) 248, 255; roz. Kyšper-
ská z Vřesovic 186; Kateřina roz.
Hrobová z Března 248.
- Kapoun ze Svojkova Albrecht 159.
- kapucini 1, 3, 4.
- Karlový Vary (Karlstad) 24, 25, 129,
250.
- Karstun 112, 123, 155, 169, 182.
- Kavka z Jarom. Jan 112, 123, 155,
169, 182, 192, 213.
- Kezelius v. Kezelius.
- Kekule ze Žirovic (Stradonie) Mikuláš
165; Václav 165.
- Keiner Michael 252.

- Kerber Karel 80.
 Kezelius (Kezelius) Bydžovský Jiří
   n.ř. 2, 3, 8, 9, 10.
 Khebel Adam 80.
 Kirchenberg 105.
 Kladenský z Kladna Jiří 248.
 Kladno 75, 95, 169, 182, 233.
 Kladnice 38, 50.
 Kladsko 49, 53, 55, 56, 57, 70.
 Klaus Mathes 82, 83.
 Klatovy 64.
 Klecany 18.
 z Klenového a z Janovic Vilém 38, 50.
 Kluksovna Eva 249.
 Klusák z Kostece Mikuláš 104.
 Klusáková (Klusáčka) Johanna 228.
 knihy nekatolícké 231, 232.
 Kmín Starý 39, 51, 108.
 Kobík z Poříčan Jan Jindřich 166, 171,
   172.
 Kokořovec z Kokořova Adam Jiří 74;
   Jiří Petr 74, 234; Karel Křištof 158.
 Kolesov Velký 80.
 Kolidius Václav 15, 16.
 Kolín nad Labem 64, 65, 118.
 z Kolovrat Anna Barbora 196, 197,
   198, 199, 205, 213, 214; Bohuslav
   213; Ferdinand Libštejnský 39, 51,
   74, 81, 112, 137, 138, 147, 241,
   149, 150, 151, 152, 155, 159, 169,
   207, 220, 233; Heralt Václav 39,
   51, 111, 155, 158, 169, 182, 200, 201,
   233; Joachym 46, 59, 60, 74; Zbíněk
   Leopold 74; Jindřich 213; Kateřina
   Lidmila 178; Vilém Jindřich Bez-
   družický 39, 51, 75, 111, 159, 169, 182,
   233; Zdeněk Lev Libštejnský 74, 111,
   153, 155, 169, 233, 252; Marie Anna
   roz. z Felzu 178; Zbíněk Novohrad-
   ský 38, 50; Poxelina 225.
 komora česká 4, 7, 15, 36, 39, 41, 44,
   61, 63, 91, 92, 98, 143.
 Konarovský z Libanic Jaroslav 188,
   189.
 Konopiště 9, 24, 75, 169, 182, 232, 233.
 Konojedská Marie roz. z Solhauzu
   248.
 Kopidlno 202, 203.
 Korkyně 39.
 Košumberk 124.
 z Kostece v. Klusák.
 Kostelec nad Černými lesy 108, 109,
   118.
 Kostomlatský v. Vřesovec z Vřesovic.
 Kostomlaty 85, 253.
 Košátky 38, 50.
 Košetice 132, 135, 136.
 Kotva z Freifeldu Jan Ctibor 47, 51,
   53, 70, 78, 223.
 Kounice 18, 87, 209, 229.
 Kourím 64.
 Kourímský kraj 39, 75, 99, 102, 112,
   159, 169, 182, 220, 230, 231, 233,
   243, 244.
 Kozesník Ondřej 33.
 Kranzle Jiří 93.
 Kraslice (Graslitz, Greslas) 105, 115.
 Krasov 159, 155, 169, 182, 207, 220,
   233, 241.
 Kratočková (Motičková) 107.
 Kraus Jiří 247.
 Kratz hr. ze Schaartensteina Jan Filip
   114.
 Krejnice (orig.: Krenice) 121.
 Křemýž (Křemauz) 245.
 Křivoklát 66, 85, 118.
 Křivousy (orig. Křivonousy) 204.
 Kruceburk 203.
 Kukla 247.
 Kunášová z Machovic Johanna 247.
 Kustoš z Zubřího Jindřich mladší 77,
   78, 87, 88; Karel 164.
 Kuttendorfer patrně chybné místo Cho-
   dendorfer, Chodské vesnice 22.
 Kyles Jakub 247.
 Kýšperský v. z Vřesovic.
 Labušek Samuel 81, 82.
 Laminger z Albenreuthu Volf Vilém
   22, 24.
 von Langendorf v. Sudek z Dlouhé.
 Lauskroum 119.
 Lapáček z Rzáveho Jindřich 161, 162.
 Lauterbach 75.
 Lazebník Sebastián 197, 200.
 Lčovice 159, 234.
 Ledce 229.
 Leskovec 38, 50.
 Leskovec z Leskovce Albrecht Šebe-
   stian 38, 50, 96, 98, 132, 133, 158.
 Lhenice (Welhenic) 85.
 Libědice 140, 141.
 Libeň Vysoká 30, 38, 49.
 Liblice 38, 159.
 Libochovice 191 správně: Liběchov
   191; Libochovice 160.
 Libochovičky 171.
 Libořice 178.
 Libštejnský v. z Kolovrat.
 Licek z Řisenburku Zikmund 188, 189.
 Licková z Řisenburka Lidmila roz.
   Kaplířova ze Sulevic 178.
 z Lichtenšteina kníže Karel 2, 12,
   28, 33, 97, 101, 107, 118, 249.
 Lidl z Lidlova Pavel 119, 120.
 Lilius Vostrovský Mikuláš 19, 130.
 Lipka 165.
 Lípnice 9, 26, 36, 106 (orig.: „Liebe-
   miez“).
 Lípnický Martin 229.
 Lišná 203, 246.
 Litochleb Jiří 93.
 Litoměřice 1, 19, 20, 26, 27, 28, 41,
   43, 64, 72, 82, 237.
 Litoměřický kraj 74, 110, 153, 155, 158,
   169, 182, 233, 237, 238, 252.
 Litomyšl 5, 7, 93, 156, 162.
 Lnáře 38, 50.
 z Lobkovic Jan Vilém 19; Václav Fran-

- ůšek Eusebius 209, 249; Vilém 13, 15, 78, 130.
 z Lobkovic Polyxena roz. z Peršteina 5, 7, 209, 243.
 Lobkovic 209.
 Lochovice 39, 51.
 Loket (Elbogen) 24, 250.
 Loketský kraj 9, 35, 36, 57, 105, 113.
 Lokšan z Lokšanů Jiří 46, 47, 75.
 Loučnice 209.
 Louňovice 75, 100, 112, 169, 182, 231, 233, 244.
 Louny 64.
 Lovosice 31, 208.
 z Ludwigsdorfu Eliáš 126.
 Lukavecká Anna z Věžnků 166.
 Lukavský z Lukavice Albrecht Hildebrand 118; Ladislav 59, 51, 109, 110, 159.
 Lukovice (tak v orig.) správně: Žloukovice 80.
 Lukšík Vavřinec 198, 199.
 Lukšíková Kateřina 199.
 Luženičky Velké a Malé 22, 23.
 Lysá 118, 189, 190.
 Magre ze Sobišku Václav 16, 36, 37, 91.
 Magno (Magni) Valerian 1.
 Maiderle z Mausberga Vavřinec 146.
 Malovec z Malovic Jitřich 101, 102, 110; Rudolf 161, 162.
 Malovcová z Malovic Alžběta 120, 121; Dorota 228; Kateřina 228; Ludmila 228; Magdaléna 190, 191; Rozina 228; Zuzanna 228.
 z Malty (?) Fridrich, tak orig. 190; kdežto 65 a 118; „z Valhy“.
 Manlich (Maulichery) Jakub 98; M-ová Veronika 98.
 Markvartice Horn 38, 50.
 Markvartová Anna roz. z Říčán 171, 191.
 de Marradas hr. Don Baltasar 116.
 Marsch David 25.
 Mareštorf 160.
 Martin písař 242.
 Martinice Velké (spr. „Nové“) 39, 51.
 Martine hrabě Jaroslav Borita starší, nejv. hofmistr. 45, 85, 86, 88, 90, 95, 109, 113, 120, 130, 131, 189, 210, 214, 243; mladší 78.
 Mayer Ondřej 75.
 Mayner Martin 98.
 Měcholupy 178.
 Mělník 28, 64, 124, 191, 198.
 Měsíčková z Vyskova Anna roz. z Ottenstědu 123, 141, 142; Eva 247.
 Město Nové nad Metlí. 87.
 Meuler Benedikt 75.
 Mičchanová z Klinštejna Magdalena 80.
 z Michalovic Bengna roz. z Vrhlby 210, 214, 215; Kateřina 242.
 Míchna z Vacinova Jirí Vilém 39, 51, 146; Pavel 9, 24, 75, 103, 111, 169, 182, 232, 233.
 Mirkovice 39, 51, 124, 159.
 Mlčm 116.
 Milešov 74.
 Milevsko 79, 80, 81, 82.
 Milmský (z Milma) Matěj 247.
 Mimoň 169.
 mimoňtice 35.
 Mirek ze Solopisk Jan 104; Jindřich 104, 163.
 Mirková ze Solopisk Zofie 189.
 Mirkov 22, 23.
 mistodržci 4, 47, 106, 169, 173, 179, 237.
 Mitrovský z Nemysle Jirí 75; Ben 39, 51; Přeč 247.
 Mladota ze Solopisk Zdeněk Adam 75.
 Mladotová Barbora roz. z Budova 244, 245.
 Mnišek 39, 51, 234.
 Mokropsy 247.
 Mokrovousy 158.
 Morávek Jiří 29.
 Moskva Jeremiáš 29.
 Most (Brüx) 64, 98.
 Mostov 159.
 Moyses Jiří 25; Pavel 25.
 Mšeno 124.
 Mulz z Waddau Jošt Kristof 115.
 Myskovice 162.
 Mýto Vysoké 64, 157, 162, 163, 172.
 Náchod 87.
 Nalžovy 74, 234.
 Nebitovy; tak orig.: správně: Nebilov, Nebilovy 158.
 Negan 22, 23.
 Nehvizdy 189, 190.
 Nepomyšl 80.
 Neudek 114.
 Neustupov 116.
 Niems v. Mimoň.
 Nížburk 80.
 Nymburk 64.
 Obříství 78, 88.
 Odkolek z Újezdec Jan 38, 50; Jindřich 228.
 z Oghanovic v. Cejka.
 Olischer Baltasar 25.
 Olomouc 48, 138, 223.
 Olší v. Volší.
 Omlenice 160, 161.
 Opočno 18, 87, 209, 229.
 z Oppersdorfu (Oppersdorff) z Dubu a Frydšteina Fridrich 100, 101, 112, 112, 113, 156, 158, 169, 182, 220, 222, 224, 226, 227, 229, 230, 234.
 Orteg z Hubersperku Pavel 76.
 Ostromířský v. Vostromířský.
 z Ostroskal v. Zaluzský.
 Ostrov (Schlackenwerth) 36.
 Oswald Ezechiel 33, Šimon 59.
 Otlová z Losu Kateřina 161, 162.
 Újezd 191; Újezdec v. Újezdec.
 Ouhříněves v. Uhríněves.

- Onstřív, Ustřív
 z Pacaru sv. páni Jan Krystof 96.
 Pacov 133, 134.
 Pacovský Volf 247.
 Pardubice 117.
 Pasinec 228, 247.
 Patek 159, 178, 249.
 Pavel, farář v Sloupnicích 156.
 Pecíngr z Bydčema Albrecht 85.
 Pekář Krystof 45, 46.
 Pelhřimov 64.
 Perglar z Perglasu Jan Matyáš 36.
 z Pernšteina Vratislav 94, 95, 156, 157.
 Perne 249.
 Petikostel Hamuš Jiří 36, 37, 91.
 z Petrsdorfu v. Beník.
 Petrápuk 38, 50, 158.
 Pfanner Jan 59.
 Pihler Gabriel 127.
 z Písnice 115.
 Platys z Plattenšteina Jan Arnošt 47, 50, 51, 53, 70, 138, 223.
 Platz (Straž) 124.
 Plohenštejnova Eufrosina 184.
 Plzeňský kraj 74, 112, 155, 158, 169, 182, 192, 234.
 Podbrdský kraj 75, 78, 155, 159, 169, 182, 192, 234.
 Poděbrady 65, 118.
 Poličany 104.
 Polička 64.
 Poříčany 166, 171.
 Postoloprty 159, 178.
 Poust Maximilian 248; Pová Anna 248.
 Prače 159.
 Praha 6 31, 35, 36, 62, 89, 224, Nové město 15, 16, 18, 108, 157, Staré Město 15, 16, 97, 113, 118, 173, residence arcibiskupská 46, 47, 60, 62, 69, 74, 77, 85, 88, 104, 109, 120, Bílá věž 211, purkrabství 211, klášter sv. Jiří 196, 223, kolej jezuitská 254, dům hrab. Fürstenberkové na Hradčanech 17; dům hraběte z Martinic 88.
 Prachenský kraj 75, 112, 155, 159, 169, 182, 192, 234.
 Prašivá ves, snad Vratíšov 97, 133.
 predikanti 5, 6, 16, 35, 36, 62, 80, 85, 90, 94, 96, 97, 100, 101, 105, 107, 113, 117, 133, 136, 157, 163, 172, 222, 225, 226.
 Preitenstein v. Breitenstein.
 Přerov 118, 189, 190.
 Přestavky 38, 50, 112, 137.
 Přichovský z Přichovic Albrecht 38, 50; Petr Jiří 112, 149, 150, 155, 169, 182, 207, 220, 233, 241.
 Pruskovská Johanna roz. Kaphřka ze Sulevic 122.
 z Puchaimu Magdalena roz. z Valdštejna 253; Volf 253.
 z Questenberga Kašpar 47, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 70, 90.
 Rabštejn 47, 74.
 Racička Bazicka ze Vchynic v. ze Vchynic.
 Raem z Raema Jan Humprecht 75, 119.
 Radouň 63.
 Rakovník 63.
 Rakovnický kraj 39, 80, 95, 112, 137, 138, 144, 147, 149, 152, 154, 155, 159, 167, 169, 182, 206, 207, 220, 234, 240, 241.
 Radimovice (Radomovice) 101, 102.
 Rašín 230.
 Redlfešterová z Widstorfu Anna 204; Eva 204.
 Reindelová Eva roz. Cejková z Olbramovic 120.
 Regnerová Alžběta 196, 197.
 Reinsperger z Reinsperku Ferd. 159.
 Reissner Valentin 247.
 Remer (Bílek Konf. jmenuje jej „Renner“) Jeronym 81.
 Reynar Jiljí 255.
 Ritter z Gross-Ottingu Bohuslav 249.
 Robmhap ze Suché Albrecht 104; Ferdinand 104; Hertvík 104; Karel 104.
 Robmhapová ze Suché Kateřina 167.
 Rokycany 64.
 Ronov Nový 75, 208.
 Ropalka Alena 242.
 Roudnice 7, 209, 249.
 Roupov 38, 50.
 Roztoky 119, 249.
 Rožďalovice 75, 208.
 Rudolf II., císař 127.
 Rummen Karel 25.
 Ryngerová v. Regnerová.
 Ryzmberk 234.
 ze Rzáveho v. Vil.
 Rehlovice 247.
 Řeřábek Ondřej 33.
 Řepín 30, 38, 49.
 Řezno (Regensburg) 250.
 z Ričan v. Kavka: Pavel 120, 122, 123; Šebestián 75, 100.
 Říšnický z Říšnice Mikuláš 164.
 Saaz v. Zatec.
 Saifert v. Seifert.
 Salavová z Lipy ze Šaratic (Šaratic) Zuzana 228, 244; Anna Marie 244, Magdalena 244.
 Saský vévoda 115.
 Sedlístě Staré 112, 123, 155, 169, 182.
 Seifert (Bílek, Konf. 1102: „Saifert“) Gottfried 67.
 Sekel Tomáš 7; S-ová Anna 7.
 Sekerka ze Sedčic Fridrich 225; Mikuláš 187, 251.
 Sekerková ze Sedčic Helena roz. Hrobčická z Hrobčic 185; Marie roz. ze Štampachu 177, 178.

- ze Semanina (Zemann) Jindřich Daniel 2, 3, 4, 9, 10.
 Severský z Kulického Hynek 119.
 Sextus Matyáš 25.
 z Sezimova Ústí slechtična Kateřina 244, 245.
 Schlaackenwald v. Slavkov.
 Schlaackenwerth v. Ostrov.
 ze Schaertenšteina v. Kraz.
 Schofman v. Šofman.
 Schönburg 115.
 Schönfeld 75.
 Šehörl (Bilek, Kont. 1028: „Serkl“) Martin 35.
 Siderin Jan 29.
 Škála ze Zhoře Mikuláš 249.
 Škalský z Dubu Hertvik 104.
 Škočice (orig. mylně: Škotice) 38, 50, 159.
 Škrívaň (Škrívaně) 159.
 Škulrovský ze Škulrova Oldřich 75, 100, 112, 169, 182, 190, 197, 230, 231, 233, 243, 244.
 Slaný kraj 75, 99, 111, 159, 169, 182, 233.
 Slavata z Chlumu a Košumberka Michal 46, 47; Vilém 123, 124.
 Slavatová z Chlumu a Košumberka Veronika roz. ze Žerotína 188, 189.
 Slavkov (Schlaackenwald) 25, 75, 79, 81.
 Sloup (Bürgstein, Birkštejn) 74, 155, 169, 182, 233.
 Sloupnice 156.
 Smečno 90, 91.
 Směn (?) 104.
 Smilkov 39, 51, 159.
 Smiřice 18, 87, 209, 229.
 Sobětický ze Sobětic Joachim 256, 257.
 z Solhauzu Abraham 247.
 Solhauzova Alžběta 248.
 ze Soutic v. Čabelický.
 Stehlík Petr 68.
 Steinhach v. Štampach.
 Štempl Georg 76.
 Stěžov 159.
 Štránský Pavel 19, 20, 26, 27.
 Štraz Plaz 124.
 Štěbívlice (= Třebívlice ?) 247.
 Štěpova z Rokyc Alžběta roz. Kaplířka ze Sulevic 186, 235, 236; Sadina roz. ze Vchynic a z Tetova 202, 203.
 Štěžetice 90.
 ze Střítěže v. Deymková.
 Strobelberger Jan Štěpán 250.
 Stropér Justus 35.
 Štropín (Štropin ze Štropin ?) 131, 132.
 Stružnice (Stroužnice) Hořejší 69.
 Štruhářov 75.
 Suda Rencický z Řenec Jindřich 109, 110.
 Sudek z Dlouhé (von Langendorf) Adam 160; Jan 160, 161.
 Sukdol 248.
 Sukorady 191.
 Sušice 63, 217, 218, 228, 241.
 Svádov 248.
 ze Svárova Jan Karel 104; Václav Karel 74, 137.
 Svatkovský z Dobrohoště Přech 108, 109, 118.
 Světlá nad Sázavou 18, 87, 209, 229.
 Svojkov 74, 155, 169, 182, 233.
 Svrčoves (Zwiersowicz) 7.
 Šyber Kryštof 151.
 ze Šaratic viz Salavová.
 Šenková Anna Zofie roz. z Nemysle 120.
 Šerkl (Šehörl) Martin 35.
 Šindl z Eberharce 247.
 Škyrovec 118.
 Šleglovská z Šencdorfu (Šleglovská) Markéta roz. z Vrtby 133, 134, 161, 162.
 Šleglovský z Šencdorfu Vilém 159.
 Slechta ze Všelhd Jiří 247; Jan Jiří 248.
 Šlejnicová z Šlejnic Alena 68, 69.
 Šliva ze Sliiva (Sliven) Augustin 247.
 Šlivický ze Šlivic Bohuchval 120.
 Šofman z Hemerlesu Václav Markvart 188.
 Šofmanova z Hemerlesu Christiana roz. Merklínová 188.
 Španovský z Lisova Joachim 74, 137.
 Špetle z Janovic Jetřich 38, 49, 159.
 Štáblavy 74, 234.
 Štampach ze Štampachu Erazim Jaroslav 12, 13, Václav 12, Engelhart 105.
 Štampachova ze Štampachu Barbora 12, 13; Eva roz. ze Sedčic 215.
 Štěpán, farář Třebenický 253.
 Štěpánovice 7, 19, 234.
 ze Šternberka Adam 39, 51, 159, 235; Alžběta roz. z Vrtby 177, 178; Jaroslav Volt 38, 50; Rudolf 152, 153.
 Štánský ze Štírů 65, 118.
 Štol Jan 119.
 Šulc Vesecký Michael 18.
 ze Švamberka Jan Fridřich 158.
 Švihovský ze Švihova Petr 74, 234.
 Švik z Lukonos Hanuš 249.
 Tábor 64.
 Tachov 236.
 z Talhuberka Fridřich 45; Jan 39, 51, 159.
 Talhuberková z Talhuberka Markéta roz. Trčková z Lapy 202, 203, 204, 240.
 Tamelina Kryštof 90.
 Teplice 76, 77, 253, 254.
 z Tetova v. Vchynský.
 Textorides M. Jiří 189, 190.
 Tloskov 9, 24, 75, 169, 182, 232, 233.
 Točnick 65, 118, 121, 122.
 Todt Mikuláš 25.

- Tochovice 234.
 z Trauttmansdorfu Maximilian 27, 27.
 Trčka z Lapy Adam Hartman 86; Jan
 Rudolf 18, 78, 84, 86, 87, 100, 207,
 209, 220, 226, 229.
 Třebemce 233, 254.
 Třebestovice (? 197).
 Třebivlice 122, 247.
 Třebosice (tak orig.; správně nepo-
 chybně Třemesnice) 167.
 Temalka 248.
 Truhlář Daniel 33.
 Tuhanský z Boranče (Duhanský z
 Brancé) Martin 166, 209, 210.
 Tuchar ze Šcherova Raymond 164.
 Tuchařovice 178.
 Tyn Horšův (Bischotteimitz) 22, 23.
 Týnec Hrochův 65, 118.
 Týniště 38, 50, 74, 90, 101, 112, 113,
 156, 158, 169, 182, 227, 230, 234.
 Uhřev 74, 155, 169, 182, 233.
 Uhřetěves 119.
 z Újezda v. Jeníšek.
 Újezdec 94, 130, 247.
 Újezdec Červený 75, 95, 169, 182,
 233.
 Unlovice v. Oudonice.
 Ústí nad Labem 64.
 Wagner Mikuláš 137, 150, 152.
 Wahl z Lilienau Theodor Šimon 75.
 Wachtl Jan 137, 150, 152.
 Wallach v. Bylochov.
 z Waldštejna Adam 31, 123, 207, 208;
 Kristian 100; Rudolf 75, 207, 208;
 hraběnka 177, 178; Kateřina 183,
 201, 202, 237.
 Valeč 12.
 Valečov 159.
 Waltch v. Valeč.
 Valy nad Labem 75.
 z Walty Fridrich 65, 118.
 Vamborský Jan Hynek 223.
 Vary Karlovy v. Karlovy Vary.
 z Vacinova v. Michna.
 Weiman Adam 75, 76.
 Weiskopf Hanuš 96.
 z Weissenblutu Samuel Albin 124, 125,
 126.
 Velehradec 228.
 z Veleslavina Daniel Adam 80, 85.
 Velheničky (správně Lhenice, Welhe-
 nic) 85.
 Vesecký v. Šulc.
 Věžník z Věžník Fridrich Fridrich 159.
 Vchynice 242.
 ze Vchynic Račická (Razická) Anna
 248.
 Vchynský ze Vchynic a z Tetova Jan
 Fridrich 159; Vilém 77, 79, 170,
 252.
 Vchynská ze Vchynic Anna Marie 177,
 178.
 Wickwitz (Vojkovice) 35, 36.
 Vičice 169, 182.
 Vilimov 159, 178.
 Vit (Witt) ze Zizaveho (Bzaveho) Vi-
 tem Vok 51, 158.
 Vltavský kníž 75, 111, 159, 169, 182,
 220, 231, 232, 233, 243.
 Voda Lipkova 97, 133.
 Vodlochovice 51, 158.
 Vojíš z Protivce Jan 163.
 Vojkovice (Wickwitz) 35.
 Wolrab Filip 25.
 Volší 136, 137, 162.
 Vorel 75.
 Vostromiřský z Rokytніка Smil 77, 87,
 88, 103, 104.
 Vostrovský ze Skalky Jiří 38, 50.
 Vostrovský v. Lilius.
 Vořice 39, 51.
 Vrané 159, 178.
 Vranov (Fronau) 105.
 Vratislav (Breslau) 138.
 Vratislav z Mitrovic Jan starší 39, 51,
 161, 162; Jan Zdeněk 159; Jiří 75;
 Křištof 45; Václav 39, 51, 107,
 108, 159; Zdeněk 39, 51, 56, 234.
 Viden 130.
 Vratislavová z Mitrovic Kristina roz.
 z Doupova 177, 178.
 Vražda z Kunwaldu Albrecht 39, 51;
 Václav 104, 164.
 Vřesovec z Vřesovic Jan Habart 46, 60,
 140, 170, 242; Adam Jiří 129, 130,
 134, 135, 247; Volf Ilburk 242.
 Vřesovcová z Vřesovic Alžběta Pole-
 xina a Maria Magdalena 186.
 Vrbčany 159.
 Vrchotický z Loutkova 136, 137; Ctibor
 228.
 Vršovice 242.
 z Vrtby hrabě Jan Hroznata 204, 205;
 Sezima 76, 77, 103, 111, 242, 243;
 hraběnka 177, 178.
 Vrutice 30, 38, 43.
 Všeradice 159.
 Vtelno 38, 50, 158.
 Vyšehrad 48, 138.
 Zahořany 247.
 Zaječice 39, 51, 159.
 Zákupy (orig. chybně: Zakovi, Zakopi)
 38, 50.
 Záluský Václav 29.
 Zalužský z Ostroskal Václav 196, 197.
 Zbenice 159.
 Zbirov 65, 118, 121, 122.
 Zeidler Jan 169.
 Zeidlic z Šenfeldu Ladislav 183, 184,
 Zelendar z Prošovic Tomáš 65, 78, 118,
 121, 122.
 Zierch Jan 25.
 Zvěstov 75, 112, 182, 231, 233, 244.
 Zwierssowicz v. Svrčoves 7.
 Žákovec ze Žákovy Jindřich 247.
 Zatec (Saaz) 35, 64, 81, 82.
 Žatecký kraj 75, 112, 137, 138, 144, 147,
 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 159,

- 167, 169, 182, 206, 207, 220, 234,
235, 240, 241
- Žďárský ze Žďaru Florian Jetrích 75,
95, 100, 111, 169, 182, 233; Hynek
38, 50; Hynek Jiří 158.
- Žďárská ze Žďaru Markéta roz. Kou-
cova 187.
- z Žeberka v. z Eberka.
- Želecký Fridrich 29.
- Žernoví (Žernovany, Žernovy) 228.
- Žerotín 159.
- z Zeronna Karel 5, 93, 156
- Zbřidovice 104.
- žide 3.
- Zdlochovice 31, 208.
- Zítě 38, 50, 158.
- Zinkovy 38, 50.
- Žitov 39, 51, 158, 169, 201, 233.
- Žitava 230.
- Žitín 38, 50.
- Žlonkovice (chýbně Lukovce) 80.

OPRAVY.

- Str. 2 ř. 14. shora místo „Šudovi ze Semanina“ čti: „Jindřichu Danielovi ze Semanina“.
- Str. 6 ř. 9. shora za slovo „městane“ polož čárku n. tečky.
- Str. 6 ř. 12. shora místo „odrhne“ čti: „odtrhne“.
- Str. 7 ř. 15. zdola místo „aeh“ čti: „auch“.
- Str. 8 ř. 5. shora za slovo „Jirikovi“ polož „Kezeliovi“.
- Str. 22 ř. 2. zdola místo „v Chotiněvsi (Kuttendorf)“ čti: „v Chodovských vesnicích (Chodendorfer)“.
- Str. 44 ř. 14. shora místo „adern“ čti: „andern“.
- Str. 45 ř. 8. zdola místo „Wratislaw, der röm.“ čti: „Wratislaw, Der rom.“
- Str. 46 ř. 22. shora před „Habarta“ vlož. „Jana“.
- Str. 51 ř. 21. shora místo „Vodlovicích“ čti: „Vodlochovicích“.
- Str. 53 ř. 5. zdola místo „v kraji Kladském“ čti: „v kraji Boleslavském“.
- Str. 55 ř. 16. zdola za „Geschehen“ vypust tečku.
- Str. 64 ř. 10. shora za slovem „Hradiště“ vynech čárku.
- Str. 66 ř. 8. zdola místo „abangedeuten“ čti: „obangedeuten“.
- Str. 80 ř. 22. shora čti „v Žloukovcích“ m. „Lukovicích“.
- Str. 81 ř. 23. shora čti „Remera“ m. „Remersa“.
- Str. 81 ř. 4. zdola čti „komissari“ m. „kimissari“.
- Str. 107 ř. 13. zdola čti „v měst. Kamejku“ m. „v městě Kamejku“.
- Str. 107 ř. 19. zdola čti „v městysi Kamýku“ m. „v městě Kamýku“.
- Str. 118 ř. 21. a 22. shora čti „Gryslövi z Gryslöva“ m. „Gejslövi z Gejslöva“.
- Str. 124 ř. 19. zdola m. „Mnikovice“ čti: „Mikovice“.
- Str. 125 ř. 1. zdola m. „kteři“ čti: „kteří“.
- Str. 132 ř. 5. shora m. „ady“ čti: „aby“.
- Str. 154 ř. 19. zdola m. „zalali“ čti: „zaslali“.
- Str. 159 ř. 9. shora m. „Lžovicích“ čti: „Lčovicích“.
- Str. 159 ř. 14. zdola m. „Chrudinského“ čti: „Chrudimského“.
- Str. 171 ř. 21. zdola m. „Jana Jirika Kobika“ čti: „Jana Jindřicha Kobika“.
- Str. 226 ř. 21. zdola m. „Reformní“ čti: „Reformační“.
- Str. 236 ř. 2. zdola m. „Eilip“ čti: Filip“.

BR Podlaha, Antonin
365 Dopisy reformacni komisse
P64 v Cechach z let 1627-1629

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 04 15 05 019 5